Павло Штепа

СЛОВНИК
ЧУЖОМОВНИХ СЛІВ
І ТЕРМІНІВ

Понад 16000 слів

Монреаль • Канада • 1977 рік

УКРАЇНСЬКА АБЕТКА

Аа	Бб	Вв	Гг	Ґґ	Дд	Ее	Єє
Жж	Зз	Ии	Іі	Її	Йй	Кк	Лл
Мм	Нн	Оо	Пп	Рр	Сс	Тт	Уу
Фф	Хх	Цц	Чч	Ш ш	Щщ	Юю	Яя

А

абажур – дашок
абат – ігумен, (вона) – ігуменша
абдикація – зречення, уступлення
абдуктор – відвідничка
аберація – ухил, збоча
абетка – азбука, див. алфавіт
абсцес – чиряк
абзац – відступ, уступ
абіогенеза – самозарод
абісальний – глибоководний
абітурієнт – випусник, кінчач
абленція – сліпота, дурнота, нерозум, див. безтолковий
аблятив (грам.) – орудний відмінок
абляція – ґрунтозніс
абнегація – самозреча
аболіція – уневага
абомінація – бридкість
абонемент – передплата
абонент – передплатник
абордаж – кораблезчепа

абориген – тубілець, див. автохтон, туземець
аборт – скидень, викидень
абортувати – зганяти, зігнати
абразія – берегорозмив
абракадабра – нісенітниця, безглуздя, див. абсурд
абревіятура – складноскорот
абреже – переказ, витяг, виписка
абрек – верховинець (кавказький)
абрикос – мореля, жерделя, див. персик
абрис – обрис, див. контур
аброгація – уневага, див. аболіція
абрупція – перерва
абсентеїзм – відсутність
абсида – склеп
абсолютизм – единовладство
абсолютно – безумовно, безоглядно, цілковито, див. цілком
абсолюторія – див. абсолюція
абсолюція – звільненість
абсольвент – див. абітурієнт
абсорбент – вбирач
абсорбувати – вбирати, увібрати, повбирати, поглинати, поглинути, усмоктувати, усмоктати, повсмоктувати
абстинент – непитущий
абстиненція – стриманість
абстрактний – одволіклий, неречевий, несхопний, див. метафізичний
абсурд – нісенітниця, безглуздя
абулія – див. прострація
абшит – звільнення (з посади)
аваль – запорука (позики)
авангард – передоча
авангардний – передовий
аванпост – передоварта
аванс – завдаток, підвиша
авансом – уперед, наперед, заздалегідь, завгодя
авансувати – вивищувати, вивищити, повивищувати, звищувати, звищити, познищувати, повищувати, поповищувати
авансцена – передкін
авантаж – перевага, користь
авантурник – пройдисвіт, знайдибіда, дурисвіт, див. обманщик
аварія – вилам, віддам, залам, злам, надлам, перелам, полам, розлам, лихо, лиховина, лихота, шкода, пошкода, ушкода

авгур – віщун, провісник, завбач
августіший – найясніший
авдитор – слухач, учень
авдиторія – (люди) слухачі, (будова) слухальня, навчальня, світлиця, див. заля
авдієнція – побачка, переслух
авдіометр – слухомірка
аверс – чолове, чільний (бік)
аверсія – брид, гидота, відраза, огида, осоруга, нехіть
авізо – повідома, оповістка
авікулярія – моховатка
авіо... – лето...
авіобаза – див. аеродром
авіодесанта – літаковисадка
авіозавод – літаковня
авіоконструктор – літакобудівничий
авіоматка – літакоматка
авіомотор – літакорушій
авіопарк – літакомайдан
авіопошта – літакопошта
авіотранспорт – літакоперевіз
авітаміноза – вітамінобрак
авіятор – летун, (вона) – летунка, див. пілот
авіяція – летунство
авксанометр – ростомірка
авксохром – барвник
авиціон – ціновка, випродаж, див. ліцитація
аврал – ґвалтопоклик, наґвалт!
авреоля – славосяйво, сяйво, див. ореол
аврора – зірниця
австральний – південний
автаркія – самовистарчальність, див. самодовліючий
автентичний – справжній, справдешній, справжнісінький, достеменний, нестеменний, достотний, правдивий, сутий, власноручний, див. оригінальний, подліний
авто... – само... автобіографія – власножиттепис
автовокзал – автодвірець
автогараж – автонаправній
автогамія (рослин) – самозапил
автогіпноза – самогіпноза
автогонія – самозарод
автограф – власнопідпис
автодром – автобіжня

автодидакт – самоук
автожир – див. гелікоптер
автоінтоксикація – самозатрута
автоінфекція – самозараза, див. інфекція
автокефалія – незалежність
автократ – володар, владар, (вона) – володарка, владарка, див. самодержець, диктатор, суверен, омніпотент, самовладець
автократія – единовладство
автокритика – самокритика
автоліза – саморозчин
автомат – саморух, самороб, самодійка, робот, (зброя) – самостріл, самопал, (писалка) – самописка
автоматичний – саморушний, самочинний, самодіючий
автоматично – самособом, самособою, самособно, самопливом
автомахія – самосуперека
автомашина – авто
автомобіль – авто
автонім – справжнє ім'я
автономія – самоуправа
автопоїлка – самонапувачка, див. самопоїлка
автопортрет – власнообраз
автопсія – мерцярозтин
авторизація – дозвіл
авторитарний – повновладний
авторитет – знавець, повага, див. експерт, престиж
авторитетний – відповідальний, впливовий, міродайний, міродатний, певний, поважний, див. престижевий
автоскопія – самоогляд
автострада – великошлях, див. магістраля
автотерапія – самолікування
автотранспорт – автоперевіз
автотрофний (росл.) – саможивільний
автофагія – саможерство
автофілія – самозакоханість
автохтон – див. абориген, туземець
автошина – див. шина
агава – сторічник
агалактія (матери) – безмолоччя
агамія (росл.) – безстатевість
агастрія – безшлунковість
агевзія – смакобрак

агенда – список справ
агенезія – яловість, див. апогамія
агент – доручник, посередник, висланець, виконавець, див. маклер, куртьє, представник
агент – див. агітатор, провокатор, шпіон
агенція – доручня, посередня, уповажня, установа, див. представництво
агінія – безженство
агіографія – життєпис святих
агітатор – баламута, намовляч, перемовляч, підмовляч, підюджувач
агітувати – закликати, закликати, позакликати, заохочувати, заохотити, позаохочувати, змовляти, змовити, позмовляти, намовляти, намовити, понамовляти, перемовляти, перемовити, поперемовляти, підмовляти, підмовити, нацьковувати, нацькувати, понацьковувати, переконувати, переконати, попереконувати, підбурювати, підбурити, попідбурювати, підтроюджувати, підтроюдити, попідтроюджувати, під'юджувати, під'юдити, попід'юджувати, підштовхувати, підштовхнути, попідштовхувати, див. інспірувати
аглобулія – червонокрівцебрак
аглоктація – див. агалактія
агломерат – скупняк, див. агрегат
аглосія (анатом.) – без'язиковість
аглютаційний – наліпальний
аглютинувати – див. клеїти
агнат – родич (по батькові)
агнатія (анатом.) – безшелеп'я
агнець – ягня, ягнятко, ягняточко, ярча, ярчук
агонізувати – доходити, дійти, конати, скопувати, сконати, часувати, вичасовувати, вичасувати, зчасовувати, зчасувати
агонія – скінмуки
аграваційна – пересада, перебільша
аграрний – земельний
аграф – застібка, див. застіжка
аграф (склепіння) замок
аграфія (мед). – письмонеспроможність
агрегат – сукуп, див. конгломерат
агресивність – заборчість, загарбність, нападливість, настирливість, нахабність, див. енергійний
агресор – загарбник, нападник, напасник, див. розбійник
агрикультура – рільництво, див. землеробство, хліборобство
агрипінія – безсонність
адмініструвати
агро... – рільничо...

агроном – рільницезнавець, рільник
агрономія – рільєзнавство
агротехніка – рільничотехніка
агрохімія – рільничохемія
ад – пекло, стопекло, див. чистилище, преісподня, тартар
адагіологія – приказокзбірка
адактилічний – безпалий
адамантина – зубосклиця
адамове яблуко (мед.) – борлак
адаптувати – достосовувати, достосувати, застосовувати, застосувати, позастосовувати, пристосовувати, пристосувати, попристосовувати.
адвентивний – побічний, додатковий
адвентиція (анатом.) – ожілля
адвербіяльний – прислівниковий
адвокат – оборонець, речник, див. повірений, представник, стряпчий
адгезія – чіпкість
адгерент – прихильник, прибічник
адекватний – однаковартний, помірний, відповідний
адендум – додаток
аденологія (мед.) – залозознавство
аденома – залозопухлина
аденопатія (мед.) – беззалоззя
адепт – наслідувач, прихильник
адефагія – ненажерливість, див. акорія
ад'ектив (грам.) – прикметник
адинамія – безсилля, несила, знемога, кволість, слабість, див. чахлий, малосильний, сухопарий, тощий, худосочний
адіятермічний – теплотривалий
адміністративний – урядовий
адміністратор – див. директор
адміністрація – управа, уряд
адмініструвати – вести, повести, керувати, покерувати, скеровувати, скерувати, поскеровувати, проваджувати, провадити, напроваджувати, напровадити, управляти, управити, повправляти, справляти, справити, посправляти, урядувати, зурядовувати, зурядувати, наврядовувати, поврядувати, див. організовувати
адміратор – звеличник, див. адоратор
адмірація – подив, захоп
адмоніція – нагад, пригадка, попереж
аднотація – див. ремарка, помітка, примітка
адокса – пижмичка
адоніс (росл.) – гориквіт

адоніс (юнак) – красунь, див. красавець
адоптовувати – усиновлювати, усиновляти, усиновити, повсиновляти
адоральний – приусневий
адоратор – закоханець, див. адміратор
адресант – висилач
адресат – одержувач
адресуватися – звертатися, звернутися, удатися
адсорбувати – див. абсорбувати
адюльтерний – перелюбний
адьюнкт – заступник, помічник, див. асистент
адьютант – осаул
аерація – провітра
аеро... – повітро... аероб – кисинець
аерографія – повітроопис
аеродром – летовище
аероліт – див. метеорит
аерологія – повітрознавство
аеронавт – летун, див. авіятор
аеронавтика – див. авіяція
аероплян – літак, див. самольот
аеропорт – див. аеродром
аеропошта – див. авіопошта
аеростат – повітреплав
аеротерапія – повітролікування
аеротранспорт – див. авіотранспорт
аерувати – вивітрювати, вивітрити, повивітрювати, звітрювати, звітрити, позвітрювати, провітрювати, провітрити, попровітрювати
ажурний – мережний, прозорий
азалія (росл.) – дряпоштан
азарт – див. газард
азигія (анатом.) – непаристість
азиль – притулкозахист
Азовське (море) – Озівське
азооспермія (мед.) – мужобезнасіння
азурний – блакитний
аїр (росл.) – шувар
аїст – бацюн, боцян, (вона) – боцюха, бусел, бусько, (вона) – бусьчиха, (воно) – бусленя, гайстер, (вона) – гайстриха, лелечич, лелещиіце, (вона) – лелека, лелечка, (воно) – лелечиня, чорногуз, (вона) – чорнорузка
айлянт – райдерево
айсберг – горокрига

академія (в честь) – свято, шана
Академія – це наукова установа
акант (росл,) – ведмежа лаба, (архіт.) – прикраса
акарид – кліщ
акарологія – кліщезнавство
акатолепсія (мед.) – нетяма, нетямучість, дурнота
аква – вода, водиченька
аквареля – водофарба
акваріюм – саджавка
акведук – ринва
аквізиція – набуток, здобуток
аквілегія (росл.) – орлики
акефалія (анат.) – безголовість
акінезія (мед.) – параліж
акліматизовувати – опідсонювати, опідсонити, поопідсонювати, спідсонювати, спідсонити, поспідсонювати, упідсонювати, упідсонити, повпідсонювати
аклямація – ухвала (одностайна
акме (мед.) – хворобокриза
акефал (тварин.) – безголовець
акомодація – пристосова, припасова, притулок
акомпанувати – пригравати, приграти, попригравати
акомпанувати – супровождати, супроводити, товаришувати, потоваришувати
акомпаньямент – пригра, супровід
акорд (муз.) – співзвуччя, (люд.). згода, (праця) – ошимок
акорія (мед.) – ненажерливість, див. адефагія
акосмія – гирявість, лусуватість
акранія (анат.) – безчереп’я
акратія – несила, базсилля
акредитива – вірчограмота
акредитувати – доручати, доручити, сповноважувати, сповноважити, уповноважувати, уповноважити
акрибологія – докладність
акрида – сарана
акробат – линвохода, див. фокусник
акромегалія (мед.) – переріст
акромікрія (мед.) – недоріст
акропіль (будови) – дитинець
акроцефалія (мед.) – головопереріст
аксельбант – раменодармовис
аксесуари – причандали, див. бутафора, сценарій, реквізит
аксіома – безсумнівноправда

аксіоматичний – найправдивіший, понадсумнівний, безсумнівний
акт – дія, чин, вчинок
акт – документ, закон, грамота
актив – діяльні члени
актив (рахун.) – прибутки, маємо
активний – діяльний, чинний, рухливий, див. енергійний
активізувати – пхати, пхнути, попхати, попихати, попхнути, рухати, порухати, зрухомлювати, зрухомити, позрухомлювати, розрухувати, розрухати, порозрухувати, урухомлювати, урухомити, поврухомлювати, рушити, порушити, зрушувати, зрушити, позрушувати, розрушувати, розрушити, порозрушувати, спонукувати, спонукати, поспонукувати, тягти, потягти, втягувати, втягти, повтягувати, затягувати, затягти, позатягувати, притягувати, притягти, попритягувати, штовхати, штовхнути, підштовхувати, поштовхувати, див. організувати
активність – діяльність, дієвість, чинність, праця, рух
актиноморфний – променістий
актовий – документальний, офіційний
актор – грець, лицедій, див. артист
актуальний – начасний, нагальний, пекучий, потрібний
акузатив (грам.) – знахідний відмінок
акула – пажер, сквала
акумулювати – збирати, зібрати, позбирати, назбирувати, назбирати, назібрати, поназбирувати, призбирувати, призбирати, попризбирувати, нагромаджувати, нагромадити, понагромаджувати, згромаджувати, згромадити, позгромаджувати, накопичувати, накопичити, понакопичувати, складати, скласти, поскладати, наскладувати, наскладати, наскласти, понаскладати
акумулятор – збірник, напружник
акуометр – слухомірка
акупунтура (мед.) – голкоукол
акуратно – докладно, доладно, начасно, ретельно, справно, чепко, чепурно, штепно, див. ревно, точно, старанно, совісно
акустика – гучня, гучність
акустичний – згучний, слуховий
акут – наголос
акутний – гострий, разючий, шорсткий, шпаркий
акушерити – бабувати, побабувати, вибабовувати, вибабувати, збабовувати, збабувати, пробабовувати, пробабувати
акушерка – повитуха, сповитуха
акушерство – положництво
акцелератор – швидкувачка
акцелерація – пошвид
акцелерометр – швидкомірка

акцент – наголос
акцент – вимова
акцентувати – наголошувати, наголосити, понаголошувати, підкреслювати
акцептор – приймач
акцептувати – брати, взяти, узяти, визнавати, визнати, повизнавати, приймати, прийняти, поприймати, сприймати, сприйняти, посприймати
акцесія – приєднання
акцесорний – додатковий
акцидент – пригода, випадок, приключка, лиховина
акциз – податок
акціонер – уділовець
акціонерний – уділовий
акція – уділ, див. пай
акція – діяльність, чинність, див. активність, (див. противн.) – реакція
алегата – див. цитата
алегорично – приповідно, див. параболічний
алегорія – притча, приповідь, див. метафора
алегро (муз.) – жваво
алеломорфний – паристий
алергія – вразливість, див. анафілаксія
алігатор – крокодил
алідада – кутівниця
алілуя – славте Бога
алімент – утрима, виплата
алітерація (грам.) – повтор приголосних
алколоїд – лужник
алмаз – діямант
алогізм – нелогічність
алограф – письмо (підроблене)
алопеція (мед.) – лисіння
алохреїзм – барвомінливість
алфавіт – азбука, див. абетка
алхемик – чародій, характерник, див. чорнокнижник
алювій – намул
алювіяльний – наплавний
алюзія – натяк
алюміній – глинець, алюмн
алюми – вихованець, учень, студент (колишній)
алюра – клус, хода
алярм – тривога, на ґвалт
алярмувати – полохати, виполохувати, виполохати, повиполохувати, наполохува-

ти, наполохати, понаполохувати, пополохувати, пополохати, сполохувати, сполохати, сполохати, посполохувати, тривожити, повитривожувати, витривожити, повитривожувати, затривожувати, затривожити, позатривожувати, натривожити, понатривожувати, потривожити, стривожувати, стривожити, постривожувати, бити на сполох, на ґвалт

алярмуючий – гвалтовий, сполохний, тривожний, загрозливий, небезпечний

альбатрос – буревісник

альбінізм – білявість

альбуміна – білковина

альвеоля – дучка

алькалічний – лужний

алькалоїд – лугівець

алькова – стінозаглибина, див. ніша

алькоголік – налоговець, пияка, пиячуга, (вона) – пиячка, див. пропияка, ярижник

алькоголь – спирт, трунок, див. водка, сивуха

альманах – новорічник, збірник

альтернатива – іншеможливість

альтернація (грам.) – звукозміна

альтиметр – високомірка

альтитуда – височина

альтруїзм – самовідданість, див. труїзм

альфабет – див. абетка, анальфабет

альфонс – курвій

альянс – союз

амальгама – живосріблина

аманат – див. заложник

амант – коханець

аматор – любляч, (вона) – люблячка, див. дилетант, любитель

амбалаж – пака

амбар – комора, сипанець, див. лабаз, шпихлір

амбарас – клопіт, клопотня, клопотнеча, клопотнина, морока, морочня, заморока, турбота, турба

амбасада – посольство

амбасадор – посол, (вона) – посолка, див. посланник

амбітний – див. спесивий

амбліопія (мед.) – слабозорість

амбразура – стрільниця

амбре – див. парфюм, аромат

амброзія – духмян

амбулянс – рятівниця

амбуляторія – лічничка, див. клініка, поліклініка, шпиталь

амбушюра – ріжок
амвон – казальниця, див. канцель
аменорея (мед.) – безмісячка, див. менструація
аменція (мед.) – психорозлад, божевілля
аметрія – непомірність
аметропія (мед.) – окоменормальність
аміостенія (мед) – м'язокволість
аміотрофія (мед.) – м'язозаник
амнезія – пам'ятьозаник, див. анамнезія
амнестія – помила, уласкава
амнестувати – милувати, помилувати, змилостивлюватися, змилостивитися, умилостивляти, умилостивити, поумилостивляти, дарувати, здаровувати, здарувати, прощати, простити
амніотичний (анатом.) – оплідний
амоніяк – смородець
аморальний – неморальний, безморальний, див. іморальний
амортизатор – гамівничка, пружка
амортизація – умор, замор
амортизувати (вартість) – уморювати, уморити, повморювати
аморфний – безформний
ампелологія – виноградознавство
амплітуда – колива, розмах
амплюа – роля
ампутувати – відтинати, відтяти, повідтинати, витинати, витнути, повитинати, обтинати, обтяти, пообтинати, стинати, стяти, постинати, див. анатомувати
амулет – щасничка, див. талісман
амуніція – стріливо, гарматень, див. патрон, снаряд
амури – любощі
амфібія – водоземець
амфібіоля – двозначність
амфігонія – статеворозрід
амфітеатр – східниця, див. ярус
амфора – глек, глечик
амфотерний – двоїстий, обопільний
анабаптист – перехрещинець
анабіоза – завмира
анаболія – відрига
анагогічний – переносний, див. символічний
анаденія (мед.) – залозозаник, беззалоззя, див. аденотапія
анаероб – безкисенець
аназотурія (мед.) – сечозаник

анакамптерій – притулок
аналгія – безбілля, див. аналгезія
аналекти – твори вибрані, див. антологія, хрестоматія
анали – річник, літопис
аналіза – розклад, досвід, (див. прот. синтеза)
аналогічний – подібний
аналой – ставець, столик
аналгезія – див. аналгія
анальний (анатом.) – огузний
анальфабет – невіглас, неписьменний, див. неграмотний
анамнезія – див. амнезія
анаморфізм – перетвір
анаморфічний – викривлений, зневічений, поневічений, зіпсований, попсований, покручений, перекручений, скалічений, покалічений, спотворений, див. анормальний
ананке – доля, див. фатум
анаподиктичний – бездоводовий
анархічний – безладний, безвладний, противладний, бездержавний, протидержавний, див. хаотичний
анархія – безлад, бездержав'я, непідвладність, див. хаос, безпорядок, непорядок
Анастасія – Настя, Настуня, Настунечка
анатема – викляття, зоклин, закляття, проклін, прокльон, прокляття
анатомувати – карбувати, покарбувати, скарбовувати, скарбувати, поскарбовувати, див. ампутувати
анафілаксія (мед.) – надтовразливість, див. алергія
анафора – повтор
анафродизм – статевозаник
анахорет – відлюдок, відлудько, пустельник, самітник, див. нелюдим, мізантроп
анахронічний – застарілий, назадницький, невживаний, непридатний, несучасний, пережитий, див. архаїчний
анація – скрута
ангажовувати – годити, згоджувати, позгоджувати, погоджати, погодити, запрошувати, запросити, позапрошувати, зряджати, зрядити, позряджати, поряджати, порядити, напоряджати, напорядити, наймати, найняти, понаймати, див. контрактувати
ангар – возарня, возівня, повіта
ангідрит – безводняк
ангіектазія (мед.) – жилорозшир
ангіїт (мед.) – жилозапал
ангіна – жаба грудна, див. стенокардія
ангіограф – живчикописка

ангіома (мед.) – жильняк
ангіотомія – жилорозтин
ангія (анатом.) – жила, судина
анданта (муз.) – поволі, поважно
андрогін – див. гермафродит
андрофаг – людожер, кацап, москвин, див. росіянин
андрофобія – людоненависть
андроцей (росл.) – пилячча
анекдота – вигадка, сміховинка, сміховиська
анекдотичний – безглуздий, блазенський, вигаданий, дурний, неімовірний, нісенітний
анексія – загарба, злука, прилука
анемічний – недокровний, знекровлений. виснажений, див. спанемія
анемограф – вітрозаписка
анемологія – вітрознавство
анемометр – вітромірка
анемона (росл) – сонтрава
анемоскоп – вітровказка, див. плагоскоп, флюгер
анемофільний (росл.) – вітрозапильний
анемофобія (мед.) – вітрожах
анергія (мед.) – рухозанепад
анестезія (мед.) – знечул, знебіль
анестезувати – знечулювати, знечулити, познечулювати, унечулювати, унечулити, повнечулювати, знеболювати, знеболити, познеболювати, убезболювати, убезболити, повбезболювати
анігіляція – винища, знища, вигуба, вибава
анімальний – тваринний
анімато (муз.) – жваво
анімозія – упереджа
анімозо (муз.) – дуже жваво
аніс – ганус
анкер – жабка
анкета – запитник, опитка
анкора (муз.) – повтор
анкоф – барилко
Анна – Ганна, Гануся, Ґаночка
аноксія (мед.) – киснебрак, див. гіпоксія
аномалія – збоченість, див. анормальний
анонімний – безіменний
анонс – оповістка, повідома, оголошення, див. афіша, плякат
анонсувати – оголошувати, оголосити, пооголошувати, проголошувати, проголо-

сити, попроголошувати, розголошувати, розголосити, порозголошувати, оповіщати, оповістити, пооповіщати, сповіщати, сповістити, посповіщати, уповіщати, уповістити, повідомляти, повідомити, звідомляти, звідомити, позвідомляти
анопсія (мед.) – сліпота (одноочна
анорганічний (світ) – неживий
анормальний – ненормальний, несвій, виродок, звироднілий, збочений, хворобливий, скалічений, див. анаморфічний, дегенерат, ідіот, дурак
аносмія (мед.) – нюхобрак
анотація – переказ
анотувати – переказувати, переказати, попереказувати, переповідати, переповісти, попереповідати, див. цитувати
анофталмія (анатом.) – безочність
ансамбль – збірнотка
антаба – клямра
антагоніст – ворог, суперечник, супротивник, див. антипод
антагоністичний – ворожий, противний, супротивний, протиставний, заперечливий, суперечний, див. контраст
Антарктида – південнобігунковий суходіл
антарктичний – південнобігунковий
антена – що глиця
антецесор – попередник
анти... – проти...
антигігієнічний – див. антисанітарний
антигуманізм – нелюдяність, потворність
антидор – дара, причастя, див. причащання
антидот – протиотрута, див. антитоксина
антиімперіялістичний – протизагарбницький
антикварний – старовинний
антиклерикальний – протисвященицький
антилогія – суперечність, див. антимонія
антимілітарний – антивійськовий
антимонія – незгідність, див. антилогія
антипатичний – бридкий, відразливий, гидкий, гидотний, огидний, осоружний, неприємний, паскудний, поганий, прикрий, хирий, хирявий (див. противн. симпатичний)
антипатія – відраза, осоруга, нехіть (див. противн. – симпатія)
антипод – противенство, противність, протистава, див. контраст, антагоністичний
антирелігійний – безбожницький, див. атеїзм
антисанітарний – нездоровельний, брудний, забруднений, заразливий, шкідливий, див. антигігієнічний
антисеміт – жидожер, див. юдофоб

антисемітизм – жидоненависть
антисептичний – протизаразний, протигнилизний
антисоціяльний – протигромадський, несуспільний
антитеза – протитеза
антитетичний – противний, див. контраст, антипод
антитоксина – див. антидот
антифлогістичний (мед.) – протизапальний
антифрикційний – протитертевий
антипаційний – передбачений, попереджений
антиципація – див. прогноза
антиципувати – запобігати, запобігти, позапобігати, застерегати, застерегти, позастерегати, попереджувати, попереджати, попередити, упереджувати, упередити, поупереджувати, поупереджати
античний – стародавній, прадавній, див. древній
антологія – вибірка, збірка, читанка, див. хрестоматія, аналекти
антонім – протизначне (слово)
антракс (мед.) – сибірка
антракт – перерва
антрепренер – підприємець
антресоль – надбудова
антропо... людо... антропогенеза – людопоходження
антропоїд – мавполюд, див. геміотроп
антропологія – людинознавство
антропоморфізм – людрподібність
антропоморфний – людоподібний
антропофаг – людожер, див. канібал
антураж – оточення, середовище
анулювати – див. касувати
анурія (мед.) – безсеччя
анфас – обличчям, спереду
анчоус (риба) – хамса
аншляг – див. афіша
аншлюс – злука, злиття
аншпуг – важіль
апарат – знаряд, знаряддя, прилад, установа, див. організація
апартамент – житло, помешкання, покої, див. квартира, резиденція, жилище, обитель, приміщення
апасіонати (муз.) – палко
апатичний – байдужий, байдужливий, збайдужілий, збайдужнілий, зневірений, див. індиферентний, пасивний
апатія – зневіра, байдужість

апаш – опришок, харциза, див. бандит, розбійник
апелювати – закликати, закликати, звертатися, звернутиов, скаржитися, поскаржитися, удаватися, удатися, повдаватися
апеляційний – відкличний, спростовний
апель – заклик, виклик, поклик, див. звернення
апельсин – помаранча
апендикс (мед.) – відростень
апендицит – дванадтятниця, див. дуоденіт
апепсія (мед.) – нестравність
апеталія (росл.) – безпелюстковість
апетит – їжохіть, посмак, усмак
апетитний – ласий, смачний
апікальний – горішній, горовий
апізмент – замир, злагода, злада, заспокій
аплікант – прохач, див. кандидат
аплікація – просьба, подача
аплікація – прилада, пристосова, ужиток
аплодисмент – оплеск
аплодувати – сплескувати, сплескати, пооплескувати, див. рукоплескати
апльомб – пиха, пихатість, пинда, пиндгочість, самопевність, фудулія, див. чванство, спесивий
апогамія (мед.) – яловість, див. стерильний, агенезія
апогей – найвищість, верхів'я, верхівля, гора
апограф – відпис, див. копія
аподиктичний – вигідний, незаперечний, незаперечливий, обґрунтований, певний
аподія (анатом.) – безніжжя
апозиція – наклад
апокрифічний – малоймовірний, невірогідний, непевний, підроблений, несправжній
аполог – байка
апологет – оборонець, прихильник
апоплексія – грець
апоретик – див. скептик, маловір
апосіопеза – мовчанка
апостат – відступник, перекінчик, зрадник, див. ренегат
апостеріорний – досвідоспертий
апостроф – паєрик
апотегма – приповідка, див. афоризм
апотеоза – прослава, звелича
апріорний – позадосвідний, припускальний, вимудруваний, теоретичний
апріорно – завгодя, заздалегідь, заздалегоди, наперед, припускально, недоведено,

див. авансом (див. противн, постеріорі)
апробація – схвала, ухвала
апробовувати – схвалювати, схвалити, посхвалювати, див. одобрювати, ратифікувати
апроксимативно – приблизно
апропріяція – вивласть, див. конфіскувати, соціялізувати, експропріювати
апросекція (мед.) – неуважність
апсида (архіт.) – склепіння
апсихія (мед.) – непритомність
аптека – лікарня, див. шпиталь
аптекар – лікарник, (вона) – лікарничка, див. фармацевт, провізор
арабеска – див. орнамент
аранеологія – павукознавство
аранжер – упорядник, див. організатор
аранжувати (муз.) – укладати, укласти, уложити, повкладати, див. організовувати
арап – мурин, (вона) – муринка, (воно) – муринчя, муриня
арбітр – суддя, розсудник, посередник, див. референ
арбітраж – суд, посередництво
аргамак (кінь) – румак, басун, див. конь
арго – просторіка, див. жаргон
аргонавт – морець, див. моряк
аргонія (росл.) – жоржина
аргумент – довід
аргументувати – доводити, довести, подоводити, переконувати, переконати, попереконувати, сперечатися, посперечатися, суперечати, суперечити
ардометр – горячомірка
ареал – обшир, розлоги
арена – грище, кін, боєвище, чинполе, див. полігон, поприще, ринг, ринк
аренда – див. оренда
ареопаг – суд, див. трибунал
арете – чеснота, цнота
аретир – затримка
арештанська – див. каземат, тюрма, каталажка
арештант – в'язень, (вона) – в'язнянка
арештовувати – ув'язнювати, ув'язнити, поув'язнювати, замикати, замкнути, позамикати
ар'єргард – задоохорона
ар'єрсцена – позакін
аритмометр – рахівниця
арифметика – аритметика, рахунки
арія – односпів, див. соло, серенада

арка – лук
аркада – лукарня
арктичний – північний
арлекін – блазень, див. паяц, полішинель
арматура – риштунок
армієць – вояк
армія – військо
арогант – див. наглий
ароганція – зарозумілість, зухвальство, зухвалість, нахабство, нахабність
аромат – пах, пахощі, див. парфюм
ароматний – духмяний, запашний, духовитий, див. пахучий
арсенал – зброївня, гарматня
артеріосклероза – жиловапня
артерія (мед.) – б'ючка, артерія
артерія – великошлях
артикль (грам.) – член
артикул (закон.) – точка, розділ
артикулювати (грам.) – вимовляти, вимовити, повимовляти
артикулювати (мед.) – з'єднувати, з'єднати, поз'єднувати
артилерист – гармаш
артилерія – гарматня, див. арсенал
артист – мистець, грець, лицедій
артистичний – мистецький, майстерний, див. художній
артишок (росл.) – карчох
артіль – ватага, див. трудартіль
артодинія (мед.) – суглобобіль, див. артралгія
артралгія – див. артодинія
артрит – гостець, суглобозапал
артрокарцинома – суглобопістряк
артрогрипоза – суглобопокруч
артрологія (мед.) – суглобознавство
артрофлогоза – див. артрит
архаїчний – стародавній, задавнений, здавнений, здавній, застарілий, див. древній, анахронічний
архегоній (росл.) – сім'янка
архиспископ – надепископ
архиерей – єпископ, владика
архимандрит – надігумен
архіпелаг – острови
архітектор – архитект, будівничий
асамблея – збори, з'їзд, див. конгрес, конференція

асанаційний – оздоровливий асафета (росл.) – чортола
асафія – злевимова
асекурація – забезпека
асекурувати – див. страхувати, гарантувати
асенізація – оздорова, очистка
асептичний – знезаражувальний
асесор – радник, див. консультант
асигнації – паперогроші
асигновувати – видавати, видати, повидавати, приділяти, приділити, поприділяти, уділяти, уділити, повділяти, призначувати, призначити, попризначувати
асиметричний – непомірний (див. противн. – симетричний
асимільовувати – винародлювати, винародовити, повинародлювати, уподібнювати, див. денаціоналізувати
асимілятор – винародлювач
асистент – помічник, поручник
асистувати – допомагати, допомогти, запомагати, запомагти, підмагати, підмагти, спомагати, спомогти
аскарида – глиста
аскет – покутник, див. анахорет, нелюдим
аскетичний – понадтостриманий, стримувальний, стриманий, самітницький, святобливий, див. анахорет
асонанс – суголос, співзвуччя, співзвучність
асортимент – добір, див. гарнітура
асоціювати – з'єднувати, з'єднати, поз'єднувати, об'єднувати, об'єднати, поб'єднувати, поєднувати, поєднати, приєднувати, приєднати, поприєднувати, злучувати, злучити, позлучувати, долучувати, долучити, подолучувати, прилучувати, прилучити, поприлучувати, спілкуватися, поспілкуватися, успілковуватися, успілкуватися
асоціяльний – негромадський, несуспільний, нетовариський, (див. противн. соціяльний)
асоціяція – згурт, об'єднання, союз, спілка, сябра, товариство, (мед.) – пов'язь
аспект – вигляд, бік, точка (погляду)
спермія – безнасінність
аспірант – готувач (науковий)
аспірат (грам.) – придиховий
аспірація –ірага, прагна, намага, потяг, спряма
аспірація (мед.) – удих, усмок, (грам.) – придих
аспірувати – готуватися, зготовлюватися, зготовитися, позготовлюватися, змагатися, змогтися, позмагатися, намагатися, намогтися, прагнути, попрагнути, спрагнути
астатичний – несталий, мінливий

астенічний – див. чахлий, мізерний, малосильний, адинамія, тоший, худосочний, сухопарий
астенопія – слабозорість
астерик – зірка (*)
астигматизм (мед.) – зороозлад
астма – ядуха, задуха, дихавиця
див. мефітис
астральний – зоряний
астрафобія – блискавкожах
астро... – зоряно...
астрогнозія – зорезнавство
астролатрія – зореобожання
астролог – зоревіщун, зарегадалка
астролябія – кутомірка, див. секстант
астронавт – зорелітун, див. космонавт, стратонавт
асфальт – смола (земна)
асфіксія (мед.) – киснебрак, див. аноксія
асфоделя (росл.) – ромен, золотоквіт
асцит (мед.) – черевоводянка
атавізм – прадідоспадок
атака – напад, наступ, див. штурм
атаксія (мед.) – рухонелад
атакувати – нападати, напасти, понападати, наступати, наступити, понаступати, див. штурмувати
Атанасій – Панас
атараксія – душеспокій
аташе – дорадник (посольський)
атеїзм – безбожництво, безувірство, невірство, (див. противн.) – теїзм
атеїст – безбожник, безувір, невіро, невірник, кацап, москвин, див. росіянин
ательє – робітня, див. студія
ательє (маляра) – малярня
ательє (різьбаря) – різьбарня
атентат – напад, див. замах
атерома (мед.) – йоловець
атестат – свідоцтво, посвідка, диплом, див. сертифікат
атестація – оцінка, визнача, див. рекомендація
атестувати – визначувати, визначити, повизначувати, зазначувати, зазначити, по-зазначувати, означувати, означити, поозначувати, див. рекомендувати
атимія – сумовитість
атипичний – незвичайний, (див, противн. – типовий)
атлант (анат.) – кобилка, (карковий) – хребець

атлантійський – величезний
атлас – мапозбірка
атлет – моцак, моцар, дужак, дужан, див. кріпкий
атлодівія (мед.) – потворність, звироднілість, див. дегенерація
атмометр – випаромірка
атмосфера – повітря
атонія (мед.) – див. адинамія
атоція (мед.) – яловість (жіноча)
атракція – ваба, зваба, приваба, принада
атрамент – чорнило, (червоне) – червонило
атрибут – властивість (істотна)
атрибут (грам.) – ознака
атріум (анат.) – передсердя
атрофія – заник, завмерлість
атрофуватися – заникати, заникнути, позаникати, зникати, зникнути, зникти, позникати, никнути, поникнути, завмирати, завмерти, позавмирати, усохнути, повсихати, див. дегенерувати
атут – світка, див. козир
афазія (мед.) – мововтрата, див. афонія
афект – запал, нестяма, зворух
афектувати – прикидатися, прикинутися, удавати, удати, див. лукавити
афера – шахрайство, ошуканство, злочин, змова, див. обман
аферист – див. обманщик
афірмувати – поквитовувати, квитувати, посвідчувати, посвідчити. підтверджувати
афинник (росл.) – чорниця
афілюватися – див. асоціювати
афіша – оповістка, оголоска, див. плякат
афішувати – див. реклямувати
афонія – див. афазія
афоризм – див. сентенція
афродизія (мед.) – жагучість
афронт – зневага, образа, відмова
афти (мед.) – висплявка
афтонгія (мед.) – язикосудома
ахінея – нісенітниця, теревені, див. говорити
ахолія (мед.) – жовчебрак
ахроматичний – безбарвений
ацидоза (мед.) – квасність

Б

баба (заліз.) – довбня, див. трамбівка

баба – це стара жінка
бабіоза – лихоманка (тварин)
бабуші – див. туфля
багаж – поклажа
багателізувати – легковажити, злегковажувати, злегковажити
багателя – дрібниця, дрібничка, дурничка
багатоетажний – багатоповерховий
багатозначний – промовистий, багатомовний, вагомий
багатоликий – кількавидий, кількаобличний
багатолюдний – велелюдний
багатообіцяючий – вельминадійний
багатообразний – ріжноманітний
багатоплідний – родючий
багатосильний – дужий, моцний
багатосімейний – великородинний
багатоствольний – кількацівковий
багатосторонній – кількабічний, ріжнобічний
багатоступінчастий – багатосхідчастий
багатотиражний – великонакладний
багатоциклічний – кількаколобіжний
багатошлюбний – кількашлюбний
багатошлюбний – це багате весілля
багатоярусний – кількаперійний, кількаповерховий
багач – дука, дукар, дукарка, дукач, глитай, заможний, куркуль, маєтний, статечний, статний, худібний, див. буржуй, товстосум
багер – болотокопачка
багор – очепа
багровий – багряний, бурячковий, чермний, шарлатний, див. порфіровий, пурпурний
баддя – цебер, цебро
баз – загорода, кошара, обора
база – основа, підвалина, див. фундамент
база – склад, твердиня, залога, див. гарнізон
базувати – основувати, оснувати, обґрунтовувати, обґрунтувати, пообґрунтовувати, уґрунтовувати, уґрунтувати
базуватися – покладатися, покластися, спиратися, спертися, поспиратися
бак – кадка, кадіб, див. цистерна
бакен – пливак, див. поплавок
бакенбарди – баки, бачки, бурці, див. фабури
баклага – пляшка
бакса – булавиця

бакшиш – хабар, базаринка
бал (шкільн.) – оцінка
балаган – ятка, шатро, таш
балаган – гармидер, галас, галабурда, ґвалт, див. шум
балагур – див. говорун
балагурити – див. говорити
баланс – див. балянс
балансир – рівноважничка
баласт – див. баляст
балахон – халат, халамида
балда – див. дурак
балдахин – закривало
балерина – танцюрка, див. танцівник
балет – танок, танчество
балка – банта, бантина, платва, сволок, трям, трямок
балка – байрак, бескед, вертела, яр, яруга
балот – картка (виборча)
балотувати – голосувати, проголосувати, переголосувати
балувати – панькати, випанькати, спанькати, розпанькати, панькатися, попанькатися, напанькатися, пестувати, пестити, розпещувати, розпестити, порозпещувати
балуватися – бавитися, побавитися, забавлятися, забавитися, набавитися, гратися, погратися, награтися, розігруватися, розіграти ся, пустувати, попустувати, спустувати, розпустуватися
балюстрада – поруччя, поручні, поренчата, див. парапет, перила, рампа
балянс – рівновага
балянсувати – рівноважити, зрівноважувати, зрівноважити, позрівноважувати
баляти – савур
баль – вечорниці
бальзам – масть (життєдайна) див. елексир
балькон – вислоганок
бальовий (одяг) – вечерничий
бальон – опука
банальний – заяложений, утертий, див. тривіяльний, шаблонний, прозаїчний, трафаретний, стереотипний
банда – зграя
бандаж – завій, завитка, див. пов’язка
бандажити – див. перев’язувати
бандероля – наличко, опаска
бандит – гайдабура, опришок, розбишака, харциза, харцизяка, див. розбійник, пірат, рабівник
банка – пушка, слоїк

банька – це око та лікарська б.
банкнот – паперогріш, банківка
банкнот 5 карбованців – п’ятикарбівка
банкротство – див. крах
бант – метелик
баня – лазня
баня – це див. купол
бар – шинок, корчма
бар – коса (піщана)
барабан – бубен, див. тимпан
барабанити – бубоніти, вибубоніти, відбубоніти, збубоніти, набубоніти, побубоніти, пробубоніти, тарабанити, витарабанювати, витарабанити, натарабанювати, натарабанити, понатарабанювати, потарабанити, протарабанювати, протарабанити
бараж – загата, гата, гатка, гать, тама, див. бар’єр
барак – курінь
барахло – мотлох, негідь, непотріб, див. мусор, негодящий, фалаття, тряпка
барахольщик – ганчірник, лахман, лахмітник, онучар, онучкар, тандитник, шматяр
барбакан – див. амбразура
барбос – мармиза, мурмило, див. неповороткий
бард – співак, кобзар, поет
барда – сокирка
барельєф – пласкорізьба
бар’єр – див. бараж, барикада
барикада – загорожа, перепона, див. бар’єр, бараж
барин – пан, панок, паняга, панюга, паночок, пановько, мосьпан, (жінка) – пані, паня, панія, паніматка, мосьпані, (син) – панич, паничок, паниченко, (дочка) – панна, панночка, панійка, панянка, паннуня, панівна, див. мосьє, містер
баристер – див. адвокат
баритон – басок, підбасок
бариш – зиск
баришник – перекупник, гендляр, шибай, менджун
баришувати – гандлювати, погандлювати, вигандльовувати, вигандлювати, повигандльовувати, згандльовувати, згандлювати, позгандльовувати, нагандлювати, понагандльовувати, менджувати, поменджувати, вименджов;’вати, вименджувати, повименджовувати, зменджовувати, зменджувати, позменджовувати, наменджовувати, наменджувати, понаменджовувати
барка – берлина
бархан – надма, замет, див. сугроб
бархат – оксамит
басейн – сточище, водозбір, водойма
баскетбол – кошиківка

басмач – націоналіст (тюрський)
баста – годі, досить, край, відгаль
бастард – див. гібрид
бастіон – твердиня, забороло
бастувати – страйкувати, застрайкувати, пострайкувати, прострайкувати
баталія – бій, бійка, сутичка
батальйон – курінь
батарея – батерія
батометр – глибиномірка
батон – кийок, ціпок, див. палка
батрак – наймит, див. служанка, форналь
батюшка – панотець, парох, священик, див. отець
батя – тато, татко, таточко, татусь, татусенько, татусьо, татуньо, татунь, татунцьо, див. отець
баул – шанька, див. сумка, чемодан
бахрома – торочки
бациля – заразка
башибузук – див. садист, розбійник
башмак – див. ботинки
башта – вежа, варовня
баядерка – танцюрка, співачка
баяти – оповідувати, оповідати, оповісти, пооповідати, повідати, повісти, переказувати, переказати, попереказувати, проказувати, проказати, попроказувати, див. говорити
бдительно – дбайливо, пильно, уважно, чуйно
бедлам – див. хаос, шум, балаган
бедро – стегно, клуб, кульша
безапеляційно невідклично, остаточно, притьма, цілковито
безбурний – небуремний, небурхливий, погідний, спокійний, тихий, тихенький
безвідказний – згідливий, здатний, несперечливий, піддатливий, податливий, поступливий
безвідказно – не стосуючись, не стосується
безвідплатно – не відплачуючи
безвідрадно – невтішно, нерозважливо, без радощів
безвідривно – не відлучаючись
безвільний – невільний, рабський, див. слабохарактерний
безвільно – безвладно, знесилившись, ослабло
безвісний – невідомий, незнаний
безвісність – безвість
безвстидний див. безсовісний
безграмотний – неписьменний

безграничний – безмежний, безкраїй, безконечний, необмежений, неозорий, незмірний, неосяжний
бездарний – дурний, дурносвіт, канар, капарник, маруда, нездара, нездатний, недотепа, нездібний, нездольний, партач, полатайко, шелепа, див. безтолковий, дурак, кретин
безділля – байдики, гультяйство, ледарство, неробство, сидня
бездільник – див. лінивець
бездільничати – байдикувати, забайдикувати, побайдикувати, пробайдикувати, гультяювати, прогультяювати, дармувати, задармувати, здармувати, подармувати, продармувати, ледарювати, заледарювати, зледарювати, поледарювати, проледарювати, ледачити, зледачити, зледачитися, поледачитися, поледачити, проледачити, швендяти, пошвендяти, прошвендяти, див. бродити
бездоказово – недоводно, не доводячи
бездолля – недоля, негода, неталан, нещастя, див. судьба, мойра, предистинація, фатум
бездольний – безталанний, знедолений, нещасливий, див. скудний
бездомний – безпритульний, безхатько, бурлака, див. бродяга
беззавітно – самовіддано
беззапахний – витхлий
беззаперечно – безперечно, несуперечно, несуперечливо
беззащитний – беззахисний, безборонний, безпорадний, безрадний
безінтересовно – безплатно, безкоштно, задарма, задурно, незацікавлено
безклясовий нестановий, безстановий
безкозирка – кашкет (бездашковий)
безкомпромісовий – негідливий, незгідливий, непогідливий, непоступний, непоступливий, непохитний
безконтрольно – бездоглядно, самопасом
безконфесійний – невіровизнавчий, нецерковний, позацерковний, див. атеїст, безрелігійний
безликий – безобличний, безвиразний, невиразний, безособний, див. шаблонний, тривіяльний
безличний – безсоромний, брехливий, злочинний, лиходійний, ниций, падлючий, підлий, підступний, див. безсовісний, ординарний, грубий
безмужня – лишанка, без чоловіка
безневинний – непровинний, непровинений, невинуватий
безнемірний – безмежний, необмежений, незмірливий
безобразний – бридкий, відразливий, гидкий, гидючий, неподобний, огидний, огидливий, паскудний, поганий, препоганий, поганючий, потворний, хирний, хирявий
безпардонний – безсоромний, влазливий, докучливий, надокучливий, настирний, настирливий, нахабний, невідчепний, невідчепливий, причепа, причепливий,

унадливий
безосяжний – неосяжний, недосяжний
безперебійно – безпереривно, безупинно, невпинно, безугавно, безугаву, незмінне, повсякчас, повсякчасно, стало, тривало
безперемінно – див. безперебійно
безперспективний – безвиглядний, безнадійний, нездійснимий, химерний, див. нереальний
безпечальний – безжурний, безтурботний
безспірний – безперечний, несперечливий
безплідний – неродючий, нетворчий, яловий, див. стерільний
безплідний (чин) – даремний, задаремний, надаремний, марний, намарний
безпокоїтися – бентежитися, побентежитися, збентежуватися, збентежитися, набентежуватися, набентежитися, журитися, пожуритися, зажурюватися, зажуритися, позажурюватися, непокоїтися, занепокоюватися, занепокоїтися, побиватися, запобиватися, напобиватися, попобиватися, турбуватися, потурбуватися, натурбовуватися, натурбуватися, стурбовуватися, стурбуватися
безпомісний – бідний, немаєтний, нестатечний, убогий
безпомощний – безпорадний, непорадний, безрадний, безвладний, див. безвільний
безпорочний – бездоганний, безвадний, чесний
безпорядок – безлад, безладдя, безладність, нелад, розгардіяш, див. хаос, непорядок, нерозбериха, анархія
безпощадний – безсердий, безжальний, жорстокий, катівський, лютий, немилосний, немилостивий, нещадний
безперемінно – авжеж, аджеж, аякже, звичайно, доконче, конче, обов'язково, певно, певна річ, притьма, пробі, див. невідмінно, звісно
безпретензійний – невибагливий, невимогливий, скромний
безпрефікційний (грам.) – безприростковий, див. безсуфіксний
безпрецедентний – безприкладний, дивовижний, небачений, незвичайний, несвітній, несвітський, нечуваний, див. небувалий
безприданиця – безпосажна, без посагу
безпримірний – див. безпрецедентний
безпринципний – беззадсний, беззасадничий, незасадничий, без засад
безпристрасний – байдужливий, нехтивий, нечулий, холодний, холоднокровний (див. противн. – страсний)
безпритомний – див. безтямний
безпричасний – непричетний
безпробудний – незбудний
безпросвітний – непроглядний, темний, претемний
безпроцентний – безвідсотковий, нелихвяний
безпутник – див. бродяга, гуляка, лінивець, босяк
безпутство – гультяйство, гультипацтво, лайдацтво, неробство, шалапуцтво

безрезультатно – даремно, задаремно, надаремно, дарма, дурно, задурно, марно, намарно, без наслідку
безрелігійний – див. безконфесійний, атеїст
безрогий – гулий, безрогий
безрозсудний – безглуздий, нерозважний, нерозважливий, нерозумний, див. дурак, глупий, ідіот
безсилля – безвлада, безвладність, знемога, нездольність, неміч, несила, знесила, неспромога, неспроможність
безсильний – безвладний, безсилий, вутлий, здохляк, змарнілий, знесилений, кволий, кородкий, миршавий, недолугий, нездольний, немічний, слабий, хворовитий, хирий, хиренний, хирлявий, шкут, див. слабосильний, чахлий, астентичний, тощий
безсистемне – безладно, безполадно, жужмом, див. хаотичний
безсімейний – безродинний, самітний
безсімянний – безнасінний
безславити – див. злословити
безслав'я – ганьба, неслава, осуд
безсмертний – невмирака, невмиручий, несмертний, несмертельний, вічний,
безсмислений – безглуздий, беззмістовний, безтямкий, дурний, дуросвітній, недоладний, неподобний, нісенітний
безсовісний – безсоромний, безецний, несоромний, несумлінний, див. безличний
безспірний – див. беззаперечно
безсрочний – неречинцевий, див. терміновий
безсрочно – набезрік
безстидний – див. безсовісний
безсторонній – небічний, непобічний, див. нейтральний
безстрасний – див. безпристрасний
безстрашний – небоязливий, неполохливий
безстроковий – див. безсрочний
безсуфіксний (грам.) – безнаростковий, див. безпрефікційний
безтолковий – бевзь бевзень, благуватий, бовдур, дурень, дурник, дуринда, дурепа, йолоп, йолупега, клапатий, книп, лемехуватий, нетяма, нетямуха, нетямкий, нетямовитий, нестула, телепень, тумак, придуркуватий, шелепа, шелепуватий, див. дурак, кретин, недоумок, скудоумний, слабоумний
безтрепетно – нетремтячо, нетремтливо
безтямний – зомлілий, знепритомлений, непритомний, нечутливий
безтямний – нетямкий, некмітливий, дурний, дурноватий, див. безтолковий
безумний – божевільний, гулавий, знавіснілий, навіжений, причинний, скажений, шалений, див. маніяк
безумствувати – божеволіти, збожеволіти, побожеволіти, дуріти, здуріти, подуріти знавісніти, скаменіти, зіскаженіти, поскаженіти

безусий – головусий
безуспішно – див. безрезультатно
безутішний – нерозрадний, нерозважний
безучасний – див. пасивний
безфабульний – беззмістовий
безхазяйність – негосподарність, занедбаність, недбалість, занехаяність, марнотратство, перевода
безхарактерний – безхребетний, гнучкошиєнко, піддатливий, плохий, потакайло, потульний, див. безсилий, слабохарактерний
безхитрий – нехитрий, нелукавий
безцеремонне – не панькаючися
безцільно – без мети
безцінок – безцінь, запівдарма, запівдурно
безчесний – див. обманщик
безчинствувати – бешкетувати, побешкетувати, збешкетувати, набешкетувати бистроводний
галабурдити, погалабурдити, згалабурдити, нагалабурдити, сваволити, посваволити
безчислений – незлічимий, числений, сила–силенна, без ліку
безчуственний – див. безтямний
безшабашний – голінний, очайдуха паливода, шибайголова, шибеник, див. удалий
безшумний – безгучний, безгаласний, безшелесний
безшумно – не шаматючи, не шамріючи, не шарудячи, не шемріючи, не шелепаючи, не шемтячи, не шерхотячи, не шурхачи, не шурчачи, див. шуміти
безщасний – див. бездольний
бей – князь турецький
бейзбол – гилька
бейкон – солонина
бек (копанка) – захисник
белетрист – оповідач
белетристика – краснописьменство
белядона (росл.) – вовча ягода
бельбас – див. дурак, безтолковий
бельетаж – другий поверх
бельмеса – ні бе ні ме, невіглас
бемоль (муз.) – понижка
беневоленція – прихильність
бенедикція – благословенство
бенкет – учта, частунок, трапеза, див. пир, равт
бенкетувати – трапезувати, витрапезувати, потрапезувати, страпезувати, частувати, вичастувати, зчастувати, почастувати

берданка – рушниця
берет – шапочка
берейтор – конезаправляч, див. тренер
берлога – барліг, баруля, гайно, кубло, кублище, лігво, лігвище, мирлуга, тирло, див. леговище
бесіда – балачка, гутірка, мова, розмова, див. говорити
бесідка – альтанка, див. ротонда
бесідник – мовець, мовник, розмовник, промовник, оповідач, див. оратор, трибун, співбесідник
бесідувати – див. говорити
бестія – потвора, почвара, див. монстер
бефель – наказ
бечівка – мотуз, мотузок, мотузка, шворка, шворочка
бечова – колола, линва, тягло, швора, див. канат
бивень – ікло
бик – бугай, віл
(безрогий) – герун, гулавий
(великорогий) – кайла, рогаль, рогань, турко
(головатий) – рега
(грубоногий) – кодій
(козячі роги) – козій
(кривоногий) – швейнога
(малий) – гостяк, гузок
(однояйцевий) – магро
(пасмитий) – муруга, муругий
(роги вділ) – шулий
(рудий) – барна, линок
(сивий) – бокшій, мазій
(худий) – плева
(хуткий) – шмалко
(чорний) – караман, мургій
(чубатий) – рингач, риндач
билина – переказ, див. легенда
билина – стебління, стебло, стеблинка, стеблиночка, травинка
билля – бувальщина, колишнє, минувшина, минуле, старовина, старосвітщина, предківщина, див. древній
бинт – завитка, див. бандаж
бинтувати – див. перев’язувати
бистрий – баский, борзий, жвавий, звинний, меткий, моторний, навальний, наглий, перський, похібкий, похіпливий, промітний, прудкий, раптовий, спритний, хапкий, хапливий, хуткий, шамкий, шаркий, швидкий, шибкий,"шпаркий, юрливий,

див. живо, молодцювате, скорий, скоро, хвацький
бистрий (розум) – глибокий, далекозорий, дотепний, критичний, кмітливий, меткий, мудрий, проникливий, розумний, спритний, схопний, схопливий, тямкий, тямовитий, хитрий, див. понятливий, примітливий, топковий
бистрина (річки) – строма, стромина, стромовина
бистроводний – хуткотеклий, хуткоплинний, швидкоплинний
бистроногий – прудкий, див. скороход, бистрий
бистроплинний – див. бистроводний
бистрота – див. скорість, бистрий, темп
бистротечний – див. бистроводний
бистрохід – див. скороход
бит – побут, звичаї
битва – бій
бити – див. колошматити, колотити
битися (люди) – див. колошматити
битися (шкло) – розбиватися, розбитися, порозбиватися, трощитися, потрощитися, розтрощуватися, розтрощитися, порозтрощуватися
битися (серце) – калатати, калатнути, викалатати, закалатати, покалатати, тіпатися, тіпнутися, затіпатися, потіпатися, товктися, витовктися, затовктися, потовктитися, токати, витокати, затокати, потокати, токотіти, витокотіти, затокотіти, потокотіти, тьохкати, тьохнути, потьохкати, витьохкувати, витьохкати, затьохкати
битком – напхом, повнісінько, ущерть
бич – див. кнут
бич – це в ціпу
бичувати – батожити, побатожити, вибатожувати, вибатожити, повибатожувати, збатожувати, збатожити, позбатожувати, див. колошматити
біандрія – двочоловіцтво
бібліо... – книго...
бібліогност – книгознавець, див. бібліограф
бібліологія – книгознавство
бібліограф – книгознавець, див. бібліогност
бібліографія – книгоопис, див. синопсис
бібліоман – книголюб
бібліотека – книгозбірня
бібліотекар – книжник
бібліофіл – див. бібліоман
бібліофобія – книгоненависть
бівуак – табір
бігамія – двоженство
біглець – див. біженець
бігом – бігцем, біжком

бідність – злидарство, злиденність, злидняцтво, злидні, сіромацтво, убозтво, харпацтво, див. біда, бідняк
бідняга – безталанний, безталанна, безталанночка, бідолаха, бідолашка, бідолашний, бідаха, бідака, бідачка, небогий, небога, неборак, неборака, сарака, сердека, сердега, сердешний, сердешна, сірома, сіромаха, сіромашний, див. бідняк, бідність, бездольний, безщасний
бідняк – безштанько, бідака, бідар, голодранець, голота, голяк, драгогуз, злидар, злидень, злиденник, капцан, костогриза, небогий, незаможний, сірома, сіромаха, убогий, харлак, харпак, хурбет, цундрій, шарпак, див. бідняга, старець, обірванець, пролетар
бідовий – див. бистрий
бієць – бойовик, борець, вояк
біженець – утікач
біжутерія – оздобки, див. аграф, браслет, брошка, булавка, запонка, застіжка, кільце, пряжка
біжучий – поточний, сучасний, теперішній, цей
бізнес – заняття, підприємство, справа, торгівля
бізональний – двосмуговий
бійниця стрільниця, див. амбразура
бікарбонат – сіль (двовуглецева)
білет – квиток, картка
білити (полотно) – бліхувати, побліхувати, вибліховувати, вибліблiхувати, повибліховувати, збліховувати, збліхувати, позбліховувати, набліховувати, набліхувати, понабліховувати, (стіну) – вапнувати, повапнувати, вивапновувати, вивапнувати, повивапновувати, звапнувати, позвапновувати
білінгвістичний – двомовний
біліярд (гра) – кармалюк
білка – вевірка, веврик, вивірка, віверіця
білля – білизна, шмаття
білобрисий – білявий, русявий
білолиций – біловидий
білосніжний – снігобілий
білябіяльний (грам.) – двоусний, приголосний
білятеральний – двобічний
більйон – мільярд
більмо – луда, налуда, полуда, див. катаракта, левкома
бінарний – двійковий, двоїстий
бінокль – далекоглядка
бінокулярний – двоочний
біном (матем.) – двочлен
біо... – житте...

біогенеза – життевиник
біографія – життєпис
біологія – природознавство
біполярний – двобігунковий
бір – діброва, дібровка, дібровонька, ліс, лісок, лісочок
бісексуальний – двостатевий
бісектриса – косина
бісер – намисто, пацьорки
бісквіт – пундик
біскуп – єпископ
біснуватися – казитися, показитися, переказитися, сказитися, скаженіти, поскаженіти, лютитися, полютитися, перелютитися, лютувати, полютувати, вилютувати, злютувати, шаленіти, пошаленіти, вишаленіти, див. яритися, яросний, сердитися, злитися
бітеїзм – двобожжя
бітник – див. босяк
бітуми – смолокопалини
біфулярний – двонитковий
біфштекс – воловопеченя
благий – див. блаженний
благий це хворовитий
благо – добро, добробут, горазди
благовірний – вірний
благовісник – добровісник
благоволити – бути добрим, ласкавим, доброзичити, призволяти, призволити рачити, зрачити
благовоління – доброзичливість, ласка, ласкавість, прихильність, див. симпатія
благовійно – побожно
благоденствувати – див. прооперувати
благодій – добродій, доброчинець, див. меценат
благодійний – добродійний, доброчинний
благодушний – гарний, добренький, добрячий, ласкавий, милостивий, плохий, сумирний, тихий, див. симпатичний
благозвучний – милозвучний, див. мелодійний
благоліпний – красний, прекрасний
благомислячий – добродумний
благонадійний – надійний, певний
благонамірений – доброзичливий
благонравний – обичайний
благообразний – гожий, вродливий
благополучно – щасно, щасливо, горазд

благополуччя – добробут, горазди
благопристойний – гожий, пристойний
благоприятний – сприятливий, слушний, щасливий
благородний – шляхетний
благорозумний – розважний, розважливий
благосний – добросердий, ласкавий, милостивий, щирий, див. добродушний
благостиня – ласка, милість
благотворний – добродійний, доброчинний, життєдайний, лікувальний, див.
благоусмотріння – розсуд
благоустроєний – упорядкований, упорядженний
благоуханний – духмяний, запашний
благоухати – духмяніти, подухмяніти, задухмяніти, здухмяніти, надухмяніти, роздухмяніти, удухмяніти, душіти, подушіти, видушіти, задушіти, здушіти, надушіти, роздушіти, пахтіти, попахтіти, запахтіти, напахтіти, спахтіти, упахтіти
благочестивий – побожний, чеснотливий
блаженний – святий, щасливий
блаженствувати – насолоджуватися, насолодитися, усолоджуватися, усолодитися, раювати, зраювати, пораювати, розкошувати, зрозкошувати, порозкошувати, розкошуватися, зрозкошуватися, порозкошуватися, тішитися, потішитися, зтішуватися, натішуватися, натішитися, утішуватися, утішитися, див. нірвана
бластема (мед.) – пагін, паросток
бластема (мед.) – пухлина
бластоміцети (мед.) – дріжжі
бласфемія – блюзнірство
бленда – див. фонар
бленорея (мед.) – гноєтеча
бленориніт (мед.) – нежить
бленофтальмія (мед.) – очногноєтеча
блискітка – лелітка, скалка, скалочка
блеф – блахман, див. бляга
блефаризм (мед.) – повікосудома
блефарит (мед.) – війниця
блефароплегія – повікогрець
блеяти – бекати, забекати, побекувати, побекати, мекати, мемекати, помекувати, помекати
близитися – ближчати, поближчати, зближуватися, зближатися, зблизитися, позближуватися, наближуватися, наближатися, наблизитися, понаближуватися, див. приближуватися
блинда (мед.) – висипка
блиндажований – броневий, захисний
блинець – млинець

блиск – лиск, полиск
блисковідвід – див. громозвід
блискучий – лискучий, лиснючий, величний, пишний,
блистіти – кресати, креснути, кресонути, викресати, викреснути, закресати, зікресати, скресати, скреснути,лискати, писнути, лискнути, вилискувати, вилискати, повилискувати, вилискуватися, вилиснутися, злискати, злиснути, позлискати,полискувати, полискати, лискотіти, лисконути, вилискотіти, вилисконути, залискотіти, злискотіти, лисніти, лиснути, вилисніти, вилиснути, залисніти, полисніти, вилиснюватися, вилиснитися, свінути, висвінути, засвінути, посвінути, сяти, висяти, засяти, осяти, посяти, сяйнути, сяяти, сяйнути, висяяти, засяяти, осяяти, посяяти, просяяти, (зоря) – мріти, вимріти, замріти, помріти, промріти, (самоцвіт) – ряхтіти, виряхтіти, заряхтіти, поряхтіти
блищати – див. блистіти
бліднути (обличчя) – полотніти, пополотніти, сполотніти, (барва) – блякнути, зблякнути, поблякнути, див. вицвітати
блідолиций – див. білолиций
блік – вилиск, лиск, ряхт, свіна, скалка, скалочка, спалах, сяйво
бліндаж – укопнозахист
бліцкріг – війна (блискавична)
блокада – облога
блокнот – записник
блокувати – відгороджувати, відгородити, повідгороджувати, загороджувати, загородити, позагороджувати, обгородити, пообгороджувати, перегороджувати, перегородити, поперегороджувати, закривати, закрити, позакривати, заставляти, заставити, позаставляти, виставляти, виставити, повиставляти, заступати, заступити, позаступати, затуляти, затулити, позатуляти, зупиняти, зупинити, позупиняти
блондин – русявець, див. русий, світлоликий, яснолиций, шатен
блуд – помилка, похибка, хибка
блуд – перелюб
блудити – блукати, заблукати, поблукати, див. шествувати
блудниця – див. проститутка, розпутниця
блудяга – див. бродяга
блюдо – полумисок, ринка, хлібниця, таця
блюдо – наїдка, страва
блюдолиз – див. лизоблюд
блюдце – мисочка, риночка, сподак, сподочак, див. посуда
блюмінг – вальцівниця
бляга – блахман, брехня, див. блеф
блягер – див. задавака, хвастун, спесивий, чванько
бляйвас – білило
блякнути – марніти, змарніти, помарніти, див. чахнути

блямуватися – див. компрометуватися
блянкет – див. покривало
бляншівка – див. бляйвас
бляск – див. блиск, блік
бляманже – драглі
бльок – баранець
бльок – спілка, угода
бобиль – бурлака, нетяга, одинцем, самітник, самісінький
бовтати (ногами) – дриґати, дриґнути, видригувати, видригнути, задриґати, здригувати, здригнути, подригувати, подригати, (плин) – колотити, поколотити, виколочувати, виколотити, повиколочувати, заколочувати, заколотити, позаколочувати, наколочувати, наколотити, понаколочувати, сколочувати, сколотити, посколочувати, (язиком) – див. говорити
бовтатися – хлюпатися, хлюпнутися, хлюпнутися, захлюпуватися, захлюпатися, позахлюпуватися, похлюпуватися, похлюпатися, хлюпотатися, хлюпотітися, захлюпотатися, захлюпотітися
бовтун (яйце) – запорток
(людина) – див. говорун
богадільня – притулок, захоронок
богатир – див. великан, гігант, титан
багатир – це див. багач
богдохан – імператор (китайський)
богема – циганщина
богомерзький – Богопаскудний
богомільний – побожний, див. релігійний
богомолець – прочанин, прочанка
боготворити – божествити, збожествлювати, збожествити, обожнювати, обожнити, обожувати, обожити
богохулити – блюзнити, поблюзнити, виблюзнювати, зіблюзнювати, зіблюзнити, позіблюзнювати, облюзнювати, облюзнити, пооблюзнювати, див. кощунство, святотатство
бодега – корчма, шинок
боєприпаси – стріливо
божіння – божба
бойкий – див. бистрий
бойня – салган, худобійня, див. скотобійня
бойскаут – пластун, пластунка
бокал – келех, келих, пугар. чара, чарка, див. фужер
боком – бокаса
бокор – дараба
бокс – п’ястукарство

боксер – п’ястукар
болван – див. безтолковий, дурак
болванка (метал.) – виливанка
болезаспокійливий – болетамний
болісний – болючий, болячий
болісний – див. чахлий, чахнути
болість – болячка, недуга, слабість, хвороба, хворість, хворобливість, хороба, хворобливість, пошесть, див. епідемія
болото – багно, багнище, багнюка, багновиця, багва, гійво, гружавина, грузявина, драгва, драговина, драглина, драгло, клака, мочар, мочарище, болото
болт – прогонич
болящий – болючий, хворий, див. чахлий
больверк – див. бастіон
больниця – лічниця, див. госпіталь, шпиталь, клініка, поліклініка
большак – господар, керівник, управитель
большевицький – московський
бомбардир – бомбач, гармаш
бомбардувати – бомбувати, бомбити, вибомбувати, вибомбити, збомбовувати, збомбити, позбомбовувати, убомбовувати, убомбувати
бомбометальник – бомбокидач
бомонд – аристократія, великопанство
бона – квит
бонбоньєрка – скринечка
бонза – священик (буддистський)
(переносно) – пихатий урядовець
боніван – див. гуляка
бонітація – оцінка
боніфікація – відшкодова
бонна – вихователька, нянька
бонтон – чемність
бонус – надплата, надвинагорода
бор – свердло
бора – вітер (морський)
боракс – салітра
бордюра – облямівка, див. кайма
борей – вітер (північний)
борзописець – писарина, див. графоман, грамотій
бормашина – свердлярка
бормотати – див. ворчати
бородавка – гузка
бородач – бородань, бородай

борозда – борозна
боронити (бороною) – волочити, поволочити, виволочувати, виволочити, повиволочувати, зволочувати, приволочувати, приволочити, поприволочувати, скородити, поскородити, вискороджувати, вискородити, повискороджувати, заскороджувати, заскородити, позаскороджувати, зіскороджувати, зіскородити, позіскороджувати, наскороджувати, наскородити
боронити – це від ворога
бороти – долати, подолати, здолати, здоліти, дужити, здужувати, здужити, іїоздужувати, передужувати, передужати, подужувати, подужати, змагати, змагти, перемогати, перемогти, виборювати, вибороти, повиборювати, зборювати, збороти, переборювати, перебороти, попереборювати, поборювати, побороти
борт (корабел.) – облавок
борт (одягу) – вилог, омет, пола
борьба – боротьба, борня, борюкання, змаг, дужа, див. бороти, конкуренція, спорт
боскет – гайок
босяк – батяра, безхатько, безштанько, волоцюга, вулипіник, голодранець, голота, голяк, гультипака, драб, дрантогуз, дріпіо, жлоб, злодій, кацап, кацапюра, лодир, пияк, халамидник, піарпак, див. бродяга, обірванець, бідняк
бот – див. судно
ботаніка – рослинознавство
ботвина – бадилина, бадилля, бараболиння, бурячиння, гарбузиння, гич, гича, гичка, гичина, гичалля, гичечка, огуд, огудина, огудиння
боти – див. калош, обув
ботинок – черевик, черевичок, черевиченьок, черевича, чобіток, чобіточак, чоботя, чижемок, ходак, щербак, (старий) – шкарбан, шкарбанець, див. штиблет, обув
ботулізм – ковбасоотруйність
ботфорти – чоботи, чоботини, чоботиськи, чобітки, чобіточки, ?ібітці, чоботята, чоботя, сап'янці, сап'янчата, каракати, кондури, чижмаки, чижми, (кепські) чалапути, (старі) – шкарбани, шкарбуни, див. обув
боязливий див. трусливий, панікер
боязнь – боягузтво, жах, жахіття, жахливість, ляк, переляк, острах, страх, страхи, страхота, страхів'я, страхіття, страховище, див. опаска, паніка, пристрашка, фобія
бра – див. канделябр
бравада – хвалькуватість, див. хвастощі
бравий – голінний, зважний, зважливий, хоробрий
бравий це гарний
бравнінг – пістоля, див. револьвер, пистолет
браво! – славно!
бравура – див. бравада
бравурний (муз.) – гучний, жвавий
брак – шлюб, одруження

брак – негідь, покідь, покідьки, посід, послідок, потолоч
брак це нестача
бракет – настінниця
бракороб – капарник, партач, нездара, див. неспосібний
бракувальник – ганчувач, (вона) ганчувачка
бракувати – ганчувати, виганчовувати, виганчувати, виганчити, повиганчувати, зганчувати, зганчити позганчувати, поганчувати, поганчити, переганчувати, переганчити, попереганчувати
бракувати – це невистачати
брандмайстер – пожежник
брандспойт – сикавка
брань – бій, війна
браслет – наручка, обручка
братан – див. братець
брат (москвин) – псубрат
братва – товариші, хлопці
братець – братко, браток, браточок, братунь, братуньо, братусь, братчик, братій, братієчко
братія – браття
братства член – братчик
братство – побратимство
братство – це церковне
братуха – див. братець
брахіграфія – короткопис
брахідактилія – короткопалість
брахіцефальний короткоголовий
брашіль – корба, див. лебідка
бредня – див. галюцинація
брезгати – бридити, збриджувати, збридити, позбриджувати, набриджувати, набридити, понабриджувати, обриджувати, обридити, пообриджувати, гидувати, згидовувати, згидувати, позгидовувати, огидовувати,. огидувати, угидовувати, угидувати, гребувати, погребувати, згребувати, угребати, повгребувати
брезент – верета, кирза, напрядка, таща
брекватер хвильомур
брельок – дармовис
брести – див. шествувати
брести – це в брід
брех – брехака, брехало, брехач, брешко, брехун, брехунець, брехунчик, (вона) – бреха, брехачка, брехунка, брехуня, брехуха
бреш – вилом, пробоїна
бриг – вітерець

бригадир – ватажок, орудар, провидця, ланковий, десяцький, див. старший
бригант – див. бандит
бриджі – штани (комонника) див. брюки
бриз – див. бриг
бризантний – вибуховий
бризкати – кропити, покропити, закроплювати, закропити, позакроплювати, накроплювати, накропити, понакроплювати, окроплювати, окропити, поскроплювати, скроплювати, поскроплювати, мочити, помочити, змочувати, змочити, позмочувати намочувати, намочити, понамочувати, умочувати, умочити, повмочувати, пирскати, пирскнути, попирскати, випирскувати, випирскати, повипирскувати, напирскувати, напирскати, понапирскувати, обпирскувати, пообпирскувати, розпирскувати, розпирскати, порозпирскувати, спирскувати, спирскати, поспирскувати, порскати, порснути, попорскати, випорскувати, випорскати, повипорскувати, напорскувати, напорскати, понапорскувати, обпорскувати, обпорскати, пообпорскувати, розпорскувати, розпорскати, порозпорскувати, спорскувати, спорскати, поспорскувати, прискати, поприскати, виприскувати, виприснути, повиприскувати, обприскувати, обприснути, розприскувати, розприснути, сприскувати, сприснути, росити, поросити, зарошувати, заросити, позарошувати, нарощувати, наросити, понарошувати, орошувати, оросити, поорошуваги, чвиркати, чвиркнути, почнирками, вичвиркувати, вичвиркнути, зічвиркувати, зічвиркати, учвиркувати, учвиркати, повчвиркувати, шпувати, пошпувати, вишповувати, вишпувати, зішповувати, зішпувати, нашповувати, нашпувати, обшповувати, обшпувати, див. розпилювати, пульверизувати
брикати – вихати, вихнути, вихонути, завихати, повихати
брикет – плитка, цеглинка
бриліянт – діямант
брити – голити, поголити, виголювати, виголити, повиголювати, зголювати, зголити, позголювати, обголювати, обголити, обголити, пообголювати, підголювати, підголити, попідголювати
британський – британський
бричка – нетечанка, див. карета, ляндо, повозка
бріологія – мохознавство
бров – брова
броварня – пивоварня
бродити (пиво) – див. ферментувати
бродити – блукати, заблукати, поблукати, проблукати, брендати, забрендати, побрендати, пробрендати, вештатися, звештатися, повештатися, провештатися, волочитися, зволочитися, поволочитися, приволочитися, проволочитися, мандрувати, замандрувати, змандрувати, примандрувати, промандрувати, микатися, замикатися, змикатися, намикатися, промикатися, никати, поникати, проникати, поневірятися, попоневірятися, сновигати, зісновигати, посновиґати, просновигати, стика-

тися, настикатися, постикатися, простикатися, тинятися, натинятися, потинятися, протинятися, стинятися, тулятися, потулятися, протулятися, стулятися, хилятися, похилятися, прохилятися, шалатися, нашалатися, пошалатися, прошалатися, швендяти, вишвендяти, зішвендяти, пошвендяти, прошвендяти, швендятися, пошвендятися, шейкатися, зішейкатися, пошейкатися,
шлямпати, зішлямпати, пошлямпати, прошлямпати, див. скитатися, шлятися, таскатися, шмигати, (лататися, шествувати)
бродяга – аргат, волоцюга, галайда, заблуда, заблудько, заброді, заволока, зайда, мандрика, мандря, мандрьоха, микита, непритика, нетяга, потіпака, потіпаха. приблуда, приблудька, швайкалп, швендя, див. скитальник
бродяжничати – див. бродити
брокер – посередник, див. маклер, агент
броколя – капуста (квіткова)
бронзувати – спижувати, поспижувати, заспижовувати, заспижувати, позаспижовувати, зіспижовувати, зіспижувати, позіспижовувати
бронх (анат.) – дишка
бронхіт (мед.) – бухика, дишиця, кашлюк
бронхобленорія (мед.) – дишкогнилотеча
бронхопневмонія (мед.) – дишколегениця
бронхорея (мед.) – дишкотеча
бронхостеноза (мед.) дишкозвуз
бронхотомія (мед.) – дишкорозтин
брошка – застібка, запиначка, див. запонка, булавка
брошура – книжечка
брошурувати – зішивати, зішити, позішивати
брудер – вигрівачка (курчат)
брудергауз – курчатник
брудершафт – побратимство
брузумент – басаман, гальон
бруква – ріпак
брульйон – чернетка
брусниця – чорниця
брусок – мантачка
брустер – броня, укіп
брутальний – дикунський, жорстокий, звірячий, нелюдський, див. грубий
бруто (книговод.) – прибуток
бруто – вага (з упаковкою)
брухт – ламань, негідь, покидьки, див. лом, скрап, утиль
брюзгнути – брезкнути, зібрескнути, обрезкнути, побрезкнути, грубішати, вигрубішувати, вигрубішати, зігрубішувати, зігрубішати, позігрубішувати, погрубішувати, погрубішати

брюки (вузькі) – галанці, (білі) гачі, (зимові) – колошні, холошні, (шкіряні) – лещини, (полотняні) – ногавки, (вовняні) – ноговиці, (звичайні) – шаровари, штани, штанці, штаняти, див. портки, бриджи, панталони
брюнет – смаглій, смаглявець, див. смуглий, темнолиций
брюхо – бендюх, черево, черевце, черевко, черевина, гелево, див. живіт, пузо
брякати – цокати, цокнути, зацокати, поцокати, цокотати, цокотіти, поцокотати
бувалий – минулий, колишній
бувалий – досвідчений, пройдисвіт
бувший – колишній, булий, див. пройдешній, прошлий
бугор – горб, пагорб, пагорок, сугорб, сугорбок, згірок, узгірок
бугристий – горбастий, горбистий, горбкуватий, пагорбкуватий, пагористий, згір'я, узгір'я
Будда – (с.т. будитель) – праукраїнець Сіддгардга Гавтомі, засновник буддизму
буде! – годі, досить, вистачить, стачить, кінець
буденний – звичайний, звичний, повсякденний, утертий, див. трафарет, шаблонний
будильник – збудник
будка – буда, халабуда, вартарка
будоражити – баламутити, збаламучувати, збаламутити, позбаламучувати, назбаламучувати, назбаламутити, поназбаламучувати, позбаламучувати, позбаламутити, бентежити, побентежити, збентежити, позбентежувати, будити, побудити, збуджувати, збудити, позбуджувати, Ґвалтувати, згвалтовувати, зґвалтувати, нагвалтовувати, наГвалтувати, розгвалтовувати, розгвалтувати, порозгвалтовувати, гейкувати, гейкати, гейкнути, згейкувати, згейкати, погейкувати, погейкати, колошкати, поколошкати, заколошкувати, заколошкати, позаколошкувати, сколошкувати, сколошкати, посколошкувати, непокоїти, знепокоювати, знепокоїти, познепокоювати, полохати, пополохати, виполохувати, виполохати, повиполохувати, наполохувати, наполохати, понаполохувати, переполохувати, сполохувати, сполохати, посполохувати, тривожити, потривожити, стривожувати, стривожити, постривожувати, турбувати, потурбувати, стурбовувати, постурбовувати, хвилювати, похвилювати, схвильовувати, схвилювати, посхвильовувати
будьто – буцім, буцімто, мов, мовляв, немов, наче, неначе, нібито
будуар – світлиця (жіноча)
будучий – майбутній, наступний, прийдешній
будучність – будучина, майбутнє, майбутність, майбуття, прийдешнє, прийдешність
буєр – вітросанки
бузлук – ратиця
буй (морск.) – сучка
буйствувати – бешкетувати, побешкетувати, збешкетувати, набешкетувати, пробешкетувати, броїти, зброїти, наброїти, войдувати, звойдувати, навойдувати, по-

войдувати, галабурдити, згалабдедити, нагалабурдити, погалабурдити, колобродити, наколобродити, поколобродити, сколобродити, шурубурити, зішурубурити, нашурубурити, пошурубурити, див. скандалити
букашка – комаха, комашина, комашинка, комашка, комашечка, комашня
букет – китиця
букиніст – книгар
буклет – див. брошура
букса – маточина, осяниця, утулок
буксир – галюн, тягач
буксувати – ковзати, ковзнути, сковзати, сковзнути, ковзатися, ковзнутися, сковзуватися, сковзнутися
буксувати – див. трелювати
булавка – запиначка, застібка, шпілька, див. брошка, шпонка
булат – меч, шабля
булемія (мед.) – ненажерність
булижник – брукняк
булка – бухан, буханка, буханець, паляниця, паляничка
булла – грамота (папська)
бульвар – вулиця (удеревлена)
бульйон – щерба, юшка, юшечка, див. потаж, розсіл, їда
бум (торгов.) – побільша, пожвава, див. рекляма
бумага – папір, папірець, паперина
бумажник – папірка, див. портфель
бункер – сховище
бунт – ворохоба, заколот, колотнеча, розрух, див. фронда, путч, ребелія, револьта, смута
бунт (линви) – койло, див. бухта
бунтар – ворохобник, заколотник, див. фрондер
бунтівник – див. бунтар
бунтувати – ворохобити, заворохоблювати, зворохоблювати, зворохобити, наворохоблювати, наворохобити, понаворохоблювати, поворохобити, зворушувати, зворушити, позворушувати, колотнечити, заколотнечити, наколотнечувати, наколотнечити, понаколотнечувати, поколотнечити, сколотнечувати, сколотнечити, посколотнечувати, повставати, повстати, розрушувати, розрушати, розрушити
бурав – свердло, свердел, свердельце
буравити – свердлувати, висвердлювати, висвердлити, повисвердлювати, зісвердлити, позісвердлювати, насвердлювати, насвердлити, понасвердлювати, просвердлювати, просвердлити, попросвердлювати, розсвердлювати, розсвердлити, порозсвердлювати, див. дрилювати, розвірчувати
буран – див. буря
бурбон – див. грубіян, ординарний

бургомістр – посадник, див. мер, градоначальник
бурда – помиї
буржуазний – дукарський, багатицський
буржуй – багатир, (вона) – багатирка, дука, дукар, дукач, (вони) – дукиня, дукарка, див. багач, товстосум
бурий – рудавий, рудий, див. рижий, темнобурий
бурильник – свердляр
бурити – див. розоряти
буріти – рудішати, зрудішати, порудішати
буркати – муркати, вимуркувати, вимуркати, змуркувати, змуркати, намуркувати, намуркати, помуркувати, помуркати, муркотати, замуркотати, змуркотати, помуркотати, муркотіти, замуркотіти, змуркотіти, помуркотіти
бурлеска – див. гумореска
бурливий – див. бурний
бурлити – бурувати, вибурувати, забурувати, збурувати, побурувати, розбурувати, розбурити, бурхати, бурхнути, вибурхувати, вибурхати, збурхувати, збурхати, розбурхувати, розбурхати, буяти, вибуяти, збуяти, розбуяти, вирувати, завирувати, звировувати, звирувати, розвировувати, розвирувати, клектати, заклектати, зіклектати, поклектати, нуртувати, зануртувати, зінуртувати, рознуртувати, шумувати, вишумовувати, вишумувати, зашумувати, зшумовувати, зішумувати, пошумовувати, пошумувати, розшумовувати, розшумувати, див. піниться
бурмотати – див. ворчати, урчати
бурний – буревійний, буремний, бурхливий, навальний, несамовитий, палкий, розбурханий, хуртовинний, шаленний, шквирявий
бурт – жолоб, паз
бурта – ворох, купа
бурчати – див. ворчати
буря – бирсадив, борвій, буревій, віхола, віхолка, віхтелиця, громовиця, завирюха, охиза, суховій, хурдига, хуртеча, хуртовина, шаркан, шквиря, див. метіль, ураган, пурга, смерч, тайфун, торнадо
буси – намисто, намистечко, намистина, намистинка, див. ожерелля
бусоля – кутомірка, див. алідада
бутафора (театр) – лаштунки, прилади, причандали, див. сценарій, аксесуари
бутафорний – несправжній, підроблений, показний, штучний
бутель – сулія
бутелька – див. бутилка
бутерброд – накладанець, див. сандвіч
бутилка – пляшка, пляшечка, сулія
бутирометр – масловизначка
бутон – бібяшок, пуп'янка, пуп'янок
бутси – див. ботфорти

буфер – відпружничка
буфет – креденець, мисник
буфет – напої
буфи (сукні) – брижа
буфон – див. арлекін, паяц
буфонада – блазенство
бухгалтер – книговода див. рахмайстер
бухгальтерія – книговодство
бухта – затока, заточина, сага
бухта – койло, див. бунт
буцефал – великокінь, див. конь
буча – див. шум
бушувати – бурхати, бурхнути, вибурхувати, вибурхати, збурхувати, збурхати, розбурхувати, розбурхати, буяти, вибуяти, збуяти, розбуяти, вирувати, завирувати, звировувати, звирувати, розвировувати, розвирувати, гримати, гримнути, загримати, вигримувати, вигримнути, нагримувати, нагримати, погримувати, погримати, гуркотіти, загуркотіти, згуркотіти, вигуркотіти, погуркотіти, прогуркотіти, казитися, показитися, сказитися, лютувати, вилютувати, залютувати, злютувати, пролютувати, нуртувати, зануртувати, зінуртувати, рознуртувати, шпувати, зашнувати, зішпувати, пошпувати, пропіпувати, див. бурлити
буянити див. буйствувати
бюджет – кошторис
бюлетень – повідомка
бюргер – міщак, (вона) – міщачка, (воно) – міщеня, міщенятко
бюрко – стіл (писемний)
бюро – канцелярія, писальня, див. контора
бюрократ – каламарник, проволікач, тягун
бюрократизм – канцелярщина, урядовщина
бюрократія – урядовецтво
бюст – погруддя
бюстголдер – нагрудниця, див. Ліф

В

вагабунд – див. бродяга, босяк
вагіна (анат.) – піхва
вагініт (мед.) – піхвиця, піхвозапал
вагінодипія – піхвовразливість
вагмайстер – обозний
вагон – віз, повіз
вагонетка – візок
вагус (мед.) – нерв (блукатний)
вадемекум – путівник

вадія – застава (грошева)
важний – поважний, величний, пишний, статечний, див. серйозний
важний – бундючий, вельбучний, пиндючий, пихатий, див. спесивий
важний – це що є на вазі
важниця – ваговитість, важливість, величність, пишність, поважність, статечність
важниця – це вагівниця
важничати – гордувати, загордувати, згордувати, погордувати, паніти, запаніти, попаніти, спаніти, пирожитися, запирожитися, напирожитися, попирожитися, спирожитися, фудулитися, зафудулитися, зфудулюватися, зфудулитися, див. чванитися, хвастатися
важне – вагітне
важність – див. важний, важниця
ваза – глек, глечик
вазодилятор – жилоширка
вазон – риновка, тежик
вайда (росл.) – синячка
ваканець – обліг, обліжок
вакантний – вільний, незайнятий
вакації – відпочинок, дозвілля, див. рекреація
вакса – масть
ваксувати – мастити, вимащувати, вимастити, повимащувати, змащувати, змастити, позмащувати, намащувати, намастити, понамащувати, помастити, пуцувати, випуцовувати, випуцувати, повипуцовувати, напуцовувати, напуцувати, понапуцовувати, спуцовувати, спуцувати, поспуцовувати
вакум – порожнеча, порожнина
вакханалія – розгул, розпереза, див. свистопляска
вакцина – сироватка
вал (машин.) – валець, (земл.) окіп, (хвилі) – бурун
валандатися – баблятися, забаблятися, забаблитися, побаблятися, бабратися, забабратися, побабратися, пробабратися, баритися, забаритися, збаритися, побаритися, байдикувати, збайдикувати, побайдикувати, пробайдикувати, вовтузитися, завовтузитися, звовтузитися, пововтузитися, прововтузитися, воловодитися, заволоводитися, зволоводитися, поволоводитися, проволоводитися, гаятися, загаюватися, загаятися, прогаювати, прогаяти, попрогаювати, марудитися, замарудитися, змарудитися, помарудитися, промарудитися, морочитися, зморочуватися, зморочитися, наморочуватися, наморочитися, понаморочуватися, поморочуватися, поморочитися, проморочуватися, проморочитися
валентність – здатність, див. тривалентний
валет – хлопець
валовий – гуртовий
валом – валкою, гурмою, гуртом, лавою, плавом

валун – гладиш
валюта – чужігроші
валяльня (сукн.) – валюша
валянок – кендя, повстяк, повстяник
валянки – це штани вовняні
валяти – валити, завалювати, завалити, позавалювати, звалювати, звалити, позвалювати, повалювати, повалити, розвалювати, розвалити, порозвалювати, див. розоряти
валяти – капарити, покапарити, скапарювати, скапарити, поскапарювати, партачити, опартачити, спартачувати, спартачити, поспартачувати, партолити, попартолити, спартолювати, спартолити, поспартолювати
валяти (вовну) – валюшити, звалюшувати, звалюшити, позвалюшувати, повалюшити, шаповалити, вишаповалювати, вишаповалити, повишаповалювати, зішаповалювати, зішаповалити, позішаповалювати, пошаповалити
валяти (тісно) – викачувати, викачати, повикачувати,
валяти – це бруднити одяг
валятися – лежати, вилежуватися, вилежатися, повилежуватися, залежуватися, залежатися, позалежуватися, належуватися, належатися, поналежуватися, полежувати, полежати, пролежувати, пролежати, попролежувати, перележувати, перележати
валятися – це забруджуватися
вальдшнеп – слуква
вальор – вартість
вальоризація – див. валюація
вампир – вовкулака, див. упир
вандал – дикун, руйнник, знищувач
ванна – купіль
ванта – линводрабина
Ваня – Івасик
вапоризатор – випарниця
варвар – див. вандал
Варвара – Варка, Барбара
варваризм (грам.) – чужослово
варги – уста
варення – вариво, варунок, (солодке) – повидло
варіоля – віспа
варіянт – відміна, інакша
варіят – божевільний, див. ідіот
варіяція – змінливість
Варфоломей – Бартоломій
васальний – залежний, підлеглий

Василина – Васька
васильок (росл.) – блават, волошка
васкулярний (мед.) – судинний
ватерклозет – виходок, див. нужник, лятрина
ватерлінія – водокрес
ватерпас – поземиця
ватерпруф – незмокний
вахта – варта, зміна
вбійник – убивця, убивець
вбоготворювати – обожнювати, пообожнювати, зобожнювати, зобожнити, позобожнювати
вводити – запроваджувати, запровадити, позапроваждувати, установлювати, установити, повстановлювати, див. організувати, раціоналізувати
вводити – це до хати
вгледіти – див. глядіти
вдалий – див. удачливий
вдаха – див. удачливий
вдачка – вдача, див. характер
вдвоє – удвічі
вдобавок – додатково
вдоволь – див. вдосталь
вдогонку – навздогін, навздогінці
вдосталь – див. достаточно, уволю
вдохновляти – запалювати, запалити, позапалювати, надихати, натхнути, понадихати
вдумчивий – удумливий
вегетативний – ростовий
вегетація – ріст
вегетаріянський – рослиноїжний
вегетувати – животіти, виживотіти, зіживотіти, проживотіти, завмирати, завмерти, позавмирати, див. чахнути
ведета – див. аванпост
веди (санскрит) – знання*
везикоцеле (мед.) – міхурокила
вексель – борговиця, боржниця, див. облігація
велвет – оксамит
велерічивий – балакучий, див. говорун
великан – велет, велетень, (вона) – велетка, див. гігант, титан
великанський – велетенський, велетневий, величезний, див. грандіозний
великоголовий – головатий
великорос – див. росіянин

Великоросія – див. Росія
велитель – наказодавець, наказувач., див. автократ, диктатор
величавий – величний, пишний, святочний, див. помпезний
величина – велич, величінь, великість, розмір
величиною – завбільшки
величчя – див. величина
веліти – див. приказувати, розпоряджатися, регламентувати
велосипед – колеска, самокатка, див. ровер
велосипедист – самокотник
велярний (грам.) – задньопіднебінний
вельодром – біговище, див. трек, циклодром
вельон – див. вуаль
вена – синьжила, жила
венгерець – мадяр, угорець
вендета – кривавопомста
венеричний – статевий
вентилятор – вітрячок, вітрогінка
вентиляція – провітра
вентиль – кляпа, затичка
веранда – ґанок, рундук
вербалістика – балаканина, балакунство, див. говорити
вербальний – словесний, усний
вербель – бубен
вербувати – затягувати, затягти, позатягувати, притягувати, притягнути, попритягувати, попритягати, утягувати, утягти, повтягувати, залучувати, залучити, позалучувати, позалучати, прилучувати, поприлучувати
вербунок – бранка
вердикт – вирок, присуд
верифікувати – оправдувати, справдити, посправдувати, ототожнювати, ототожнити, постотожнювати
верлібр – вірш (довільний)
вермахт – військо (німецьке)
вермільйон – цинобра, див. киновар
вермішель – локшина
вернікс – покіст, див. лак
веронал (мед.) – снодійне, насонне
верп – кітвиця
версифікатор – віршороб, віршувач, див. поетик, графоман, метроман
версія – відміна, див. варіянт
вертикаль – дозем
вертій – крутій, див. обманщик

вертіти – крутити, викручувати, викрутити, повикручувати, відкручувати, відкрутити, повідкручувати, закручувати, закрутити, позакручувати, накручувати, накрутити, понакручувати, покручувати, покрутити, прикручувати, прикрутити, поприкручувати, перекручувати, перекрутити, поперекручувати, розкручувати, розкрутити, порозкручувати, скручувати, скрутити, укрутити, повкручувати, див. буравити

вертіти – брехати, вибрехувати, вибрехати, збріхувати, збрехати, набріхувати, набрехати, понабріхувати, оббріхувати, оббріхати, пообббріхувати, підбріхувати, підбрехати, попідбріхувати, прибріхувати, прибрехати, поприбріхувати, микитити, помикитити, замикитити, змикичувати, змикитити, обмикичувати, обмикитити, пообмикичувати, микулити, вимикулювати, вимикулити, повимикулювати, замикулити, змикулювати, змикулити, обмикулювати, обмикулити, див. обмацувати

вертіти (хвостом) – махати, махнути, вимахувати, вимахати, вимахнути, помахувати, помахати

вертітися – веретенитися, заверетенитися, зверетенитися, розверетенитися, крутитися, викручуватися, викрутитися, повикручуватися, закручуватися, закрутитися, позакручуватися, накручуватися, накрутитися, понакручуватися, обкручуватися, прокручуватися, прокрутитися, перекручуватися, перекрутитися, поперекручуватися, розкручуватися, розкрутитися, порозкручуватися, скручуватися, скрутитися, поскручуватися, укру чуватися, укрутитися, повкручуватися, обертатися, обернутися, пообертатися, сновигати, висновигати, засновигати, посновиґати, просновигати, усновигати, див. кружити

вертлявий – крутій, крутько, крутихвіст, непосидючий, непосидюха, непосидюшка, жвавий

вертоліт – див. гелікоптер

вертун – див. вертлявий

вертушка – дзиґа, крутка, крутячка, див. карусель

верф – корабельня

верхівець – вершник, комонник

верхній – горішній

верховий – див. верхівець

верховий – це вітер

верховний (суд) – найвищий, (людина) – головний, (реч) – горішній

верховод – див. лідер

верховодити – керувати, покерувати, скеровувати, скерувати, поскеровувати, отаманувати, зотаманувати, наатамувати, поатаманувати, проатамувати, очолювати, очолити, проваджувати, провадите провести, див. організовувати

верхогляд – гонивітер, жевжик, шелихвіст, шалапут, шалапутько

верхом – верхи, комонно, охляп

верхом – горою, згорою, повінця

верходум – плиткодум

верхувати – горувати, загорувати, згорувати, погорувати, прогорувати, уторувати, див. верховодити, супремація
верчений – кручений, просвердлений
верша – кубоша
вершина – див. вершок
вершитель – див. верховод, лідер
вершити – див. подвизатися, верховодити, приказувати
вершити – це сіно на возі
вершки – сметанка
вершляг – молот (тяжкий)
вершок – верх, верхи, верховина, верхівка, верхівля, верхів'я, верховіття, верхоріччя, гора, грунь, говган, зверхність, маківка, див. макушка, пік, шпиль
весельчак – веселун, (вона) – веселуха, сміхун, сміхунка, сміхотун, смішко, див. оптиміст
весінній – весняний
весною – на весні, на провесні
веснушка – ластовинка, ластовиння
веснянкуватий – ластовинний
вест – захід
Веста – богиня домівки, Божа Мати
весталка – жриця
вестюбель – присінок, див. портик, притвор, тамбур
ветеран – вояк (колишній), вислуженець
ветеринар – тваринолікар
вето – заборона
ветхий – старезний, старенний, старий, старкуватий, старенький, старесенький, старісінький, див. древній
ветхозавітний – старозаповітний
ветчина – бужанина, шинка
вечером – увечері
взаємини – стосунки, настанова, ставлення
взаємний – обопільний
взаємовідношення – див. взаємини
взаперті – замкнено, ув'язнено
взвод – чота
взводний – чотар
взгляд – погляд, зір, переконання, гадка, думка
взглядом – щодо
вздріти – див. видіти
взиватися – покликуватися, покликатися, покликатися
взнавати – пізнавати, пізнати, спізнавати, спізнати

взривати (бомбою) – висаджувати, висадити, повисаджувати
взриває свиня
взятка – хабар, хабарик, хавтура, хаптурка, галда
взятка (карти) – бранка
взяточник – хабарник, хавтурник, халтурник, хапура, хаптун
ви... Якщо нема слова з префіксом ви.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. вимотувати див. мотати
вибивати (косу) – виклепувати, виклепати, повиклепувати, мантачити, вимантачувати, вимантачити, повимантачувати, змантачувати, позмантачувати, намантачувати, намантачити, понамантачувати, (порохи) – витріпувати, витріпати, повитріпувати, стріпувати, стріпати, постріпувати, (посіяне) – збивати, збити, позбивати, товкти, потовкти, витовкувати, витовкти, повитовкувати, стовкувати, стовкти, постовкувати, толочити, потолочити, витолочувати, витолочити, повитолочувати, столочувати, столочити, постолочувати
вибиратися – виїжджати, виїхати, повиїжджати, переїжджати, переїхати, попереїжджати, залишати, залишити, позалишати, спорожнювати, спорожнити, поспорожнювати
вибоїна – бакай, баюра, калабаня, рипа, див. лужа, ухаб
вибувати – виїжджати, виїхати, повиїжджати, виходити, вийти, повиходити, відходити, відійти, повідходити, відсахуватися, відсахнутися, повідсахуватися., залишати, залишити, позалишати, полишати, полишити, покидати, покинути
вибучувати – див. визолювати
виверт – викрут, вимовка
вивертка – викрутка, закрутка
вивертуватися (людина) – вибрехуватися, вибрехатися, повибрехуватися, викручуватися, викрутитися, повикручуватися, вислизати, вислизнути, повислизати, уникати, уникнути, повникати, ухилятися, ухилитися, повхилятися
вивиднюватися – дніти, виднювати, видніти, повиднювати, задніти, зіднювати, зідніти, позіднювати, наднювати, надніти, понаднювати,поднювати, подніти, роздднювати, роздніти, породнювати, уднювати, удніти, повднювати, зоріти, визорюватися, визоритися, повизорюватися, озорюватися, озоритися, повзорюватися, повизорюватися, повизоритися, узорюватися, узоритися, свінути, висвінути, засвінути, зісвінути, освінути, розсвінути, світати, висвітати, висвітнути, повисвітати, засвітати, зісвітати, зісвітнути, позісвітати, освітати, освітнути, поосвітати, посвітнути. усвітати, усвітнути
вивихувати (ногу) – викручувати, викрутити, повикручувати, скручувати, поскручувати
вивірчувати – див. буравити
виворотом – навпаки
вигвинчувати – викручувати, викрутити, повикручувати
вигин (річки) – коліно

вигідний – корисний, пожиточний, прибутковий, хосенний
вигідний – це див. комфортабельний
вигід – вояк (римський)
вигін – блуква, пасовисько, толока
виговір – гана, догана, ганеба, ганиба, загуда, згуда, огуда, погудка, осуд, осудка, див. реприманд
виговорювати – див. корити
виговорюватися – див. говорити
виграш – вигра, зиск, перемога
виграшка – забавка, цяцька, гулі
вигрібати – вигортати, вигорнути, повигортати
вигрібати – це граблями
вид – гатунок, рід, див. розряд, сорт
вид – це обличчя
видаляти – виводити, вивести, повиводити, вивозити, вивезти, повивозити, виганяти, вигонити, вигнати, повигоняти, виймати, вийняти, повиймати, вилучати, вилучити, повилучати, випроваджувати, випровадити, повипроваджувати, виривати, вирвати, повиривати, висилати, вислати, повисилати, витинати, витнути, повитинати, усувати, усунути, повсувати
видатний – визначний, відомий, загальновідомий, славетний, див. замітний, популярний
видатний – це див. продуктивний
видвигати – висовувати, висувати, висунути, повисовувати, повисувати, виставляти, виставити, повиставляти
видворяти – див. видаляти
видець – див. обсерватор
видіkення – вид, вигляд, погляд
видимий – бачений, добачений, зобачений, зримий, озорий, див. явний
видимо – див. видно
видимо-невидимо – бозна–скільки, сила–силенна, хмара–хмарою
видиратися – видряпуватися, видряпатися, повидряпуватися, вилазити, вилізати, вилізти, повилазити, повилізати
виділовий – див. член
виділятися (з–поміж) – визначатися, визначитися, повизначатися, виріжнятися, виріжнитися, повиріжнятися
видіння – див. галюцинація, міраж, фантом
видіти – бачити, побачити, добачати, добачити, зобачати, зобачити, передбачати, передбачити, попередбачати, убачати, убачити
виднітися – бовваніти, побовваніти, вибовваніти, забовваніти, даленіти, видаленіти, задаленіти, майорити, вимайорити, замайорити, манячити, виманячати, заманячати, манячіти, виманячіти, заманячіти, маячати, вимаячати, замаячити, мріти,

вимріти, замріти, зімріти
видний – бачений, бачний, видкий, видний – див. видатний
видно – відай, видається, здається, либонь, мабуть, можливо, наче, начеб, начебто, очевидячки, очевидьки, певно, див. видимо
видноколо – див. горизонт
виднокруг – див. горизонт
виднота – виразність, світленість, освітленість, яснота, ясність
видовисько – див. видовище
видовище – вистава
видохшій – видхлий
видумка – вигадка, витівка, витребеньки, збаганка, примха
видумка – винахід
видумувати – винаходити, винайти, повинаходити, знаходити, знайти, познаходити, вигадувати, вигадати, повигадувати, вимудровувати, вимудрувати, повимудровувати, надумувати, надумати, понадумувати, здумувати, здумати, уроювати, уроїти, повроювати
видющий – видючий
виєднувати – діставати, дістати, подоставати, домагатися, домогтися, подомагатися, досягати, досягти, подосягати, здобувати, здобути, поздобувати, одержувати, одержати, поодержувати, придбавати, придбати, попридбавати
вижимати – див. душити, давити, пресувати, жати, нажимати, прижимати, розжимати, нагнітати
вижимки – вичавки, жмаки, макуха
виздоровлювати – видужувати, видужати, повидужувати, одужувати, одужати, поодужувати, оклигувати, оклигати, оклигнути, пооклигувати, окремезнювати, окремезнити, окріювати, окріяти, поокріювати, остербати, остербнути, поостербувати, оченьпувати, оченьпати, пооченьпувати, очунювати, очуняти, поочунювати, див. реквалесценувати
визив – виклик, заклик, поклик, клич
визивати – кликати, покликати, викликувати, викликати, викликнути, повикликати, закликати, заклйкати, позакликати, накликати, накликати, понакликати, прикликати, поприкликати, укликати, повкликати
визиваючий – зачіпливий, зухвалий, нахабний, див. наглий
визивно – завзято, завоїсто, загонисто, запально
визолювати (шкіру) – лужити, видужувати, вилужити, повилужувати, злужувати, злужити, позлужувати, налужувати, налужити, поналужувати
визрівати – див. спіти
визрілий – див. дозрілий
визубрина – щерба, щербина, щербинка
виїмок – виняток, вилука, див. виключення
виказчик – виказник

викарабкуватися – видряпуватися, видряпатися, повидряпуватися, вилізати, вилазити, вилізти, повилізати, повилазити, добуватися, добутися, подобуватися
виключатель – вилучка, вимикачка
виключати – вилучати, вилучити, повилучати, вимикати, вимкнути, повимикати
виключати – див. елімінувати, видаляти
виключення – виняток, вилука
виключно – виємно, винятково, лиш, лише, надзвичайно
викохувати – виховувати, виховати, годувати, вигодовувати, вигодувати, повигодовувати, згодовувати, згодувати, позгодовувати, кукобити, викукоблювати, викукобити, повикукоблювати, плекати, виплекувати, виплекати, повиплекувати, сплекувати, сплекати, посплекувати
вилка – виделка, видельце
вилка (дерева) – розсоха, соха, сошка, сішка
вилощувати – див. полірувати
вилуплювати (очі) – див. випучувати
вилуплювати – це курча
виляти – крутити, крутнути, закрутити, махати, махнути, вимахувати, вимахати, вимахнути, змахувати, змахнути, позмахувати, майдати, вимайдати, замайдати, змайдати, помайдати, майталати, замайталати, змайталати, помайталати, метляти – заметляти, зметляти, пометляти, мирдати, замирдати, змирдати, помирдати, молоти, замолоти, помолоти
виляти – вибрехуватися, вибрехатися, повибрехуватися, викручуватися, викрутитися, повикручуватися, микитити, замикитити, змикитити, помикитити, микулити, змикулити, помикулити, див. обманювати, відвихнутися
вимазувати (написане) – витирати, витерти, повитирати
вимазувати – це глиною хату
виманювати – видурювати, видурити, повидурювати, здурювати, здурити, поздурювати, обдурювати, обдурити, пообдурювати, вимантачувати, вимантачити, повимантачувати, натягувати, натягати, натягнути, понатягувати, понатягати
вимаслювати – засмальцьовувати, засмальцювати, позасмальцьовувати, , аеа. грязнити
вимисел – байка, вигадка, витівка, див. видумка
вимишляти – див. мислити, видумувати
вимітка – знак, значка, зазначка, позначка, карб, див. марка
виміщати – мститися, помститися, відомщати, відомстити, повідомщати, (злість) – згоняти, згонити, зігнати, позгоняти
вимовний – багатомовний, виразний, див. виразисте
вимовний – це що легко вимовити
вимпел – майва
вина – провина
виниряти – виринати, виринути, повиринати, зринати, зринути, позринати, випур-

нати, випурнути, повипурнати, вигулькнувати, вигулькнути, повигулькнувати
виніжний – розпещений, див. любимець
винний – провинилий
винний – це смак
виновник – провинець, спричинець
виногроно – кетяг (винограду)
винокур – винник, (жінка) – винничка, (син) – винниченко, (дочка) – винниківна, (дитина) – винниченя, гураль, (продавець в.) – винар, (вона) – винарка, (дружина) – вінариха, (син) – винаренко, (дочка) – винарівна, (дитина) – винарченя, винарченятко
винокурня – винниця, ґуральня
виносливий – витривалий, загартований, твердий, негнучкий
виношений (одяг) – зношений, (черевик) – стоптаний, (людина), виснажений, спрацьований
випирати – витискувати, витискати, витиснути, повитискувати, повитискати, випихати, випхнути, повипихати
випирати – це білизну
виписувати (крам) – замовляти, замовити, позамовляти, (з лічниці) – звільняти, звільнити, позвільняти, випускати, випустити, повипускати, (людину) – спроваджувати, спровадити, поспроваджувати, (часопис) – передплачувати, передплатити, попередплачувати
виписувати – це на папері в.
виплавляти – див. топити
виплід – витвір, твір, твориво, утвір, здобуток, овоч, див. плід
виплоджувати – див. плодити
виплодок – див. дегенерат
випрямляти – випростовувати, випростувати, повипростовувати
випуклий – пукатий, опуклий, випнутий
випуск (журналу) – число, вихід
випучувати – випинати, випнути, повипинати
випучувати (очі) – вибалушувати, вибалушити, повибалушувати, вирячувати, вирячити, повирячувати, витріщувати, витріщати, витріщити, повитріщувати
вип'ячувати – див. випучувати
виражати – висловлювати, висловити, повисловлювати, виявляти, виявити, повиявляти, відбивати, відбити, повідбивати, казати, сказати, виказувати, виказати, повиказувати, див. формулювати
вираження – вираз, вислів
виразисте – виразно, багатомовно, див. вимовний
виречений – вимовлений
вириватися – видиратися, видертися, повидиратися, вимикатися, вимкнутися, повимикатися, висмикуватися, висмикнутися, повисмикуватися, вихоплюватися, ви-

хопитися, повихоплюватися
вирізка – витинок
вирішальний – визначальний, розв'язальний, схвальний
вирішений – розв'язаний, скінчений, ухвалений
вирішення – вирок, присуд, розв'язка, ухвала
вирішувати – див. рішати
виручати – визволяти, визволити, повизволяти, допомагати, допомогти, подопомогти,
звільняти, звільнити, позвільняти, рятувати, порятувати, вирятовувати, вирятувати, овирятовувати, зарятовувати, зарятувати, позарятовувати
виручати – заробляти, заробити, уторговувати, уторгувати, повторговувати
виручка – виторг
виситися – височіти, зависочіти, височитися, зависочитися
висікати (на камні) – різьбити, вирізблювати, повирізблювати, зрізблювати, зрізьбити, позрізьблювати, назрізьблювати, нарізьбити, понарізьблювати
висільник – шибеник, шибенець
висказувати – вимовляти, вимовити, повимовляти, висловлювати, висловити, повисловлювати
вискакувати – вистрибувати, вистрибнути, повистрибувати, стрибати, стрибнути, стрибонути, висмикуватися, висмикнутися, повисмикуватися, вихоплюватися, вихопитися, повихоплюватися, схоплюватися, схопитися, посхоплюватися, (з пам'яті) – вилетати, вилетіти, повилетати, див. скакати, перемахувати
вискалювати (зуби) – див. скалити
вискік – вибрик, вихоп, стрибок, див. вихватка
вискочень – скоробогатько, доробкевич, (вона) – доробкевичка, (дружина) – доробкевичиха, (син) – доробкевиченко, (дочка) – доробкевичівна, (дитина) – доробкевиченя
висловухий – каплавух
висміювати – див. осміювати
висок – скроня
високопарний – пишномовний, див. реторичний
високопродуктивний – великовидатний
високосний (рік) – переступний
високосортний – високоякісний
високохудожній – високомистецький
висота – височінь, височина, високість, гора
висотою – заввиш, заввишки
височайший – найвищий, щонайвищий, височезний, якнайвищий
виспа – острів, острівець
вистарчати – вистачати, вистачити, повистачати, виставати, вивистати, ставати, стати, досить

висторчати – це сторчати
вистріл – постріл, стріл
вистроювати (вояків) – шикувати. пошикувати, вишиковувати, вишикувати, повишиковувати
вистроювати (будову) – див. строїти, конструювати
вистроювати – це див. наряжатися
висунутий – висунений .відсунений, засунений, зісунений, насунений, підсунений, присунений, пересунений, розсунений, усунений
вись – див. висота
висячий – вислий, завислий, звислий, навислий, обвислий, повислий, увислий, див. навісний
витаращувати – див. випучувати
витверезуватися – вихмілятися, вихмелитися, повихмелятися, охмелятися, охмелитися, поохмелятися
витиралка – утирка, див. салфетка, серветка
витравлювати – див. протравлювати
витуряти – виганяти, вигнати, повиганяти, прогонювати, прогонити, попрогонювати
витяжка – див. екстракт
вихватка – вибрик, витівка, див. видумка, вискік
вихвачуватися – випорскувати, випорскати, повипорскувати, випорсати, випорснути, повипорсати, порскати, порснути, вискбвзувати, висковзнути, повисковзувати, вислизати, вислизнути, повислизати, висмикуватися, висмикнутися, повисмикуватися, вихоплюватися, вихопитися, поповихоплюватися
вихилятися – згинатися, зігнутися, позгинатися, нагинатися, нагнутися, понагинатися, огинатися, огнутися, поогинатися, понагинатися, погнутися, перегинатися, перегнутися, поперегинатися, пригинатися, пригнутися, попригинатися, угинатися, угнутися, повгинатися, хилитатися, хилитнутися, похилитатися, захилитатися, захилитнутися, розхилитатися, розхилитнутися, схилитатися, схилитнутися, посхилитатися, хилитися, вихилятися, вихилитися, повихилятися, відхилятися, відхилитися, повідхилятися, нахилятися, нахилитися, понахилятися, перехилятися, перехилитися, поперехилятися, похилятися, похилитися, прихилятися, прихилитися, поприхилятися, ухилятися, ухилитися, повхилятися, хитатися, захитуватися, захитатися, позахитуватися, похитуватитя, похитатися, розхитуватися, розхитатися, порозхитуватися, схитуватися, схитатися, посхитуватися
вихователь – вихователь, (вона) – вихователька, вихователь, (вона) – вихователька, див. наставник, ментор, смотритель
виходець – виходько, вихідько
виходити (заміж) – одружуватися, одружитися, див. заміж виходити
виходить (що...) – отже, тож, отож, таким чином, тому
вихор – кудер, кудли, кучер, чуб, чубок, чубочок, чубисько, чуприна, чупринка,

чуприночка
вихор – див. буря, метіль, ураган
вихрити – вивітрювати, вивітріти, повивітрювати, завітрювати, завітрити, позавітрювати, звітрювати, звітріти, позвітрювати, обвітрювати, обвітріти, повітрювати, повітрити, віяти, завівати, завіяти, позавівати, звівати, звіяти, навівати, навіяти, понавівати, повівати, повіяти, провівати, провіяти, попровівати, розвівати, розвіяти, порозвівати, Крутити, крутнути, крутонути, викручувати, викрутити, повикручувати, закручувати, закрутити, позакручувати, накручувати, накрутити, обкручувати, перекручувати, перекрутити, поперекручувати, скручувати, скрутити, поскручувати, укручувати, укрутити, повкручувати, курити, викурювати, викурити, повикурювати, закурювати, закурити, позакурювати, накурювати, накурити, понакурювати, скурювати, скурити, поскурювати, мести, вимітати, вимести, повимітати, замітати, замести, позамітати, змітати, змести, позмітати, намітати, намести, понамітати, промітати, промести, попромітати, розмітати, розмести, порозмітати, кушпелити, викушпелювати, викушпелити, повикушпелювати, закушпелювати, закушпелити, позакушпелювати, накушпелювати, накушпелити, понакушпелювати, скушпелювати, скушпелити, поскушпелювати, куйовдити, покуйовдити, закуйовджувати, закуйовдити, позакуйовджувати, накуйовджувати, накуйовдити, понакуйовджувати, розкуйовджувати розкуйовдити, порозкуйовджувати, скуйовджувати, скуйовдити, поскуйовджувати, кужелити, покужелити, закужелювати, закужелити, позакужелювати, накужелювати, накужелити, понакужелювати, скужелювати, скужелити, поскужелювати, хурделити, похурделити, вихурделювати, вихурделити, повихурделювати, захурделювати, захурделити, позахурделювати, нахурделювати, схурделювати, схурделити, посхурделювати, хуртовинити, похуртовинити, вихуртовинювати, вихуртовинити, повихуртовинювати, захуртовинювати, захуртовинити, позахуртовинювати, схуртовинювати, схуртовинити, посхуртовинювати,
вихровиця – див. буря, метіль
вихрястий – кудла, кудлай, кудлач, кудлатий, чубар, чубатий, чубатенький
вицвітати (барва) – блякувати, блякнути, виблякувати, виблякнути, зблякувати, зблякнути, поблякувати, поблякнути
вицвітати (квіти) – див. цвісти
вицофуватися – виходити, вийти, повиходити, відходити, відійти, повідходити, відступати, підступити, повідступати
вичалювати – випливати, виплисти, повипливати, відпливати, відплисти, повідпливати,, аеа. відчалювати
вичавлювати – це див. давити
вичерпувати – викреслювати, викреслити, повикреслювати, закреслювати, закреслити, позакреслювати, перекреслювати, перекреслити, поперекреслювати, скреслювати, скреслити, поскреслювати
вичерпуючий – докладний, повний

вичислювати – лічити, полічити, вилічувати, вилічити, повилічувати, залічувати, залічити, позалічувати, злічити, позлічувати, налічувати, налічити, поналічувати, облічувати, облічити, пооблічувати, перелічувати, перелічити, поперелічувати, рахувати, порахувати, вираховувати, повираховувати, зараховувати, зарахувати, позараховувати, зраховувати, зрахувати, позраховувати, нараховувати, нарахувати, понараховувати, обраховувати, обрахувати, пообраховувати, підраховувати, підрахувати, попідраховувати, прираховувати, прирахувати, поприраховувати, перераховувати, перерахувати, поперераховувати, розраховувати, розрахувати, порозраховувати, ураховувати, урахувати, повраховувати

вичуди – абищиці, вередня, витівки, витребеньки, дурниці, забаганки, примхи

вишивати (золотом) – гаптувати, погаптувати, вигаптовувати, вигаптувати, повигаптовувати, згаптовувати, згаптуввати, позгаптовувати, нагаптувати, понагаптовувати

вишина – височінь, височина, див. висота

вишиною – див. висотою

вишка – башта, варовня, вежа, див. радіовишка

вишній – горішній, (Бог) – небесний

вищати – див. горланити

вищепойменований – вищеназваний, вищезгаданий, вищенаведений

вищестоящий – вищий, вищеступневий

вияснювати – висвітлювати, висвітлити, повисвітлювати, насвітлювати, насвітлити, понасвітлювати, освітлити, поосвітлювати, див. пояснювати, роз'яснювати, інтерпретувати, товмачити

вібрант (грам.) – тремкий

вібрація – трема

віброграф – тремописка

вібрувати – тремтіти, потремтіти, затремтіти, протремтіти, двигтіти, задвигтіти, подвигтіти, продвигтіти, (світло) – миготіти, замиготіти, помиготіти, промиготіти, мигтіти, замигтіти, помигтіти, (струна) – бреніти, вибреніти, забреніти, збреніти, перебреніти, побреніти, пробреніти

віват! – хай живе!, слава!

віваче (муз) – дуже швидко

вівер – див. бонвіван

вівісекція – живорозтин

вівчарня – кошара, див. загін

вігвам – шатро, хижа (індіян.)

вігіляція – догляд, нагляд

вігільність – пильність, уважність

від... – Якщо нема слова з префіксом від.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. відгострювати див. гострити

відати – знати, визнаватися, визнатися, повизнаватися, дізнаватися, дізнатися, по-

дізнаватися, зізнаватися, зізнатися, позізнаватися, обізнаватися, обізнатися, пообізнавати, пізнати, попізнавати, узнавати, узнати, повзнавати

відати – див. завідувати

відбавляти – збавляти, збавити, позбавляти, зменшувати, зменшити, позменшувати, применшувати, применшити, попримешувати, знижувати, знизити, познижувати, принижувати, принизити, скорочувати, скоротити, поскорочувати, укорочувати, укоротити, відбирати, відібрати, повідбирати, відливати, віділляти, відлити, повідливати, відсипати, відсипати, повідсилати

відбалакуватися – див. відговорюватися

відблиск – виблиск, вилиск, полиск

відборона – оборона, захист

відбороняти – боронити, обороняти, оборонити, убороняти, уборонити, повбороняти, захищати, захистити, позахищати

відбріхуватися – вибріхуватися, вибріхатися, повибріхуватися, викручуватися, викрутитися, повикручуватися

відвага – звага, зважність, голінність, очайдушність, хоробрість, див. смілий, подвиг

відважний – див. смілий

відважність – див. відвага

відваджувати – віднаджувати, віднадити, повіднаджувати

відвал (плуга) – полиця

відвар – вивар, див. екстракт

відварювати – виварювати, виварити, повиварювати, зварювати, зварити, позварювати, наварювати, наварити, понаварювати, переварювати, переварити, попереварювати, уварювати, уварити, поуварювати

відвернення (дія) – відхил, спад, схил, ухил, (почуття) – відраза, нехіть, огида, осоруга

відвертий – відкритий, неприхований, незахований, наочний, щирий, див. прямодушний, престосердний

відвилюватися – див. відказуватися, виляти

відвисати – вивисати, вивиснути, повивисати, звисати, звиснути, позвисати, нависати, нависнути, обвисати, обвиснути, пообвисати

відвихнутися – відкидатися, відкинутися, повідкидатися, відсахуватися, відсахнутися, повідсахуватися, огинатися, огнутися, поогинатися, уникати, уникнути, поуникати, ухилятися, ухилитися, повхилятися, див. виляти, відказуватися

відвичати – визвичаювати, визвичаїти, повизвичаювати, відзвичаювати, відзвичаїти, повідзвичаювати

відвіку – споконвіку, див. відвічно

відвіт – відповідь, див. відказ

відвітувати – відповідати, відповісти, повідповідати

відвічати – див. відвітувати

відвічальний – відповідальний, див. серйозний, важний
відвічно – споконвіку, спрадавна, стародавнє, з давніх–давен, див. вікодавній, древній, одвічно
вивішувати – важити, виважувати, виважити, повиважувати, зважувати, зважити, позважувати, наважувати, наважити, понаважувати, обважувати, обважити пообважувати, розважувати, розважити, порозважувати
відволожувати – зволожувати, зволожити, позволожувати, наволожувати, наволожити, понаволожувати, поволожувати, поволожити. поповоложувати
відволожувати – це виволожувати, с.т. сушити
відворіт – відступ
відворіт – навпаки, див. навиворіт
відворіть – зворотно, назад
відворотний – бридкий, гидкий, огидний, огидливий, препоганий
відворотний – зворотний
відгадка – розгадка
відгадливий – див. догадливий
відгадчик – розгадач, угадько, тлумач, див. угадчик
відговорювати – мовити, відмовляти, відмовити, повідмовляти, змовляти, змовити, позмовляти, намовляти, намовити понамовляти, підмовляти, підмовити, попідмовляти, промовляти, промовити, попромовляти, перемовляти, перемовити, попереморляти, умовляти, умовити, повмовити, радити, порадити, відраджувати, відрадити, повідраджувати, нараджувати, нарадити, понараджувати, прираджувати, прирадити, поприраджувати, ураджувати, урадити, повраджувати
відговорюватися – вимовлятися, вимовитися, повимовлятися, відмовлятися, відмовитися, повідмовлятися, викручуватися, викрутитися, повикручуватися, див. відказуватися, виляти
відгодовувати – див. кормити
відголос – див. ехо, резонанс
відголошувати – див. репортувати
відграничувати – відмежовувати, відмежувати, повідмежовувати, відділяти, відділити, повідділяти, виділити, виділити, повиділяти, розділяти, розділити, породділяти, відлучати, відлучити, повідлучати, вилучати, вилучити, повилучати, відокремлювати, відокремити, повідокремлювати, зокремлювати, зокремити, позокремлювати, відтинати, відітнути, відтяти, повідтинати, витинати, витнути, повитинати, перетинати, переткнути, попереттинати, стинати, зітнути, стяти, див. відособляти, ограничувати, ізолювати, сегрегувати
відгризатися – відгаркуватися, відгаркатися, повідгаркуватися, вигаркуватися, вигаркатися, повигаркуватися
віддалений – далекий, чужий
віддалений – вигнаний, витручений, відтручений, усунений
віддаленість – віддаль, відстань, див. даль

віддано – вірно, щиро
віддача (рушниці) – відбій
віддихати – випочивати, випочити, повипочивати, відпочивати, відпочити, повідпочивати, опочивати, опочити, поопочивати, перепочивати, перепочити, спочивати, спочити, поспочивати
віддихати – видихувати, видихнути, повидихувати, видихати, видихнути, повидихати, здихати, здихнути, поздихати, здихатися, здихнутися, надихатися, надихатися, понадихатися
відділення (установи) – відділ, див. філія
відділення – це дія
відділок – підвідділ
відділяти – вилучати, вилучити, повилучувати, відлучати, відлучити, повідлучувати, вимежовувати, вимежувати, повимежовувати, розмежовувати, розмежувати, порозмежовувати, відокремлювати, відокремити, повідокремлювати, зокремлювати, зокремлити
відріжняти, відріжнити, повідріжняти
віддутий – видмуханий, здмуханий, надмуханий, роздмуханий, випнутий, напнутий, настобурчений, накопилений, скопилений, див. дути
віддушина – продух, продухвина
відекзаменувати – див. екзаменувати
відеотелефон – телефонобачка
віджилий – застарілий, минулий
віджимати – див. пресувати
віджирювати – знетовщувати, знетовщити, познетовщувати
відзволяти – див. ослобоняти
відзвук – див. відголос, ехо, резонанс
відзив – див. відзвук, відголос
відзив – оцінка, див. атестація, рекомендація
відзивати – викликати, викликати, повикликати, відкликати, відкликати, повідкликати, завертати, завернути, позавертати, повертати, повернути
відзиватися – відгукуватися, відгукатися, відгукнутися, повідгукатися, перегукуватися, перегукатися, перегукнутися, відбиватися, відбитися, повідбиватися, лунати, вилунювати, вилунити, повилунювати, залунати, злунати, полунати, пролунати, окликатися, окликнутися, поскликатися, див. ехо, резонанс
відзначати, – визначувати, визначити, повизначувати, нагороджувати, нагородити, понагороджувати, див. значити
відзолювати – див. визолювати
відідраний – видертий, здертий, надертий, подертий, роздертий, відшматований, відокремлений, зокремлений, окремий, опричний, непов'язаний, відтятий, відчахнутий
відказ – відмова

відказ – це відповідь
відказуватися – відмовлятися, відмовитися, повідмовлятися, вирікатися, зрікатися, зректися, позрікатися, викручуватися, викрутитися, повикручуватися, відкидатися, відкинутися, повідкидатися, відкасатися, відкаснутися, повідкасатися, огинатися, огнутися, поогинатися, уникати, уникнути, повникати, ухилятися, ухилитися, повхилятися, цуратися, відцуратися, зіцуратися, поцуратися, див. виляти, відвихнутися
відкоханий – випещений, вигодований
відкохувати – див. викохувати
відкриття – винахід, вияв, знахід
відкручувати – викручувати, викрутити.повикручувати
відкупорювати – викорковувати, викоркувати, повикорковувати, витикати, видіткнути, повитикати
відкушати – куштувати, покуштувати, закуштувати, скуштувати
відломок – уламок, цурпалок, шматок, виламок
відлучатися – виїжджати, виїздити, виїхати, повиїжджати, повиїздити, від'їхати, повід'їздити, переїжджати, переїздити, попереїжджати, попереїздити, виходити, вийти, повиходити, відходити, відійти, повідходити, залишати, залишити, позалишати
відлучка – відсутність, виїзд, вихід
відмичка – витрих, відмикачка
відмінний – інакший, неподібний, ріжний
відмінний – визначний, визначений, високоякісний, найліпший
відмінник – визначенець
відмінювати – див. анулювати, касувати
відмінювати – це у граматиці
відмінюватися – змінюватися, змінитися, позмінюватися, перемінюватися, перемінитися, поперемінюватися, обертатися, обернутися, пообертатися, перетворюватися, перетворитися, поперетворюватися
відмітка – знак, позначка, оцінка
відмітний – див. знаменитий
відмітник – знач, карбач, таврувач, див. відмінник, маркер, мітчик
відмічати – значити, визначати, визначити, повизначати, зазначати, позазначати, означувати, означити, поозначувати, позначувати, позначати, позначити, записувати, записати, позаписувати, креслити, накреслювати, накреслити, понакреслювати, підкреслювати, підкреслити, попідкреслювати, наголошувати, наголосити, понаголошувати, див. маркувати, помічати
відморожувати (пальці) – заморожувати, заморозити, позаморожувати, зморожувати, зморозити, позморожувати, наморожувати, наморозити, понаморожувати, оморожувати, оморозити, пооморожувати, поморозити, поприморожувати,
відморожувати – це нагрівати заморожене

відмочувати – вимочувати, вимочити, повимочувати, замочувати, замочити, позамочувати, змочувати, позмочувати, намочувати, намочити, понамочувати, помочувати, помочити, умочувати, умочити, повмочувати
відмочувати – це сушити
віднаходити – винаходити, винайти, познаходити, вишукувати, вишукати, повишукувати, пошукувати, пошукати, попошукувати, перешукувати, перешукати, переперешукувати, розшукувати, розшукати, порозшукувати, викривати, викрити, повикриваги, виявляти, виявити, повиявляти
віднехотя – невмисно, знехочу, нехотячи
віднині – відтепер, відсьогодня
віднімати – брати, відбирати, відібрати, повідбирати, забирати, забрати, позабирати, перебирати, перебрати, поперебирати, відіймати, відійняти, повідіймати, видирати, видерти, повидирати, здирати, здерти, поздирати, позбавляти, позбавити, попозбавляти, уймати, уйняти, уймити, поуймати
відносини – стосунки, причетність, постава, див. зносини, відношення
відноситися – звертатися, звернутися, позвертатися, поводитися, повестися, ставитися, поставитися, наставлятися, наставитися, понаставлятися, удаватися, удатися, повдаватися
відноситися – стосуватися, належати, належатися, обходити, обійти, припадати, припасти, торкатися, торкнутися
відносний – стосовний, див. релятивний
відносно – щодо, стосовно, з приводу
відносно – порівняно, порівнюючи
відношення – постава, стосунок, пропорція лив. відноситися, співвідношення
відображати – віддзеркалювати, віддзеркалити, повіддзеркалювати, відбивати, відбити, повідбивати
відомство (уряду) – див. департамент
відомщати – мститися, помститися, мстити, помстити
відосіблений – відокремлений, виділений, відділений, вилучений, відсунений, див. ізольований
відособляти – див. ізолювати, відграничувати, ограничувати, сегрегувати
відпар – випар, опар
відпарювати – випарювати, випарити, повипарювати, запарювати, запарити, позапарювати, напарювати, напарити, понапарювати, обпарювати, обпарити, пообпарювати, опарювати, опарити, поопарити, попарювати, попарити, припарювати, припарити, поприпарювати, спарювати, спарити, поспарювати
відпасати – випасати, випасти, повипасати, пасти, попасти, спасати, спасти, поспасати
відпечаток – відбитка, відтиск, слід
відпирати – відмикати, відімкнути, повідмикати, відсовувати, відсувати, відсунути, повідсувати, відчиняти, відчинити, повідчиняти, відщіпати, відщепнути, пові-

дщіпати
відпирати – гонити, виганяти, вигонити, вигнати, повиганяти, відганяти, відгонити, відігнати, повідганяти, заганяти, загонити, загнати, позаганяти, зганяти, згонити, зігнати, позганяти, наганяти, нагонити, нагнати, понаганяти, розганяти, уганяти, угонити, повганяти, пхати, випихати, випхнути, повипихати, відпихати, відіпхнути, повідпихати, запихати, запхнути, позапихати, попихати, попхнути, пропихати, пропхати, пропхнути, попропихати, розпихати, розіпхати, порозпихати, спихати, спихнути. зіпхнути
відпирати – це білизну
відпиратися – відмовлятися, повідмовлятися, відрікатися, відректися, повідрікатися, зрікатися, зректися, позрікатися, заперечувати, заперечити, позаперечувати, не визнавати, не визнати, не зізнаватися, не зізнатися, непогоджуватися, непогодитися
відписка – відпис, відповідь, див. копія, плягіят
відповідання – відповідь
відповідання – це дія
відполовинювати – половинити, пополовинити, виполовинювати, виполовинити, переполовинювати, переполовинити, споловинювати, споловинити, посполовинювати
відповіт – див. відповідання, ехо
відпочиваючий – випочивал, (вона) – випочивалка
відправляти – випроваджувати, випровадити, повипроваджувати, виряджати, вирядити, повиряджати, слати, висилати, вислати, повисипати, відсилати, відіслати, повідсилати, досилати, дослати, подосилати, надсилати, надіслати, понадсипати, насилати, наслати, понасилати, посилати, післати, пересилати, переслати, попересилати, розсилати, розіслати, порозсилати
відправляти – це службу Божу
відправний (місце) – висильний, (мова) – вихідний
відправник – висилач
відпроваджувати – див. відправляти
відпроторювати – запроторювати, запроторити, позапроторювати, запаковувати, запакувати, позапаковувати, подівати, подіти, заподівати, заподіти, позаподівати, ховати, заховувати, заховати, позаховувати, поховати, сховати, див. відправляти
відпрохуватися – випрошуватися, випроситися, повипрошуватися
відпрягати – випрягати, випрягти, повипрягати
відрада – радість, розрада, утіха, порада
відрадісне – радісно, радо, утішно
відрадний – радий, радісний, раденький, радесенький, радісінький, утішний, втішний
відрадність – радість, радощі, розрада, порада, утіха, потіха
відрадно – див. відрадісно

відрадощі – див. відрадність
відразу – див. враз
відредагувати – виредагувати, зредагувати, проредагувати, перередагувати, редагувати
відрекомендуватися – називатися, назватися, поназиватися, знайомитися, познайомитися
відривати – видирати, видерти, повидирати, здирати, здерти, поздирати, дерти, подерти, передирати, передерти, попередирати, роздирати, роздерти, пороздирати
відривати – копати, покопати, викопувати, викопати, повикопувати, підкопувати, підкопати, попідкоппувати, прокопувати, прокопати, попрокопувати, перекопувати, перекопати, поперекопувати, розкопувати, розкопати, порозкопувати, скопувати, скопати, поскопувати, укопувати, укопати, повкопувати
відривний – видерний
відривчасто – прихапцем, прихапці, припадкове
відрижка – надха, див. одрижка
відринути – шугати, шугнути, шуганути, див. ринутися
відріг – вибалок, приярок, віднога, відножина
відріддя – виродок, кодло
відріз – утин, утинок, втинок, див. відрізок
відрізаний – витнутий, витятий, відтятий, обтятий, перетятий, розтятий, стятий, утятий, втятий, викраяний, накраяний, обкраяний, покраяний, розкраяний, скраяний, украяний, відшматований, ошматований, пошматований, розшматований, вибатований, відбатований, збатований, набатований, побатований, розбатований, відокремлений, зокремлений
відрізняти – ріжнити, поріжнити, відріжняти, відріжнити, повиріжняти, розріжняти, розріжнити, порозріжняти
відрізок – витинок, кусник, кусничок, окраєць, окрайчок, партика, скиба, скибка, скибочка, украйка, шматок, шматочок, див. відріз
відрікати – див. говорити
відрікатися – вирікатися, виректися, повирікатися, зрікатися, зректися, позрікатися, відмовлятися, відмовитися, подівмовлятися, відпекуватися, відпекатися, відпектися, повідпекуватися, сахатися, сахнутися, відсахуватися, відсахнутися, повідсахуватися, цуратися, відцуратися, зіцуратися, поцуратися, уцуратися
відросток – паросток, парость, пагін, пагонець, памолодь, пасинок, літорость
відрубно – окремо, відокремлено, зокрема, наріжно, див. зосібна, сепаратний
відрубок – утинок, оцупок, оцвенек, цурпалок, цурпалка
відряджати – див. відправляти
відрятовувати – вирятовувати, вирятувати, повирятовувати, див. спасати
відсвіт – висвін, спалах, сяйво, вилиск
відсирілий – звологнутий
відсівки – виточки, ґрис, висівки

відсічка (пари) – відбиток, див. віддача
відсмикувати – висмикувати, висмикнути, повисмикувати, вихоплювати, вихопити, повихоплювати, див. відпирати
відслуга – вислуга
відсохлий – висхлий, висох, висохлий, засохлий, посохлий, присохлий, усохлий
відставка – відслужба
відставний – вислужений
відстій – оденки, осад
відсторонений – відсунений, відсунутий, усунений, усунутий, відхилений, відігнаний, звільнений
відстороняти – відсовувати, відсувати, відсунути, повідсовувати, повідсувати, усувати, усунути, повсувати, відхиляти, відхилити, повідхиляти, ухиляти, ухилити, повхиляти, виганяти, вигонити, вигнати, повиганяти, розгоняти, розгонити, розігнати, порозгоняти, звільняти, звільнити, позвільняти
відсторонь – набік, збоку, див. відрубно
відстрочувати (реченець) – відкладати, відкласти, повідкладати, відтягати, відтягти, повідтягати, див. разстрочувати
відстрочувати (шити) – вистрочувати, вистрочити, повистрочувати, застрочувати, застрочити, позастрочувати, настрочувати, настрочити, понастрочувати, обстрочувати, пообстрочувати, построчувати, построчити
відстругувати – вистругувати, вистругати, повистругувати, зістругувати, зістругати, позістругувати, обстругувати, обстругати, пообстругувати
відступник – див. ренегат
відсутність – неприсутність, брак, нестача
відтавати – танути, витанувати, витанути, повитанувати, дотанувати, дотанути, подотанувати, натанувати, натанути, понатанувати, обтанувати, обтанути, пообтанувати, потанувати, потанути, станувати, станути, постанувати, відмерзати, відмерзти, відмерзнути, повідмерзати, розморожуватися, розморозитися, порозморожуватися
відтворювати (вікно) – відчиняти, повідчиняти
відтворювати – це див. реставрувати
відтінок – сутінь, сутінок
відтинок – це див. відрізок
відтісувати – витісувати, витесати, повитісувати, затісувати, затесати, позатісувати, натісувати, натесати, понатісувати, обтісувати, обтесати, постісувати
відтоптувати (черевики) – витоптувати, стоптувати, стоптати, постоптувати
відторгати – брати, вибирати, вибрати, повибирати, відбирати, відібрати, повідбирати, забирати, забрати, позабирати, видирати, видерти, повидирати, роздирати, роздерти, пороздирати, виділяти, виділити, повиділяти, відділяти, відділити, повідділяти, поділяти, поділити, розділяти, розділити, породіляти, відривати, відірвати, повідривати, обривати, обірвати, пообривати, зривати, зірвати, позривати,

розривати, розірвати, порозривати, переривати, перервати, попереривати, див. рвати
відточувати – гострити, погострити, вигострювати, вигострити, повигострювати, загострювати, загострити, позагострювати, нагострювати, нагострити, понагострювати
відточувати (токар) – точити, поточити, виточувати, виточити, повиточувати, наточувати, наточити, понаточувати, обточувати, обточити, пообточувати, сточувати, сточити, посточувати
відтухати (опух) – витухати, витухнути, повитухати, затухати, затухнути, позатухати, притухати, притухнути, попритухати, утухати, утухнути, повтухати
відучувати – визвичаювати, визвичаїти, повизвичаювати
відхвачувати – див. хватати
відхідок – виходок, див. ватерклозет
відхоплювати – див. хватати
відцентровий – відосередковий
відчай – розпач, розпука, див. десперація
відчалювати – випливати, виплисти, повипливати, випливти, виплинути
відчаяка – див. безшабашний
відчисувати – вичісувати, вичесати, повичісувати, зачісувати, зачесати, позачісувати, зічісувати, зічесати, позічісувати, начісувати, начесати, поначісувати, обчісувати, обчесати, пообчісувати, розчісувати, розчесати, порозчісувати
відчит – виклад, див. розказ
відчутність – чуйність, чутливість, чуття, прочуття, передчуття, зачуття, вразливість
відшибати – вибивати, вибити, повибивати, відбивати, відбити, повідбивати, збивати, збити, позбивати, набивати, набити, понабивати, оббивати, оббити, пообббивати, підбивати, підбити, попідбивати, побивати, побити, прибивати, прибити, поприбивати, пробивати, пробити, попробивати, розбивати, розбити, порозбивати
відщепенець – див. дисидент, ренегат
від'якорити – викотвичуватися, викотвичитися, повикотвичуватися
вієр – вахляр
віза – дозвіл (їхати)
візаві – насупроти
візвання – виклик, заклик, поклик
візвати – кликати, покликати, викликувати, викликати, повикликувати, закликувати, закликати, позакликувати, накликати, накликати, понакликати, окликати, окликнути, поскликати, покликати, покликати, прикликати, прикликати, перекликати, перекликати, скликати, скликати, поскликати, укликати, уклйкати
візита – відвідини, навідини, провідини, гостина, завітанка
візитація – див. візита
візитер – відвідувач, гість

візитувати – відвідувати, відвідати, завідувати, завідати, повідвідувати, навідувати, навідати, понавідувати, навідуватися, навідатися, понавідуватися, провідувати, провідати, попровідувати, завітувати, завітати, позавітувати, загощувати, загощати, загостити, позагощати
візіонер – провидця
візірка – шмига
візія – уява
візуальний – зоровий
військовополонений – бранець, полонений
вік – сторіччя, доба
вік – це життя людини
вікарій – під'єпископ
вікінг – варяг
віко – повіка, кліпка, кліпавка
віко – це див. кришка
віковий – сторічний
віковічний – вічний, відвічний, одвічний, споконвічний, повсякчасний, див. первозданний, передвічний
віковічно – повсякчас, завжди, назавжди
вікодавній – прадавній, стародавній, прастарий, старосвітній, старовинний, старезний
вікопам'ятний – пропам'ятний
вікт – харчі
вікторія – перемога
вілан – селянин
вілла – дімок, дімочок, див. дача
вільнолюбний – волелюбний
вінда – підойма, див. елеватор, фунікулер
віндзель – див. вентилятор
віндикувати – див. претендувати
вінегрета – саломаха, чирок, мішанина, вселячня
віник – мітла, мітелка, мітелочка, деркач, деркачик
вінкель – косинець, кутник
вінчатися – шлюбуватися, шлюбитися, зішлюбуватися, зішлюбитися, пошлюбуватися, пошлюбитися, див. женитися
вінчик (голови святих) – сяйво, (зуба) – коронка, (келиха) – вінця, (квітів) – віночок
віньєтка – візерунок
віолініст – скрипаль
віолончеля – басоля
віпера (гад.) – щитуха

віраж – зворот, скрут
вірвант – клямра
вірилізм – омужнення (жінок)
вірний – поправний, нехибний, див. правильний
вірно – поправно, правдиво, слушно
вірно – це незрадливо
вірновідданий – див. вірнопіддатний, льояльний
вірнопідданий (громадянин) – вірний, див. льояльний
віроісповідання – віровизнання
віроломний – зрадницький, зрадливий, див. перфідний
віроятно – імовірно, правдоподібно, можливо, мабуть, либонь
віртуальний – можливий, гаданий
віртуозний – майстерний
вірулентний – хвороботворчий, трійливий
віруючий – побожний
вірьовка – мотуз, мотузка, мотузок, мотуззя, курмій, обірка, паузник, підтяжка, повороз, ужисьйо, шворка, (тонка) – мотузочок, мотузочка, поворозочка, шворочка, (груба) – галівник, кодола, брундук, швара, (з лози) – витка, гужва, див. бечова, канат, шнур
вісень – осінь
віскі – горілка
віспований – дзюба, таранкуватий, див. рябий
віспуватий – див. віспований
вістовий – вістун, див. геральд
вістовик – див. вістовий
вістра – хемівовна
вісцеральний – усерединний
віта – див. вітка
віталізм – життєвість, життєздатність, життєдайність
вітальний – життєздатний, життєвий, живільний, живлючий, оживливий, гойний
вітальність – живучість, життєвість, див. віталізм
вітистий – галузистий, гіллястий, гільчастий, гілкуватий, крислатий, розложистий
вітка – галузь, галузка, галузонька, галузочка, галуззя, гілка, гілляка, гіллячка, гіллячко, гілонька
вітраж – шклемалюнок
вітрина – виставовікно
вітрифікувати – шкліти, пошкліти, вишкліватн, вишкліти, повишкліватн, зішкліватн, зішкліти, позішкліватн, ушкліватн, ушкліти, повшкліватн
вітрогон – гонивітер, дзьоха, печихвіст, шелихвіст, шалапут, див. гуляка
віття – див. вітка
відхнений – надхнений

вітчизна – батьківщина, див. отчизна
віха – тичина, тичка, див. жальон
віц – дотеп, жарт
віце... – під...
віцепрезидент – підпрезидент
вічність – безвік
вішалка (на одяг) – вішадло, жердка
вішальник – шибеник
віядук – містошлях, див. естакада
віялка – війка, віячка
віяло – вахлярка
взаємовідношення – супостава. включатель – умикачка, див. переключатель, штепсель
включати – вмикати, умикати, умикнути, повмикати, брати, узяти, забирати, забрати, позабирати, вписувати, уписати, повписувати, записувати, записати, позаписувати, приписувати, приписати, поприписувати, зачисляти, зачислити, позачисляти, причисляти, причислити, попричисляти, приєднувати, приєднати, поприєднувати, див. приключати, уключати
включно – разом з. (див. противн. виключно)
вкоротці – незабаром, див. скоро
вкрадливо – боязко, влізливе, злодійкувато, крадькома, нишком, обережненько, поволеньки, тихенько, тихцем, тишком
вкус – смакота, смак
вкус – це укус зубами
властитель – власник, (вона) – власниця, господар, (вона) – господиня, господинька, господинечка, госпося, (син) – господаренко, (дочка) – господарівна, (внук) – господарик, господаричок, господаринька
вдасть – влада
влизати – залазити, залізти, позалазити, налазити, налізти, поналазити, пролазити, пролізти, попролазити, улазити, улізти, повлазити, утелюватися, утелюшитися, повтелюшуватися, утесуватися, утесатися, повтесуватися
влюблятися, – закохуватися, закохатися, позакохуватися, залюблюватися, залюбитися, позалюблюватися, злюблюватися, злюбитися, позлюблюватися
влюблений – закоханий, залюблений
вміло – див. умілий
вмістимість – поємність, див. об'єм
вміти – див. уміти
вмішуватися – див. мішатися
вмощуватися – лізти, влазити, влізти, повлазити, залазити, залізти, позалазити, налазити, налізти, поналазити, пролазити, пролізти, попролазити, осідати, осісти, поосідати

внакидку – бпашки, наопаш, набпашки, наопашку
внесок (грошев.) – вкладка, (культур.) – дорібок, нарібок, надба
вниз – уділ, долі, додолу, наспід, сподом, див. униз
вникати – вдивлюватися, вділитися, повдивлюватися, удивлюватися, удивитися, додивлюватися, додивитися, обдивлюватися, обдивитися, пообдивлюватися, придивлюватися, придивитися, попридивлюватися, роздивлюватися, роздивитися, пороздивлюватися, вдумуватися, вдуматися, повдумуватися, удумуватися, удумативсь,задумуватися, задуматися, позадумуватися, обдумувати, обдумати, пообдумувати, передумувати, передумати, попередумувати, роздумувати, роздумати, пороздумувати, вивчати, вивчити, повивчати, досліджувати, дослідити, подосліджувати, дослідити, подосліджувати, висліджувати, вислідити, повисліджувати, розслідджувати, розслідити, порозсліджувати, розглядувати, розглядати, розглянути, порозглядати
внутри – усередині
внутрішній – середовий, усерединний, усередній, див. унутрішній
Внутрішніх Справ Міністерство – Міністерство Домашніх Справ
внушати – вмовляти, вмовити, повмовляти, умовляти, умовити, змовляти, змовити, позмовляти, намовляти, намовити, понамовляти, підмовляти, підмовити, попідмовляти, промовляти, промовити, попромовляти, перемовляти, перемовити, поперемовляти, впливати, вплинути, повпливати, вчити, навчати, навчити, понавчати, повчати, повчити, напучувати, напучати, напутити, понапучати, переконувати, переконати, попереконувати, підказувати, підказати, попідказувати, упевнювати, упевняти, повпевнювати, див. сугерувати
вобла (риба) – тараня
вовлікати – див. таскати
вовсе – див. цілком
вогнепальний – пальний
вогнестійкий – вогнетривкий
водевіль – жартовистава
водиця – водонька
водка – горілка, оковита, каламанка, чикалдиха, чімируха, трунок, див. алькоголь, сивуха
водночас – водночас, заразом
водовмістище – водойма, водоймище, водозбірня, див. резервуар
водовод – водогін
водовоз – возивода
водоворот – вир, вернивода, говбур, коловорот, нурта, нурт, чарторий, див. пучина
водокачка – водотягня, водарня, водогіння, водосмочня
водолаз – нурець, поринач, див. нирець
водомісткість – водоємність, поємність, див. водовмістище
водонапірний – водотисний, водотисковий

водопад – водоспад
водопровід – водогін
водород – водень
водорозпилювач – прискавка, див. пульверизатор
водоскат – водозлив, водостіка
водосток (даху) – ринва
водружати – див. конструювати
водянистий – водявий
воєдино – купно, укупі, укупці, докупи, сукупно, гуртом, поспіль
воєнізувати – див. мілітаризувати
воєноначальник – воєвода
воєннополонений – див. військовополонений
вожак – див. провожатий, гід, чичероне, лідер
вожатий – див. вожак
вождь – провідник, голова
вожчик – возій, хурмач, машталір, чумак
возвеличувати – вивеличувати, вивеличити, повивеличувати, звеличувати, звеличити, позвеличувати, вибільшувати, вибільшити, повибільшувати, збільшувати, збільшити, позбільшувати, побільшувати, перебільшувати, перебільшити, попереберебільшувати, славити, вислáвлювати, вислáвити, повислáвлювати, прослáвлювати, прославляти, прославити, попрослáвлювати
возводити – вивищувати, вивищити, повивищувати, звищувати, звищити, позвиіцувати, повищувати, повищити, підіймати, підійняти, попідіймати
возводити – див. конструювати
возглавляти – очолювати, очолити, поочолювати
возглашати – виголошувати, виголосити, повиголошувати, вимовляти, вимовити, повимовляти, мовити
воздвигати – див. конструювати
воздух – повітря
воздушний – повітряний
возз'єднати – з'єднувати, з'єднати, поз'єднувати, єднати, поєднати, об'єднувати, об'єднати, пооб'днувати, приєднувати, приєднати, поприєднувати, лучити, получити, злучувати, злучити, позлучувати, долучувати, долучити, подолучувати, прилучувати, прилучити, поприлучувати
возитися – вовтузитися, пововтузитися, завовтузити, звовтузитися, навовтузитися, прововтузитися, воловодитися, поволоводитися, заволоводитися, зволоводитися, наволоводитися, проволоводитися, длубатися, подлубатися, задлубатися, здлубуватися, здлубатися, поздлубуватися, надлубуватися, надлубатися, понадлубуватися, продлубатися, кичматися, покичматися, закичмачитися, скичмачитися, марудитися, помарудитися, вимаруджуватися, вимарудитися, змаруджуватися, змарудитися, позмаруджуватися, намаруджуватися, намарудитися, понамаруджуватися,

рромарудитися, момсатися, помомсатися, замомстатися, змомстатися, морочитися, поморочитися, виморочуватися, виморочитися, повиморочуватися, заморочуватися, заморочитися, позаморочуватися, зморочуватися, зморочитися, позморочуватися, наморочуватися, наморочитися, понаморочуватися, проморочитися, панькатися, попанькатися, запанькатися, напанькуватися, напанькатися, понапанькуватися, спанькуватися, спанькатися, портатися, попортатися, запортуватися, запортатися, позапортуватися, напортуватися, напортатися, спортуватися, спортатися, порплитися, попорплитися, запорплитися, напорплитися, порплятися, попорплятися, запорплятися, напорплятися, поратися, попоратися, напоратися, споратися, упоратися, товктися, потовктися, натовктися, шамотатися, пошамотатися, зашамотатися, зішамотатися, нашамотатися, прошамотатися, шпортатися, пошпортатися, зашпортуватися, зашпортатися, позашпортуватися, нашпортуватися, нашпортатися, прошітортатися, ушпортуватися, ушпортатися, повшпортатися, див. заниматися, валандатися

возлюбленик – див. любимець, фаворит

возміщати – вишкодовувати, вишкодувати, повишкодовувати, винагороджувати, винагородити, повинагороджувати, звертати, звернути, позвертати, надолужувати, надолужити, понадолужувати, платити, заплатити, виплачувати, виплатити, повиплачувати, доплачувати, доплатити, подоплачувати, оплачувати, оплатити, посплачувати, поплатити, уплачувати, уплатити, повплачувати, див. компенсувати, реваншувати

возрост – вік

воістину – направду, справді, правдиво, достеменно, нестеменне, див. дійсно

воїн – вояк, див. боєць

воїнство – вояцтво, військо

войлок – лямець, кошма, повсть

вокабулярій – словничок

вокальний – голосовий, співний, співальний

вокатив (грам.) – кличний відмінок

вокзал – двірець

вокруги – довкола, довкіл, навколо

волапюк – мова (нісенітна)

волейбол – відбиванка

воленс–ноленс – хоч-не-хоч

волинити – баритися, забарюватися, забаритися, позабарюватися, зволікати, зволокти, позволікати, зволікатися, зволоктися, прозволікати, прозволокти, попрозволікати, гаятися, загаюватися, загаятися, тягнути, затягувати, затягнути. позатягувати,

воловід – налигач

володілець – див. властитель

волокита – тяганина, зволока

волокита – див. бродяга, босяк
волонтер – охотник, див. доброволець
волос (кінський) – волосінь
волосіння (кукурудзи) – волоття, чівка
волюмен – книга, див. том
волюмінарний – багатокниговий, великоосяжний, далекосяглий, поважний
волюметр – обсягомірка
волюнтарний – вольовий
вольтижер – джігіт
воміт – блювота, блювотина, блювачка
вон! – геть!
вонітувати – блювати, поблювати, вибльовувати, виблювати, повибльовувати, збльовувати, зблювати, позбльовувати, набльовувати, наблювати, понабльовувати, звертати, звернути, позвертати
вонючий – смердючий, смердячий, сморідний
вонючка – смердюх, смердючка
воняти – смердіти, засмерджувати, засмердіти, позасмерджувати, насмерджувати, насмердіти, понасмерджувати, осмерджувати, осмердіти, поосмерджувати, посмердіти, усмерджувати, усмердіти, повсмерджувати, тхнути, затхнути, зітхнути, натхнути, потхнути, утхнути, відгонити, звідгонити, повідгонити, пашіти, випашіти, напашіти, попашіти, спашіти
вопіяти – вайкати, вайкнути, завайкати, повайкати, вейкати, вейкнути, завейкати, верещати, заверещати, поверещати, вирикувати, завирикувати, повирикувати, вівкати, вівкнути, завівкати, повівкати, волати, заволати, зволати, виволати, наволати, поволати, проволати, уволати, гаврати, вигаврати, загаврати, зігаврати, погаврати, гайкати, вигайкати, загайкати, погайкати, гейкати, гейкнути, вигейкувати, вигейкати, загейкати, згейкувати, згейкати, погейкувати, погейкати, гойкати, гойкнути, вигойкувати, вигойкати, загойкати, згойкувати,згойкати, погойкувати, погойкати, галайкати, вигалайкувати, вигалайкати, погалайкати, галайкотіти, вигалайкотіти, загалайкотіти, погалайкотіти, галакати, вигалакувати, вигалакати, загалакати, згалакувати, згалакати, погалакати, галасати, вигаласувати, вигаласати, згаласувати, згаласати, галасувати, вигаласувати, загаласувати, згаласувати, нагаласувати, погаласувати, гаморити, вигаморювати, вигаморити, загаморити, нагаморювати, нагаморити, погаморити, гамрити, загамрити, погамрити, гарабакати, вигарабакати, загарабакати, погарабакати, гарбарувати, вигарбарувати, загарбарувати, погарбарувати, гарикати, гарикнути, загарикати, згарикати, нагарикати, погарикати, гиркати, гиркнути, вигиркувати, вигиркати, загиркати, згиркувати, згиркати, нагиркувати, нагиркати, погиркати, голосити, заголосити, поголосити, горлати, вигорлати, загорлати, згорлати, перегорлати, погорлати, гримати, гримнути, гримонути,вигримувати, вигримнути, загримати, згримати, згримнути, нагримувати, нагримати, погримати, гукати, гукнути, гуканути, вигукувати, вигукнути, по-

вигукувати, загукати, згукувати, згукати, позгукувати, погукувати, погукати, перегукувати, перегукати, поперегукувати, гулюкати, гулькнути, вигулюкувати, вигулюкнути, загулюкати, погулюкати, гунути, вигунувати, вигунути, загунути, погунути, ‘ґвалтувати, заґвалтувати, погвалтувати, желіпати, желіпнути, зажеліпати, зіжеліпувати, зіжеліпнути, нажеліпувати, нажеліпнути, пожеліпати, зикати, зикнути, визикувати, визикнути, назикати, назикнути, зіпати, зіпнути, зіпонути, визіпувати, визіпнути, назіпати, назіпнути, зойкати, зойкнути, визойкувати, визойкати, йойкати, йойкнути, пойойкати, кавкати, кавкнути, закавкати, скавкувати, скавкати, покавкати, кавчати, кавчнути, закавчати, скавчати, покавчати, квилити, виквилити, заквилити, сквилити, поквилити, кричати, крикнути, викрикувати, викрикнути, закричати, накричати, перекричати, покричати, скрикувати, скрикати, скрикнути, кувакати, викувакувати, викувакати, закувакати, скувакувати, скувакати, покувакати, лементувати, вилементувати, залементувати, злементувати, полементувати, перелементувати, пролементувати, розлементуватися, репетувати, вирепетувати, зарепетувати, зрепетувати, порепетувати, урепетувати, фукати, фукнути, зафукати, зфукати, нафукати, цикати, цикнути, циконути, зацикати, нацикати, поцикати, див. горланитивоплощати – втілювати, втілити, повтілювати, утілювати, утілити, вособлювати, вособити, повособлювати, див. вочоловічений

вор – злодій, злодійка, злодійчук, злодюжка, злодюга, злодіюга, злодіяка, злодіячка, крадій, крадюга

воробець – горобець, (вона) – горобка, (воно) – гороб’я, горобеня, горобчик

ворон – гавран, (вона) – гавря, ґава, (воно) – гавреня, гайворон, (вона) – гайвороха, (воно) – гайвороня, гайворонятко, крук, крякун

воронка (від вибуху) – вирва, (наливати) – лійка, (ямка) – дучка

ворочати (камінь) – перевертати, перевернути, поперевертати, (колесо) – крутити, закручувати, закрутити, накручувати, накрутити, понакручувати, обкручувати, обкрутити, пообкручувати, поскручувати, поскрутити, скручувати, скрутити, поскручувати, обертати, обернути, пообертати, (рукою) – ворушити, ворухнути, поворушити, поворухнути, зворушувати, зворушити, позворушувати, (сторінки) – гортати, погортати, ікрегортувати, перегортати, перегорнути, поперегортувати, поперегортати, (час) – завертати, завернути, привертати, привернути, попривертати

ворочатися – ворушитися, ворухнутися, поворушити, заворушитися, зворушуватися, зворушиться, позворушуватися, обертатися, обернутися, пообертатися, перевертатися, перевирнутися, поперевертатися, перекидатися, перекинутися, поперекидатися

ворчати – бубоніти, побубоніти, вибубонювати, вибубоніти, забубоніти, збубонювати, збубоніти, набувонювати, набубоніти, пробубонювати, пробубоніти, буботати, побуботати, вибубо тати, забуботати, збуботати, пробуботати, буркотіти, вибуркотіти, забуркотіти, збуркотіти, набуркотіти, побуркотіти, пробуркотіти, гарикати, гарикнути, вигарикати, вигарикнути, загарикати, згарикати, погарикати, ми-

мрити, вимимрити, замимрити, змимрити, помимрити, промимрити, миркати, миркнути, вимиркати, вимиркнути, змиркати, змиркнути, промиркати, промиркнути, муркати, муркнути, вимуркувати, вимуркнути, змуркувати, змуркати, помуркувати, помуркати, промуркувати, промуркати, муркотіти, вимуркотіти, замуркотіти, змуркотіти, помуркотіти, промуркотіти, мурмотіти, вимурмотіти, змурмотіти, помурмотіти, промурмотіти, хамаркати, хамаркнути, вихамаркувати, вихамаркати, захамаркувати, захамаркати, нахамаркувати, нахамаркати, похамаркувати, похамаркати, прохамаркувати, прохамаркати, схамаркувати, схамаркати, харамаркати, харамаркнути, вихарамаркувати, вихарамаркати, нахарамаркувати, нахарамаркати, похарамаркувати, похарамаркати, прохарамаркувати, прохарамаркати, схарамаркувати, схарамаркати, (голуб) – вуркотати, завуркотати, звуркотати, повуркотати, провуркотати, вуркотіти, завуркотіти, звуркотіти, повуркотіти, провуркотіти, (кіт) – муркати, муркнути, вимуркувати, вимуркнути, замуркати, змуркувати, змуркати, помуркувати, помуркати, (пес) – гарчати, гарчнути, гарчанути, вигарчати, загарчати, погарчати, див. урчати

ворчун – буркало, буркун, бурмак, гарикало, гарюкало, куя, куяга, мимрій, миркун, мурмота, нарікайло, хнюра, хнюрко

восторжествувати – див. торжествувати

восьмушка – вісімка

вотувати – голосувати, поголосувати, проголосувати, переголосувати

вотум – вияв

вотчина – дідівщина

вочоловічений – злюдянений, утілений, див. інкарнація, воплощати

вош – нужа, воша

вояж – подорож, мандрівка

вояжер – мандрика, мандрівник

впередівець – першун, (вона) – першунка, (воно) – першуня

впереміш – мішма, усуміш

вперід – наперед, уперед, попереду, попереду, перше, сперш, сперше, спершу, напочатку, спочатку

впівніч – опівночі, опівніч, ополуночі, полуніч, за північ, по півночі

вплав – плавом, уплинь

вповні – див. всеціло, цілком

вполудні – опівдня, опівдні, ополудні, пополудні

впопихах – хапком, хапкома, хапливо, похапки, похапцем, хапаючись, квапно, квапливо, поквапом, кваплючись, сквапно, див. спішно, спохвату, хватком

впору – вчасно, начас

впорядчик – ладник, керівник, наглядач, доглядач

впотьмах – поночі, потемки, потемну, пітьмом, притемком

впроголодь – надголодь

впрочім – проте, а проте, втім, а втім, зрештою

вп’ялювати (очі) – вирячувати, вирячити, повирячувати, вибалушувати, вибалушити, повибалушувати
вражаючий – разючий
враждувати – ворогувати, заворогувати, зворогувати, поворогувати
враз – зненацька, миттю, умить, нагло, знагла, нагальне, негайно, несподівано, обсіч, притьма, притьмом, раптом, раптово, умливіч, зараз же, як стій, див. митом, моментально, ураз
врасполох – зненацька, несподівано
врата – ворота, брама, двері
вредний – вадкий, вадливий, згубний, згубливий, шкідливий
вредний – це образливий
врем’я – час, часина, часинка, часиночка, часок, доба, пора, година, годинка, годиночка, годинонька, хвилина, хвилинка, хвилиночка, хвилинонька, див. епоха, ера, миг, момент, період
вроді – наче, неначе, начеб, начебто, немов, немовби, немовбито, ніби, нібито, подібно, щось подібно, на зразок
врозбрід – вростіч, уростіч, відокремлено, окремо, наріжно, наріжнено, уріжнобіч, поодинці, роз’єднано
врозріз – проти, неузгіднено
врозрядку (друк) – розтягло
врозсипну – врозтіч
врозстрочку – на виплату
вруб (копальн.) – кай
врубувати (в копальні) – кайлувати, викайловувати, викайлувати, закайловувати, закайлувати, закайлувати, накайловувати накайлувати, покайловувати, покайлувати, прокайловувати, прокайлувати, укайловувати, укайлувати
вручну – руками
все (щодо часу) – завжди, завше, повсякчас, усякчас, див. завсігди, навсігди
всевідання – всезнайство
все ж – проте, прецінь, див. однако, єднак, усе–таки
всезагальний – загальний
вселенна – всесвіт, див. космос
всемірно, – всіляко, всебічно
всерівно – однак, однако, однаково, дарма, байдуже
всерйоз – надобре, поважно
всетаки – див. все ж, однак
всесторонній – всебічний
всеціло – див. цілком, наголову, націло, повністю, радикально
всечасно – повсякчас, див. все
вскач – гатала, чвалом, див. галоп, навскач, ускач
вскоки – див. вскач

вскорі – незабаром, див. скоро
вслід – слідом за
всліпу – осліп, наосліп, сліпма, сліпцем, див. навгад
вспихувати – вибухати, вибухнути, повибухати, займатися, зайнятися, позайматися, запалюватися, запалитися, позапалюватися, розпалюватися, розпалятися, порозпалятися, палахкотіти, випалахкотіти, запалахкотіти, спалахкотіти, палахтіти, палахнути, спалахтіти, паленіти, запаленіти, спаленіти, спалахувати, спалахнути, поспалахувати, спахувати, спахати, спахнути, поспахувати, поспахати
всп'ять – взад, позаду
вставляти (шкло) – шклити, вишклити, зашклити, пошклити
встид – див. стид
встилати – див. стидити
встилатися – див. стидатися
всуе – дарма, дармо, даремно, задаремно, надаремно, дурно, надурно, марно, намарно
всхід – схід
всходи – вруна, руна, рунь
всякий – всілякий, уселякій, див. кождий
всьо – все, усе, усей, уся, усень, усенький
втикати – застромлювати, застромити, позастромлювати, повстромлювати, стромляти, стромити, постромляти, устромлювати, устромити
вторгатися – навалюватися, навалитися, понавалюватися, ·
нападати, напасти, понападати, удиратися, удертися, повдиратися, утручутися, утрутитися, втручатися, втрутитися, повтручатися
втридорога – задорого, занадто
втроє – утричі
втрьох – трійкою, утрійку
втулка – маточина, чіп
втупик – убезвихідь, див. тупик
вуаль – серпанок, див. сіть, флер
вугол (вулиці) – ріг
(геомет.) – кут
(житла) – закут, закуток, куток
(місцевість) – закутина, закутень
(мішка) – гузир
(сторінки) – ріжок
(у хаті) – покуття, покут, див. угод
вуздечка – див. уздечка
вузи – зв'язки, кайдани, ланцюги, пута
вулій – вулик
вульгаризувати – див. опошляти

вульгарний – непристойний, паскудний, простацький, хамський
вундеркінд – чудодитина
вурдулак – вовкулака, див. вампір, упир
вусач – вусань, продайвус, продавус, продивус, прудивус, прутивус
вутка – качка, качечка, (він) – качур, (воно) – каченя, каченятко, качатко, качаточко, кряк, крячок, (вона) – крячка, (воно) – кряча, крячатко, чирок, (вона) – чирка, (воно) – чиркеня, (дика) – гагара, гоголь, див. утка
вутлий – хирлявий, хирявий, хиренний, хирий, хирний, див. безсильний, чахлий, утлий
вутлий – дирявий, дрантивий, непридатний, нікчемний, поганий, старенний, трухлий, трухлявий
вхолосту – даремно, порожньо
вчасніше – раніше
вчений – науковець, (вона) – науковка, науковиця
вчений – це навчений (пес)
в'юга – див. метіль
в'юк – сакви, тороки, ладун, див. мішок
в'юн – оюн
в'юнкий – звинний, дзиґа, крутько, див. бистрий
в'ючний – батовий
в'язанка – плетіво, (одягу) – плетінка, (тютюну) – папуша, (хмизу) – оберемок, див. в'язати
в'язанка – це див. попурі
в'язкий – ґлейкий, глеюватий, липкий, (багно) – драглисте, (каша) – глицява, (хліб) – глевкий, (дорога) грузла, грузна
в'язнути – грузнути, загрузати, загрузнути, загрузти, позагрузати, погрузати, погрузнути, погрузти, угрузати, угрузти, угрузнути, повгрузати, застрягати, застрягнути, застрягти, позастрягати, устрягати, устрягти, устрягнути, повстрягати, заситятися, засититися, позаситятися, уситятися, усититися, повситятися, захрясати, захрясти, захряснути, позахрясати
в'яло – мляво, забарно, забарливо, загайно, заповільно, повільно, поволі, поволеньки, неквапно, неквапом, помалу, спроквола

Г

габарит – обрис
габіт – ряса
габітус – зовнішність
габльота – див. вітрина
гавань – приплав
гавбек (копанка) – півзахисник
гавбиця – гармата (короткогирлова), див. пушка
гавелькок – безрукавка

гавптвахта – вартівня, див. кардегарда
гавра – див. берлога
гавчос – пастух (аргентинський)
гагат – бурштин (чорний)
гагіографія – життя святих
гад – гадюка, гадюра, гадючка, гадиня, гадючення, гадюччя, гаддя, гадь, гашка, галюга, галиця, плаз, плазун, див. змія, дракон, змій
гадина (людина) – батяра, брехун, драб, злодій, дурисвіт, пройдисвіт, кацап, кацапюра, москвин, падлюка, паскуда, підлота, погань, поганець, ошуканець, шахрай, див. обманщик, бродяга, вор, гад, росіянин
гажа (гажа) – див. платіж, розплата
газ (шлунк.) – бздин, дмучка
газарт – запал, захоп, див. азарт
газголдер – газойма
газета – часопис
газетяр – новинкар, див. репортер
газолін – газоліна
газон – моріг, мурава, дерник
газопровід – газотяг
газосховище – газойма, див. газголдер
гайка – накрутка, мутра, див. контрагайка
галактика – мряковина
галактологія – молокознавство
галактометр – див. ляктометр
галантерея – блават, тканини
галантний – див. галянтний
галеніт (копалина) – олов'як
галера – веслокорабель
галерея – басань, перехід, прохід
галерея (малюнків) – вистава
галета – коржик
галіматья – нісенітниця, дурне, див. абсурд
галіпот – живиця
галіфе – штани (військові), див. бриджі, брюки
гало... – сіль...
галоген – хлоровець
галографія – солеопис
галоманія – французолюбство
галометр – солемірка
галоп – чвал, див. вскач, ускач, навскач
галофіт (рослина) – солонцева

галофобія – французожерство
галоша – див. кальоша
галстук – комірівець, див. краватка
галюцинація – мара, марево, марище, марюка, примара, мана, див. видіння, міраж, фантом
галя – див. заля
галянтин – драглі, студенець
галянтний – чемний, вишуканий, див. куртуазний, коректний, люб'язний
галярета – див. галянтин
галяс – гарбник
гальгенгумор – жарт шибенецький
галька – рінь
гальт! – стій!, стривай!
гальтсигнал – зупинознак
гамазей – комора, див. амбар
гамак – висячеліжко
гамалогія – шлюбознавство
гамаша – ноговиця
гамета (анатом.) – клітина (статева)
гаміта – черепашка (скаменіла)
гамія... – шлюбо...
гангрена – мертвиця
гангстер – див. бандит
гандель – торг, див. ґешефт
гандікап – завада, перешкода
гандшпуг – підойма (корабельна)
гар – гариво, згар, нагар, горіле, згарисько, див. пожар
гараж – возівня, автонаправня
гарантія – запорука, зарука
гарантор – заручник, див. манукаптор
гарантувати – безпечити, забезпечувати, забезпечити, позабезпечувати, убезпечувати, убезпечити, повбезпечувати, див. страхувати
гардель – кодола
гардемарин – юнак (фльотський)
гардероба – шатня, одяжня
гардибурка – бараболя, бараболька
гардина – заслона, фіранка
гаркати – гарикати, гарикнути, загарикати, згарикувати, згарикати, нагарикувати, нагарикати, понагарикувати, погарикати, гарчати, гарчнути, загарчати, зігарчати, нагарчати, погарчати, гиркати, гаркнути, загиркати, згиркувати, згиркати, вигиркувати, вигиркнути, погиркувати, погиркати

гармонійний – созвучний, співзвучний, узгоджений, милозвучний
гармонія – милозвук, суголос, созвуччя, співзвучність, див. симфонія, сингармонізація
гарнадель – шпилька
гарнізон – залога
гарнітура – добір, див. асортимент, прибор
гарпагон – скнара, див. скупердяга
гарпіус – див. каніфоль
гарпун – гакник
гарсон – служок, див. кельнер
гарус – волічка, жичка
гарцювати – джигитувати, виджигитовувати, виджигитувати, заджигитувати, зіджигитовувати, зіджигатувати, поджигитовувати, поджигитувати
гарцювати (кінь) – басувати, забасувати, вибасовувати, вибасувати, зібасовувати, зібасувати, побасовувати, побасувати
гаспель – корба, див. лебідка
гастер... – шлунко...
гастральгія – шлункобіль
гастрит (мед.) – шлункозапал
гастроля (театр.) – виступ
гастроном – смакоша, смаколига, ласун, салогуб
гастрономія – куховарство
гастроскопія (мед) – шлункоогляд
гастротомія (мед.) – шлункорозтин
гаф – затока
гача – лоша, лошатко, лошаточко, лошиня, лошак, лошачок, лошичка, див. конь
гвардієць – гайдук, сердюк
гвер (ґвер) – рушниця, гаківниця, див. кріс, гвинтівка
гвинт – крутка, закруток, скрутень, шруба, шрубка, шрубочка
гвинтівка – гаківниця, рушниця, див. гвер, кріс, карабін
гвоздити – див. колошматити
гвоздь – цвях, цвяшок, цвяшичок, круць, лют, шиналь, (деревл.) – латовець, тибель, (ґонт) – гонталь, (заліз.) – бренталь, (підкови) – ухналь
гебель – струг, див. рубанок, струганок
гебраїст – жидомовознавець
геврика! – знайшов!
гегемон – володар, пан, див. самодержець, диктатор
гегемонія – пановність, див. домінувати
гедонізм – життенасолода, споживацтво
геєна – пекло
гейзер – горячеводограй

гейша – танцюрка (японська)
гекатомба – всемогила
гексагон – шестикутник
гексаедер – шестибічник
гексаметр – шестистоп
гексахордний – шестиструнний
гекто... – сто...
гектограф – відбитничка
гелертер – буквоїд, див. начотчик, схолястик, доктринер
гелікоптер – крутняк, див. автожир
геліо... – сонце... геліотерапія – сонцелікування
геліофільний (росл.) – світлолюбний
Геллада – Греція (стара)
гелот – раб
гелофіт (росл.) – болотяник
гельмінтологія – глистюкознавство
гематемезія (мед. – кривавоблюв
гематологія (мед.) – кровознавство
гематома (мед.) – пухлина (кров'яна)
гематопсія – ококровотеча
гематорея (мед.) – кровотеча
гематоскопія – кроводослід
гематофобія – кровожах
гематурія (мед.) – кров у сечі
гембель – струг, див. гебель
гемблювати – стругати, постругати, вистругувати, вистругати, повистругувати, застругувати, застругати, позастругувати, настругувати, настругати, понастругувати, обстругувати, обстругати, пообстругувати
гемералопія (мед.) – куряча сліпота
гемерологія – календарознавство
гемі... – напів...
геміотроп – мавполюд, півлюдина, див. антропоїд
гемісфера – півкуля земна
геміцикл – півколо
гемо... – кров...
гемодинаметр – кровотискомірка
гемодинаміка – кровобіг
гемоліза (мед.) – занепад червонокрівців
гемон – див. демон
гемопаразит – кровогалапас
гемоптиза – кровохрякання

геморагія – кровотеча, див. гематорія
геморой – почечуй, див. перипроктит
гемостаза (мед.) – кровогам
гемостатичний – кровогамний
гемофілія – кровотечнонахил
гемула (анатом.) – брунька
ген... – походження
генеалогія – родовід, родопис
генеза – виник, виникнення, повста, повстання, похода, походження
генералізувати – загальнювати, загальнити, позагальнювати, позагальнити, узагальнювати, узагальнити, повзагальнювати
генеральний – головний, найвищий, загальний
генеративний – творчий, витворчий, витворний, породжальний
генератор – витворка
генерація – покоління, (молода) – памолодь
генетика – спадкознавство
генетичний – спадковий
генітальний – статевий, дітородний
генетів (грамат.) – родовий відмінок
геноцид – людомор, народовигуб, народобвивство
генуїнний – вроджений, природжений, природний
гео... – земле...
геодезичний – землемірний
геодезія – землемірство
геометр – землемір
Георгій – Юрій, Юрко, Юрась
геоцентричний – землеосередковий
гепаталгія (мед.) – черевобіль
гепатит (мед.) – печінкозапал
гептагон – семикутник
гептаедр – семибічник
геральд (людина) – вістун, (вона) – вістунка, (журнал) – вісник, див. вістовий
геральдика – гербознавство
геранія (росл.) – журавельник
гербарій – зільник
гербата – чай
герд – черінь (у гамарні)
гередитальний – спадковий, дідичний
герильєр – повстанець (еспанський)
геріятрія (мед.) – старечознавство
германець – німець німчак, (вона) – німкеня, (воно) – німча, (вони) – німота, нім-

чура
германіст – німецькознавець
Германія – Німеччина
германофіл – німцелюб
германофоб – німцежер
гермафродит – двостатевець (куряч.) курій, див. андрегін
герметичне – щитно, щільно
гермінативний – зародковий
гернія (мед.) – гила, кила
герольд – вістун, кобзар, див. глаштай, геральд
герпеталогія – плазунознавство
гетера – див. розпутниця
гетеро... – ріжно...
гетерогенний – ріжноманітний
гетероморфізм – ріжнофоремність
гетеронімний – ріжнойменний
гетерофазія (мед.) – моворозлад
гетерохронія – ріжночасовість
гетри – халявки
ґешефт – торг, див. гандель
гешефтмахер – гандляр, див. обманщик
гибель – загин
гибнути – гинути, загинути, згинути, вигинути, умирати, вмерти, вимирати, вимерти, повимирати, загублюватися, загубитися, позабулюватися, зникати, зникнути, зникти, позникати, щезати, щезнути, пощезати, занапащуватися, занапаститися
гирка – див. гиря
гиря – важок, важка
гиря – це макотиря
гицель – псар, собакар
гібернація – сплячка (зимова)
гібрид – покруч, тума, суржик, (вона) – суржанка, див. метис, ублюдок
гібридизація – суржа
гібридизувати – суржити, висуржувати, висурдити, повисуржувати, зісуржувати, зісурдити, позісуржувати, посуржувати, посурдити, усуржувати, усурдити, повсуржувати
гігант – велет, велетень, див. великан, здоровило, титан
гігієна – здоровоприпис
гігієнічний – здоровчий, здоровельний, здоровний, здоровий
гігро... – _ волого...
гігрограф – вологописка
гігрома (мед.) – водопухлина

гігрометр – вологомірка
гіргоскоп – див. гігрометр
гігроскопійний – вологовбірний
гігрофільний (росл.) – водолюбний
гід – водій, провідця, поводир, путівник, див. переводник
гідальго – шляхтич (еспанський)
гідра – вуж (потворний)
гідравлічний – водотисний
гідрант – водокрутка
гідро... – водо...
гідроаероплян – див. гідроплян
гідроген – водень, див. оксиген
гідроелектростанція – водоелектрівня
гідроенергія – водосила, водоснага, водопотуга, водопотужність
гідроліза – водорозклад
гідролітак – див. гідроплян
гідролог – водознавець
гідрометр – водомірка
гідрокефроза – нирководянка
гідроніміка – назви вод
гідропатія – див. гідротерапія
гідроплян – літак (водосідний)
гідропсія (мед.) – водянка
гідротерапія – водолікування
гідроторакс (мед.) – грудноводянка
гідротурбіна – водотурбіна
гідроустановка – воднооблада
гідрофобія – сказ
гідрофон – воднослухавка
гідроцефалія (мед.) – голововодянка
гієрогліф – образописка, див. піктографія
гієрократія – влада священиків
гієтометр – дощомірка
гільдія – ремісничосоюз
гільза – картуш
гільза – тутка
гільйотина – головорубка
гімен (анатом.) – дівочоплівка
гіменей – шлюб
гімн – славень
гімназія – школа (середня)

гімнастика – руханка, вправи, див. моціон, фізкультура
гінандри (мед.) – мужкість (у жінок), див. противн. гінекізм
гінгівіт (мед.) – ясенезапал
гінекізм (мед.) – жіночість (у мужчин)
гінекократія – жіновлада
гінеколог – лікар (жіночий)
гінець – див. кур'єр, фельд'єгер, ординарець
гіпер... – над...
гіперостенія – знесила, див. прострація
гіпербола – пересада, занадто
гіперборейці – праукраїнці
Гіперборея – Праукраїна
гіпергідроза (мед.) – надтопітність
гіперемія (мед.) – кровонадмір
гіперестезія – надтовразливість
гіперметропія – далекозорість
гіпермнезія – надтопам'ятливість
гіпернефрома – ниркопістряк
гіперсомія – гостронюх
гіперостоза (мед.) – кісткопухлина
гіпертемія (мед.) – горячка
гіпертрихоза – надтоволосність
гіпертрофічний (мед.) – перерослий, надмірний
гіперфренія (мед.) – божевілля
гіперфункція (мед.) – надточинність
гіпіятр – лікар (кінський)
гіпноз – гіпноза
гіпнологія (мед.) – снознавство
гіпогриф – кінь (крилатий)
гіподерма (анатом.) – підшкірка
гіподром – біжня
гіпокритство – зблудство, облудство, удаванка, брехливість, забріханість, дурійка, див. лицемірство, фальшивий
гіпоксія – див. аноксія, афіксія
гіпологія – конезнавство
гіпоплазія (мед.) – недорозвиток
гіпостенія – див. гіперостенія
гіпотеза – здогад, припуск
гіпотека – застава
гіпотетичний – здогадний
гіпотонія – кровотискозниз

гіпотрофія (мед.) – живленерозлад
гіпофункція – див. гіперофункція
гіпохондрик – тума, див. меланхолік, понурий, печальний
гіпюра – мереживо
гірлянда – плетеничка
гірнозаводчик – копальник
гіроскоп – дзиґа
гіростат – див. гіроскоп
гісоп (росл.) – купальське зілля
гістерія – див. гістерика
гістерика – нервовибух
гістеротомія – уразорозтин
гісто... (мед.) – тканино...
гістогенеза (мед.) – тканиноутвір
гістогенний (анатом.) – тканинний
гістологія (мед) – тканинознавство
гітана – циганка (еспанська)
гітенмайстер – ливар, топляч
гітероскопія (мед.) – уразодослід
гіятус (грам.) – немилозвучність
глава (зборів) – голова, (книжки) – розділ, (родини) – батько
главберова сіль – гірка сіль
глагол – слово, мова, (грам.) – дієслово
глаголити – див. говорити
глаголиця (грам.) – азбука (праукраїнська)
гладилка – див. утюг
гладити (одяг) – прасувати, випрасовувати, випрасувати, повипрасовувати, запрасовувати, зіпрасувати, позіпрасовувати, допрасовувати, допрасувати, подопрасовувати, напрасувати, понапрасовувати, попрасовувати, попрасувати, спрасовувати, поспрасовувати, (дорогу) – вирівнювати, вирівняти, повирівнювати, зарівнювати, зарівняти, позарівнювати, зрівнювати, зрівняти, позрівнювати, урівнювати, урівняти, поврівнювати
гладіолі (квіти) – косарики
гладіятор – змагун (римський)
гладкий (шлях) – рівний, вирівняний, див. гладити
гладкий – це див. товстий, ситий
гладь (поверхні) – гладінь, (вишивки) – низь
глазурований – поливаний, полив'яний
гласити – голосити, виголошувати, виголосити, повиголошувати, оголошувати, оголосити, пооголошувати, проголошувати, проголосити, попроголошувати, розголошувати, розголосити, порозголошувати, звіщати, звістити, позвіщати, опові-

щати, оповістити, пооповіщати, сповіщати, сповістити, посповіщати, звідомляти, звідомити, позвідомляти, повідомляти, повідомити, поповідомляти, див. говорити
гласний – голошений, оголошений, проголошений, голосний, оповіщений, вселюдний, прилюдний, відкритий
гласність – прилюдність
глаштай – вістун, оповісник, провісник, кликун, див. герольд
гледіти – див. глядіти
глетчер – льодовик
глиба – брила, груда, грудомаха
глибина – глибінь, глибочінь, глибочина
глибиною – завглибшки
Гликерія – Ликера
глист – глистюк
гліома (мед.) – мозкопухлина
гліптика – кам'янорізьба
глісер – ковзун (човен)
гліф (архит.) – жолобець
глоб – куля земна
глоб – це див. глобус
глобальний – світовий
глобус (модло земної кулі) – глоб
глодати – гризти, вигризати, вигризти, повигризати, загризати, загризти, позагризати, зігризати, зігризти, позігризати, догризати, догризти, подогризати, нагризати, нагризти, понагризати, надгризати, надгризти, понадгризати, обгризати, обгризти, пообгризати, перегризати, перегризти, поперегризати, прогризати, прогризти, попрогризати, розгризати, розгристи, порозгризати, угризати, угризти, повгризати, жвакувати, жвакати, жвякати, жвакнути, зіжвакувати, зіжвакати, обжвакувати, обжвакати, пожвакувати, пожвакати, кусати, покусати, викусувати, викусити, повикусувати, зікусувати, зікусати, позікусувати, надкушувати, надкусити, понадкушувати, обкушувати, обкусити, пообкушувати, укушувати, укусити, повкушувати,
глодати – глидати, зглидувати, зглидати, поглидувати, поглидати, проглидувати, проглидати, глимати, зіглимувати, зіглимати, поглимати, проглимувати, проглимати, глитати, зіглитувати, зіглитиути, поглитати, проглитати, ґивтати, гивтнути, зІґивтати, зіґивтнути, поґивтати, проґивтати, ковтати, ковтнути, поковтати, проковтнути, лигати, лигнути, лиганути. зілигати, зілигнути, полигати, пролигувати, пролигнути, хлиськати, хлиснути, вихлиськувати, вихлиськати, повихлиськувати, зіхлиськувати, зіхлиськати, похлиськати
глорифікація – див. гльорифікація
глорія – слава, див. авреоля
глоса – старослово

глосарій – словник (старослів) див. словар
глосолалія – слово (незрозуміле)
глосоманія – чужослівний захоп
глосоплегія (мед.) – язикопараліж
глотати – див. глодати
глотка – горлянка, пелька, хавка
глоток – ковток,
глотонія – мовожиття
глотологія – мовознавство, див. філологія
глупак – див. дурак
глупий – див. дурак, безтолковий, кретин, недоумок, ідіот
глупа – це ніч
глухар (птах) – готур, (вона) – готурка, (воно) – готя
глуховатий – приглухий, глухенький, нечуй, недочуй
глуш – глухомань, закутень, закутина, закуток, застум, нетра, нетрі, нетрища, хаща, хащі, дичина, див. трущоба, гуща
глушитель – глушничка
глютина – ліпило, див. клей
глядіти – глипати, глипнути, поглинати, виглипати, виглипнути, заглипати, заглипнути, зглипати, зглипнути, глядати, виглядати, виглянути, заглядати, заглянути, позаглядати, наглядати, наглянути, понаглядати, оглядати, оглянути, обглядати, обглядіти, пообглядіти, переглядати, переглянути, попереглядати, підглядати, підглянути, попідглядати, приглядатися, приглянутися, поприглядатися, розглядувати, розглянути, споглядати, споглянути, углядати, углянути, повглядати, дивитися, подивитися, додивлятися, додивитися, задивлятися, задивитися, позадивлятися, надивлятися, надивитися, обдивлятися, обдивитися, пообдивлятися, передивлятися, передивитися, придивлятися, придивитися, попридивлятися, роздивлятися, роздивитися, пороздивлятися, удивлятися, удивитися, подивлятися, зиркати, зиркнути, зирнути, зазирати, зазирнути, позазирати, назирати, назирнути, позирати, позирнути, узирати, узирнути, повзирати, зочити, визочувати, визочити, зазочувати, зазочити, назочувати, назочити, узочувати, узочити, повзочувати, никати, никнути, поникати, обникати, обникнути, пообникати, солопіти, посолопіти, зісолопіти, осолопіти, див. лицезріти, обзирати
глядіятор – змагун, змагач
глядь – глип, гульк, диви, зирк, луп, ник
глязура – глейт, полива, склиця
глянець – лиск, полиск
гляціяльний – льодовий
гльоб – див. гльобус
гльобулярний – світовий
гльобульозний – кулястий

гльорифікатор – славець, (вона) – славиця
гльорифікація – прослава, звеличі, звеличання, славлення
гльорифікувати – звеличувати, звеличити, позвеличувати, узвеличувати, узвеличити, вовзвеличувати, звищувати, звищити, позвищувати, вивищувати, вивищити, повивищувати, увищувати, увищити, поувищувати, підношувати, піднбсити, піднести, попіднбсити, (до неба) славити, вислaвлювати, вислaвляти, вйславити, повислaвлювати, повислaвляти, хвалити, вихвалювати, вихвалити, повихвалювати, захвалювати, захвалити, позахвалювати, перехвалювати, перехвалити, поперехвалювати, прохвалювати, прохвалити, розхвалювати, розхвалити, порозхвалювати
гльорія – слава
гльосит (мед.) – язикозапал
гниль – гнилизна, гнилятина, гнилячча, гнилля, порохня, порохно, порохнина, порохонь, трухляк, трухло, трухлина, трухлявина, трухлятина, див. труха
гніт – утиск, гноблення, див. гнітити, нагніт
гнітити – гнобити, погнобити, зігноблювати, зігнобити, позігноблювати, погноблювати, погнобити, угноблювати, угнобити, повгноблювати, тиснути, затискувати, затиснути, позатискувати, натискувати, потискувати, потиснути, притискувати, притиснути, попритискати, стискувати, стиснути, постискувати, утискувати, утиснути, повтискувати, див. пригнічувати, репресувати
гнітити – див. давити, нагнітати, репресувати
гнітюче – гноблюче, гнобливо, пригноблено, пригноблюючe
гнома – див. сентенція, афоризм
гноміон – сонцегодинник
гнусавий – гунявий, гугнявий, гавзда, гавзятий
гнусити – див. гундосити
гнушатися – бридити, збридати, обридати, збриднути, збридатися, позбриджувати, гидувати, згиджувати, згидувати, згидити, позгиджувати, гребувати, гребати, згребувати, згребати, позгребувати, зневажувати, зневажати, зневажити, позневажувати, позневажити, погорджувати, погорджати, погордити
говір – говірка, гомін, гамір, погогос, поголоска, чутка, чутки
говорити – базікати, вибазікувати, вибазікати, повибазікувати, забазікувати, забазікати, збазікувати, збазікати, позбазікувати, добазікувати, добазікуватися, добазікатися, подобазікуватися, набазікувати, набазікати, понабазікувати, перебазікувати, перебазікати, поперебазікувати, пробазікувати, пробазікати, розбазікуватися, розбазікатися, порозбазікуватися, балабошити, вибалабошувати, вибалабошити, повибалабошувати, забалабошити, збалабошувати, збалабошити, набалабошувати, набалабошити, понабалабошувати, пробалабошити, балакати, вибалакувати, вибалакати, повибалакувати, вибалакуватися, вибалакатися, повибалакуватися, добалакуватися, добалакатися, забалакуватися, забалакатися, позабалакуватися, набалакувати, набалакати, понабалакувати, набалакуватися, набалакатися, понабалакуватися, пробалакувати, пробалакати, розбалакуватися, розбалакатися, порозба-

лакуватися, баландати, вибаландати, забаландати, збаландувати, збаландати, набаландувати, набаландати, пробаландати, баяти, вибаяти, забаяти, набаяти, побаяти, бевкати, бевкнути, вибевкувати, вибевкати, набевкувати, набевкати, понабевкувати, побевкати, белендіти, забелендіти, збелендіти, набелендіти, побелендіти, белькотіти, забелькотіти, набелькотіти, пробелькотіти, побелькотіти, белебенити, вибелебенити, забелебенити, збелебенити, набелебенити, пробелебенити, благузнити, виблагузнювати, виблагузнити, заблагузнити, зіблагузнити, наблагузнювати, наблагузнити, проблагузнити, блявкати, блявкнути, блявканути, виблявкувати, виблявкати, заблявкати, зіблявкувати, зіблявкати, наблявкувати, наблявкати, проблявкати, блягузкати – див. благузнити, блякати, блякнути, виблякувати,виблякати, заблякати, зіблякувати, зіблякати, наблякувати, наблякати, проблякати, бовкати, бовкнути, вибовкувати, вибовкати, повибовкувати, забовкати, збовкувати, збовкати, набовкувати, набовкати, бомкати, вибомкувати, вибомкати, набомкувати, набомкати, пробомкати, бубоніти, вибубоніти, забубоніти, набубоніти, пробубоніти, варнякати, виварнякувати, виварнякати, заварнякати, наварнякувати, наварнякати, поварнякати, проварнякати, верзти, виверзти, зверзти, наверзти, поверзти, верзякати, заверзякати, зверзякувати, зверзякати, наверзякувати, наверзякати, поверзякати, висловлювати, висловити, повисловлювати, витіпувати, витіпати, повитіпувати, виязичуватися, виязичитися, повиязичуватися, гагакати, вигагакати, загагакати, згагакувати, згагакати, нагагакувати, кагагакати, погагакати, прогагакати, галакати, загалакати, нагалакати, погалакати, прогалакати, галамагати, вигаламагувати, вигаламагати, загаламагати, зігаламагувати, зігаламагати, погаламагати, гаркавити, вигаркавлювати, вигаркавити, загаркавити, згаркавлювати, згаркавити, нагаркавлювати, нагаркавити, погаркавити, прогаркавити, говорити, заговорити, наговорити, гомоніти, загомоніти, перегомоніти, погомоніти, прогомоніти, розгомоніти, гугнити, вигугнити, загугнити, згугнити, погугнити, прогугнити, гугнявити, загугнявити, згугнявити, погугнявити, прогугнявити, гуняти, вигуняти, загуняти, погуняти, прогуняти, гуторити, загуторити, погуторити, прогуторити, гаджалагати, вигаджалагати, загаджалагати, погаджалагати, дейкати, задейкувати, надейкувати, надейкати, понадейкувати, подейкувати, подейкати, передейкувати, передейкати, джергати, виджергувати, виджергати, заджергати, поджергати, джерготіти, виджерготіти, заджерґотіти, поджерготіти, джеркотати, виджеркотати, заджеркотати, дзидзикати, задзидзикати, надзидзикати, подзидзикати, дріботати, видріботати, задріботати, надріботати, подріботати, продріботати, жебоніти, жебонути, вижебоніти, зажебоніти, пожебоніти, прожебоніти, зауважувати, зауважити, завважувати, завважити, позауважувати, казати, сказати, виказувати, виказати, відказувати, відказати, доказувати, доказати, переказувати, переказати, підказувати, підказати, проказувати, проказати, калантарити, викалантарювати, викалантарити, закалантарити, накалантарити, покалантарити, прокалантарити, скалантарити, канархати, виканархати, заканархати, поканархати, проканархати, клепати, виклепувати, виклепати, заклепати, наклепати, поклепати, проклепа-

ти, клептіти, виклептіти, заклептіти, наклептіти, поклептіти, кокотіти, викокотіти, закокотіти, накокотіти, пококотіти, лебедіти, вилебедіти, залебедіти, злебедіти, полебедіти, пролебедіти, лебоніти, вилебоніти, залебоніти, злебоніти, полебоніти, пролебоніти, лепетати, залепетати, злепетати, полепетати, пролепетати, ляскотіти, виляскотіти, заляскотіти, поляскотіти, пролякотіти, лящати, вилящати, залящати, полящати, пролящати, мамрати, вимамрувати, вимамрати, замамрати, змамрувати, змамрати, намамрати, помамрати, промамрати, мимрити, вимимрити, замимрити, миркати, миркнути, замиркати, змиркати, змиркнути, помиркати,промиркати, мовити, вимовити, примовити, мовляти, вимовляти, відмовляти, відмовити, замовляти, замовити, намовляти, намовити, обмовляти, обмовити, перемовляти, перемовити, підмовляти, підмовити, примовляти, примовити, промовляти, промовити, розмовляти, розмовитися, умовляти, умовити, молоти, замолоти, змолоти, намолоти, помолоти, момотати, замомотати, змомотати, помомотати, промомотати, москотати, вимоскотати, замоскотати, промоскотати, мурмотіти, вимурмотіти, замурмотіти, змурмотіти, промурмотіти, папляти, випапляти, запапляти, попапляти, спапляти, паркотати, запаркотати, попаркотати, пропаркотати, спаркотати, патякати, випатякувати, випатякати, запатякати, напатякувати, напатякати, понапатякувати, попатякати, пропатякувати, пропатякати, розпатякуватися, розпатякатися, спатякати, пащекувати, випащекувати, запащекувати, зіпащекувати, попащекувати, пропащекувати, спащекувати, перебендювати, виперебендюваги, поперебендювати, повідувати, повідати, повісти, відповідати, відповісти, заповідати, заповісти, доповідати, доповісти, оповідувати, оповідати, оповісти, переповідати, переповісти, попереповідати, розповідати, розповісти, порозповідати, постолакати, запостолакати, напостолакати, спостолакати, правити, заправити, направити, рейдити, зарейдити, нарейдити, роздебендювати, роздебендити, ропотіти, заропотіти, поропотіти, ропутіти, заропутіти, поропутіти, сипати, засипати, насипати, слебізувати, зіслебізувати, сокотіти,, високотіти, засокотіти, зісокотіти, просокотіти, сокорити, засокорити, посокорити, просокорити, талабанити, виталабанювати, виталабанити, заталабанити, поталабанити, сталабанювати, сталабанити, телепкати, зателепкати, нателепкати, потелепкати, стелепкати, теревенити, витеревенювати, витеревенити, затеревенити, натеревенювати, натеревенити, понатеревенювати, потеревенити, протеревенювати, протеревенити, товкмачити, витовкмачувати, витовкмачити, повитовкмачувати, натовкмачувати, натовкмачити, потовкмачити, стовкмачувати, стовкмачити, постовкмачувати, товкти, витовкти, натовкти, потовкти, стовкти, торкотіти, заторкотіти, наторкотіти, поторкотіти, сторкотіти, торочити, виторочувати, виторочити, повиторочувати, заторочити, наторочувати, наторочити, понаторочувати, проторочити, сторочувати, оторочити, туркати, затуркати, натуркати, потуркати, стуркувати, стуркати, турчати, затурчати, натурчати, протурчати, стурчувати, стурчати, стурчити, туркотіти, витуркотіти, затуркотіти, натуркотіти, протуркотіти, цваркати, вицваркувати, вицваркати, зацваркати, поцваркати, цвенькати, вицвенькувати, вицвенькати, зацвенькати, нацвенькувати, на-

цвенькати, поцвенькати, цвікати, вицвікувати, вицвікати, зацвікати, поцвікати, цвірінькати, вицвірінькувати, вицвірінькати, зацвірінькати, зіцвірінькувати, зіцвірінькати, поцвірінькати, цвіркотіти, зацвіркотіти, нацвіркотіти, поцвіркотіти, цокотіти, вицокотіти, зацокотіти, нацокотіти, поцокотіти, шавкати, шавкнути, вишавкувати, вишавкати, зашавкати, пошавкати, шавкотіти, зашавкотіти, пошавкотіти, прошавкотіти, шварґотіти, вишварготіти, зашварготіти, прошварготіти, шваркотіти, зашваркотіти, пошваркотіти, прошваркотіти, швандрикати, зашвандрикати, пошвандрикати, прошвандрикати, шекерявити, вишекерявити, зашекерявити, прошекерявити, шепотати, шепотнути, зашепотати, нашепотати, прошепотати, шепотатися, шепотнутися, вишепотатися, нашепотатися, перешепотатися, шепотіти, зашепотіти, пошепотіти, прошепотіти, ушепотіти, шепотітися, вишепотітися, нашепотітися, пошепотітися, штокати, штокнути, заштокати, щебетати, щебетнути, вищебечувати, вищебетати, защебетати, нащебечувати, нащебетати, пощебетати, прощебетати, див. бормотати, вопіяти, язикувати

говорливий – див. говорун

говорун – базіка, базікало, балакун,, (вона) – балакуха, байчар, балаклій, (вона) – балаклійка, баляндрасник, балясник, (вона) – балясниця, бовкало, болбот, верзиця, дзьоха, дріботун, (вона) дріботуха, лепетень, (вона) – лепетиця, (воно) – лепетенчик, лепетя, лепетун, (вона) – лепетуха, (воно) – лепетунчик, лепетушка, лепетушечка, паркотач, (вона) – паркотуха, патякало, пащекуха, перебендя, сокотун, (вона) – сокотуха, талалай, (вона) – талалайка, торохтій, (вона) – торохтійка, торопало, торопа, цвентюх, цокотун, (вона) цокотуха, цьохла, щебетун, (вона) – щебетуха, (воно) – щебетунчик, щебетушка, щебетушечка, язикач, див. пустобрех, стрекотуха, суеслов

говядина – воловина, бужанина, яловина

год – рік, рочок

годометр – крокомірка

гокей – гаківка, див. хокей

гол – світлиця, див. заля

гол (гра) – ворота, див. хол

голінь – гомілка, гищель

голкіпер (гра) – воротар

голова (жінка) – головиня, головиха

голова (міста) – посадник, (стрижена) – гиря, макотиря

головастий – пуголовок, ополонок

головешка – дровина, недогарок, див. головня

головний (убір) – див. наголовний

головня – ґалаґан, недогарок

головня (збіжжя) – засніт, зона

головокруження – запаморока, заморока, мороча

головоломка – загадка

головоломний – морочливий, марудний
головоріз – див. урвиголова
головотяп – див. дурак, недоумок, безтолковий, тугодум, кретин
гололедиця – ожеледь, ожеледиця, голощик, голоморозь, голоморозиця, голоморозя, совзениця, слизота
голоцен – доба польодова
голубий – блакитний
голуб – блакіть
голубчик – голуб , голубок, (вона) – голубка, голубонька, (воно) – голуб'ятко
голф – свинка
голь – голота, див. бідняк, обірванець, пролетаріят
гольс – шкіра (невиченина)
гомеоморфія – подібність
гомеричний – величезний, дужий, пересадний
гомо... – одно...
гомогенний – однотний (див. противн. гетерогенний)
гомологічний – однаковий, такий самий
гомонім (грам.) – одноназвений
гомосексуаліст – статевозбоченець, (вона) – див. трибада
гомофонний – однозвучний
гомоцентричний – одноосередковий
гомрул – самоуправа
гомункулюс – робот, див. автомат
гонг – тулумбас
гондоля – човен, див. шлюпка
гонець – див. гінець
гонитель – гнобитель, утискувач
гонка – гонитва
гонки – перегони
гонорар – винагорода, нагорода, заплата, оплата, платня, див. мзда, ремунерація
гонщик – гончак, див. переслідувач
гордитися – див. важничати, задаватитися, чванитися.
гордо – гордовито, гордливо, згорда, спогорда, бундюче, пихато, пихливо, див. гордитися
горе – біда, злигодні, злидні, знегіддя, знегода, клопіт, лихо, напасть, нещастя, притуга, тарапата, лиха година, див. мізерний, нужда, труднощі, худо
горельєф – горорізьба
горець – гірняк, верховинець
гореч – гіркота, гіркість, біль, жаль, прикрість, смуток
горизонт – обрій, крайнебо, небокрай, небосхил, (води) – позем, див. круговид
горизонталь – позем

горизонтальний – поземий
гористий – горяний, горянський, гірський, верховинний, верховинський
горілиць – горінець, гориніж, горізнач, горічерево, див. навзніч
горланити (бджола) – бриніти, забриніти, збриніти, побриніти, гудіти, вигудіти, загудіти, згудіти, погудіти, прогудіти, густи, вигусти, загусти, погусти, прогусти, джижчати, виджижчати, заджижчати, зіджижчати, поджижчати, проджижчати, дзизчати, видзизчати, задзизчати, подзизчати, продзизчати, (бугай) – бутіти, вибутіти, забутіти, побутіти, пробутіти, (вівця) – бекати, бекнути, вибекувати, вибекати, забекати, побекати, йробекати, мекати, мекнути, вимекувати, вимекати, замекати, помекати, промекати, мекекати, мекекнути, вимекекувати, вимекекати, замекекати, помекекати, промекекати, мекотіти, замекотіти, помекотіти, промекотіти, (віл) – ревіти, виревіти, заревіти, поревіти, проревіти, ревти, ревнути, виревти, заревти, поревти, проревти, (вовк) – вити, завивати, завити, повивати, повити, провити,увивати, увити, (горобець) – сверготіти, висверготіти, засверготіти, посверготіти, просверготіти, цвіркати, цвіркнути, цвірконути, вицвіркувати, вицвіркати, зацвіркати, нацвіркувати, нацвіркати, поцвіркувати, поцвіркати, процвіркати, цвірчати, вицвірчати, зацвірчати, поцвірчати, процвірчати, цвірінькати, цвірінькнути, вицвірінькувати, вицвірінькати, зацвірінькати, поцвірінькати, процвірінькати, цвіріньчати, вицвіріньчувати,вицвіріньчати, зацвіріньчати, поцвіріньчати, процвіріньчати, цвіркотіти, зацвіркотіти, поцвіркотіти, процвіркотіти, (голуб) – туркати, витуркувати, витуркати, затуркати, потуркувати, протуркати, туркотіти, затуркотіти, потуркотіти, протуркотіти, турчати, витурчувати, витурчити, затурчати, потурчати, протурчати, (гадюка) – сичати, висичати,засичати, просичати, (гуси) – гагакати, гагакнути,вигагакувати, вигагакнути, загагакати, погагакати, прогагакати, ґагати, вигагакувати, вигагакнути, загагакати, погагати, гаготіти, вигаготіти, загаготіти, погаготіти, гевгати, вигевгувати, вигевгати, загевгати, погевгати, ґелґати, гелгонути, виґелгувати, виґелгати, погелгувати, погелгати, ґелґотіти, поґелґотіти, заґелґотіти, поґелґотіти, ґеґати, виґогувати, вигеґнути, заґеґати поґеґати, ґеґекати, виґеґекувати, виґеґекнути, заґеґекати, поґегекати, ґерґотати, виґерґетати, заґергетати, поґерґетати, ґерґотіти, виґерґотіти, заґерґотіти, поґерґотіти, ґилькотіти, виґилькотіти, заґилькотіти, поґилькотіти, ґрівджати, виґрівджати, заґрівджати, поґрівджати, сявкати, висявкати, засявкати, посявкати, сявкотіти, висявкотіти, засявкотіти, посявкотіти, (деркач) – деркати, видеркувати, видеркати, задеркати, подеркати, деркотіти, подеркотіти, задеркотіти, подеркотіти, дерчати, видерчати, задерчати, подерчати, диркати, видиркати, задиркати, подиркати, рапкати, зарапкати, порапкати, тутіти, витутіти, затутіти, потутіти, хращати, вихращати, захращати, похращати, цоркотіти, вицоркотіти, зацоркотіти, поцоркотіти, (галка) – кавкати, кавкнути, кавконути, викавкувати, викавкати, закавкати, покавкати, кавчати, кавчанути, викавчувати, викавчити, закавчати, покавчати, кіявкати, викіявкати, закіявкати, покіявкати, кіявчити, викіявчувати, викіявчити, закіявчити, покіявчити, (жаба) – кректати, викректати, закректати, покректати, кумкати, викумкувати, викумкати,

закумкати, покумкати, брекекекати, побрекекекати, ґрявчати, загрявчати, погрявчати, (журавель) – курликати, курликнути, викурликати, викурликнути, закурликати, покурликати, скурликати, скурликнути, курлюкати, курлюкнути, викурлюкати, викурлюкнути, закурлюкати, покурлюкати, скурлюкати, скурлюкнути, (зозуля) – кувати, виковувати, викувати, закувати, накувати, покувати, прокувати, скувати, (качка) – кахкати, кахнути, викахкати, викахнути, закахкати, покахкати, скахкати, скахнути, ґрявчати, виґрявчати, заґрявчати, поґрявчати, (кінь) – гиготіти, вигиготіти, загиготіти, погиготіти, гоготіти, вигоготіти, загоготіти, погоготіти, гочати, вигочати, загочати, погочати, іржати, виіржати, заіржати, поіржати, проіржати, (кіт) – муркати, муркнути, вимуркувати, вимуркати, замуркати, помуркати, муркотіти, вимуркотіти, замуркотіти, помуркотіти, мрукати, вимрукати, замрукати, помрукати, м’явкати, зам’явкати, пом’явкати, нявчити, занявчити, понявчити, (комар) – дзвинчати, видзвинчати, задзвинчати, подзвинчати, дзинчати, видзинчати, задзинчати, подзинчати, джижчати, виджижчати, заджижчати, поджижчати, (комаха) – зумкатіти, визумкатіти, зазумкатіти, позумкатіти, (коник) – дзиґотіти, видзиготіти, задзиготіти, подзиготіти, дзикотіти, задзикотіти, подзикотіти, стрекотіти, застрекотіти, пострекотіти, сюркати, висюркати, засюркати, посюркати, сюркотіти, висюркотіти, засюркотіти, посюркотіти, сюрчати, висюрчати, засюрчати, посюрчати, (корова) – мукати, мукнути, вимукувати, вимукати, замукати, помукати, ревти, заревти, поревти, (крук) – кавкати, викавкати, закавкати, покавкати, крукати, крукнути, викрукувати, викрукати, закрукати, покрукати, прокрукати, крюкати, крюкнути, викрюкувати, викрюкати, закрюкати, розкрюкати, прокрюкати, трупкати, трупнути, затрупкати, потрупкати, (курка) – квокати, квокнути, заквокати, поквокати, квоктати, заквоктати, поквоктати, переквоктати, киркати, киркнути, закиркати, покиркати, кодкати, викодкати, закодкати, покодкати, кудкудакати, кудкудакнути, закудкудакати, покудкудакати, сокорити, високорити, засокорити, посокорити, сокотіти, високотіти, засокотіги, посокотіти, таркотати, затаркотати, потаркотати, троскотіти, витроскотіти, затроскотіти, потроскотіти, (ластівка) – чиргикати, чиргикнути, вичиргикувати, вичиргикати, зачиргикати, почиргикати, прочиргикати, (лебідь) – греготіти, греготнути, вигреготіти, загреготіти, погреготіти, ячати, учнути, виячати, заячати, поячати, проячати, (людина) – див. вопіяти, (орел) – клекотіти, клекітнути, виклекотіти, заклекотіти, поклеотіти, проклекотіти, клектати, клекнути, виклектати, поклектати, проклектати, (перепелиця) – підпадьомкати, підпадьомкнути, запідпадьомкати, попідпадьомкати, хававкати, хававкнути, вихававкувати, вихававкати, захававкати, похававкати, (пес) – валувати, виваловувати, вивалувати, завалувати, повалувати, вити, завивати, завити, повити, гавкати, гавкнути, гавконути, вигавкувати, вигавкати, загавкати, погавкувати, погавкати, дзявкати, дзявкнути, видзявкувати, видзявкати, задзявкати, подзявкати, дзявкотіти, видзявкотіти, задзявкотіти, дзяволити, задзяволити, подзяволити, скавуліти, вискавулівати, вискавуліти, заскавуліти, поскавуліти, скавучити, вискавучувати, вискавучити, заскавучити, поскавучити, скавчати, заскавчати, поскавча-

ти, скиглити, вискиглювати, вискиглити, заскиглити, поскиглити, скімлити, вискімлювати, вискімлити, заскімлити, поскімліти, (півень) – кукурікати, кукурікнути, викукурікувати, викукурікати, закукурікати, покукурікати, прокукурікати, піти, випіти, запіти, пропіти, піяти, випіяти, запіяти, пропіяти, спіяти, (птах) – джерготіти, виджерготіти, проджерготіти, джеркотіти, виджеркотіти, заджеркотіти, поджеркотіти, киликати, викиликувати, викиликати, теркотіти, витеркотіти, затеркогіти, потеркотіти, протеркотіти, цвіготати, цвігонути, вицвіготаги, зацвіготати, процвіготати, цівати, вицівати. зацівати, поцівати, процівати, цівікати, цівікнути, вицівікувати, вицівікати, зацівікати, поцівікувати, поцівікати, процівікати, цівкати, цівкнути, вицівкувати, вицівкати, зацівкати, поцівкати, процівкати, цінькати, цінькнути, вицінькувати, вицінькати, зацінькати, процінькати, ціпотіти, виціпотіти, заціпотіти, поціпотіти, проціпотіти, шипкати, вишипкувати, вишипкати, зашипкати, пошипкати, прошипкати, (пугач) – пугикати, пугикнути, випугикувати, випугикати, запугикати, пропугикати, пугукати, випугукувати, випугукати, запугукати, пропугукати, путькати, путьконути, випутькувати, випутькати, запутькати, пропутькати, (свиня) – квікати, квікнути, виквікувати, виквікати, заквікати, поквікати, квічати, квічнути, виквічувати, виквічати, заквічати, поквічати, кувікати, кувікнути, викувікувати, викувікати, закувікати, покувікати, прокувікати, рохкати, рохнути, вирохкувати, вирохкати, зарохкати, порохкати, скугикати, скугикнути, вискугикувати, вискугикати, заскугикати, поскугикати, скугніти, скугнути, вискугнювати, вискугніти, заскугніти, поскугніти, скугоніти, вискугоніти, заскугоніти, поскугоніти, скуготіти, вискуготіти, заскуготіти, поскуготіти, хрокати, хрокнути, вихрокувати, вихрокати, захрокати, похрокати, (сова) – гивкати, гивкнути, вигивкувати, вигивкати, загивкати, прогивкати, лулукати, лулукнути, вилулукувати, вилулукати, залулукати, полулукати, (сокіл) – куркувати, курконути, викурковувати, викуркувати, закуркувати, прокуркувати, (соловей) – тьохкати, тьохнути, витьохкувати, витьохкати, затьохкати, потьохкати, протьохкати, (сорока) – цехлити, цехлинути, вицехлити, зацехлити, поцехлити, цокотіти, вицокотіти, зацокотіти, процокотіти, чичекати, чичекнути, вичичекувати, вичичекати, зачичекати, почичекати, (ховрак) – мурчати, муркнути, вимурчувати, вимурчити, замурчати, помурчати, промурчати, (цвіркун) – цвіркати, цвіркнути, цвірконути, вицвіркувати, вицвіркати, зацвіркати, поцвіркати, процвіркати, цвіркотіти, вицвіркотіти, зацвіркотіти, поцвіркотіти, цвірчати, цвірченути, вицвірчувати, вицвірчати, зацвірчати, процвірчати, (чайка) – квилити, виквилювати, виквилити, заквилити, поквилити, проквилити, кигикати, кигикнути, викигикувати, викигикати, закигикати, покигикати, прокигикати, (шуліка) – кевкати, кевкнути, викевкувати, викевкати, закевкати, покевкати, прокевкати

горлань – горлач, горлай, горляк, зіпака

горло – горлянка, гергавка, (жбанка) – шийка, (затоки) – горло

горлодер – див. горлань

горлоріз – див. бандит, головоріз

горн – ріг, ріжок, ріжочок, дуда, дудка, джоломія, джоломійка, див. трубка, свирель, фуяра
горн – горен, черінь, див. топка
горниця – світлиця, світличка, покій, див. кімната, світелка
горнична – покоївка, служка, наймичка, див. субретка
горніст – дудар, дударик, дудник, сурмач
город – місто, містечко
городничий – посадник
городовий – див. поліцай
городовик – див. поліцай
городок – містечко
городок – це гра
городський – міський
городянин – міщак, (вона) – міщачка, (воно) – міщеня
горожанин – громадянин, (вона) – громадянка
гороскоп – ворожбитня
гороховидний – горошкуватий
горстка – жменька, крихта, купка
горський – гірський, див. гористий
гортань – горлянка, дихавка, див. горло
гортикультура – садівництво
гортикультурист – садівник
горювати – банувати, забанувати, побанувати, убанувати, журитися, зажурюватися, зажуритися, скімліти, заскімліти, поскімліти, скніти, заскніти, поскніти, проскніти, сумувати, засумовувати, засумувати, пересумовувати, пересумувати, посумувати, тужити, затужити, протужити, потужити
горювати – бідькатися, набідькатися, побідькатися, пробідькатися, бідувати, набідуватися, перебідувати, пробідувати, побідувати, поневірюватися, поневірятися
горянин – див. горець
госпіталь – лічниця, див. аптека, больница, клініка, поліклініка, шпиталь
Господь – Бог, Біг, Всевишній, Отець Небесний, Творець Всесвіту, Владика Неба і Землі
гостеприємний – гостинний
гостинець – дар, дарунок, даруночок, подарунок, крижмо, ралець
гостиниця – це див. готель
гостинна – вітальня
гостія – причастя (католицьке)
гостродефіцитний – надтовтратний
гострозаразний – дуже заразливий
государ – цар, пан, володар
готар – межа

готель – гостиниця, див. отель
готентот – мурин, (вона) – муринка, (воно) – муринча, муриня
готичний – гостролучний
готовальня – рисівничка
готовити – готувати, виготовувати, виготувати, повиготовувати, зготовувати, зготувати, позготовувати, наготовувати, наготувати, понаготовувати, приготовувати, приготувати, поприготовувати, уготовувати, уготувати, повготовувати, лагодити, злагоджувати, злагодити, позлагоджувати, вилагоджувати, вилагодити, повилагоджувати, налагоджувати, налагодити, поналагоджувати, облагоджувати, облагодити, пооблагоджувати, ладити, виладжувати, виладити, повиладжувати, зладжувати, зладити, позладжувати, наладжувати, наладити, обладжувати, обладити, пообладжувати, приладжувати, приладити, поприладжувати, ладнати, зладнувати, зладнати, позладнувати, обладнувати, обладнати, пообладнувати, лаштувати, вилаштовувати, вилаштувати, повилаштовувати, злаштовувати, злаштувати, позлаштовувати, налаштовувати, налаштувати, поналаштовувати, прилаштовувати, прилаштувати, поприлаштовувати, рихтувати, вирихтовувати, вирихтувати, повирихтовувати, зрихтовувати, зрихтувати, позрихтовувати, нарихтовувати, нарихтувати, понарихтовувати
гофрований – горбастий, хвилястий
гохштаплер – шахрай, ошуканець, див. обманщик
гоц – водоспад
грабитель – грабіжник, (вона) – грабіжниця, дерій, (вона) – дерійка, здирця, здирник, (вона) – здирниця, здирач, (вона) – здирачка, див. бандит
грабити – грабувати, пограбувати, заграбовувати, заграбувати, позаграбовувати, зіграбовувати, зіграбувати, позіграбовувати, награбовувати, награбувати, понаграбовувати, обграбовувати, обграбувати, розграбовувати, розграбувати, порозграбовувати, гарбати, погарбати, загарбувати, загарбати, позагарбувати, згарбувати, згарбати, позгарбувати, нагарбувати, нагарбати, понагарбувати, розгарбувати, розгарбати, порозгарбувати, жакувати, пожакувати, вижаковувати, вижакувати, зіжаковувати, зіжакувати, нажаковувати, нажакувати, обжаковувати, обжакувати, забирати, забрати, позабирати, визбирувати, визбирати, повизбирувати, розбирати, розібрати, порозбирати, захоплювати, захопити, позахоплювати, вихоплювати, вихопити, повихоплювати, перехоплювати, перехопити, поперехоплювати, схоплювати, схопити, посхоплювати, привласнювати, привласнити, попривласнювати, див. експропріювати, конфіскувати, реквізувати, соціялізувати, колективізувати, заграбастувати
грабіж – грабунок, жак, здирство
грабштихель – різьбило
гравер – ритувач, див. ксилограф
гравій – жорства, рінь, ріняк, див. шутер, щебінь
гравірувати – ритувати, поритувати, виритовувати, виритувати, повиритовувати,

зритовувати, зритувати, позритовувати
гравітація – земнотяга
гравюра – рита, ритва, дереворит, камнерит
град – місто, див. город
град – це що падає з неба
градація – ступневість
градобудівництво – будівництво (міське)
градоначальник – посадник, див. мер, бургомістр
градуант – випускник, див. абітурієнт, матура
градус – ступінь
градус – це 1/360–та частина кола
градусник – тепломірка, див. термометр
градувати – ступнювати, зіступнювати
гражданин – громадянин
гражданський – цивільний
грак – див. ворон
грамота – письменність
грамота – це див. акредитива, хартія
грамотій – неук, невіглас, див. ігнорант, профан, дилетант, графоман
грамотний – письменний
грамотність – письменність, див. література
грамофон – самограйка, див. патефон
грандіозний – величезний, велитенський, превеликий, величний
грандіозність – велич, величність
границя – межа, кордон, див. рубіж
граничити – межувати, вимежовувати, вимежувати, повимежовувати, змежовувати, змежувати, позмежовувати, обмежовувати, обмежувати, обмежити, омежувати, омежити, поомежувати, помежовувати, помежувати, розмежовувати, розмежувати, порозмежовувати
граничний – межевий
гранний – боковий, бічний, див. тригранний
гранний – це що його грали
гранулярний – див. гранульозний
гранульозний – зернястий
грань – гранка, пруг, пружок, бік, межа, див. фасет
грань – це див. жар
гратис – подарункове, задарма
гратифікація – нагорода
гратулювати – вітати, звітати, повітати, привітати, віншувати, звіншовувати, звіншувати, навіншовувати, навіншувати, повіншовувати, повіншувати, див. поздоровляти

графа – стовпець, див. шпальта
графин – карафа, карафка
графік – рисунок
графік – розклад часу
графічний – нарисний, нарисовий
графлений – порисований, зрисований
графо... – пис...
графологія – письмознавство
графоман – письмака, описувач, (вона) – письмачка, списувачка, див. борзописець, секретар, грамотій, піїт, поетик, метроман
граціозний – гожий, зграбний, див. ізящний, красивий, милий
грація – гожість
грач – гайворон
грач – це той хто грає
гребець – весляр
гребти – веслувати, вивеслувати, завеслувати, звеслувати, повеслувати, провеслувати
гребти – це граблями
грежа – шовкосирець
грейдер – рівнялка
грейпфрут – цитрон
греміяльно – укупі, спільно
гремілля – щітка (дротяна)
грена – ікриця
гренадир – гранатник
гренка (кухов.) – потапця
грець – грач, картяр
грець – це див. апоплексія
гривуазний – пустовливий, непристойний, див. вульгарний, фривольний
Григорій – Григор, Грицько
грижа (мед.) – гила, кула
грижа – це журба
гризетка – дівчина (міська)
гризлі – ведмідь
гримаса – кривовид, див. перекошувати
грипа (мед.) – дишнецезапал
гріб – труна, домовина
грізно – загрозливо, люто, сувого
грізьба – загроза, погроза
грілка – нагрівачка
гроб – див. гріб

гробівник – трунар
гробниця – домовина, могила, див. гріб, саркофаг
гробова (тиша) – могильна, цвинтарна
гробовище – кладовище, цвинтар
гробокопатель – грабар, могиляр
гроза – громовиця, злива
гроза – заляк, погроза, див. грізьба
грозити – загрожувати, загрозити, погрожувати, погрозити, лякати, залякувати, залякати, злякати, налякувати, налякати, подякувати, полякати, нахвалюватися, нахвалятися, нахвалитися, похвалятися, похвалитися
грозовий – громовичний
грозьба – див. грізьба
громадскість – громада, громадянство, суспільство, люди, див. суспільність
громадкість – це якість
громило – див. бандит, урвиголова
громити – див. розоряти, пустошити
громоздкий – одороблий
громко – голосно, гучно, лунко, див. гулкий
громогласно – гучноголосно
громозвід – блискавничка
гроно – кетяг, див. кість
грос – дванадцять дванадцяток
гросбавер – заможний, куркуль, див. багач, буржуй
гросмейстер – надмайстер
грота – печера, див. яскіня
гротесковий – кумедний
грохати – ґорґотіти, загорготіти, погорготіти, прогорготіти, гримати, гримнути, гриманути, вигримувати, вигримати, загримати, нагримувати, нагримати, погримувати, погримати, гримкотіти, загримкотіти, погримкотіти, гримотіти, загримотіти, погримотіти, грюкати, грюкнути, грюконути, вигрюкувати, вигрюкати, загрюкати, погрюкати, грюкотіти, загрюкотіти, погрюкотіти, гуркати, гуркнути, гурконути, вигуркувати, вигуркнути, загуркати, зігуркувати, зігуркати, погуркувати, погуркати, гуркотіти, вигуркотіти, загуркотіти, погуркотіти, прогуркотіти, тарахкати, тарахнути, витарахкувати, затарахкати, натарахкувати, натарахкати, старахкувати, старахкати, тарахкотіти, затарахкотіти, натарахкотіти, потарахкотіти, теркотіти, затеркотіти, потеркотіти, протеркотіти, торохати, торохнути, заторохати, наторохати, поторохати, торохкати, торохнути, заторохкати, наторохкати, поторохкати, торохкотіти, проторохкотіти, трахкотіти, затрахкотіти, потрахкотіти, протрахкотіти, турготіти, затурготіти, потурготіти, протурготіти, туркотіти, затуркотіти, потуркотіти, протуркотіти, хряпати, хряпнути, хряпонути, похряпати, розхряпувати, розхряпати, порозхряпувати, схряпувати, схряпати, посхряпувати, хрьо-

пати, хрьопнути, хрьопонути, посхрьопувати, посхрьопати, розхрьопати, посхрьопувати, див. колотити, рокіт, рокотати, трахати, шуміти
груба – огрівачка, пічка
грубер – див. культиватор
грубий – висікака, гадра, гаргара, грундаль, зухвалий, зневажливий, неввічливий, неповажливий, нечема, нечемний, див. ординарний
грубий – це див. товстий
грубість – зневага, зневажність, зухвальство, зухвалість, нахабство, нахабність, неввічливість, негідність, неґречність, неповага, нестримність, ницість
грубіян – див. грубий
грубник – опалювач, паляч, палій, див. кочегар
грубозернистий – великозерний
грубощі – див. грубість
грубшиною – завгрубшки
груда – купа, купка
грудка – це землі
грудь – груди, груднина, (жіноч.) – перси
груз – вантаж, тягар
груз – це ринь
грузило (рибал.) – тягарець
грузити – вантажити, завантажувати, завантажити, позавантажувати, навантажувати, навантажити, понавантажувати, перевантажувати, перевантажити, поперевантажувати, ладувати, заладовувати, заладувати, позаладовувати, наладовувати, наладувати, поналадовувати, переладовувати, попереладовувати, поладовувати, поладувати
грузити – це див. щебенити
грузовик – вантажник
грум – хлопчик–слуга, див. гарсон
група – гурт, гурток, гурточок, див. плеяда
груповод – гуртоводій
групувати – гуртувати, погуртувати, згуртовувати, згуртувати, позгуртовувати, перегуртовувати, перегуртувати, поперегуртовувати, угуртовувати, угуртувати, повгуртовувати, з’єднувати, з’єднати, поз’єднувати, об’єднувати, об’єднати, поб’єднувати, приєднувати, приєднати, поприєднувати, спілкувати, поспілкувати, зіспілкувати, успілковувати, успілкувати, повспілковувати, стоваришовувати, стоваришувати, постоваришовувати, див. організувати, формувати
гряда – пасмо, смуга, низка, лава, плесо, шерех
грядка – підмет (воза), – драбка
грядущий – майбутній, прийдешній, наступний
грязити – бабрати, вибабрувати, вйбабрати, повибабрувати, забабрувати, забабрати, позабабрувати, збабрувати, збабрати, позбабрати, побабрувати, , побабрати,

убабрувати, убабрати, повбабрувати, базграти, вибазгрювати, вибазгрити, повибазгрювати, забазгрювати, забазгрити, позабазгрювати, набазгрювати, набазгрити, понабазгрювати, убазгрювати, убазгрити, повбазгрювати, барложитися, вибарложуватися, вибарложитися, повибарложуватися, забарложуватися, забарложитися, позабарложуватися, збарложуватися, збарложитися, позбарложуватися, бруднити, вибруднювати, вибруднити, повибруднювати, забруднювати, забруднити, позабруднювати, збруднювати, набруджувати, набрудити, понабруджувати, набруднювати, набруднити, понабруднювати, обруднювати, обруднити, пообруднювати, побруднювати, побруднити, убруднювати, убруднити, повбруднювати, валяти, вивалювати, виваляти, повивалювати, звалювати, зваляти, позвалювати, повалювати, поваляти, увалювати, уваляти, поувалювати, забовтувати, забовтати, позабовтувати, заболочувати, заболотити, позаболочувати, заброджувати, забродити, позаброджувати, забрьохувати, забрьохати, позабрьохувати, задрипувати, задрипати, позадрипувати, зашуровувати, зашурувати, позашуровувати, заяложувати, заялозити, позаяложити, ляпати, заляпувати, заляпати, позаляпувати, зляпувати, зляпати, позляпати, наляпувати, наляпати, поналяпувати, обляпувати, обляпати, пообляпувати, поляпувати, поляпати, розляпувати, розляпати, порозляпувати, мазурувати, вимазурувати, замазурувати, змазурувати, помазурувати, мазюкати, вимазюкувати, вимазюкати, повимазюкувати, замазюкувати, замазюкати, позамазюкати, намазюкувати, намазюкати, понамазюкувати, обмазюкувати, обмазюкати, пообмазюкувати, помазюкувати, помазюкати, розмазюкувати, розмазюкати, умазюкувати, умазюкати, повмазюкати, мамулити, вимамулювати, вимамулити, повимамулювати, замамулювати, замамулити, позамамулювати, змамулювати, змамулити, позмамулювати, помамулювати, помамулити, мармузити, вимармузити, замармузити, змармузити, помармузити, умармузити, мурзати, замурзувати, замурзати, позамурзувати, змурзувати, змурзати, позмурзувати, обмурзувати, обмурзати, пообмурзувати, умурзувати, умурзати, повмурзати, паскудити, запаскуджувати, запаскудити, позапаскуджувати, напаскуджувати, напаскудити, опаскуджувати, опаскудити, поопаскуджувати, опаскуджувати, спаскудити, поспаскуджувати, плямувати, заплямовувати, заплямувати, позаплямовувати, наплямовувати, наплямувати, понаплямовувати, поплямовувати, поплямувати, шмарувати, вишмаровувати, вишмарувати, повишмаровувати, зацімаровувати, зашмарувати, нанашмарувати, пошмаровувати, пошпарувати, уробляти, уробити, повробляти, див. марати

грязний – брудний, вибруднений, забруднений, набруднений, обруднений, побруднений, забовтаний, закалюжений, замурзаний, заяложений, каламутний, кальний, викалений, закалений, накалений, покалений, див. чумазий

грязь – бруд, бруднота, брудота, болото, багно, багнище, гійво, драгва, каламуть, кал, калюка, кальність, райно, твань, тванюка, (поту) – леп

грянути – вибухати, вибухнути, повибухати, гримати, гримнути, гриманути, вигримувати, вигримнути, загримати, згримувати, згримнути, зачинатися, зачатися,

позачинатися, починатися, початися, лунати, залунати, пролунати, насуватися, насунутися, понасуватися, приходити, прийти, спалахувати, спалахнути, поспалахувати, ставатися, статися, поставатися, ударяти, ударити, повдаряти
губернатор – правитель
губи – уста, (одна) – губа, варга, варгуля
губитель – згубник, нищівник, кат, катюга
губошльоп – див. роззява
гувернантка – вихователька
гудіння – гугіт, гугота, дуд, дудня, стугін
гудіти – дудніти, видуднювати, видудніти, задудніти, здуднювати, здудніти, подуднювати, подудніти, продудніти, гугоніти, вигугоніти, загугоніти, погугоніти, прогугоніти, гоготіти, вигоготіти, загоготіти, погоготіти, прогоготіти, стугоніти, вистугоніти, застугоніти, простугоніти, гучати, вигучувати, вигучати, загучати, зігучувати, зігучити, нагучувати, прогучати, розгучуватися, розгучитися, порозгучуватися
гуж – звяга
гужем – валкою
гул – гуд, гук, гуркіт, стугін, див. шум
гулкий – гучний, голосний, лункий, див. шумливий, громко
гуляка – гультяй, байда, вислюга, гульвіса, гультіпака, дримба, ледар, нероба, шалапут, див. безпутник, бродяга, босяк, лінивець, розгульний, фланер
гуляння – гулі, див. розривка
гуляти – танцювати, витанцьовувати, витанцювати, затанцювати, натанцьовуватися, натанцюватися, потанцювати, протанцювати
гуляти – це розважатися
гулящий – див. гуляка
гуманіст – людолюб, див. чоловіколюбець
гуманістичний – суспільний, див. гуманітарний
гуманітарний – добродійний
гуманний – людяний
гуманність – людяність
гуміарабік – ліпило
гумігут – глей
гумно – гарман, тік, стодола, див. сарай
гумоза (росл.) – глеєтеча
гумореска – сміховинка, сміховиська, жартка, жартовинка
гумористичний – сміхотворний
гумук – горокрига
гумус – перегній
гундосити – гавзати, вигавзувати, вигавзати, загавзати, погавзати, прогавзати, гугнити, вигугнити, загугнити, прогугнити, гугнявити, вигугнявлювати, вигугнявити,

загугнявити, нагугнявлювати, нагугнявити, прогугнявити, гунявити, вигунявлювати, вигунявити, загунявити, зігунявлювати, зігунявити, прогунявити
гура – див. ура
гураган – див. ураган, буря, метіль, торнадо
гурман – див. ґурман
гурман – візник, див. кучер
гуртжиток – бурса
гурчати – бубоніти, вибубоніти, забубоніти, набубоніти, побубоніти, перебубоніти, пробубоніти, буркотати, вибуркотати, забуркотати, набуркотати, побуркотати, мурчати, вимурчати, замурчати, помурчати, промурчати
гурчати – це голуб г.
гусар – див. кавалерист
гусениця – гусінь, осельня, осениця, осеничка, (трактора) – плаз
гусеничний (трактор) – плазовий
густ – див. густ
густіти – густішати, загустішати, згустішати, погустішати, гуснути, загусати, загуснути, позагусати, згусати, згуснути, (рослини) – ряснішати, зряснішувати, зряснішати, позряснішати, поряснішати, (цемент) – тужавіти, витужавіти, стужавіти
густонаселений – перелюднений, багатолюдний
гусь – гусак, (вона) – гуска, (воно) – гуся, гусеня, гусенятко, (ласкаво) – гусочка, гусонька, ґерґель
гуськом – ключем
гутуральний – горляний
гуща – осад, оденки, джумита, джурджа, див. подонки, фус, преципітат, седимент
гуща – гушава, гущавина, гущина, гущак, гущики, хаща, хащина, чагар, чагарник, чагарняк, джемори, див. глуш

Ґ

ґава – див. ворон
ґавра – див. ворон
ґаланці – див. одіяння
ґалера – див. галера
ґвинт – див. гвинт
ґест – див. жест
ґлянда – див. глянда
ґлянець – див. глянець
ґолгота – Голгота
ґонта – гонта
ґотичний – див. готичний
ґрипа – див. грипа
ґума – див. гума
ґурман – ласун, ласій, (вона) – ласунка, ласійка, (воно) – ласунець, ласунчик, див.

обжера, гастроном
ґуст – смак, присмак, уподоба, див. Апетит

Д

да – та і, й
да – так, авжеж, аякже, ага, аге
давання – давка
давити – тиснути, витискувати, витиснути, повитискувати, затиснути, позатискувати, натискувати, натиснути, понатискувати, обтискувати, обтиснути, пообтискувати, притискувати, стискувати, стиснути, постискувати, утискувати, повтискувати, чавити, вичавлювати, вичавити, повичавлювати, зічавлювати, зічавити, позічавлювати, начавлювати, начавити, поначавлювати, почавлювати, почавити, розчавлювати, розчавити, порозчавлювати, учавлювати, учавити, повчавлювати, див. пресувати, нагнітати
давити (черевик) – мулити, змулювати, змуляти, змулити, позмулювати, позмуляти, намулювати, намуляти, намулити, понамулювати, понамуляти
давній – давніший, днедавній, прадавній, стародавній, колишній, див. древній, античний
давність – див. древність
дакріома (мед.) – сльозотеча, сльозистість
дактелічний (мед.) – пальцевий
дактилограма – пальцевідтиск
Далай–лама – патріярх (тибетський
даль – далеч, далечина, далечінь, далина, віддаль, віддалина, гін, гони, див. віддаленість, дистанція
дальній – далекий, далечний, далеченний, далеченький
дальтонізм – червононебачка
дальше – далі, дедалі, надалі, здалека, здалеки, здалеку, звіддалеки, оподаль, оподалік
дама – див. мадам
дамба – див. запруда
дампфер – глушничка
дамуазо – бабій, дженджик
данний – дотичний, поданий, цей
дані – відомості, числа, знадібки
дантист – див. дентист
дань – данина, данок, данка, дача, гарач
даритель – дарувач, дародавець, див. донор
Дарія – Одарка
даровий – дарований, подарований
даровий – дармовий, безплатний, дурничковий, дурницею, за дурницю
даровщина – даровизна, дурниця

даром – задарма, дарма, дурно, задурно, безплатно
даром – даремно, надаремно, марно, намарно
дарчий – див. даровий
датив (грам.) – давальний відмінок
дафнія (твар.) – водоблішка
дача – літничка, див. котедж, монрепо
дача – це див. дань
дачник – літник
дверці – дверцята
двигати – рухати, рухнути, зворухувати, зворухнути, позворухувати, розрухувати, розрухати, порозрухувати, рушати, рушити, вирушувати, вирушити, повирушувати, зрушувати, зрушити, позрушувати, порушувати, порушити, розрушуватіі, розрушити, порозрушувати, ворушити, ворухнути, поворушити, зворушувати, зворухнути, позворушувати, розворушувати, розворухнути, порозворушувати, совати, сунути, висовувати, висунути, повисовувати, відсовувати, відсунути, повідсовувати, засовувати, засунути, позасовувати, зісовувати, зісунути, позісовувати, насовувати, насунути, понасовувати, пересовувати, пересунути, попересовувати, підсовувати, підсунути, попідсовувати, посовувати, посунути, присовувати, присунути, попрісовувати, просовувати, просунути, попросовувати, розсовувати, розсунути, порозсовувати, усовувати, усунути, повсовувати, пхати, випихати, випхати, випхнути, повипихати, відпихати, відіпхнути, повідпихати, запихати, запхати, запхнути, позапихати, напихати, напхнути, напхати, понапихати, попихати, попхнути, пропихати, пропхати, пропхнути, попропихати, розпихати, розіпхнути, порозпихати, спихати, спихнути, поспихати, упихати, упхнути, повпихати, тягнути, витягувати, витягнути, повитягувати, затягувати, затягнути, позатягувати, відтягувати, відтягнути, повідтягувати, перетягувати, перетягнути, поперетягувати, підтягувати, підтягнути, попідтягувати, притягувати, притягнути, попритягувати, стягувати, стягнути, постягувати, утягувати, утягнути, повтягувати, тручати, трутити, витручати, витрутити, повитручати, відтручати, відтрутити, повідтручати, потручати, потручити, стручувати, стручати, струтити, повстручувати, повстручати, утручати, утрутити, повтручати, штовхати, штовхнути, штовхонути, виштовхувати, виштовхнути, повиштовхувати, відштовхувати, відштовхнути, повідштовхувати, повідштовхнути, зіштовхувати, зіштовхнути, позіштовхувати, наштовхувати, наштовхнути, понаштовхувати, понаштовхнути, підштовхувати, підштовхнути, попідштовхувати, поштовхнути, проштовхувати, проштовхнути, попроштовхувати, розштовхувати, розштовхнути, порозштовхувати
двигнути – це ударити
двигун – рушій
двірець – див. дворець
двірець – це див. вокзал
двірник – брамник, див. швайцар

двірцевий – палацовий
двірцевий – це див. вокзал
двоє – двійко, двійка, удвійці, удвійку, двох, удвох
двоєдушний – брехливий, лукавий, нещирий, облудний, підступний, удаваний, див. лицемірний, дволичний, янус
двойко – див. двоє
двоколка – бідарка, біда, каруца, дів. кабріолет, кеб, таратайка
двокорпусний (плуг) – дволемешний
дволичний – див. двоєдушний, коварний, янус
дворець – палац, див. двірець, терем
дворецький – дворак
дворушник – див. двоєдушний, дволичний, лицемір, янус
дворянин – шляхтич
двостволка – двоцівка
двосторонній – двобічний, обабічний, обопільний, (меч) – дволезий, двосічний
двотомовий – двокниговий
двохсотлітній – двосотрічний
двохукісний – двосхилий
двоюрідний (брат) – див. кузен
двоякий – подвійний, ріжний
дебардаж – кораблевивантажа
дебаркадер – виважня
дебатувати, – доводити, довести, подоводити, наводити, навести, понаводити, міркувати, вимірковувати, виміркувати, повимірковувати, змірковувати, зміркувати, позмірковувати, намірковувати, наміркувати, понамірковувати, обмірковувати, обміркувати, пообмірковувати, розмірковувати, розміркувати, порозмірковувати, намовляти, намовити, понамовляти, змовляти, змовити, позмовляти, перемовляти, перемовити, поперемовляти, промовляти, промовити, попромовляти, розмовляти, розмовити, порозмовляти, умовляти, умовити, повмовляти, радитися, нараджуватися, нарадитися, понараджуватися, обраджуватися, обрадитися, пообраджуватися, ураджуватися, урадитися, повраджуватися, сперечатися, засперечатися, зісперечуватися, зісперечитися, позісперечуватися, насперечуватися, насперечитися, понасперечуватися, пересперечуватися, пересперечитися, попересперечуватися, розперечуватися, розперечитися, порозперечуватися, усперечуватися, усперечитися, поусперечуватися, див. дискутувати, обговорювати, полемізувати
дебет – борг
дебіл (мед.) – див. недоумок
дебіт – витрата, збут
дебітор – боржник
дебош – бешкет, веремій, веремія, ворохоба, галабурда, гармидер, заколот, колотнеча, шарварок

дебоширити – див. буйствувати
дебрі – нетра, нетрі, нетрища, хаща, хащі
дебют – першовиступ
девальвація – вартостезменша
девальвувати – зменшувати, зменшити, позменшувати (вартість)
девіза – гасло
девіяція – збочення, ухил
дев'яносто – дев'ятдесят
дегазувати – обезгазовувати, обезгазувати, пообезгазовувати
дегенерат – виродок, виродень, звироднілий, песиголовець, шерепа, див. кретин, дурак, ідіот
дегенерація – заник, занепад, звирода, звироднілість, зігніття, спад, упадок
дегенерувати – занепадати, занепасти, позанепадати, підупадати, підупасти , попідупадати, упадаги, упасти, повпадати, заникати, зникнути, позаникати, звироднювати, звиродніти, позвироднювати, миршавіти, змиршавіти, помиршавіти, нижчати, знижуватися, знизитися, познижуватися, нікчемніти, знікчемнювати, знікчемніти, познікчемнювати, переводитися, перевестися, попереводитися, зводитися, звестися, позводитися, хилитися, схилятися, схилитися, посхилитися, див. опускатися
дегідралувати – виневоднювати, виневоднити, повиневоднювати, зневоднювати, зневоднити, позневоднювати, обезневоднювати, обезневоднити, пообезводнювати
деградувати – знижувати, знизити, познижувати, понижувати, понизити, зменшувати, зменшити, позменшувати, див. розжалувати
дегресія – підупад, спад, зменша
дегуманізуючий – вилюдntий, схудобливий
дегустатор – смаколига, див. гастроном
дегустувати – смакувати, висмаковувати, висмакувати, повисмаковувати, засмакувати, зісмаковувати, зісмакувати, позісмаковувати, пересмаковувати, пересмакувати, попересмаковувати, усмаковувати, усмакувати, повсмаковувати, кушати, викушувати, викушати, закушувати, закушати, позакушувати, покушувати, покушати, розкушувати, розкушати, скушувати, скушати, куштувати, покуштувати, викуштовувати, викуштувати, закуштовувати, закуштувати, розкуштовувати, порозкуштовувати, скуштовувати, скуштувати
дедикація – присвята
дедуктивний – висновний
дедукція – висновок
дежурити – чергувати, вичерговувати, вичергувати, повичерговувати, зічерговувати, зічергувати, позічерговувати, начерговувати, начергувати, поначерговувати, очерговувати, очергувати, поочерговувати, почерговувати, почергувати, прочерговувати, прочергувати, попрочерговувати, учерговувати, учергувати, повчерговувати

дезертир – утікач (військовий)
дезидерат – бажане, жадане
дезинсекція – комаховигуб
дезинтеграція – розпад
дезинфекція – знезаража
дезинфікувати – знезаражувати, знезаразити, познезаражувати, унезаражувати, унезаразити, повнезаражувати, див. обеззаражувати
дезодорувати. – висморіджувати, висмородіти, повисморіджувати, відсморіджувати, відсморідити, повідсморіджувати
дезорганізація – розлад, розладдя, нелад, незлагода, розбрат, див. розбрід
дезорганізувати – обезладнювати, обезладнити, пообезладнювати, розбивати, розбити, порозбивати, розкладати, розкласти, порозкладати
дезорієнтувати – пантеличити, запантеличувати, запантеличити, позапентеличувати, попантеличувати, попантеличити, спантеличувати, спантеличити, поспантеличувати
дек (корабля) – поклад
дека... – десяти...
декагон – десятикутник
декада – десятка
декадентство – занепад, див. дегенерація
декаедр – десятибічник
декалог – десять заповідей
декапітація – головостин
декваліфікувати – обезвартнювати, обезвартнити, знецінювати, знецінити, див. касувати
деклінація – див. девіяція
деклінометр – відхиломірка
деклямувати – виголошувати, виголосити, повиголошувати, див. рецитувати
декляративний – виголошений, зголошений, оголошений, проголошений
декларація – оголоска, проголоска, див. маніфест, універсал, проклямація, послання
декларувати – проголошувати, проголосити, попроголошувати, оголошувати, оголосити, пооголошувати, розголошувати, розголосити, порозголошувати, оповіщати, оповістити, поопoвіщати, повідомляти, повідомити, поповідомляти, сповідомляти, сповідомити, посповідомляти, ознаймляти, ознаймити, поознаймляти, див. анонсувати, звіщати
декокт (мед.) – ліковивар
декольорація – знебарва, обезбарвля, див. депігментація
декольте – гологруди
декомпозиція – розклад, гнилля, див. дезинтеграція
декор – оздоби, окраса, див. декорум

декоративний – оздобний, оздоблювальний, клечальний, красувальний, окрашальний, скрашальний
декорація – оздоба, окраса, покраса, кунштa, май, мая
декорувати – візерункувати, вивізерункувати, зівізерункувати, повізерункувати, увізерункувати, закосичувати, закосичити, позакосичувати, замаювати, замаїти, замаяти, позамаювати, квітчати, заквітчувати, заквітчати, позаквітчувати, уквітчувати, уквітчати, повквітчувати, клечати, поклечати, виклечувати, виклечити, повиклечувати, заклечувати, заклечати, позаклечувати, уклечувати, уклечити, повклечувати, красити, викрашувати, викрасити, повикрашувати, закрашувати, закрасити, позакрашувати, накрашувати, накрасити, понакрашувати, скрашувати, окрасити, поокрашувати, покращувати, покрасити, прикрашувати, прикрасити, поприкрашувати, розкрашувати, розкрасити, порозкрашувати, скрашувати, скрасити, поскрашувати, украшувати, украсити, повкрашувати, малювати, вимальовувати, вималювати, повимальовувати, змальовувати, змалювати, позмальовувати, намальовувати, намалювати понамальовувати, помальовувати, помалювати, розмальовувати, розмальовувати, мережати, вимережити, вимережувавати, вимережати, вимережити. повимережувати, повимережати, змережувати, змережати, змережити, позмережувати, позмережати, намережувати, намережати, намережити, понамережувати, понамережати, помережувати, помережати, помережити, умережувати, умережати, умережити, повмережувати, оздоблювати, оздобляти, оздобити, пооздоблювати, пооздобляти, цяткувати, вицятковувати, вицяткувати, повицятковувати, зіцятковувати, зіцяткувати, позіцятковувати, нацятковувати, нацяткувати, понацятковувати, обцятковувати, обцяткувати, пообцятковувати, поцятковувати, поцяткувати, уцятковувати, уцяткувати, повцятковувати, цяцькувати, вицяцьковувати, вицяцькувати, повицяцьковувати, зіцяцьковувати, зіцяцькувати, позіцяцьковувати, нацяцьковувати, нацяцькувати, понацяцьковувати, поцяцьковувати, поцяцькувати, розцяцьковувати, розцяцькувати, порозцяцьковувати, уцяцьковувати, уцяцькувати, повцяцьковувати
декорум – гожість (удавана), див. декор
декрет – наказ, див. приказ
декретувати – див. приказувати, веліти
делегат – посланець, посол, уповноважений, див. депутат, ходак
делегація – посольство, див. місія
делегувати – посилати, послати, висилати, вислати, виряджати, вирядити, повиряджати
делікатеса – ласощі, лагомина, лагоминка, солодощі, сластьон, смакотина, смакотинка, див. десерт, конфета
делікатно – ввічливо, ґречно, чемно
делікт – провина, злочин
делімінація – відмежова
делінквент – стратенець, злочинець

деліріюм – мари, див. галюцінація
делювій – змив
делятор – виказник
дельта – гирло
демагог – горлопан, горлач, словоблуд, баламута, дурисвіт
демагогія – горлопанство, словоблудство
демаркація – вимежова
демарш – протест
демасковувати – відличковувати, видличкувати, повідличковувати
дементувати – заперечувати, заперечити, позаперечувати, спростовувати, спростувати, поспростовувати, відхиляти, відхилити, повідхиляти
деменція (мед.) – розумоспад, здуріння
демілітарізація – обезвійськова
демінутивний – зменшувальний
деміюрг – творець
демобілізувати (військо) – розпускати, розпустити, порозпускати
демографічний – народописний
демографія – народоопис
демократ – народовець
демократизм – народоправство
демолювати – див. розоряти
демон – антипко, анцибол, анциболот, арідник, безп'ятко, біс, бісяка, бісик, (вона) – бісурка, (воно) – бісеня, водяник, гемон, гемоняка, домовик, купак, кадук, куцан, куцок, лихий, лісовик, лукавий, люципер, мара, нечистий, пекельник, чорт, чортик, чортисько, чортяка, (вона) – чортиця, чортиха, (воно) – чортеня, чортя, див. шайтан
демонізм – бісівщина, чортівство
демономагія – чорнокнижжя
демонстративно – показово
демонстрація – показ, див. демонструвати, процесія
демонструвати – виказувати, виказати, повиказувати, вказувати, вказати, повказувати, показувати, показати, указувати, указати, викривати, викрити, повикривати, відкривати, відкрити, повідкривати, розкривати, розкрити, порозкривати, виявляти, виявити, повиявляти, з'являти, з'явити, поз'являти, свідчити, засвідчувати, засвідчити, позасвідчувати, насвідчувати, насвідчити, понасвідчувати, освідчувати, освідчати, освідчити, поосвідчувати, посвідчувати, посвідчити, світити, висвічувати, висвітити, повисвічувати, насвічувати, насвітити, понасвічувати, освічувати, освітити, поосвічувати, посвічувати, посвітити, просвічувати, просвітити, попросвічувати, усвічувати, усвітити, повсвічувати, див. маніфестувати
демонський – бісівський, бісів, диявольський, чортівський, чортячий, чортяцький
демонтаж – розбір, розклад

демонтувати – розбирати, розібрати, порозбирати, розкладати, розкласти, порозкладати (на частини)
деморалізувати – псувати, зіпсовувати, зіпсувати, позіпсовувати, позіпсувати, розкладати, розкласти, порозкладати, розбещувати, розбестити, поробещувати
демос – народ, нарід
демпінг – викід
демпфер – глушничка, див. дампфер
денатурат – отрутоспирт
денаціоналізувати – винародлювати, винароднити, повинародлювати, див. асимілювати
денді – дженджик, чупурун, красунь, див. франт
дендрографія – деревоопис
дендрологія – деревознавство
денервуватися – нервуватися, понервуватися, знервовуватися, знервуватися, рознервовуватися, рознервуватися, бентежитися, збентежуватися, збентежитися, набентежуватися, набентежитися, побентежитися, дратуватися, зідратовуватися, зідратуватися, подратовуватися, подратуватися
денітрифікація – знеазотнювання
денобілізація – знешляхетнення
деномінація – переоцінка (грошей)
денонсація – умовоуневага
денонсувати – уневажнювати, уневажнити, поуневажнювати, відкликати, відкликати, повідкликати
дентагра (мед.) – зубобіль
дентальний (мед.) – зубний
дентин (мед.) – зубовина
дентист – зуболікар
денудація – землеогола
денунціянт – виказник, див. донощик, сексот, конфідент
денунціяція – див. клявза
денщик – джура, чура
день народження – див. народження день
департамент – відділ, установа, див. відомство
депеша – телеграма
депігментація – барвозаник, обезбарвля, див. декольорація, линяти
депіляція (мед.) – волосопад, див. епіляція
депо – майстерня, склад
депозит – вклад, заклад
депонувати – класти, вкладати, вкласти, повкладати, покласти
депопуляція – вилюднення
депортувати – виселювати, виселити, повиселювати, вигоняти, вигнати, повигоня-

ти, вивозити, вивезти, повивозити
деправація – зіпсуття (моральне)
деправувати – див. деморалізувати, дегенерувати
депресивний – зажурений, занепадний, занепалий, засмучений, зниділий, зневірений, маркітний, пригноблений, хворобливий, укляклий, див. песимістичний, пасивний
депресія (душев.) – занепад, зниз, підупад, пригноба, (землі) – запад, (торгівлі) – застій
депреціяція – цінознижка, знецівля
депривація – вивласня
депутат – див. делегат, ходак
деранжувати – заважати, заважити, перешкоджати, перешкодити, поперешкоджати
дератизація – щуровигуба
дербі – перегони (кінські)
дервіш – чернець (мохамеданський)
дергати – микати, микнути, вимикувати, вимикнути, повимикувати, змикувати, змикнути, обмикувати, обмикати, помикувати, помикати, сіпати, сіпнути, сіпонути, засіпати, зісіпувати, зісіпати, посіпувати, посіпати, скубати, скубти, скубнути, скубанути, вискубувати, вискубти, вискубати, повискубувати, наскубувати, наскубати, наскубти, обскубувати, обскубати, обскубти, пообскубувати, смикати, смикнути, смиканути, висмикувати, висмикнути, повисмикувати, засмикувати, зісмикувати, зісмикати, насмикувати, насмикати, понасмикувати, обсмикувати, обсмикнути, пообсмикувати, посмикувати, посмикати, усмикувати, усмикнути, повсмикувати, торгати, торгнути, торгонути, зіторгати, зіторгати, поторгати, сторгати, сторгнути, шарпати, шарпнути, шарпонути, вишарпати, зашарпати, зішарпувати, зішарпати, пошарпувати, пошарпати, розшарпувати, розшарпати, порозшарпувати
дерелікта – майно (безвласницьке)
держати – тримати, витримувати, витримати, дотримувати, дотримати, затримувати, затримати, позатримувати, отримувати, отримати, перетримувати, перетримати, поперетримувати, потримувати, потримати, підтримувати, підтримати, притримувати, притримати, стримувати, стримати, постримувати, утримувати, утримати, повтримати, див. здержувати
держати – це мати
дерзати – зважуватися, зважитися, наважуватися, наважитися
дерзкий – див. грубий
дерзкий – це жорсткий
дериват – похідне, вивідне
деривація – відхил, (мови) – словотвір
дерик – див. кран

дерма (мед.) – шкіра
дерматексантема (мед.) – шкіровисипка
дерматологія (мед.) – нікірознавство
дерматорагія (мед.) – піт (кривавий)
дерматосклероза (мед.) – шкіротвердність
дерматоспазма (мед.) – гусяча шкіра, сирітська шкіра
дерматотерапія (мед.) – пікіролікування
дермоїд (мед.) – шкіроміхур
дерн – дерен, дернина, дерба, дербина
дерусифікувати – відмосковлювати, відмосковити, повідмосковлювати
дерюга – верета, рядно, ряднина, див. брезент
десанта – висадка
десерт – заїдка, див. делікатеса
десигнувати – наставляти, наставити, понаставляти, настановляти, настановити, понастановлювати, призначувати, призначити, попризначувати
дескриптивний – описовий
дескрипція – опис
десниця – правиця
деспект – зневага, погорда, образа, див. дефамація
десперація – розпач, розпука, див. відчай
деспотизм – деспотія, див. тиран
дестинація – призначення
деструктивний – нищівний, згубний, руїнницький, див. розоряти
деструкція – звал, завал, повал, розвал, нища, руйнова
десцендент – нащадок
десятиліття – десятиріччя
деталь – подробиця
деталь – частина
детальний – дрібничий, дрібничний, дріботний, частковий, докладний
детально – уроздріб, з подробицями
детант – відпружа, полегша, попуск, поступка, замира
детектив – слідець, вивідувач. нишпорник, див. розвідник
детектор – виявлячка, вказівка
детеріорація – погірша
детермінувати – визначати, визначити, повизначати, зазначати, зазначити, позазначувати, означувати, означити, поозначувати, призначувати, призначити, попризначувати, зумовляти, зумовити, позумовляти, обумовляти, обумовити пообумовляти
детонатор – запальничка, вибухівка
дефамація – знеслава, наклеп, обмова, див. деспект, інтрига, клявза, сплетня, ябеда
дефекація – вичистка, зічистка

дефект – вада, ганджа, ганч, брак, шварунок, збиток, прогал, прогалок, недогляд, помилка, див. недолік, пробіл
дефензива – оборона
дефетизм – поразництво, улеглість, покора, зневіра, див. капітулювати
дефіле – сутки, суточки
дефілювати – див. маршувати
дефіляда – похідка, хода (урочиста), див. марш, процесія
дефінітивний – остаточний, конечний, кінцевий, визначальний, неухильний, див. категорично, рішуче
дефініція – визнака, визнача
дефінувати – визначати, визначити, повизначати, означувати, означити, поозначувати, окреслювати, окреслити, поокреслювати, обумовлювати, обумовити, пообумовлювати, див. формулювати
дефіс – риска, розділка
дефіцит – недобір, нестача
дефляція (грошей) – нестача, (ґрунту) – видув
деформувати – калічити, покалічити, скалічувати, скалічити, поскалічувати, нівечити, понівечити, знівечувати, знівечити, познівечувати, розбивати, розбити, порозбивати, спотворювати, спотворити, поспотворювати, скручувати, скрутити, поскручувати, перекручувати, перекрутити, поперекручувати
дефравдація – розтрата, грошокрадіжка, марнотратство
децентралізувати – розосереджувати, розосередити, порозосереджувати
децидувати – див. рішати, приговор
десятковий – десятковий
децимувати – десяткувати, видесятковувати, видесяткувати, повидесятковувати, здесятковувати, здесяткувати, поздесятковувати, подесятковувати, подесяткувати
деюре – правно, див. юридичний
джем – повидло
джунглі – праліс
дзвякати – дзеленькати, дзеленькнути, видзеленькувати, видзеленькати, задзеленькати, надзеленькати, подзеленькати, продзеленькати, дзеленьчати, видзеленчати, задзеленчати, подзеленчати, дзенькати, дзенькнути, видзенькувати, видзенькати, повидзенькувати, задзенькати, надзенькати, подзенькати, продзенькати, бряжчати, бряжчнути, забряжчати, побряжчати, пробряжчати, брязкати, брязкотнути, вибрязкувати, вибрязкнути, забрязкати, зібрязкувати, зібрязкати, побрязкувати, побрязкати, брязкотіти, забрязкотіти, побрязкотіти, цокотіти, зацокотіти, зіцокотіти, процокотіти
дзигарок – годинник, годинничок
диба (катів.) – колода, катівня
дибки – див. дибом
дибкувати (кінь) – спинатися, сп'ятися, поспинатися, зіп'ятися, зіпнутися, по-

зіп’ятися
дибом – дуба, дубом, дубора, гопки, сторч, сторчака, сторчки, сторчма, цапа, цапки, цапком
диван – канапа, канапка, тапчан, тапчанок, тапчанина, див. тахта
дивергенція – розбіжність, відхил, збоча
диверсант – ворохобник, заколотник, киринник, див. дисидент, бунтар, інтриган
диверсія – кирина, див. фронда
дивертисмент – забава, розвага, гулі
дивіденд – річнозиск
дивізія – розділ, відділ, галузь
дивізія (військ.) – кіш
дивовижа – дивниця, дивина, див, дивка, диво, дивота, дивовисько, дивогляд, проява, чудасія, див. диковина, чудно
дигамія – двошлюбність, див. дейтерогамія
дигіталіс (росл.) – стягач, наперстянка
дигіталіс – це лік
дигнітар – вельможа, високопан
дигресія – ухил, відступ
дидактика – навчальство
дидактичний – навчальний
дизартрія (мед.) – моворозлад
дизентерія – бігунка, бігавка, дрісня, отроба, червінка, див. понос, діярея
дизурія (мед.) – сечовиливорозлад
дижурити – див. дежурити
дикар – дикун, (вона) – дикунка, (воно) – дикуня
дикобраз (тварина) – їжатець
диковина – потвора, почвара, чудисько, чудовисько, див. монстер
диковина – див. дивовижа, чудно
диктант – див. диктовка
диктат – мус, примус, принука, наказ, див. репресалія
диктатор – всевладець, володар, див. автократ, самодержець, суверен, омніпотент, могучий
диктатура – владарство, всевладство, див. тоталітаризм
диктовка – проказ
диктор – мовляч, радіомовляч, читець, (вона) – читечка
диктофон – голосописка
диктувати – змушувати, змусити, позмушувати, вимушувати, вимусити, повимушувати, примушувати, примушити, попримушувати, зневолювати, зневолити, позневолювати, приневолювати, приневолити, поприневолювати, накидувати, накидати, накинути, понакидувати, понакидати, наказувати, наказати, понаказувати, силувати, прислувати, присилити, поприсилувати, принукувати, принукати, по-

принукувати
диктувати (школярам) – проказувати, проказати, попроказувати
дикція – вимова
дилема – конечність вибору
дилетант – капарник, маруда, невіглас, партач, див. аматор, грамотій, профан
диліжанс – ридван (поштовий), див. карета
дилювій – намул
дилятація (мед.) – розширеність
дименсія – вимір
димити – курити, викурювати, викурити, повикурювати, закурювати, закурити, позакурювати, накурювати, накурити, понакурювати, підкурювати, підкурити, попідкурювати, скурювати, скурити, поскурювати
димити – див. коптити
димінутивний – здрібнильний, здрібнювальний
димісія – див. абшит
диморфний – двофоремний
динаміка – рух, розгін
динамічний – розгонистий, див. енергійний
династія – рід
диплегія – параліж (обабічний)
диплопія (мед.) – зородвоїстість
дипсоманія (мед.) – пияцтво (налогове)
директива – поука, указ, напрямна, спрямова, завданок
директивний – вказівний, вказаний, завдальний, загаданий, наказовий, наказаний, напрямний, обов'язковий
директор – керманич, керівник, управитель, див. принципал, шеф, правитель, розпорядник, управляючий, управління
диригент – керівник, див. регент
дисгармонія – розлад, неспівзвучність
дисгрегація – роз'єдня, розсів
дисекція – розтин (мерця)
дисидент – єретик, перекидько, перекинчик, іншодум, іншовір, див. ренегат, бунтар
дисиміляція (грам.) – розпад, розклад (згуків)
диск – коловачка, таріль
дискова (борона) – тарільчата б.
дискредитувати – ганити, зганювати, зганити, позганювати, ганьбити, виганьблювати, виганьбити, повиганьблювати, зганьблювати, зганьбити, позганьблювати, оганьблювати, оганьбити, поогапьблювати, ганьбувати, виганьбувати, виганьбити, зганьбувати, зганьбити, позганьбувати, оганьблювати, оганьбити, гудити, згуджувати, згудити, позгуджувати, огуджувати, огудити, поогуджувати, неславити, зне-

славлювати, знеславити, познеславлювати, ославлювати, ославляти, ославити, поославлювати, пооcлавляти, обмовлювати, обмовляти, обмовити, пообмовляти, обносити, обнести, пообносити, обплескувати, обплескати, пообплескувати, оббріхувати, оббріхати, пообріхувати, набріхувати, набрехати, понабріхувати, осуджувати, осудити, поосуджувати, паплюжити, запаплюжувати, запаплюжити, позапаплюжувати, напаплюжувати, напаплюжити, понапаплюжувати, опаплюжувати, спаплюжити, поопаплюжувати, спаплюжувати, спаплюжити, поспаплюжувати, плямувати, заплямовувати, заплямувати, позаплям'овувати, наплямовувати, наплямовувати, понаплямовувати, сплямовувати, посплямовувати, чорнити, зічорнювати, зічорняти, зічорнити, позічорнювати, очорнювати, очорняти, очорнити, поочорнювати, поочорняти, див. дискримінувати, ігнорувати, третирувати, хулити, шельмувати

дискретний – мовчазний

дискримінація – зневага, погорда, упосліда, упослідженість

дискримінувати – упосліджувати, упослідити, поупосліджувати, зневажати, зневажити, позневажати, гребувати, гребти, згребувати, згребти, позгребувати, погребувати, погребти, знижувати, знизити, познижувати, обнижувати, обнизити, пообнижувати, понижувати, понижати, понизити, попонижувати, принижувати, принизити, попринижувати, легковажити, злегковажувати, злегковажити, позлегковажувати, нехтувати, понехтувати, знехтовувати, знехтувати, познехтовувати, ображати, образити, поображати, погорджувати, погордити, див. ігнорувати, третирувати, дискредитувати, помикати

дискурс – розправа, виклад, міркування

дискусія – перемова, пересправа, суперека, див. диспут, полеміка,

дискутувати – див. дебатувати, обговорювати, полемізувати

дислокація – пересув, зісув, висув, насув, зруша

дисмембрація – див. дисоціяція

дисолюція – розклад

дисонанс – ріжноголосність, незгода

дисоціяція – розпад, розділ, див. противне асоціяція

диспазм (мед.) – рукосудома

диспансер – див. аптека

диспепсія (мед.) – нестравність

дисперсія – розпороша

диспечер – висилач

диспное (мед.) – задуха

диспозиційний – розташувальний, розподільний

диспозиція – розташова, розподіл, місце, плян

диспозиція – нахил, схильність

диспонувати – господарювати, господарити, загосподарювати, загосподарити, догосподарювати, догосподарити, нагосподарювати, нагосподарити, погосподарю-

вати, погосподарити, прогосподарювати, прогосподарити, заряджувати, зарядити, позаряджувати, напоряджати, напорядити, понапоряджати, поряджувати, поряджати, порядити, керувати, покерувати, скеровувати, скерувати, поскеровувати, правувати, поправувати, справовувати, справувати, посправовувати, управовувати, управувати, повправовувати, розкладати, розкласти, порозкладати, розподіляти, розподілити, порозподіляти, уділяти, уділити

диспропорція – неспівмірність

диспут – пересправа, суперека, справдова, змаг, див. дискусія, полеміка, дебатувати

диспутувати – див. дебатувати

дистанція – віддаль, відстань, проміжок, див. даль, віддаленість

дистилювати – перегоняти, перегнати, перегонити, поперегоняти, див. ректифікувати

дистингований – чемносний, чемний, чемновихований

дистинкція – відміна, відмінність, ріжниця, виріжня

дистих – двовірш

дистрибуція – розподіл

дистрикт – дільниця, див. округ

дистрофія (мед.) – живлозаник

дисфункція – дієзаник

дисципліна – послух, слухняність, див. субординація, труддисципліна

дисципліна – наука

дисциплінарний – карний

дитирамб – перехвала

диференціювати – виріжнювати, виріжнити, повиріжнювати, зріжнювати, зріжнити, позріжнювати, поріжнювати, розріжнити, порозріжнювати, уріжнювати, уріжнити, зріжничковувати, зріжничкувати, позріжничковувати, виріжничковувати, виріжничкувати, повиріжничковувати, поріжничковувати, поріжничкувати, поділяти, поділити, розподіліти, розподілити, порозподіляти

диференція – ріжниця, поділ

дифракція – промінезалом

дифтерит (мед.) – обклад, завалка

дифтонг – двозгук, двоголосівка. (див. против. монофтонг)

дифузія – розсів, просяк

дихотомія – двоподіл

дихроматичний – двобарвний

дич – дикунство, див. глуш, гуща

дишло – дишель

диявол – див. демон

диякон – дяк, підсвященик, див. псаломщик

діархія – двовладдя

діва – див. дівиця
дівер – шуряк, див. шурин, швагер
дівиця – дівчина, дівчинка, дівчинонька, дівчисько, дівча, дівчатко, дівчаточко, дівуля, дівка, дівоха, дівуха, дівчище, див. юнка
дівочка – див. дівиця
діелектричний – електронепровідний, див. ізоляційний
дієтика (мед.) – харчознавство, див. трофологія
дієтотерапія – харчолікування
дійсний – справжній .справдешній, справдішній, сутий, сущий, правдивий, достеменний, нестеменний, важний, правосильний, правний, вірутний, див. реальний, істинний
дійсно – направду, справді, насправді, доправди, достеменно, нестеменно, суто, див. воістину
ділання – дія, діяння, вплив, сила, чинність
ділати – діяти, вдіяти, здіяти, надіяти, подіяти, удіяти, працювати, випрацьовувати, випрацювати, повипрацьовувати, запрацьовуватися, запрацюватися, позапрацьовуватися, напрацьовуватися, напрацюватися, понапрацьовуватися, опрацьовувати, опрацювати, поопрацьовувати, перепрацьовуватися, перепрацюватися, попереперацьовуватися, спрацюватися, поспрацьовуватися, робити, зробити, виробляти, виробити, повиробляти, відробляти, відробити, повідробляти, дороблятн, доробити, подороблятн, наробляти, наробити, понаробляти, обробляти, обробити, пообробляти, переробляти, переробити, попереробляти, приробляти, приробити, поприробляти, розробляти, розробити, порозробляти
ділиме – діленець
ділитель (матем.) – поділка, (особа) – поділяч, (прилад) – поділичка
ділити – виділювати, виділити, повиділювати, відділювати, відділити, повідділювати, обділювати, обділити, пообділювати, переділювати, переділити, попереділювати, поділювати, поділити, приділювати, приділити, поприділювати, розподілювати, розподілити, порозподілювати, уділювати, уділити, (землю) – дуванити, зідуванювати, зідувапити, позідуванювати, подуванювати, подуванити, див. парцелювати, паювати
діло – чин, чинність, дія, діяння, діяльність, орудка, справа, справунок
діловий – діяльний, чинний, занятий, обтяжений, переобтяжений, див. активний
діловий – справовий, справничий
діловод – справник
діловодство – справництво, справунок
ділок – див. агент
діоптер – прозірничка
діставати – одержувати, одержати, отримувати, отримати, видобувати, видобути, повидобувати, здобувати, здобути, поздобувати, роздобувати, роздобути, набувати, набути, понабувати, див. получати, фасувати

діставатися – добуватися, добутися, подобуватися, видобуватися, видобутися, повидобуватися, здобуватися, здобутися, поздобуватися, доходити, дійти, подоходити, влазити, влізати, влізти, повлазити, сягати, досягати, досягнути, посягати
дітище – див. чадо
дітки – діти, діточки, дітоньки, дітиська, дітва, дітваки, дітлаки
діточий – дитячий, дитинячий
діюреза (мед.) – сечовилів, див. дизурія
діябаза (копалина) – зеленець
діябет (мед.) – цукриця, див. мелітурія
діягноза – хоробовизнача
діягоналя – перекут, косина
діядема – коронка
діялект – говірка
діяметр – поперечник
діяметрально – супротивне, супротив, противно
діяпазон – обсяг, засяг
діяплегія – параліж (цілковитий)
діяпозитива – прозірка, див. діоптер
діярея – див. дизентерія, понос
діярій – щоденник
діяспора – розселя, розпороша, розкидань, див. розсіювати
діятермічний – теплопровідний
діятермія (мед) – електровигрів
діятриба – мова (злостива)
діятроз (анатом.) – суглоб
діяфанічний – прозорий
діяфон – гучничка
діяфонія – див. дисонанс
діяфрагма – платівка
для – задля, до
днем – удень, задня
днесь – сьогодня
Дніпро – Славута
до... – Якщо нема слова з префіксом до.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. домчати див. мчати
добавляти – додавати, додати, пододавати, надавати, надати, понадавати, придавати, придати, попридавати, докладати, докласти, подокладати, накладати, накласти, понакладати, прикладати, прикласти, поприкладати, доточувати, доточити, подоточувати
добавка – додаток, наддаток
добиватися (свого) – вимагати, вимагти, домагатися, домагтися, допоминатися,

допімнутися, упоминатися, упімнутися
добиватися (до) – див. діставатися
добиратися – див. діставатися
добича – здобич, здобуток
доблесний – див. сміліий
добриво – погній
добровільно – самохіть, самохітне, ухітно, власнохіть, охоче, залюбки
доброволець – охотник, див. охотник
добродушний – добротливий, добрячий, добренький, ласкавий, довірливий, див. наївний
доброжиток – добробут, достатки, гаразди
доброзвучний – милозвучний
доброзичливий – зичливий, прихильний
добромисний – див. доброзичливий
добронравний – обичайний
добропорядний – пристойний
добропристойний – пристойний
добросовісно – сумлінно, чесно, див. старанно, ревно, акуратно, совісно
доброхіть – див. добровільно
доброчесний – цнотливий, чеснотливий, моральний
доброчесність – цнота, чеснота
доброчинець – добродій
довг – борг, позика, залеглість, набір
довг – обов'язок, повинність, зобов'язання
довговічний – тривалий, тривкий, міцний, непорушний
довголіття – довгоріччя
довгоногий – цибатий, голінатий, гомила
довгостроковий – довгореченцевий
довгошерстий – довгововний
довершувати – доконувати доконати, виконувати, виконати, повикопувати, здійснювати, здійснити, поздійснювати, кінчати, кінчити, покінчати, викінчувати, викінчити, повикінчувати, закінчувати, закінчити, позакінчувати, покінчувати, покінчити, укінчувати, укінчити, повкінчувати, проваджувати, провадити, провести, попроваджувати, попровадити, робити, зробити, вироблювати, виробити, повироблювати, нароблювати, наробити, понароблювати, оброблювати, пооброблювати, пороблювати, поробити, розроблювати, розробити, справджувати, справдити, посправджувати, чинити, зчиняти, зчинити, учиняти, учинити, повчиняти, див. діляти, реалізувати, раціоналізувати, організовувати, формувати
довжиною – завдовжки
довжник – боржник
довірений – вірчий, уповноважений

довіреність – уповновага
довіритель – вірник, вірутник, див. конфідент
довірчивий – довірливий
довкруги – довкола, навколо, довкіл, околяса, околясом
догадливий – кмітливий, метикуватий, тямовитий, дотепний, див. спосібний, мудрий
догадуватися – доглупуватися, доглупатися, подоглупуватися, зметикувати, зметикнути, позметикувати, скумекувати, скумекати, поскумекувати, дошимрувати, дошимрвти, подошимрувати, ганути, зганути
догледжувати – доглядати, доглянути, подоглядати, заглядати, заглянути, позаглядати, наглядати, наглянути, понаглядати, оглядати, оглянути, обглядати, обглянути, підглядати, підглянути, попідглядати, переглядати, переглянути, попереглядати, дивитися, подивитися, додивлятися, додивитися, обдивлятися, обдивитися, пообдивлятися, придивлятися, придивитися, попридивлятися, удивлятися, удивитися, повдивлятися, визирати, визирнути, зазирати, зазирнути, позазирати, озирати, озирнути, узирати, узирнути повзирати, стежити, вистежувати, вистежити, повистежувати, настежувати, настежити, понастежувати, постежити, простежувати, простежити, попростежувати, устежувати, устежити, повстежувати
договір – угода, див. пакт, конвенція
договорюватися – умовлятися, умовитися, повмовлятися, домовлятися, домовитися, подомовлятися, угоджуватися, угодитися, повгоджуватися, згоджуватися, згодитися, позгоджуватися, погоджуватися, погодитися, стокмичуватися, стокмитися
догори (ногами) – коміть головою, сторч головою, дубала, шкереберть
додача – див. добавка
доживотний – побічний, див. досмертно
дожидальня – чекальня
дожидати – чекати, почекати, зачекати, вичікувати, вичекати, перечекати, прочекати, очікувати, очекати, сподіватися
доза – давка, див. порція
дозаду – назад, узад, позаду
дозір – догляд, нагляд
дозірець – вартовий, вартовик, чатовий, доглядач, наглядач
дозрівати – див. спіти
дозрілий (овоч) – стиглий, достиглий, (хлопець) – дійшлий, (час) – слушний
дозувати – давкувати, подавкувати, здавковувати, здавкувати
док – корабельня
дока – дойка, дотепник, митець, спритник, тямуха
докажчик – доводець
доказ – довід
доказовість – довідність
доказувати – доводити, довести, подоводити

доказувати – це домовляти
доклад – доповідь
доклад – додаток
докладка – це глузка
докладчик – доповідач
доктор (медик) – лікар, (вона) – лікарка, (дружина) – лікарша, (син) – лікаренко, (дочка) – лікарівна, (дитина) – лікарчук
доктринер – буквоїд, див. начотчик, гелертер, схоластик
доліхоцефал – довгоголовий
долошка – долонька, долоня
доля – частка, див. пайок
доля – це див. судьба
дольмен – брилак
дом – дім, домівка, хата, господа, будинок, кам'яниця, озія
дома – удома, вдома
домик – домочок, домок, будиночок, кам'яничка, хатинка, хатиночка, хатонька, хатчина
домисел – додумка, здогад, див. догадуватися
домів – додому
домінантний – переважний
домінувати – горувати, вигорувати, загорувати, зігорувати, надгорувати, обгорувати, погорувати, угорувати, панувати, запановувати, запанувати, позапановувати, опановувати, опанувати, поопановувати, попановувати, попанувати, пропановувати, пропанувати, опановувати, опанувати, переважувати, переважати, попереважувати, перевершувати, перевершити, поперевершувати, перевищувати, перевищити, поперевищувати
домінуючий – панівний, переважливий, див. супремація
домкрат – лівар
домна – гамарка, топка
домоуправитель – господар
доморощений – доморослий, свійський
домосід – домар, домонтар, домонтур, пічкур, сидень
домосіднити – домувати, видомувати, задомувати, здомовувати, здомувати, поздомовувати, подомувати, продомувати, удомовувати, удомувати
домохазяїн – домовласник, господар, домар
домочадець – родич, рідня, родинник, домівник, (вона) – домівниця, (воно) – домівніча
дон – пан еспанський
донесення – вістка, повідома, звідома, див. реляція
донжуан – див. льовелас
донець – дончак, (вона) – дончачка, (воно) – донченя, донченятко

донимати – дозоляти, дозолити, подозоляти, делегати, долегти, подолегати, допікати, допікти, подопікати, дотинати, дотнути, дотяти, подотинати, дошкуляти, дошкулити, подошкуляти
донині – досі, дотепер, див. понині, нині
донор – добродій, жертводавець, див. даритель
доносити (поліції) – виказувати, виказати, повиказувати
доносити – це приносити
донощик – виказник, див. денунціянт, сексот, конфіден, сикофант, фіскал
доподлино – достеменно, нестеменно, достотне, достоту, докладно, напевно, довідно
допрос – випит, допит
доптати – див. топтати
допуск – допуст
допускати – попускати, попустити, припускати, припустити, перепускати, перепустити, дозволяти, дозволити
допустимий – дозволений
дориватися (до чого) – допадатися, допастися, подопадатися, (одяг) – здиратися, зідратися, здертися, подертися, (у ямі) – докопуватися, докопатися, подокопуватися
доривочно – випадково, часом, часово, тимчасово, похапцем, похапки, нашвидку, нашвидкуруч
доріжка – стежка, стежечка, стежа, стежина, стежинка, стежиночка, стежчинка, хідник, піхурка, плай, див. тропа
дорогоцінний – коштовний, високовартісний, дорогий
дорогоцінність – скарб, клейнод, див. цінність
дорожник – подорожник, мандрівник, мандрика, див. попутник, пасажир
дорсальний (анатом.) – хребтовий, спинний
дортуар – спальня
доручний – довірочний, утаємничений, див. конфідентно
доручний – це до рук
досада – прикрість
досадливий – прикрий, докучний, докучливий, набридливий, назолистий, настирний, настирливий, осоружний, унадливий, влазливий, улізливий
досадно – прикро, запно, омпно
досадувати – див. досаждати
досаждати – докучати, докучити, надокучувати, надокучити, понадокучувати, знуджувати, знудити, позднуджувати, визнуджувати, визнудити, набридати, набриднути, понабридати, збридати, збриднути, обридати, обридити, обриднути, пообридати, настирювати, настирити, понастирювати, остивати, остити, iiinoeaaoe, остогиджувати, остогидіти, остогиднути, поостогиджувати, прикрити, наприкряти, наприкрити, понаприкряти, сприкряти, сприкрити, посприкряти

досвіта – удосвіта, вдосвіта, досвітком, світанком, на досвітку
досита – досхочу, донесхочу, донехочу
досмертно – повік
доставляти – достачати, достачити, подостачати, настачати, настачити, понастачати, постачати, постачити, навозити, навезти, понавозити, привозити, привезти, попривозити, див. обезпечувати
доставщик – постачальник
достаточно – досить, подостатком, доволі, вистачально, див. вдосталь, уволю
достовірний – вірогідний, певний
достойний – гідний, вартий
достойник – вельможа, великопан, див. магнат
достойність – гідність
достроковий – дореченцевий
досуг – дозвілля
досьє – справотека
дотація – допомога (грошева)
дотла – ущент, вщент, дощенту, упень, геть–усе, геть–чисто, до решти, до цурки
дотовпуватися – пхатися, пхнутися, пропихатися, пропхатися, попропихатися, упихатися, упхатися, повпихатися, пхати, пхнути, випихати, випхнунути, повипихати, тиснутися, затискуватися, затискатися, затиснутися, позатискатися, протискуватися, протискатися, протиснутися, попротискуватися, утискуватися, утискатися, утиснутися, повтискуватися, див. товпитися
дох – дих, подих
дох – це смерть
дохід – прибуток, див. прихід
дохлятина – дохлина, стерво
доходний – прибутковий, поплатний
доцент – підпрофесор
доцентровий – доосередковий
доцільний – метовий, завдальний, див. раціональний
доцільність – метовість, завдання, потреба, потребність, див. рація
доченька – дочка, доня, донька, доненька, донечка, доця
драга (корабель) – землечерпачка
драгоман – перекладач
драгун – кіннотчик, див. гусар
драже – цукерки
дражливий – вразливий, дітливий, дратливий, дратівливий, дрочливий
дражнити – дрочити, задрочити, здрочувати, здрочити, поздрочувати, надрочувати, надрочити, понадрочувати, подрочувати, подрочити, роздрочувати, роздрочити, пороздрочувати, дратувати, здратовувати, здратувати, поздратовувати, подратовувати, подратувати, прозивати, прозвати, попрозивати, узвати, повзивати

дразнити – вередити, звереджувати, зверединти, позвереджувати, навереджувати, наверединти, понавереджувати, повереджувати, поверединти, розвереджувати, розверединти, порозвереджувати, увереджувати, уверединти, поувереджувати, троюдити, натроюджувати, натроюдити, понатроюджувати, потроюджувати, потроюдити, строюджувати, строюдити, построюджувати, уражати, уразити, повражати, йтрити, ятрити, з'ятрювати, з'ятрити, поз'ятрювати, поятрювати, поятрити, роз'ятрити, пороз'ятрювати

драїти (корабель) – див. полірувати, шліфувати

дракон – крилатогадь

драла (дати) – див. убігати

драпрі – запона

драпувати – запинати, запнути, позапинати

драстичний – безоглядний, гострий,, жорстокий, суворий, твердий

драти – див. рвати

дратися – битися, побитися, чубитися, зчубитися, почубитися

драчка – бійка, колотнеча, сварка, суперечка, чвара, шарварок

древесина – деревина

древесний – деревний

древко – держак, держало, (грабель) – грабище, (мітли) – мітлище, (прапору) – майнище, (сокири) – сокорище, (спису) – ратище, (батога) – батожило, пужало, (коси) – кісся, (кочерги) – кочержилно, (рискаля) – рискално, (сапки) – сапилно, (ципа) – ципілно

древній – дідизний, днедавній, найдавніший, прадавній, прапрадідівський, престарий, престарий, старезний, старенний, стародавній, стародений, старовинний, старожитний, старосвітський, див. античний, вікодавній, давній, старинний

древність – стародавність, старожитність, старосвітство, старосвітчина, старовинність, старовина, старизна, старовизна, старезність, давнина, прадавнина, давноминуле, давня давнина, сива давнина, сивина

дредновт (корабель) – броневик, див. панцерник

дрезина – візок (залізничий)

дрейф – кораблезбоча

дрек – кітвиця, див. якір

дреліх – полотно (грубе)

дресувати – заправляти, заправити, навчати, навчити, понавчати, призвичаювати, призвичаїти, попризвичаювати

дрижати – тремтіти, затремтіти, потремтіти, перетремтіти, стремтіти, двигтіти, задвигтіти, зідвигтіти, подвигтіти, дилькотіти, задилькотіти, зідилькотіти, подилькотіти, потерпати, потерпіти, употерпати, тіпатися, тіпнутися, затіпатися, витіпуватися, витіпатися, потіпуватися, потіпатися, стіпуватися, стіпатися, (струна) – бренiти, забренiти, вибренiти, набренiти, побренiти, пробренiти, див. продрогнути, тріпотати, трепетати, труситися

дрилювати – див. буравити
дриль – свердло, свердел, свердлик, свердельце
дрімучий (ліс) – праліс
дробити – дрібнити, видрібнювати, видрібнити, повидрібнювати, здрібнювати, здрібнити, поздрібнювати, надрібнювати, надрібнити, понадрібнювати, подрібнювати, подрібнити
дрогаль – тягорник, див. повозка, теліга
дрогерія – див. аптека
дрогіст – див. аптекар, фармацевт
дрож – трема, двига, дриґота
дрожкар – візник, див. дрогаль
дрожки – бігунці
дрозометр – росомірка
дромадер – верблюд (одногорбий)
дросель – хлипак
дросель – навитка
друг – приятель, приятелька, подружка, подружечка, подружиця, побратим, побратимко, побратимець, (вона) – посестра, посестриця, посестрина
другорядний – другочерговий
дружба – приятельство, приязнь
дружба – це див. шафер
дружелюбний – приятельський, див. дружній
дружити – приятелювати, заприятелювати, поприятелювати, сприятелювати
дружити – це повторювати
дружний – одностайний, згуртований
дружній – приятельський, приязний, заприязнений, доброзичливий
дружньо – любо, любно, любенько, приязно
дружньо – одностайно, водночас, разом, поспіль, посполу, сукупно
друзяка – див. друг
друїд – жрець кельтський
друкарська машинка – див. машинка друкарська
друшляк – ситечко, сито, цідилко, цідилок
дряблий – гнилий, кволий, див. чахлий
дряхлий – збудьвік, збуйвік, старенний, старезний, див. древній
дуалізм – двоїстість, роздвоєність
дубасити – див. колошматити
дубильний – чинбарний
дубильник – чинбар
дубильня – чинбарня
дубина – дрюк, кий, ломака, див. палка
дубити (шкіру) – чинити, вичинювати, вичиняти, вичинити, повичинювати, пови-

чиняти, виправляти, виправити, повиправляти
дубити – це див. дибом
дублер (людина) – двійник
дублет – див. дублікат
дублікат – двоїна, див. дублер
дублювати – двоїти, подвоїти, здвоювати, здвоїти, поздвоювати, надвоювати, надвоїти, понадвоювати
дуга – лук
дуга – це до воза
дуель – двобій, герць, див. поєдинок
дует – двоспів
дуло – цівка, (гармати) – гирло
дульцифікація – висолода, осолода
Дуня – Докія, Дока
дуоденіт (мед.) – див. апендицит
дупель (птах) – баранчик
дуплекс – двійничка
дур – дурнота, дурина, дурійка, дурість, дурниця, дурисвітство, дурне, дурощі, безглуздя, нісенітниця
дурак – баймуд, бевзь, бевзень, бейдак, бейдуля, бейла, бемба, благуватий, бовдур, бортак, бортуля, дурбас, дурень, дурепа, дурило, дуринда, дурнас, дурний, дурник, дурнило, дурноверхий, дурносміх, йолоп, йолуповатий, капарник, кацапина, кеп, лавута, недотепа, нездара, партач, пень, підтумак, придурок, телепень, тума, тумак, шелепа, шелепуватий, штурпак, див. бездарний, безтолковий, кретин, недоумок, ідіот, тугодум
дурман – запаморока, марок, омарок
дурманити – запаморочувати, запаморочити, позапаморочувати, спаморочувати, спаморочити, поспаморочувати
дути – дмухати, дмухнути, дмухнути, видмухувати, видмухати, повидмухувати, задмухувати, задмухувати, задмухати, позадмухувати, зідмухувати, зідмухати, позідмухувати, надмухувати, надмухати, понадмухувати, подмухувати, подмухати, пороздмухувати, шайнути, зішайнути, пошайнути, (вітер) – віяти, завіяти, звіюва, звіяти, позвіювати, навіювати, навіяти, понавіювати, повіювати, повіяти, розвіювати, розвіяти, порозвіювати, (міхом) – димати, видимувати, видимати, повидимувати, задимувати, задимати, позадимувати, здимувати, здимати, поздимувати, надимувати, надимати, понадимувати, роздимувати, роздимати, пороздимувати, (ротом) – хухати, хукнути, хуконути, вихукувати, вихукати, повихукувати, захукати, похукувати, похукати, схукувати, схукати, посхукувати, див. віддутий, роздувати
дуумвірат – двійкарство
духан – корчма, шинок
духи – пахощі, див. парфюм

духівництво – церковники, див. клір
духовка (у печі) – пічниця
духовний – духовий
духовний (церков.) – див. клір
духовність – духовість
духопастир – духовник, священик, сповідник, вихователь, опікун, див. ксьонз, плебан, парох
духота – вар, задуха, млява
душ – дощачок
душегуб – убійник, див. бандит
душити (горлянку) – дусити, задусити, здусити, подусити, удусити
душити – див. давити, нагнітати, пресувати, роздушувати
душка – дуся, дуся, дусенятко, дусенятко
душно – варко, парко, парно, задухо
душок – тухна
душоприказник – заповітовиконавець
дюжина – дванадцятка, дозен
дюйм – цаль, див. тридюймовий
дюна – надма
дядя – дядько, (материн брат) – вуйко, (батьків брат) – стрийко
дятел – дзьобак довбань, гарикай, джолонок
дячок – дяк, (дружина) – дячиха, (дочка) – дяківна, (син) – дяченко, (внучка) – дяченківна, (дитина) – дяченя, дяченятко

Е

евакувати – вивозити, вивезти, повивозити, перевозити, перевезти, поперевозити, виселювати, виселити, повиселювати
евальвація – оцінка, ціновка
евапоратор – випарювачка
евапараметр – випаромірка
евдіометр – газомірна
евентуальний – можливий
евнух – волох, див. кастрат
евіденція – досвід, наочність, ознака, підстава
еволюціонувати – розвиватися, розвинутися, порозвиватися, змінюватися, змінитися, позмінюватися
еволюція – розвій, розвиток, зміна
еврика – див. геврика
евфемізм (мови) – злагідня
евфонія – милозвучність
евфуїзм – пишномовність
егалітарний – однакоправний

егзогенний – зовнішній
егіда – опіка
егоїзм – себелюбство
егоїст – себелюб
еготизм – самозакоханість
едем – рай
едикт – наказ
едикуль – божниця
едіп – мудрець
едукація – освіта, навчання, вихова
секція (мед.) – блювотина
ежектор – смок, див. помпа
езотеричний – таємний, див. противн. екзотеричний
ейфорія (мед.) – радонастрій
екватор – рівник
еквівалент – однаковартість, відповідник
еквілібрист – линвохода, див. фунамбуліст
еквілібрум – рівновага
екві́па – виряд, споряд, устаток
екер – кутівниця
екзактний – докладний, див. точний
екзальтований – надзахоплений, надтозахоплений, захоплений, несамовитий, надтопіднесений
екзамен – іспит, проба, випроба
екзаменувати – іспитувати, іспитати, поіспитувати, випробовувати, випробувати, повипробовувати
екзамінатор – спитувач, (вона) – спитувачка
екзантема (мед.) – шкіровисипка, див. дерматексантема
екзарх – заступник
екзегеза – тлум. св. письменства
екзекутива – уряд, управа, влада (виконавча), виконавці
екзекутивний – виконний
екзекуція – страта, кара
екзема – вогниця
екземпляр – одинка, одка, відбитка, примірник
екзерциз – вправи
екзистенція – існування, життя
екзо... – зовно...
екзогенний – зовнішній
екзорцизм – чаклунство
екзотеричний – прилюдний, див. противн. езотеричний

екзотермічний – тепловидайний
екзотичний – чужодивний
екзотрофний – поверховий
екзофтальма (мед.) – витрішкуватість
еківок – натяк
екіпаж – повіз, див. карета
екіпаж – залога, посад, обслуга
екіпірувати – вивіновувати, вивінувати, повивіновувати, споряджати, спорядити, поспоряджати, зряджати, зрядити, позряджати, лагодити, злагоджувати, злагодити, позлагоджувати, налагоджувати, налагодити, поналагоджувати, облагоджувати, облагодити, пооблагоджувати, полагоджувати, полагодити, ладнати, зладжувати, зладнати, наладжувати, наладнати, поналаджувати, поладжувати, поладнати, уладжувати, уладнати, повладжувати, лаштувати, вилаштовувати, вилаштувати, повилаштовувати, злаштовувати, злаштувати, позлаштовувати, налаштовувати, налаштувати, поналаштовувати, повлаштовувати, улаштувати
еклерер – спостерегач
екліметр – схиломірка
економ – управитель (маєтку), шапар, (вона) – шапарка, див. шафар
економайзер (техн) – щадника
економити – щадити, заощаджувати, заощадити, позаощаджувати, наощаджувати, наощадити, понаощаджувати, ощаджувати, ощадити, поощаджувати
економіка – господарка
економіст – господарник
економія – ощадність
економія – див. фільварок
екран – застувачка
екс... – колишній
ексгавстер – витягач
ексгібіція – вистава
ексикатор – сушарка
екскаватор – копачка, див. землечерпалка
екскаваторник – копач
ексклюзивний – винятковий, надзвичайний
екскомунікувати – вилучати, вилучити, повилучувати, відлучати, відлучити, повідлучати, виганяти, вигонити, вигнати, повиганяти, відокремлювати, відокремити, повідокремлювати
екскремент – кал
(корови) – белега
(куряч.) – курячка
(людей) – гайно, гівно
(птах) – послід

(худоби) – бидлячка, кізяк, лайно, див. фекалії
екскурсія – виправа, мандрівка, подорож
екскурсант – мандрика, мандрівник
екслібрис – власноокнижковка
експансивний – наступальний, нестримний, поширяльний, загарбницький, жалобний
експатріювати – виганяти, вигонити, вигнати, повиганяти (з батьківщини), виселювати, виселяти, виселити, повиселювати, повиселяти
експедирувати – висилати, вислати, повисипати
експедиція – висилка
експедиція – виправа
експеримент – дослід, випроба, спроба, див. практика, тест
експериментатор – дослідувач, дослідник
експерт – знавець, майстер, мітець, тімаха, див. умілець
експертиза – дослід, оцінка
експіраторний (мед.) – видихальний
експлікація – тлума
експлозивний – вибуховий
експлозія – вибух
експлуататор – визискувач, дерій, глитай
експлуатація – визиск
експозе – виклад (стислий)
експозитура – посередництво, див. агент
експозиція – виставка, виклад
експонат – виставне
експонент – виставляч
експонувати – виставляти, виставити, повиставляти, наставляти, наставити, понаставляти
експорт – вивіз
експортер – вивизнич, вивозняч
експортувати – вивозити, вивезти, повивозити
експрес – нагальний, поквіпний
експресивний – виразний
експромтом – безнадумно, раптово
експропріювати – вивласнювати, вивласнити, повивласнювати, привласнювати, привласнити, попривласнювати, відбирати, відібрати, повідбирати, див. соціялізувати, націоналізувати
екстаза – надзахоп, нестям
екстензор (анатом.) – м'язерозгинач
екстенсивний – поширений, розширений, див. противн. інтенсивний
екстер'єр – зовнішність

екстермінація – вигуба, вибава, знища, винища
екстерн (учень) – позаочник
екстерній – зовнішній
екстирпатор – підривачка, див. культиватор
екстра – понад, додатково
екстравагантний – примхливий
екстраваганція – вибрик, збаганка, примха
екстрагувати – витягати, витягти, повитягати, видобувати, видобути, повидобувати, вилучувати, вилучати, вилучити, повилучувати, повилучати
екстрадиція – злочинцевидача
екстракт – витяг, вивір
екстрактор – видобувачка
екстраординарний – надзвичайний
екстремний – скрайній, пересадний, вибуялий, дивацький
екстрене – нагло, нагальне, негайно, квапно, поквапно, хутко, швидко, див. моментально, скоро, стрімголов, враз
ексудація (мед.) – випіт
ексцеленція – ясновельможість, світлість
ексцентричний – позаосередковий, неосередковий
ексцентричний – дивацький
ексцес – надмір, надужиток, пересада
ексцизія (мед.) – витин
екечемпіон – першун (колишній)
ектазія (мед.) – розтяг, розшир
ектопаразит – галапас (зовнішній). (див. противн. ендопаразит)
екуменічний – єднальний
екхімоза (мед.) – синяк
елаїн – олія (оливкова)
елеватор – підойма, див. вінда, фунікулер
елеватор – збіжівня, комора, див. житниця
елегантний – джиґун, красний, кукібний, охайний, хупавий, чепурний, штепний, див. франт, ізящний, красивий, граціозний, приличний
елегантно – див. розкішне
елегійно – сумно
елегія – дума
елективний – вибірний
електор – виборець
електоральний – виборчий, див. елективний
електроенергія – електросила, електроснага, електропотужність
електроемкість – електропоемність
електрокар – електровізок

електрокардіограф – див. кардіограф
електрокуція – електрострата
електрометалюргія – електрогамарство
електромонтаж – електроскладка
електромотор – електрорушійка
електронасос – електросмок
електропилосос – порохосмок (електричний), див. пилосос
електропозитивний – електрододатний
електропоїзд – електропотяг
електростанція – електровня
електроутюг – праска (електрична)
елекція – вибори
елемент – первень
елементарний – первенний, первісний, початковий, найпростіший, основний, див. начальний
елерон (літака) – крильце
еліксир – живець, живло, див. бальзам, памбіона
елімінація – вилука
елімінувати – вилучати, вилучити, повилучати, витягати, витягнути, повитягати, відокремлювати, відокремити, забирати, забрати, позабирати, усувати, усунути, повсувати
еліта – сметанка
елітри – надкрила
Еллада – див. Геллада
елювій – порохня
елювійний – спорохнявий
еляборат – виріб
елястичний – розтяжливий, тягучкий, гнучкий
ельоквентний – красномовний, пишномовний, велемовний, балакучий, див. риторичний
ельфи – духи, привиди
емалевий – шклицевий
емаль – шклиця, див. фініфта
еманація – випромінь
емансипувати – звільнювати, звільнити, позвільнювати, увільнювати, увільнити, поувільнювати, вивільнювати, вивільнити, повивільнювати
ембарго – заборона
емблема – ознака, див. символ
емблематичний – знаменний, означальний, див. символічно
ембріологія – зародкознавство
ембріон – засніток, зародок, зародень

емерит – пенсіонер
емеритура – пенсія
емігрувати – переселюватися, переселятися, переселитися, попереселюватися, попереселитися, виселятися, виселитися, повиселятися, виїжджати, виїздити, виїхати, повиїжджати, повиїздити,
еміненція – див. ексцеленція
емісар – посланець, уповноважений, див. представник, репрезентант, агент
емісія – випуск (грошей)
емітувати – випускати, випустити, (гроші), див. імітувати
емоціональний – чуттєвий
емоція – почуття
емпіризм – досвідництво
емпіричний – досвідний, досвідницький
емпірія – досвід
емпневматоза (мед.) – черевоздим
емфатичний – див. ельоквентний, емоціональний
емфізема (мед.) – ядуха
ендемічний (мед.) – тубільна, місцева (хвороба)
ендо... – усередне...
ендогенний (мед.) – усерединний, див. внутрішній
ендодерма (мед.) – підшкірка
ендокард (анатом.) – середосерця
ендопаразит – галапас (усерединний), див. против. екстопаразит
ендотермічний – тепловбирний
енеоліт – міднокам'яна доба
енервація (мед.) – нервовиснага
енергійний – беркий, беручкий, діяльний, жвавий, завзятий, завзятущий, заповзятий, загарливий, метушливий, моторний, наснажений, невтомний, палкий, пильний, потужний, промітний, рухливий, див. підприємливий, ударник, ретивий, хвацький, шустрий
енергійно – жваво, завзято, запопадливо, невтомно, неполягливо, палко, пильно, рухливо, снажно, див. живо, молодцювате, категорично, рішуче
енергія – снага, наснага, потужність, сила
енігма – загадка
ентеральгія (мед.) – кишкобіль
ентерит (мед.) – кишкозапал
ентероколіт – див. ентерит
ентеротомія (мед.) – кишкорозтин
ентомоліт – комаха (скаменіла)
ентомологія – комахознавство
ентомофаг – комахожер

ентузіязм – запал, захоп, див. порив, поривчастий
енуреза (мед.) – сечовилів, див. дизурія
енцефаліт (мед.) – мозкозапал
енцикліка – грамота (папська)
енциклопедичний – всеохопний
енциклопедія – Книга Знання, азбуковник
еоліт – старокам'яна доба
еоцен – новокам'яна доба
епатувати – здивовувати, здивувати, поздивовувати, вражати, вразити, повражати, приголомшувати, прсдоломшити, поприголомшувати
епендима (анатом.) – мозкооболонка
епігон – наслідувач, див. писатель
епідемія – пошесть, моровиця, помір, помірок, див. пандемія, падіж, помор
епідерма (анатом.) – надшкірка
епізод – випадок, подія, пригода, див. акцидент, перипетії
епізодичний – випадковий, часовий, тимчасовий, дочасний, окремий
епізоотія – твариноморовиця
епікардій (анатом.) – надсердя
епікуріець – гультяй, гульвіса, гультіпака, ненатля, ненатлий, див. сибарит, ненаситний
епілепсія – причинна, падучка, бирса
епілог – кінець, поспів, (див. противн. пролог)
епіляція – див. депіляція
епістахія (мед.) – носокровотеча
епістолярний – листовний
епітафія – напис (намогильний)
епітет – прикладка
епітимія – покута
епітрахіль – нагрудник (священичий)
епіфаза (мед.) – ґуля
епіфора (мед.) – сльозливість
епіцентр – осередок (землетрусу)
епічний – лагідновеличний
еполети – нараменнички
епопея – пригоди (героїчні)
епос – оповідання (героїчні)
епоха – доба, дієчас, див. ера
епохальний – величезний, визначний, надзвичайний
ера – доба, пора, див. епоха
ерадіяція – променність
ерзац – замінничка

еритроцид (анатом.) – червонокрівець
ерміт – див. анахорет
ерозія (ґрунту) – водорий, див. розмив
еротизм – хтивність
еротоман – хтивець, ненатля, див. похітливий
ерудит – мудрець, знавець, великонауковець, високонауковець
есей – розправа, розвідка, див. трактат
есенція – єство, ість, істотне, живець, живло, буття, первень, див. суть, квінтесенція
ескадра – армада, див. флотилія
ескалятор – рухосходи
есквайр – пан (високоповажний)
ескіз – нарис, див. шкіц, скетч
ескорта – почет, охорона
ескулап – лікар
есотеричний – див. езотеричний
есофаг (анатом.) – стравохід
еспрі – дотеп
естакада – поміст, див. віядук
естамп – відбиток
естафета – гінці, див. штафета
естет – красолюб
естетика – красознавство, красотність
естрада – кін, поміст, див. сцена
етаж – поверх, осад
етажерка – полиця
еталон – зразок, взірець, див. стандарт
етап – див. період
етат – пенсія, платня
етика – мораль, моральність
етикета – звичай, повода, поведінка
етикетка – наліпка, наличка
етимологія – словорід
етичний – моральний, культурний, гарний, шанобливий, чемний, звичаєвий
етніцизм – багатобожжя
етнічний – народній, національний
етногенеза – народопоходжа
етнографія – народоопис
етнологія – народознавство, див. націологія
етнонім – народуім'я, народуназва
етнос – народ, нація

етноцид – див. геноцид
етранжизм – чужинецьке
етюд – нарис, див. ескіз
ефект – вражність, дія, наслідок
ефективний – дійовий
ефемерний – хуткоминучий, проминучий, часовий, тимчасовий, нетривкий, нетривалий
ефес – шабледержак
ефіоп – мурин
ефір – етер
ефузія – див. дифузія
ехо – луна, відлунок, відлуння, гомін, руна, див. резонанс, відзиватися, ремінісценція
ешафот – стратня
ешелон – валка

Є

євангеліст – євангеліста
Євгеній – Евген
Євгенія – ївга
Євдокія – Явдоха
євнух – див. евнух
єврей – жид, жидок, жидик, жидочок, жидюк, жидюга, (вона) – жидівка, жидівочка, (воно) – жидя, жидиня, жидівча, (вони) – жидова, жидовина
Європа – Европа
Євстахій – Стах
Єгова – Бог
єгомосць – пан-отець
єден – один, одна, одне
єдиниця – одинка
єдиність – єдність
единство – див. єдиність
єдиновірець – одновір
єдинокровний – однокровний
єдиноплемінний – одноплемінний
єдиногор – одноріжець
единоспасенний – единорятівний
єдиноутробний – одної матері
еднак – однак, одначе, проте, прецінь, див. усе–таки, все ж
єй–богу – далебі
Єкатерина – Катерина, Катря
єлей – олива

єлейний (голос) – масненький, солоденький
Єлена – Олена
ємкість – поємність
Єревань – Ереван
ерей – священик, пан-отець
Єремія – Ярема
єрепенитися – див. капризувати
Єфим – Юхим
єфрейтор – ройовий
Єфрем – Охрим
Єфросімія – Приська
єхидний – лукавий, ниций, підступний, падлюка, падлючий, паскуда, паскудний, підлота, підлотний, див. Сволоч

Ж

жабри – зіви, зябра, хавки
жаворонок – попелюшка, попелюха, пісмітюшка, посмітюха, жайвір
жадання – жада, жаданка
жаден – жоден, жодний
жадний – жадібний, пожадливий, зажерливий, загребущий, ненажерний, захланний, ненатлий, ненатлений, хтивий
жадність – жадоба
жаднюга – див. жадний
жажда – жага, згага, спрага, смага, див. жадність
жаждучий – спраглий, спрагнений, прагнучий, пожадливий, жадібний
жакерія – див. хлопство, простолюддя
жакет – див. одіяння
жаління – співчуття
жалість – жаль, жалощі, жалоба
жаліти – жалкувати, вижалковувати, вижалкувати, зажалкувати, зіжалковувати, зіжалкувати, ужалковувати, ужалкувати, пожалкувати, жалувати, пожалувати, вижалувати, вижаліти, зіжалувати, зіжаліти, ужалувати, ужаліти, співчувати, поспівчувати, зіспівчувати, успівчувати, уболівати, уболіти, повболівати, шкодувати, зашкодувати, зішкодувати
жалітися – бідькатися, збідькуватися, збідькатися, убідькуватися, убідькуватися, убідькатися, нарікувати, нарікати, наректи, порікувати, ремствувати, заремствувати, зіремствувати, наремствувати, поремствувати, скаржитися, вискаржуватися, вискаржитися, повискаржуватися, зіскаржуватися, зіскаржитися, наскаржуватися, наскаржитися, поскаржуватися, поскаржитися
жалкий – жалюгідний, злиденний, миршавий, нікчемний, убогий
жалко – жаль, шкода
жалоба – скарга, супліка, ремство

жалоба – це див. траур
жалобник – скаржник
жалобниця – це див. плакальниця
жалування – виплата, вплата, доплата, заплата, оплата, плата, платня, надплата, післяплата, розплата, уплата, див. оклад
жалувати (титул) – надавати, надати, понадавати, нагороджувати, нагородити, понагороджувати, обдаровувати, обдарувати, пообдаровувати
жалувати – це див. жаліти
жалуватися – див. жалітися
жалузі – віконниці, затіньці
жальон – див. віха
жандарм – див. поліцай
жар – вогонь, запал, пал, присок, грань
жара – спека, спекота, горяч, духота, млява
жаргон – просторіка, просторіччя, див. сленг
жардиньєрка – підставка
жарений – смажений, висмажений, засмажений, посмажений, присмажений, усмажений, пражений, запражений, попражений, спражений, упражений, пряжений, запряжений, попряжений, спряжений, упряжений, шкварений, вишкварений, зашкварений, нашкварений, пошкварений, пришкварений, ушкварений
жареное – смаженина, смажевиця, смаженя, праженина, шкварка
жарити – смажити, висмажувати, висмажити, повисмажувати, засмажувати, засмажити, зісмажувати, зісмажити, насмажувати, насмажити, понасмажувати, підсмажувати, підсмажити, попідсмажувати, присмажувати, присмажити, поприсмажувати, усмажувати, усмажити, повсмажувати, пражити, випражувати, випражити, запражувати, запражити, напражувати, напражити, понапражувати, попражити, припражувати, припражити, спражувати, спражити, упражувати, упражити, повпражувати, пряжити, випряжувати, випряжити, запряжувати, запряжити, напряжувати, напряжити, понапряжувати, попряжувати, попряжити, припряжувати, припряжити, упряжувати, упряжити, повпряжувати, шкварити, вишкварювати, вишкварити, повишкварювати, зашкварювати, зашкварити, позашкварювати, нашкварювати, нашкварити, понашкварювати, підшкварювати, підшкварити, пошкварювати, пошкварити, пришкварювати, пришкварити, попришкварювати, ушкварити, повшкварювати
жарити – пекти, випікати, випекти, повипікати, допікати, допекти, запікати, запекти, обпікати, обпекти, пообпікати, опікати, опекти, поопікати, попікати, попекти, припікати, припекти, розпікати, розпекти, спекати, спекти, поспекати, упікати, упекти, повпікати
жарівка (електр.) – див. лямпа
жаркий – горячий, жагучий, пекучий, палючий, спекотний, спечний, палкий, парний, шкварний

жаростійкий – горячетривкий
жар–птиця – вогнептаха
жатва – жнива, жниво, ужинок, див. жаття
жати – див. давити, душити, пресувати, прижимати, нагнітати
жати – це збіжжя ж.
жатка – жниварка, див. снопов'язалка
жаткар – жнець
жаття – див. жатва
жвачка – жуйка
жгут – скрутень, скрутінь, крутеник, карбач, шекало
ждальня – чекальня, почекальня
ждати – чекати, вичікувати, вичекати, дочекати, зачекати, очікувати, почекати, перечекати, прочекати, сподіватися, див. ожидати
жеб – щоб
жевчик – див. вітрогон, франт
жезл – патериця, див. кадуцей, посох
желати – бажати, забажати, набажати, побажати, убажати, жичити, зажичити, зіжичити, пожичити, ужичити, жадати, зажадати, зіжадати, пожадати, ужадати, воліти, заволіти, зволіти, поволіти, хотіти, захотіти, схотіти
желе – драглі
железа (анатом.) – залоза
желізний – залізний
желятина – глей
жемчуг – перла, перли, перло, перлина, перлинка
женити (хлопця) – одружувати, одружити, поодружувати, (дівчину) – видавати, видати, повидавати
женитися – побиратися, побратися, одружуватися, одружитися, опеньгуватися, опеньгатися, шлюбити, зашлюбити, пошлюбити, шлюбувати, зішлюбувати, пошлюбувати, ушлюбувати
жених – молодий, наречений
женихатися – лицятися, залицятися, позалицятися, мизгатися, замизгатися, намизгатися, помизгатися, упадати (за), упасти, повпадати, див. романсувати
женський – жіночий, жіноцький
женщина – жінка, жіночка .молодиця, молодичка, (всі) – жіноцтво, жінота, див. жона, мадам
женячка – шлюб, весілля
жердь – жердина, жердка, ворина, перечка, щогла, див. віха
жеребенок – коненя
жеребець – огир, огер, вір, ворик, гармас, гачур, герець
жерех – шерех, див. лед
жерстяний – бляшаний

жерстяник – бляхар
жерсть – бляха
жертвеник – жертовник
жест – мига, порух, відрух, див. міміка
жестикулювати – рухкувати, вирухковувати, вирухкувати, зарухкувати, зірухковувати, зірухкувати
жетон – личмачка, значок
живіт – черево, кавдун, див. брюхо, пузо
живкий – див. бистрий
живо – жваво, баско, бадьоро, моторно, хутко, швидко, прутко, порско, пустотливо, рухливо, шпарко, див. бистрий, молодцювате, рвучко, стрімголов
живодер – лупій, шкуродер
живопис – малярство
живописець – маляр
животворний – життєдайний, живлючий, гойний, див. оздоровний
животрепетний – пекучий, нагальний, яскравий
живущий – живий, існуючий
жигалка – жалиця
жиган – див. обманщик
жидкий – плинний, рідкий
жизнь – життя, живоття, животіння, буття
жилетка – лейбик, камізелька
жилець – житець, мешканець, тубілець, див. абориген, автохтон, квартирант, насельник
жилий – житловий
жилище – житло, житво, дім, дімок, дімочок, кам'яниця, катрага, кирган, колиба, курінь, курінець, зимарка, ліплянка, ліпляночка, мазанка, мешкання, помешкання, намет, палац, палати, буда, халабуда, халупка, халупина, халупчина, хата, хатина, хатинка, хатиночка, хатка, хатчина, хатонька, хижа, хижка, хижонька, шатро, шатрище, шатерко, див. апартамент, резиденція, квартира, обитель, приміщення, приют, хижина
жилястий – див. жильний
жильний – жилавий
жир – лой, масло, олива, олія, сало, смалець, товщ, тран, див. сить
жир (карти) – це див. трефовий
жиріти (людина) – гладшати, згладнути, погладшати, вигладшуватися, вигладитися, повигладшуватися, згладшуватися, згладитися, позгладшуватися, грубшати, згрубшувати, згрубшати, позгрубшувати, огрубшувати, огрубшати, поогрубшувати
жирний – масний, масткий, товщевий, дійовий, лійний, олійний, олив'яний, масляний, сальний, смальцевий

жирний – гладкий, грубий, див. товстий, ситий, тучний
жирні (літери) – грубі, чорні
жиротопня – оліярня, олійня, смальцярня
житейський – життєвий, житечний
житель – див. жилець
житниця – комора, див. амбар, елеватор
жмикрут – див. кулак
жмурити – мружити, замружувати, замружити, позамружувати, зімружувати, зімружити, позімружувати, скалити, заскалити, зіскалити, поскалити, скулити, заскулити, зіскулити, поскулити, щулити, зіщулювати, зіщулити, див. прижмати
жовнір – вояк, див. солдат, ратоборець
жовтобрюха – жовточеревинка
жовтолиций – жовтолик
жокей (на перегонах) – вершник
жолд – платня (вояцька)
жолудок – шлунок, шлуночок
жом – макуха, жмаки, вичавки
жона – жінка, жіночка, жіночка, дружина, дружинка, дружиночка, дружинонька, подруга, подружка, подруженька, див. супруга
жонатий – одружений, (вона) – видана, див. сім'янин
жонглер – линвоход, штукар, див. фокусник, трюкач
жопа – сідниця, срака, див. задниця
жуїр – див. гуляка, епікуреєць
жулик – див. обманщик, шулер
жупель – опудало, страхопуд, страховидло, чуперадло
журавець – журавель, журавлюка, (вона) – журавлиця, журавка, журавочка, (воно) – журавленя, журавленятко, (малий) – журавлик, журавчик, журавличок
журнал – місячник, тижневик
журнал – записник, звідомник
журчати – дзюрчати, задзюрчати, подзюрчати, продзюрчати, дзюркотіти, дзюркнути, задзюркотіти, подзюркотіти, продзюркотіти, мерхнути, змерхнути, вимерхнути, шуматіти, зашуматіти, пошуматіти, прошуматіти
жухнути – мерхти, змерхти, померхти, тьмарити, затьмарювати, затьмарити, позатьмарювати, потьмарити, тьмяніти, затьмяніти, зітьмяніти, потьмяніти, тьмянішати, затьмянішати, зітьмянішати, потьмянішати, (шкіра) – шкарубіти, зашкарубіти, пошкарубіти, шкарубнути, зашкарубнути, пошкарубнути, (барва) – див. линяти
жутко – див. страшно
жюрі – судді

З

за... – Якщо нема слова з префіксом за.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. закоптіти, див. коптіти

забагровіти – див. обагряти
забезвинно – непровинно
забезпечення – забезпека, безпека, безпечність
забіга – зайда, див. бродяга
забіяка – привідця, заводій, заводіяка, заводця, заколотця, зачепа, чіпака, баламута, варивода, дратун, каламута, бешкетник, колотник, колотуха, сльота, див. починатель, склочник
забоїна – баюра, ковдобина, калабаня, калюжа
забойщик (копальні) – рубач
забор – паркан, горожа, огорожа, пліт, тин, перетика, вір, вір'я, ворина, ліса, ліска, див. ограда
забота – клопіт, турбота, журба
забота – догляд, піклування, див. заботитися
заботитися – дбати, подбати, доглядати, доглянути, доглядіти, подоглядати, журитися, пожуритися, зажурюватися, зажуритися, позажурюватися, клопотатися, заклопотатися, наклопотатися, поклопотатися, склопочуватися, склопотатися, кукобити, зікукоблювати, зікукобити, покукоблювати, покукобити, скукоблювати, скукобити, непокоюватися, занепокоюватися, занепокоїтися, знепокоюватися, знепокоїтися, познепокоюватися, обслуговувати, обслугувати, пообслуговувати, обставати, обстати, пообставаги, опікуватися, заопікуватися, упікуватися, падкати, западкати, опадкати, попадкати, спадкати, падкатися, западкатися, спадкатися, упадкатися, пазувати, пазати, пазити, попазувати, спазувати, упазувати, пантрувати, запантрувати, попантрувати, спантрувати, піклуватися, запіклуватися, попіклуватися, спіклуватися, упіклуватися, побиватися, напобиватися, спобиватися, поратися, запоратися, напоратися, випоратися, попоратися, споратися, упоратися, притулювати, притуляти, притулити, попритулювати, попритуляти, турбуватися, затурбовуватися, затурбуватися, натурбовуватися, натурбуватися, упадати, упасти, повпадати, упоминатися, упімнутися, повпоминатися, ходити, походити, заходжуватися, заходитися, заходитися, сходжувати, сходити, посходжувати, див. охороняти
заброда – див. захожий, бродяга
забрюхнатіти – завагітніти, звагітнювати, звагітніти
завагонувати – див. грузити
заваленка – призьба
завалящий – благий, дрантивий, кепський, поганий, поганенький, див. мізерний, скудний
завадь – непотріб, див. барахло, лахміття, тряпка, мусор, негодящий, фалаття, скрап
завгодно – може, можливо, абиде, абикуди, абихто, абищо, абиякий, будь-де, будь-хто, будьщо, будьякий, див. угодно
завдатки (уроджені) – здібності, кеба, кебета, хист, здатність, див. талант

завдаток – це грошевий
заведений – запроваджений, закладений, заснований, наставлений, уставлений, сприйнятий
заведення – заклад, підприємство, установа
завертати – завивати, завинути, позавивати, обвивати, обвинути, обвити, пообвивати, оповивати, оповити, пооповивати, повивати, повити, загортувати, загорнути, позагортувати, згортувати, згорнути, позгортувати, обгортувати, обгорнути, пообгортувати, угортувати, угорнути, повгортувати, закасувати, закасати, позакасувати, закачувати, закачати, позакачувати, обсотувати, обсотати, пообсотувати, див. кутати, обкутувати
завертати – це з дороги
завертка – закрутка
завертка – загортка, обгортка, завитка, див. обвертка, суверток
завзивати – див. визивати
завидки – див. зависть
завидки – це засвітла
завидувати – заздрити, позаздрити
зависимий – залежний
зависть – заздрість, заздрощі
завичка – звичка
завід – див. завод
завід – це лемет, виття
завідомо – свідомо, знаючи
завідувати – доглядати, доглянути, подоглядати, наглядати, наглянути, понаглядати, керувати, скеровувати, скерувати, поскеровувати, правити, справлювати .справляти, справити, посправлювати, посправляти, управляти, управити, повправляти
завідувати – це відвідувати
завідувач – доглядач, наглядач, керівник, управитель, див. директор, шеф
завідуючий – див. завідувач
завірений – засвідчений, посвідчений
завіряти – посвідчувати, посвідчити, заповнювати, запевняти, запевнити, упевнювати, упевняти, упевнити, повпевнювати, стверджувати, ствердити, постверджувати
завіса – заслона, запона, фіранка, серпанок, див. куртина, штора
завіса – це залізна на двері
завіска – фіранка, див. завіса
завіт – заповіт
завітний – заповітний, таємний
завішувати (заслоною) – запинати, запнути, зап’ясти, позапинати, напинати, напнути, нап’ясти, понапинати, заслонювати, заслоняти, заслонити, позаслонювати

завішувати – це на стіні
завіщання – заповіт, див. тестамент
завладати – володіти, заволодівати, заволодіти, захоплювати, захопити, позахоплювати, опановувати, опанувати, поопановувати
завод – виробня, див. фабрика
(бляхарний) – бляхарня
(винокурний) – ґуральня
(восковий) – восколитня
(газовий) – газовня
(горшечний) – гончарня
(дьогтярний) – дьогтярня
(литійний) – ливарня
(лісопильний) – тартак, трачка
(металюргійний) – гамарня
(миловарний) – миловарня
(нафтоперегонний) – нафтарня
(оружійний) – збройня
(олійний) – олійня, оліярня
(паперовий) – папірня
(пороховий) – порохівня
(поташний) – буда, поташня
(рибний) – рибня
(свічний) – свічкарня
(селітровий) – бурта
(смоляний) – смолярня
(солеварний) – солярня
(сукновальний) – валюшня
(трубопрокатний) – рурня
(черепичний) – дахівня
(цегельний) – пегельня
(цукроварний) – цукровня
(шкіряний) – гарбарня, чинбарня
(шкляний) – гута
завод – це звичай, див. порода
заводити – запроваджувати, запровадити, позапроваджувати, закладати, закласти, позакладати, настановляти, настановити, понаставляти, уставляти, уставити, повставляти, придбавати, придбати, див. раціоналізувати, реформувати, організувати,
заводити – це плакати
заводчик – виробляч, див. фабрикант
заворот (голови) – запаморока, паморока, (кишок) – перекрут
завсігди – завжди, завше, повсякчас, повсякчасно, усякчас, кожночасово, будь-

коли, коли-будь, див. навсігди
завушниця (мед.) – свинка
завчати – вивчати, вивчити, повивчати, навчатися, навчитися, понавчатися
зав'ядати – в'янути, зв'янути, зів'янути, зів'яти, пов'янути
зав'язка – вузел, вузлик, повороз, поворозка, зашморг
зав'язка – початок, джерело
зав'язь – див. ембріон, бутон
загальнонародний – всенародний
загальноприйнятий – узвичаєний
загальносоюзний – всесоюзний
загар (сонця) – смага, засмага
загвинчувати – див. нагвинчувати, розгвинчувати
загвіздка – заковика, притичина
загибати – вигинати, вигнути, повигинати, загинати, загнути, позагинати, згинати, зігнути, позгинати, нагинати, нагнути, понагинати, обгинати, обігнути, огинати, огнути, перегинати, перегнути, поперегинати, пригинати, пригнути, попригинати, угинати, угнути, повгинати, див. згибати, нагибати
загибель – загин, смерть
загін – загорода
(волів) – воловня
(овець) – кошара
(худоби) – обора, оцарок, див. хлів, сарай
загін – це в оранці, див. отряд
заглада – загин, згуба, вигуба, знища
заговір – змова, див. компльот
заговорювати (ворожка) – замовляти, замовити, позамовляти, зашептувати, зашептати, позашептувати, див. говорити
заголовний – титульний, розділовий
заголовок (книжка) – титло, назва, див. підзаголовок
загордитися – див. важничати
загорілий (на сонці) – засмаглий
загорятися – займатися, займитися, зайнятися, позайматися, запалати, запалити, позапалати, запалюватися, запалитися, позапалюватися, запалахкотати, запалахкотіти, спалахувати, спалахнути, поспалахувати,
заграбастувати – див. грабити, колективізувати, соціялізувати, експропріювати, реквізувати, конфіскувати
заграничний – закордонний, замежний, замежовий
загробний – тогосвітний
загромождати – захаращувати, захарастити, позахаращувати, заставляти, заставити, позаставляти, застановляти, застановити, позастановляти, завалювати, завалити, позавалювати, закидувати, закидати, позакидувати, закастрювати, закастрити

загусати – тужавіти, затужавіти, потужавіти, стужавіти, утужавіти, бучавіти, забучавіти, збучавіти, побучавіти, густішати, вигустішувати, вигустішити, згустішувати, згустішати, позгустішувати. погустішати
задавака – див. хвастун, чванько, позер, самохвалець
задавати – завдавати, завдати, позавдавати, заподіювати, заподіяти, призводити, призвести, попризводити, спричинюватися, спричинятися, спричинитися, справляти, справити, посправляти
задаватися – див. чванитися
задача – завданка, завдання, див. проблема
задачник (шкільний) – розв'язки
задвижка – засувка
задержка – забара, загай, загайка, гайка, затрима, затримка
задержуватися – баритися, забарятися, забаритися, збарятися, збаритися, позбарятися, гаятися, загаюватися, загаятися, згаюватися, згаятися, позгаюватися, длятися, задлятися, зіллятися, затримуватися, затриматися, позатримуватися, стримуватися, стриматися, утримуватися, утриматися, повтримуватися, проволікатися, проволіктися, сповільнюватися, сповільнитися, уповільнюватися, уповільнитися, стишуватися, стишитися, затишатися, постишуватися, притишуватися, притишатися, тамуватися, затамовуватися, затамуватися, позатамовуватися, потамуватися, стамовуватися, стамуватися, постамовуватися, тягнутися, затягуватися, затягтися, позатягуватися, тягтися, потягтися, затягатися, затягнутися, позатягатися, протягатися, протягтися
задерикуватий – причепа, чіпака, сльота, варивода, див. забіяка
задерій – див. забіяка
задиратися – заводитися, завестися, позаводитися, займати, зайняти, позаймати, заїдатися, заїстися, позаїдатися, сікатися, засікатися, присікатися, насікатися, чіпати, зачіпати, зачепити, чіпатися, зачепитися, причіпитися, учепитися
задимлюватися – див. димити, коптити
задиристий – див. задерикуватий
задишка – задуха
задівати – запроторювати, запроторити, позапроторювати, заподівати, заподіти, позаподівати, подівати, подіти, засатарювати, засатарити, позасатарювати, затасовувати, затасувати, позатасовувати, затирювати, затирити, позатирювати
задник – див. каблук
задниця – гузно, гузиця, гузниця, огузка, дупа, дупка, гапка, гепа, гепака, паністара, сидня, сідниця, срака, див. жопа
задобрювати – загоджувати, загодити, позагоджувати, улещувати, улещати, повлещувати
задобрювати (страву) – заправляти, заправити, позаправляти, смачити, засмачувати, засмачити, позасмачувати
задом – задки, задкуючи

задраний – задертий
задраювати (отвір) – закривати, закрити, позакривати
задумчивий – задумливий
задушевний – щирий, щиренький, щиросердний, щиросердий
заедно – безперерви, досі, завжди, стало, тривало, гуртом, разом, див. постійно
заем – позика, позичка
заживати – гоїтися, вигоюватися, вигоїтися, повигоюватися, загоюватися, загоїтися, позагоюватися, догоюватися, догоїтися, подогоюватися
заживати – це вживати
зажигалка – запальничка
зажигати – запалювати, запалити, позапалювати, випалювати, випалити, повипалювати, обпалювати, обпалити, пообпалювати, опалювати, опаляти, опалити, пооопалювати, підпалювати, підпалити, попідпалювати, попалювати, попалити, розпалювати, розпалити, порозпалювати, спалювати, спалити, поспалювати, див. розжигати
зажигати – засвічувати, засвітити, позасвічувати, висвічувати, висвітити, повисвічувати, насвічувати, освічувати, освітити, поосвічувати, просвічувати, просвітити, попросвічувати, світити, посвітити
зажимати – див. давити, нагнітати, пресувати, роздушувати, жати
зажимка – затиск, витиск, натиск, притиск, стиск, утиск, (прилад) – затискачка
зажиточний – заможний, див. багач
зажмурювати – заплющувати, заплющити, позаплющувати, позіплющувати, зіплющити, сплющувати, сплющити, посплющувати, мружити, замружувати, замружити, позамружувати, зімружувати, зімружити, позімружувати
зажулювати – див. обманювати
зазив – заклик, виклик, поклик, запросини, див. апель, зов
зазивати – кликати, закликувати, закликати, закликати, позакликати, прикликувати, прикликати, прикликати, поприкликати, запрошувати, запросити, позапрошувати
зазивний – кличний, благальний
зазнаватися – зарозуміватися, зарозумітися, див. чванитися, важничати
зазнаватися – це знайомитися
зазнайство – зарозумілість, див. чванство
зазор – шпара
зазублина – щербина, щербинка
зазубрений – щербатий
заїзд – корчма, гостиниця
заїзд – це у ворота
заїка – гикавий, момот
заїкатися – гикавити, вигикавлювати, вигикавити, зігикавлювати, зігикавити, нагикавлювати, нагикавити, понагикавлювати, прогикавлювати, прогикавити, момо-

тіти, вимомотіти, замомотіти, змомотіти, промомотіти, загакуватися, загакатися, заникуватися, заникатися, запикуватися, запикатися
заїмщик – позичач, (вона) – позичачка
займанка – займище, займанщина, займань
закабаляти – неволити, зневолювати, зневолити, позневолювати; поневолювати, поневолити, приневолювати, приневолити, скоряти, скорити, поскоряти, уярмлювати, уярмляти, уярмити, поуярмляти
закаження – зараза, затрута
заказувати – замовляти, замовити, позамовляти
заказувати – це забороняти
запалювати – загартовувати, загартувати, позагартовувати
закалювати – це бруднити
Закарпаття – Прикарпаття
закат – занепад, смерк, присмерк, закінчення, (сонця) – захід
закаюватися – зарікатися, заректися, заклинатися, заклястися
закінчення – кінець, край
закінчення – це дія
заклад (на позику) – застава
заклад – це див. інститут
закладник – заставник, див. заложник
заключати (людину) – ув'язнювати, ув'язнити, поув'язнювати, замикати, замкнути, позамикати, (справу) – закінчувати, закінчити, позакінчувати, див. вершити, (угоду) – згоджувати, згодитися, погоджуватися, погодитися, складати, скласти, укладати, укласти, (мову) – висновувати, висновити, (у дужки) – ставити, поставити, (у собі) – містити, мати
заключення – висновок
заключний – висновний, кінцевий, прикінцевий, закінчений, остаточний, підрахований
заклятий – завзятий, запеклий, затятий, впертий, упертий, непохитний, твердий, неполегливий
заклятий – це проклятий
закомірок – закамарок, див. закоулок
закономірний – природний, усталений, зумовлений, обґрунтований
законоположення – законодавство, див. юриспруденція
закоперщик – див. забіяка
закопчений – закурений, вуджений
закоснівати – животіти, виживотіти, переживотіти, проживотіти, знемогати, знемогти, марудитися, вимаруджуватися, вимарудитися, змаруджуватися, змарудитися, намаруджуватися, намарудитися, промаруджуватися, промарудитися, мучитися, вимучуватися, вимучитися, змучуватися, змучитися, намучуватися, намучитися, промучуватися, промучитися, нидіти, винидіти, занидіти, знедіти, пронидіти,

поневірюватися, поневірятися, поневіритися, попоневірятися, скніти, вискнівати, вискніти, заскнівати, заскніти, зіскнівати, зіскніти, поскнівати, поскніти, проскніти, проскнівати, проскніти

закостеніти – дубіти, задубіти, здубіти, подубіти, клякати, клякнути, заклякати, заклякти, заклякнути, оклякти, оклякнути, уклякати, уклякти, уклякнути

закоулок – завулок, закут, закуточок, закамарок, закапелок, сутки, суточки, див. закомірок

закраска – барва, забарва

закрашувати – див. красити, декорувати

закривати (водогін) – закручувати, закрутити, позакручувати, (двері) – зачиняти, зачинити, позачиняти, (діру) – затуляти, затулити, позатуляти, (запоною) – запинати, запнути, заслонювати, заслонити, позаслонювати, (книгу) – загортати, загорнути, згортати, згорнути, (очі) – заплющувати, заплющити, сплющувати, сплющити, приплющувати, приплющити, склеплювати, склепляти, склепити, стулювати, стуляти, стулити, щулювати, щулити, пощулювати

закривати очі – це померлому

закріпка – зміцничка

закріплювач – зміцнило

закройщик – крояч, кравець

закром – засіка

закулісний – позалаштунковий

закупорений – закубрений, зачинений, заткнутий, закоркований

закупорка – закубра, затка, затика, затулка, каглянка, запха, пака, (дороги) – зупин, зупинка

закупорювати – закубрювати, закубрити, позакубрювати, закорковувати, закоркувати, позакорковувати, затикати, заткнути, заткати, позатикати, пакувати, запаковувати, запанувати, позапаковувати, (кров) – зціплювати, зціпляти, позціплювати, (рана) – заснічуватися, заснічитися, (шлях) – див. блокувати

закупорювач – кубрій, затикач, пачкар

закуска – перекуска, підобід, підвечірок,. заїдка, заїжка, див. десерт

закусувати – перекусувати, перекусити, підобідувати, підобідати, підвечерювати, підвечеряй, підвечіркувати, підвечіркати, попоїсти

зал – див. заля

залежалий – залежаний, залежний, залеглий, леглий

залив (моря) – затока, (річки) – зага, заводь

залив – це злив дощу

залитий – заллятий, заливний

заліг – див. залог

заліж (копалини) – поклад

залізна руда – залізняк

залізноплавильний – залізотопний

залізопрокатний – залізовальцевий, вальцевий
залізорудний – залізняковий
залог – застава, запорука
залога – це див. гарнізон
заложник – ставник, див. аманат
залом – злам, іа?аеаі, вилам, зворот, згин, вигин, закрут
залп – випал, яса
заля – світлиця, збірня, див. авдиторія
зальотник – див. ловелас
замазка – кіт, шарляк
замазувати (написане) – стирати, стерти, постирати, витирати, витерти, повитирати, (очі) – замилювати, замилити, позамилювати, (шпару) – зашпаровувати, зашпарувати, позашпаровувати, кітувати, закітовувати, закітувати, позакітовувати, (бруднити) – див. грязнити
замазура – див. неряха, чумазий
замазуха – див. неряха
заманка – див. приманка
заманливо – вабно, вабливо, привабно, привабливо, знадно, знадливо, принадно, принадливо
заманювати – вабити, виваблювати, вивабити, повиваблювати, заваблювати, завабити, позаваблювати, зваблювати, звабити, позваблювати, поваблювати, повабити, приваблювати, привабити, поприваблювати, залучувати, залучати, залучити, позалучувати, позалучати, захоплювати, захопити, позахоплювати, зацікавлювати, зацікавити, позацікавлювати, надити, знаджувати, знаджати, знадити, познаджувати, познаджати, принаджувати, принаджати, принадити, попринаджати, намовляти, намовити, понамовляти, змовляти, змовити, позмовляти, перемовляти, перемовити, поперемовляти, привертати, привернути, попривертати, навертати, навернути, понавертати, прихиляти, прихилити, поприхиляти, нахиляти, нахилити, понахилювати, схиляти, схилити, посхиляти, спокушати, спокусити, поспокушати, тягти, потягти, затягувати, затягати, затягти, позатягувати, позатягти, притягувати, притягати, притягти, попритягувати, попритягати, див. підманювати, манити, приманювати
замаскований – личкований
замаслювати – мастити, вимащувати, вимастити, повимащувати, змащувати, змастити, позмащувати, смальцювати, висмальцьовувати, висмальцювати, повисмальцьовувати, засмальцьовувати, засмальцювати, позасмальцьовувати, заяложувати, заяложити, позаяложувати, див. намаслювати, промаслювати
замах (крил) – помах, (убити) – спроба, намір, напад, див. атентат
замашистий – замашний
замашка – нахил, звичка
заминати (справу) – заглушувати, заглушити, позаглушувати, зглушувати, зглу-

шити, позглушувати, приглушити,, поприглушувати, затирати, затерти, позатирати, тлумити, затлумлювати, затлумити, позатлумлювати, потлумлювати, потлумити, притлумлювати, притлумити, попритлумлювати, стлумлювати, стлумити, постлумлювати, див. тушувати

замирати – завмирати, завмерти, позавмирати, загасати, загаснути, позагасати, затихати, затихнути, позатихати, нидіти, занидіти, знидіти, уклякати, уклякнути, уклякти, повклякати, умлівати, умліти, поуклівати

замисел – задум, надум, намір

замислений – задуманий, задумливий

замисливник – витівник, вигадько, вигадник, штукар, призвідець, призвідця, привідця, див. ініціятор, забіяка, замишляти – задумувати, задумати, видумувати, видумати, надумувати,, надумати, змовлятися, змовитися, позмовлятися, киринити, покиринити, скиринити, плянувати, запляновувати, заплянувати, спляновувати, сплянувати, поспляновувати, упляновувати, уплянувати, повпляновувати, юдити, з'юдити, поюдити, див. затівати

заміжня – одружена

заміряння – намір, див. замисел

замісник – заступник

замітка – див. нотатка, примітка, помітка, ремарка, футнот, причинок

замітливий – спостережливий, кмітливий, меткий, метикуватий, спритний, тямкий, див. бистрий, понятливий, примітливий, топковий

замітний – визначний, значний, відомий, загальновідомий, див. популярна, видатний

замітно – видко, зауважено

замічати – зауважувати, зауважити, завважати, завважити, бачити, забачати, забачити, позабачати, добачати, добачити, подобачати, убачати, убачити, повбачати, додивлятися, додивитися, удивлятися, удивитися, повдивлятися, спостерегати, спостерегти

замічати – зазначати, зазначити, позазначати, див. маркувати

замічений – зауважений, добачений, побачений, спостережений

замішаний – уплутаний, заплутаний

замішання – збентежа, зніяка, ніяковість, розгуба, розгубленість

замішання – це тіста з.

замішка – місиво, мішанина

замішка – збентега, див. замішання

замішатися – ніяковіти, заніяковіти, зніяковіти, поніяковіти, бентежитися, збентежуватися, збентежитися, позбентежуватися, соромитися, засоромлюватися, засоромитися, позасоромлюватися, усоромлюватися, усоромитися, повсоромлюватися, торопіти, заторопіти, сторопіти, уторопіти

заміщати – заступати, заступити, позаступати

замкнутий (ключем) – замкнений, позамиканий, (людина) – див. анахорет

замок – колодка
зймок – твердиня
замотаний – завинений, завинутий, загорнений, загорнутий, угорнений, угорнутий, затушканий, затушкований, утушкований
замотувати – див. завертати
замуж – див. заміж
замужем – одружена, віддана
замужня – див. замужем
занавіска – заслона, фіранка, див. портьєра
занемогати – знемогати, знемогти, див. занездоровіти, чахнути
занимати – займати, зайняти, займити, позаймати, забирати, забрати, позабирати, перебирати, перебрати, поперебирати, розбирати, розібрати, порозбирати, захоплювати, захопити, позахоплювати, накидатися, накинутися, понакидатися, опановувати, опанувати, поопановувати
заниматися – братися, узятися, взятися, заходжуватися, заходитися, заходитися, клопотатися, заклопотатися, наклопотатися, поклопотатися, порядкувати, спорядковувати, спорядкувати, поспорядковувати, упорядковувати, упорядкувати, повпорядковувати, див. возитися, валандатися
заниматися (господаркою) – господарювати, загосподарювати, нагосподарювати, погосподарювати, прогосподарювати, (кравецтвом) – кравцювати, закравцювати, покравцювати, прокравцювати, (рибацтвом) – рибалити, зарибалити, нарибалити, порибалити, прорибалити, урибалити, (справою) – справляти, справити, посправляти, (торгівлею) – торгувати, виторговувати, виторгувати, повиторговувати, наторговувати, наторгувати, понаторговувати, поторговувати, проторгувати, сторговувати, сторгувати, посторговувати, уторговувати, уторгувати, повторговувати.
заново – знову, знов
заноза – скалка, скалочка, скабка, скабочка, скіпа, скіпка, скіпочка, шпичак, шпичка
заноза – варивода, див. задиркуватий, забіяка
заноза – це в ярмі
занозливий – див. хвастун
занятий – зайнятий, заповнений, уживаний, захоплений
заоблачний – понадхмарний, позахмарний
заосмотрений (св. причастя) – запричастений
заочно – позаочно, позаочі
запад – занепад
(господарки) – підупадок, (добробуту) – зубоження, злидні, (духу) – зневіра, (сили) – знесила
запад – це яма
западня – пастка, сільце, див. мишеловка
запах – пах, пахощі, сморід, див. аромат, вонючий

запилювати – порошити, запорошувати, запорошити, позапорошувати, напорошувати, напорошити, понапорошувати, обпорошувати, обпорошити, пообпорошувати, припорошувати, припорошити, поприпорошувати, спорошувати, спорошити, поспорошувати
запилювати – це квіти пилком
запирати – замикати, замкнути, позамикати, засувати, засунути, позасувати, защіпувати, защіпити, позащіпувати, зачиняти, зачинити, позачиняти
записка – писулька, цидулка, цидулочка, див. нотатка
запитання – запит, випит, спит
запитання – це дія
запозивати (до суду) – скаржити, заскаржувати, заскаржити, позаскаржувати, оскаржувати, оскаржити, пооскаржувати, винуватити, звинувачувати, звинуватити, позвинувачувати, закидати, закинути, позакидати
запій – могорич
запінюватися (кінь) – милитися, замилюватися, замилитися, позамилюватися, змилюватися, змилитися, позмилюватися, (пиво) – шумувати, зашумовувати, зашумувати, зішумовувати, зішумувати, вишумовувати, вишумувати, прошумовувати, прошумувати
запір – див. запор
запірка – засувка, защіпка, клямка, клямочка
заплід – див. ембріон
запліднювати (квіти) – запилюватися, (кози) – перчити, виперчити, сперчити, поперчити, (люди) – злягатися, злягтися, спати, наспати, поспати, (пси) – склінчатися, виклінчатися, склінчатися, поклінчатися, (птахи) – паруватися, спаровуватися, (риби) – нерестися, винерестися, знерестися, понерестися, тертися, витертися, стертися, потертися
запоминати – пам’ятати, запам’ятати, упом’ятати
запоминати – це забувати
заповідання – заповіт, див. тестамент
заповідник – заказнище
заповідь (Божа) – наказ
заповідь – це провістка
заполонений – бранець, полонений
запонка – застібка, запиначка, галка, гаплик, спінка, спона, чепрата, шпонька, шпона, див. булавка, брошка, застіжка, аграф, пряжка
запор – замок, колодка, засув, защіпка, див. запірка
запорозький – запорізький
запотиличник – гамалик, карк, див. затилок
запояска – див. фартух
заправила – ватажок, привідця, див. забіяка
запрещати – забороняти, заборонити, позабороняти, заказувати, заказати, позака-

зувати,
запрошення – запросини
запрошення – це дія
запруда – гата, гатка, загата, гребля, тама
запруджувати – гатити, загачувати, загатити, позагачувати, згачувати, згачити, позгачувати, тамувати, затамовувати, затамувати, позатамовувати, стамовувати, стамувати
запускати – занедбувати, занедбати, позанедбувати, занехаювати, занехаяти, позанехаювати, задавнювати, задавнити, позадавнювати, лишати, залишати, залишити, позалишати, полишити
запускати – це бороду
запустілий – спорожнілий, залишений, покинутий, безлюдний, занеханий, занедбаний
запущений – див. запустілий
зараз – заразом, водночас, див. враз
зараз – це негайно
заразний – заразливий, заметливий, див. інфекційний
зарево – заграва
зарівно – однаково, також, див. зрівна
заробляющий – заробітний, заробітковий, працівник, робітник
зарошений – зарослий
зарубіжний – закордонний, позамежний, потойбічний
зарубцьовання (мед.) – близна
зарум'янювати (хліб) – загнічувати, загнітити, позагнічувати
заря – заграва, див. зарево
зарябіти (в очах) – міготіти, вимиготіти, замиготіти, змиготіти, помиготіти, мигкотіти, вимигкотіти, замигкотіти, мерехтіти, замерехтіти, змерехтіти, померехтіти,
(на воді) – брижити, забрижити, вибрижувати, вибрижити, збрижувати, збрижити, побрижувати, побрижити, убрижувати, убрижити
заряд – набій, див. патрон, амуніція
заряджати – ладувати, заладовувати, заладувати, позаладовувати, наладовувати, наладувати, поналадовувати, наснажувати, наснадити, понаснажувати. (див. противн. розряджати
заряджувати – це управляти
засахарюватися – цукрітися, поцукрітися, зацукрюватися, зацукрітися, позацукрюватися, див. сахарити
засвідчення – посвідка, свідоцтво, див. атестат
засвоювати – вчитися, вивчати, вивчити, повивчати, завчати, завчити, позавчати, навчатися, навчитися, понавчатися, учитися, вправлятися, вправитися, повправлятися, досвідчуватися, досвідчитися, удосвідчитися, опановувати, опанувати, повпановувати, призвичаюватися, призвичаїтися, удосконалюватися, удосконалитися,

повдосконалюватися, див. привикати, наловчитися, практикувати
засвоювати – це привласнювати
засекречувати – таємничити, затаємничувати, затаемничити, ховати, заховувати, заховати, приховувати, приховати, сховувати, сховати, посховувати, див. утаювати
засилля – перевага, сила, гора
засипати – засинати, заснути, позасинати, усинати, уснути, повсинати
засипати – це сипати і див. просипати
засідання – нарада, сходини, див. сесія
засідатель (суду) – підсудок
засічка – карб, див. марка
заскакувати – передити, випереджувати, випередити, повипереджувати, випереджати, упереджувати, упередити, повпереджувати, запопадати, запопасти, позапопадати, хапати, хапнути, вхопити, ухопити, вихоплювати, вихопити, повихоплювати, захоплювати, захопити, позахоплювати, охоплювати, охопити, посхоплювати, перехоплювати, перехопити, поперехоплювати, розхоплювати, розходити, порозхоплювати, схоплювати, схопити, посхоплювати, устигати, устигнути, устигти, повстигати, встигати, встигнути, встигти
заскакувати – вступати, вступити, завітувати, завітати, відвідувати, відвідати, повідвідувати, навідуватися, навідатися, провідувати, провідати, загощувати, загостити
заскочка – див. запірка
заспаний – заспалий, оспалий, див. сонний
заставати – застигати, застигти, позастигати, устигати, устригнути, повстигати, захоплювати, захопити, позахоплювати, застукати
заставляти – змушувати, змусити, позмушувати, вимушувати, вимусити, повимушувати, примушувати, примусити, попримушувати, силувати, зісилувати, присилувати, присилити, поприсилувати, приневолювати, приневолити, поприневолювати
заставляти (місце) – див. загромождати
застереження – передумова, упереджа, попереджа
застіжка – див. запонка, пряжка
застій – затримка, гайка, загайка, див. затяжка
застрахований – забезпечений, див. страхувати
застрільник – див. забіяка
застрільщик – див. застрільник
застрявати – застрягати, застрягнути, застрягти, позастрягати, захрясати, захрястнути, позахрясати
заступ – рискаль, копаничка
заступ – це опіка
заступатися – див. заботитися

засуха – посуха
засухостійний – суховитривалий, посуховитривалий
засучувати – засукувати, засукати, позасукувати, закасувати, закасати, позакасувати, підкасувати, підкасати, закачувати, закачати, позакачувати, закочувати, закотити, позакочувати
затасканий (одяг) – зношений, заяложений, (річ) – затягнений
затаювати – див. засекречувати
затвор – закривка, засувка, гатка, див. запірка, собачка
затворник – див. анахорет
затворяти (двері) – зачиняти, зачинити, позачиняти, див. противн. отворяти
зате – проте, прецінь, але, натомісць, див. усетаки, еднак, всеж
затилля – зад, задвірок, задвір'я, запілля
затилок – потилиця, див. запотиличник
затихший – затихлий, загаслий, згаслий, гаслий
затівати – замірятися, заміритися, збиратися, зібратися, загадувати, загадати, важитися, наважуватися, наважитися, поважитися, намагатися, намогтися, пробувати, спробувати, опитувати, виспитувати, поспитувати, див. замишляти
затіснений – стиснутий, стиснений, стислий, утиснений, утиснутий, дусливий, дусний
затіснювати (гурт) – стискувати, стискати, стиснути, постискати, (зуби) – сціплювати, сціпити, посціплювати, (обійми) – обхоплювати, обхопити, пообхоплювати, охоплювати, охопити, посхоплювати, (стосунки) – зближувати, зблизити, позближувати, (чобіт) – муляти, мулити, змулювати, змуляти, змулити, (уста) – стуляти, стулити, постуляти, (у що) – утискувати, утискати, утиснути, повтискувати, убгати, поубгати
затія – замір, вигадка, витівка
затьміння – затемка, потьмара, запаморока, (сонця) – затьма
зато – див. зате
затор (гуральн.) – затірка, (леду) – підталина, (люду) – тиснява, затиск, див. загромождати
затравлений – див. травити
затрата – витрата, видаток
затрата – це згуба
затруджений – виснажений, знесилений, перевтомлений, утомлений, змарнілий
затрудняти – див. утрудняти
затрудити – це заболіти
затхлий – гнильний, гнилий, зіпсований, вологий, удушний
затяжка – гайка, гаянка, загайка, зволіка, затримка, див. застій
заумний – безглуздий, нісенітний, незрозумілий
Захарій – Захар, Захарко
захват – захоп, запал, загарба

захватний – загарбний, загарбницький, див. імперіялістичний
захватний – захопливий, захопний, звабливий, звабний, вабкий, вабливий, вабний, повабний, привабний, привабливий, знадний, знадливий, принадний, принадливий
захлибатися – захлинатися, захлинутися, позахлинатися, похлинатися, похлинутися, схлинатися, схлинутися, посхлинатися
захлиснутися – див. захлибатися
захожий – зайда, приходько, заблуда, приблуда, приплентач, зайшлий, звідній, див. бродяга
зачерк – нарис, див. ескіз, скетч
зачеркувати – закреслювати, закреслити, позакреслювати, викреслювати, викреслити, повикреслювати, перекреслювати, перекреслити, поперекреслювати, скреслювати, скреслити, поскреслювати
зачим – навіщо, провіщо, пощо, нащо, чом, чому, чого
зачинання – початок, почин, зачин, починок, див. ініціятива
зачинатель – привідця, див. забіяка, застрільник
зачинщик – див. зачинатель
зачот – залік
зачумлений – очманілий, зачманілий, запаморочений, стуманілий, здурілий, чмелений, тороплений, отетерілий, ошелешений, приголомшений, прибитий, див. дурак
зашийник – карк, потиличник, потилиця, див. запотиличник, затилок
зашпилювати – запинати, запнути, позапинати
заштатний – позаскладовий
защита – захист, оборона, охорона, опіка, забезпека
зашищати – захищати, захистити, боронити, обороняти, оборонити, забезпечувати, забезпечити, позабезпечувати, охороняти, охоронити, поохороняти
заява – проголос, оповістка, невідома, свідоцтво, див. меморандум
заявляти – казати, сказати, виказувати, виказати, повиказувати, проказувати, проказати, попроказувати, висловлювати, висловити, проголошувати, проголосити, попроголошувати, див. об'являти
заядлий – запеклий, завзятий, заповзятий, затятий, упертий, впертий, неполегливий, твердий, міцний, напосідливий, настирливий, ретельний, див. заклятий
з... – Коли нема слова з префіксом
з.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. зреформувати див. реформувати
збезображувати – спотворювати, спотворити, поспотворювати, калічити, покалічити, скалічувачи, перекручувати, перекрутити, поперекручувати
зберегальна каса – щадниця
збиватися (волосся) – лямчитися, залямчуватися, залямчитися
збіглець – див. біженець
зближення – зблиз
зближення – це дія

зборка (одягу) – згортка, зморшка, бриж, брижі, складинка
збруя – зброя
збруя – це кінська
звал – смітник, смітисько, смітярка, смітничка, купа, куписько
званний – кликаний, викликаний, закликаний, накликаний, покликаний, прикликаний, скликаний, прошений, запрошений, упрошений, спрошений, названий
звати – кликати, кликнути, викликувати, викликати, повикликувати, відкликувати, відкликати, закликати, позакликати, накликувати, накликати, понакликати, окликувати, окликнути, перекликувати, перекликати, поперекликувати, покликувати, покликати, прикликувати, прикликати, скликувати, скликати, поскликувати, запрошувати, запросити, позапрошувати, напрошувати, напросити, понапрошувати, спрошувати, спросити, поспрошувати, гукати, гукнути, гуконути, вигукувати, вигукнути, повигукувати, загукати, згукувати, згукати, позгукувати, нагукувати, нагукати, понагукувати, перегукуватися, поперегукуватися, див. призивати, підзивати, підкликувати
звати – називати, назвати, поназивати, називатися, назватися, поназиватися, прозивати, прозвати, попрозивати, узивати, узвати, повзивати, іменувати, найменовувати, найменувати, понайменовувати, пойменовувати, пойменувати
зведення (відомостей) – звіт, (документів) – збірка, сукупа, сукупність, (м'язів) – судома, корчі, (рахунків) – підрахунок
зведення – це покритки
звено – ланка, ланець
звергати – скидати, скинути, поскидати, викидати, викинути, повикидати, перекидати, перекинути, поперекидати, розкидувати, розкидати, порозкидати, валити, завалювати, завалити, позавалювати, звалювати, звалити, позавалювати, звалювати, звалити, позвалювати, повалювати, повалити, розвалювати, розвалити, порозвалювати,
звергати – це виригнути
звернення – зворот, заворот, наворот, скрут, оберт
звернення – див. апель, проклямація
зверстовувати (друкар.) – складати, скласти, поскладати, див. наверстовувати
зайняти – вибачати, вибачити, повибачати, дарувати, подарувати, ударувати, перепрошувати, перепросити, поперепрошувати, прощати, простити
звисока – згори, згорда, спогорда, див. важничати
звихати – див. вивихувати
звідниця – звабниця, спокусниця, баламутка
звізда – зоря, зорина, зоринка, зориночка, зориця, зорниця, зірниця, зірка, зірочка, зіронька
звіздар – зорій, зорар
звірений – зіставлений, узгіднений
звіринець – звірня, звірняк, звіривник

звірок – звірятко, звіреня, звіринка, звірючка, звіря
звірство – звірячість
звірствувати – катувати, закатовувати, закатувати, позакатовувати, покатовувати, покатувати, скатовувати, скатувати, поскатовувати, мучити, вимучувати, вимучити, повимучувати, замучувати, замучити, позамучувати, змучувати, змучити, позмучувати, перемучувати, перемучити, попереучувати, помучувати, помучити, умучувати, умучити, повмучувати
звіряти – зіставляти, зіставити, позіставляти, порівнювати, порівняти, попорівнювати, узгіднювати, узгіднити, поузгіднювати
звісно – відомо, зрозуміло, звичайно, певно, авжеж, адже, атож, аякже, див. невідмінно, безпремінно
звозчик – возій, див. шофер, фірман, фурман
зволяти – бажати, забажати, побажати, горазд, прошу, будь ласка, як ваша ласка, див. рачити, позволяти
зв'язь – зв'язок, пов'язь, стосунок, стосунки
згибати – див. загибати
згибати – див. гибнути
зглядно – порівняно, щодо, більш–менш, зглядно
зговір – змова
зговірливий – згідливий, лагодливий, поступливий, податливий, плохий, сумирний, потульний, уклінний, покірний, див. смирний, покійний, кроткий, робкий
зговорюватися – змовлятися, змовитися, позмовлятися, домовлятися, домовитися, подомовлятися, умовлятися, умовитися, повмовлятися, згоджуватися, згодитися, позгоджуватися, погоджуватися, погодитися, порозуміватися, порозумітися
згризота – гризота, муки, скруха, див. скорб, ностальгія, печаль, тоска, хандра
згрубша – загально, назагал, приблизно, більш–менш, у головному
згрудитися – див. товпитися
згружати – виладовувати, виладувати, повиладовувати, зладовувати, зладувати, позладовувати, вивантажувати, вивантажити, повивантажувати, звантажувати, звантажити, позвантажувати,
згружати – це місити дорогу
згущений – згуслий, див. конденсований
ЗДА – див. Сполучені Штати А.
здвиг – рух, порух, зрух, посув, хода, похід
здержаний – стриманий, поміркований, помірний, невибагливий, невимогливий
здержаний – потамований, притамований, стамований, утамований, загамований, згамований, погамований, угамований, втихлий, утихлий, затихлий, притихлий, притишений, стишений, утишений
здержувати – гамувати, погамувати, загамовувати, загамувати, позагамовувати, згамовувати, згамувати, позгамовувати, угамовувати, угамувати, повгамовувати, заспокоювати, заспокоїти, позаспокоювати, приборкувати, приборкати, поприбор-

кувати, спинювати, спиняти, спинити, поспинювати, поспиняти, зупиняти, зупинити, позупиняти, повпинювати, повпиняти, припинювати, припиняти, припинити, поприпиняти, упиняти, упинити, повпиняти, тамувати, затамовувати^ затамувати, позатамовувати, потамовувати, потамувати, притамовувати, притамувати, стамовувати, стамувати, постамовувати, утамовувати, утамувати, повтамовувати, тримати, затримувати, затримати, позатримувати, перетримувати, перетримати, попередтримувати, потримувати, потримати, притримувати, притримати, попритримувати, утримувати, утримати, повтримувати, уговтувати, уговтати, повговтувати, укоськувати, укоськати, повкоськувати, ускромляти, ускромити, повскромляти, див. держати, підкоряти, підчиняти, подавляти, придержувати, смиряти, підневолювати

здетермінованість – див. рішучість

здільно – відрядне, відкавалка

зднятoк – див. знімок

здобний (хліб) – здобрений, засмачений

здоровань – дебелень, дебеляка, див. здоровило, здоровезний

здоровань – це доброго здоров'я

здороватися – вітатися, звітатися, повітатися, привітатися, рукатися, зарукатися, зрукатися, порукатися, чоломкатися, зічоломкуватися, зічоломкатися, обчоломкуватися, обчоломкатися, пообчоломкуватися, почоломкуватися, почоломкатися, перечоломкуватися, перечоломкатися, поперечоломкуватися

здоровезний – великий, див. колосальний, здоровань, прездоровий

здорованний – див. здоровезний

здоровецький – див. здоровезний

здоровило – велетень, велет, моцак, моцар, одоробало, див. гігант, великан, здоровань

здоровіти – одужувати, одужати, поодужувати, видужувати, видужити, повидужувати, здужувати, здужати, поздужувати

здорово – дуже, вельми, надто, міцно

здорово – це здоров'яно

здравиця – уздоровня, видужня, див. курорт

здрастуй – бувай здоров, добрий день, добра ніч, добрий вечір

здріти – див. видіти

здря – див. напрасно, зря

здувати – див. дути

здуру – дурепно, бевзня, тумака, дуриндо, дурісно, подурному

здушувати – див. гнітити, нагнітати, пресувати, роздушувати

Зевс – батько богів, див. Юпітер

зелень – зеленощі, зелення, зело, зілля, зіллячко, клечання, руна, рунь, вруно, врунa

землекоп – грабар, копач

землероб – рільник, орач, плуготар, селянин, див. ратай, хлібороб
землеробство – рільництвоь див. агрикультура, хліборобство
землесос – див. ескаватор
землечерпалка – див. ескаватор
земський – земний
зеніт – найвище, щонайвище, див. верх
зенітна (гармата) – височинна
зерно (у коморі) – збіжжя, див. зернові культури
зернові культури – збіжжя, пашня
зерно – це окреме зернятко
зеркало – дзеркало, дзеркальце, люстро, люстерко, люстеречко, лустеречко
зеро – нуля
зефір – вітерець
З'єднані Держави Америки (ЗДА) – Злучені Американські Стейти (ЗАС)
зживати – вибавлятися, вибавитися, повибавлятися, збувати, збути, позбувати, збуватися, збутися, позбуватися, звільнятися, звільнитися, позвільнятися, увільнятися, увільнитися, поувільнятися, здихуватися, здихатися, поздихуватися, скараскуватися, скараскатися, поскараскуватися, спекуватися, спекатися, поспекуватися
зживати – відживати, віджити, повідживати, переживати, пережити, попереживати, проживати, прожити, перебувати, перебути
зживатися – звикати, звикнути, позвикати, звикатися, звикнутися, позвикатися, навикати, навикнути, понавикати, обвикати, обвикнути, обвикти, пообвикати, обвикатися, обвикнутися, обвиктися, пообвиоббуватися, оббутися, пооббуватися, оговтуватися, оговтатися, пооговтуватися, обзвичаюватися, обзвичаїтися, пообзвичаюватися, зізвичаюватися, зізвичаїтися, позізвичаюватися, назвичаюватися, назвичаїтися, поназвичаюватися, узвичаюватися, узвичаїтися, поузвичаюватися
ззиратися – дивитися, видивлятися, видивитися, повидивлятися, задивлятися, задивитися, позадивлятися, додивлятися, додивитися, пододивлятися, надивлятися, надивитися, понадивлятися, обдивлятися, обдивитися, пообдивлятися, подивитися, придивлятися, придивитися, попридивлятися, удивлятися, удивитися, повдивлятися
зиб – брижі
зигзаг – кривуля, карлючка
зимою – взимі, узимі, узимку
зібрання – збір, збори, збірка
зібрання – це дія
зів – пащека
зівака – ґава, гавря, солопій, розтелепа
зівати – зіхати, зіхнути, зазіхати, позіхати, позіхнути
зівати – ґавити, вигавлювати, вигавити, повигавлювати, зігавлювати, зігавити, позігавлювати, згавлювати, згавити, позгавлювати, прогавлювати, проґавити

зівок – позіх
зізвати – див. звати
зізла – злостиво, злісно, люто
Зінаїда – Зінька
зіниця – чоловічок, зінька, див. зрачок, ірис
Зіновій – Зінько
зірвиголова – див. урвиголова
зіркий – гострозорий, проникливий, пильний
зіставати – лишати, лишити, залишати, залишити, позалишати, облишати, облишити, пооблишати, полишати, полишити, кидати, покидати, покинути, цуратися, відцуратися, зіцуратися, відсахуватися, відсахнутися, зіяти – глибочіти, заглибочіти, зіглибочіти, углибочіти
з'їжуватися – щулюватися, щулитися, зіщулюватися, зіщулитися, пощулюватися, пощулитися, кулитися, скулюватися, скулитися, поскулюватися, бгатися, зібгатися, убгатися, нітитися, знічуватися, знітитися, унітитися, гордитися, з'юрдитися, виюрдитися, див. корчитися, морщинитися
зйомка – фото, фотографія
злаки – зілля, зіллячко, збло, збіжжя, див. зелень
злий – лютий, розлютований, скажений, оскаженілий, шалений, несамовитий, жорстокий, нелюдяний, злосний, див. сердитися, вовкодух, фурія
злитися – див. сердитися, біснуватися, яритися
зліва – ліворуч
злоба – лють, сказ, скаженість, злосливість, зненавида
злободенний – начасний, сучасний, поточний, див. актуальний
зловіщий – лиховісний, зловорожий
зловонець – смердюк, смердючка
зловредний – шкідливий, згубливий, вадливий, вадкий
злодіяння – злочин
зложити – класти, складати, скласти, поскладати, викладати, викласти, повикладати, закладати, закласти, позакладати, накладати, накласти, понакладати, обкладати, обкласти, пообкладати, перекладати, перекласти, поперекладати, підкладати, підкласти, попідкладати, покладати, покласти, прикладати, прикласти, розкладати, розкласти, порозкладати, укласти, повкладати
злополучний – нещасний, нещасливий, лихий, бідолашний
злорадний – див. саркастичний
злословити – див. дискредитувати
злоумишлений – зловмисний, навмисний, умисний, злочинний
злоумишляти – див. інтригувати, затівати, замишляти, дискредитувати
злощасний – знедолений, див. злополучний
злюка – вовкодух, див. злий
змагання – змаг, змага, боротьба, суперництво, див. конкуренція, спорт

змикати (очі) – плющити, заплющувати, заплющити, позаплющувати, приплющувати, приплющити, поприплющувати, сплющувати, сплющити, посплющувати, склеплювати, склепляти, склепити, посклеплювати, посклепляти, (губи) – стулювати, стуляти, стулити, постулювати, постуляти
змисл – зміст, глузд, тяма, розуміння– див. сенс, рація
змисл – це зору, слуху з.
змичка – зв'язок
змій – див. змія, дракон
змій – це паперовий дитячий
зміновіховець – див. дисидент, опортуніст, реалітетник, конформіст
змінчивість – мінливість
змішане – суміш
зміщати – совати, сунути, висовувати, висунути, відсовувати, відсунути, засовувати, засунути, насовувати, насунути, посовувати, посувати, посунути, пересовувати, пересунути, посовувати, просовувати, просунути, розсовувати, розсунути, усовувати, усунути
змія – гадюка, див. гад, змій
зморщений (обличчя) – зморшкуватий, (овоч) – морхлий, поморхлий, плюский
змрок – сутінок, сутінки, сутінь, присмерк, присмерки, померки
змучений – виснажений, здорожений, зморений, знеможений, знесилений, охлялий, присталий, спрацьований, стомлений, потомлений, утомлений
змучуватися – виснажуватися, виснажитися, повиснажуватися, знемогати, знемогти, знеможіти, знесилюватися, знесилитися, познесилюватися, моритися, зморюватися, зморитися, позморюватися, уморюватися, уморитися, повморюватися, нудіти, занудіти, знудіти, знуджуватися, знудитися, познуджуватися, нануджуватися, нанудитися, понануджуватися, понивати, понити, занивати, занити, знивати, знити, спрацьовуватися, спрацюватися, поспрацьовуватися, томитися, натомлюватися, натомитися, понатомлятися, потомлюватися, потомитися, стомлюватитя, стомитися, постомлюватися, утомлюватися, утомитися, повтомлюватися, ухекуватися, ухекатися, повхекуватися, захекуватися, захекатися, позахекуватися, ухоркуватися, ухоркатися, захоркуватися, захоркатися, позахоркуватися, схоркуватися, схоркатися, посхоркуватися, див. обезсилювати
знак – познака, позначка, карб, див. марка, сигнал
знакомий – знайомий, знайомець
знакомитися – знайомитися, зазнайомлюватися, зазнайомитися, позазнайомлюватися, назнайомлюватися, назнайомитися, поназнайомлюватися, познайомлюватися, познайомитися, узнайомлюватися, узнайомитися, повзнайомлюватися, запізнаватися, запізнатися, позапізнаватися, спізнаватися, спізнатися, поспізнаватися
знаменитий – славетний, славний, уславлений, визначний, великий
знаменувати – значити, визначувати, визначати, визначити, повизначувати, повизначати, зазначувати, зазначати, зазначити, позазначувати, означувати, означати,

означити, поозначувати, позначувати, позначати, позначити, доводити, довести, подоводити, показувати, показати, свідчити, засвідчувати, засвідчити, позасвідчувати, посвідчувати, посвідчити,
знамя – прапор, стяг, майва, корогва, корогов, хоругва, див. флаг, орифляма, фама
знароку – див. нарошно
знаскоку – випадом, нападом, раптом, раптово, умить, миттю, трибом, стрибком, див. враз, моментально, скоро
знатний – вельможний, мостивий, значний, див. знаменитий, іменитий
знатурений – див. упорний
знать – великопанство, вельможі
знахар – чаклун, ворожбит, див. колдун, мольфар, хіромант, маг, чародій
значення – зміст, розуміння, думка, тямка, тямність, вияв, вимова, вага, вартість, ознака, див. контест, семантика
значення – це карбування
значити – визначувати, визначити, повизначувати, зазначувати, зазназначити, позазначувати, означувати, означати, поозначувати, узначувати, узначити, повзначувати, накреслювати, накреслити, понакреслювати, окреслювати, окреслити, підкреслювати, підкреслити, попідкреслювати, обумовлювати, обумовити, зумовлювати, зумовити, тлумачити, витлумачувати, витлумачити, повитлумачувати, розтлумачувати, розтлумачити, порозтлумачувати, стлумачувати, стлумачити, постлумачувати, див. інтерпретувати
значити – див. маркувати
значить – отже, себто, мовляв
значно (ніж) – набагато, багато, далеко, видатно
значущий – промовистий, багатомовний, виразний, значливий
зневірення – зневіра
зневірення – це дія
знеможення – знемога
знеможення – це дія
знемощіти – див. чахнути
знесення – уневажнення, див. касація
знесення – це принос
зниження – знижка
зниження – це дія
знизу – здолу, здолини, зісподу, ізподу, сподом
зніжуватися – розпещуватися, розпеститися, порозпещуватися, випещуватися, випеститися, повипещуватися, спещуватися, спеститися, поспещуватися
знімач – див. фотограф, геометр
знімок – фото, фотокартка, світлина, див. зняток
знобити – морозити, лихоманити, тіпати, зиміти
зносини – стосунки, див. відносини

зносити – терпіти, витерплювати, витерпіти, повитерплювати, натерплюватися, натерпітися, понатерплюватися, стерплювати, стерпіти, постерплювати, витримувати, витримати, повитримувати, стримуватися, стриматися, постримуватися
зоб – воло
зов – клич, поклик, заклик, запросини, див. зазив, апель
зовсім – див. цілком
зодіжний – одяговий, одяглий
зодчество – архітектура, будівництво
зодяг – див. одіяння
зоїл – присіка
зола – попіл, присок, приск
золити – лужити, видужувати, вилужити, повилужувати, злужувати, злужити, позлужувати, налужувати, налужити, поналужувати, подужувати, полужити, улужувати, улужити, повлужувати
золовка – зовиця
золотник (машин.) – сувачка
золотовишиваний – гаптований
золотуха (мед.) – жовниця, див. скрофульоза
зольник – попільня, попільниця
зона – смуга, пасмуга, пас, стяга, (поля) – різа
зона – це засніт на збіжжі
зональний – смуговий, смужний
зонд – пробник, штир
зондувати – штирювати, виштирювати, виштирити, повиштирювати, зіштирювати, зіштирити, позіштирювати, обштирювати, обштирити, пообштирювати, поштирювати, поштирити
зонтик – дощар, див. парасоля, омбрель
зоологія – тваринознавство
зоопаразит – твариногалапас
зоотехнік – тваринознавець
зосібна – зокрема, окремо, відокремлено, наріжно, поодинці, див. відрубне, сепаратний
зразець – зразок, взірець, взір, штиб, див. кшталт
зразу – див. враз
зрачок – див. зіниця
зрівна – однак, однаково, однаковісенько, див. зарівно, рівний
зрідка – подеколи, уряди-годи, коли-не-коли, десь-колись, подекуди, де-де, де-не-де, десь-не-десь, див. рідко
зрізаний – витнутий, зітнутий, витятий, відтятий, підтятий, перетятий, потятий, розтятий, стятий, утятий
зрізна – див. зосібна

зрілий (овоч) – стиглий, достиглий, вистиглий, перестиглий
зрілий (хлопець) – дійшлий, мужній, змужнілий
зріти – див. спіти
зріще – видовисько, видиво, дивовижа, (театр.) – вистава
зрослий – дорослий, дійшлий
зрошувати – кропити, закроплювати, закропити, позакроплювати, накроплювати, накропити, понакроплювати, окроплювати, окропити, поокроплювати, покроплювати, покропити, скроплювати, скропити, поскроплювати, поливати, полити, полляти, заливати, залити, залляти, позаливати, зливати, злити, зілляти, позливати
зря – див. напрасно, здря
зряду – див. підряд
зсідатися (кров) – стинатися, (молоко) – вурдитися, звурджуватися, звурдитися, позвурджуватися, скипатися, скипітися, поскипатися. (тканина) – збігатися, збігтися, позбігатися
зсідок – див. гуща
зсоду – див. знизу
зсякати – сохнути, охнути, висихати, висохнути, висохти, повисихати, засихати, засохнути, засхнути, позасихати, усихати, усохнути, усхнути, повсихати, вичерпуватися, вичерпатися, повичерпуватися
зубило – долото
зубодер – зубар, див. дентист
зубоскал – смішко, сміхун, сміхунка, сміхотун, сміхотунка, сміюн, сміюха, сміюшечка, реготун, реготуха, реготушка, реготушечка, див. скалозуб
зубоскалити – жартувати, вижартовувати, вижартувати, зажартувати, зіжартовувати, зіжартувати, пожартовувати, пожартувати, веселити, звеселювати, звеселити, позвеселювати, розвеселювати, розвеселити, порозвеселювати, сміятися, засміятися, насміятися, посміятися, пересміятися, просміятися, розсміятися, реготіти, зареготіти, нареготітися, пореготіти
зубрити – щербити, вищерблювати, вищербити, повищерблювати, зіщерблювати, зіщербити, позіщерблювати, надщерблювати, надщербити, понадщерблювати, пощерблювати, пощербити
зубрити (вивчати) – визуджувати, визудити, повизуджувати, товкти, витовкчувати, витовкти, повитовкчувати, стовкчувати, стовкти, постовкчувати
зубчатка (машин.) – триб, трибок
зуд – сверблячка
зуміватися – дивуватися, здивовуватися, здивуватися, поздивовуватися, надивовуватися, надивуватися, понадивовуватися, подивовуватися, подивуватися, удивовуватися, удивуватися, повдивовуватися, чудуватися, зачудовуватися, зачудуватися, позачудовуватися, зічудовуватися. зічудуватися, позічудовуватися, начудовуватися, начудуватися, поначудовуватися
зусім – див. зовсім

зціляти – гоїти, вигоювати, вигоїти, повигоювати, загоювати, загоїти, позагоювати, згоювати, згоїти, позгоювати, погоювати, погоїти, пригоювати, пригоїти, попригоювати, лікувати, виліковувати, вилікувати, повиліковувати, зліковувати, злікувати, позліковувати, підліковувати, підлікувати, попідліковувати, уліковувати, улікувати, повліковувати
зчеркувати – викреслювати, викреслити, повикреслювати, закреслювати, закреслити, позакреслювати, перекреслювати, перекреслити, поперекреслювати
зчленовувати – з'єднувати, з'єднати, поз'єднувати, об'єднувати, об'єднати, поб'єднувати, поєднувати, поєднати, приєднувати, приєднати, поприєднувати, лучити, злучувати, злучити, позлучувати, залучувати, залучати, залучити, позалучати, получувати, получити, прилучувати, прилучити, поприлучувати, (мотуз) – сточувати, сточити, посточувати
ЗША (З'єднані Штати Америки) – ЗАС (Злучені Американські Стейти)
зштовхувати – зіштовхувати, зіштовхнути, позіштовхувати, виштовхнути, повиштовхувати, відштовхувати, відштовхнути, повідштовхувати, підштовхувати, підштовхнути, попідштовхувати, поштовхувати, поштовхнути, проштовхувати, проштовхнути, попроштовхувати, розштовхувати, порозштовхувати, пхати, пхнути, випихати, випхати, випхнути, повипихати, відпихати, відіпхнути, відпихнути, повідпихати, напихати, напхати, пропихати, пропхати, попропихати, розпихати, розіпхати, розпихнути, порозпихати, спихати, зіпхнути, поспихати, упихати, упхнути, упхати, повпихати, тручати, трутити, витручувати, витрутити, повитручувати, відтручувати, відтрутити, повідтручувати, потручувати, потрутити, стручувати, струтити, постручувати
зшурюватися – див. з'їжуватися
зюд – південновітер
зяб – зябля
зябнути – мерзнути, мерзти, змерзати, змерзнути, позмерзати, намерзати, намерзнути, понамерзати, обмерзати, обмерзти, пообмерзати, померзнути, примерзати, примерзнути, промерзати, промерзнути, див. прозябати
зяяти – див. Зіяти

І

іва – верба, вербиця, вербичка, верболіз
Іволга (птах) – вивільга
ігла – голка, голочка
Ігнатій – Гнат
ігнорант – невіглас, неук, нетямок, див. профан, грамотій
ігнорація – невігластво, неуцтво, необізнаність
ігнорація – зневага, неповага, нехтова, погорда
ігнорувати – гребувати, гребати, зігребувати, зігребати, позігребувати, погребувати, погребати, гордувати, загордувати, погордувати, угордувати, нехтувати, занехтовувати, занехтувати, позанехтовувати, знехтовувати, знехтувати, познехтовува-

ти, легковажити, злегковажувати, злегковажити, помітувати, помітнути, спомітувати, спомітнути, поспомітувати, упосліджувати, упослідити, поупосліджувати, див. дискримінувати, мальтретувати, презирати
іго – ярмо, кормига, неволя, тягар
ігра – гра, грайка, бавка, забава, забавка, забавочка
іграти – грати, вигравати, виграти, повигравати, відігравати, відіграти, повідігравати, загравати, заграти, зігравати, зіграти, позігравати, награвати, награти, понагравати, обігравати, обіграти, пообігравати, перегравати, переграти, поперегравати, пригравати, приграти, попригравати, програвати, програти, попрогравати, розігрувати, порозігрувати.
іграти (діти) – бавитися, забавлятися, забавитися, позабавлятися, розважатися, розважитися, порозважатися, (вино) – шумувати, зашумувати, пошумувати, вишумовувати, вишумувати, повишумовувати, (кров) – буяти, вибуяти, забуяти, збуяти, побуяти, розбуяти
іграшка – цяцька, цяцінька, цяцечка, цяця, забавка, забавочка, лялька, лялечка, ляля
ігрець – грач, картяр
ігрище – кін, грище, див. арена
ідальго – шляхтич еспанський, див. кабальєро
ідентифікувати – тотожнити, витотожнювати, витотожнити, повитотожнювати, пототожнювати, пототожнити, постотожнювати, утотожнювати, утотожнити, поутотожнювати, однаковлювати, однаковити, пооднаковлювати, зоднаковлювати, зоднаковити, позоднаковлювати, самобутнити, висамобутнювати, висамобутнити, повисамобутнювати, зісамобутнювати, зісамобутнити, позісамобутнювати, усамобутнювати, усамобутнити, повсамобутнювати
ідентичний – тотожній, однаковий, однакий, однаковісінький, самобутній
ідентичність – тотожність, самобутність
ідилія – безтурботність, бездоганність, рай
ідіома (грамат.) – неперекладне
ідіосинкразія – відраза (природня)
ідіот – див. кретин, дурак, елігофренний, недоумок, безтолковий, тугодум, бездарний
ідол – бовван, божок, божище, див. кумир
ідолопоклонник – поганець, поганин, (вона) – поганка, (воно) – поганча, нехрист, див. язичник
ідолянин – див. ідолопоклонник
ієрархія – ступневість
ієрей – священик
ієреміяда – голосіння
ієрогліф – див. гієрогліф
іждивенець – утриманець

ізагога – вступ (до науки)
ізбавлятися – позбавлюватися, позбавлятися, позбавитися, вибавлятися, вибавитися, повибавлятися, збавлятися, збавитися, збуватися, збутися, позбутися, визбуватися, визбутися, здихуватися, здихатися, поздихатися, спекуватися, спекатися, поспекуватися, скараскуватися, скараскатися, поскараскуватися, увільнятися, увільнитися, поувільнятися, звільнятися, звільнитися, позвільнятися, див. поквитатися
ізгой – вигнанець, див. остракізм
ізжога – згага, зага, печія, печійка
ізм... – ство
ізморозь – див. іній
ізнанка – спідка, виворіт, див. підкладка
ізо... – однако...
ізографія – образомалярство
ізолювати – відокремлювати, відокремити, повідокремлювати, зокремлювати, зокремити, позокремлювати, окремлювати, окремити, поокремлговати, відгороджувати, відгородити, повідгороджувати, загороджувати, загородити, позагороджувати, обгороджувати, обгородити, пообгороджувати, огороджувати, огородити, поогороджувати, див. відграничувати, ограничувати
ізолювати – степлювати, отеплити, постеплювати, утеплювати, утеплити, повтеплювати
ізоляційний (речовник) – теплотривкий
ізоморфний – формоподібний
ізотермічний – однакотеплий
ізотропність – однаковість
ізохроматичний – однакобарвний
ізохронний – одночасовий
ізоклічний – однакоколовий
Ізраїль (ім'я) – Сруль
ізумруд – смарагд
ізюм – родзинки, див. кишмиш
ізящний – див. красивий, елегантний, граціозний, приличний
ікавка – гикавка, шикавка
ікати – гикати, гикнути, вигикати, вигикнути, загикати, згикати, згикнути, гикавити, загикавити, вигикавлювати, вигикавити, згикавлювати, згикавити, погикавити, щикати, шикнути, вищикати, защикати, пощикати
ікона – образ, образок, образочок
ікра – ікриця, кав'яр
ікт – наголос
іл – мул, намул, глей
Іларіон – Ларіон
ілегальний – незаконний

ілегітимний – нешлюбний
Ілля – Ілько
ілогічний – нелогічний
ілот – кріпак, див. плебей, феляг, пролетар, бідняк
ілюзія – омана, облуда, злуда, марновіра, див. фантазія, міраж, утопія
ілюзорний – оманний, марновірний, несправжній, уроєний, химерний, див. позірний, фальшивий, уявпічний
ілюмінувати – освітлювати, освітлити, поосвітлювати, опромінювати, опромінити, поопромінювати, осявати, осяяти, осяти, поосявати
ілюстрація – малюнок, малюнки, фотообразки
ілюстрація – приклад, зразок
іманентний – притаманний, властивий, своєрідний, самовистачальний
іматрикуляція – впис
імбецильність (мед.) – дурнота, див. ідіот, дурак, елігофренний
імбібіція (мед.) – просяк
імбревіятура – стисловиклад
іменини – народини
іменитий – вельможний, див. знатний
іменно – власне, властиво, атож, саме, а саме, як-то, якже, авжеж
іменувати – називати, назвати, поназивати, озивати, озвати, прозивати, прозвати, попрозивати, узивати, узвати, увізвати, повзивати
імерсія – занура
імігрант – осельник, селюк, новосад, приходько, прихідько, зайда, приблуда, заблуда, див. емігрант
імміграція – заселенство, заселя
імітатор – наподоблювач
імітація – наподоба
імітувати – наподоблювати, наподобити, понаподоблювати, сподоблювати, сподобити, посподоблювати, уподоблювати, уподобити, повподоблювати, наподібнювати, наподібнити, понаподібнювати, сподібнювати, сподібнити, посподібнювати, уподібнювати, уподібнити, повподібнювати
іморальний – неморальний, див. аморальний
імортель (росл.) – безсмертка
імпакт – зудар, поштовх, сутичка, див. колізія
імпас – безвихідь, див. тупик
імператив – наказ, вимога (безумовна), див. категорично
імператив (грам.) – наказовий спосіб
імперативний – наказовий, обов'язковий, конечний, остаточно, невідклично, див. категорично
імперіялізм – загарбництво, див. агресивність
імперсональний – неособовий

імперфект (грамат.) – недоконаний минулий час
імпет – запал, натиск, потяг, поштовх, розмах, рушій, удар, див. імпакт
імпічмент – осуд, звинувача
імплікувати – уплутувати, уплутати, повплутувати
імплозивий – невибуховий
імпозантний – величний, показний, пишний, святочний, вражаючий, поважний, значний, див. презентабельний, солідний, порядний
імпондерабілія – невизначеність
імпонувати – вражати, вразити, повражати, подивляти, подивити, захоплювати, захопити, позахоплювати
імпорт – привіз, увіз
імпортер – увізник, спроваджувач
імпортувати – привозити, привезти, попривозити, ввозити, ввезти, поувозити, навозити, навезти, понавозити
імпотентний – безсилий, неспроможний, нездольний, недолуга, немічний, див. чахлий
імпотенція – несила, неміч, неспроможність
імпрегнація – просяк, див. імбібіція
імпреза – вистава, забава, свято
імпресаріо – підприємець (театральний)
імпресія – враженість, вража
імпровізовано – зненацька
імпульс – відрух, побудка, спонука, поштовх, див. мотив
імпульсивний – гарячковий, гарячий, загарливий, палкий, запальний, захопливий, шпаркий
імунізація (мед.) – опірність
імунітет (мед.) – хворобоопір, відпорність
імунітет (правнич.) – недоторкальність, схоронність
імунний (мед.) – невразливий, відпорний
імущий – маєтний, заможний, див. багач
інавгурація – посвята
інакомислячий – іншодум
інвазія – навала, наїзд, див. набіг
інвалід – немічник, несиляк, див. чахлий
інвектива – лайка, зневага, напад
інвентар – майно, майноопис, виряд, реманент
інвенція – винахід, винахідництво, винахідливість
інверсивний – зворотний, обернений, противний
інверсія – перестанова, розклад
інвестигатор – вивідач, довідач, розвідач, допитувач, стежник, див. слідчий, розвідник

інвестигувати – див. слідити
інвестиція – грошевклад
інвестувати (гроші) – вкладати, вкласти, укладати, укласти, поукладати
інвокація – заклик, відозва, див. апель
інгаляція (мед.) – удих
інгредієнт – складник
індекс – показень, показня
індемнізувати – відшкодовувати, відшкодувати, повідшкодовувати, виплачувати, виплатити, повиплачувати, сплачувати, сплатити, посплачувати, звертати, звернути, позвертати, повертати, повернути, надолужувати, надолужити, понадолужувати
індивід – особа, особень, див. суб'єкт
індивідуалізм – особовість
індивідуалізувати – зособлювати, зособнити, вособлювати, вособнити, обособлювати, обособнити
індивідуалістичний – особовистий
індивідуальний – особистий, особовий
індивідуальність – особистість
індиго – калія
індик – гиндик, трухан, дундук
індикатив (грамат.) – дійсний спосіб
індикатор – показничка
індиферентний – байдужий, байдужливий, збайдужливий
індоєвропейська (мова) – арійська
індоктринізувати – тлумачити, витлумачувати, витлумачити, повитлумачувати, зітлумачувати, зітлумачити, позітлумачувати, натлумачувати, натлумачити, понатлумачувати, розтлумачити, порозтлумачувати, стлумачувати, стлумачити, постлумачувати, утлумачувати, утлумачити, повтлумачити, переконувати, переконати, попереконувати
індолентний (мед.) – невразливий
індуктивний – збудний
індульгенція – гріходарча
індустрія – промисел, промисловість
індустріялізувати – спромисловлювати, спромисловити, поспромисловлювати, упромисловлювати, упромисловити, поупромисловлювати
інертний – безвладний, нерухомий, млявий, скнілий, див. коєний
інерція – безрух, нерухомість, бездіяльність, спокій
інерція (руху) – розгін, саморух
ін'єктувати (мед.) – впорскувати, впорскнути, упорскувати, упорскнути, повпорскувати
ін'єкція – голка, упорска

інжектор – смок, див. насос
інжир – смоква, див. смоковиця, фіга
інзерат – оповістка, див. оголошення
іній – наморозь, паморозь, приморозь
ініціятива – першопочин, зачин, почин, починок, спричинка, див. зачіпання
ініціятор – привідця, зачинач, спочинач, спонукач, спричинник, заводій, заводця, заводіяка, див. забіяка, організатор, ударник
ініціяція – увід, упровада, див. інавгурація
інкарнація – утіленість, див. реінкарнація
інквізитор – кат, катюга, москвин
інклінація – нахил, схил, прихил
інкогніто – іншейменно, потай, див. секретно
інконсеквентний – непослідовний, супротивний, суперечний
інкорпорація – злука, прилука, з'єдна, об'єдна
інкорпорувати – єднати, з'єднувати, з'єднати, поз'єднувати, об'єднувати, об'єднати, пооб'єднувати, поєднувати, поєднати, приєднувати, приєднати, поприєднувати, лучити, залучувати, залучити, позалучувати, злучувати^ злучити, позлучувати, долучувати, долучити, подолучувати, прилучувати, прилучити, поприлучувати, див. інтегрувати
інкримінація – закид, осуда, звин
інкримінувати – закидати, закинути, позакидати, винувачувати, винуватити, звинувачувати, звинуватити, позвинувачувати, увинувачувати, увинуватити, повинувачувати
інкрустувати – цяткувати, вицятковувати, вицяткувати, повицятковувати, зіцятковувати, зіцяткувати, позіцятковувати, нацятковувати, нацяткувати, понацятковувати, поцятковувати, поцяткувати, уцятковувати, уцяткувати, повцятковувати
інкубатор – вигрівачка
інкунабула – стародрук, див. палеотип
інновація – новина
іновірець – іншовір
іногородній – зпозаміський
іноземець – чужинець
іноземний – чужоземний
інок – див. монах
інокулювати – щепити, защеплювати, защепити, позащеплювати, нащеплювати, нащепити, понащеплювати, пощеплювати пощепити, ущеплювати, ущепити, повщеплювати
інокуляція (мед.) – щепа
іномовний – іншомовний
іноплемінник – див. іноземець
інородець – див. іноземець

інсайд (гра) – середичник
інсація – див. онанізм
інсекта – комаха
інсектологія – комахознавство
інсектицид – комахоотруя
інсепарабель – нерозлучник
інсигнії – клейноди
інсинуація – див. клявза, дефамація, пасквіль, ябеда
інсинуювати – див. дискредитувати, сквернити
інсоляція (мед.) – сонцелікування
інспектор – звіряч, вивіряч, наглядач
інспіратор – надхненик, намовляч, штовхаль, див. ініціятор, замисливник
інспірація – надхнення, надхненність, натха, збуджа, ожива, духотворчість, див. інтуїція
інспірація – заохота, підштовх, намова, вплив
інспірація (мед.) – удих
інспірувати – змовляти, змовити, позмовляти, намовляти, намовити, понамовляти, заохочувати, заохотити, позаохочувати, впливати, вплинути, повпливати, підструнчувати, підструнчити, попідструнчувати, підшептувати, підінептати, попідшептувати, підштовхувати, підштовхнути, попідштовхувати, підюжувати, підюдити, попідюджувати, підтроюджувати, підтроюдити, попідтроюджувати, див. агітувати, провокувати
інспірувати – надихувати, натхнути, духотворити, здухотворяти, здухотворити, одухотворяти, одухотворити, живити, оживлювати, оживити, запалювати, запалити, позапалювати, зворушувати, зворушити, позворушувати, див. розбудувати
інсталювати – устатковувати, устаткувати, поустатковувати, облагоджувати, облагодити, пооблагоджувати, обладжувати, обладити, пообладжувати, обладновувати, обладнати, обладнувати, пообладнувати, ставити, поставити, наставляти, наставити, понаставляти, установлювати, установити, повстановлювати, закладати, закласти, позакладати
інстанція – владошабель
інститут – заклад
інституція – установа, див. орган
інструктор – наставник, навчитель, вишкільник, дорадник
інструктувати – повчати, повчити, навчати, навчити, понавчати, вишколювати, вишколити, повиш коливати, вказувати, вказати, повказувати, вправляти, вправити, повправляти, заправляти, заправити, позаправляти, напучувати, напутити, понапучувати, спрямовувати, спрямувати, поспрямовувати, див. тренувати, надоумляти
інструкційний – навчальний, вишкільний, напрямний, напутливий, напутній, обов’язковий

інструкція – поука, настава, вимога, наказ, вказівка, напрямна, див. реглямент, розпорядження
інструмент – прилад, знаряд, знаряддя, знадоб'я, наруччя, сарсама, див. припаси, пристрій, снаряд, струмент
інсубординація – непослух, неслухняність, непокора
інсульт (мед.) – грець, див. апоплексія
інсургент – повстанець
інсурекція – повстання, див. бунт
інтакний – непорушний
інтегральний – суцільний, цілий, цілковитий, неподільний, єдиний
інтегральність – суціль, єдність, злучність, злука
інтегрувати – див. інкорпорувати
інтелектуал – інтеліґент
інтелектуальний – розумовий
інтеліґентний – розумний, здібний, далекозорий, кмітливий, тямовитий, культурний, етичний, див. інтелектуальний, естет
інтеліґентність – мудрість, культурність, див. інтеліґентний (а не лише освіта)
інтеліґенція – це чеснота, а не люди
інтендант – обозний
інтенсивно – напружено, завзято, пильно, палко, див. енергійно
інтенсифікувати – див. раціоналізувати, реформувати, організувати
інтенція – намір, замір, задум
інтер... – між...
інтервал – перерва, прогал, прогалок, протяг, проміжок, відстань, віддаль, відлеглість
інтервеніювати – утручатися, утрутитися, повтручатися
інтерв'ю – розпит, випит, спит
інтерв'ювати – випитувати, випитати, повипитувати, запитувати, запитати, позапитувати, напитувати, напитати, понапитувати, перепитувати, перепитати, попереперитувати, розпитувати, розпитати, порозпитувати, опитувати, спитати, поспитувати
інтердикт – заборона
інтерес – цікавість, вподоба, уподоба
інтерес – користь, пожиток, зиск, потреба
інтересний – цікавий
інтересуватися – цікавитися, поцікавитися, зацікавлюватися, зацікавитися, позацікавлюватися, питати, випитувати, випитати, повипитувати, запитувати, запитати, позапитувати, розпитувати, розпитати, порозпитувати, опитувати, спитати, поспитувати, довідуватися, довідатися, подовідуватися, перевідуватися, перевідатися, поперевідуватися
інтер'єр – усерединість

інтерим – тимчасовість
інтерлінія (друк.) – міжрядок
інтерлюдія – межигра
інтермедія – межидія
інтерн – бурсак
інтерн – лікар (молодий)
інтернат – бурса
інтернаціонал – міжнародність, міжнародство
інтернаціоналіст – міжнародник
інтернаціональний – міжнародній
інтернувати – ув'язнювати, ув'язнити, поув'язнювати, затаборювати, позадратовувати, затаборити, позатаборювати, задратовувати, задратувати, позадратовувати
інтерпелювати – питати, випитувати, випитати, повипитувати, запитувати, запитати, позапитувати, допитувати, допитати, подопитувати, перепитувати, перепитати, розпитувати, розпитати, порозпитувати
інтерполяція – додаток (не автора)
інтерпретатор – тлумач, див. товмач
інтерпретувати – тлумачити, витлумачувати, витлумачити, повитлумачувати, натлумачувати, натлумачити, понатлумачувати, перетлумачувати, перетлумачити, поперетлумачувати, потлумачувати, потлумачити, розтлумачувати, розтлумачити, ,порозтлумачувати, стлумачити, постлумачувати, утлумачувати, утлумачити, повтлумачувати, див. коментувати, товмачити, пояснювати, роз'яснювати
інтерпункція – див. пунктуація
інтерференція – перетин
інтимний – сердечний, щиросердний, довірочний, дуже близький
інтоксикація – затрута
інтонація – тон, вимова, наголос
інтрантний – високоприбутковий
інтрига – кирина, обмова, підкоп
інтригувати – киринити, покиринити, накиринювати, накиринити, понакиринювати, скиринювати, скиринити, поскиринювати, цькувати, зіцьковувати, зіцькувати, позіцьковувати, нацьковувати, нацькувати, понацьковувати, див. дискредитувати
інтродукція – вступ, див. прелімінарний
інтролігатор – оправляч (книжок), див. переплетник
інтроспективний – себеузглядний
інтруз – улізливець, нахаба, див. фактотум
інфамія – див. дефамація
інфант – князь (еспанський)
інфантелізм – дивацтво, дитинячість
інфантерія – піхота
інфантильний – дитинячий, дитинний, дитячий

інфаркт (мед.) – кровозупин
інфекційний – заразливий, див. кантагіозний
інфернальний – пекельний
інфільтрувати – просякати, просякнути, попросякати, пролазити, пролізти, попролазити
інфінітив (грам.) – неозначений спосіб
інфлексія – променевідхил
інфлюенція – див. грипа, катар, інфекція
інфлямація (мед.) – запал
інфляція – грошеневартість
інформатор – повідомляч, див. денунціят, сексот
інформаційний – довідковий
інформація – довідка, відомість, звідома, звістка, переказ
інформувати – доповідати, доповісти, подоповідати, оповідувати, оповідати, оповісти, посповідати, повідати, повісти, переповідати, переповісти, розповідати, розповісти, порозповідати, повідомляти, повідомити, звідомляти, звідомити, позвідомляти, оповіщати, оповісти, сповіщати, сповісти, пооповіщати
інцидент – випадок, пригода, подія, зудар, халепа, нещастя
інцизія (мед.) – розтин
іньекція (мед.) – упорск
Іордан – Йордан
Іпатій – Іпат
іподром – див. гіподром
Іполіт – Полит
іпомея (росл.) – кручені паничі
іпотека – див. гіпотека
іпохондрик – див. гіпохондрик
ірадіяція – випромінь
ірраціональний – позазмисловий
ірреальний – несутий, несутній, неіснуючий, уроєний, несправжній, див. фантазія
ірегулярний – несталий, неусталений, нетривалий, змінний, змінливий
іригаційний – наводневий
іригація – наводнина
Ірина – Ярина
ірис (анатом.) – чоловічок, див. зіниця, зрачок
іритувати – дратувати, зідратовувати, зідратувати, позідратовувати, подратовувати, подратувати, роздратовувати, роздратувати, пороздратовувати, дрочити, зідрочувати, зідрочити, позідрочувати, надрочувати, надрочйти, понадрочувати, подрочувати, подрочити, поподрочувати, роздрочувати, роздрочити, пороздрочувати, нервувати, знервовувати, знервувати, познервовувати, понервовувати, понервувати, рознервовувати, порознервовувати, ятрити, з’ятрювати, з’ятрити,

поз'ятрювати, поятрювати, поятрити, роз'ятрювати, роз'ятрити, пороз'ятрювати, див. огірчувати, сердити
іронізувати – кепкувати, викепковувати, вйкепкувати, повикепковувати, покепковувати, покепкувати, скепковувати, скепкувати, поскепковувати, глузувати, зіглузовувати, зіглузувати, позіглузувати, наглузовувати, наглузувати, понаглузовувати, поглузовувати, поглузувати, шкилювати, зішкільовувати, зішкілювати, пошкільовувати, пошкілювати
іронія – кепа, кепка, кпин, глуза, шкіла
іскати – шукати, вишукувати, вишукати, повишукувати, дошукуватися, обшукувати, обшукати, пообшукувати, перешукувати, перешукати, поперешукувати, пошукувати, пошукати, розшукувати, розшукати, порозшукувати
іскрометний – іскряний, іскрявий, іскрястий
іскупляти – випокутовувати, випокутувати, повипокутовувати, покутовувати, покутувати, спокутовувати, спокутувати, поспокутовувати
іскуство – мистецтво, штука
Іспанія – Еспанія
ісполать – слава Тобі
Істамбул – Царгород
істерика – див. гістерика
істина – правда
істинний – правдивий, справжній, сутий, сущій, достеменний, щирий, див. дійсний
історія – літопис, дієпис, гісторія, див. хроніка
істукан – див. ідол
ісфохонія (мед.) – голосовтрата
ітинерарій – путівник
Іуда – Юда
іудей – жид
іхтиоліт – риба (скам'яніла)
іхтіологія – рибознавство
іхтіофаг – рибожер
ішак – віслюх
ішіяс (мед.) – стегнозапал

Ї

їда – їжа, їдло, їдження, наїдок, їстівне, харч, спожива, пожива, страва, потрава, варево, варунок, мерендя, м'ясиво, набіл, чаровина
їда – поїдка, перекуска, сніданок, полуденок, передобідок, обід, підвечірок, вечеря, посюх, потіпака, потіпаха
їда – бабка, балабан, балабух, балабуха, балабушка, балабушок, бандурчаник, банух, бануша, баранина, бароболяник, бігос, бобалька, борщ, борщик, борщичок, бриндза, будз, бужанина, бундз, буреки, бут, буханець, бухинка, буцик, буць, ва-

люх, вареник, варениця, варя, варянка, вергун, верхнина, верч, вишкварки, вівсяник, вівсянка, воловина, вуджанина, галамбець, галух, галуха, галушка, галушечка, гамуля, гижки, голубці, гречаники, грисяк, грінка, гусячина, габлина, джур, жур, дзема, дзер, дьобанка, дивень, драглі, заварка, завиванці, заливанці, загрібок, заколота, закришка, заправа, запражка, засмажка, затираха, затірка, зрази, зупа, зупка, каленик, калиник, калита, кальник, кандьор, капусниця, капусняк, каша, кашиця, кашечка, кванька, квасок, квасоля, кевбик, кисіль, кишка, клюска, книш, ковбаса, ковбаска, ковбик, коливо, колобок, коря, коржик, креплики, крип'янка, кришанець, кукуц, кулага, кулеба, кулеша, кулешик, куліш, кулибка, кутя, курятина, кухвет, ладка, лазунка, леквар, лемішка, лехваря, лизанка, логаза, локшина, локша, локшинка, локшенька, мазурок, макарони, макорженик, макушенка, малай, малата, мамалиґа, мадебуряник, мандрика, мантула, марципан, мачанка, медівник, медяник, масло, маслянка, мелайник, меляса, милай, млинець, мнишок, мнишки, молодойка, морозиво, мучанка, налисник, нещадим, окіст, оладок, омаста, осмака, осія, олій, осух, осушок, осушечок, паляниця, паляничка, паленя, палянка, пампух, пампуха, пампушка, пампушок, папушник, паруха, паска, пасочка, пастрама, перевертаник, перепічайка, перепічка, перепічечка, печеня, печериці, печінка, пизи, пиріг, пиріжок, пиріжечок, підпалок, підпасичик, підсуканець, підчас, ліспа, плачинда, плечинда, пляцинда, плескана, плескач, ,плетеник, повидло, повидлянка, покруп'янка, полоток, помана, поскрібок, потапці, потравка, приправа, приправка, присипаник, присканець, присмака, прищ, прісняк, прісняник, просільне, пряжанка, пряженя, пундик, питря, пшенишник, пшоняник, риндзя, рип'яник, розсіл, розсільниця, росівниця, рябко, ряжунка, салата, сало, салонина, сальник, сальце, сапетон, свинина, семенуха, сир, сирок, сирник, січеник, сколотиня, сколотяник, сластьон, слив'янка, смажанина, смалець, сокове, солодощі, соложеник,, солодуха, соломаха, саламаха, солонина, стиранка, сторчак, стовпець, ступень, суржик, таратура, телятина, тістечка, товченик, товченка, токан, узвар, узварець, фляки, флячки, хляки, холодець, хоми, хрущі, цвітли, чера, чир, шара, шинка, шкварки, шкраб, шпундрі, щулики, щупоня, щерба, щербиця, щербичка, юшка, юшечка, ягні, яєшня їдати – бревкати, вибревкати, зібревкати, набревкатися, побревкати, гамати, гамнути, вигамувати, вигамати, повигамувати, згамувати, згамати, позгамувати, нагамуватися, нагаматися, гателити, вигателювати, вигателити, повигателювати, згателювати, згателити, позгателювати, погателити, глимати, глинути, зглимувати, зглимати, позглимувати, поглимати, жерти, вижирати, вижерти, повижирати, зіжирати, зіжерти, позіжирати, обжиратися, обжертися, пообжиратися, пожирати, пожерги, нажиратися, нажертися, жолопати, вижолопувати, вижолопати, зіжолопувати, зіжолопати, позіжолопувати, пожолопати, жмакувати, жмакати, зіжмаковувати, зіжмакувати, пожмакувати, жувати, зіжовувати, зіжувати, нажовувати, нажувати, понажовувати, пожовувати, пожувати, пережовувати, пережувати, попережовувати, жумрати, жумрити, зіжумрувати, зіжумрити, пожумрувати, пожумрити, розжумрувати, розжумрити, затирати, затерти, позатирати, зумрати, зізум-

рувати, зізумрати, позізумрувати, ковтати, ковтнути, проковтнути, кутуляти, закутуляти, покутудяти, скутуляти, лигати, лигнути, лиганути, злигувати, злигати, позлигувати, полигати, ликати, ликнути, зликати, зликнути, позликати, маламурити, змаламурювати, змаламурити, позмаламурювати, молоти, замолоти, змолоти, помолоти, молотити, змолотити, помолотити, наминати, намнути, понаминати, поживлятися, поживитися, виживлятися, виживитися, споживати, спожити, заживати, зажити, уживати, ужити, повживати, трощити, потрощити, строщити, тьопати, потьопати, стьопати, убирати, убрати, повбирати, уминати, умняти, ум'яти, заминати, заняти, повминати, умолоти, змолоти, помолоти, упорати, спорати, хамелити, зіхамелити, похамелити, схамелити, хламати, зіхламати, похламати, схламати, хрумати, хрумкнути, зіхрумкати, похрумкати, схрумкати, хрумсати, зіхрумсати, похрумсати, хрумкотіти, зіхрумкотіти, похрумкотіти, хрумчати, захрумчати, похрумчати, див. глодати, трапезувати

їден – один, одна, одне

їдкий – дошкульний, вразливий, уразливий, болючий, гострий, пекучий, допікливий, колючий, див. язвительний

їдкий – ядучий, див. їдь

їднак – див. однак

їдовитий – отруйний, див. яд

їдок – їдець

їдь – див. яд

їздець (конем) – вершник, комонник, кіннотчик, див. кавалерист

їй–богу – бігме

їство – див. їда

їсти – див. їдати

Й

йорзати – соватися, сунутися, відсовуватися, відсунутися, насовуватися, насунутися, пересовуватися, пересунутися, посовуватися, посунутися, підсовуватися, підсунутися, присовуватися, присунутися, вовтузитися, завовтузитися, звовтужуватися, звовтузитися, пововтужуватися, пововтузитися, крутитися, крутнутися, викручуватися, викрутитися, обкручувати, ся, обкрутитися, покручуватися, покрутитися, човгатися, човгнутися, зачовгатися, зічовгуватися, зічовгатися, почовгуватися, почовгатися, розчовгуватися, розчовгатися

Йосип – Осип

Йосиф – Осип

Йосафат – Сафат

К

кабак – корчма, шинок, див. трактир, таверна, пивна

кабак – це гарбуз

Кабала – це жидівська св. книга

кабалістика – обрядовість (жидівська)

кабалістичний – таємничообрядовий (жидівський)
кабалка – див. вірьовка
кабальєро – шляхтич (еспанський), див. дон, індальго
кабан – кнур, кнурець
кабаре – шинок, див. кабак
кабель – жильник
кабза – див. портмоне
кабіна – покій (корабельний)
Кабінет міністрів – Рада м.
каблук – закаблук, закабли, обцас, корок
каблучка – це перстень
каботажний – прибережний
кабріолет – бідарка, див. двоколка, кеб
кавалер – парубок, самітний, неодружений, див. орденосець, парень
кавалерист – кіннотчик, комонник, вершник, див. їздець
кавалерія – кіннота
кавалькада – поїзд, див. кортеж
каваркад – див. суматоха, катавасія, суєта
каверза – кирина, збитки, шкода
каверзувати – див. капризувати
каверна (мед.) – дуплина, порожнина
кавзалгія (мед.) – пекучобіль
кавзальний – спричинний, причинковий
кавція – застава, запорука
кавчук – гума
кагал – збори (жидівські)
каган – володар, король
кагат – купа
каготизм – святенність
кадастер – податкосписок
каденція – урядочас
кадет – юнак
кадик – борлак, гортан
кадка – бодня, діжа, діжка, кадіб, кадуб, водник, жлутко, золійник, шаплик
кадран – годинник (соняшний)
кадр (людей) – склад, членство, вояцтво, урядовецтво
кадр (кіна) – образок, зразок
кадровий – основний, див. штатний
кадук (мед.) – причинна, чорна неміч
кадуцей – патериця, див. жезл
казарма – козакарня

казеїна – білок (молочний)
каземат – див. тюрма, арештанська
казенний – державний
казино – гральня
казити – спотворювати, спотворити, поспотворювати, калічити, покалічити, скалічувати, скалічити, поскалічувати, кривити, викривлювати, викривити, повикривлювати, скривлювати, скривляти, скривити, поскривлювати, крутити, покрутити, викручувати, викрутити, повикручувати, перекручувати, перекрутити, поперекручувати, скручувати, скрутити, поскручувати, псувати, попсувати, зіпсовувати, зіпсувати, позіпсовувати, напсовувати, напсувати, понапсовувати, див. скапустити
казна – державоскарбниця, див. фіск
казначейство – див. казна
казнокрад – злодій (скарбовий)
казочний – казковий, див. фантазія
казуальний – випадковий
казуїстика – словоблудство, див. софізм, паралогізм
казус – випадок, пригода, факт, див. оказія, інцидент, случай
Чужі слова надруковані жирними літерами. Українські – звичайними.
казусний – заплутаний, ускладнений, незвичайний
кайзер – король (німецький)
кайма – торочка, бабінка, байор, басан, бемежок, берег, габа, крайка, окрайка, лямівка, облямівка, смуга, див. обшивка
кайомка – див. кайма
какемфатон – вираз (непристойний)
какократія – див. бюрократизм
какоформія (анатом.) – тілоспотворність
какосинтетон (грам.) – словокаліка
какофонія – ревище (музичне)
калавур! – див. караул
каланча – пожежобашта
кале – твердиня
Каледонія – Шотляндія
калібр – розмір, гурик
каліграфія – краснопис, див. чистописання
калілогія – красномовність, див. реторика
каліф – патріярх (мохамедський)
калологія – красознавство
калоша – немокриця
калямбур – примовка, прикладка, дотеп, слівгра
калька – відбитка, відписка, наподібка, мавповка, списулька
калькувати – виписувати, виписати, повиписувати, відписувати, відписати, повід-

писувати, списувати, списати, посписувати, відбивати, відбити, повідбивати, віддруковувати, віддрукувати, повіддрукову вати, відмальовувати, відмалювати, повідмальовувати, змалповувати, змалпувати, позмалповувати, наслідувати, наслідити, понаслідувати, див. епігон, імітувати, плягіят

калькулювати – лічити, полічити, вилічувати, вилічити, повилічувати, залічувати, залічити, позалічувати, злічувати, злічити, позлічувати, долічувати, долічити, подолічувати, налічувати, налічити, поналічувати, облічувати, облічити, пооблічувати, перелічувати, перелічити, поперелічувати, рахувати, порахувати, вираховувати, повираховувати, відраховувати, відрахувати, повідраховувати, дораховувати, дорахувати, подораховувати, зараховувати, зарахувати, позараховувати, нараховувати, нарахувати, понараховувати, обраховувати, обрахувати, пообраховувати, перераховувати, перерахувати, поперераховувати, підраховувати, підрахувати, попідраховувати, розраховувати, розрахувати, порозраховувати, ураховувати, урахувати, повраховувати, числити, почислити, відчислювати, зачислювати, зачислити, позачислювати, зічислювати, зічислити, позічислювати, начислювати, начислити, поначислювати, обчислювати, обчислити, пообчислювати, перечислювати, перечислити, попереченслювати

калькуляція – лік, лічба, вилік, залік, злік, налік, облік, перелік, рахунок, вирахунок, зрахунок, обрахунок, підрахунок, порахунок, розрахунок, урахунок

кальоризатор – запальничка

кальориметер – тепломірка

кальорифер – огрівачка

кальориційний – теплотворчий

кальорійність – теплість

кальсони – підштанки, галанки, див. сподні, панталони

кальцинація – звапненість

кальцит – вапняк

кальцій – вапень

камарілья – див. кліка

камарологія – ракознавство, див. канкрологія

камбій – м’яска

камбіо – див. вексель

камбуз – кораблекухня

камедь – глей

каменовугільний вугляний

каменоломня – кам’янище

каменотес кам’янар

камера – умішина, умішільня

камердинер – покоївець, слуга

камертон – тонодавка

камікадзе – герой (японський)

камін – вахран, див. очаг
камнедробілка – дробарка
кампанія – похід, див. агітація, пропаганда, компанія
камрад – товариш
камуфляжити – ховати, поховати, заховувати, заховати, позаховувати, приховувати, приховати, поприховувати, сховувати, сховати, посховувати, крити, покрити, закривати, закрити, позакривати, накривати, накрити, понакривати, прикривати, прикрити, поприкривати, див. маскувати
канава – рів, перекоп
канавка – рівчак, рівчачок, рівець
канадійський – канадський
канакай – просо (кримське)
канал – перетока, протока, лоток
каналізація – водосток
каналія – крутій, крутар, паскуда, підлота, шахрай, див. обманщик, плут, шельма, шулер
канапка – накладенець, див. сандвіч, тартинка
канапка – це див. диван
канарейка (він) – канарок, (вона) – канарка, (воно) – канарочка
канат – галівник, гужва, колола, линва, швара, див. бечова, вірьовка, шнур, трос
канделябр – свічадло, свічник
кандидат – старник, (на ченця) – бентер, (вона) – білиця, див. послушник
канитель – тяганина, морока, маруда
канібал – людожер, див. людоїд
канікули – відпочинок, див. ферії
канітеліти – див. возитися
каніфоль – див. кольофонія
канкрологія – ракознавство, див. камарологія, карцинологія
канон – закон (церковний)
канонада – стрілянина
канонізувати – узаконювати, узаконити, повзаконювати, див. легалізувати
канонік – надсвященик
канонір – гармаш
канонічний – церковноправний
кант див. кайма
канта – церквопісня, див. псалом
кантата – співмовка, див. речитатив
кантина – військокрамничка
кантор – співовчитель (церков.)
кантотьє – бриль
канун – передодень

канцель – див. амвон
канцер (мед.) – пістяк
канцлер – голова міністрів, див. прем'єр
канцонета – пісенька
каньйон – яр, яруга, переярок, бескид, бескед, бескеття, зворище, звір, ізвір, чортория, провалля, долина
каолін – білоглина
капати – крапати, крапляти, крапотіти, крапнути, викрапувати, викрапати, закрапувати, закрапати, накрапувати, накрапати, понакрапувати, окроплювати, окроплляти, окропити, поокроплювати, покраплювати, покрапити, покроплювати, покропити, скраплювати, скрапити
капацитет – поємність
капеля – хор
капелян – священик
капелечка – див. капля
капельдинер – театрослужач
капельмайстер – див. диригент
капельниця – крапельничка, див. піпетка
капілярність – волосність
капітал – багатство, гроші, маєток
капітальний – великий, основний, ґрунтовний, речовий, істотний, повний, поважний, досконалий, див. монументальний, серйозний
капітан (військ.) – сотник
капітація – податок
капітулювати – коритися, скорюватися, скоритися, поскорюватися, піддаватися, піддатися, попіддаватися, віддаватися, віддатися, повіддаватися, віддавати, віддати, повіддавати, улягати, улягти, повдягати, злягати, злягти, позлягати, піддягатися, піддягтися, попідлягатися, схилятися, схилитися, посхилятися, нахилятися, нахилитися, понахилятися, похилятися, перехилятися, перехилитися, прихилятися, прихилитися, поприхилятися, поступатися, поступитися, попоступатися, уступати, уступити, повступати, відступати, відступити, повідступати, попускати, попустити
капітулянт – духовий раб, безхребетник, вислуговець, запроданець, зрадник, зрадця, зрадянець, лакуза, малорос, малоукраїнець, москволюб, пахолок, перекидько, перекинчик, підлота ,покорник, попихач, поразкевич, потакайло, потурнак, пристосованець, прислужник, радянець, угодовець, хахол, хрунь, яничар, див. ренегат, реалітетник, комуніст український, конформіст, клеврет, опортуніст
капкан – пастка, сільце
капля – крапля, краплина, крапелина, крапелинка, крапелиночка, краплиночка
капор – шапка, шапочка, шапчина, шапчинонька
капраль – вістун
каприз – вереда, комиза, збаганка, примха, перехоча, химера

капризний – вередливий, примхливий, комизний, перехочливий, вибагливий, варивода, химерний
капризувати – вередувати, завередувати, звередувати, повередувати, провередувати, витребенькувати, звитребенькувати, звитребенькати, навитребенькувати, навитребенькати, понавитребенькувати, повитребенькувати, повитребенькати, ґедзатися, загедзатися, вигедзуватися, вигедзатися, погедзатися, розгедзуватися, розгедзатися, порозгедзуватися, ґедзкатися, заґедзкатися, поґедзкатися, коверзувати, заковерзувати, наковерзовувати, наковерзувати, поковерзовувати, поковерзувати, сковерзовувати, сковерзувати, комизитися, закомизичуватися, закомизичитися, покомизичувати, покомизичитися, розкомизичуватися, розкомизичитися, кондричитися, закондричитися, зікондричуватися, зікондричитися, покондричуватися, покондричитися, перебендювати, поперебендювати, перехочувати, перехотіти, примхати, примхнути, запримхувати, запримхати, попримхувати, попримхати, спримхувати, спримхати, химерувати, химернути, захимерувати, похимерувати, схимерувати, схимернути
капсуля (набійна) – запалка
капсуля (мед.) – облатка, пігулка, див. пілюля
каптенармус – коморник
капут – саксаган, смерть, кінець
капуцин – чернець (католицький), див. кармеліт
капюшон – каптур, капа, відлога, коба, кобка, кобень, затула
карабін – рушниця, див. гвинтівка, гвер, кріс
карабкатися – дряпатися, видряпуватися, видряпатися, повидряпуватися, дертися, подертися, видиратися, видертися, повидиратися, здиратися, здертися, поздиратися, подертися, удертися
караван (возів) – валка, (птахів) – ключ
каракуля – карлючка, кривуля
карамеля – цукорка–смокталя
карапуз – див. малишко, младенець
каратель – карач
караул – варта, чата, чати, див. пікет
караул! – ґвалт! пробі!
караулити – вартувати, звартовувати, звартувати, позвартовувати, повартовувати, повартувати, провартовувати, провартувати, уварто вувати, уварто вувати, чатувати, зічатовувати, зічатувати, початовувати, початувати, прочатовувати, прочатувати, учатовувати, учатувати, повчатовувати, див. сторожити, рекогноскувати, патрулювати, пікетувати
караульний – вартовий, вартівничий, вартівник
караульня – вартівня
карачки – рачки
карачкуватий – розчепірений

карбач – див. кнут
карбіт – вугляк
карбо... – вугле...
карбогідрат – вуглеводець
карбон – кам’яно–вугільна доба
карбонат – вуглян
карбон діоксид – двоокис вуглецю
карбонізація – звуглінь
карбункул (мед.) – бокорован, чиряк, вогневичка
карбюратор – порска, див. пульверизатор
карга – відьма
карго – вантаж, див. кладь
карда – щітка (дротяна)
карданка (машин.) – чухранка
кардинальний – головний, основний, засадничий
кардит (мед.) – серцезапал
кардіалгія (мед.) – серцебіль
кардіо... – серце...
кардіоваскулярний – серцесудинний
кардіограма – серцериска
кардіограф – серцерискалка
кардіологія (мед.) – серцезнавство
кардіосклероза – серцевапнінь
каре (військ.) – чотирокутник
карета – берлин, коляса, коч, повіз, ридван, див. ляндо, повозка, тарантас, тачанка, фаетон, шарабан
каретка (машин.) – сувачка
каретник – стельмах
кар’єр – копня
(вапна) – вапнище
(глини) – глинище
(камню) – кам’янище
(крейди) – крейдище
(піску) – пісковище
кар’єр – чвал, чвалом, див. галоп, вскач
кар’єра – поступ, вислуга, здобуток
кар’єрист – вислуговець див. клеврет, конформіст, капітулянт, ренегат, прагматик
каріоза (мед.) – кісткозапал
каркас – кістяк
карлик – малюк, маляк, малорос, ковтюх, див. пігмей, ліліпут
карман – кишеня, кишенька

кармеліт – чернець (католицький), див. капуцин
кармін – червоніль, червець
карнавал – личинозабава
карниз – карунка, гзимс
карпологія – овочезнавство
карта (геогр.) – мапа
карта – це гральна
картавий – гаркуша, шигирявий
картель – див. трест
картина – малюнок, малюночок, малево, образ, образок, образочок, див. рисунок
картка (поштова) – листівка
картка це не сторінка
карткувати (сторінки) – гортати, перегортати, перегорнути, поперегортати
картон – тектура
картопля – бараболя, бульба, груля
карточка – картка, фото
картуз – кашкет, див. фуражка
картьожник – картяр, (вона) – картярка
каруселя – колобіжка, крутенйця
карцер – див. тюрма, каземат, каталажка
карцинологія – ракознавство, див. камарологія, канкрологія
каса – скарбниця, щадниця, грошівка
касатка – ластівка, ластівочка, ластівонька, ластовея, ластовенятко
касета – платівниця, скринька
касир – скарбник, див. трезюр
каска – шолом, див. шишак, шлем
каскада – водоспад, див. катаракта
касторка – рицина
кастрат – валах, євнух, див. скопець, холощений
каструвати – валашати, повивалашувати, вивалашити, звалашувати, звалашити, позвалашувати, (тварин) – викладати, викласти, повикладати, див. стерилізувати, скопити, холостити
кастрюля – баняк, банячок, горщик, горщечок, горщичок, горща, горнець, ринка, риночка, саган, саганок, див. посуда
касувати – уневажнювати, уневажнити, повневажнювати, зневажнювати, зневажнити, позневажнювати, відкликувати, відкликати, відкликати, повідкликувати, повідкликати, відкидати, відкинути, повідкидати, скидати, скинути, поскидати, викреслювати, викреслити, повикреслювати, скреслювати, скреслити, поскреслювати, усувати, усунути, повсувати, див. анулювати, нуліфікувати
катавасія – біганина, веремія, гармидер, заколот, квапанина, колотнеча, метушня, плутанина, розгардіяш, хапанина, шамотня, шарварок, шарпанина, див. суматоха,

кавардак, суєта, сутолока
катаглотизм – мововишуканість
катаклізм – загин, повідь, руїна, катастрофа
катакомба – печера
каталажка – буцегарня, хурдига, див. тюрма, арештанська, каземат, карцер
каталепсія – правець, дубень
катальог – поспис, упис, перелік
катапенса (мед.) – шлункотравність
катаплазма (мед.) – припарка
катапонтизм – утопностратa
катапульта – шпурлячка, викидачка, див. метавка, праща
катар (мед.) – нежить, запал
катаракта (мед.) – полуда, луда, див. більмо
катаракта – див. каскада
кататися (кіньми) – їздити, виїжджати, виїздити, повиїжджати, доїжджати, доїздити, заїжджати, заїздити, позаїжджати, з'їжджати, з'їздити, поз'їжджати, наїжджати, наїздити, понаїжджати, об'їжджати, об'їздити, пооб'їжджати, переїжджати, переїздити, приїжджати, приїздити, поприїжджати, проїжджати, проїздити, роз'їжджатися, роз'їздитися, уїжджати, уїздити, пов'їжджати, їхати, виїхати, від'їхати, доїхати, заїхати, наїхати, об'їхати, переїхати, під'їхати, приїхати, проїхати, уїхати
кататися (на леді) – ковзатися, заковзатися, зіковзатися, наковзатися, поковзатися, сковзуватися, сковзнутися, посковзуватися, просковзатися, (на снігу) – лещетати, лещетарити, вилещетарювати, вилещетарити, повилещетарювати, злещетарювати, злещетарити, позлещетарювати, облещетарювати, облещетарити, пооблещетарювати, полещетарювати, полещетарити, (на колобіжці) – кодувати, виколовувати, викопувати, закопувати, наколовуватися, наколуватися, понаколовуватися, обколовувати, прокопувати, сколовувати, сколувати, посколовувати
катафалк – мари
катахреза – слово переносне
категорично – безумовно, доконче, конче, невідклично, невблагано, непорушне, непохитно, неухильно, обов'язково, остаточно, притьма, притьмом, твердо, див. рішуче, навідріз
категорія – гатунок, відміна, поділ, виділ, див. рід, розряд, сорт, різновид
катер – див. судно
Катерина – Катря, Катруся, Катрусенька, Катрусічка
катетор (мед.) – сечолійка
катехизис – віровиклад
катехит – віровчитель
каток (білізн.) – магіль, магільниця, (тіста) – качалка, (тік) – гарман
кафе – кав'ярня, див. ресторант

кафедра – катедра
кахекція (мед.) – виснаженість, хирлявість
качалка – гойдалка, колиска, ореля, орель
качалка – це на тісто
качати (вагало) – коливати, коливнути, заколивати, поколивати, сколивати, сколивнути, (вітром) – хилитати, холитнути, похилитати, захилитати, вихилитати, вихилитнути, схилитати, схилитнути, (воду) – див. помпувати, (гойдалку) – гойдати, гойднути, загойдати, згойдувати, згойдати, погойдувати, погойдати, розгойдувати, розгойдати, (головою – хитати, хитнути, похитувати, похитати, (колиску) – колисати, колиснути, заколисувати, заколисати, позаколисувати, поколисувати, поколисати, приколисувати, приколисати, поприколисувати, уколисувати, уколисати, повколисувати, (корабель) – хитати, хитнути, захитувати, захитати, похитувати, похитати, розхитувати, розхитати, схитувати, схитати, хиляти, хилити, нахиляти, нахилити, схиляти, схилити, (море) – колихати, колихнути, виколихувати, виколихати, заколихувати, заколихати, сколихувати, сколихати, посколихувати, розколихуватися, розколихатися, порозколихуватися
качати – це тісто
качка (на мори) – хитавиця
качка – це див. утка
кашне – хустка, шалька, пілка, див. шарф
каяння – каяття
каяння – це дія
квадратний – квадратовий
квадрига – чвірка
квадруплекс – чотиринний
квазі... – ніби...
квакати (жаба) – див. горланити
квалітативний – якісний
квалітет – якість
кваліфікація – вартість, якість, знання, оцінка
кваліфікований – див. експерт
кваліфікувати – оцінювати, оцінити, пооцінювати, переоцінювати, переоцінити, попереоцінювати, розцінювати, розцінити, порозцінювати, визначувати, визначати, визначити, повизначувати, зазначувати, зазначати, позазначувати, позначувати, позначити, призначувати, призначити, попризначувати, надавати, надати, понадавати, уважати, вважати, уважити, зважувати, зважити, позважувати
квантитативний – кількосний
квартал (року) – чверть р., (у місті) – вулиця
квартет – чвірка, див. квадрига
квартира – житло, мешкання, помешкання, комірня, хата, (військова) – постой, див. апартамент, жилище, резиденція, обитель, приміщення, приют

квартира – це див. фортка
квартирка – це очко у дверях
квартирант – винаймич, чиншовик, комірник, мешканець, житець, див. рентівник, жилець, постоялець, співквартирант
квартирохазаїн – господар, власник
квасци – галун, грецило
кверулянт – позивайло, скаржник
квестіонар – запитник
квестіонувати – питати, випитувати, випитати, повипитувати, запитувати, запитати, позапитувати, напитувати, напитати, понапитувати, опитувати, опитати, поопитувати, перепитувати, перепитати, поперепитувати, розпитувати, розпитати, порозпитувати, опитувати, спитати, поспитувати
квестія – запит, питання
квитанція – поквитка, квит, посвідка, див. росписка
квієтизм – байдужість, бездіяльність, див. пасивний
квінтал – сотнар (100 клгр.)
квінтесенція – їсть, єство, див. есенція, суть
квінтет – п'ятка, п'ятірко
кворум – досить
квота – пайка
кеб – див. кабріолет, двоколка
кегля – скраколь, (гра) – скракля, свинки
кейф – відпочинок (безтурботний)
кекс – тістечко, див. їда
келійній – хатній, домашній
келія – покойчик
кельнер – послугач, подавач
кентавр – півлюдина–півкінь, див. центавр
кладовка
кепка – кашкет
кепка – це кпини
кераміка – гончарство
кесар – цесар, король
кесарський розтин – пологорозтин, див. томотокія
кибитка – халабуда, див. теліга
кивати (головою) – див. качати
кизил – дерен
київлянин – киянин, (вона) – киянка, (воно) – киянча
кипіти (молоко) – боїти, збоїти
кип'ятилка – варинка, варка
кип'ятити (воду) – варити, зварити, поварити

кип’яток – окріп, вар
кип’яча (вода) – варена, зварена
кирпич – цегла, циглина, циглинка, невипален.) – лимпач, турлук, (з гною) – кизяк
кисет – гаман, гаманець, калитка, калиточка, капшук, капшучок, киса, калитка
кислий – квасний, квашений, сквашений
кислиця – квасниця
кислота (хем.) – кислина
квас – це питний
киснути – кваситися, покваситися, сквашуватися, сквашуватися, посквашуватися, квасніти, поквасніти, скваснюватися, скваснітися, посквашуватися, кваснути, поквашнути, скваснути, укваснути
кисть (руки) – ручик, кисточка
кишіти – роїтися, вироюватися, вироїтися, повироюватися, зароюватися, зароїтися, зроюватися, зроїтися, позроюватися, нароюватися, понароюватися, див. копошитися
кишмиш – родзінки, див. ізюм
кібела – праукраїнська богиня родючости
ківш – черпак, коряк, див. посуда
кіготь – пазур, пазурець
кікімора – див. чудовище
кіль – хребтина
кільватер – струмовідь
кількагранний – кількабічний
кільце – перстень, перстенець, перстеник, персник, заручка, каблука, каблучка, каблучечка
кільце – коло, оточення
кімната – покій, покійчик, світлиця, світличка, див. горниця, світелка
кімоно – халат (японський)
кінематограф – кіно
кінетичний – руховий
кіновар – цинобра
кінозйомка – фільма, фільмування, киносвітлина
кінологія – песезнавство
кіносеанс – кіночасина, див. сеанс
кіносітка – кіномережа
кіностудія – фільмовирібня
кіоск – ятка, яточка, рундук, рундучок
кіоскер – яткар, (вона) – яткарка
кіпа – стіс, стос, стосик, пака, пачка, купа, купка, купочка
кіпоть – кіптява, кіптюга, накур, сапуха, саджа
кіраса – бронегрудник

кірасир – кіннотчик (броневий)
кірка – церква (німецька), див. кирка
кість (винограду) – кетяг
(горіха) – шапак
(дерева) – брость
(калини) – китяг
(квітів) – китиця
(кукурудзи) – киях
(маляра) – пензель, квачик, щітяк
(овочу) – кісточка
(оздоба) – кутас, кутасик, китичка
(очерету) – куня
(проса) – волоття, волоть, волоток
(псові) – маслак, маслачок
кітляр – казаняр
кіфоза (мед.) – горбатість
кішка – кітка, котина, котюга, котусь, котко, котя, котеня, котятко, киця, кицька, киценька, кицюнька, киценя
кладбище – цвинтар, кладовище, могильнище, (жидівск.) – окописько, окопище, див. погост, некрополь
кладовка – комора, див. кліть
кладовщик – коморник, див. лабазник
кладь – вантаж, вантага, тягар, ожеред, скирта, див. поклажа, карго
клан – рід
клапан (машин.) – хлипавка, (муз.) – хлапка
клас – кляса, див. категорія, рід. розряд
клаузуля – див. клявзуля
клевер – конюшина
клевета – наклеп, обмова, див. пасквіль, ябеда, інтрига, поклеп
клеврет – однодумець, кагебіст, енкаведист, чекіст, прибічник, сіпака, посіпака, малорос, москолюб, див. капітулянт, опричник, преторіянець, приверженець, реалітетник
клеїти – ліпити, виліплювати, виліпити, повиліплювати, заліплювати, заліпити, позаліплювати, зліплювати, зліпити, позліплювати, наліплювати, наліпити, поналіплювати, обліплювати, обліпити, пообліплювати, поліплювати, поліпити, приліплювати, приліпити, поприліплювати, розліплювати, розліпити, порозліплювати, каручити, викаручувати, викаручити, повикаручувати, накаручувати, накаручити, понакаручувати, покаручувати, покаручити, скаручувати, скаручити, поскаручувати
клеїтися – липнути, залипати, залипнути, залипти, позалипати, злипатися, злипнутися, позлипатися, налипати, налипнути, налипти, поналипати, облипати, облип-

нути, облипти, пооблипати, полипати, полипнути, прилипати, прилипнути, прилипти, поприлипати
клей – ліпило, карук, глей, див. клейстер
клейкий – липкий, липучий, баркий, беручкий, глейкий, глеюватий, глизявий
клеймо – тавро, (на вівці) – вишик
клеймований – таврований, затаврований, натаврований, ставрований, утаврований
клеймувати – таврувати, витавровувати, витаврувати, повитавровувати, затавровувати, затаврувати, позатавровувати, натавровувати, натаврувати, понатавровувати, потавровувати, потаврувати, ставровувати, ставрувати, поставровувати
клейонка – церата, див. лінолеум
клейстер – ліпило, мастка, ліспа, див. клей
клема – лещата
клепати – нютувати, занютовувати, занютувати, позанютовувати, знютовувати, знютувати, познютовувати
клепати – це косу
клепка (залізна) – нюта, нютка, (бочки) – дога, шкаля, клепка
клепсидра – годинник (водяний)
клептоман – злодійкуватий
клерикальний – церковний
клик – ікло, (кнура) – кло, кловак, кливак, колак, кланець
клик – клич, виклик, заклик, поклик, відозва, див. лозунг
кличка – прізвисько, прозвисько, прикладка, див. псевдонім, перекличка
клієнт – відборець, купець, покупець, замовник, відвідувач, відвідач
кліка – зграя, кодло, кубло, кублище, див. олігархія, котерія
клімат – підсоння
кліматологія – підсонезнавство
клініка – лічниця, див. поліклініка, госпіталь, шпиталь, больница
клінометр – схиломірка
клір – церковники, священики див. духівництво
клітка – крата, краточка, (на кури) коєць, див. решітка
клітор (анатом.) – скоботень
кліть – комора, комірка, комірчина, валькир, прикалабок, хижа, див. кладовка
кліше – матриця
клоака – брудояма
клозет – виходок, лазничка
клонитися – хилитися, нахилятися, нахилитися, понахилятися, перехилятися, перехилитися, поперехилятися, похилятися, похилитися, прихилятися, прихилитися, поприхилятися, схилятися, схилитися, посхилятися, гнутися, згинатися, зігнутися, позгинатися, нагинатися, нагнутися, понагинатися, перегинатися, перегнутися, поперегинатися, пригинатися, пригнутися, попригинатися, угинатися, угнутися,

увігнутися, позгинатися
клоп – блощиця
клоун – див. кльовн
клочок – жмут, жмуток, жмуточок, віхоть, віхтик, горстка, горсточкаклапоть, клаптик, клаптичок, пелех, пелешок, пасмо, пасмочок, шмат, шматок, шматочок
клуб – клюб
клуб (диму) – бовдур
клуб – це стегно
клубитися – бовдуритися, вибовдурюватися, вибовдуритися, збовдурюватися, збовдуритися
клубника – суниця, полуниця
клумба – квітник
клюв – дзюб, дзьоб, дзьобичок
клювати – дзьобати, дзьобнути, видзьобувати, видзьобати, повидзьобувати, задзьобувати, задзьобати, позадзьобувати, зідзьобувати, зідзьобати, позідзьобувати, наддзьобувати, наддзьобати, понаддзьобувати, подзьобувати, подзьобати, роздзьобувати, роздзьобати, пороздзьобувати, дзюбати, видзюбувати, видзюбати, повидзюбувати, зідзюбувати, зідзюбати, позідзюбати, наддзюбувати, наддзюбати, понаддзюбати, подзюбувати, подзюбати, роздзюбувати, роздзюбати, пороздзюбувати
клюка – див. палка
клюкати – див. клювати
клюква – журавлина
ключка – гачок, гак, гачник
клявза – брехня, виказ, кирина, наклеп, обмова, див. ябеда, дефамація, пасквіль, каверза
клявзуля – точка, розділ, (документу), див. параграф
клявікулярій – ключар (церковн.)
кляйнбавер – селянин (незаможний)
кляйнбюргер – див. багач
клянчити – канючити, виканючувати, виканючити, повиканючувати, наканючувати, наканючити, понаканючувати, поканючувати, поканючити, сканючувати, сканючити, посканючувати, уканючувати, уканючити, повканючувати, , миркати, вимиркувати, вимиркати, повимиркувати, змиркувати, змиркати, позмиркувати, намиркувати, помиркувати, помиркати, жебрати, вижебрувати, вижебрати, повижебрувати, зіжебрувати, зіжебрати, позіжебрувати, нажебрувати, нажебрати, понажебрувати, пожебрувати, пожебрати, просити, випрошувати, випросити, повипрошувати, упрошувати, упросити, повпрошувати
клякса – ляпка, плямка
кляса (суспільства) – стан, див. категорія
кляса – це в школі

клясифікація – поділ, розподіл, визнача
клясифікувати – поділяти, поділити, розподіляти, розподілити, порозподіляти, визначувати, визначати, визначити, повизначувати, див. кваліфікувати
клясичний – зразковий, досконалий, греко–латинський
клясовий (суспільства) – становий
клясовий – це у школі
кляузничати – див. дискредитувати, сквернити, інтригувати
кляча – шкапа, шкапина, шкапинка, шкапка, шкапійка, шкапійчина, шкап'я, шкапеня, шкінька, шевляга, ганця, пакінь, харлак, харпак
кляштор – манастир
кльовн – блазень, див. клоун, фігляр, скоморох
кнехт – вояк (найманий), див. найманець
книготорговець – книгар, див. бібліотекар, бібліограф
кніксен – уклін
кнопка – ґудзик, ґудзичок
кнут – батіг, батіжок, батура, байбара, бізун, ванда, дротянка, канчук, карбач, малахай, пуга, сергій, хвайда, див. нагай, хлист
коаліційний – спільний
коаліція – спілка, співпраця
коби – якби, коли б
кобура – піхви
коварний – лукавий, підступний, брехливий, див. двоєдушний, дволичний, лицемірний
ковбой – вершник
ковер – килим, килимець, килимок
коверкати – нівечити, знівечувати, знівечити, познівечувати, понівечувати, понівечити, спотворювати, спотворити, поспотворювати, калічити, покалічувати, покалічити, скалічувати, скалічити, поскалічувати, крутити, покручувати, покрутити, перекручувати, перекрутити, поперекручувати, партачити, напартачувати, напартачити, понапартачувати, попартачувати, попартачити, спартачувати, спартачити, поспартачувати, псувати, зіпсовувати, зіпсувати, позіпсовувати, напсовувати, напсувати, понапсовувати, попсовувати, попсувати
коверта – листка
ковиль – тирса, кійло
ковиряти – длубати, видлубувати, видлубати, повидлубувати, зідлубувати, зідлубати, позідлубувати, надлубувати, надлубати, понадлубувати, подлубувати, подлубати, роздлубувати, роздлубати, пороздлубувати, удлубувати, удлубати, повдлубувати, колупати, виколупувати, виколупати, повиколупувати, наколупувати, наколупати, понаколупувати, поколупувати, поколупати, разколупувати, розколупати, порозколупувати, сколупувати, сколупати, посколупувати, копирсати, викопирсувати, викопирсати, повикопирсувати, накопирсувати, накопирсати, понако-

пирсувати, розкопирсувати, розкопирсати, порозкопирсувати, скопирсувати, скопирсати, поскопирсувати, порпати, випорпувати, випорпати, повипорпувати, напорпувати, напорпати, понапорпувати, розпорпувати, розпорпати, порозпорпувати, спорпувати, спорпати, поспорпувати, порплити, випорплювати, випорплити, повипорплювати, напорплювати, напорплити, спорплювати, спорплити, поспорплювати, порпляти, випорпляти, напорпляти, спорпляти, шпортати, вишпортувати, вишпортати, повишпортувати, зішпортувати, зішпортати, позішпортувати, нашпортувати, нашпортуаати, понашпортувати, пошпортувати, пошпортати

когнати – родичі (матерні)

когорта – пробоївка, передовка

код – таємнопис

кодекс – збірник (законів)

кодифікувати – зладжувати, зладити, позладжувати, уладжувати, уладити, повладжувати, ладнати, зладнувати, зладнати, позладнувати, поладнувати, поладнати, уладнувати, уладнати, повладнувати, складати, скласти, поскладати, укладати, укласти, повкладати

кодований – затаємничений

коекзистенція – співіснування

коефіцієнт – сучинник

кожа – шкіра, шкірка, шкірдчка, (вівці) – чунтук

(кози) – багдаль

(ягня) – линтвар

кожанка (одяг) – шкірянка

кождий – кожний, кожен, кожнісінький, всілякий, див. всякий

кожевник – чинбар

кожночасно – повсякчас

коза (дика) – сайгак

козир – світка

козирок – надчолка

козиряти – віддавати, віддати, повіддавати (шану)

козли (будів.) – кобила

козявка – комаха, комашка, комашина, комашинка, комашиночка, комашня, кузька

койка – ліжко, ліжечко, див. кровать, постіль, ложе

койне – посполітамова

кок – кухар, куховар, кухарчук, див. кухмістер

кокарда – відзнака (кашкетна)

кокати – цокати, цокнути, зіцокати, зіцокнути, уцокати, уцокнути, бити, вибивати, вибити, збивати, збити, убивати, убити

кокетка – дженджеруха, чепуруха, чепурушка, чепурушечка, залицяльниця, любаська, моргуха, хабалиця, див. льоретка

коклюш – кашлюк, бухика
кокон – завитка
кокотка – див. розпутниця, проститутка, шлюха
коксида (комаха) – червець, див. кошеніля
колекція – збірка
коленкор (тканина) – перкаль
колеоптерологія – жукознавство
колесити – див. кружити
колесник – колодій
колет – комір, комірець
колечко – перстенець, див. кільце
колечко – це мале коло
колимага – див. карета
колідувати – зударятися, зударитися, протиставлятися, протиставитися, перечити, заперечувати, заперечити, позаперечувати, суперечити, посуперечити, противитися, спротивлятися, спротивитися, супротивлятися, супротивитися, відкидати, відкинути, повідкидати
колізія – зудар, сутичка, спротив, протистава, противенство, противність, протидія, супротивність, суперечність, незгожість, див. імпакт
колір – барва, див. кольоровий
колірувати (рослину) – очкувати, поочкувати, зочковувати, зочкувати, позочковувати
колодка – опецьок, оцупок, ковбан, ковбок, ковбиця, ковбочок, дуплянка, див. чурбан
колодка (бджіл) – дуплянка, пень, (кайдани) – диби, скрипиця
(шевця) – копил, копито
(ножа) – колодочка
колодка – це див. замок
колодязь – криниця, криничка, криниченька, студня
колоквіюм – іспит, проба
колона – стовп, див. колюмна, філяд
колонізація – осадництво, заселя
колонізувати – осаджувати, осадити, поосаджувати, насаджувати, насадити, понасаджувати, заселювати, заселити, позаселювати, обселювати, обселити, пообселювати, поселювати, поселити, займати, занимати, зайняти, позанимати
колоніст – осадця, осадчий, поселенець, зайда, приходько, див. насельник
колонія – осада
колонка – стовпець, див. пілерс
колорит – барва, відтінок, ціха, питомість, притаманність, тон
колос – велетень, див. гігант
колос – це пшениці

колосальний – величезний, велетенський
колосник – руштина, рушти
колотити – гирмотати, гирмотнути, погирмотати, загирмотати, гримати, гримнути, гриманути, вигримувати, вигримляти, вигримнути, загримати, зігримувати, зігримати, погримувати, погримати, угримати, угримнути, повгримати, гупати, гупнути, гупанути, загупати, погупати, гупотіти, загупотіти, погупотіти, калатати, калатнути, викалачувати, викалатати, закалатати, покалачувати, покалатати, скалачувати, скалатати, клапкати, заклапкати, поклапкати, клямати, заклямати, поклямати, пукати, пукнути, запукувати, запукати, попукати, пропукати, стукати, вистукувати, вистукати, застукати, постукати, стукотіти, застукотіти, постукотіти, настукотіти, цюкати, цюкнути, цюканути, див. колошматити, грохати, трахати, шуміти
колоша – штанина
колошматити – батожити, вибатожувати, вибатожити, повибатожувати, збатожувати, збатожити, позбатожувати, побатожити, бебехати, збебехати, побебехати, бити, вибивати, вибити, повибивати, збивати, збити, позбивати, набивати, набити, понабивати, побивати, побити, пробивати, пробити, попробивати, розбивати, розбити, порозбивати, гамселити, згамселювати, згамселити, погамселювати, погамселити, угамселювати, угамселити, гатити, загатити, згатити, угачувати, угатити, вгатити, гегепати, гегепнути, згегепати, гепати, гепнути, гепанути, згепувати, згепати, гергепати, гергепнути, зігергепати, угергепати, гилити, гильнути, загилювати, загилити, гніздити, гнізданути, загніздити, зігніздити, угніздити, голомшити, зголомшувати, зголомшити, приголомшувати, приголомшити, гомшити, згомшувати, згомшити, угомшувати, угомшити, гріти, зігріти, угрівати, угріти, двигнути, двинути, джвякати, джвякнути, зіджвякати, дзибати, дзибнути, дзибонути, дубцювати, здубцьовувати, здубцювати, подубцювати, дуксати, здуксувати, здуксати, духопелити, здухопелювати, здухопелити, видухопелювати, видухопелити, ждюхати, ждюхнути, ждюхонути, затинати, затнути, затяти, зацідити, зіцідити, зціданути, зацупити, цупонути, зачілябити, вичелябити, кібчити, кібчонути, зікібчити, клезати, клезнути, склезанути, клепати, клепнути, клепонути, наклепати, склепати, кресати, креснути, кресонути, лигати, лигнути, лигонути, локшити, локшонути, злокшувати, злокшити, лупцювати, вилупцьовувати, вилупцювати, злупцьовувати, злупцювати, налупцювати, лускати, луснути, злускати, злуснути, ляпати, ляпнути, ляпонути, поляпати, виляпати, молоснути, змолоснути, молотити, змолотити, вимолотити, морскати, морскнути, зморскати, мотлошити, вимотлошувати, вимотлошити, змотлошувати, змотлошити, складати, скласти, поскладати, оперезувати, оперезати, пооперезувати, уперезувати, уперезати, періщити, виперіщувати, виперіщити, оперіщувати, оперіщити, сперіщувати, оперіщити, уперіщувати, уперіщити, піжити, спіжувати, спіжити, упіжувати, упіжити, пірчити, спірчувати, спірчити, полатувати, полатати, златати, потасовувати, потасувати, потягнути, потягти, репіжити, зрепіжувати, зрепіжити, урепіжувати, урепіжити, розмажчувати, розмазчити, садикати, саднути, саданути, спірити, наспірити, поспірити, стусувати, сту-

сонути, зістосувати, постосувати, стьобати, вистьобувати, вистьобати, зістьобувати, зістьобати, телепнути, стелепнути, тлумити, витлумувати, витлумати, натлумувати, натлумати, стлумувати, стлумати, товкмачити, натовкмачувати, натовкмачити, стовкмачувати, стовкмачити, товкти, затовкти, потовкти, натовкти, стовкти, тусати, туснути, тусанути, потусати, стусати, тюжити, тюжнути, тюжонути, витюжувати, витюжити, потюжити, стюжувати, стюжити, упікати, упекти, повпікати, ушкварити, ушкварнути, хвиськати, хвиснути, схвиськувати, схвиськати, похвиськати, цвигати, цвигнути, цвигонути, човпти, човпнути, вичовпти, зічовпти, начовпти, чубити, вичублювати, вичубити, зічублювати, зічубити, чухрати, чухранути, вичухрати, зічухрати, почухрати, шмагати, шмагонути, зішмагати, щупати, щупнути, щупонути, див. пришибати, сікти

колюмна – стовп, див. колона, колонка, пілястра, філяр

коляборант – співробітник, спільник, допомагач

коляска – див. карета

колеска – це див. велосипед

колястра – молозиво

колятеральний – побічний

кольба – притулка, див. приклад

кольє – намисто

кольоризація – забарва

кольоритний – барвистий, пишнобарвний, мальовничий, яскравий, живий

кольоровий – барвний, забарвлений, фарбований, фарбовий, див. колір

кольофонія – живиця

кольпортувати – розповсюджувати, розповсюдити, порозповсюджувати, поширювати, поширити, продавати, продати, розпродавати, розпродувати, розпродати, спродавати, спродовувати, спродати

кома (мед.) – непритомність

кома – це граматичн. перетинка

командирувати – висилати, вислати, повисилати, засилати, заслати, позасилати, надсилати, надіслати, понадсипати, присилати, прислати, поприсилати, розсилати, розіслати, порозсилати, див. прикомандирувати

комасація – землевпоряд

коматозний (мед.) – млявий, оспалий

комбайн – жатомолотарка, див. молотилка

комбатант – вояк

комбативний – войовничий

комбінація – сполука

комбінезон – роба

комбінувати – єднати, з'єднувати, з'єднати, поз'єднувати, поєднувати, поєднати, приєднувати, приєднати, поприєднувати, лучити, залучувати, залучити, позалучувати, получувати, получити, прилучувати, прилучити, поприлучувати, вимудрува-

ти, вимудрити, повимудрувати
комедіянт – лицедій, див. актор, артист, кльовн, фігляр
комель (дерева) – окорінок, прикорінок, прикорінь, оземок
(рогів) – низ
(снопа) – гузир
комендант – командувач (залоги)
коментар – тлума
коментатор – тлумач, див. радіокоментатор, інтерпретатор
коментувати – тлумачити, витлумачувати, витлумачити, повитлумачувати, перетлумачувати, перетлумачити, поперетлумачувати, розтлумачувати, розтлумачити, порозтлумачувати, стлумачувати, стлумачити, постлумачувати, утлумачувати, утлумачити, повтлумачувати, висвітлювати, висвітлити, повисвітлювати, насвітлювати, насвітлити, понасвітлювати, освітлювати, освітлити, поосвітлювати, див. пояснювати, вияснювати, роз'яснювати
комерсант – торговельник, крамар, див. купець
комерційний – торговельний, див. меркантильний
комета – мітла (зоряна)
комиш – очерет, (молодий) – спичак
комівояжер – продавець (мандрівний), див. педлер
комік – сміхотун, смішко, сміхованець, штукар, лицедій, див. комедіянт
комільтон – товариш (шкільний), див. колега
комільфо – пристойно
комісар – стільник
комісіонер – посередник
комісія – лава
комісове – заплата (посереднича)
комітет – лава
комічний – сміховинний, сміхотливий, сміховиський
комода – шафа
компактний – суцільний, щільний, стислий, стиснений, див. масивний
компанія – товариство, спілка, гурт, сябра, див. асоціяція, кампанія, фірма
компаньйон – спільник, (вона) – спільниця, спільничанин, (вона) – спілчанка, сябер, (вона) – сяберка, подорожник, (вона) – подорожниця
компатріот – земляк, землячок, (вона) – землячка, (воно) – земляченя
компаунд – складний, складений
компендій – підручник, довідник, див. конспект, резюме
компенсація – відшкодова, винагорода, див. надгорода
компенсувати – див. возміщати, реваншувати
компетентний – тямучий, обізнаний, досвідчений, майстер, див. експерт, спеціяліст
компетентний – управнений, уповноважений, узаконений

компетенція – правообсяг
компілювати – складати, скласти, поскладати, списувати, списати, посписувати, відписувати, відписати, повідписувати
компіляція – писанина, збиранина
комплекс – набір
комплектний – повний, увесь
комплектувати – збирати, зібрати, позбирати, назбирувати, назбирати, поназбирувати, призбирувати, призбирати, попризбирува+и, складати, скласти, поскладати, укладати, укласти, повкладати, доповнювати, доповнити, подоповнювати
комплекція – тілобудова, постава, див. статура, фігура
комплікований – ускладнений
комплімент – прихвалка, вихвалка
компльот – змова, див. заговір
компонент – складник, частка
компонувати – складати, скласти, поскладати, укладати, укласти, повкладати, писати, написати, записувати, записати, позаписувати, описувати, описати, поописувати, випрацьовувати, випрацювати, повипрацьовувати, винаходити, винайти, повинаходити
компост – сугній
компот – узвар, узварець
компрес (мед.) – оклад, обвинок
компресія – тиск, стиск, витиск, затиск, натиск, притиск, утиск
компресор – стискачка
компроміс – узгода, супоступка
компромітація – знеслава
компромітувати – знеславлювати, знеславити, познеславлювати, осоромлювати, осоромити, повсоромлювати, плямувати, заплямовувати, заплямувати, позаплямовувати, наплямовувати, наплямувати, понаплямовувати, принижувати, принизити, попринижувати
комптометр – див. компютер
компютер – зічислячка, вичислячка
комсомол (України) – москаленки
комуна – кошара, див. фаланга
комунальний – міський
комунальний – див. колективний
комунізм – рабство, панщина
комунікат – повідома, оповістка
комунікація – сполука, зв'язок
комуніст український – хахол, малорос, яничар, пахолок, див. лакей, ренегат, креатура
комутатор – перемичка

комфорт – вигода, догода, утул, добробут
комфортабельний – вигідний, догідний, утульний, пишний
конвеєр – рухобинда, див. шнек
конвекція – переніс, перехід
конвенансовий – ввічливий, пристойний, культурний, див. етикет
конвент – збори (законодавчі), див. конституанта
конвенційний – з'їздовий
конвенційний – звичаєвий, визнаний, зумовлений, узгіднений
конвенція – з'їзд, збір, див. конференція, конгрес
конвенція – угода, див. пакт, договір
конвергентний – подібний, наближений, збіжний
конверзація – розмова, мова, балачка, гутірка
конверсія (грош.) – виміна
конверт – див. коверта
конвоїр – вартовий, чатовий, див. поліцай
конвой – варта, чата, див. поліція
конвульсія – судома, корчі, (обличчя) – мишка, (худоби) – перелоги
конгеніяльний – духовоспоріднений
конгломерат – зчипляк, сукуп, збіранина
конгрегація – братство, об'єднання, збори
конгрес – див. конвенція, конферентія
конгруенція – сукупність, сумісність, відповідність (у математиці) – узгодженість, подібність, пристайність
конденсований – згуслий, скупчений, стислий
конденсувати – згущувати, згущити, позгущувати, скупчувати, скупчити, поскупчувати
кондитер – цукерник, солодій
кондитерська – цукерня, солодошня
кондиція – умова, передумова, угода, див. договір, пакт
кондоленція – співчуття
кондомініум – співвласність
кондотьєр – вояк (найманий)
кондуктор – водій, поводир
конектувати – лучити, влучувати, влучити, повлучувати, долучувати, долучити, подолучувати, залучувати, залучити, позалучувати, злучувати, злучити, позлучувати, получувати, получити, прилучувати, прилучити, поприлучувати, улучувати, в'язати, зв'язувати, зв'язати, позв'язувати, нав'язувати, нав'язати, понав'язувати, пов'язувати, пов'язати, ув'язувати, ув'язати, пов'язувати
конекція – лучба, сполука, зв'язок
конечно – див. звісно, невідмінно
кон'єктура (друк.) – виправка (здогадна)

конквістадор – завойовник, загарбник
конклав – рада (кардинальська)
конклюзія – висновок, див. поризма, (див. противн. преміса)
конкорданція – словник (біблійний)
конкордат – угода (папи рим.)
конкретизувати – уречевлювати, уречевити, повречевлювати
конкретний – речевий, речовий, вагомий, наочний, намацальний, див. реальний
конкубіна – див. наложниця
конкубінат – подружжя (нешлюбне)
конкурент – змагач, супротивник, див. риваль, суперник
конкуренція – змаг, див. конкурс
конкурс – змаг, див. конкуренція
конкурувати – змагатися, змогтися, позмагатися, намагатися, намогтися, понамагатися, див. ревалізувати
коновод – коняр
конопатити – глобувати, глобити, поглобувати, затушковувати, затушкувати, позатушковувати
коносамент – перевозумова
консеквентний – послідовний
консеквенція – наслідок, висновок, див. результат
консекрація – висвята
консервативний – старожитний, старолюбний, протизмінний, протиновицький, закляклий, назадницький, див. ретроградний, коєний
консерва – припаска, заварка, засолка, див. презерва
консервувати – зберігати, зберегти, позберігати, уберігати, уберегти, повберігати, заховувати, заховати, позаховувати, приховувати, приховати, поприховувати, переховувати, переховати, попереховувати, залишати, залишити, позалишати, облишати, облишити, пооблишати
консервувати (харчі) – заварювати, заварити, позаварювати, засолювати, засолити, позасолювати, сушити, висушувати, висушити, повисушувати, насушувати, насушити, понасушувати, посушити, вудити, завуджувати, завудити, позавуджувати, навуджувати, навудити, понавуджувати
консиліюм – рада, нарада
консистенція – склад, густість
консисторія – управа (єпархіяльна)
конскрипція – бранка
консолідація – усталеність, об'єднаність
консолідувати – усталювати, усталити, поусталювати, зміцнювати, зміцнити, позміцнювати, об'єднувати, об'єднати, пооб'єднувати, з'єднувати, з'єднати, поз'єднувати
консоля – підставка, підпора, див. кронштейн

консоляція – радість, втіха, частування
консоме – м'ясоюшка
консонант (грамат.) – приголосний
консорціюм – спілка, співучасть, див. трест, монополія, концерн
конспект – витяг, огляд, див. компендій, резюме
конспективно – скорочено
конспіративний – змовний, змовницький, таємний, захований, див. секретний, сокровенний
конспіратор – змовник, (вона) – змовниця
конспірувати – змовлюватися, змовлятися, змовитися, позмовлюватися, позмовлятися, затаємничувати, затаємничити, позатаємничувати, стаємничувати, стаємничити, постаємничувати
констабль – див. поліцай
Константин – Кость
Константинопіль – Царгород
константний – сталий, тривалий, незмінний
констатувати – казати, сказати, вказувати, вказати, повказувати, визначувати, визначити, повизначати, зазначувати, зазначити, позазначувати, означати, поозначувати, окреслювати, окреслити, поокреслювати,
констеляція – сузір'я, збіг (обставин)
констернація – отетерність, нетяма, очманілість, переляк
конституанта – збори установчі, див. конвент
конституція – закони основні
контрарний – див. протилежний
констриктор (анатом.) – стискач
конструктор – будівничий, (вона) – будівниця
конструкція – будова, будівля, споруда
конструювати – будувати, вибудовувати, вибудувати, повибудовувати, відбудовувати, відбудувати, повідбудовувати, збудовувати, збудувати, позбудовувати, набудовувати, набудувати, понабудовувати, перебудовувати, перебудувати, поперебудовувати, побудовувати, побудувати, прибудовувати, прибудувати, поприбудовувати, порозбудовувати, закладати, закласти, позакладати, мурувати, вимуровувати, вимурувати, повимуровувати, змуровувати, змурувати, позмуровувати, намуровувати, намурувати, понамуровувати, обмуровувати, обмурувати, пообмуровувати, помуровувата, помурувати, примуровувати, примурувати, попримуровувати, споруджувати, спорудити, поспоруджувати, ставити, становити, ставляти, поставити, див. строїти
консультант – радник, дорадник, порадник, райця, див. совітник
консультувати – радити, порадити, дораджувати, дорадити, подораджувати, нараджувати, нарадити, понараджувати, відраджувати, відрадити, повідраджувати, ураджувати, урадити, повраджувати, раяти, пораяти, дорaювати, дораяти, подора-

ювати, зраювати, зраяти, позраювати, нараювати, нараяти, понараювати, ураювати, ураяти, повраювати
консумент – споживач
консумувати – споживати, спожити, поспоживати, поживати, пожити, вживати, вжити, уживати, ужити, повживати, див. їдати
консьєрж – див. швейцар, портьєр
кантагіозний – заразливий, див. інфекційний
контакт – дотик, доторк, стик, зв'язок
контактуватися – зв'язуватися, зв'язатися, позв'язуватися, пов'язуватися, пов'язатися, зустрічатися, зустрінутися, позустрічатися, сполучатися, сполучитися, посполучатися, стискатися, зіткнутися, постикатися
контамінація – мішанина
контейнер – посудина, судина, див. посуд
контекст (грамат.) – зміст, див. значення
контемплювати – міркувати, вимірковувати, виміркати, повимірковувати, змірковувати, зміркувати, позмірковувати, намірковувати, наміркувати, понамірковувати, обмірковувати, обміркувати, пообмірковувати, помірковувати, поміркувати, розмірковувати, розміркувати, порозмірковувати, умірковувати, уміркувати, повмірковувати, думати, подумати, обдумувати, обдумати, пообдумувати, передумувати, передумати, попередумувати, продумувати, продумати, попродумувати, роздумувати, роздумати, пороздумувати, розважувати, розважити, порозважувати
контентувати – частувати, почастувати, зічастовувати, зічастувати, позічастовувати, начастовувати, начастувати, поначастовувати, участовувати, участувати, повчастовувати
контингент (людей) – склад
контингент (кількість) – див. норма
континент – суходіл, див. материк
континентальний – суходільний
континувати – продовжувати, продовжити, попродовжувати, продовжуватися, продовжитися, попродовжитися, протягувати, протягати, попротягувати
континуїтет – тяглість
конто – рахунок
контр... – проти...
контрабанда – пачкарство
контрагент – згодник
контрадикція – суперечність
контракт – угода, див. підряд
контрактор – домовник, згодач, згодець, див. підрядчик
контрактувати – годити, згоджувати, згодити, позгоджувати, погоджати, погодити, домовлятися, домовитися, подомовлятися, умовлятися, умовитися, повмовлятися, див. ангажувати

контракція – протидія, (медичн.) – скорот, (техн.) – стиск, звуз
контрапозиція – протистава
контраст – супротивність, супротива, противність, противенство, протиставність, протистава, див. антагоністичний, антипод, протилежний
контрастувати – противити, випротивити, напротивити, спротивити, упротивити, супротивляти, супротивити, противничати, напротивничати, спротивничати, упротивничити, противенствувати, спротивенствувати, упротивенствувати, протиставляти, протиставити, протиставлятися, протиставитися
контратака – протинаступ
контргайка – примутра, див. гайка
контрзаходи – протизаходи
контрибутор – давач, видавач, надавач, обдавач, давець
контрибуція – данина
контрмарш – противиступ, виступ
контроверсійний – суперечний, суперечливий, див. контрадикція, антагоністичний
контролер – вивіряч, звіряч, див. ревізор
контролювати – див. ревізувати, провіряти
контроля – догляд, нагляд, звірка
контрольний – вивірний, вивірничий, доглядний, доглядничий, керівний, керівничий
контропозиція – протиподавка, див. пропозиція
контррозвідка – протизвідунство, див. розвідка
контрфорс – підпора
контузити – вдаряти, вдарити, ударяти, ударити, повдаряти, калічити, покалічити, скалічувати, скалічити, поскалічувати, ранити, поранити, зранювати, зранити, позранювати, ушкоджувати, ушкодити, повшкоджувати, зішкоджувати, зішкодити, позішкоджувати
контумація – спротив, упертість
контур – обрис, див. силюета
конура – цюпа, цюпка, халабуда, халабудка, закута
конус – стіжок
конфедерація – союз
конферансьє – заповідач, упорядник
конференція – нарада, див. конвенція
конфесія – віровизнаність
конфета – цукерка, цукерок, цукерочка, див. делікатеса, монпасьє
конфігурація – форма, обрис, розташова
конфідент – довірця, виказник, див. довіритель, денунціянт, донощик, сексот
конфідентно – довірочно, див. секретно, тайком
конфірмувати – див. апробовувати, ратифікувати
конфісковувати – забирати, забрати, позабирати, перебирати, перебрати, попере-

бирати, див. реквізувати, заграбастувати
конфлікт – сутичка, сварка, суперека, суперечка, чвара, незгода, розладдя
конформізм – пристосованство, покора, піддача, нахил, схил
конформіст – пристосованець, поразкевич, покорник, хрунь, вислуговець, гнучкошиєнко, зрадянець, малоукраїнець, малорос, хахолкомуніст, див. ренегат, реалітетник, опортуніст, прагматик, хамелеон, шкурник, сервеліст
конфронтація – протистава, супротива, див. контраст
конфронтувати – протиставляти, протиставити, супротиставляти, супротиставити
конфуз – ніяковість, бентежність, соромливість, схвильованість, неспокій
конфузитися – ніяковіти, заніяковіти, зніяковіти, поніяковіти, бентежитися, забентежитися, збентежуватися, збентежитися, позбентежуватися, побентежитися, соромитися, засоромлюватися, засоромитися, позасоромлюватися, посоромитися, хвилюватися, захвилюватися, похвилюватися, схвильовуватися, схвилюватися, посхвильовуватися, див. Робкий
конхіологія – мушлезнавство
концентраційний – скупчений, згромаджений, накопичений, зібраний
концентраційний (набір) – смертельний, рабський
концентрація – згуст, засереди
концентричний – односередковий
концентрований – зосереджений, згущений
концентрувати – згущувати, згустити, позгущувати
концентрувати – зосереджувати, зосередити, позосереджувати
концепція – погляд, думка, розуміння, тяма, тямка, уява
концерн – див. консорціюм
концесіонер – винаймач
концесія – винаєм, див. посесія, оренда, рент
конюх – стайний, машталір
конюшня – стайня, конярня
конь – кінь, коняка, конина, конячина, конячинка, (він) – гармосар, гачур, огир, (вона) – кобила, кобилиця, кобильчина, лошиця, (воно) – кобиля, лоша, лошатко, лошиня, лошак, лошачок, коник, коничок, кониченько, стригун, стригунець, стригуня, (білий з плямами) – таркач, (високий) – саганистий, (дикий) – тарпан, (малий) – муц, (пелехатий) – муштай, (чалий) – дереш
коньки – ковзани
коньюнктив (грам.) – спосіб умовний
коньюнктива (мед.) – очнооболонка
коньюнктура – стан, обставини
кооператива – стоварищя, задруга, див. пул
кооперувати – співпрацювати, поспівпрацювати, співробітничати, поспівробітничати
кооптувати – добирати, добрати, подобирати, закликати, закликати, позакликати,

запрошувати, запросити, позапрошувати
координата – сурядна
координувати – узгоджувати, узгодити, повзгоджувати, погоджувати, погодити, згоджувати, згодити, позгоджувати
копальник – копач, грабар, див. землекоп
копер (будів.) – довбня
копилка – щадничка, карнавка
копити – див. накопляти
копійка – сотик, шеляг
копірайт – автороправо
копірка – див. калька
копіткий – марудний, морочливий, клопітний, забарний, див. кропіткий
копіювати – відписувати, відписати, повідписувати, списувати, списати, посписувати, відбивати, відбити, повідбивати, віддруковувати, повіддруковувати, відмальовувати, повідмальовувати, наподоблювати, понаподоблювати, малпувати, змалповувати, змалпувати, позмалповувати, див. плягіят
копія – відписка, відпис, відбитка, віддрук, див. фотокопія
копошитися – комашитися, закомашитися, покомашитися, скомашитися, кублитися, викублюватися, викублитися, закублитися, накублитися, покублитися, скублюватися, скублитися, поскублюватися, роїтися, вироюватися, вироїтися, зроюватися, зроїтися, позроювати, пороюватися, пороїтися, див. кишіти
коптити (м'ясо) – вудити, завуджувати, завудити, позавуджувати, навуджувати, навудити, понавуджувати, повуджувати, повудити, (світилка) – чадіти, зачадіти, зічадіти, почадіти, курити, закурювати, закурити, віддрукувати, відмалювати, наподобити, позакурювати, накурювати, накурити, понакурювати
коптіти – животіти, виживотіти, зіживотіти, переживотіти, поживотіти, нидіти, занидіти, знидіти, понидіти, пронидіти, скніти, заскніти, зіскніти, поскніти, проскніти, марудитися, зімаруджуватися, зімарудитися, намаруджуватися, намарудитися, понамаруджуватися, помаруджуватися, помарудитися, промаруджуватися, промарудитися, див. косніти
копуляція – злука (статева)
Коран – Біблія (мохаметданська)
корда – линка
кордебалет – гуртотанок
кардегарда – див. гавптвахта
коректа – правка, див. поправка, помарка
коректив – див. поправка
коректний – чемний, культурний, див. люб'язний, куртуазний, галянтний
коректор – правляч
коректувати – див. коригувати
корелятивний – сучинний, взаємодійний

коренастий – кремезний, дебелий, дужий, міцний, цупкий, оцуплуватий, огрядний, осадкуватий, окадькуватий
коренеплід – бульба
кореспондент – новинкар, дописувач, листувач
кореспонденція – листування
кореспондувати – листуватися, вилистовуватися, вилистуватися, злистовуватися, злистуватися, налистовуватися, налистуватися, полистуватися, див. переписуватися
корзина – кіш, кошіль, кошик, кошичок, кошівка, кошівниця, кобеля, козуб, козубка, козубець, козубенька, сапет, сапетка, коробок, коробка, коробонька
коригувати – правити, виправлювати, виправити, повиправлювати, справлювати, справити, посправлювати, див. коректувати
коридор – прохід, перехід
коритар – див. коридор
корити – бештати, вибештувати, вибештати, повибештувати, збештувати, збештати, позбештувати, побештати, ганити, виганювати, виганити, повиганювати, доганювати, доганити, подоганювати, зганювати, зганити, позганювати, поганити, ганьбити, виганьблювати, виганьбити, повиганьблювати, зганьблювати, зганьбити, позганьблювати, уганьблювати, уганьбити, повганьблювати, гудити, вигуджувати, вигудити, повигуджувати, загуджувати, загудити, позагуджувати, згуджувати, згудити, позгуджувати, погудити, дорікати, дорікти, дорікнути, подорікати, дотинати, дотнути, дотяти, подотйнати, закидувати, закидати, закинути, картати, скартати, покартати, кобенити, викобенити, покобенити, скобенити, коренити, викоренити, покоренити, скоренити, лаяти, вилаяти, злаяти, налаяти, облаяти, полаяти, розлаяти, сварити, висварювати, висварити, повисварювати, зісварювати, зісварити, позісварювати, насварювати, насварити, понасварювати, посварювати, посварити, соромити, висоромлювати, висоромити, повисоромлювати, засоромлювати, засоромити, позасоромлювати, зісоромлювати, зісоромити, позісоромлювати, насоромлювати, насоромити, понасоромлювати, усоромлювати, усоромити, повсоромлювати, урікати, урікти, урікнути, поврікати, зурікати, зурікнути, позурікати, шпетити, вишпетити, зішпетити, пошпетити, див. страмити, ругати
коричневий – див. брунатний, бурий, темнобурий, рижий
корка (бараболі) – лушпа, лушпина, лушпайка, лушпиночка, лушпіння, (зерна) – лузга, лузгіння, (овочу) – лупина, лупинка, шкірка, шкірочка, (рака) – шкорупа, шкаралуша, шкаралушина, (хліба) – скорина, скоринка, скориночка, (яйця) – шкаралупа, шкаралупка, шкаралупина
корка – це див. каблук
корм – їжа, їдло, наїдка, пожива, поживок, спожива, страва, стравня, потрава, потравка, харч, харчі, хліб, хлібець, хлібина, хлібеня, паша, пашня, пашниця, пашнина
корма – керма, стерно

кормилець – годувач, (вона) – годувачка, годун, (вона) – годунка
кормитель – див. кормилець
кормити – годувати, вигодовувати, вигодувати, повигодовувати, догодовувати, догодувати, подогодовувати, загодовувати, загодувати, позагодовувати, згодовувати, згодувати, позгодовувати, нагодовувати, підгодовувати, підгодувати, прогодовувати, прогодувати, попрогодовувати, угодовувати, угодувати, повгодовувати, харчувати, вихарчовувати, вихарчувати, повихарчовувати, захарчовувати, захарчувати, позахарчовувати, нахарчовувати, нахарчувати, понахарчовувати, підхарчовувати, підхарчувати, попідхарчовувати, похарчовувати, похарчувати, схарчовувати, схарчувати, посхарчовувати, див. прикормлювати
кормовий – годівельний, харчувальний, харчовий, поживний, споживчий, стравний, пашний
кормушка – годувалка, корито, коритце
кормчий – стерник, стерничий, водій, керманич
корнебульбоплоди – бульби
корнер (спорт.) – кут
корнет (військ.) – чотар, див. лейтенант
корнішон – огірок (квашений)
корнцанг – обценьки
коробейник – продавець (мандрівний), див. комівояжер, офеня
коробитися – жолобитися, вижолоблюватися, вижолобитися, повижолоблюватися, зіжолоблюватися, зіжолобитися, позіжолоблюватися, пожолоблюватися, пожолобитися, ужолоблюватися, ужолобитися, повжолоблюватися
коробка – скринька, скринечка, скриньчина, шабатурка, див. шуфляда, шкатулка
коробка – це див. корзина
короткий (словник) – малий, (виклад) – стислий
короткий – це мотуз
коротко (висловлюватися) – стисло, див. ляконічний, ляпідарний
корпіти – див. коптіти
корпорація – товариство, союз, спілка, див. консорціум
корпуленція – огрядність
корпус (будов.) – будинки, (військ.) – школа, (друк.) – десятка, (тіло) – тулуб
корсар – див. пірат
корсет – мотузівка, див. шнурівка
корсетка – це блюзка
корт (спорт.) – майданчик
кортеж – поїзд, див. кавалькада
кортеси – парлямент (еспанський)
кортик – кинджал
корупція – хабарництво, див. скоруптований
корчити – вдавати, вдати, удавати, удати, повдавати, прикидатися, прикинутися,

поприкидатися, дурити, здурювати, здурити, поздурювати, придурюватися, придуритися, попридурюватися
корчити – кандзюбити, покандзюбити, скандзюбувати, скандзюбити, поскандзюбувати, карлючити, покарлючити, скарлючувати, скарлючити, поскарлючувати, коцюбнити, покоцюбнути, скоцюбнювати, скоцюбнити, поскоцюбнювати, коцюрбити. покоцюрбити, скоцюрбувати, скоцюрбити, поскоцюрбувати, кривити, викривлювати, викривити, повикривлювати, покривлювати, покривити, скривлювати, скривити ,поскривлювати, крутити, викручувати, викрутити, повикручувати, покручувати, покрутити, скручувати, скрутити, поскручувати, укручувати, укрутити, повкручувати, судомити, посудомити, зісудомувати, зісудомити, позісудомувати, див. скорчений, скрючуватися
коршун – шуліка, шуляк, каня, див. яструб
корявий – шкарубкий, зашкарублий, коструватий, неоковирний
косий – скісний, навскісний, зизий, зизоокий, зизуватий
косинка – хустка, хустина, хустинка, хустиночка, хусточка
косматий – кудла, кудлай, кудлань, кудлач, кудлатий, скудлачений, пелех, пелехатий, кустра, куштра, кустратий, закустраний, скуйовджений, скудовчений, кошлатий, скошланий, волохач, волохатий, зволоханий, кучман, кучматий чіхрай, чіхратий, коструватий, муштатий, див. патлач, лахматий
косматити – кудлати, викудлачувати, викудлачити, повикудлачувати, покудлачувати, покудлачити, розкудлачувати, розкудлачити, порозкудлачувати, скудлачувати, скудлачити, поскудлачувати, кудовчити, викудовчувати, викудовчити, повикудовчувати, скудовчувати, скудовчити, поскудовчувати, розкудовчувати, розкудовчити, порозкудовчувати, куйовдити, викуйовджувати, викуйовдити, повикуйовджувати, розкуйовджувати, розкуйовдити, порозкуйовджувати, скуйовджувати, скуйовдити, поскуйовджувати, кучмити, викучмити, покучмити, розкучмити, скучмити, див. патлати
космічний – всесвітній
космогенеза – постання всесвіту
космогонія – розвиток всесвіту
космографія – всесвітоопис
космологія – всесвітознавство
космонавт – зорелетун, див. астронавт, стратонавт
космополіт – світянець, безбатченко, гуляйсвіт
космополітизм – світянство
космос – всесвіт, див. вселенна
коєний – заскнілий, заклятий, задубілий, зашкарублий, назадницький, відсталий, див. інертний, консервативний, мізонізм, ретроградний
коснiти – дубіти, задубіти, здубіти, одубіти, подубіти, животіти, заживотіти, зіживотіти, поживотіти, проживотіти, клякнути, заклякнути, зіклякнути, оклякнути, поклякнути, уклякнути, нидіти, занидіти, знидіти, понидіти, пронидіти, скніти, за-

скнівати, заскніти, позаскнівати, зіскнівати, зіскніти, позіскнівати, поскнівати, поскніти, ускнівати, ускніти, повскнівати, шкарубіти, зашкарублювати, зашкарубіти, позашкарублювати, зішкарублювати, зішкарубити, позішкарублювати, шкарубнути, зашкарубнувати, зашкарубнути, позашкарубнути, зішкарубнувати, зішкарубнути, позішкарубнувати, див коптіти

косноязичний – недоріка

косо – скісно, криво, скрива, зизо

кособокий – кривобокий

косоворотка – сорочка (московська)

косолапий – клишавий, клишоногий, шеверногий, шиверногий, кутерногий, каракатий, шкандиба, див. хромий

косоногий – див. косолапий

косоокий – зизий, зизоокий, зизуватий, див. страбізм

косоротий – криворотько

косорукий – криворучко

костер – ватра, багаття, вогнище, див. очаг

костиль – костур, костуронька, костуряка, милиця

костити – див. корити

кострище – див. костер

костюм – див. одіяння

костюмер – шатнич

костюмерна – шатня

костьол – церква (польська)

косяк (двер.) – одвірок, (віки.) – лутка

косяк (коней) – табун, табунець

(птах.) – зграя

(риби) – косяк

котедж – дімок, дімочок, хата, хатина, хатинка, див. дача, жиліще

котел – казан, казанок, казаночок, бакир, саган, саганик, саганець

котельник – казаняр

котерія – див. кліка, олігархія

котирувати (ціну) – визначати, визначити, повизначати, означувати, означити, схвалювати, схвалити, посхвалювати

котлета – січенник

котлован – викоп, яма

котловина – улоговина

котляр – див. котельник

коток – навитка, валок

коток – це малий кіт

который – який, що

котурни – хідлі, див. ходулі

котушка – навитка
кофе – кава, кавонька
кофейник – кавник, кавничок, див. посуд
кофейня – кав'ярня
кофоза (мед.) – глухота
кофта – блюзка, станик, див. одіяння
кочегар – паляч, палій, див. грубник
кочегарка – паливня, пальня
кочегарня – див. кочегарка
кочерга – коцюба, коцюбка, загрібачка, кутач
кочержилно – коцюбильно
кочівник – кочовик, мандрика, мандря, мандрьоха, галайда, волоцюга, див. бродяга
кочка – купина, куп'я, купиння
кошеніля (комаха) – червець, див. коксида
кбшення – косовиця
кошмарний – жахливий, жаський, жасний, жахний, страхітний, страхітливий, моторошний
кощунство – блюзнірство, Богозневага, див. святотатство, богохулити
КП ССР – панство московське
КП УРСР – яничари (московські), див. креатура
краб – рак (морський), див. омар
краватка – комірівець, див. галстук, папільйон
краги – холявки
крадьки – нишком, нищечком, знишка, тишком, сховкома, потай, потайці, потаємці, спотайня, сутай, потиху, стиха, див. тайком, секретно, потихеньку
кража – крадіж, крадіжка, злодійство
крамола – див. бунт
кран – чіп, чопик, чопець, чопок, затулка, затичка, заткало, заткално
кран (будів.) – журав, журавель, лисиця, підіймачка, гупля
краніологія – черепознавство
краніометрія – череповимір
краніотомія (мед.) – черепорозтин
краніяльний (анатом.) – черепний
красавиця – красуня, красунька, красунечка, красуля, красулька, красулечка, краля, хорошуля, хорошунька, білозірка, вродливиця, гарнючка, гарнюченька
красавець – красень, красунь, красюк, красючок, див. адоніс
красивий – красний, прекрасний, гарний, прегарний, гарненький, гарнісінький гарнюсінький, гарнесенький, хороший, прехороший, хорошенький, чудовий, пречудовий, лепський, гожий, прегожий, вродливий, штепний, див. граціозний, елегантний, ізящний, пригожий, файний

красивість – краса, врода, гарність, хорошість, мальовничість, див. красивий, красота
красильний – фарбувальний, барвувальний
красильник (людина) – маляр
краситель – див. пігмент
красити – малювати, вимальовувати, вималювати, повимальовувати, домальовувати, домалювати, подомальовувати, замальовувати, замалювати, позамальовувати, змальовувати, змалювати, позмальовувати, намальовувати, намалювати, понамальовувати, обмальовувати, обмалювати, пообмальовувати, перемальовувати, перемалювати, поперемальовувати, підмальовувати, підмалювати, попідмальовувати, помальовувати, помалювати, розмалювати, порозмальовувати, фарбувати, дофарбовувати, дофарбувати, подофарбовувати, зафарбовувати, зафарбувати, позафарбовувати, зіфарбовувати, зіфарбувати, позіфарбовувати, нафарбовувати, нафарбувати, понафарбовувати, перефарбовувати, перефарбувати, поперефарбовувати, пофарбовувати, пофарбувати
красити – це гарнішати
краска – фарба, барва
(обличчя) – цера, червінь
(сором) – паленя, шара, див. колір
красний – червоний, червоненький, червонавий, червлений
красний – це гарний
красніти (багаття) – жевріти, зіжевріти, пожевріти, (барва) – червоніти, зачервоніти, почервоніти, червонітися, зачервонітися, почервонітися, червонішати, зачервонішити, почервонішати, червонішитися, зачервонішатися, почервонішатися, маковіти, замаковіти, помаковіти, (сором) – паленіти, запаленіти, попаленіти, спаленіти, (спалах) – шаріти, зашаріти, пошаріти, шарітися, зашарітися, пошарітися
красніти – це гарнішати
краснуха (мед.) – червінка
красота – див. красивість
красуватися – пишатися, випишуватися, випишитися, повипишуватися, запишуватися, запишатися, позапишуватися, попишуватися, попишатися, спишуватися, спишатися, поспишуватися, пишнітися, випишнюватися, випишнітися, повипишнюватися, запишнюватися, запишнітися, попишнюватися, попишнітися, спишнюватися, спишнітися, поспишнюватися, хизуватися, вихизовуватися, вихизуватися, повихизовуватися, захизовуватися, захизуватися, позахизовуватися, похизовуватися, похизуватися, схизовуватися, схизуватися, посхизовуватися, див. хвастатися
...крат (раз) – ...крот
...крат – це щодо влади, див. автократ
крах – руїна, упад, розпад, запад, завал, розвал, утрата, згуба, див. банкротество
креатура – пахолок, яничар, зрадянець, комуніст, хахлацький, КП УРСР див. протеже, синекура, преторіянець

креація – твір, твориво
креветка – рачок (морський)
кревняк – родич, родак
кредит – борг, позика, довіра, (у рахунк) – видаток
кредитивка – щаднична позичальня
кредитова кооператива – див. кредитивка
кредитор – позичач
кредитувати – позичати, позичити, попозичати, розпозичати, розпозичити, порозпозичати
кредитуватися – випозичати, випозичити, запозичати, запозичити, напозичати, напозичити, понапозичати
кредо – "Вірую"
крекінг (техн.) – розчах
крем – масть, див. помада
кремальєра (техн.) – накрутка
крематорій – пальня
кремація – тілоспал
крен – похил, хил
крендель – гугіль
крензель – шкловтиначка
кренитися – хилитися, похилитися, нахилятися, нахилитися, понахилятися, перехилятися, перехилитися, поперехилятися, схилятися, схилитися, посхилятися, хибати, хибнути, нахибати, нахибнути, понахибати, перехибати, перехибнути, поперехибати, схибати, схибнути, посхибати, ухибати, ухибнути, повхибати
креса (росл.) – хріниця
креси (земля) – окраїна, околиця
креслення – рисування, рисунок
креслити – див. чертити
кресляр – рисуваль
кретин – придурок, прищелепок, бевзь, див. дурак, ідіот, недоумок, тугодум, безтолковий
крешер (машин.) – кришачка
кривоногий – див. косолапий
кривошип – корба
криж – хрест, хрестик, хрестичок
криза – скрута, перепад
криївка – схованка
крикун – зіпа, зіпака, горлач, горлай, горлопан, галайко, гарикало, желіпало
кримінал – див. тюрма
криміналістика – злочинство
кримінологія – злочинознавство

кримінальний – карний, злочинний
кримінальник – злодій, злодійка, злодійчук, злодіюга, злодіюка, злодіяка, злодюга, злодюжка, злочинець, злочинка, харциз, харцизяка, лиходій, лиходійка
крипто... – таємно...
криптогамний (росл.) – безквітковий
криптоген – галапас, див. паразит
криптограма – письмо (затаємничене)
криптографія – таємничопис
криптоманія – захоп (таємничим)
криса – щур, щуреня, пацюк, пацюченя
криси – це крайки (бриля), див. фланець
критерій – вартостеміра
критися – ховатися, заховуватися, заховатися, позаховуватися, переховуватися, переховатися, попереховуватися, поховуватися, поховатися, сховатися, посховуватися, зникати, зникнути, позникати, щезати, щезнути, пощезати
кричання – крик, викрик, покрик, скрик, вереск, галас, гарбарк, гойк, гук, ґвалт, зойк, лемет, репет, див. вопіяти
кричати – див. вопіяти
кричущий – див. крикун, вопіяти
криша – дах, дашок, стріха, покрівля
кришка – накривка, накривочка, віко, верх, ляда, покрівець, (дитина) – крихітка, крихіточка, кришечка, кришиня, кришинятко, кришиняточко, мацюпусінький, див. малишко, (кількість) – дещиця, дрібок, дрібка, дрібниця, дрібничка, гаріль, див. кусочок, (хліба) – окрушина, окрушка, крихта, крихточка
кріо... – холодо...
кріотерапія – морозолікування
кріофіт (росл.) – морозовитрівалий
кріпильний – зміцнювальний
кріпильник (людина) – зміцнювач
кріпити – зміцнювати, зміцнити, позміцнювати, поміцнювати, поміцнити, уміцнювати, уміцнити, повміцнювати, посилювати, посилити, зусилювати, зусилити, позусилювати, підсилювати, підсилити, попідсилювати, усилювати, усилити, повсилювати, потужнювати, потужнити, спотужнювати, спотужнити, поспотужнювати, употужнювати, употужнити, повпотужнювати, живити, виживлювати, виживити, повиживлювати, зіживлювати, зіживлити, позіживлювати, уживлювати, повживлювати
кріпко – міцно, сильно, дуже, цупко, вельми
кріпосник – кріпак
кріпосництво – кріпацтво, колгосп
кріпость – міць, міцність, твердість, тривкість, цупкість
кріпость – твердиня, див. фортеця

кріпшати – міцніти, поміцніти, зміцнюватися, зміцнитися, позміцнюватися, цупкіти, зацупкіти, зіцупкіти, вицупкіти, поцупкіти
кріс – див. гвинтівка, гвер, карабін
кріт – кертиця
кровать – див. койка, постіль, одр
кровопивця – кровопій
кровосціп (мед.) – кровостин
крокі – див. шкіц
крок – це див. шаг
кролик – кріль, (вона) – крілиця, (воно) – крільча, крільчатко
кромі – крім, окрім, опріч, опріче
кромішний – пекельний, темнючий
кромка (дошки) – ребро, (тканини) – крайка, окрайка, пруг, пружка, пружок, торок, (хліба) – окрушка, окрушина, барда, бардочка, див. кусочок
кромсати – батувати, вибатовувати, вибатувати, повибатовувати, збатовувати, збатувати, позбатовувати, набатовувати, набатувати, понабатовувати, побатовувати, побатувати, шматувати, зішматовувати, зішматувати, позішматовувати, нашматовувати, нашматувати, понашматовувати, пошматовувати, пошматувати, розшматовувати, розшматувати, порозшматовувати
крона (дерева) – гілля
кронциркуль – див. циркуль
кронштейн – див. консоля
кропіткий – див. копіткий
кропля – див. капля
кросворд – головоморочка, див. шарада, метаграма
кросінг – перехрестя, перетин
кроткий – див. смирний, зговірливий, покійний, робкий, малодушний
кротовина – купина
кротячий – кертичний
крохоборство – скнарність, дріб'язковість
крошка – див. кришка
круг – коло, колечко, перстень, персник, колесо, колечко, кочало, очер, очерток, очерточок, (на воді) – жмурка
круглорічний – увесьрічний
кругляк – кульчак, коловід
круговид – обрій, див. горизонт
круговий – коловий, навколий
круговорот – колобіг, оберт, див. кругооборот
кругозір – світогляд, погляди
кругом – довкола, навколо, колом, околом, околясом, околяса, колесом, обертом
кругооборот – див. круговорот

кругосвітний – навколосвітний
кружало – крутка, див. круг
кружевний – мережаний, мережений, мереживий, мережчатий, помережаний
кружати – див. кружити
кружити – кодувати, поколувати, виколовувати, виколувати, повиколовувати, закопувати, зіколовувати, зіколувати, позіколовувати, обколовувати, обколувати, пообколовувати, сколовувати, сколувати, посколовувати, колесувати, поколесувати, сколесовувати, сколесувати, посколесовувати, див. окружати
кружитися (голова) – морочитися, запаморочуватися, запаморочитися, позапаморочуватися, попаморочуватися, попаморочитися, спаморочуватися, спаморочитися
кружки – див. кругом
кружляти – див. кружити
кружок (людей) – гурток, гурт, див. круг
круп (анатом.) – зад, задок, крижі
круп (мед.) – горлянкозапал, див. лярінгіт
крупинка – див. кришка
крупний – великий, видатний, визначний
крупнішати – збільшуватися, збільшитися, позбільшуватися, збільшатися, збільшитися, позбільшатися, побільшуватися, побільшитися
крупнозернистий – великозерний
круподерка – шеретівка
крупчатка (борошно) – питлівка, питель, питльованка
крутий – стрімкий, стрімчастий, лрикрий
крутий – суворий, вовкодух, злючий, злісний, злостивий, лихий, нелюд, див. сердитися, яросний
крутоберегий – стрімкоберегий
круторогий – див. бик
крутоязикий – гостроязикий
круча – урвище, урвисько, бескид, бескед, строма, див. обрив
крушити – трощити, витрощувати, витрощити, повитрощувати, потрощувати, потрощити, розтрощувати, розтрощити, порозтрощувати, строщувати, строщити, построщувати, торощити, наторощувати, наторощити, понаторощувати, поторощувати, поторощити, розторощувати, розторощити, порозторощувати, сторощувати, сторощити, посторощувати, товкти, потовкти, витовкчувати, витовкти, повитовкчувати, натовкчувати, натовкти, понатовкчувати, перетовкчувати, перетовкти, розтовчувати, розтовкти, порозтовкчувати, стовкчувати, стовкти, постовкчувати, бити, вибивати, вибити, повибивати, збивати, збити, позбивати, добивати, добити, подобивати, перебивати, перебити, поперебивати, побивати, побити, розбивати, розбити, порозбивати
крушитися – див. печалитися, скорбіти, хандрити

крюк – гак, очепа, куляс
крючок – гачок, гачечок, гаплик, гапличок, (балачки) – викрут, зачіпка, (дверей) – защіпка, (деревляний) – ключка, (письма) – карлюка, карлючка, закарлючка, (людина) – крутій, див. обманщик, (на сіно) – микавка
кряж (гори) – пасмо, грунь, (дерева) – оцупок, колодка, (людина) – кремез, кремезний
крякати – див. горланити
Ксенія – Оксана
ксенократія – чужевлада
ксеноманія – чужелюбство
ксенофоб – чужежер
ксенофобія – чужененависть
ксероза (мед.) – шкіросухість
ксерофіт (росл.) – посуховитривалий
ксилема – деревнина
ксилограф – дереворитувач, див. гравер, гравірувати
ксилографія – див. гравюра
ксилологія – деревознавство
ксьонз – священик (польський), див плебан
ктир (комаха) – вовчок
ктитор – титар
кауфер – перукар, стрижій, див. парикмахер
кауфюра – зачіска
Кубань (край) – Кубанщина
Кубань – це річка
кубок – келех, див. посуд, чаша, шкалик
кубашка (жінка) – гладуха, груба, грубенька, череваня, череванька, див. пузатий, товстий, жирний
куверт (посуд) – див. сервіс
кувшин – див. посуд
кугельбляу – синька (на білизну)
кудрявий – кучерявий, кучерявенький, кучерявець, кучерявка, див. косматий
кузен – (син брата) – братанок, братанець, братанич, (син сестри) – сестринець, сестрич
кузинка – (дочка брата) – братаниця, братанка, (дочка сестри) – сестриниця, сестринка
кузниця – ковальня, кузня
кузов (воза) – короб, васаг, драбини, драбинник
кузов (торбина) – козуб, кузуб, козубень, козубець, козубенька
кукла – лялька, лялечка, ляля, ляленька, лялюся
кукувати (зозуля) – кувати, закувати, накувати, покувати, прокувати

кукушка (він) – зозуль, зозулець, (вона) – зозуля, зозулька, зазуленька, зозулечка, (воно) – зозуленя, зозуленятко
кулак – п'ястук, п'ястучок, п'ястучище
кулак – куркуль, дука, глитай, див. багач, буржуй
кулемет – хуткострілка, див. скоростріл
кулінар – кухар, (вона) – куховарка, (дружина) – кухариха, (син) – кухаренко, (дочка) – кухарівна, (дитина) – кухарченя, (помішник) – кухарчук, див. повар
кулінарство – куховарство
куліси – лаштунки
кулюари – коритарі, див. фойє
куль – лантух, міх, мішок, мішечок, клунок, клуночок, торба, торбина, торбиночка, торбинка
кульмінаційний – найвищий, щонайвищий
кульмінація – верхівка, див. вершок
культиватор – сапунка, див. екстирпатор
культивувати – плекати, виплекувати, виплекати, повиплекувати, наплекувати, наплекати, понаплекувати, сплекувати, сплекати, посплекувати, розвивати, розвинути, порозвивати, розроблювати, розробляти, розробити, порозроблювати, шанувати, пошанувати, ушановувати, вшанувати, повшановувати
культура (мед.) – пороста
культуртрегер – освітник, учитель, цивілізатор, див. місіонер
культяпка – кукса
кумир – божок, див. Ідол
кунак – приятель
куниця – куна, кунка
кунсткамера – музей
кунтація – хитливість, вагання
кунштюк – див. фокус
купець – крамар, (вона) – крамарка, (дружина) – крамариха, (син) – крамаренко, (дочка) – крамарівна, (дитина) – крамарчук, крамарочка, торговець, (вона) – торговка, торговочка
купець – це хто купує
куплет – співаночка, строфа
купол – баня, маківка
купон – квит
купорос – синяк
кураж – хоробрість (удавана)
куражитися – бешкетувати, побешкетувати, забешкетувати, зібешкетовувати, зібешкетувати, набешкетувати, бундючитися, збундючуватися, збундючитися, вибундючуватися, вибундючитися, побундючуватися, побундючитися, ворохобитися, зворохоблюватися, зворохобитися, позворохоблюватися, поворохоблюватися,

поворохобитися, гороїжитися, вигороїжуватися, вигороїжитися, згороїжуватися, згороїжитися, позгороїжуватися, нагороїжуватися, нагороїжитися, погороїжитися, комизитися, закомизитися, покомизитися, скомизитися, перекомизитися, костричитися, закостричитися, покостричитися, скостричитися, коцюбитися, викоцюблюватися, викоцюбитися, закоцюблюватися, закоцюбитися, покоцюбитися, скоцюблюватися, скоцюбитися, пиндючитися, запиндючуватися, запиндючитися, напиндючуватися, напиндючитися, понапиндючуватися, спиндючуватися, спиндючитися, поспиндючуватися, принditися, випринditися, запринditися, попринditися, спринditися, хоробритися, похоробритися, схоробрюватися, схоробритися, див. хвастатися, фудулитися

куранти – годинник

курат – див. ксьондз

куратор – опікун, див. попечитель

курація – лікування

курбет – витівка, вибрик

курган – могила

кургузий – куций

курдюк – кульмич

куренда – обіжник

кур'єр – післанець, див. фільд'егер, посильний

курзаля – концертовня

курильщик – курій, курець, (вона) – курійка, курячка

курйоз – дивина, дивогляд

курносий – кирпатий, кирпа, кирпань

куроводство – курівництво

курок – кошок, спуск

куропатва – куріпка, куріпочка, куріп'я

курорт – літнисько, див. здравниця, монрепо

курортник – літник, (вона) – літничка

курс (дороги) – напрям, (науки) – виклад

курсант – учень, слухач

курси – виклади, вишкіл

курсив – письмівка, див. скоропис

курсування – поїзд, їзда

курсувати – їздити, поїзджувати, поїздити, попоїзджувати, (корабель) – плавати, плавувати, поплавати, (літак) – літати, полiтати

(чутка) – ширитися, поширюватися, поширитися

куртаж – див. комісове

куртизанка – див. розпутниця

куртина – заслона, запона, див. завіса

куртуазний – ввічливий, ґречний, чемний, шанобливий, див. ізящний, приличний

куртьє – див. агент, маклер
куралтай – з'їзд, учта (татар.)
курфюрст – князь (німецький)
курятник – курник, курничок
курящий – див. курильщик
кусок – будзьок, букат, груда, грудка, грудочка, груддя, кавалок, кавалочок, кімса, клаптик, клаптичок, ковбатка, кус, кусень, кусник, луста, лустка, лусточка, ошимок, палустень, партика, постав, поставок, поставочок, скиба, скибка, скибочка, скибище, сувій, сувійчок, сувоїк, штикир, шмат, шматок, шматочок, шмата, шматка, шматина, шматинка, шматянка, шмаття, шматура, шматуряка, шматур'я, шманделок, див. обрізок
кусочок – грудочка, дещиця, дорабчик, дрібка, дрібок, дрібочка, дрібниця, дрібничка, зернятко, зерня, кавалочок, клаптичок, краплина, краплинка, краплиночка, крапелинка, кулидка, лусточка, піщинка, пучка, пучечка, скалочка, скибочка, скіпочка, трісочка, шматок, шматочок, шматинка, див. фрагмент, (хліба) – скрушка, скрушина
кустар – домороб, ремісник
кустос – доглядач
кутати – завивати, завинути, позавивати, обвивати, обвинути, пообвивати, оповивати, оповити, пооповивати, перевивати, перевинути, поперевивати, повивати, повинути, повити, загортувати, загорнути, позагортувати, згортувати, згорнути, позгортувати, обгортувати, обгорнути, пообгортувати, угортувати, угорнути, повгортувати, тушкувати, затушковувати, затушкувати, позатушковувати, утушковувати, утушкувати, повтушковувати, див. завертати, обкутувати
кутикуля (анатом.) – наболонь
кухарка – куховарка, див. кулінар
кухмістер – див. кулінар
куча – купа, купка, купочка, копиця, ворох, кучугура, надма, стропа, див. нанос
куча – це саж і жидівс. свято
кучер – погонич, візник, машталір див. фірман, фурман
кучер – це волосся
куш (грошей) – камза, див. сума
кушати – див. їдати
куштувати – це смакувати
кушетка – див. диван
кшталт – копил, вигляд, форма, подібність, спосіб, див. манера
кювет – рів, рівчак, рівець
кюветка – мийка, мийниця, мисочка
кюре – священик

Л

Якщо нема слова на ла... – див. на ля... Напр. лампа див. лямпа

лабаз – комора, склад, див. амбар, магазин, шпихлір
лабазник – див. кладовщик
лабазник (росл.) – гадючник
лавка – крамниця, див. магазин, склеп
лавка – це ослон, див. парта, скамниця
лавр (росл.) – бобковець
лавреат – нагородець
Лаврентій – Лавро
лагер – табір, обоз
лагунка – діжка, див. посуд
ладя (шахи) – вежа
лазарет – лічниця (військова)
лазівка – вилазка, пролазка, викрут
лазурний – блакитний
лазурь – блакіть
лазутчик – вивідач, див. шпіон
лайнер – пароплав (океанський)
лак – покіст, див. політура
лакей – послугач, слуга, услужник, див. офіціянт, стюард
лакомий – ласий, заласний, див. сласний
лакомитися – ласувати, виласовувати, випасувати, зласовувати, зласувати, наласовуватися, наласуватися, поналасовуватися, поласовуватися, поласуватися, поласитися, смакувати, висмаковувати, висмакувати, засмаковувати, засмакувати, посмаковувати, посмакувати, розсмаковувати, розсмакувати, усмаковувати, усмакувати, солодцювати, висолодцювати, висолодцити, засолодцювати, засолодцити, посолодцювати, посолодцити, усолодцювати, усолодцити
лакомка – ласун, ласуха, ласій, ласійка, ласько, ласач, ласогуб, ласолюб
лакомство – ласощі, лагомина, лагоминка, мантулки, цукерки
лаконічний – стислий
ландиш – конвалія
лань – олень, (вона) – олениця, (воно) – оленя, оленятко
лапа – лаба, лабка, лабочка, лабонька, лабети
лапаротомія (мед.) – череворозтин
лапотник – постоляр, кацап, москвин, див. росіянин
лапоть – постіл, постолисько, постоляка, постолище, верзун, личак, лаврик, сирівець, ходак, ходоча, ходочатко, шкуряк, шкурячок
лапша – локша, локшина, локшинка, локшечка, локшенька, див. їда
ларьок – рундук, ятка, див. стенд
ласкати – голубити, зіголублювати, зіголубити, позіголублювати, наголублювати, наголубити, понаголублювати, поголублювати, поголубити, приголублювати, приголубити, уголублювати, уголубити, повголублювати, милувати, змиловувати,

змилувати, позмиловувати, намиловувати, намилувати, обмиловувати, обмилувати, пообмиловувати, помиловувати, помилувати, умиловувати, умилувати, повмиловувати, лащити, злащувати, злащити, полащувати, полащити, пестити, зіпестити, напестити, попестити, спестити, улестити, див. леліяти

ласкавити – це див. амнестувати

ласо – оркан

ластитися – лащитися, залащуватися, залащитися, злашуватися, злащитися, позлащуватися, полащуватися, прилащитися, улащувати, улащитися, повлащуватися, примилятися, примилитися, попримилятися, упадати (біля кого), упасти, повпадати, див. підлизуватися

лафа – дурничка, запівдурно

лахматий – див. косматий, патлач

лахміття – вереття, веретище, ганчір'я, ганчірки, гандзоля, ґноття, дранка, дрантина, дрантя, канцур'я, лати, лахи, лахмання, лахута, лахмендрики, рам'я, рамтя, страпки, страп'я, хабоття, цундра, цуря, шкамаття, шмаття, шматянка, шматур'я, див. барахло, скрап, страп'я, хламіття, тряпка, шушваль, одіяння

лацкан (одяг.) – вилога

лаяти (пес) – гавкати, гавкнути, вигавкувати, вигавкати, загавкати, загавкувати, загавкати, погавкувати, погавкати, прогавкати, розгавкуватися, розгавкатися, порозгавкуватися, брехати, брехнути, забрехати, збрехувати, збрехати, побрехувати, побрехати, валувати, завалувати, звалувати, повалувати, провалувати

лаяти – це сварити

лебідка – корба, див. гаспел

лебідка – це лебедиця

Лев (ім'я) – Левко

левкас – фарбоґрунт

левкемія (мед.) – кровопістряк

левкома – див. більмо, катаракта

левкопенія (мед.) – білокрівцебрак

левкоцити – білокрівці

левкоцитоза (мед.) – білокрівценадмір

левульоза – цукор (овочевий)

легалізувати – узаконювати, узаконити, повзаконювати, справнювати, справнити, посправнювати, управнювати, управняти, управнити, повправнювати, див. канонізувати

легальний – законний, правний, правосильний, правоважний, важний

легальність – правність, законність

легат – заступник, уповноважений, посол

легація – посольство, див. делегація

легенда – переказ, див. оповідання

легендарний – казковий, чудовий

легіон – безліч, сила, сила силенна, незлічимий, без ліку, див. міріяда, полчища, много
легіслятивний – законодавчий
легіслятура – парлямент
легітимація – посвідка, документ, див. сертифікат
легітимний – законний, правний, див. легальний
легітимувати – засвідчувати, засвідчити, позасвідчувати, посвідчувати, посвідчити, див. легалізувати
легкове (авто) – особове
легкоплавкий – легкотопний
леговище – див. берлога
лед – лід, крига, шерех, шуга
леденець – цукерок, див. лакомство
леді – мосьпані, див. мадам, міледі
ледокіл – криголам, див. льодоріз
ледохід – кригоплав
лежінка – припічок
лежанка – це лежання
лежебока – периноспал, пічкур, лежух, лежун, лежака, бабак, байбак,, нероба, див. лінивець
лежма – легма, лігма, лежачи, навлежачки
лейборитський – робітничий
лейтмотив – провідне, найголовніше
лекаж (техн.) – кривуля, модло
лексема – слово
лексика – словництво
лексикограф – словникар
лексикографія – словникарство
лексиколог – словознавець
лексикологія – словознавство
лексикон – словник
лексичний – словниковий
лектор – викладач
лектриса – викладачка
лектура – виклади
лекційний – викладовий, навчальний
лекція – виклад, научка, див. урок
леліяти – мріяти, помріяти, вимріювати, вимріяти, повимріювати, зімріювати, зімріяти, намріювати, намріяти, понамріювати, промріювати, промріяти, умріювати, умріяти, повмріювати, плекати, поплекати, виплекувати, виплекати, повиплекувати, наплекувати, наплекати, понаплекувати, сплекувати, сплекати, посплекувати,

див. ласкати
лендлорд – дідич, землевласник, власник, див. поміщик
ленник – голдівник, див. васал
лента – стрічка, стрічечка, тасьма, тасьмочка, партиця, партичка, чембор, (вузька) – гарасівка, стяжка, стяжечка, стьожка, стьожечка, (голови) – скиндяк, скиндячка, (коси) – кісник, кісничок, підкісник, уплітка, (оксамитна) – оксамитка, гальонка, гальоночка, (широка) – бинда, биндочка, хвизина
лепатид – скойка (скаменіла)
лепідоптерологія – метеликознавство
лепра (мед.) – проказа
лестити – див. підлизуватися
летальний (мед.) – смертельний
летаргія – завмира, сплячка
летуча миша – кажан, кажанок, лилик, гацик, кучопир
лещ (риба) – чабак
лжа – брехня, брехенька, брехливість, забреханість, брехунство, неправда, неправдивість, див. лож
лжеприсяга – кривоприсяга
лжець – бреха, брехака, брехало, брехуляка, брехач, брешко, брехун, (вона) – брехука, брехля, брехунка, брехачка, (воно) – брехунець, брехунча
ливень – злива, залива, хлющ, хлюща, хляга, хляка, хлягоза, див. потік
лижа – лижва
лизоблюд – лакуза, лабуза, підлабуза, підніжок, лестун, облесник, пахолок, підчихвіст, див. підлизуватися, підлиза, прихвостень, холоп, холуй
лико – луття, лича, лут
ликувати – веселитися, звеселюватися, позвеселюватися, навеселюватися, навеселитися, повеселюватися, повеселитися, розвеселюватися, розвеселитися, радіти, зрадіти, зрадувати, порадуватися, урадуватися, святкувати, зісвятковувати, зісвяткувати, позісвятковувати, посвятковувати, посвяткувати, усвятковувати, усвяткувати, тішитися, натішуватися, натішитися, понатішуватися, потішуватися, потішитися, стішуватися, стішитися, постішуватися, утішуватися, утішитися, повтішуватися, див. торжествувати, тріюмфувати
лимон – цитрина, цитринка
линяти – блякувати, блякнути, блякніти, виблякати, виблякувати, повиблякати, зіблякати, зіблякнути, позіблякати, приблякати, приблякнути, поприблякати, ублякати, ублякнути, повблякати, пускати, пустити (фарбу) див. пожигнути
линяють – це звірі, тварини
липкий – беркий, беручкий, глизявий, глейкий, глеюватий, липучий
лисиця – (він) – лис, лисок, (вона) – лиса, лиска, (воно) – лисеня, лисенятко, лисиченя, (мала), лисичка, лисонька
лисиця – це див. кран

листа – список, списочок, перелік
лихач – див. удалий, безшабашний
лихоліття – лиховина, лихочас
лихорадка – лихоманка, трясця, хиндя, див. малярія, пірексія, трясучка
лице – вид, видок, видочок, обличчя, див. фізіономія, лік
лицевий – видовий, обличний, начільний, див. фронтовий
лицезріти – споглядати, споглянути, поспоглядати, див. глядіти
лицемір – облудник, (вона) – облудниця, удавач, (вона) – удавачка, див. ханджа, святоша
лицемірний – облудний, удаваний, роблений, нещирий, брехливий, дурисвітський, див. фальшивий
лицемірство – облуда, удава, див. гіпокритство, фарисейство
личинка – лярва
личко – видок, видочок
личко – це див. щока
личний – див. персональний
лишай – обрісник
лишне – зайвина, надмір, лишок, залишок, надлишок, решта, рештки, недоїдки, недопитки, недобитки, послідок
лишній – зайвий, непотрібний
лібералізм – волелюбство
лібідо (мед.) – статевопотяг
лівер (страва) – печінка, (техн.) – смочок
ліверант – менджун
лівосторонній – лівобічний
ліврея – барма
лівша – манько, манькут, шульга, лівак, лівачка
ліга – союз, спілка, об'єднання, товариство, див. організація
лідер – провідник, проводар, проводир, провідця, (вона) – провідниця, провідничка, проводарка, проводирка, ватажок, вожай, водій, орудар, див. гід, провожатий, бригадир, старший, шеф, ударник, начальник
лік – див. лице
лік – це лічба і див. лікарство
лікар–жінка – лікарка, див. докторжінка
лікарша, лікариха – це жінка лікаря
лікарство – лік, ліки, зілля
ліквідувати – вбивати, вибивати, вибити, повибивати, добивати, добити, подобивати, забивати, забити, позабивати, перебивати, перебити, поперебивати, розбивати, розбити, порозбивати, убивати, убити, повбивати, вигублювати, вигубити, повигублювати, зігублювати, зігубити, позігублювати, вішати, повісити, вивішувати, вивішати, повивішувати, перевішувати, перевішати, поперевішувати, закривати,

закрити, позакривати, зупиняти, зупинити, позупиняти, припиняти, припинити, поприпиняти, спиняти, спинити, поспиняти, катувати, покатувати, викатовувати, викатувати, повикатовувати, докатовувати, докатувати, подокатовувати, закатовувати, закатувати, позакатовувати, накатовувати, накатувати, понакатовувати, перекатовувати, перекатувати, поперекатовувати, скатовувати, скатувати, поскатовувати, укатовувати, укатувати, повкатовувати, нищити, винищувати, винищити, повинищувати, знищувати, знищити, познищувати, перенищувати, перенищити, поперенищувати, понищувати, понищити, розв'язувати, розв'язати, порозв'язувати, розгоняти, розігнати, порозгоняти, виганяти, вигнати, вигонити, повиганяти, заганяти, загнати, загонити, позаганяти, уганяти, угнати, поуганяти, стріляти, вистрілювати, вг кредити, повистрелювати, застрілювати, застрілити, позастрілювати, перестрілювати, перестреляти, поперестрілювати, пострілювати, постреляти, розстрілювати, розстріляти, порозстрілювати, див. масакрувати

ліліпут – маля, малюк, малеча, див. малиш, карлик, пігмей

лілія – лелія

ліміт – межа, край, реченець, див. строк, термін, норма

лімітація – обмежа

лімітрофний – сумежний, прикордонний

лімітувати – обмежовувати, обмежити, пообмежовувати, пообмежати, вимежовувати, вимежати, повимежовувати, зімежувати, зімежати, позімежувати, змежувати, змежити, позмежувати

лімнологія – озерознавство

лімоктонія (мед.) – голодомор

лімоніт – залізняк (рудий)

лімузин – авто (дороге)

лімфа – пасока, сукровиця

лінгвістика – див. філологія

лінгвістичний – мовознавчий

лінгвіцид – мововбивство, мовонища

лінза – сочка, див. лупа, меніск

лінивець – баглай, баглаюватий, байда, байдалак, байдич, бинджук, гульвіса, гультіпака, гультіпачка, гультяй, гультяйка, динда, лайдак, лайдачка, лайдацюга, лаштабей, легавий, легар, ледайко, ледака, ледай, ледар, ледарка, ледарисько, ледацюга, ледач, ледачий, ледачина, ледаченький, ледаче, ледачага, ледащиця, ледащо, лежень, лобур, лобурка, лобурча, лотр, нероб, нероба, опішилий, пічкур, полежай, полежака, полежаха, полежій, смовдир, шалапут, шалапутка, шарубейник, шарубейка, див. гуляка, лежебока, босяк, сибарит, епікуреєць, фланер

лінитися – ледарювати, поледарювати, заледарювати, зледарювати, розледарюватися, ледачити, заледачати, зледачити, проледачити, розледачуватися, розледачитися, порозледачувати, ледащіти, заледащіти, зледащіти, поледащіти, розледащуватися, розледащітися, порозледащітися

лінійка – правилка
ліногуз – див. лінивець
лінолеум – церата, див. клейонка
лінощі – баглайство, байдацтво, ледарство, ледачість, ледацтво, шалапутство
лінуватися – див. ліпитися
лінч – самосуд
лінюх – див. лінивець
лінь – див. лінощі
ліпитися – тулитися, притулюватися,притулятися, притулитися, попритулюватися, попритулятися, горнутися, пригортатися, пригорнутися, попригортатися, припадати, припасти, поприпадати, прихилятися, прихилитися, поприхилятися
ліпота – краса, врода, див. красивість
ліс (матеріял) – дерево, дошки, колоди, трями тощо
ліс – це діброва
лісник – див. лісничий
лісничий – гайовий
лісозавод – див. лісопилка
лісопилка – тартак, тартачок, трачка, трачевня
лісопильник – трач
лісопильня – див. лісопилка
лісосіка – бутина
лісосплав – дарабство
лісосплавник – дарабель
лісосушарня – деревосушарня
лісоторговець – деревопродавець
літи – роки, час
літавра – тулумбас
літаврик – довбиш
літанія – голосіння, скарга, покута
літера – буква, буквочка
літеральний – буквальний, див. точний
літератор – письменник, див. борзописець, графоман
література – письменство
літературознавець – письменствознавець
літерний – буквений
літія – панахида
літо... – камне...
літографія – камнедрук
літок (вулика) – вічко
літолог – камнезнавець
літом – улітку, влітку

літоральний – узбережний
літочислення – роколічба
ліф – станка, див. одіяння
ліфт – підойма, див. елеватор
ліфтер (машин.) – підоймачка
ліфчик – див. бюстгалтер
ліхенологія – обпрісникознавство
ліхтар – світичка, див. фонар
ліцей – див. гімназія
ліцензія – дозвіл
ліцитація – борговипродаж, див. авкціон
ліцитувати – випродовувати, випрбдувати, випродати, повипродувати, спрбдувати, спродувати, спродати, поспродувати
лічення – лік, лікування
лічити – лікувати, виліковувати, вилікувати, повиліковувати, заліковувати, заліковувати, позаліковувати, зліковувати, злікувати, позліковувати, підлікувати, попідліковувати
лічити – це рахувати
лічитися – лікуватися, див. лічити
лічитися – це вважати на
ліяна – витійка
ліяс – вапняк (лупаковий)
ло... – Якщо нема слова з початковим ло.., див. на льо... Напр. локон див. льокон
лоб – чоло
лобатий – високочоловий
лобзик – пилочка
лобовий – чоловий
лобогрійка (жниварка) – самоскидка
ловелас – бабій, байдур, бахур, джиґун
ловкач – дока, дойка, крутій, проноза, спритух, хитрун, хитрюга, див. обманщик
ловкий – влучний, вправний, звинний, зграбний, меткий, промітний, проноза, пронозливий, секерний, спритний
ловкий – це гарний, див. красивий
ловля – лови, ловитва, див. облов
логопатія (мед.) – мововада
логос – Слово Божеське
лодка – човен, човник, човничок, човенце, каюк, каючок, кайора, галяра, галярка, карбас, байдак, байдара, байдарка, буяр, див. судно, шлюпка, ялик
логодедалія – пишномовність, див. патос
логограф – літописець
логопатологія (мед.) – моворозлад, див. логопатія

логософія – див. етимологія
лож – див. лжа
ложе – див. постіль, (ріки) – річище
ложно – брехливо, неправдиво, див. фальшивий
лозунг – гасло
локалізувати – змісцевлювати, змісцевити, позмісцевлювати, умісцевлювати, умісцевити, повмісцевлювати, обмежувати, обмежати, пообмежувати
локальний – місцевий
локаут – заперти
локомобіль – паровик, рушій
локомотива – паротяг
локон – кучер, кучерик, кучерявка
ломбард – заставня
лотерея – виграшня
лояльний – вірний, незрадливий
лом (біль) – гостець, гризь, (знаряд) – ломака, ломачка, (матеріял) – ломань, див. брухт, утиль, скрап
ломка – злам, вилам, надам, розлам
ломовик (віз) – бендюжник
ломота (біль) – див. лом
лопасть – плиця, лопать
лопати – лускати, луснути, полускати, злускати, злуснути, позлускати, лускатися, луснутися, полускатися, злускатися, злуснутися, пукати, пукнути, пукти, попукати, розпукати, розпукнути, порозпукати, спукати, спукнути, поспукати, репати, репнути, порепати, зрепати, зрепнути, позрепати, репнутися, порепатися
лопати (жерти) – див. їдати
лорд – вельможа (англійський), див. пер
лоск – лиск, полиск
лоснитися – дискувати, лискати, писнути, лискнути, полискувати, вилискувати, вилискати, вилискнути, задискувати, залискати, злискувати, злискати, злискнути, лисніти, вилиснювати, вилисніти, залиснювати, залисніти, злиснювати, злисніти, полиснювати, полисніти, лишати, вилищувати, вилищити, запитувати, залищити, полищувати, полишити
лоток – рундук, ятка, див. кіоск
лоток – це у млині
лоцман – стерник, див. рульовий
лощина – виярок, вибалка, видолинок
лу... – Якщо нема слова з початковим лу.., див. на лю... Напр. лупа див. люпа
лудити – лужити, вилуджувати, вилудити, повилуджувати, злуджувати, злудити, позлуджувати, налуджувати, налудити, поналуджувати, полуджувати, полудити, улуджувати, улудити, повлуджувати

лудити – це приваблювати
лужа – калюжа, калюжка, калабаня, калабанина, ковбаня, ковбанька, ковдобина, ковтьоба, ковтьобина, калябура, баюра, бакай, багонка
лука (річки) – коліно, закрут, закрутина, розтік, розтока, зарічок
лука – це сіножать
Лука (ім'я) – Лукаш
лукавий – підступний, зрадницький, брехливий, підлий, киринний, див. лицемірний
лукавий – це див. демон
лукавити – брехати, вибріхуватися, вибрехатися, повибріхуватися, забріхуватися, забрехатися, позабріхуватися, набріхувати, набріхати, понабріхувати, зраджувати, зрадити, позраджувати, киринити, накиринювати, накиринити, понакиринювати, покиринювати, покиринити, скиринювати, скиринити, крутити, викручуватися, викрутитися, повикручуватися, підступати, підступити, попідступати
Лукерія – Ликера
лукомор'я – затока (морська)
лунатик – снохода, сноходця, сноходець, сновида, див. сомнамбула, ноктамбуліст
лунка – дучка, дучечка, кубах, ковбанька, ямка
лупа – сочка, див. лінза
лупа – це див. перхоть
лупити (ціну) – дерти, видерти, здирати, здерти, зідрати, заправляти, заправити, позаправляти, загеровувати, загерувати, (бити) – див. колошматити
лупити – це шкіру, шкаралупу, кору, курчата
луч – промінь, промінець, парос, парус
луч – це див. радіус
лучина – скіпець
луччий – кращий, ліпший, гарніший, красніший, якнайкращий, якнайліпший, щонайкращий, щонайліпший
любий – кожний, всілякий, будь-який
любий – це улюблений
любимець – коханець, коханок, коханка, коханочка, любчик, любка, любонька, улюбленець, улюбленица, мамій, мамійка, мамієчка, мазун, мазунець, мазунка, мазушка, милодан, милоданка, пестун, пестунець, пестунка, пестуночка, див. возлюбленник, фаворит
любимий – любий, улюблений, коханий, милий, див. любимець
любитель – див. аматор
Любов (ім'я) – Любина
любовник – любас, любасок, (вона) – любаска, ліобанка, хабаль
любрикатор – мастилка, олійка
любуватися – милуватися, замиловуватися, замилуватися, позамиловуватися, намиловуватися, намилуватися, понамиловуватися, помиловуватися, помилуватися,

умиловуватися, умилуватися, повмиловуватися
люб'язний – добрячий, ласкавий, послужливий, приємний, чемний, див. коректний, куртуазний, галянтний
людно – велелюдно, завізно, згромадно, див. товпа
людоїд – людожер, див. канібал
люес – пранці, див. сифіліс
люк – ляда, шиб
люкративний – зисковий
люксація (мед.) – викрут, скрут
люксус – багатство, пишність, гойність
люксусовий – багатющий, великопанський, найпишніший, див. фешебельний, елегантний
люкубрація – нічнопраця
люмбаго (мед.) – крижобіл
люмпенпролетаріят – голота, див. бідняк, пролетаріят, чернь, павпер
люнета – далекозорка, див. телескоп
люпин – біб вовчий
люпус (мед.) – вовчанка
люстр – див. лоск
люстратор – див. контролер, ревізор
люстрація – прибуткоопис
люстрація – хоробовідшепт
люстро – дзеркало, дзеркальце
Лютеція – Париж (латинська назва)
люфа – гарматоцівка
люфт (вітра) – протяг, продув
люцифер – див. демон
люцифуг – нічнотварина
лябілізація (грам.) – огублення
лябіодентальний (згук) – губозубний
лябіринт – плутанка
лябіяльний (грам.) – губний приголосний
лява (вулк.) – гамула, (сніг.) – сніговиця
лявірувати – бардіжати, вибардіжувати, вибардіжити, повибардіжувати, забардіжувати, забардіжити, позабардіжувати, збардіжувати, збардіжити, позбардіжувати, побардіжувати, побардіжити
лягуна – лиман, затока
лякримозо (музич.) – сумовито
ляктація – молочність, молокодав
лякто... – молоко...
ляктоза – цукор (молочний)

ляктометр – молокомірка, див. галактометр
лямка – шлейка
лямпа – світиця, світничка, див. ліхтар
лямпас – штанолямівка
лямпіон – барвосвітичка, див. фонар
лямпрофонія – голосновиразність
ляндвер – ополченець
ляндеманшафт – земляцтво
лянди – оболонь (приморська)
ляндо – берлин, див. карета, повозка, тачанка, тарантас
ляндшафт – краєвид
ляндтаг – сойм (німецький)
лянцета – ножичок, див. скарифікатор
ляпаротомія (мед.) – очеревинорозтин
ляпороскопія (мед.) – очеревинодослід
ляпати (язиком) – див. говорити
ляпідарний – стислий, див. ляконічний
ляпсус – обмовка, описка, помилка
лярго (муз.) – спроквола, поволі
ляринґіт (мед.) – горлянкозапал
ляринґоскопія (мед.) – горлянкодослід
лятентний – (мед.) – захований
лятеральний – боковий
лятифундія – великомаєток
лятрина – виходок, лазничка, див. ватерклозет, нужник
ляфет – двоколка (гарматна)
льгота – пільга, див. привілей
льодоріз – див. ледокіл
льокаль – домівка, див. приміщення
льокатив (грам.) – місцевий відмінок
льокатор – винаймич, див. квартирант, рентівник, жилець, постоялець
винаймач – це власник
льонгшез – крісло
льоретка – див. кокетка
льорнетка – держальцеокуляри
льот – див. польот
льотка (техн.) – жерло, вилив
льоток (вулика) – вічко
льотчик – летун
льяноси – степ, див. прерії, савани

М

мавзер – пістоля, див. револьвер
мавзолей – могильня, див. усипальниця, нагробок
маг – чарівник, чаклун, характерник, див. колдун, мольфар, хіромант, чародій
магазин – крамниця, крамничка, комора, склад, шпіхляр, див. лабаз, склеп
магазинер – комірник, крамар, продавець, продавчиня
маганізувати – складати, скласти, поскладати, покладати, покласти, накладати, накласти, понакладати
Магдалина – Магда
магістраля – головний шлях, вулиця, див. автострада
магістрат – управа міська
магічний – чаклунський, чарівний
магія – чаклунство, див. теургія
магнати – можновладця, вельможа, великопан, див. потентат
магометанство – мохамедство, ісламізм
мадам – пані, паня, панія, панійка, паніматка, паніматуня, паніматуся, див. місіс
мадароза (мед.) – лисення
мадмуазель – панна, панночка, панянка, паннуня, паннуся, паннуненька, паннусенька, див. юнка
Мадонна – Мати Божа, Божа Мати, Матінька Божа, Пресвята Мати
мадяр – угрин, угор, (вона) – угринка, угорка, (воно) – угринчук, угорчук, угриня
Мадярщина – Угорщина
маестозо (муз.) – урочисто
маестро – майстер, (вона) – майстриня (дружина) – майстриха, учитель, (вона) – учителька, (дружина) – учительша
мажоритарний – більшістєвий
мажорний (муз.) – бадьорий, веселий, радісний
мазати (маслом) – мастити, вимащувати, вимастити, повимащувати, змащувати, змастити, позмащувати, намащувати, намастити, понамащувати, намастити, понамащувати, див. грязити
мазати – це глиною хату
мазатися – див. грязити
мазильник – мазій, (вона) – мазійка
мазь – масть, мастило, сморовидло
маїс – кукурудза
май – травень
май – це майже
майовка – веснівка, див. пікнік, погулянка, фестин
майор – надсотник, підполковник
майорат – першість, див. примогенітура
макаронізм (мови) – див. суржик
макета – модло, шкиль, зразок, див. модель, шаблон

маклер – посередник, див. агент, куртьє
маклерувати – посередничати, посередничити, запосередничати, запосередничйти, спосередничати, спосередничйти
макро... – велике...
макродактиль – довгопалий
макрокосм – всесвіт
макроцефал – великоголовець
максима – засада основна
максималізм – надмірність
максимальний – найбільший, якнайбільший, щонайбільший, найвищий, якнайвищий, щонайвищий
макулятура – мотлох, див. барахло, хлам
макушка – верхівка, верх, (голови) – маківка, маківочка, (гоцц) – верховина, верховинка, шолопок, шолопочак, (дерева) – вершок, вершечок, див. вершок, пік, шпиль
малакологія – м'якунознавство
малишко – маля, малятко, маляточко, малюк, маленя, малеча, мале, малюсінький, манюсінький, немовля, немовлятко, немовляточко, приземок, див. кришка, карапуз, младенець, молокосос
маловір – недовірок, невіра, див. апоретик, скептик
малограмотний – малописьменний
малодоходний – малоприбутковий
малодушний – слабодух, потульний, плохий, покірний, боягуз, страшко, страхопуд, див. робкий, смирний, трус, кроткий, покійний, зговірливий
малодушничати – боятися, побоятися, зневірятися, зневіритися, позневірятися, коритися, покоритися, скорюватися, скоритися, поскорюватися, лякатися, злякатися, налякатися, перелякатися, полякатися, піддаватися, піддатися, попіддаватися, уступати, уступити, поступатися, поступитися, хилитися, похилитися, нахилятися, нахилитися, понахилятися, схилятися, схилитися, посхилятися
малоїмущий – незаможний
малокаліберний – маломірний
малокваліфікований – маловартний
малокормний – малогодований
малокров'я – недокрів'я, див. олігемія
малолітній – замолодий, недошлий
малоплодючий – малородючий
малопомітний – малозауважний, малобачний
малопродуктивний – маловидатний
малорентабельний – малопоплатний
малорозбірливий (письмо) – нечиткий, тяжкочитний
малорос (теперішній) – малоукраїнець, див. хохол, реалітетник, сервіліст

малорослий – низькорослий
малосильний – малосилий, кволий, хирлявий, див. чахлий, мізерний, астенічний, тощий, худосочний, сухопарий
малосімейний – малородинний
малостійкий – нетривкий, несталий, хиткий, хитливий, хитлявий,
малотиражний – малонакладний
малоуспіваючий – відсталий, позадній, дурнуватий, запізнілий
малоуспішний – даремний, надаремний, марний, невлучний, хибливий
малоцінний – маловартий, маловартісний
малочислений – нечислений
малувате – обмаль, намаль, замало
малярія – див. лихорадка, пірексія, палюдиюм
мальконтент – нарікайло
мальтретувати – гребувати, гребати, зігребувати, зігребати, погребувати, погребати, зневажувати, зневажати, зневажити, позневажувати, позневажати, нехтувати, знехтовувати, знехтувати, познехтовувати, понехтовувати, понехтувати, помітувати, помітати, помести, див. ігнорувати, дискримінувати, прозирати
мамалогія – ссавцезнавство, див. мастозоологія
мамалія (тварини) – ссавці
мамелюк – гайдук, сердюк (єгипетський)
мамона (грощі, золото) – грошелюбство, грошежадоба, зажерливисть, захланність
мамонт – мамут
мамочка – мамійка, мамієчка, мамонька, мамуля, мамуня, мамунечка, мамунька, мамуся, мамусечка, мамусінька, мамця, матінка, матіночка, матуся, матусечка, матусенька, неня, ненечка, ненька
манатки – речі, надібок, майно, добро
манганія – штукарство, див. комедіян, кльовн
мандарин – шляхтич (китайський)
мандат – уповноважа
маневри – вправи (військові)
маневрувати – сунутися, висуватися,, висунутися, повисуватися, насуватися, насунутися, понасуватися, пересуватися, пересунутися, попересуватися, посуватися, посунутися, розсуватися, розсунутися, порозсуватися, усуватися, усунутися, повсуватися, рушати, рушити, вирушати, вирушити, повирушати, зрушуватися, зрушитися, позрушуватися, див. комбінувати
манеж – майданчик (кінний)
манежити (коней) – див. тренувати
манекен – бовван, фігура, робот
манера – повадка, поведінка, див. кшталт
манерний – маніжний, комиза, панько
манжета – чохла, чохолка, менкет, зап’ясничка, нарукавка

манити – див. заманювати, підманювати, приманювати
манити – це марити
манишка – нагрудка
манікюр – рукодогляд
маніпулювати – див. вертити, виляти, обманювати
манір – спосіб, лад, зразок, штиб, шталт, кшталт
маніритися – кривулятися, викривулятися, викривулитися, накривулятися, накривулитися, покривулятися, покривулитися, скривулятися, скривулитися, маніжитися, виманіжуватися, виманіжитися, зманіжуватися, зманіжитися, позманіжуватися, наманіжуватися, наманіжитися, понаманіжуватися, поманіжуватися, поманіжитися, уманіжуватися, уманіжитися, повманіжуватися, удавати, удати, повдавати
манірка – їдунка, кухоль, див. фляшка
манірний – удаваний, неприродній, див. маніритися
манірничати – див. маніритися
маніфест – проголоска, слово, звернення, див. декларація, універсал, послання
маніфестація – показ, вияв
маніфестувати – показувати, показати, вказувати, вказати, указувати, повказувати, виявляти, виявити, повиявляти, підтримувати, пидтримати, див. демонструвати
манія – жага, шаленство
маніяк – шаленець, див. безумний
манкірувати – уникати, уникнути, ухилятися, ухилитися, ухильнутися, нехтувати, занехтовувати, занехтувати, знехтовувати, знехтувати, познехтовувати, занехаювати, занехаїти, позанехаювати, занедбувати, занедбати, позанедбувати
манко – нестача, брак
манколія (мед.) – маяч (горячкова)
манна – каша, кашечка, пожива (небесна)
манометр – тискомірка
мансарда – піддашшя
мантиля – накидка, див. одіяння
мантія – кирея, керея, див. одіяння, тога
манто – див. мантилья
манукаптор – заручник, див. гарантор
манус – див. манускрипт
манускрипт – рукопис, машинопис, див. манус
мануфактура – виріб, виробництво
мануфактурний – блаватний
мануфактурник – виробнич
манципація – успадок
маразм – занепад (духовий), бруд (моральний), дикунство
марати – див. грязити
марганець – манган

маргаритка – стокротка
маргінес – берег, скрайка
марина – моремалюнок
маринала – меживо
маринувати – межити, змежувати, змежати, позмежувати, намежувати, намежати, понамежувати, помежувати, помежити
маріонетка – лялька, підголосок, попихач, потакайло
марка – карб, карбіж, знак, зазнак, познак, значок, значка, зазначка, позначка, бирка, бирька, див. помітка, ремарка
марка (поштова) – значок
маркантний – яскравий, показний, надзвичайний, див. помітний
маркер – значка
марківник – значій
маркірувальник – див. марківник
маркірувати – значити, зазначувати, зазначати, зазначити, позазначувати, позазначати, обозначувати, обозначати, обозначити, позначувати, позначати, позначити, карбувати, викарбовувати, викарбувати, повикарбовувати, закарбовувати, закарбувати, позакарбовувати, накарбувати, понакарбовувати, покарбовувати, покарбувати, скарбувати, поскарбовувати, таврувати, витавровувати, витаврувати, повитавровувати, затавровувати, затаврувати, позатавровувати, натавровувати, натаврувати, понатавровувати, потавровувавати, ставровувати, ставрувати, поставровувати, утавровувати, биркувати, вибирковувати, вибиркувати, повибирковувати, забирковувати, забиркувати, позабирковувати, набирковувати, набиркувати, понабирковувати, побирковувати побиркувати
маркітант – торгівець, мендляр
марксизм – марксівщина
маркувати – див. маркірувати
маркшейдер – інженер (копалевий)
марля (мед.) – сівка
мармеляда – повидло
мародер – грабіжник, злодій, див. бандит
мародерствувати – грабувати, зіграбовувати, зіграбувати, позіграбовувати, награбовувати, награбувати, понаграбовувати, обграбовувати, обграбувати, пограбовувати, пограбувати, розграбовувати, розграбувати, порозграбовувати, красти, викрадати, викрасти, повикрадати, накрадати, накрасти, понакрадати, обкрадати, обкрасти, пообкрадати, покрасти, розкрадати, розкрасти, порозкрадати, скрадати, скрасти, поскрадати
март – березень
мартир – мученик, див. страдати
мартирологія – мученикоопис
мартопляс – блазень, див. кльовн

Марфа – Марта
марципан – тісточко (горіхове)
марціяльний – войовничий
марш – похід, хода, див. дефіляда, процесія
марш! – руш!, гайда!, геть!
марші – болота (осушені)
маршрут – напутька
маршувати – крокувати, викроковувати, викрокувати, повикроковувати, закроковувати, закрокувати, покроковувати, покрокувати, прокроковувати, прокрокувати, скроковувати, скрокувати, іти, йти, ходити, виходити, вийти, повиходити, відходити, відійти, повідходити, заходити, зайти, позаходити, надходити, надійти, приходити, пройти, переходити, перейти, попереходити, див. дефілювати
мар'яж – шлюб
маса – загал, юрба, гурт, гурма, гаймін
масажувати – терти, потерти, витирати, витерти, повитирати, розтирати, розтерти, порозтирати, стирати, стерти, постирати, утирати, утерти, повтирати, див. масирувати
масакрувати – вбивати, убити, повбивати, вибивати, вибити, повибивати, забивати, забити, позабивати, перебивати, перебити, вигублювати, вигубити, повигублювати, згублювати, згубити, позгублювати, вішати, повісити, вивішувати, вивішати, повивішувати, повішувати, повісити, перевішувати, перевісити, поперевішувати, нищити, понищити, винищувати, винищити, повинищувати, знищувати, знищити, познищувати, стріляти, вистрілювати, вистріляти, повистрілювати, застрілювавати, застрілити, позастрілювати, перестрілювати, перестріляти, пострілювати, постріляти, розстрілювати, розстріляти, порозстрілювати, див. ліквідувати
масив – суціль, сукуп, простір
масивний – суцільний, щільний, твердий, дебелий, див. компактний
масирувати – див. масажувати
маска – личина, личка, машкара
маскувати – личкувати, поличкувати, заличковувати, заличкувати, позаличковувати, заличинювати, заличинити, позаличинювати
маслина – оливка
масло (рослин.) – олія, олій
масло – це коров'яче
маслобойня – оліярня, олійня
маслозавод – див. маслобойня
маслоробня – масляниця, молочарня
масляний – масний, масткий
мйсляниця (свято) – масниця
маслянка – мастилка, олійничка

маслянка – це сколотини
масово – загалом, загально, гуртово, на гурт, всезахопливо, широкопоширено
масонство – вільномулярство
мастак – митець, майстер, (вона) – митиця, майстриня
масталгія (мед.) – грудобіль, див. носталгія
мастистий – див. солідний, репрезентабельний
мастит (мед.) – грудниця
мастильник (людина) – мастич
мастозоологія – ссавцезнавство, див. мамалогія
мастурбація – малахвія, див. онанізм
масувати (вийсько) – стягувати, стягати, стягнути, постягувати, постягати, накопичувати, накопичити, понакопичувати
масштаб – скаля, мірило, див. скала, мірка
мата – мачула, постілка, доріжка, помістка
матадор – бикозмагун
Матвій – Матяш
матеологія – балаканина
материк – суходіл, див. твердь
материк – це підґрунт
матерія – тканина, тканка, тканинка, тканинонька, тканиночка
матерія – речовина
матерія (мед.) – гній
матеріял – знадіб, знадібки, знадоби, сировина, див. причинок
матеріялізований – здійснений, зроблений, уречевлений
матеріялізувати – див. організовувати, реалізувати, формувати
матине – ранок, див. утреня
матовий – тьм'яний
матрац – сінник
матрикуля – залічниця
матримоніяльний – шлюбний
матрона – паніматка, див. матушка
матрос – морець, див. моряк
матура – дійшлість, див. малолітній
матура (шкільна) – див. абітурієнт, градуант
матушка – паніматка, див. матрона
матч – розгра, змаг, див. турнір, розиграш
матюк – московізм
мафія – зграя, ватага (таємна) див. пантократія
махина – озія, громаддя, величезне
махінація – ошуканство, див. обманщик, обманювати
маховик – крутничка

махорити – див. обманювати
махровий – волохатий, див. косматий
мачта – щогла, щоглиця
машинально – зазвично, саморушно, знехотя, несвідомо, див. автоматично, мимоволі
машиністка (канцеляр.) – писарка
машинка (писальна) – писалка
маюскул – літера (велика), (див. против. мініскул)
маятник – коливальце
мгла – мла, імла, мряка, мрячка, морок, негура, курище, суга, юга
меандр – безконечка
мебель – мебля
меблiровка – меблі, устаток, устатки
мегаломан – зарозумілець, мудрагель, всезнайко, див. сноб, честолюбець
мегалофонний – голоснючий
мегалоцефал – головань, головатий, головко
мегафон – див. рупор, мікрофон
мегера – див. фурія
медаля – відзнака, див. орден
медальйон – образочок
медвідь (він) – ведмідь, ведмедяка, (вона) – ведмедиха, ведмедка, (воно) – ведмедча, ведмедя, ведмедятко, ведмеденя, ведмежа, ведмежатко, (малий) – ведмедик, ведмедько, ведмедчук, ведмедюк
Медея – жінка (мстива)
меджілас – парлямент (турецький)
медикамент – лік, див. лікарство
медикастер – лікарух, лікарило
медитація – міркування, роздум, обдум
медитувати – див. мислити
медичний – лікарський, лікувальний, лічницький, лічничий
медіум – посереддя, посередництво, проміжок, середовище
медіяльний – середовий, середущий
медіятор – посередник
медпункт – стація (лікарська)
медреса – школа (мохамедська вища), див. мектебе
медсестра – піклунка, див. сестра
милосердя, сиділка
медулярний (мед.) – мозковий
мезальянс – шлюб (недопарний)
мезентерій (анатом.) – брижа
мезо... – середньо...

мезокардій – оточина (серцева)
мезонін – напівповерх
мейд–ін – зроблено в...
мектебе – школа (мохамедська нижча)
мелазма (мед.) – шкіроплями
меламед – учитель (жидівський)
Меланія – Меланка
меланурія (мед.) – сеча (чорнувата)
меланхолік – тумак, тужак, див. гіпохондрик, понурий, печальний
меланхолія – тума, туга, нудьга, зажура, журба, смуток
меліглос – красномовець
меліорація – землеполіпша
меліса (росл.) – медовка
мелітурія (мед.) – цукриця, див. діябет
мелограф – звукописка
мелографія – нотопис
мелодеклямація – музиковиголос
мелодійний – милозвучний
меломан – музиколюб
мелотипія – нотодрук
мельдувати – зголошувати, зголосити, позголошувати, зголошуватися, зголоситися, позголошуватися, див. рапортувати
мелькати – бликати, бликнути, вибликувати, вибликнути, повибликувати, забликати, збликувати, збликнути, блимати, блимнути, виблимувати, виблимнути, заблимати, зблимувати, зблимати, блискати, блиснути, блисконути, виблискувати, виблиснути, зблискувати, зблискнути, поблискувати, поблискати, проблискати, майоріти, майорнути, вимайоріти, вимайорнути, замайоріти, змайоріти, змайорнути, манячіти, виманячіти, заманячіти, зманячіти, проманячіти, маячіти, вимаячіти, замаячіти, змаячіти, промаячіти, маяти, майнути, вимаяти, вимайнути, замаяти, змаяти, змайнути, промайнути, мерехтіти, мерехнути, замерехтіти, змерехтіти, змерехнути, померехтіти, промерехтіти, миготіти, мигонути, замиготіти, змиготіти, змигонути, мигтіти, вимигтіти, змигтіти, помигтіти, промигтіти, мигкотіти, вимигкотіти, змигкотіти, помигкотіти, промигкотіти
мелькома – мигцем, побіжно, нашвидку, нашвидкуруч, поверхово, див. мимоходом
Мельпомена – опікунка (театральна)
мембрана – плівка, тремтівка
мементо – пам’ятай!
мементо морі – смертепригадка
меморандум – пропам’ятка, напам’ятка, пригадка, повідома, див. заява, нота, нотатник

меморіял – пам’ятка, записник, щоденник, див. меморандум
меморіяльний – пропам’ятний
мемуари – спогади
менажер – управитель, керівник
менапавза (мед.) – місячкоприпин
менестрель – кобзар (французький)
мензурка (мед.) – мірочка
менінгіт (мед.) – мізкозапал
меніск – випук, сочка, див. лінза
менструація – місячка, див. регули. (див. противн. – аменорея)
ментальність – духовість, вдача, див. характер
ментор – навчач, вихователь, див. вихователь, наставник, смотритель
менторський – навчательний, див. сентенційний
меню – стравниця
меонічний – казковий, див. фантазія
меотида – амазонка
мер – посадник, див. бургомістр, градоначальник
мергель – рухляк, вапняк
мерзенний – див. мерзотний
мерзіти – бридитися, збриджуватися, збридитися, убриджуватися, убридитися, повбриджуватися, гидитися, згиджуватися, згидитися, позгиджуватися, нагиджуватися, нагидитися, понагиджуватися
мерзляк – мерзлюх
мерзляк – це земля
мерзота – паскудство, погань, підлота, плюгавство, гидота, гидь, гижа, огида, огидність, бридота, бридкість, сороміцьтво, соромітництво, див. порнографія, нечисть
мерзотний – гидь, гидкий, гидота, гидотний, гидосний, гидний, гидючий, гидосвітний, огидний, бридкий, бридотний, наволоч, паскуда, паскудний, падлюка, підлота, підлотний, погань, поганий, препоганий, сволота, стерво, соромицький, шевлюга, див. презренний, порнографічний, противний
меридіян – південник
мерин – див. конь
меринос (вівця) – шпанка
мериторичний – істотний
мерія – див. муніципалітет, ратуша
меркантильний – торговельний, див. комерційний
меркурій – живосрібло, див. ртуть
мерсі – дякую
мертвець – небіжчик, мрець, мерляк, мертвяк, мерлий, померлий, див. труп, умерший
мертвецький – див. мертвящий

мертвечина – мертвота, мертвлячість, цвинтарище, тиша, див. покій
мертвороджений – мерчук, див. умерший, труп
мертвящий – мертвітний, мертвотний, мертвелий
меса – служба Божа, літургія
месаліна – красуня (розпутна)
месир – шляхтич (французький)
Месія – Визволитель
месть – помста, мста, відплата
метаболізм – перетвір
метавка – шпурлячка, див. катапульта, праща
метагогія – мовоповтор
метаграма – див. кросворд, шарада
метакритика – критика критики
металюргія – гамарство
метаматематика – філософія математики
метаморфоза – перетвір
метан – болотогаз
метапсихічний – позапсихічний
метатеза (грамат.) – перестановка (приголосних)
метати – вергати, вергнути, вергти, повергати, вивергати, вивергати, повивергати, звергати, звергнути, позвергати, жбурляти, жбурити, жбурнути, пожбурляти, вижбурляти, вижбурити, повижбурляти, зіжбурляти, зіжбурити, позіжбурляти, нажбурляти, нажбурити, понажбурляти, кидати, кинути, викидати, викинути, повикидати, закидати, закинути, позакидати, обкидати, обкинути, пообкидати, розкидати, розкинути, порозкидати, скидати, скинути, поскидати, потирити, затирити, вігирити, швигати, швиганути, вишвигати, зішвигати, швиргати, швиргнути, швиргонути, вишвиргати, вишвиргнути, зішвиргати, зішвиргнути, розшвиргати, розшвиргнути, шкваркнути, вишкваркнути, зішкваркнути, шпурляти, шпурнути, зашпурляти, зішпурнути, позішпурляти, шпуряти, шпурити, пошпурити, вишпуряти, вишпурити, зішпуряти, зішпурити, розшпуряти, розшпурити, порозшпуряти
метатися – борсатися, заборсатися, зборсатися, поборсатися, ганяти, поганяти, виганювати, виганити, зганювати, зганити, гасати, погасати, вигасати, згасати, прогасати, гунути, погунути, вигунути, загунути, згунути, ґедзатися, гедзнутися, загедзатися, зґедзатися, розгедзатися, ґедзкатися, загедзкатися, зґедзкатися, поґедзкатися, кидатися, кинутися, накидатися, накинутися, понакидатися, передидатися, перекинутися, метушитися, заметушити, зметушити, пометушитися, ригувати, заригувати, зригувати, поригувати, увихатися, увихнутися, поувихатися, звихатися, звихнутися, позвихатися, хапатися, вхопитися, вихоплюватися, вихопитися, повихоплюватися, схоплюватися, схопитися, посхоплюватися, шатнути, вишатнути, зішатнути, шугати, шугнути, шуганути, вишугати, вишугнути, зішугати, зішугнути, пошугати, див. суетитися

метафізичний – позафізичний, духовий, див. абстрактний
метафора – образка, див. алегорія, параболічний
метафраза – переклад (літеральний)
метеор – літавець
метеоризм (мед.) – кішкогази
метеорографія – погодопис
метеорологія – погодознавство
метер – мірничка
метероскопія – погододослід
метизація – схреща
метилен – водень вуглецевий
метиловий (спирт) – деревний с.
метис – покруч, див. гібрид, ублюдок
метіж – див. бунт
метіль – завихіль, завірюха, завія, замета, кура, курбельоха, курява, курявиця, кушпала, метелиця, сніговиця, сніговій, сніговійниця, сніжниця, хвижа, хвища, хвирса, хиза, хуга, хуговій, хурделиця, хурдига, хурта, хуртеча, хуртовина, шквиря, див. буря, пурга, снігопад
метіль – це метелик
метода – спосіб
методика – спосібність
методичний – спосібний, зладний, уладний, див. систематичний, постійний
методолог – способознавець, способач
методологія – способознавство
метономазія – переклад прізвищ
метранпаж – верстач
метреса – див. наложниця, підложиця
метрика – свідоцтво (народження)
метрит (мед.) – уразозапал
метро – підземка, див. метрополітен
метрогнізія – міркознавство
метрологія – див. метрогнізія
метроман – див. графоман, поетик, пиїта
метрополітен – див. метро
метрополія – великоміcто, див. сіти
метрополія – держава–опікунка, див. протекторат
метрорагія (мед.) – уразокровотеча
метротомія (мед.) – уразорозтин
мефітис (мед.) – задуха, див. астма
Мефодій – Метод
меценат – добродій, див. покровитель, протектор

меценатствувати – дарувати, видаровувати, видарувати, повидаровувати, здаровувати, здарувати, поздаровувати, надаровувати, надарувати, понадаровувати, обдаровувати, обдарувати, пообдаровувати, подаровувати, подарувати, роздаровувати, роздарувати, допомагати, допомогти, подопомагати, спомогати, спомогти, поспомогати, жертвувати,, пожертвувати, нажертвувати, нажертвати, понажертвувати, див. протегувати
мечеть – церква (мохамедська)
мечта – мрія, химера, див. фантазія
мзда – виплата, заплата, платня, винагорода, хабар, див. гонорар
миг – мить, мент, хвилька, див. момент, врем'я
миг – це див. міміка, жест
мигати (очима) – кліпати, кліпнути, закліпувати, закліпати, покліпувати, покліпати, скліпувати, скліпати, моргати, моргнути, зморгувати, зморгати, переморгуватися, переморгнутися, поморгувати, поморгати, приморгувати, приморгати, лупати, лупнути, вилупувати, вилупити, повилупувати, злупувати, злупати, полупувати, полупати
мигати (світло) – див. мелькати
мигом – умить, миттю, див. враз
Миколай – Микола
милий – любий, люба, любчик, любка, любонька, любенький, любесенький, улюблений, люб'язний, коханий, кохана, коханок, коханчик, коханка, коханочка, гарнюк, гарнючка, гарний, гарненький, гарнесенький, гарнісінький, приємний, привабний, гожий, чарівний, див. симпатичний, красивий, елегантний, граціозний, ізящий, прекраснодушний, привітний
миловар – милар, миляр
миловидний – див. красивий, елегантний, ізящний
милолиций – див. миловидний
милороб – див. миловар
милосердний – милостивий, ласкавий, добросердий, добродійний, доброчинний
милосердствувати – милостивитися, змилостивлюватися, змилостивитися, умилостивлювати, умилостивити, поумилостивлювати, див. пощадити
мимо – повз, побіля, побік
мимо – проте, прецінь, але, та, дарма що, всупереч, не зважаючи на
мимоволі – знехотя, несамохіть, несвідомо, позасвідоме, див. машинально, поневолі
мимоходом – побіжно, між іншим, нашвидку, див. мелькома
минувший – минулий
минущий – часний, дочасний, тимчасовий, хвилевий
мироїд – глитай, куркуль, див. експлуататор
миролюбивий – миролюбний
мирський – громадський, див. світський

мирянин – вірянин, парохіянин, громадянин
мислимий – імовірний, правдоподібний, можливий, гаданий, уявний
мислитель – міркун, міркувач, думець, думнич, думач
мислити – думати, видумувати, видумати, повидумувати, додумуватися, додуматися, задумувати, задумати, надумувати, надумати, обдумувати, обдумати, передумувати, передумати, подумати, продумувати, продумати, роздумувати, роздумати, удумуватися, удуматися, гадати, вигадувати, вигадати, повигадувати, погадати, розгадувати, розгадати, порозгадувати, кмітувати, викмітовувати, викмітувати, зікмітовувати, зікмітувати, метикувати, виметикувати, пометикувати, сметикувати, мізкувати, вимізковувати, вимізкувати, змізковувати, змізкувати, намізковувати, намізкувати, міркувати, вимірковувати, виміркувати, змірковувати, змірковувати, обмірковувати, обміркувати, пообмірковувати, розмірковувати, розміркувати, розважити, розважити, порозважати, див. помишляти, продумувати, призадумуватися, рефлекція
мислячий – думливий, удумливий, думний, думаючий, розважливий, розважний, міркувальний
мисль – думка, думонька, подум, задум, видум, гадка, гадонька
митарити – див. бродити, шествувати
митарство – поневіра, поневірення, злидні, злигодні, муки, див. нужда, труднощі, біда
митець – мистець, (вона) – мисткиня, див. професіонал, художник
миша – (він) – миш, (вона) – миша, (воно) – мишеня, мишенятко, (летюча) – кажан, пиргач, чепиргач
мишеловка – сільце, пастка, див. западня
миш'як – арсен
мігреня – біль голови
мігрувати – переселюватися, переселятися, переселитися, попереселюватися, попереселятися, виселюватися, виселитися, повиселюватися, повиселятися
мід – мед, медок, медочок
мідеплавильний – міделиварний
мідепрокатний – мідевальцьовий
міднолобий – див. дурак, безтолковий, ідіот, кретин
мідріяза (мед.) – зінькорозшир
міжвідомчий – міжвідділовий
міжусобиця – див. роздор, усобиця
мізансцена – конолад
мізантроп – людонелюб, відлюдько, див. нелюдим
міздря (анатом.) – пліва
мізерний – бідний, жалюгідний, жебрацький, злиденний, миршавий, спроневірявний, див. бідняк, бездольний, скудний, чахлий, павпер, астенічний
мізерніти – бідувати, збіднювати, збідніти, позбіднювати, набідуватися, перебіду-

ватися, бідькатися, збідькатися, набідькатися, перебідькатися, зубожувати, зубожити, позубожувати, убожіти, поубожіти, поневірюватися, поневіритися, споневірюватися, поспоневірюватися, див. павперизм
мізерніти (здоров'я) – див. чахнути
мізогин – женоненавидько
мізоксенія – див. ксенофобія
мізологія – науконенависть
мізонеїзм – новогоненависть, див. косний, ретроград
мікадо – король (японський)
мікологія – грибознавство, див. міцетологія
мікро... – мало...
мікрокосм – дрібносвіт
мікрофон – голосниця
мікроцефал – малоголовець
мікса – слизота, злизовина
міксер – копистка, див. мішалка
мікстура – лікосуміш
міледі – мосьпані, паніматка, див. леді, барин
мілітаризація – овійсковля
мілітаризм – войовничість
мілітаризувати – військовити, звійсковлювати, повійсковлювати, повійсковити, увійсковлювати, увійсковити, зброїти, дозброювати, дозброїти, подозброювати, озброювати, озброїти, поозброювати, узброювати, узброїти, повзброювати, див. ремілітаризувати
мілітаристичний – войовничий, войовитий
мілітарний – військовий
міліти – плиткіти, випліткіти, сплиткіти, плитніти, плиткішати, поплиткішати, сплиткішати, нижиніти, занижиніти, знижиніти, обнижиніти, понижиніти
міліціонер – див. поліцай
міліція – ополченство
мілкий (вода) – плиткий, (гроші) – дрібні
мілководдя – маловоддя
мілкота – малеча, дрібнота, дріб'язок, див. кусочок
мілорд – вельможа, вельможний, див. лорд, барин, містер
міміка – миги, див. пантоміміка, жест
мімікрія – пристосова, наподоба
мімоза – недотика
міна (обличчя) – вираз
міна – це бомба
мінзингер – бандуриста (німецький)
мінерал – круш

мінімалізм – нішиця, найменшість
мінімум – щонайменше, якнайменше
мініскул – літера (мала), (див. против. маюскул)
мініятюра – малиця, малка, малюська, малючка, маліч
мініятюрний – малезний, маленький, малесенький, малесечкий, малісінький, малюсінький, малюцький, манюсінький, див. малишко, кришка
мінорний – див. печальний
мінус – менше, хиба, вада, див. дефект
мінута – хвилина, хвилинка, хвилиночка, хвилинонька, часиночка
міньйон (друк.) – літери (дрібні)
міозит (мед.) – м'язезапал
міокардій (мед.) – серцем'язь
міологія (мед.) – м'язезнавство
міопія (мед.) – короткозорість
міраж – мана, мара, примара, мариво, марюка, марище, з'ява, потороча, див. видіння, галюцинація, фантом, привід, фата–моргана
міракль – чудо, чудеса, диво
мірза – аристократ (перський)
міріяда – безліч, сила силенна, див. легіон, много, полчища
мірка – міра, мірило, мірниця, див. масштаб
мірмідон – людець, нікчема
мірнота – малеч, малеча, мализна, дрібнота, див. примітив
міс – див. мадмуазель
місіонер – проповідач, світич, див. культуртрегер
місіс – див. мадам
місія – призначення, післанництво
місія – див. делегація
містер – пан, добродій, див. барин, мосьє
містерія – таємниця, таємничість, таємність, таїнство
містечко – місцина, місцинка
містечко – це мале місто
містика – таїнство
містифікатор – див. обманщик
містифікація – облуда, ошука, ошуканство, обдура
містифікувати – дурити, здурювати, здурити, поздурювати, обдурювати, обдурити, пообдурювати, подурювати, подурити, оступачувати, оступачити, поосступачувати, див. симілювати
містичний – позазмисловий, таємничий, незбагливий, незбагний, незнаний, незнаннєвий
містовий – міський
містове – це плата за переїзд мостом

містоголова – підголова, заступник голови
місткий – поємний, просторий
місткість – поємність
місцезнаходження – місце побуту
місцелянія – усячина
місцеперебування – житло
міт – вигадка, байка
мітенка – напіврукавиця
мітинг – віче, збори, збір, згромаджа, збіговисько
мітити – див. маркувати
мітичний – вигаданий .казковий
мітка – див. марка
міток – навитка
мітчик – див. відмітник, маркер
міф – див. міт
міцелій – грибниця
міцетологія – грибознавство, див. мікологія
мічений – значений, зазначений, визначений, позначений, означений, карбований, викарбований, закарбований, накарбований, покарбований, скарбований, укарбований, таврований, витаврований, затаврований, натаврований, потаврований, ставрований, утаврований
мішалка – копистка, див. міксер
міціанець – покруч, див. гібрид, улюдок
мішанина – суміш, саламаха
мішано – мішма, всуміш
мішати – колотити, виколочувати, виколотити, повиколочувати, заколочувати, заколотити, наколочувати, наколотити, понаколочувати, поколочувати, поколотити, сколочувати, сколотити, посколочувати, (збіжжя) – суропити, досуроплювати, досуропити, насуроплювати, насуропити, посуроплювати, посуропити, див. колотити
мішати – плутати, заплутувати, заплутати, наплутувати, наплутати, понаплутувати, поплутувати, поплутати, переплутувати, переплутати, попереплутувати
мішати – заважати, заважити, перешкоджати, перешкодити
мішатися – втручатися, втрутитися, утручатися, утручитися, повтручатися, уплутуватися, уплутатися, повплутуватися, устрягати, устрягнути, повстрягати, устрявати, устряти, повстрявати, див. умикатися
мішень – ціль
мішкуватий – див. неповороткий
мішок – міх, лантух, чувал, торба, бесаг, кайстра, саква, кавук, див. сума, в'юк, портплед
мішкуватий (одяг) – бахматий

мішура – позлітка, сухозлітка, сухозолотиця
мішура – облудність, неправдивість, див. фальш
міязми – сморід, сопух
міялгія (мед.) – м'язебіль
міястенія – м'язекволість
младенець – дитина, дитинка, дитиночка, дитинонька, дитинча, дитинчатка, дитиня, дитинятко, дитя, дитятенько, дитятонько, дитятко, дитяточко, дітонька, діточки, немовля, немовлятко, немовляточко, (грубенька) – мицьо, (жвава) – кокот, див. малишко, чадо
Мнемозіма – богиня (пам'яти)
мнемоніка – пам'ятливість
мнимий – уроєний, уявний, сповидний, вигаданий, гаданий, неправдивий, див. фіктивний, фантазія
мнимохворий – нібихворий, удаванохворий
много – багато, багацько, безліч, хмара, сила, сила силенна, достобіса, значно, чимало, див. легіон, міріяда, полчища
многогранний – багатобічний, див. грань
многократно – багатокротно
многокутник – багатокутниця
многолітній – багаторічний, довговічний
многолюдний – велелюдний, людний
многоскладовий – багатоскладовий
многосторонній – багатобічний
многострадний – великомучений
многотомовий – багатокниговий
многотрудний – багатопрацьовний
множитися – більшитися, збільшуватися, збільшитися, позбільшуватися, побільшитися, прибільшуватися, прибільшитися, поприбільшуватися, більшати, побільшати, рости, виростати, виростити, повиростати, зростати, зрости, позростати, наростати, нарости, понаростати, обростати, обрости, пообростати, переростати, перерости, попереростати, поростати, порости, приростати, прирости, розростатися, розроститися, порозроститися, див. розплоджуватися
мобілізувати – покликати, покликати, викликати, викликати, повикликати, скликати, скликати, поскликати
мобільний – пересувний, рухомий
моветон – невихованість
мовчання – мовчанка
мовчання – це дія
могікан – останній з
могучий – могутній, можний, вельможний, владний, всевладний, потужний, сильний, всесильний, див. мошний, омніпотент

могучий – це хто може (зробити)
могучість – могутність, потужність, потуга, міць, сила
модель – модло, взірець, зразок, шкиль, див. макета, шаблон
модератор – сповільняч, упоміркувач, ладник, кермач, керманич
модерний – новочасний, новітній
модернізувати – сучаснювати, сучаснити, посучаснювати, висучаснювати, висучаснити, повисучаснювати, зісучаснювати, зісучаснити, позісучаснювати, усучаснювати, усучаснити, повсучаснювати
модистка – кравчиня, швачка, шваля, шваха, див. швейниця
модифікація – зміна, з`їнакша
модифікувати – з'інакшувати, з'інакшити, поз'інакшувати, переінакшувати, переінакшити, попереінакшувати, поінакшувати, поінакшити, перероблювати, переробити, попереробляти
модус – спосіб, вияв, міра, розмаїтість, див. норма
модус вівенді – умови співжиття
може – либонь, мабуть, ймовірно, правдоподібно, можливо, очевидячки, очевидьки
мозаїчний – візерунковий, строкатий
мозіль – див. мозоля
мозолити – муляти, змуляти, змулити, позмуляти, намуляти, намулити, понамуляти, помуляти, помулити, трудити, натруджувати, натрудити, понатруджувати, потруджувати, потрудити, струджувати, струдити, постуджувати
мозоля – нагнітка, нагніток, муль, мулька, гузка, див. мозіль
Мойра – богиня долі, доля, див. судьба, фатум, предестинація, фортуна
мокасини – постоли
мокрота – мокреча, мокротеча, мокряччя, мокрість, моква, сльота
мокрота (мед.) – мокротиння, мокрота, харкотиння
мол – тама, тать
молескін (тканина) – чортова шкіра
молода жінка – молодиця, див. мадам, місіс
молодець! – зух, козак, козарлюга, козачина, козаченько, козачок, козачка
молодець – молодик, молодий, молоденький, молодесенький, хлопець, хлопчина, хлопчисько, хлопчик, хлопчак, хлопчатко, хлопча, хлопченя, хлопчичок, хлоп'я, хлоп'як, хлоп'ятко, хлоп'яточко, хлопійко, хлоп'яга, парубок, парубчак, парубча, парубійко, парубчисько, паруб'яга, легінь, левенець, левенчок, див. отрок
молодецький – молодечий, юнацький
молодецький – див. бистрий, безшабашний, удалий
молодий чоловік – молода людина, молодик, парубок, див. молодець, парень, дівиця, мадмуазель
молодіж – молодь, молоднеча, молодеча
молодіжний – див. молодецький
молодожони – молодята

молодцювате – безоглядно, безтурботно, безутомно, весело, голінно, жартома, жартливо, жартуючи, жваво, завзято, звинно, зуховато, метко, моторно, охоче, очайдушно, пустотливо, радо, спритно, хутко, швидко, шпарко, юнацько, див. живо, енергійно, рвучко, бистрий
молодчага – казарлюга, див. безшабашний, удалой, молодець
молодчина – див. молодчага
моложавий – див. молодецький
молокосос – немовля, дитинка, маля, малюк, див. младенець, малишко, карапуз
молотилка – молотарка, див. комбайн
молох – ненажер
молочниця – молочарка
молочниця – це посуд
молчаливий – мовчазний
молюска – м'якун
мольберт – триніжка, верстат (малярський), підставка
мольфар – чарівник, див. маг, колдун, хіромант, чародій
момент – мить, часинка, див. врем'я, миг
момент – зумовини, обставини, чинник
момент – див. інерція
моментально – див. враз, мигом, екстрене, скоро, стрімголов, скоропостижно
монада – першепочаток, єдинство
монах – чернець, ченчик, черчик, черчук, чорноризець, калугир, контурник, (вона) – черниця, черниченька, чорноризеця
монета – грошина, грошинка, див. нумізмат
монітор (корабель) – гарматень
(прилад) – попереджачка
(шкільний) – див. інструктор
моно... – одно...
моногамія – iaiioe?ai?nou, aea. iiiia?i?y
моногінія – єдиноженетво, див. моногамія
моноглот – одномовець. (див. противн. поліглот)
моногонія – нестатеворозрід
монографія – однопис
монокль – очиця
моноліт – суціль, одність, єдність
монолітний – суцільний, міцний
монолог – одномовка
моном (матем.) – одночлен
мономанія (мед.) – однозбоченість
мономах – єдиноборець
мономорфізм – однофоремність

монопольний – єдиний, єдинеправний, єдинечинний, застережений
моносемія (грам.) – однотямкість, одновизначність. (див. против. полісемія)
моносилабічний .(грам.) – односкладовий
монотеїзм – єдинобожжя
монотонний – однозгучний, одноманітний, нудний, нудотний. монофтонг (грам.) – однозвук. (див. против. дифтонг)
монохромний – однобарвний
моноцентричний – одноосередковий
монпасье – цукорки, див. конфета
монрепо – див. курорт, дача
монсеньйор – див. барин, есквайр, мілорд, сер
монстер – див. чудовище
монтажник – складач, див. наладчик, монтер, ремонтер
Монтенегро – Чорногорія
монтер – див. монтажник
монтувати – складати, скласти, поскладати, збирати, зібрати, позбирати
монумент – пам'ятник, честень
монументальний – величний, поважний, важливий, довічний, невмирущий
мораторій – реченцепродовжа
морг – мертвячня, див. трупарня
морганатичний (шлюб) – безправний, неправний
морд – катування, муки, убивство, вигуба, знущання, див. мордувати
морда – пика, писок, пицюра, мармиза, мармуза, мидза, хавка, хавчура, храпа, див. рило
морда – це у тварин лише
мордань – пикач, див. мордатий
мордас – поличник, лящ, ляпас, ляпанець, див. пощочина
мордатий – пикатий, мизатий, мидзатий, див. мордань
мордувати – мучити, вимучувати, вимучити, повимучувати, замучувати, замучити, позамучувати, змучувати, змучити, позмучувати, намучувати, намучити, понамучувати, перемучувати, перемучити, поперемучувати, помучувати, помучити, умучувати, умучити, повмучувати, катувати, викатовувати, викатувати, повикатовувати, докатовувати, докатувати, подокатовувати, закатовувати, закатувати, позакатовувати, перекатовувати, перекатувати, поперекатовувати, покатовувати, покатувати, укатовувати, укатувати, повкатовувати, див. тортурувати, ліквідувати, масакрувати
мореходець – мореплавець, морець
морити (у печі) – тушкувати, витушковувати, витушкувати, повитушковувати, затушковувати, затушкувати, позатушковувати, потушковувати, потушкувати, стушковувати, стушкувати, постушковувати
морковка – морква, морквина

морожене – морозиво
морс – сік (овочевий), див. муст
мортаделя – ковбаса
мортира – гармата (коротка)
Морфей – бог сну
морфологія (грам.) – словосклад
морщина – морщок, морщочок, зморшка, зморщечка, брижа, див. складка, складчастий
морщити – морхнути, поморхнути, зморхувати, змерхнути, позморхувати
морщити (тканину) – брижити, побрижати, збрижати, збрижити, позбрижати
моряк – морець див. мореходець, матрос
моряцький – морецький
Москва – Московщина
Москва – це місто
москвофіл – москолюб, див. капітулянт, ренегат, реалітетник
москіт – комар, комарик, комаронько, комарюха, комарня
мослем – мохамедан
мостити – брукувати, вибруковувати, вибрукувати, повибруковувати, забруковувати, забрукувати, позабруковувати, зібруковувати, зібрукувати, позібруковувати, набруковувати, набрукувати, понабруковувати, побрукувати, стелити, вистеляти, вистелити, повистеляти, застеляти, застелити, позастеляти, настеляти, настелити, понастеляти, постеляти, постелити, понастеляти, устеляти, устелити, повстеляти, див. щебенити
мостити – це гніздо і будувати мости
моститися – влаштовуватися, влаштуватися, повлаштовуватися, улаштовуватися, улаштуватися, налагоджуватися, налагодитися, поналагоджуватися, облагоджуватися, облагодитися, пооблагоджуватися, полагоджуватися, полагодитися, улагоджуватися, улагоджитися, повлагоджуватися, обладнуватися, обладнатися, пообладнуватися, поладнуватися, поладнатися, заладнуватися, заладнатися, позаладнуватися, приміщуватися, приміщатися, примістити ся, поприміщуватися, поміщуватися, поміщатися, помістити ся, розміщуватися, розміщатися, розмістити ся, порозміщуватися, уміщуватися, уміщатися, умістити ся, поуміщуватися, приставати, пристати, попристави ати, упоряджатися, упорядитися, впоряджатися, впорядитися, повпоряджатися, споряджатися, спорядитися, поспоряджатися, упорядковуватися, упорядкуватися, впорядковуватися, впорядкуватися, повпорядковуватися, див. примощуватися
мостова (вулиці) – брук, бруківка, див. мощений
мосьє – див. барин, містер
моська – песик, песичок, песя, собачка, собачина, собачатко, собача, собаченя, цуцик, цуценя, цуценятко, див. щеня
мотилка – витушка

мотати – навивати, навити, понавивати, завивати, завинути, позавивати, звивати, звинути, позвивати, обвивати, обвинути, пообвивати, перевивати, перевинути, поперевивати, закручувати, закрутити, позакручувати, накручувати, накрутити, понакручувати, обкручувати, обкрутити, пообкручувати, перекручувати, перекрутити, поперекручувати, покручувати, покрутити, скручувати, скрутити, поскручувати, укручувати, укрутити, повкручувати
мотати (вітром) – метляти, метнути, заметляти, заметнути, зіметляти, зіметнути, пометляти, пометнути, розметляти, розметнути, порозметляти, теліпати, вителіпувати, вителіпати, повителіпувати, зателіпувати, зателіпати, потеліпувати, потеліпати, розтеліпувати, розтеліпати, порозтеліпувати, хитати, захитувати, захитати, похитувати, похитати, розхитувати, розхитати, порозхитувати, схитувати, схитати, схитнути, посхитувати, (нитки) – сотати, сотнути, висотувати, висотати, повисотувати, зісотувати, зісотати, позісотувати, насотувати, насотати, понасотувати, посотувати, посотати, усотувати, усотати, повсотувати, (гроші) – див. розтрачувати
мотатися – див. метатися, бродити
мотель – див. постоялий двір
мотив – спонука, принука, спричина, поштовх, див. імпульс
мотивований – узасаднений, обґрунтований, доведений, переконливий, слушний, зрозумілий
мотивувати – узасаднювати, узасанити, поузасаднювати, обґрунтовувати, обґрунтувати, пообґрунтовувати, доводити, довести, подоводити, переконувати, переконати, попереконувати
мотика – сапа, сапка
мотиль – метелик, метеличок, нетля, нетличка
мотор – рушійка
моторовий – рушійний, машиновий
моторний – це жвавий (хлопець)
мотоцикл – машиноколеска, див. велосипед
Мотрона – Мотря, див. матрона
мотто – передслівце
мох – морох
мохнатий – волохатий, див. косматий
моціон – вправи, прохода, див. гімнастика, променада, шпацир, фізкультура
моча – сеча, див. урина
мочалка – мийка, віхоть
мошенник – див. обманщик, шулер, плут
мошка – мушва
мошонка – гаман, гаманець, калитка, калитонька, капшук, капшучок, киса, торбинка, торбиночка, див. ридикюль
мощений – брукований, вибрукований, забрукований, збрукований, вистелений, устелений, див. мостити

мощний – дужий, міцний, сильний, див. могучий
мрака – мряка, мрячка, мла, імла, морок, темрява, туман, туманність
мракобісся – чортовщина
мрамор – мармур
мудрий – розумний, розумненький, розумнець, (вона) – розумниця, дотепний, здібний, кебетний, кебетливий, кмета, кметливий, тямкий, тямовитий, хисний, див. догадливий, спосібний
мудрий – це мудрець, філософ
муж – чоловік, чоловічок, чоловіченько, чоловічесько, дружино, дружиночок, подруг, подружок, див. супруг, чоловік
муж – це державний м.
мужественний – мужній
мужик – посполитий, селюх, селянин, гевал, див. хлоп
мужицтво – посполитство, селянство
музикант – музика, музиченько, музичка
муки – борошно, борошенце, мливо, питель, питлівка, питльованка
мукомельня – млин, млинок, млиночок
мулат – покруч (біломуринський)
мулла – священик (мохамедський), див. муфтій
мульда (гамар.) – виливниця
мультилятеральний – багатобічний
мультиплікатор – множничка
мундир – однострій, див. уніформа
мундштук – сисак, цибух, (музич.) – губник
муніципалітет – управа міська, див. мерія, ратуша
муніципальний – міський
муніція – стріливо, зброя
мурова – моріг, моріжок, муріг, муріжок, дерник, дернина
муравель – мурашка, муравка, мураха, мурошинка, мурошва, мурошня, див. терміт
мурза – шляхтич (татарський)
муріятикум – кислина
мурло – мурмило, мармиза, див. морда, рило, хам
мусирувати – див. масажувати
мускул – м’язь
мускулятура – м’язня
мускусний – пижмовий
мусон – вітер
мусор – сміття, покидьки, див. барахло
муст – див. морс
мустанг – кінь (американський)

мусульманин – мохамеданин
мутація – зміна, див. пермутація
мутити – каламутити, викаламучувати, викаламутити, повикаламучувати, закаламучувати, закаламутити, позакаламучувати, накаламучувати, накаламутити, понакаламучувати, покаламучувати, покаламутити, скаламучувати, скаламутити, поскаламучувати, укаламучувати, укаламутити, повкаламучувати, мулити, замулювати, замулити, позамулювати, змулювати, змулити, позмулювати, намулювати, намулити, понамулювати, помулювати, помулити, умулювати, умулити, повмулювати
мутити – нудити, зануджувати, занудити, знуджувати, знудити, понуджувати, понудити, унуджувати, унудити
мутний – каламутний, див. муть
муть – каламуть, каламута, осад, див. гуща
муфлон – баран (дикий)
муфта – злучниця
мухтій – богослов (мохамедський), див. мулла
мучитель – кат, катюга, див. тиран, мордувати, торторувати
мучний – борошняний, борошенний
мушкель – кійка, молоток (дерев'яний)
мушкет – рушниця, див. гвинтівка, кріс, карабін
мушкетер – вояк, стрілець
муштабель – спертка
муштарда – гірчиця
муштра – вишкіл, вправи
муштрувати – вправляти, вправити, повправляти, заправляти, заправити, позаправляти, вишколювати, вишколити, повишколювати, див. тренувати
мцир – чернець (грузинський)
мчати – випереджувати, випередити, повипереджувати, гнати, згоняти, згонити, здогоняти, здогнати, поздогоняти, надгоняти, надігнати, понадгоняти, перегоняти, перегнати, поперегоняти, розгонятися, розігнатися, порозгонятися, уганяти, угнати, повганяти, линути, вилинути, долинути, злинути, полинути, прилинути, пролинути, улинути, літати, летіти, вилітати, вилетіти, повилітати, відлітати, відлетіти, повідлітати, долітати, долетіти, подолітати, залітати, залетіти, позалітати, злітати, злетіти, позлітати, налітати, налетіти, поналітати, надлітати, надлетіти, понадлітати, облітати, облетіти, пооблітати, перелітати, перелетіти, поперелітати, політати, полетіти, прилітати, прилетіти, поприлітати, пролітати, пролетіти, попролітати, розлітатися, розлетітися, порозлітатися, улітати, улетіти, повлітати, майнувати, майнути, вимайнувати, вимайнути, зімайнувати, зімайнути, помайнувати, помайнути, промайнувати, промайнути, умайнувати, умайнути, нестися, винестися, знестися, понестися, принестися, пронестися, унестися, чкурити, чкурнути, вичкурити, вичкурнути, зічкурити, зічкурнути, почкурити, почкурнути, прочкурити,

прочкурнути, шугати, шугнути, шугонути, вишугувати, вишугнути, зішугувати, зішугнути, пошугувати, пошугнути, прошугувати, прошугнути, ушугувати, ушугнути, див. спішити, убігати, ринутися, стреміти

м'якосердий – добрячий, добросердий, щиросердий, лагідний, плохий, щирий

м'якоть – м'якуш, м'якушка

м'якотілі (тварини) – м'якуни

м'ясорубка – січкарка

м'ятежний – ворохобний, заколотний, повстанський, див, диверсія, бунт, фронда

м'яти (коноплі) – тіпати, витіпувати, витіпати, повитіпувати, натіпувати, натіпати, понатіпувати, потіпувати, потіпати, стіпувати, стіпати, постіпувати, утіпувати, утіпати, повтіпувати, (солому) – мервити, вимерлювати, вимервити, повимерлювати, змервлювати, змервити, позмерлювати, помервити, (тканину) – бгати, зібгати, позібгати, побгати, убгати, повбгажмакувати, жмакати, жмакнути, зіжмакувати, зіжмакати, позіжмакувати, пожмакувати, пожмакати, ужмакувати, ужмакати, жужмити, вижужмувати, вижужмити, повижужмувати, зіжужмувати, зіжужмити, позіжужмувати, пожужмувати, пожужмати, скомшити, зіскомшувати, зіскомшити, позіскомшувати, поскомшувати, поскомшити, ускомшувати, ускомшити, повскомшувати

м'яч – опука, спучка, див. Шина

Н

на... – Якщо нема слова з префіксом на.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. надушити див. душити

набавка – наддаток, додаток, див. надбавка

набавляти (ціну) – накидати, накинути, понакидати, (ходи) – галити, загалити, згалити, погалити

набалдашник – ґудзь

набат – сполох

набедреник – стегновиця

набережний – узбережний, див. прибережжя

набивка – пака

набиватися – накидатися, накинутися, понакидатися, чіплятися, причіплюватися, причепитися, попричіплюватися, учіплюватися, учепитися, повчіплюватися, пакуватися, напаковуватися, напакуватися, понапаковуватися, упаковуватися, упакуватися, повпаковуватися, пхатися, запихатися, запхатися, позапихатися, напихатися, напхатися, понапихатися

набіг – навала, напад, див. інвазія

набір (новобранців) – бранка

набоб – багатир–гультяй

набожний – побожний

наболівший – наболілий

наборщик (друк.) – складач

набрести (на кого) – здибувати, здибати, здибати, надибувати, надибати, надибати, натрапляти, натрапити, понатрапляти
набрід – галайстра, голота, зграя, потолоч, юрба, див. товпа, шайка
набухати – бубнявіти, бубніти, набубнявіти, набубнявіти, побубнявіти, набрякати, набрякнути, понабрякати, збрякати, збрякнути, позбрякати, див. розбухати
навага (риба) – біломорка
навал (криги) – натиск, (праці) – купа, гора
навалом – накидьки
навалювати (на віз) – накладати, накласти, понакладати, накидати, накинути, понакидати, наладовувати, наладувати, поналадовувати, вантажити, навантажувати, навантажити, понавантажувати, див. грузити
навалювати (юрба) – насувати, насунути, понасувати, насуватися, насунутися, понасуватися, пхатися, пхнути, напихатися, напхнутися, понапихатися, попхатися, попхнутися, пропихатися, пропхнутися, попропихатися, упихатися, див. тіснитися, товпитися
навальник – вантажник
навар (зілля) – вивар, звар
навгад – див. наугад
навдалу – див. наугад
навдачу – див. наугад
навдогад – наздогад
наверстовувати (друк.) – див. зверстовувати
наверху – угорі, нагорі, горою
навзаклад – під заставу
навзніч – див. горілиць
навзрид – ридма, ревне
навиворіт – виворотом, назворот, навбакир, наруди, опак, див. наізнанку
навиліт (куля) – упростріль, наскрізь
навитяжку – навипинки, (військ.) – струнко
навігатор – кораблеводій, мореплавець, див. судноводій
навігаційний – плавебний, плавб'яний
навігація – плавба, кораблеплавство, мореплавство

О

оаріон (анат.) – яєчник
об... Якщо нема слова з префіксом об., див. на літеру без цього префіксу. Напр. обклеїти див. клеїти
оба – обидва, обидві, обидвоє, див. обі
обагряти – червоніти, зачервонювати, зачервоніти, зічервонювати, зічервоніти, позічервонювати, кривавити, закривавлювати, закривавити, позакривавлювати, покривавлювати, покривавити, скривавлювати, скривавити, поскривавлювати, укривавлювати, укривавити, повкривавити, див. забагровіти

обандеровлювати – наличковувати, наличкувати, поналичковувати, див. бандероля
обвал – завала, звал
обвалюватися – валитися, завалюватися, завалитися, позавалюватися, повалюватися, повалитися, розвалюватися, розвалитися, порозвалюватися, зісуватися, зісунутися, позісуватися, осуватися, осунутися, поосуватися
обведений – огороджений, оточений, окреслений, орисований, лямований, облямований
обвертати – завивати, завинути, позавивати, обвивати, обвити, пообвивати, оповивати, оповити, пооповивати, повивати, повити, сповивати, сповити, посповивати, перевивати, перевити, загортати, загорнути, позагортати, обгортати, обгорнути, пообгортати, угортати, угорнути, повгортати, обтулювати, обтулити, пообтулювати, утулювати, утулити, повтулювати, покривати, покрити, накривати, накрити, понакривати, прикривати, прикрити, поприкривати, укривати, укрити, повкривати, див. обволікати, обмотувати
обвертка – обгортка, загортка, пакуночок, див. суверток, завертка
обвинувач – винувач, звинувач, див. обличитель
обвинувачувати – винуватити, звинувачувати, звинуватити, позвинувачудати, повинувачувати, повинуватити, увинувачувати, увигіуватити, поувинувачувати, закидати, закинути, позакидати, заскаржувати, заскаржити, позаскаржувати, оскаржувати, оскаржити, пооскаржувати, ускаржувати, ускаржити, повскаржувати
обвінчувати – звінчувати, звінчати, позвінчувати
обвірчувати – див. вертіти
обводнювати – зводнювати, зводнити, позводнювати, наводнювати, наводнити, понаводнювати, уводнювати, уводнити, повводнювати
обволікати – обсотувати, обсотати, пообсотувати, див. обвертати
обворожувати – ворожити, наворожити, заворожувати, заворожити, позаворожувати, приворожувати, приворожити, поприворожувати
обгартовувати – див. закалювати
обгиджувати – див. сквернити
обгладжувати – див. гладити
обговорювати – див. говорити, дебатувати, дискутувати
обгоняти – див. перегоняти
обгоняти – це мух
обдавати (водою) – обливати, облити, обілляти, пообливати, (холодом) – приймати, пройняти
обдарування – див. талант
обдирати (зерно) – шеретувати, вишеретовувати, вишеретувати, повишеретовувати, зішеретовувати, зішеретувати, позішеретовувати, нашеретовувати, нашеретувати, понашеретовувати, (кору) – обчірати, обчерсти, обчерти, пообчірати, (купця) – здирати, здерти, зідрати, поздирати, обирати, обібрати, (листя) – обшморгувати,

обшморгати, пообшморгувати, ошморгувати, ошморгати, поошморгувати, (луску) – обшугувати, обшугати, пообшугувати, (одяг) – обтіпувати, обтіпати, пообтіпувати, витіпувати, витіпати, повитіпувати, стіпувати, стіпати, постіпувати, зішарпувати, зішарпати, позішарпувати, обшарпувати, обшарпати, пообшарпувати, шматувати, зішматовувати, зішматувати, позішматовувати, нашматовувати, нашматувати, понашматовувати, обшматовувати, обшматувати, пообшматовувати, пошматовувати, пошматувати, розшматовувати, розшматувати, порозшматовувати, ушматовувати, ушматувати, повшматовувати, (шкіру) – білувати, збіловувати, збілувати, позбіловувати, оббіловувати, оббілувати, пооббіловувати, побіловувати, побідувати

обдовжувати – боргувати, заборговуватися, заборгуватися, позаборговуватися, наборговувати, наборгувати, понаборговувати, завинювати, завинити, позавинювати, увинювати, увинити, поувинювати, позичати, позичити, випозичати, випозичити, повипозичати, запозичати, запозичити, напозичати, напозичити, понапозичати, попозичити

обдукція – мрецьоростин

обездолений – знедолений, безталанний, див. невдачник

обезжирений – витовщений

обеззаражувати – див. дезинфікувати

обезкровлювати – знекровлювати, знекровити, познекровлювати, унекровлювати, унекровити, повнекровлювати

обезображений – спотворений, знівечений, понівечений, скалічений, покалічений, зіпсований, викривлений, перекручений, поперекручений

обезоружувати – обезброювати, обезброїти, пообезброювати, розброювати, розброїти, порозброювати

обезпечення – забезпека, охорона, запобіжа

обезпечувати – забезпечувати, забезпечити, позабезпечувати, запобігати, запобігти, позапоб і гати, закладати, закласти, позакладати, захищати, захистити, позахищати, див. охороняти

обезпечувати – достачати, достачити, подостачати, постачати, постачити, готувати, наготовлювати, наготувати, наготовити, понаготовлювати, давати, надавати, понадавати, обладновувати, обладнати, пообладновувати, споряджати, спорядити, поспоряджати, виряджати, вирядити, повиряджати, див. доставляти

обезпліднювати – див. каструвати, скопити

обезсилювати – знесилювати, знесилити, познесилювати, висиляти, висилити, повисиляти, виснажувати, виснажити, повиснажувати, зморювати, зморити, позморювати, онемощувати, онемощіти, поонемощувати, спрацьовуватися, спрацюватися, поспрацьовуватися, хлянути, похлянути, захлянати, захлясти, охлянути, охлясти, хляти, похляти, захляти, захлясти, охляти, охлясти, див. змучуватися

обезславлювати – див. дискредитувати

обезуміти – божеволіти, збожеволіти, позбожеволіти, дурити, подурити, здуріти,

поздуріти, знавіснити, познавіснити, безглуздіти, обезглуздіти, чманіти, зічманіти, очманіти, почманіти, учманіти, чуманіти, зічуманіти, очуманіти, почуманіти, учуманіти

обезцінювати – знецінювати, знецінити, познецінювати, зневартвлювати, зневартити, позневартвлювати

обезчещувати – див. дискредитувати

обер... – над...

обермайстер – надмайстер

об'єкт – річ, див. предмет

об'єктивно – безбічно

об'єм – обсяг, поем

об'ємність – поємність, засяг

обжалувати – див. обвинувачувати

обжарюватися – палитися, випалюватися, випалитися, повипалюватися, опалюватися, опалитися, поопалюватися, попалюватися, попалитися, пектися, випікатися, випектися, повипікатися, запікатися, запектися, позапікатися, опікатися, опектися, поопікатися, смалитися, висмалюватися, висмалитися, повисмалюватися, засмалюватися, засмалитися, позасмалюватися, насмалюватися, насмалитися, понасмалюватися, усмалюватися, усмалитися, повсмалюватися, смуглявити, засмуглявлювати, засмуглявити, позасмуглявлювати, усмуглявити, повсмуглявити

обжера – ненажера, пажера, жеретій, ласун, бревкало, хавдій, див. черевоугодник

обжигати – випалювати, випалити, повипалювати, напалювати, напалити, понапалювати, упалювати, упалити, повпалювати

обжимати – див. прижимати

обжулювати – див. обманювати

обзаводитися – діставати, дістати, подіставати, здобувати, здобути, поздовуванабувати, набути, понабувати, купувати, купити, покупувати, накуповувати, накупувати, понакуповувати, скуповувати, скупити, поскуповувати, придбавати, придбати, попридбавати, справляти, справити, посправляти, див. оборудувати

обзиватися – відгукуватися, відгукатися, відгукнутися, повідгукуватися, лунати, вилунювати, вилунати, злунювати, злунати, полунювати, полунати, пролунювати, пролунати, розлунювати, розлунати, окликатися, окликнутися, поокликатися, відкликатися, відкликнутися, повідкликатися, перекликатися, перекликнутися, попереклика тися

обзирати – див. глядіти

обзір – огляд

обиватель – хлібоїд, див. жилець, насельник, філістер

обивательський – див. мірнота, буденний, тривіяльний, шаблонний, примітивний

обидний – образливий, уразливий, прикрий, зневажливий, кривлений

обижати – ображати, образити, поображати, уражати, уразити, уразити, зневажати, зневажити, позневажати, кривдити, покривдити, окривджати, окривдити, поо-

кривджати, скривджувати, скривдити, поскривджувати
обильний – багатий, багатющий, буйний, великий, величезний, врожайний, урожайний, пишний, розкішний, рясний, сильний
обиняк – натяк
обиск – обшук, трус
обитель – житло, господа, манастир, див. жилище, резиденція, квартира, апартмент, приміщення, приют
обичай – звичай, ужиток, лад
обичний – звичний, звичайний, звичаєвий, щоденний, ужитковий, див. узус
обі – обидві, див. оба
обігрівач – пальничка, огрівачка, нагрівачка
обідня (церков.) – Богослужба, літургія
обідраний – вишеретований, ошеретований, пошеретований, облуплений
обіз – валка, обоз, див. лагер
обіляти – вибілювати, вибілити, повибілювати, забілювати, забілити, позабілювати, побілювати, побілити, убілювати, убілити
обомлівати – замлівати, замліти, позамлівати, зомлівати, зомліти, позомлівати, омлівати, омліти, поомлівати, умлівати, умліти, повмлівати
обірванець – безштанько, голодраб, голодранець, голодрига, голодриш, голюк, гольтіпака, гультіпака, дріпло, капцан, ланець, лахмай, лахмотник, отіпанка, ошара, ошарпанець, цундрій, шурубейник, див. бідняк, голь, пролетаріят
обірваний – обдертий, подертий, роздертий, пошматований, розшматований, дрантивий, дірявий, лахманий, хаботній, хламітний, див. порваний
обірвище – див. обрив
обісіти – див. осточортіти
обіт – обітниця, обрік, обріка, зарік
обітований – обіцяний
обіхід – побут, звичай, ужиток
обіщання – обіцянка
обіщати – обіцювати, обіцяти, пообіцювати, наобіцювати, наобіцяти, понаобіцювати, зарікатися, заректися, позарікатися
обкарнати – краяти, обкраювати, обкраяти, пообкраювати, скраювати, скраяти, поскраювати, украювати, украяти, повкраювати, макогонювати, обмакогонювати, обмакогонити, пообмакогонювати, макотирювати, обмакотирювати, обмакотирити, пообмакотирювати, тнути, обтинати, обітнути, пообтинати, витинати, витнути, повитикати, надтинати, надітнути, стинати, зітнути, утинати, утнути, повтинати, тяти, обтяти, витяти, перетяти, потяти, підтяти, стяти, утяти, чикрижити, обчикрижувати, обчикрижити, пообчикрижувати, зічикрижувати, зічикрижити, позічикрижувати, чухрати, обчухровувати, обчухрати, почухровувати, почухрати, учухровувати, учухрати
обкружати – див. окружати

обкутувати – див. кутати
облагороджувати – див. облагороджувати
область (знання) – царина, галузь, ділянка
область – це див. округа
облачати – див. наряджатися
облачний – хмарний, хмаристий, захмарений
облегшувати – легшити, злегшувати, злегшити, позлегшувати, вилегшувати, вилегшити, повилегшувати, полегшувати, полегшити, улегшувати, улегшити, повлегшувати
обледащувати – зледащувати, зледащити, позледащувати, поледащувати, поледащити, розледащуватися, розледащитися, порозледащуватися
облисіти – вилисювати, вилисіти, злисювати, злисіти, позлисіти, полисюватити, полисіти
облихословлювати – див. дискредитувати
облицьовувати – личкувати, виличковувати, виличкувати, повиличковувати, заличковувати, заличкувати, позаличковувати, зличковувати, зличкувати, позличковувати, наличковувати, наличкувати, поналичковувати, поличковувати, поличкувати, уличковувати, уличкувати, повличковувати
обличитель – див. обвинувач
облігація – позика (державна), див. вексель
облобизати – цілувати, поцілувати, виціловувати, вицілувати, повиціловувати, зацілувати, позаціловувати, обціловувати, обцілувати, пообціловувати, переціловувати, перецілувати, попереціловувати
облов – вилов, налов, див. ловля
обложка – обгортка, загортка, (книжки) – оправа, див. політурка
облюдніти – вилюднюватися, вилюднитися, повилюднюватися
обмазувати – див. грязити
обман – ошук, ошука, ошуканство, обдур, облуда, злуда, дурисвітство, омана, крутійство, хараман, шахрайство, див. обманювати, обманщик, ілюзія
обманщик – гармій, дурисвіт, дурій, жлоб, крутар, крутій, мантяр, ошуканець, ошуста, пройдисвіт, пройда, пройдоха, суціга, хараман, харамижник, шаліган, шахляр, шальвіра, шахрай, шахрун, шахрюка, шахряка, шубравець, див. плут, шельма, шулер
обманювати – гудити, згудити, нагулити, погудити, угулити, дурити, видурювати, видурити, повидурювати, здурювати, здурити, поздурювати, обдурювати, обдурити, пообдурювати, крутити, викручуватися, викрутитися, повикручуватися, махлювати, змахльовувати, змахлювати, позмахльовувати, обмахльовувати, обмахлювати, пообмахльовувати, умахльовувати, умахлювати, повмахльовувати, мантити, вимантити, змантити, махлярити, вимахлярювати, вимахлярити, повимахлярювати, змахлярювати, змахлярити, позмахлярювати, помахлярювати, помахлярити, махорити, замахорювати, замахорити, позамахорювати, змахорювати, змахо-

рити, позмахорювати, помахорювати, помахорити, огулювати, огудити, поогулювати, зогулювати, зогулити, позогулювати, ошукувати, ошукати, поошукувати, зошукувати, зошукати, позошукувати, ошалапучувати, ошалапутити, поошалапучувати, оступачувати, оступачити, пооступачувати, харамарити, вихарамарювати, вихарамарити, повихарамарювати, зіхарамарювати, зіхарамарити, позіхарамарювати, похарамарювати, похарамарити, схарамарювати, схарамарити, посхарамарювати, хитрувати, похитрувати, вихитровувати, вихитрувати, зіхитровувати, зіхитрувати, позіхитровувати, нахитровувати, нахитрувати, понахитровувати, перехитровувати, перехитрувати, поперехитровувати, ухитровувати, ухитрувати, повхитровувати, шахрувати, зашахровувати, зашахрувати, позашахровувати, зішахровувати, зішахрувати, позішахровувати, обшахровувати, обшахрувати, пообшахровувати, пошахровувати, пошахрувати

обмаслювати – див. намаслювати

обмерзлий – змерзлий, надмерзлий, намерзлий, примерзлий, промерзлий, умерзлий

обмилювати – змилювати, змилити, позмилювати, намилювати, намилити, понамилювати, омилювати, омилити, поомилювати, помилювати, помилити, умилювати, умилити, повмилювати

обмивати – вимивати, вимити, повимивати, змивати, змити, позмивати, омивати, омити, поомивати, повмивати, повмити, перемивати, перемити, поперемивати, умивати, умити, повмивати

обмишляти – див. мислити

обмілина – плитечина, плитка

обміліти – плиткіти, оплиткіти, поплиткіти, сплиткіти, уплиткіти, плитніти, заплитніти, поплитніти, сплитніти, уплитніти

обміль – див. обмілина

обмін – виміна, заміна

обмінювати – вимінювати, виміняти, повимінювати, замінювати, заміняти, позамінювати, див. переміняти, підміняти

обморок – непритома, непритомність, млість, поморок, зомля, умліва

обморочуватися – мліти, зомлівати, зомліти, позомлівати, обімлівати, обімліти, пообімлювати, умлівати, умліти, повмлівати, млостити, замлостити, зімлощувати, зімлостити, умлощувати, умлостити, непритомніти, занепритомніти, знепритомлювати, знепритомніти, познепритомлювати, унепритомлювати, унепритомніти, повнепритомлювати, очемеріти, зачемеріти, зічемірювати, зічемеріти, позічемірювати, почемірювати, почемеріти, ошемоніти, зашемоніти, зішемонювати, зішемоніти, позішемонювати, пошемонювати, пошемоніти

обмотка – завитка, навитка

обмотувати – див. обвертати

обмундировувати – зодностроювати, зодностроїти, позодностроювати, узодностроювати, узодностроїти, повзодностроювати

обм'якати – зм'якати, зм'якнути, позм'якати, пом'якнути, ум'якнути, зм'якшуватися, зм'якшитися, позм'якшуватися, пом'якшуватися, пом'якшитися
обнажати – оголювати, оголяти, пооголювати, заголювати, заголяти, позаголювати, викривати, викрити, повикривати, відкривати, відкрити, повідкривати, розкривати, розкрити, порозкривати
обнародувати – оприлюднювати, оприлюднити, пооприлюднювати, оголошувати, оголосити, пооголошувати, проголошувати, проголосити, попроголошувати
обнижувати – знижувати, знизити, познижувати, понижувати, понизити, принижувати, принизити, попринижувати, унижувати, унизити, повнижувати, зменшувати, зменшити, позменшувати, поменшувати, поменшити, применшувати, применшити, попременшувати, уменшити, повмешувати
обніж (квітів) – перга
обнімати (руками) – обіймати, обійняти, пообіймати, обійматися, обійнятися, пообійматися, пригортати, пригорнути, попригортати, схоплювати, схопити, посхоплювати, (простір) – засягати, засягнути, досягати, досягнути, осягати, осягнути, захоплювати, захопити, позахоплювати, (почуття) – огортати, огорнути, захоплюватися, захопитися, позахоплюватися, понімати, пойняти, пронімати, пройняти, охоплювати, охопити, посхоплювати
обнімка – обійми
обновлення – винова, понова, обнова
обов'язаний – зобов'язаний, повинний, повинен
обов'язувати – зобов'язувати, зобов'язати, позобов'язувати, див. насилувати
обоготворяти – божествити, обожествляти, обожествити, пообожествляти, убожествляти, убожествити, повбожествляти, божнити, обожнювати, обожняти, обожнити, пообожнювати, убожняти, убожнити, повбожнювати
ободряти – бадьорити, збадьорювати, збадьорити, позбадьорювати, підбадьорювати, підбадьорити, попідбадьорювати, заохочувати, заохотити, позаохочувати,
обожатель – закоханець, залицяльник, захопленець
обожати (любити) – кохати (палко), захоплюватися
обої – шпалери
обойма – кулянка
оболоко – хмара, хмарка, хмарочка, хмаронька, хмарина, хмаринка, хмариночка
оболоки – це блакіть небесна
оболочка – оболона, оболонка,
оборот (грошей) – обіг, (колеса)
оберт, (напряму) – зворот
оборотний – обертовий, обіговий, зворотний
оборудувати – лагодити, злагоджувати, злагодити, позлагоджувати, налагоджувати, облагоджувати, облагодити, пооблагоджувати, улагоджувати, улагодити, повлагоджувати, ладнати, виладнувати, виладнати, повиладнувати, наладнувати, наладнати, поналадувати, обладнувати, поладнувати, поладнати, уладнувати, улад-

нати, лаштувати, злаштовувати, злаштувати, позлаштовувати, налаштовувати, налаштувати, поналаштовувати, облаштовувати, облаштувати, пооблаштовувати, улаштовувати, улаштувати, повлаштовувати, поряджати, опоряджувати, опоряджати, опорядити, повпоряджувати, опоряджувати, споряджати, спорядити, поспоряджувати, упоряджувати, упоряджати, упорядити, повпоряджувати, справляти, справити, посправляти, статкувати, настатковувати, настаткувати, понастатковувати, зістатковувати, зістаткуватити, позістатковувати, обстатковувати, обстаткувати, пообстатковувати, устатковувати, устаткувати, повстатковувати, див. обзаводитися, установлювати

обоюдний – обопільний, двобічний, (меч) – дволезий, двосічний

обоятно – байдуже, байдужісінько, дарма, див. однако

обрадуватися – врадуватися, зрадіти, позрадуватися, обрадіти, порадіти, урадіти, урадуватися, урадитися, поврадуватися, тішитися, втішатися, втішитися, повтішатися, утішатися, утішитися, натішуватися, натішитися, понатішуватися, потішуватися, потішитися, стішуватися, стішитися,

образний – образливий, див. обидний

образний – це малюнковий

образування – освіта, див. просвіта

образцевий – взірцевий, зразковий

обрив – урвище, урвисько, строма, глижа, зарва, бескид, бескед, бескедина, бескет, бескеття, див. круча

обривистий – урвистий, уривистий, стрімкий, стрімчатий

обривок – шмат, шматок, клаптик, див. кусок

обрізки – див. опилки

обрізок – байда, витинок, відтинок, утинок, крайка, украйка, окраєць, партика, див. кусок

обрікати – рокувати, вироковувати, вирокувати, повироковувати, зроковувати, зрокувати, позроковувати, понароковувати, уроковувати, урокувати, повроковувати, прирікати, приректи, поприрікати, засуджувати, засудити, позасуджувати

оброк – податок

обрубок – кимак, кимачина, кимачисько, клець, ковбан, ковбиця, ковбок, оклецьок, опецьок, оцвенок, оцупок, сніт, сунець, утинок, цурпак, цурпалок, цурпалка, цурупалок, див. чурбак

обруситель – омосковлювач

обрусити – московщити, змосковщувати, позмосковщувати, помосковщувати, помосковщити

обрусіти – московщитися, змосковщуватися, змосковщитися, позмосковщуватися

обручатися – заручатися, заручитися, позаручатися

обрушувати – див. розоряти

обрушуватися – накидатися, накинутися, понакидатися, нападати, напасти, понападати, напосідати, напосісти, понапосідати, сікатися, сікнутися, насікатися, насі-

кнутися, понасікатися, присікуватися, присікатися, поприсікуватися, скіпуватися, скіпатися, поскіпуватися, доскіпуватися, доскіпатися, прискіпуватися, прискіпатися, поприскіпуватися, чіпатися, чіпнутися, вчіпатися, вчіпитися, повчіпатися, зачіпати, зачіпити, чіплятися, учіплятися, учіпитися, повчіплятися, причіплюватися, причіпитися, попричіплюватися

обрюзглий – брезклий, забрезклий, обрезклий, озистий

обрюзгнути – забрезкувати, забрезнути, позабрезкувати, убрездувати, убрезнути, повбрезкувати

обсахарюватися – див. засахарюватися, сахарити

обсеквентний – слухняний

обсерватор – спостерегач, споглядач

обсерваторія – спостережня

обсервувати – спостерегати, спостегерти, дивитися, подивитися, придивлятися, придивитися, попридивлятися, додивлятися, додивитися, пододивлятися, задивлятися, задивитися, позадивлятися, надивлятися, надивитися, понадивлятися, обдивлятися, обдивитися, пообдивлятися, роздивлятися, роздивитися, пороздивлятися, удивлятися, удивитися, повдивлятися

обскурант – темняк, освітиворог

обслідник – дослідувач

обслідувати – досліджувати, дослідити, подосліджувати, звідувати, звідати, позвідувати, вивідувати, вивідати, повивідувати, розвідувати, розвідати, порозвідувати, стежити, вистежувати, вистежити, повистежувати, достежувати, достежити, подостежувати, зістежувати, зістежити, позістежувати, настежувати, настежити, понастежувати, простежувати, простежити, попростежувати, шукати, вишукувати, вишукати, повишукувати, дошукуватися, дошукатися, подошукуватися, зішукувати, зішукати, позішукувати, обшукувати, обшукати, пообшукувати, перешукувати, перешукати, поперешукувати, пошукувати, пошукати, розшукувати, розшукати, порозшукувати, див. слідити, рекогноскувати, підстерігати, шпіонити

обстановка – (життя) – обставини, середовище, оточення, умовини, (хати) – меблі

обстоювати – боронити, обороняти, оборонити, пообороняти, вимагати, вимогти, повимагати, голосити, виголошувати, виголосити, повиголошувати, наголошувати, наголосити, понаголошувати, оголошувати, оголосити, пооголошувати, проголошувати, проголосити, попроголошувати, розголошувати, розголосити, порозголошувати, домагатися, домогтися, намагатися, намогтися, допоминатися, допімнутися, подопоминатися, захищати, захистити, позахищати, наполягати, наполягти, понаполягати

обструкція – перешкода, спротив

обступати – облягати, облягти, пооблягати, оточувати, оточити, пооточувати

обтерпітися – див. обживатися

обтикувати – стромляти, стромити, постромляти, застромлювати, застромляти, застромити, позастромлювати, позастромляти, устромлювати, устромляти, устроми-

ти, повстромлювати
обтиранка – стирка, ганчірка, див. тряпка
обтюратор – засувка
обув – взуття, бочкори, вироб'яки, виступці, калаверці, капці, капчик, каракат, кенді, клубуч, лахаш, личак, мешта, моршень, ноговиця, остинок, пантохля, патинок, повстяник, полуботок, постіл, похлопні, пришви, равлик, сап'янці, скірняки, убуванці, устілка, ходак, ходачок, ходача, ходочатка, ціжби, чалапути, черевик, черевичок, черевиченько, черевича, черевичата, чижмак, чижми, чобіт, чобіток, чобіточок, чобітець, чобітонько, чобітя, чоботята, чоботина, чоботисько, чуні, шкарбан, шкарбанець, шкарбун, шкарпетка, шляк, щербак
обувати – взувати, взути, узувати, узути, повзувати, (див. противн. роззувати)
обуття – взуття, див. обув
обучати – навчати, навчити, понавчати, вчити, навчити, див. інструктувати, тренувати
обучатися – див. студіювати
обхват – охоп, обійми, обіймище
обхвачувати – охоплювати, охопити, посхоплювати, обіймати, обійняти, пообіймати, огортати, огорнути, поогортати
обчеркувати – див. чертити
обчеський – громадський, суспільний
обчорнювати – див. дискредитувати
обшарювати – нишпорити, винишпорювати, винишпорити, повинишпорювати, зінишпорювати, зінишпорити, позінишпорювати, понишпорювати, понишпорити, перенишпорювати, перенишпорити, поперенишпорювати, трусити, витрушувати, витрусити, повитрушувати, натрушувати, натрусити, понатрушувати, потрушувати, потрусити, перетрушувати, перетрусити, поперетрушувати, шукати, вишукувати, вишукати, повишукувати, обшукувати, обшукати, пообшукувати, перешукувати, перешукати, поперешукувати, пошукувати, пошукати, див. шарити
обшивка – див. кайма
обширний – розлогий, просторий, широкий, широкополий, великий, численний
обширно (мовити) – багато, багатомовно, довго, предовго, довжелезно, докладно
обшлаг – вилога, карваш, закарваш
община – колгосп
общитувати – недораховувати, недорахувати, понедораховувати, незараховувати, незарахувати, понезараховувати
обюрокрачувати – канцелярщити, поканцелярщити, заканцелярщувати, оканцелярщувати, оканцелярщити, пооканцелярщувати, сканцелярщувати, сканцелярщити, посканцеляріцувати
об'ява – оповістка, оголоска, повідома, див. оголошення, інзерат
об'ява – це з'ява чудесного
об'являти – ознаймляти, ознаймити, поознаймляти, зазнаймляти, зазнаймити, по-

зазнаймляти, познаймляти, познаймити, оголошувати, оголосити, пооголошувати, виголошувати, виголосити, повиголошувати, зголошувати, зголосити, позголошувати, проголошувати, проголосити, попроголошувати, розголошувати, розголосити, порозголошувати, оповіщати, оповістити, пооповіщати, сповіщати, сповістити, посповіщати, оприлюднювати, оприлюднити, пооприлюднювати, виприлюднювати, виприлюднити, повиприлюднювати, оприлюднювати, оприлюднити, посприлюднювати, повідомляти, повідомити, поповідомляти, звідомлювати, звідомити, позвідомлювати, увідомляти, увідомити, поувідомляти, свідчити, засвідчувати, засвідчити, позасвідчувати, освідчувати, освідчати, освідчити, посвідчувати, посвідчити

об'ясняти – див. коментувати

оваріяльний (анатом.) – яєчний

овація – прослава, див. глорифікація

овечка – ягня, ягнятко, ягняточко, ярча, ярчук

овечка – це овечатко (мала)

овід (комаха) – ґедзь, дзиз, дрік

оволодівати – опановувати, опанувати, поопановувати, запановувати, запанувати, позапановувати, спановувати, спанувати, послановувати, захоплювати, захопити, позахоплювати, вихоплювати, вихопити, повихоплювати, охоплювати, охопити, посхоплювати, перехоплювати, перехопити, поперехоплювати, схоплювати, схопити, посхоплювати, ухоплювати, ухопити, повхоплювати, здобувати, здобути, поздобувати, видобувати, видобути, повидобувати, набувати, набути, понабувати, роздобувати, роздобути, пороздобувати, посідати, посісти, (мову) – вивчати, вивчити, повивчати, навчатися, навчитися, понавчатися

овощі – городовина, городина, див. огороднна

овощі – це див. фрукти

овшім – так, охоче, радо, авжеж

огарок – згарок, недогарок

огірчення – гіркота, прикрість, біль, жаль, скруха, сум, див. печаль, печальний

огірчиння – це бодилля огіркове

огірчувати – вражати (гірко), вразити, уражати, уразити, повражати, дратувати, здратовувати, здратувати, позідратовувати, подратовувати, подратувати, роздратовувати, роздратувати, пороздратовувати, дрочити, здрочувати, здрочити, позідрочувати, подрочувати, подрочити, роздрочувати, роздрочити, пороздрочувати, завдавати (болю, жалю) – завдати, позавдавати, піддавати, піддати, попіддавати, нівечити (сподіванку), знівечувати, знівечити, познівечувати, понівечити, прикрити, наприкрювати, наприкрити, понаприкрювати, оприкрювати, оприкрити, пообприкрювати, сприкрювати, сприкрити, посприприкрювати, псувати (настрій) – зіпсовувати, зіпсувати, позіпсовувати, попсовувати, попсувати, смутити, засмучувати, засмутити, позасмучувати, осмучувати, осмутити, поосмучувати, посмучувати, посмутити, усмучувати, усмутити, повсмучувати, троюдити, затроюджувати, за-

троюдити, позатроюджувати, натроюджувати, натроюдити, понатроюджувати, потроюджувати, потроюдити, розтроюджувати, розтроюдити, порозтроюджувати, строюджувати, див. іритувати
оглав (книжки) – зміст
огласка – розголос, поголоска, поголосок, поголос, поговір, поговірка, перегуди, перегуди, почутка, чутки, див. сплетня, дефамація, оголошення
оглашати – див. об'являти
оглашенний – здурілий, шалений, див. осатанілий, яросний
оглобля – голобля
огнепальна (зброя) – пальна
огнеприпаси – стрільне
огнестійкий – огнетривкий
огнетушитель (прилад) – гасничка, (людина) – гасяч
оговорка – вимовка, викрут, обмовка, засторога, помилка
обговорюватися – викручуватися,викрутитися, повикручуватися, вимовлятися, вимовитися, повимовлятися, відмовлятися, відмовитися, повідмовлятися, уникати, уникнути, поуникати, ухилятися, ухилитися, повхилятися
оголошення – оповістка, оповістка, вістка, повідома, оголоска, див. об'ява, інзерат
огород – город, див. ограда
огородина – див. овощі
огородник – городник, (вона) – городничка, (дружина) – городниха, (син) – городниченко, (дочка) – городничівна, (дитина) – городничук, городнича, городниченя
огорчати – див. огірчувати
ограда – вір'я, воринння, горожа, загорожа, огорожа, загорода, ліса, мур, паркан, перетика, пліт, опліт, живопліт, тин, штахети
ограничувати – обмежовувати обмежувати, пообмежовувати, вимежбвувати, вимежувати, повимежовувати, намежовувати, намежувати, помежовувати, помежувати, розмежбвувати, розмежувати, порозмежовувати, умежбвувати, умежувйти, повмежовувати, обтинати, обтяти, пообтинати, витинати, витяти, повитинати, перетинати, перетяти, попереетинати, підтинати, підтяти, попідтинати, стинати, стяти, постинати, утинати, утяти, повтинати, приборкувати, приборкати, поприборкувати, укорочувати, укорочати, укоротити, повкорочувати, скорочувати, скоротити, поскорочувати, див. відгранічувати, ізолювати, відособляти, сегрегувати
огребки – потерть, потеруха, потолоч, зволочини
огризатися – гарикатися, вигарикуватися, вигарикатися, повигарикуватися, зігарикуватися, зігарикатися, позігарикуватися, нагарикуватися, нагарикатися, понагарикуватися, огарикуватися, огарикатися, повгарикуватися, угарикуватися, угарикатися, повгарикуватися, гиркатися, вигиркуватися, вигиркатися, повигиркуватися, зігиркуватися, нагиркуватися, нагиркатися, понагиркуватися, огиркуватися, огиркатися, поогиркуватися, погиркуватися, погиркатися, угиркуватися
огулом – гамузом, гуртом, накупу, див. оптом

огульний – гуртовий
одаліска – копилиця, див. наложниця
одвертий – щирий, щиросердий, неприхований, відкритий
одвертка – викручка
одвіс – висок
одвіт – відповідь, відказ
одвічно – див. відвічно
одежа – див. одіяння
одеколонь – див. парфюм
оден – один, одна, одне
одерв'яніти (тіло) – терпнути, терпти, отерпнути, отерпти, потерпнути, потерпти, стерпнути, стерпти, (шкіра) – бучавити, збучавіти, побучавіти, убучавіти
одержимий – пойнятий, понятий, охоплений, захоплений, полум'яний, палкий, розпалений, самовідданий, несамовитий, невгамований, невгнутий, невстримний, невтримний, неприборканий, нескорений, непоборний, непохитний, див. фанатик
одинарний – одинний, одиничний
одиниця – однак, одинка, (рахун.) – одиниця
одинокий – самітний, самітницький, самітник, самітниця, одинак, одиначка, одиначок, одинець, одинюсенький
одинокий – єдиний
одиноцтво – самітність, самота, самотина
одиночний – окремий, відокремлений, єдиний, один, лише, див. сепаратний, поодинокий, сингулярний
одиночник – відокремленець, див. арештант, анахорет, нелюдим
одисея – пригоди
одишка – ядуха, дихавиця, див. астма, мефітис
одівати – одягати, одягти, одягнути, поодягати, зодягати, зодягти, зодягнути, позодягати, надягати, надягти, надягнути, понадягати, удягати, удягти, удягнути, повдягати
одіння – див. одіяння
одіозний – бридкий, гидкий, гидотний, зненавиджений, нелюбий, обурливий, огидний, огидливий, осоружний
одіяло – ковдра, ковдрочка, коц, коцик, коцичок, ліжник, див. покривало, прикривало
одіяння – одяг, зодяг, одіж, одежина, одежинка, одягало, удягало, ноша, шати, убрання, убір, стрій,білизна, лати, латанці, латянка, лахмань, лахманина, лудина, лудіння, фантя, фантина, вереття, дрантина, дранка, прибір, рам'я, риззя, цундри, цундряччя
одіяння – бакурійка, бакурія, басма, батуринка, безрукавка, бекеша, бекешка, беляха, бешмет, бомбовка, бомбулька, бруслик, брусля, валені, валенок, га^ельок, галанці, гамда, гапка, гаплик, гачі, губання, ґердан, гугля, даха, далматика, делія,

джерга, дерга, димка, димна, дощак, друшляк, дульєта, жупан, жупанина, жупанок, жупаночок, журабки, завіса, задниця, закладанка, запаска, запасчина, запілка, запола, ірчанки, кабат, кабатик, кабатина, камізелька, капота, каптанка, каптур, карпетка, карпітка, керсет, керсетка, кепеняк, кепень, кептар, киптар, керея, кирея, киндяк, кобеняк, колошні, кожух, кожушок, кожушка, кожушанка, кожушаночка, кожушина, кожушисько, коцубайка, крайка, кунтуш, курта, куртка, куцина, лапсердак, латун, лейбик, лещини, літник, літнячка, льоля, льолька, льолечка, манта, мешини, монатка, мотилівка, мудряха, нагрудник, намітка, наколінниця, ногавки, ноговиці, нализник, обгортка, опанча, опанчина, опинка, опліччя, охвота, очкур, панчоха, панчішка, панчішечка, підбіяк, підколінниці, підперіз, підтичка, підточиця, підшивка, підштанки, пілка, плаття (білизна), платянка, плахта, плахтина, плащ, плащина, плашок, плетінка, плецанка, плюндри, повиточок, подолок, позадниця, полик, половинниця, полотнянка, попередниця, порт, портянці, потяганка, прирамки, простяха, простячка, прошивка, прислук, пуслик, пухлики, рабата, ріса, роговка, сардак, сардачина, сердак, сердачина, свита, свитка, свитина, свитянка, синятка, сирак, сиряк, сирячина, скиндяк, скиндячка, сорочка, сорочина, сороченька, сорочинка, сорочечка, сороченя, спідка, спідниця, спідничка, спідниченька, спідничина, спідничинка, стовпаха, стьонжкаха, сукман, сукмана, сукня, суконка, суконька, суконце, суконочка, сукенка, сукенце, сюра, тенетка, толба, тягеля, упереччка, уставка, фарапиця, фарбання, фарбітки, фустанеля, халат, халоші, хрещатка, хуста, хустка, хустина, хустинка, хустиночка, хустя, хусточка, хутрянка, чамара, чемера, чемерка, чимерка, чемерчина, чумарка, чумарочка, чумарчина, чекман, чекмінь, черкеска, чернетка, чернітка, чимбарка, чинарка, чинарочка, чуга, чугай, чугаї, чугаїнка, шаля, шалька, шальвари, шаравари, шата, ширина, ширинка, ширинка, шитик, шлярка, шошон, шупун, штани, штанці, штанята, штанчата, шугай, шуствал, див. запонка, застіжка, пряжка, аграф, булавка, брошка

одкіс – узбіччя, узбочина, крайник, узвіз, (гори) – узгір'я

одкіс – схил, схилок, похил, похильність, спад, спадистість, спадина

одкровення – відкриття, новина

однако – проте, прецінь, одначе, див. всеж, усетаки, єднак

однобортний (одяг) – одновилоговий, див. борт

одногодок – див. ровесник

однодушне – одностайно

однозарядний – однонабійний

одноквартирний – одножитловий

одноколка – див. двоколка

одноліток – див. ровесник

однопалубний – однопомісний

однопарусний – одновітрильний

однорідний – однакий, однаковий, однаковісінький

одноствольний – одноцівковий

односторонній – однобічний
одночасно – водночас, заразом, разом, див. рівночасно
одноякірний – однокітвинний
одноярусний – одноперійний
одобрення – схвала, ухвала
одобрювати – схвалювати, схвалити, посхвалювати, ухвалювати, ухвалити, поухвалювати, див. апробувати, ратифікувати
одолівати – перемогати, перемогти, попеpемогати, змагати, змогти, позмагати, бороти, виборювати, вибороти, повиборювати, зборювати, збороти, позборювати, переборювати, перебороти, попереборювати, поборювати, побороти, долати, здолати, подолати, дужати, здужувати, здужити, поздужувати, подужувати, подужити, звойовувати, звоювати, позвойовувати, увойовувати, увоювати, поувойовувати
одомашнений – свійський
одомашнювати – освоювати, освоїти, поосвоювати
одонтагог – обценьки (зубні)
одонтальгія – зубобіль
одонтоїдний – зубоподібний
одонтологія (мед.) зубознавство
одонторагія – зубокровотеча
одонтрима (мед.) – зубопорохня
одориметор – духм'яничка
одповідь – відповідь, відсіч
одр – ліжко, див. постіль, кровать
одрижка – надха, див. відрижка
одрікатися – див. відрікатися
одряхлювати – старіти, зостаріти, зостаріти, позостаріти, постйріти, постаріти, старітися, зостарітися, зостарітися, позостарітися, постарітися, постарітися, старішати, зістарішувати, зістарішати, позістарішувати, постарішувати, постарішати, порохнявіти, попорохнявіти, спорохнявлювати, спорохнявіти, поспорохнявлювати, див. чахнути
одукований – освічений
одумуватися – схаменутися, зісхаменутися, схаменутися, оханутися, сханутися, опам'ятуватися, опам'ятатися, попам'ятуватися
одурівати – дуріти, здуріти, подуріти, запаморочуватися, запаморочитися, позапаморочуватися, бараніти, збараніти, побараніти, чманіти, зічманіти, очманіти, почманіти, чуманіти, зічуманіти, очуманіти, почуманіти, див. дурманіти, остовпіти, оторопіти
одутлий – див. обрюзглий
одушевляти – надихувати, натхнути, запалювати, запалити, позапалювати, захоплювати, захопити, позахоплювати, збуджувати, збудити, позбуджувати, оживлювати, оживляти, оживити, пооживлювати, пооживляти, див. ентузіязм

одчай – див. відчай
ожерелля – намисто, намистечко, див. буси
оживлений – жвавий, пожвавлений, моторний, див. бистрий
оживлений – це хто не вмер
ожидати – чекати, вичікувати, вичекати, дочікуватися, дочекатися, зачікувати, зачекати, почекати, виглядувати, виглядати, виглянути, виглядіти, повиглядувати, повиглядати, передбачати, передбачити, сподіватися, сподітися, посподіватися, див. ждати
озадачувати – баламутити, збаламучувати, збаламутити, позбаламучувати, набаламучувати, набаламутити, понабаламучувати, побаламучувати, побаламутити, бентежити, збентежувати, збентежити, позбентежувати, побентежувати, побентежити,вражати, вразити, повражати, дивувати, здивовувати, здивувати, подивувати, каламутити, накаламучувати, накаламутити, понакаламучувати, покаламучувати, покаламутити, скаламучувати, скаламутити, поскаламучувати, колотити, заколочувати, заколотити, позаколочувати, наколочувати, наколотити, понаколочувати, пантеличувати, запантеличувати, запантеличити, позапантеличувати, попантеличити, спантеличувати, спантеличити, поспантеличувати
озаряти – осявати, осяяти, осяти, освітлювати, освітити, освітлити, поосвітлювати, опромінювати, опромінити, поопромінювати, випромінювати, випроменити, повипромінювати
оздоровний – гойний, лікувальний, див. животворний
озиватися – відгукуватися, відгукнутися, повідгукуватися, лунати, вилунювати, вилунити, повилунювати, долунювати, долунити, подолунювати, залунювати, залунити, позалунювати, полунювати, полунити, пролунювати, пролунити, відбиватися, відбитися, повідбиватися
озлоблений – див. яросний
означений – зазначений, визначений, окреслений, підкреслений, зумовлений, обумовлений, згаданий, вищезгаданий
озноб – мороз
озокерід – бурштин, див. янтар
оказійний – принагідний
оказія – нагода, випадок, див. казус, інцидент, случай
оказовий – показовий, зразковий
оказувати – показувати, показати, виявляти, виявити, повиявляти, давати, подавати, подати, допомагати, допомогти, спомагати, спомогти, підтримувати, підтримати, сприяти, посприяти
оказуватися – виявлятися, виявитися, повиявлятися, відкриватися, відкритися, повідкриватися, розкриватися, розкритися, порозкриватися, знаходитися, знайтися, познаходитися
окаймляти – лямувати, облямовувати, облямувати, пооблямовувати, обшивати, обшити, пообшивати, оторочувати, оторочити, пооторочувати

окалина – циндра, віспа
окаменіти – кам'яніти, закам'яніти, скам'яніти
окантовувати – див. окаймляти
окаряч – розчепіро
окаянний – клятий, виклятий, проклятий, проклятущий, триклятий, стоклятий
окислювати (їжу) – квасити, заквашувати, заквасити, наквашувати, наквасити, понаквашувати, уквашувати, уквасити, повквашувати
окислювати – це див. оксидувати
окіп – див. окоп
оклад – платня, податок, див. жалування, налог, подать
оклад (мед.) – це див. компрес
окладний – податковий, обов'язковий
оклевечувати – див. дискредитувати
окліматизовуватися – вживатися, вжитися, повживатися, зіживатися, зіжитися, позіживатися, обживатися, обжитися, пообживатися, уживатися, ужитися, повживатися
окови – кайдани, пута, закови
околівати – здихати, здохнути, поздихати, подохнути, виздихати, дубіти, одубіти, одубти, задубіти, згігати, згігнути, позгігати, опрягатися, опрягтися, поопрягатися, пропадати, пропасти, попропадати
околіти – це клякати
около – навколо, довкола, біля, побіля, поруч, обік, обіч, побіч, попри, окрай, поблизу, близько, недалеко, див. окольний
около – коло, майже, приблизно
околодочний – див. поліцай
окольний – довколий, навколий, бічний, побічний, об'здний, обхідний, манівцями, див. около
окоп (військ) – укоп, викоп, див. редута
окорок – окіст
окостеніти – див. ціпеніти
окрашати – див. декорувати
окрик – поклик, клич, крик, гук
округа – край, околиця, обшир, паланка, див. окружний
округлий – кулястий, колуватий
окружати – оточувати, оточити, пооточувати, облягати, облягти, пооблягати, обводити, обвести, пообводити, оступати, оступити, поосту пати, див. кружити
окружаючий – довколишній, навколишній, див. окружний
окруження – оточення, оточчя, довкілля, середовище
окружний – див. окольний, окружаючий, округа, регіональний
окружність – обвід
оксиген – кисень, див. гідроген

оксигон – гострокутник
оксидувати (хеміч.) – кислити, закислювати, закислити, накислювати, накислити, окислювати, окислити, покислювати, покислити, окислювати, окислити, укислювати, укислити
октагон – восьмикутник
октет – вісімка
октоїх – восьмиголосний
окулірувати – очкувати, зочкувати, наочкувати, поочкувати
окуліст – лікар (очний), очкар
окуляри – очиці, див. пенсне, цвикер
окультний – таємничий, затаємничений, схований, захований
окупант – займанець, обсадник
окупати – платити, виплачувати, виплатити, повиплачувати, доплачувати, заплатити, оплачувати, оплатити, посплачувати, переплачувати, переплатити, попереплачувати, поплачувати, поплатити, сплачувати, посплачувати, уплачувати, уплатити, повплачувати
окупатися – поплачується, поплатитися
окупація – займанщина, обсада
скуповувати – займати, зайняти, займити, позаймати, обсаджувати, обсадити, пообсаджувати
окутувати – див. завертати
окцидент – захід
окциденталізм – західність, західництво
олдерман – радник (мійський), староста
Олександра – Олеся, Леся
Олексій – Олекса
олицетворений – уособлений, втілений, див. персоніфікувати
олігархія – гурткoвлада, див. кліка, котерія
олігемія (мед.) – недокрів'я, див. малокров'я
олігофренний (мед.) див. ідіот, кретин, дурак
олігохолія (мед.) – маложовчня
олімпіяда – змагання, змаги
олово – цина
олово – це див. свинець
олива – це олій з оливки, див. маслина
олограф – заповіт (власноручний)
олрайт – горазд, добре, най буде
олтар – вівтар
омар – рак (морський), див. краб
омбреля – дощар, див. парасоля, зонтик
омброметр – дощомірка

омерзіти – зогиджувати, зогидити, позогиджувати, огиджувати, огидити, поогиджувати, див. очортіти, осточортіти, надоїдати
омертвіти – див. замирати
омлет – яєшня
омніпотент – всемогутній, всевладний, всесильний, володар, див. могучий, самодержець, автократ, суверен
омніфаг – всежер
омонім – див. гомонім
омрачати – тьмаріти, затьмарювати, затьмарити, позатьмарювати, зітьмарювати, зітьмарити, натьмарювати, натьмарити, понатьмарювати, отьмарювати, отьмарити, поотьмарювати, потьмарювати, потьмарити, стьмарювати, стьмарити, постьмарювати, хмаріти, захмарювати, захмаріти, позахмарювати, зіхмарювати, зіхмаріти, позіхмарювати, нахмарювати, нахмаріти, понахмарювати, охмарювати, охмаріти, поохмарювати, похмарювати, похмаріти, тінити, затінювати, затінити, позатінювати, натінювати, натінити, понатінювати, отінювати, отінити, поотінювати, потінювати, потінити, отінювати, стінити, постінювати, утінити, повтінювати
омут – вир, вирва, нурт, нурта, водокруг, чорторій
омфаліт (мед.) – пупозапал
омфалорагія (мед.) – пупокровотеча
омфалатомія (мед.) – пупоперетин
онанізм – малахвія, рукоблудство, див. мастурбація
онейрологія – сонотлум
оний – той, отой
Онисій – Онисько
оніхія (мед.) – нігтезапал
онкологія (мед.) – пухлинознавство
онкотомія (мед.) – пухлинорозтин
ономастика – назвознавство, іменознавство, див. ономатологія
ономастикон – словник імен
ономатологія – див. ономастика
ономатоморфоза – іменозміна
оологія – яйцезнавство
оофорит (мед.) – яєчникозапал
опак – білоглина
опалубка – поміст, ріштування, рішта
опам'ятуватися – нарозумлюватися, нарозумітися, понарозумлюватися, схаменутися, схаменутися, оханутися, отямитися, стямитися
опаска – див. боязнь, паніка, фобія
опаска – це див. бандероля
опеньок – підпенька

оперативний – дієвий, чинний
оператор – рухач
операція – дія, чин, заходи
операція – це лікарський розтин
оперувати – діяти, вдіяти, подіяти, удіяти, чинити, зчиняти, зчинити, позчняти, учиняти, учинити, повчиняти, спричинювати, спричиняти, спричинити, урухомлювати, урухомити, поврухомлювати
оперувати – це в лічниці лікар
опилки (залізні) – ошурки, (деревляні) – трачиння, тирса, трина, тротовина, пиловини, гедзилля
опирати – обпирати, обіперти, підпирати, підперти, попідпирати, припирати, приперти, поприпирати, спирати, сперти, поспирати, упирати, уперти, повпирати
описання – опис
описання – це дія
опінія – думка, погляд, осуд
опішити – нестямлюватися, нестямитися, понестямлюватися, див. остовпіти, отупіти, ошеломляти, оторопіти
опішити – це лишитися без коня
опіюм – андріяк
оплодотворяти – запліднювати, запліднити, позапліднювати, спліднювати, сплідднити, поспліднювати, упліднювати, упліднити, повпліднювати
оплот – твердиня, тверджа, основа, підпора, захист, заслона, див. форт, фертеця, цитадель, кріпость
оповзати – зісовуватися, зісунутися, позісовуватися, насовуватися, насунутися, понасовуватися, осовуватися, осунутися, поосовуватися, посовуватися, посунутися, пересовуватися, пересунутися, попересовуватися
оповзень – зісув, осув
оповідання – оповідь, оповідка, повідь, повість, див. розказ, легенда, сага
оповідання – це дія
опоганювати – див. сквернити, пакостити
опозиційний – противний, супротивний, перечний, суперечний
опозиціонер – супротивник, протибор, див. опонент
опозиція – протистава, спротив, суперечка, переча, протиборство
ополоник – варишка
ополоник – це див. головастик
ополонка – це вируб у леді на річці
ополячений – спольщений
опонент – противник, див. опозиціонер
опонувати – відказувати, відказати, повідказувати, закидати, закинути, позакидати, дорікати, дорікнути, доректи, подорікати, урікати, урікнути, уректи, поврікати, перемовлятися, перемовитися, поперемовлятися, перечити, заперечувати, запере-

чити, позаперечувати, сперечатися, суперечатися, противитися, спротивлюватися, спротивитися, поспротивлюватися, спинатися, сп'ястися, зіп'ястися, зіпнутися, поспинатися, опинатися, уп'ястися, повпинатися

опора – опертя, див. оплот, упор

опорок – див. дефект

опорочений – зганьблений, знеславлений, заплямований, наплямований, сплямований

опорочувати – див. дискредитувати, сквернити

опортуніст – пристосованець, ботокуди, гнучкошиєнко, зрадянець, див. конформіст, капітулянт, реалітетник, ренегат, хамелеон, прагматик, шкурник

опосередково – посереднє

опосум (тварина) – торбунка

опошляти – поганити, опоганювати, опоганити, поопоганювати, споганювати, споганити, поспоганювати, спартачувати, спартачити, поспартачувати, спотворювати, спотворити, поспотворювати, спростачувати, спростачити, поспростачувати, ялозити, заяложувати, заялозити, позаяложувати

опоясувати – оперізувати, оперезати, пооперізувати, підперізувати, підперезати, попідперізувати, уперізувати, уперезати, повперізувати, спасувати, опасати, опасти, див. підпоясувати

оправдувати – виправдувати, виправдати, повиправдувати, справджувати, справдити, посправджувати, управджувати, управдити, повправджувати

оправлятися (одяг) – обсмикувати, обсмикати, обсмикнути, пообсмикувати, чепуритися, вичепурюватися, вичепуритися, повичепурюватися, зічепурюватися, зічепуритися, позічепурюватися, начепурюватися, начепуритися, поначепурюватися, очепурюватися, очепуритися, поочепурюватися, почепуритися, причепуритися, попричепурюватися, (почуття) – заспокоюватися, заспокоїтися, позаспокоюватися, оговтуватися, оговтатися, пооговтуватися, угамовуватися, угамуватися, повгамовуватися, (хвороба) – одужувати, одужати, поодужувати, видужувати, видужати, повидужувати, див. виздоровлювати, (чуприна) – зачісуватися, зачесатися, позачісуватися

определяти – визначувати, визначити, повизначувати, означувати, означити, поозначувати, призначувати, призначити, попризначувати, давати, видавати, видати, повидавати, надавати, надати, понадавати, роздавати, роздати, пороздавати, зумовлювати, зумовити, позумовлювати, обумовлювати, обумовити, пообумовлювати, наділяти, наділити, понаділяти, обмежувати, обмежати, пообмежувати, плянувати, запляновувати, заплянувати, позапляновувати, напляновувати, наплянувати, понапляновувати, попляновувати, поплянувати, розпляновувати, розплянувати, порозпляновувати, упляновувати, уплянувати, повпляновувати, розкладати, розкласти, порозкладати, накладати, накласти, понакладати, укладати, укласти, повкладати, див. організовувати, раціоналізувати, установлювати

опричник – кат, чекіст, НКВДіст, КГБіст, див. клеврет

опріснювати – знесілляти, знесілити, познесілляти, висіллювати, висілити, повисіллювати, солодити, осолоджувати, осолодити, поосолоджувати
опрокидати – валити, завалювати, завалити, позавалювати, звалювати, звалити, позвалювати, повалювати, повалити, розвалювати, розвалити, порозвалювати, вивертати, вивернути, повивертати, обертати, обернути, пообертати, ломити, зломлювати, зломити, позломлювати, обломлювати, обломити, пообломлювати, поломлювати, поломити, розломлювати, розломити, порозломлювати, перевертати, перевернути, поперевертати, перекидати, перекинути, поперекидати, викидати, викинути, повикидати, закидати, закинути, позакидати, розкидати, розкинути, порозкидати, розбивати, розбити, порозбивати, вибивати, вибити, повибивати, побивати, побити, перебивати, перебити, торощити, виторощувати, виторощити, повиторощувати, поторощувати, поторощити, розторощувати, розторощити, порозторощувати, сторощувати, сторощити. посторощувати
опротивіти – обридати, обридити, обриднути, пообридати, огиджувати, огиднути, огидити, поогиджувати, зогиджувати, зогидити, позогиджувати, остогиднювати, остогиднути, остогідити, поостогиднювати, осоружуватися, осоружитися, поосоружуватися, сприкрювати, сприкрити, посприкрювати, увірюватися, увіритися, поувірюватися
опроцентовувати – лихвити, полихвити, злихвити, олихвити
опрятний – охайний, кукібний, харний, хупавий, штепний, чепкий, чепурний, чепурненький, чепурун, (вона) – чепуруха, чепурушенька, див. чистоплотний, елегантний, красивий, франт, ізяшний
опсигамія – шлюб (старих)
опсоманія (мед.) – ненажерливість
оптація – громадянствовибір
оптимальний – найсприятливіший
оптиміст – життєлюб, див. весельчак
оптимістичний – життєрадісний
оптичний – світловий, зоровий
оптований – вибраний
оптовий – гуртовий
оптом – гуртово, гуртовно, на гурт, гуртом
оптувати (прізвище) – прибирати, прибрати, переймати, перейняти,
опус – твір мистецький
опускати – хилити, похилити, схиляти, схилити, посхиляти, див. понурювати, потуплювати
опускатися – занепадати, занепасти, позанепадати, спадати, спасти, упасти, повпадати, див. дегенерувати
опустіти (край) – збезлюднювати, збезлюдніти, позбезлюднювати, (посуд) – спорожнюватися, спорожнятися, спорожнитися, поспорожнюватися, поспорожнятися
опустошати – див. розоряти

опухати – випухати, випухнути, зазапухати, запухти, обпухати, обпухнути, попухнути, попухти, спухати, спухнути, послухати
опухоль (мед.) – пухлина, опух, гелка
опушка – узлісок, узлісся, (хутряна) – торочка
опущений – покинутий, покїінений, закинутий, закинений, занедбаний, занехаєний, задавнений, забутий
оп'ять – знов, знову, ізнов, заново
орава – гурма, юрма, юрмище, юрба, бурса, див. свора, набрід, товпа
оракул – віщун, провісник, провидця, див. передвісник
оральний (анатом.) – усний, ротовий
оранжевий (барва) – жовтий
оранжерея – теплярня, квітярня, див. теплиця
орання – оранка
оратор – промовець, мовець, речник, див. трибун, спікер, ритор
ораторствувати – див. говорити
орація – промова
орган (влади) – установа, заклад, див. інституція, (друков.) – речник, (тіла) – оруддя
орган – це музичний
організатор – засновник, упорядник, див. ініціятор
організація – згурт, товариство, орден, союз, спілка, див. ліга
організований – згуртований, стоваришний, укладений
організувати – будувати, вибудовувати, вибудувати, повибудовувати, відбудовувати, відбудувати, повідбудовувати, добудовувати, добудувати, подобудовувати, збудовувати, збудувати, позбудовувати, забудовувати, забудувати, позабудовувати, набудовувати, набудувати, понабудовувати, надбудовувати, надбудувати, понадбудовувати, перебудовувати, перебудувати, поперебудовувати, побудовувати, побудувати, прибудовувати, прибудувати, поприбудовувати, розбудовувати, розбудувати, порозбудовувати, закладати, закласти, позакладати, укладати, укласти, повкладати, засновувати, заснувати, позасновувати, ладити, зладжувати, зладити, позладжувати, наладжувати, наладити, поналадживати, обладжувати, поладити, уладжувати, уладити, повладжувати, ладнати, виладнувати, виладнати, повиладнувати, зладнувати, зладнати, позладнувати, наладнувати, наладнати, поналадживати, обладнувати, обладнати, пообладнувати, уладнувати, уладнати, повладнувати, лагодити, злагоджувати, злагодити, позлагоджувати, залагоджувати, залагодити, позадагоджувати, налагоджувати, налагодити, поналагоджувати, полагоджувати, полагодити, лаштувати, злаштовувати, злаштувати, позлаштовувати, налаштовувати, налаштувати, поналаштовувати, облаштовувати, облаштувати, пооблаштовувати, полаштовувати, полаштувати, прилаштовувати, прилаштувати, поприлаштовувати, улаштовувати, улаштувати, повлаштовувати, об'єднувати, об'єднати, пооб'єднувати, з'єднувати, з'єднати, поз'єднувати, поєднувати, поєд-

нати, приєднувати, приєднати, поприєднувати, поряджати, порядити, попоряджати, випоряджати, випорядити, повипоряджати, напоряджати, напорядити, понапоряджати, опоряджувати, опоряджати, опорядити, поопоряджувати, опоряджувати, споряджати, спорядити, поспоряджувати, поспоряджати, упоряджувати, упоряджати, упорядити, повпоряджувати, повпорядити, працювати, випрацьовувати, випрацювати, повипрацьовувати, опрацьовувати, опрацювати, поопряцьовувати, спрацьовувати, спрацювати, поспрацьовувати, робити, виробляти, виробити, повиробляти, обробляти, обробити, пообробляти, переробляти, переробити, попереробляти, поробляти, поробити, розробляти, розробити, порозробляти, справляти, справити, посправтворити, витворювати, витворити, повитворювати, натворювати, натворити, понатворювати, потворювати, потворити, створювати, створити, постворювати, утворювати, утворити, повтворювати, чинити, зчиняти, зчинити, позчиняти, причинятися, причинитися, спричинятися, спричинитися, учиняти, учинити, повчиняти, див. раціоналізувати, реалізувати, формувати

органічний – природний, вроджений, істотний, життєвий, рісний, рослинний, тваринний

оргія – розпустопій, див. розгул

ордалії – муки, катівство

орден – відзнака, див. медаля

орден – це див. організація

орденосець – відзначенець

ордер – наказ, припис

ординарець – післанець, підручник, див. кур'єр, фельд'єгер

ординарний – звичайний, щоденний, простацький, див. вульгарний, грубий

ординатор – лікар–керівник

ординація (церков.) – висвята

оренда – винаєм, чинш, див. аренда, концесія, посесія, рент

орендар – винаймач, чиншовик, див. посесор

орендувати – винаймляти, винайняти, повинаймляти, винаймати, винаймити, повинаймати, див. рентувати

ореол – див. авреоля

оригінал (твір) – першотвір, авторотвір, див. первотвір (людина) – дивак, (вона) – дивачка, чудій, чудасій, чудар, чудняй, химерник, (вона) – химерниця

оригінальний – своєрідний, самобутний, первісний, первінний, першотворний, достотний, достеменний, справжній, справдешній, вірутний, власноручний, сутий, сущий, див. автентичний, подлиний

ориктогеологія – копалинообшир

орифляма – прапор, див. знамя, флаг

орієнталіст – сходознавець

орієнтальний – східній

орієнтація – напрям

орієнтир – напрямна, указівка, дороговказ
орієнтовний – преблизновказаний
орієнтувати – зазнайомлювати, зазнайомити, позазнайомлювати, напрямляти, напрямити, понапрямляти, показувати, показати, вказувати, вказати, повказувати, указувати, указати, повказувати, скеровувати, скерувати, поскеровувати, справляти, справити, посправляти, спрямовувати, спрямувати, поспрямовувати
орієнтуватися – обізнаватися, обізнатися, пообізнаватися, ознайомлюватися, ознайомитися, поознайомлюватися, придивлятися, придивитися, попридивлятися
оріх – горіх, горішок, горішочок
оркестр – оркестра
орлан – орел, (малий) – орлик, орличок, (вона) – орлиця, (воно) – орля, орленя, орлятко
орлиний – орлячий, орлій
орнамент – оздоба, окраса, див. прикраса
орнаментувати – див. декорувати
орніто... – птахо...
орнітографія – птахоопис
орнітоліт – птах (скам'янілий)
орнітологія – птахознавство
орнітофавна – птаство, пташня
орогенеза – горотворення
орографія – гороопис
орологія – горознавство
орометрія – горовимір
оронімика – гороназовництво
орошати – кропити, накроплювати, накропити, понакроплювати, окроплювати, окропити, поокроплювати, покроплювати, покропити, скроплювати, укроплювати, укропити, повкроплювати, лити, зливати, злити, зілляти, позливати, підливати, підлити, піділляти, попідливати, див. обводнювати
ортогон – простокутник
ортографія – правопис, див. орфографія
ортодокс – старовір, твердовір
ортоепція (грам.) – добровимова
ортотонія (грам.) – добронаголос
оружжя – зброя
оружно – збройне
орфографія – див. ортографія
орхіс (росл.) – зозулець
осадок – див. гуща
осанка – постава
осанна – рятуй, Боже

осатанілий – див. яросний
освинцьований – золов'янений
освободитель – визволитель, визволяч, звільняч, див. спаситель
освобождати – див. ослобоняти
освоювати – див. засвоювати, наловчитися, практикувати, привикати, привчати
освоювати – це диких тварин
освоюватися – див. обживатися
освятитель – святець, священик
осел – вислюк, (вона) – вислюха, (воно) – вісля, вислячко
оселок – брусок
осібно – окремо, зокрема, відокремлено, наріжно, див. сепаратний, порізно, поодинокий
осібняк – особа
осінню – восені, увосені
осіняти – блискати, блиснути, блисконути, виблискувати, виблиснути, повиблискувати, заблискати, поблискувати, поблискати, проблискувати, проблискати, випромінювати, випромінити, повипромінювати, озорювати, озоряти, озорити, освітлювати, освітляти, освітлити, поосвітлювати, осявати, осяяти, осяти, сяйнати
осіняти – христити, нахристити, обхристити, похристити, христитися, обхриститися, (благословляти) – оклоняти, оклонити, пооклоняти, (думка) – шибати, шибнути
осічка – схибка
оскаляти (зуби) – щирити, вищирювати, вищирити, зіщирювати, зіщирити, позіщирювати, нащирювати, ощирювати, ощиряти, ощирити, поощирювати, поощиряти, пощирювати, пощирити, шкірити, вишкірювати, вишкіряти, вишкірити, повишкірювати, повишкіряти, ошкірюватися, ошкірятися, ошкіритися, поошкірюватися, поошкірятися
оскверняти – див. сквернити
оскілок – скалка, уламок, оприск
осколок – див. оскілок
оскопляти – див. каструвати
оскорбляти – ображувати, ображати, образити, поображувати, уражувати, уражати, уразити, повражувати, повражати, зневажати, зневажити, позневажати
оскотиніти – худобіти, охудобіти, похудобіти, схудобіти, збидліти, позбидліти, збидлітися
оскребки – вишкрібки
оскудівати – бідніти, збіднювати, збідніти, позбіднювати, занепадати, занепасти, позанепадати, упадати, упасти, повпадаги, убожіти, зубожувати, зубожіти, позубожувати, див. скудіти
ослиний – вислячий, див. осел
ослобоняти – визволяти, визволити, повизволяти, звільнювати, позвільнювати, по-

звільняти, увільнювати, увільнити, поувільнювати
ослобонятися – вибавлятися, вибавитися, повибавлятися, збавлятися, збавитися, позбавлятися, вибуватися, вибутися, повибуватися, збуватися, збутися, позбуватися, здихуватися, здихатися, поздихуватися, скараскуватися, скараскатися, поскараскуватися, спекуватися, спекатися, поспекуватися
осман – націоналіст (турецький)
осмислювати – розуміти, зрозуміти, усвідомлювати, усвідомити
осмілюватися – важитися, зважуватися, зважитися, позважуватися, наважуватися, наважитися, понаважуватися
осміювати – глузувати, заглузувати, зглузовувати, зглузувати, позглузовувати, поглузовувати, поглузувати, кепкувати, викепковувати, викепкувати, покепковувати, покепкувати, скепковувати, скепкувати, поскепковувати, кпити, закпити, викпити, покпити, склити, укпити, шкилювати, зішкильовувати, зішкилювати, пошкильовувати, пошкилювати
осмотрювати – дивитися, додивлятися, додивитися, пододивлятися, задивлятися, задивитися, надивлятися, надивитися, понадивлятися, обдивлятися, обдивитися, пообдивлятися, подивитися, придивлятися, придивитися, попридивлятися, роздивлятися, роздивитися, пороздивлятися, удивлятися, удивитися, повдивлятися, див. слідити, рекогнускувати
оснащувати – забезпечувати, забезпечити, позабезпечувати, ладнати, обладновувати, обладнувати, обладнати, поладнати, уладновувати, уладнати, повладновувати, лагодити, облагоджувати, облагодити, пооблагоджувати, злагоджувати, злагодити, позлагоджувати, полагоджувати, полагодити, улагоджувати, улагодити, повлагоджувати, рядити, упорядж увати, упорядити, повпорядж увати, уряджувати, урядити, повряджувати, статкувати, зістатковувати, зістаткувати, позістатковувати, настатковувати, настаткувати, понастатковувати, устатковувати, устаткувати, повстатковувати
основоположник – заснувач
основувати – засновувати, заснувати, позасновувати, закладати, закласти, позакладати, будувати, вибудовувати, вибудувати, повибудовувати, збудовувати, збудувати, позбудовувати, набудовувати, набудувати, понабудовувати, розбудовувати, розбудувати, порозбудовувати, творити, потворити, створювати, створити, постворювати, установлювати, установляти, повстановлювати
основщик – див. основоположник
особливий – окремий, відокремлений, ріжний, опрічний, див. осібно, поодинокий
особливий – незвичайний, надзвичайний, див. безпрецедентний, небувалий, унікальний, специфічний
особливість – питомість, властивість, притаманість, окремішність, див. специфічний, характерний
особливо – понадто, найпаче, поготів, а надто
особоуповноважений – уповноважений, див. спеціяльний

осовілий – оспалий, збаранілий
ост – схід
оставатися – лишатися, лишитися, залишатися, залишитися, позалишатися, облишатися, облишитися, пооблишатися, полишатися, полишитися
оставляти – кидати, кинути, покидати, покинути, облишати, облишити, пооблишати, зрекатися, зректися, позрекатися, цуратися, вицуратися, зіцуратися
осталгіт (мед) – кісткозапал
остальгія – кісткобіль
остановляти – зупиняти, зупинити, позупиняти, припиняти, припинити, попри-пиняти, спиняти, спинити, поспиняти, упиняти, упинити, повпиняти, (кров) – тамувати, затамовувати, затамувати, потамовувати, потамувати, стамовувати, стамувати, утамовувати, утамувати, повтамовувати
остаток – останок, залишок, лишок, вибірки, недоїдок, недопиток, недобиток, послідок, послідки, решта, рештки
остеїт – див. остальгіт
остентаційний – показний, див. важничати, чванитися, чванько
остео... – кістко...
остеографія (мед.) кісткоопис
остеологія (мед.) – кісткознавство
остеосклероза – кістковапненість
остеотомія (мед.) – кісткорозтин
остивати – стигнути, вистигати, вистигнути, повистигати, остигати, остигнути, поостигати, постигати, постигнути, постигти, простигати, простигнути, простигти, попростигати, холонути, вихолонути, охолонути, похолонути, прохолонути, схолонути, чахнути, вичахати, вичахнути, вичахти, повичахати
остивати – це набридати
остов (корабля) – кістяк, (твору) – основа, див. остоя
остовпіння – правець
остовпіти – правцевіти, оправцевіти, поправцевіти, справцевіти, управцевіти .див. оторопіти, ошоломити
осторога – обережність, бачність, обачність, обачливість
осторога – це попереджа
осторожно – обережно, бачно, обачно, обачливо, нашовошено, помалу
осторонь – збоку, побіч, див. поодаль, посторонь
осточортіти – див. надоїдати
остоя – опертя, підтрима, підстава, основа, підвалини, див. фундамент
остракізм – вигнання
острашка – погроза, загроза, заляк, нахвалка, див. терор, страшити, пристрашка, боязнь
остріжений (людина) – гирявий, гиря, гирун
острий – гострий

острог – див. тюрма
острога – остень
острога – це див. шпора
ость – остюк
осудження – осуд, осуда, обмова, огуда, гудьба, погудка, гана, догана
осуровіти – суворішати, посуворішити, зісуворішати, осуварішати
осягнення – осяг, здобуток, набуток
отвал (плуга) – полиця
отверзати – відчиняти, відчинити, повідчиняти
отвором – увідчин
отворяти (двері) – відчиняти, відчинити, відхиляти, відхилити, (дірку) – відтулювати, відтуляти, відтулити, повідтуляти, (жменю) – розтулювати, розтуляти, розтулити, порозтуляти, (закрите) – розкривати, розкрити, порозкривати, викривати, викрити, повикривати, відкривати, відкрити, повідкривати, (замок) – відмикати, відімкнути, повідмикати, (заслону) – відслонювати, відслонити, повідслонювати, (засувку) – відсовувати, відсунути, повідсовувати, (защіпку) – відщіпати, відщіпнути, повідщіпати, (книжку) – розгортати, розгорнути, порозгортати, перегортати, перегорнути, поперегортати, (накривку) – відкривати, відкрити, повідкривати, (очі) – розплющувати, розплющити, порозплющувати, (таємницю) – виявляти, виявити, повиявляти, звірювати, звіряти, звірити, позвіряти, звірюватися, звірятися, звіритися, позвірятися, (уста) – розкривати, розорити, порозкривати, див. розтворяти
отель – див. готель
отець – батько, див. батя
отець – це до священика лише, див. батюшка
отецький – батьківський, батьків, див. отцевий, отчий
отит (мед.) – вухозапал
отографія (мед.) – вухоопис
отологія (мед.) – вухознавство
отопка – опал
отоплювати – опалювати, опаляти, опалити, поспалювати, гріти, зогрівати, зогріти, позогрівати, нагрівати, нагріти, понагрівати, угрівати, угріти, повгрівати, теплити, степлювати, степлити, постеплювати, утеплювати, утеплити, повтеплювати
оторопіти – тетеріти, отетерювати, отетеріти, поотетерювати, потетерювати, потетеріти, стетерювати, отетеріти, постетерювати, чманіти, зічманювати, зічманіти, позічманювати, очманювати, очманіти, поочманювати, почманювати, почманіти, учманювати, учманіти, повчманювати, ошелешувати, ошелешити, поошелешувати, див. одурівати, остовпіти, спішити, отупіти
отоскоп (мед.) – дзеркальце (вушне)
отофон (мед.) – слухавка
отощати – хлянути, зіхлянути, захлянути, охлянути, похлянути, хляти, зіхляти, за-

хляти, охляти, охлясти, похлясти, марніти, змарніти, помарніти, див. чахнути
отпір – опір, відсіч, спротив
отрок – див. молодець, молодий чоловік
отруби – висівки, гриз
отряд – загін, чамбул
отряхати – тріпати, витріпувати, витріпати, повитріпувати, обтріпувати, обтріпати, пообтріпувати, потріпувати, потріпати, стріпувати, стріпати, постріпувати, торсати, торсанути, виторсувати, виторсити, оторсувати, оторсати, поторсувати, поторсати, сторсувати, сторсати, трусити, труснути, трусанути, витрушувати, витрусити, повитрушувати, обтрушувати, обтрусити, пообтрушувати, струшувати, струсити, пострушувати, (лихоманка) – тіпати, тіпнути, витіпувати, витіпати, повитіпувазатіпувати, затіпати, потіпувати, потіпати, перетіпувати, перетіпати, стіпувати, стіпати, (ногою) – дриґати, дриґнути, видригувати, видригати, задригувати, задриґати, зідригувати, зідригати, подригувати, подригати
отсей – оцей, цей, ця, це
оттак – отак, так
оттаке – отаке, таке
оттакий – такий, така, таке
оттам – отам, там
оттепер – відтепер
оттим – отим, тим
оттоді – відтоді
оттой – отой, той, та, те
оттут – отут, тут, тутеньки, тутечки, тутки
отупіти – байдужити, збайдужувати, збайдужити, позбайдужувати, побайдужувати, побайдужити, дурніти, здурніти, одуріти, подурніти, див. остовпіти, оторопіти, ошоломити
отуречений – потурнак, стурчений
отуречуватися – потурчуватися, потурчитися
отцевий – див. отецький, отчий
отцівський – див. отцевий, отецький, отчий
отчизна – батьківщина, див. вітчизна
отчий – див. отцівський, отцевий, отецький
стягатися – баритися, забарятися, забаритися, гаятися, загаюватися, зігаюватися, зігаятися, позігаюватися, зволікати, зізволікатц, позволікати
отягчати – обтяжувати, обтяжити, пообтяжувати, стяжувати, стяжити, постяжувати, утяжувати, утяжити, повтяжувати
офензива – наступ
офеня – див. коробейник
оферта – подавка, див. пропозиція
офіологія – гадюкознавство

офірувати – жертвувати, пожертвувати, присвячувати, присвятити, поприсвячувати
офіцер – старшина
офіційний – урядовий, службовий
офіціоз – речник
офіція – посада, служба
офіціял – урядовець
офіціянт – слуга, обслужник, див. стюард
офіяза (мед.) – лисина
офсет – фотодрук
офтальмія (мед.) – окозапал
офтальмографія (мед.) – очеопис
офтальмокарцинома – окопістряк
офтальмологія (мед.) – очезнавство
офтальмоптоза (мед.) – витрішкуватисть
охабень – кирея
охати – охкати, охнути, охтіти, заохкати, поохкати
охват – охоп, обіймище
охвачувати – охоплювати, охопити, поохоплювати, обхоплювати, обхопити, пообхоплювати, обіймати, обійняти, пообіймати, поймати, пойняти, понімати, поняти, (почуття) – захоплювати, захопити, позахоплювати, огортати, огорнути, поогортати, окривати, окрити, поокривати, переймати, перейняти, попереймати, забирати, забрати, позабирати, (зором) – сягати, сягнути, досягати, досягнути, досягти, засягати, засягнути, засягти, осягати, осягнути, осягти, (військом) – оточувати, оточити, посточувати, облягати, облягти, пооблягати
охітно – охоче, залюбки, радо
охлократія – голопанство, юрбовлада, див. против. плутократія
охлопок – жмут, клоччя, начоси, пачиски
охороняти – вартувати, вивартувати, довартувати, зівартувати, обвартувати, повартувати, охоронювати, охоронити, поохоронювати, схоронювати, схоронити, посхоронювати, пильнувати, допильновувати, допильнувати, подопильновувати, попильновувати, попильнувати, припильновувати, припильнувати, поприпильновувати, упильновувати, упильнувати, повпильновувати, стерегти, вистерігати, вистерегти, повистерігати, зістерігати, зістерегти, позістерігати, остерігати, остерегти, поостерігати, перестерегти, поперестерігати, устерігати, устерегти, повстерігати, чатувати, вичатовувати, вичатувати, повичатовувати, зічатовувати, зічатувати, позічатовувати, обчатовувати, обчатувати, пообчатовувати, прочатовувати, прочатувати, попрочатовувати, учатовувати, учатувати, повчатовувати, див. обезпечувати, заботитися
охота – ловецтво, мисливство, польованння
охота – це хіть

охотник – мисливець
охотник – це див. доброволець
охра – вохра
очаг – ватран, кабиця, вогнище, домівка, осередок
очевидець – свідок, (вона) – свідчиця, див. самовидець
очевидний – наочний, бачений, зримий, відкритий, неприхований, див. самоочевидний
очевидно – безперечно, бозсумнівно, напевно, певно
очерк (літерат.) – нарис, розвідка, див. есей
(маляр.) – малюнок, див. ескіз
(обличчя) – риси, обрис, див. контур
очко (у грі) – точка
очко – це мале око
очортіти – остобісіти, настобісіти, постобісіти, див. осточортіти, надоідати, омерзіти
очутитися – опинятися, опинитися, трапити, натрапляти, натрапити, понатрапляти, потрапляти, потрапити
очутитися – це очунитися
ошибка – помилка, похибка, хиба, недогляд, необачність, омана
ошиноване (колесо) – оковане
ошоломляти – вражати, вразити, уражати, уразити, повражати, приголомшувати, приголомшити, поприголомшувати, обамбурювати, обамбурити, пообамбурювати, ошелешувати, ошелешити, поошелешувати, зішелешувати, зішелешити, позішелешувати, пошелешувати, пошелешити, туманіти, зітуманювати, зітуманіти, позітуманювати, отуманювати, стуманіти, поотуманювати, потуманювати, потуманіти, стуманювати, стуманіти, постуманювати, див. дурманіти, одурівати, остовпіти, оторопіти
ошую – ліворуч

П

павза – зупинка, відгал, див. цезура
павільйон – виставня
павлин – павич, (вона) – пава, павонька
пйводок – повінь, повідь, повіддя
павпер – див. бідняк, пролетар, люмпенпролетаріят
павперізм – убозтво, убогість, злидні, злиденність, див. мізерний
павший (голос) – упалий
(груди) – запалі
(листя) – опалі
(тварина) – дохлий, здохлий
(твердиня) – переможена
(у бою) – полеглий

пагінувати – сторінкувати, зісторінковувавати, зісторінкувати, позісторінкувати, посторінковувати, див. нумерувати
пагода – церква (буддійська)
пагуба – згуба, вигуба
падагра (мед.) – уломи
падаль – падло, стерво, мерша, мерлятина, шкадло
падишах – король (перський)
падіж – пошесть, моровиця, помір, помірок, див. епідемія, пандемія, помор
падіння – упадок, спад, занепад, схил, похил
падіння – це дія
падчерка – пасербиця, (він) – пасерб, пасербик, див. пасинок
падь – падина, западина, поділ, поділля, див. падіж
паж – джура, чура
паз – утора, гара
пай – уділ, див. акція
пайка – частка, частина
пайовик – уділовець
пайок – частка, див. порція, раціон, доля, пайка
пакгавз – склад, комора, див. амбар, лабаз
пакет – пакунок, посилка, лист
пакля – клоччя, начоси, згріб'я
пакосник – капосник
пакостити – капостити, зікапостити, накапостити, покапостати, поганити, напоганювати, напоганити, понапоганювати, опоганювати, опоганити, поопоганювати, попоганювати, попоганити, споганювати, споганити, поспоганювати, псувати, зіпсовувати, зіпсувати, позіпсовувати, напсовувати, напсувати, понапсовувати, попсовувати, попсувати, шкодити, зішкоджувати, зішкодити, позішкоджувати, нашкоджувати, нашкодити, понашкоджувати, ушкодити, повшкоджувати, див. грязити, сквернити
пакость – капость, погань, паскудство, гидота, гидь, негідь, бридота
пакт – угода, див. договір
паладіюм – див. прибіжище, рефугіюм, приют, нічліжка
паланкин – ноші
полатка – шатро, намет, див. тент, юрта
палаш – меч, див. шашка
палаючий – полум'яний, палкий, запальний, горячий, пекучий
палео... – давне...
палеограф – письмознавець
палеографія – давнеписьмознавство
палеоліт – старокам'яна доба
палеологія – давнинознавстав

палеотип – стародрук, див. інкунабула
палетка – квадратка
палець (великий) – палюх
палісада – вір, гострокіл, кілля, січа, див. частокіл
палісадник – присадок, квітник
палітурка – оправа, обкладинка, див. переплет
палітурник – оправляч, див. інтролігатор
*) Чужі слова надруковані жирними літерами. Українські – звичайними
паліятив – півзасіб
палка – бирнак, бук, ґивлиґа, джеган, дрюк, дрючина, дрючок, дручча, кий, кийок, киюра, кияка, ковизка, ковінька, костур, костуряка, коцюрга, ломака, ломачка, ломига, мацюра, палига, патик, патичок, палимон, свид, свидина, ціпок, ціпочок, ціпуга, ціпун, ціпура, ціпух, див. трость, тростка
паломник – прочанин, (вона) – прочанка
паломництво – прочанство
палуба – чардак, поміст
палюдіюм (мед.) – див. малярія, пірексія
палядин – лицар, оборонець, прихильник
паляндер – корабель (пласкодонний)
палятизований (грам.) – зм'якшений приголосний
палятин – воєвода, підскарбій, найвищий суддя, вельможа
палятин – хутрошаля
пальместрія – див. хіромантія
пальпувати (мед.) – мацати, вимацувати, вимацати, повимацувати, змацувати, змацати, позмацувати, намацувати, намацати, понамацувати, обмацувати, обмацати, пообмацувати, помацувати, помацати, див. щупати
пальто – плащ, чуга
памбіона – див. еліксир, бальзам
пампаси – степ
памплегія (мед.) – м'язепаралїж
памфлет – клинка, глузка
памфлетист – кпинар, глузач
пан... – все...
панарит (мед.) – нігтезапал
панахида – помин, мерлини, задушниця, див. реквієм
панацея – вселік, див. еліксир
пандекти – всеосяжний
пандемія – великопошесть, див. епідемія, падіж, помор
пандемоніум – чорторада, підлоторада, підлотозбіговісько
пандит – освічений (індус)
пандур – вояк (угорський)

пандус – похильня
панегірик – переслава, прослава, вислава, вихвала, прохвала, звеличчя
панегірист – звеличник
панель (будови) – плита, див. пролет
(вулиці) – хідник, див. тротуар
(науков.) – семінар, див. диспут, дискусія
(стіни) – оздоба, наличка, див. облицьовувати
паніка – переляк, поляк, переполох, перепуд, жах, пожах, див. боязнь, опаска
панікер – див. трус, трусливий, боязливий
панічно – жаско, жасно
панкреас (анатом.) – залоза, підшлункова
панлексикон – словник кількамовний
паноплія – зброєзбірка
паноптикум – дивоглядозбірка
панорама – краєвид, див. періорама
пансіон – бурса
пансіонер – бурсак, (вона) – бурсачка
панславізм – всеслов'янство
пансофія – всезнайство, див. чванитися
панталони – штани, штанята, штанчата, штанці, див. брюки, сподні, кальсони, труси
пантеїзм – всебожність, всебожественність
Пантелеймон – Панько
Пантеон – Славня, Славохрам
Пантикапея (місто) – Керч
пантократія – світовлада, всевлада, всемогутність, див. тоталітаризм, мафія
Пантократор – Всемогутній Бог
пантоміміка – див. міміка, жест
пантоморфічний – кількафоремний
пантофаг – всежер
панцер – броня
панцерник – броневик
папа – тато, батько
папа – це папа римський
папалін – вояк (папський)
папаха – шапка, шапчина, шапчинонька, шап'я, джуґля, кучма, кубанка, див. наголовний убір
папаша – див. папочка
пап'є–маше – паперінь
папіля – пугарик
папільйон – метелик, див. краватка

папільйотка – жгутичка
папіроса – цигарка, куричка
папка – тека
папочка – татко, татенько, татонько, татечко, таточко, татуль, татуленько, татунь, татуньо, татусь, татусьо, татусик, татцьо, татенько, батенько, батечко, батя
папугай – папуга
папуля (мед.) – див. прищ
папульозний (мед.) – пухирчатий
пар (води) – пара, (поле) – обліг, толока
парабелюм – пістоля, див. револьвер, бравнінг, пістолет
параболічний – приповідковий, див. алегорично
парагевзія (мед) – смакозіпсуття
параграма – словогра
параграф – див. клявзуля
нарада – урочистість, див. маршувати, дефілювати
парадиз – рай
парадний (вхід) – головний, див. фронтовий
(заля) – святкова
(крок) – битий, див. маршувати
(похід) – урочистий, див. дефілювати
парадокс – дивогляд, дивина, дивниця, дивоча, нібизна, нібизнащо, самосуперека, самосуперечність
парадоксальний – самосуперечний
парадувати – див. дефілювати, маршувати
паразит – галапас, пасожит, нужа, див. криптоген
паразитарний – галапасний, пасожитний
паразитний – див. паразитарний
паразитологія – галапасознавство, пасожитознавство
паралель – парабіж
паралельний – парабіжний
параліч – параліж
паралогізм – хибовисновок, див. казуїстика, софістика
параметр – сучинник
парамнезія – спогади вигадані
парамоса – полонина американська
паранефрит (мед.) – приниркoвиця
параноїк – півбожевільний, маяч
параномазія (грамат.) – словоподібність
параномія – законосуперечність
параноя (мед.) – маячення, див. параноїк
парантеза (грам.) – дужки, див. перендум

парантроп – мавполюд, див. плезіантроп, петикантроп
парапет – поруччя, била, див. балюстрада, перила, рампа
параплегія – параліж (двобічний)
Параскева – Параска
парасоля – дощарка, див. зонтик, омбрель
парастас – див. панахида
парасцена – шатня театральна
паратакса (грам.) – реченнязв'язок
паратеза (грам.) – протизавага
паратрофія (мед.) – харчохиба
параф – підписокриска
парафазія (мед.) – моворозлад
параферналіі – посаг
парафіна – землевіск
парафія – церквогромада, братство, сестрицтво, див. прихід
парафраза (грам.) – переказ, див. перефразовувати
парафренія – недоречність
парахрома (мед.) – шкіробарвленість
парахронізм – часопомилка
парацентеза (мед.) – прокол
парацефал (анатом.) – голововиродок
параціеза (мед.) – вагітність позауразова
параша (ведро в'язнич.) – катеринка
парашут – легкоспад
парашутист – спадун
парвеню – випанок, доробкевич, скоробагатько, див. нувориш
пардесю – плащ (жіночий)
пардон – вибачте, даруйте
парегорик (мед.) – кашлелік
пареза (мед.) – параліжа мала
паректаза (мед.) – надторозшир
пареміографія – приказкопис
перендум (друк.) – див. парантеза
паренталія – поминка
парень – парубок, парубій, парубійко, паруб'яга, парубчисько, парубчак, парубча, хлопчина, хлопцюга, хлопище, хлоп'яга, хлоп'як, див. пареньок, підросток, юнак
пареньок – хлопець, хлопак, хлопчак, хлопча, хлопчатко, хлопченя, хлоп'я, хлоп'ятко, хлоп'яточко, хлопчик, хлопчичок, хлопчинка, хлопчина, хлопійко, хлопчисько, хлоп'як, бахур, див. парень, підросток, пацан
паперга (літер.) – додатки
парестезія (мед.) – трудиш

парик – перука
парикмахер – стрижій, голяр, перукар, див. фризієр
парикмахерська – голярня, стрижня, перукарня
парирувати – відбивати, відбити, повідбивати, збивати, збити, позбивати
паритетний – однаковартісний, одновартісний
парити – літати, летіти, вилітати, вилетіти, повилітати, відлітати, відлетіти, повідлітати, злітати, злетіти, позлітати, налітати, налетіти, поналітати, облітати, облетіти, пооблітати, перелітати, перелетіти, поперелітати, прилітати, прилетіти, поприлітати, пролітати, пролетіти, попролітати, улітати, улетіти, повлітати, ширяти, ширнути, поширяти, виширяти, виширити, виширнути, повиширяти, зіширяти, зіширити, зіширнути, проширяти.проширнути, шугати, шугнути, шугонути, вишугувати, вишугати, вишугнути, повишугати, зішугати, зішугнути, позішугати, пошугати, прошугати, прошугнути, див. понестися
парицид – батьковбивець
парі – заклад
парій – див. бідняк, пролетар
парк – гай, гайочок, гайок, гаїна
парляторіум – вітальня (манастирська)
парний (до пари) – паристий
парний – це спекотний
парник – тепличка
паровоз – паротяг
пародія – жартівка, поглузка, перерібка, див. траверсія
пароксизм (мед.) – напад, перепад, наворот
пароля – гасло
паром (на річці) – порон, див. пором
паронімія (грам.) – словопозика
паронімний (грам.) – однозвучний, але ріжнозначний
парономазія (грам.) – словоспівзвучність, див. паронімний
паропіум – очедашок
паропровід – парогін
пароптика (мед.) – зорохиби
паросмія (мед.) – нюхозаник
паротит (мед.) – завушниця
парофонія (мед.) – тихоголос
парох – священик, див. ксьонз, плебан
парта – лавка, лавиця, лава
партенія – дівочість
партенокарпія – безнасіневість
партер (театр.) – напередня
партесний (спів) – кількаголосний

партизан – повстанець
партикулярний – окремішній, окремий, приватний, неофіційний
партнер – спільник, сябер, товариш
паруліс (мед.) – яснепухлина, див. флюс
парус – вітрило
парус – це промінь
парусина – таш, ряднина
парусиновий – ташний
парусник – вітрильник
Парфеній – Пархім
парфюм – пахощі, духмянці, див. аромат
парцелювати – ділити, виділяти, виділити, повиділяти, наділяти, наділити, понаділяти, поділяти, поділити, розділяти, розділити, порозділяти, уділяти, уділити, повділяти
парцеля – див. наділ
парча – грезет
паршивий – шолудивий, пархатий, чухрій
паршивець – шолудько, шолудивець, пархач

паршивіти – шолудивіти, зашолудивіти, зішолудивіти, пошолудивіти, ушолудивіти, пархатіти, запархатіти, зіпархатіти, попархатіти, упархатіти
парші – шолудь, пархі
пасаван – перепуска
пасаж – сутки, перехід
пасажир – подорожник, див. дорожник
пасажирський (потяг) – особовий
пасат – вітер
пасбург – сушарка
пасеїзм – старовинолюбство, див. консерватизм
пасив (рахівн.) – заборгованість
пасивний – безчинний, нечинний, недіяльний, бездіяльний, нерухомий, байдужий, ледачий, гниляк, див. депресивний, песимістичний
пасинок – пасерб, див. падчерка
пасія – жага, шал, запал, див. страсть, гаразд
пасквіль – обмова, див. клевета, ябеда, інтрига
паспарту – відмикачка, перепуск, рямочка, паперова
паста – мастка
паства (церков.) – віряни, див. парафія

паство – це пасовисько
пастеля – оливець барвний
пастир – пастух, (дружина) – пастучиха, (син) – пастушенко, (дочка) – пастучівна, (дитина) – пастуша, пастушеня, (малий) – пастушок, пастушочок, (вона) – пастушка, пастушенька, (головний) – личман
(помічник) – салмаш, чабанчук
(баранів) – баранник
(волів) – воляр, воловик
(гусей) – гусій
(кіз) – козар
(коней) – табунник
(корів) – коров'яр, вакар
(овець) – вівчар, (жінка) – вівчариха, (син) – вівчаренко, (дочка) – вівчарівна, (дитина – вівчариня, вівчаренятко, чабан, (дружина) – чабаниха, (син) – чабаненко, (дочка) – чабанівна, (дитина) – чабанеча, чабанечатко, (малий) – чабанець
(свиней) – свинар, свинарчук
(худоби) – гайдей, чередник
(ягнят) – ягнячук
(церковний) – священик
пастор – священик
пасторальний – пастуший
пасторальний – навчальний
пастореля – пастухопісня
пасть – пащека, паща
пасть – пастка, сільце
пасувати – личити, зличити, випадати, випасти, годитися, оголитися, подобати
пасувати (карти) – передавати, передати, попередавати
Пасха (свято) – Великдень, хліб) – паска
пателя (мед.) – наколінець
патер – отець (священик)
патерик – життєпис святих
патерностер – Отче Наш
(переносно) – догана прочуханка
патетично – пишномовне, палко, горяче, див. патос
патефон – див. грамофон
патлань – див. патлач
патлати – див. косматити
патлатий – див. косматий, патлач
патлач – див. косматий, лахматий
патли – чуприна, чупринка, пелехи, кудли, кучма, кустра, див. косматий, патлач
патогенний – хвороботворчий

патока – меляса
патологічний – хворобливий
патологія – хворобознавство
патос – пишномовність, запал, див. патетично
патримент – покоління
патримонія – спадщина, дідизна
патрицій – аристократ римський
патрон – набій, див. заряд, амуніція, пістон
патрон – опікун, (вона) – опікунша
патронат – опікунство
патроніміка – прізвище (батьківське)
патронташ – ладунка, ладівниця
патронувати – опікуватися, заопікуватися, поопікуватися
патрошити – патрати, випатрувати, випатрати, повипатрувати, опатрювати, опатрати, поопатрювати, спатрювати, спатрати, поспотрювати, тельбушити, вительбушувати, вительбушити, повтельбушувати, стельбушувати, стельбушити, постельбушувати,
патрулювати – див. рекогноскувати, караулити, сторожити
патруля – чата, див. пікет
пауза – див. павза
пафос – див. патос
пахар – орач, плугатар, рільник
пахідерм (тварина) – грубошкірець
пахідермія – шкіродубність
пахіємія (мед.) – кровозгуст
пахіпод (тварина) – грубоніжець
пахітоса – цигарочка
пахнути – духмяніти, задухмянівати, задухмяніти, здухмянювати, здухмяніти, надухмянювати, надухмяніти, понадухмянювати, одухмянювати, одухмяніти, подухмянювати, подухмяніти, удухмянювати, удухмяніти, повдухмянювати, пахтіти, запахтіти, напахтіти, опахтіти, попахтіти, спахтіти
пахта – маслянка, сколотини, жентиця
пахучий – духмяний, духовитий, пашний, запашний, див. ароматний, парфюм
пацай – бахур, див. пареньок
пацифікувати – див. здержувати
пацифіст – миролюбець
пацієнт – хворак, (вона) – хворачка, (воно) – хвораченя
пачкати – див. грязити
паши – вельможа турецький
паювати – уділяти, уділити, повділяти
паяльник (прилад) – лютничка

паяльщик (людина) – лютнач
паяти – лютувати, залютовувати, залютувати, позалютовувати, злютовувати, злютувати, налютовувати, полютовувати, полютувати, прилютовувати, прилютувати, поприлютовувати, улютовувати, улютувати, повлютовувати (див. противн. розлютовувати)
паяц – блазень, див. арлекін, полішинель
пеан – звелича, вихвала, див. гльорифікація
пегас – крилокінь
пегіятрія – водолікування
пегма (мед.) – згусток
пегологія – вододжерелознавство
пегомантія – водоворожба
педагог – учитель, (вона) – учителька, (дружина) – учительша, (син) – учителенко, (дочка) – учителівна, (дитина) – учителятко, учителя, вихователь, (вона) – вихователька, вихователь, (вона) – вихователька
педагогічний – учительський, вихователький
педагогія – учительство, вихователькство
педаля – ступирка
педант – штепа, вимагач, ретельник, див. педантизм, акуратно
педантизм – докладність, ретельність, вимогливість, вибагливість, штепність, дрібн'язковість, суворість, див. скрупульозний, регоризм
педель – службовець університетський
педераст – мужоложник
педиктерій (мед.) – дитячожовтаниця
педикульоза – вошивість
педикюр – нігтедогляд
педіятр – лікар дитячий
педлер – див. комівояжер
педологія – дитинознавство
педологія – ґрунтознавство
педометр – крокомірка
пейзаж – краєвид
пейзан – селянин
пекторал – хрестик нагрудний
пекторальний (мед.) – грудний
Пелагея – Палажка
пелагічний – морський
пеламіда – вуж
пелена – поволока, заволока, полуда
пелена – смуга, габа, див. кайма
пелена – запона, запинало, серпанок, покрив, покривець, див. покривало, сінь

пелена – пелюшки, завивало
пелена – це запола
пеленати – повивати, повити, завивати, завити, завинути, оповивати, оповити, пооповивати, сповивати, сповити, посповивати, перевивати, перевити, поперевивати
пеленгатор – кутомір компасний
пеленка – пелюшка, пелюшечка, повиток, повиточок, сповиток, сповиточок, сповиття
пелерина – безрукавка
пеліоза (мед.) – багрець
пеліт – глиняк
пелягра (мед.) – кукурудзянка
пелязги – праукраїнці (у Греції)
пельмени – вареники м'ясні
пемфігус (мед.) – шкіропухир
пенал – пероничка
пената – домівка, хата рідна, див. жилище, резиденція, обитель, приміщення
пандельок – дармовис
Пенелопа (переносно) – дружина вірна
Пенелопина праця – нескінчальна праця
пенетрувати – влазити, влізати, влізти, повлазити, залазити, залізати, залізти, позалазити, налазити, налізати, налізти, поналізати, пролазити, пролізати, пролізти, попролазити, улазити, улізати, улізти, повлазити, просякати, просякнути, попросякати, пхатися, пхнутися, напихатися, повпихатися, пропихатися, пропхнутися, попропихатися, упихатися, упхнутися, повпихатися, сунутися, всунутися, насунутися, посунутися
пеніс (анатом.) – прутень, луцька
пенітенціярний – карний
пенон – прапорець
пенсіонний – пенсійний
пенсне – очиці, окуляри, див. цвикер
пентагон – п'ятикутник, (переносно) – Військове Міністерство ЗАС
пентада – п'ятиріччя
пенталекагон – п'ятнадцятикутник
пентаедер – п'ятибічник
пентатевх – п'ятикнижжя Біблії
пентюх – див. неповороткий
пеня – гривна, вира, див. штраф
пеня – це халепа
пеняти – дорікати, доректи, подорікати, нарікати, наректи, порікувати, порікнути, ремствувати, заремствувати, зіремствувати, наремствувати, поремствувати, уремствувати

пеньюар – сукенка легенька
пер – див. лорд
первенець – первак, первачок, первісток, первісточок, (вона) – первачка, первачечка, первістка, первісточка
перверсія – збоченість
первий – перший, найперший, першун
первина – першина
первинний – первинний, первісний
перво – перше, перш, сперше, спершу, сперш, попервах, поперед, попереду, упереду, спочатку
первобутній – первісний, див. первичний
первогодник – першорічник, (вона) першорічниця, (воно) – немовля, немовлятко, див. чадо
первозданний – первісний, правічний, споконвічний, відвічний, вічний, зродувічний
перволіток – молодик, (вона) – молодка, див. парень
первонароджений – див. первенець
первоначало – прапочаток, початок початків, споконвічний печаток
первородство – першість
первотвір – див. оригінал
первоцвіт – першоквіт
первувати – першувати, випершовувати, випершувати, повипершовувати, зіпершовувати, зіпершувати, позіпершовувати, попершовувати, попершувати, спершовувати, спершувати, поспершовувати, перелити, випереджувати, випередити, повипереджувати, опереджувати, опередити, пооопереджувати, спереджувати, спередити, поспереджувати
пере... Коли нема слова з префіксом
пере.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. перебинтувати див. бинтувати
перебивати (мову) – примовлятися, примовитися, перепиняти, перепинити
перебіжчик – перекидько, перекінчик, перевертень, хрунь, див. ренегат, реалітетник, капітулянт, опортуніст
перебій – перерва, зупинка
перебільшення (мовне) – пересада
перебірливий – вередливий, вибагливий, див. капризний
переважаюче – переважно
перевал (гори) – просмик, перехід
перевалювати – переважати, переважити, попереважати, перевантажувати, перевантажити, поперевантажувати, перевертати, перевернути, поперевертати, перекидати, перекинути, поперекидати
перевалювати – це сукно
перевід (грошевий) – переказ, пересилка

перевід – це марнотратство
переводник – водій, див. гід, руковод, (друкар.) – перебивач
перевозчик – возій, див. підвізник
перев'язувати (рану) – завивати, завинути, позавивати, обвивати, обвинути, обвити, перевивати, перевити, перевинути, поперевивати
перегиб – перегин
переговори – пересправа, домова, див. диспут, полеміка, пертрактовувати
перегородка – переділ
перегрин – мандрівник, див. пілігрим
передавати (слова) – переказувати, переказати, попереказувати, повідомляти, повідомити, оповідати, оповісти, пооповідати
передавати – це річ
передвесняний – провесняний, напровесні
передвечір'я – надвечір'я, підвечір'я
передвиджений – передбачений, зобачений, побачений
передвижний – мандрівний, рухомий, пересувний
передвісник – провидця, провісник, віщун, див. оракул
передвістка – провість, призвістка
передвічний – див. віковічний, первозданний
передвіщати – віщувати, звіщувати, звістити, навіщувати, навістити, понавіщувати, повіщувати, повістити, провіщати, провістити папровіщати
передгрозовий – надгромовичний
переддвер'я – на порозі, передодень, передодня, напередодні
передихувати – висапуватися, висапатися, повисапуватися, відсапуватися, відсапатися, відсапнутися, повідсапуватися, відсапувати, відсапати, відсапнути, відхакуватися, відхакнутися, повідхакуватися, віддихуватися, віддихатися, повіддихуватися, перепочувати, перепочити, відпочивати, відпочити, повідпочивати
передишка – перепочинок, відпочинок
передній – попередній, передніший, скорший
передній – чільний, начільний, чоловічий, переходовний, див. фронтальний
передня – передвірок, передпокій
передовий – чільний, див. прогресивний
передовиця (стаття) – редакційна
передпосилка – засновок, передумова
передречений – приречений, рокований, засуджений, напророчений, визначений, зумовлений
передслово – передмова, вступ
передсуд – забобон, пересуд, марновірство
пережидати – перегоджувати, перегодити, поперегоджувати, перечасовувати, перечасувати, поперечасовувати, перечікувати, перечекати, поперечікувати, вичікувати, вичекати, повичікувати

перекартковувати (книжку) – перегортувати, перегортати, перегорнути, поперегортувати, поперегортати
перекір – див. перепалка, склока
перекіт (грому) – гримкіт, гуркіт, грюк
перекладина – перечка, поперечка, перехрестя, бантина, обніжок
перекличка – переклик, перегук, див. ехо, кличка
переключатель – вилучка, див. включатель
переключати – перелучувати, перелучити, поперелучувати, вилучулучувати, вилучити, повилучувати, залучувати, залучити, прилучувати, прилучити, поприлучувати
переконуючий – переконливий
перекошувати (обличчя) – кривити, викривлювати, викривити, повикривлювати, покривлювати, покривити, перекривлювати, перекривити, поперекривлювати, скривлювати, скривити, поскривлювати
перекушувати – підснідувати, підснідати, підобідувати, підобідати, підвечерювати, підвечерити, підвечіркувати, перехоплювати, перехопити, поперехоплювати, див. підкріплюватися
перекушувати – це зубами
перелицьовувати – перероблювати, переробляти, переробити, попереробляти, попереробляти, переспівувати, переспівати, попереспівувати, див. імітувати
перемахувати – перехоплюватися, перехопитися, поперехоплюватися, перестрибувати, перестрибнути, поперестрибувати, див. вискакувати, скакати
перемежати – див. дежурити
переметуватися – перекидатися, перекинутися, поперекидатися, перебігати, перебігти, поперебігати, переходити, перейти, попереходити, див. перебіжчик
перемикйти – див. переключати, примикати, змикати
перемикач – див. переключатель
перемир'я – замира, злагода, див. примирення
перемігший – переможець, звитяжець, див. побідоносець, побідник
переміжний – чергувальний, змінний, див. дежурувати
переміна – зміна, (речей) – виміна, (у школі) – перерва
перемінний – мінливий, змінний
переміняти – вимінювати, виміняти, повимінювати, змінювати, зміняти, змінити, позмінювати, помінювати, поміняти, промінювати, проміняти, попромінювати, див. обмінювати
перемучений – див. змучений
перемучуватися – див. змучуватися
перенаповняти – переповнювати, переповнити, попереповнювати, заповнювати, заповнити, позаповнювати, виповнювати, виповнити, повиповнювати, наповнювати, наповнити, понаповнювати
перенаселений – перелюднений

перендум – див. парантеза
перенимати – переймати, перейняти, переймити, попереймати, займати, зайняти, займити, позаймати, позичати, запозичувати, запозичати, запозичити, напозичати, напозичити, понапозичати, хапати, хапнути, хопиіи, похопити, перехоплювати, перехопити, поперехоплювати
переносити́ся – переїжджати, переїздити, переїхати, див. прослідувати
переосмислювати – перетямувати, перетямити, поперетямувати
перепалка – гризня, звада, лайка, свара, сварка, суперека, суперечка, чвара, чвари, див. перекір, склока
переписка – листування
переписка – це див. копія
переписуватися – див. кореспондувати
перепілка – перепелиця, перепеличка
переплет (книжки) – див. палітурка
переплет – це плетиво
переплетник – оправляч, див. інтролігатор
переплітати (книжку) – оправляти, оправити, пооправляти
перепона – завада, перешкода, перечіпка, притичина
перепояснувати – підперізувати, підперезати, попідперізувати, оперізувати, оперезати, пооперізувати
перепродукція – надвиріб
перепуття – роздоріжжя, розтока, розтік, розстань, перехристя, середохристя, розгалужа, див. перехрестоκ
перерахування – перелік
перерив – перерва, позрив, зрив
перерізувати – див. різати
переряджати – див. наряджатися
пересахарювати – пересолоджувати, пересолодити, попересолоджувати
переслідувати – гнобити, зігноблювати, зігнобити, позігноблювати, погноблювати, погнобити, пригноблювати, пригнобити, попригноблювати, угноблювати, угнобити, повгноблювати, тиснути, затискати, затиснути, позатискати, натискати, натиснути, понатискати, потискати, потиснути, притискати, притиснути, попритискати, утискати, утиснути, повтискати, див. дискримінувати, третирувати
переслідувач – гнобитель, див. гонщик
переставати – див. здержувати
перестарілий – застарілий, задавнений пережилий
перестерігати – попереджувати, попереджати, попередити, упереджати, упередити, повпереджати, запобігати, запобігти, позапобігати, застерігати, застерегти, позастерігати
пересторога – осторога
перестрах – переляк, ляк, заляк, наляк, поляк, уляк, жах, боягузтво, сполох

перестраховка – забезпека на забезпеку
перестройка – перебудова, див. конструювати
перетрактовувати – домовлятися, домовитися, подомовлятися, умовлятися, умовитися, повмовлятися, див. переговори
переумити – переконувати, переконати, попереконувати, вмовляти, вмовити, повмовляти, намовляти, намовити, понамовляти, перемовляти, перемовити, попереморовляти
перефразовувати – перевисловлювати, перевисловити, поперевисловлювати, див. парафраза
перехрестоk (доріг) – див. перепуття
перешийок (землі) – пересип, перекоп, коса
перигляціяльний – прильодовиковий
перикардит (мед.) – осердязапал
перикардій (анатом.) – осердя
перикраній (анатом.) – очереп'я
перикраніт (мед.) – очеріп'язапал
перила – див. балюстрада, парапет, рампа
периметр – обвід
перинеій (анатом.) – межикрочча
перинефрит (мед.) – приниркозапал
перипетії – пригоди, випадки, клопоти, турботи, див. епізод
перипневмонія (мед.) – легенезапал
перипроктит (мед.) – див. геморой
периптер – див. портик, порталь
периптоза (мед.) – хвороби криза
перистальтика (мед.) – кишкорух
перистий – пірчастий, пір'ястий, пір'їстий
перитональний (мед.) – очеревинний
перитонеум (анатом.) – очеревина
перитоніт (мед.) – очеревинозапал
периферичний – окрайній, скрайній
периферія – окраїна, окрай
перихондрит – охрястезапал
перихондрій (мед.) – охрястя
перицома (мед.) – килопасок
пері – див. німфа, фея, потаміда
перієгет – див. чичероне
період – часина
періодика – видання поточні
періодичний – поточний, біжучий, див. регулярний
періодонтит (мед.) – зубоокісниця

періорама – див. панорама
періорбіта (анатом.) – окістя
перкутувати (мед.) – вистукувати, вистукати, повистукувати
перл – перлина, перлинка
перлюструвати – див. контролювати, ревізувати, (листи) – відкривати, відкрити, повідкривати, читати, перечитувати, перечитати, попереччитувати
перманентний – див. постійний
пермутація – див. мутація
пернатий – див. перистий
перніціозний (мед.) – небезпечний, згубний
перон – поміст
перпендикуляр – сторч, див. вертикаль
перпетуум мобіле – вічнорух
перси – груди жіночі
персидський – перський
персик – бросквина, брусквина, брослива, див. абрикос
персона – особа
персонаж – дієособи
персонал – особосклад
персональний – особистий
персоніфікувати – уособлювати, уособити, поусоблювати, втілювати, втілити, повтілювати, вутілювати, вутілити, див. олицетворений
перспектива – віддаль, (у часі) – можливості, вигляди
перспірація (мед.) – випіт, піт
перст – палець, палюх, пальок, пальченя
перти – вергати, вергти, вергнути, звергати, звергнути, позвергати, повергати, повергнути, вергатися, вергтися, вергнутися, звергатися, звергнутися, навергатися, навергнутися, ринути, зринути, наринути, поринути, споринути, уринути, рушити, вирушувати, вирушити, повирушувати, зрушувати, зрушити, позрушувати, розрушувати, розрушити, порозрушувати, сунути, висунути, насунути, посунути, пересунути, розсунути, усунути, сунутися, висунутися, насунутися, пересунутися, посунутися, просунутися, тиснути, витискувати, витиснути, натискувати, натиснути, .понатискувати, потискувати, потиснути, притискувати, притиснути, попритискувати, протискувати, протиснути
пертурбація – заколот, збура, вир, завируха, розрух, розлад
перфектний – досконалий, удосконалений, див. совершенний
перфідний – зрадливий, зрадницький, ниций, підступний, підлий, брехливий, нечесний, див. провокатор
перфорувати – діркувати, видірковувати, видіркувати, повидірковувати, здірковувати, здіркувати, поздірковувати, надірковувати, надіркувати, понадірковувати, подірковувати, подіркувати, удірковувати, удіркувати, повдірковувати, див. тран-

сфорація
перхоть – лупа
перцепієнт – сприймач
перципувати – сприймати, сприйняти, посприймати, схоплювати, схопити, посхоплювати
першенство – першість, див. пріоритет, преміненція, примат
першорядний – першочерговий
першорядний – найліпший, дуже добрий, чудовий, взірцевий
першосортний – доброякісний
песимізм – зневір'я, невіра
песиміст – недовірок, зневірок, маркіта, хнюра
песимістичний – див. депресивний
пестрий – барвистий, зозулястий, перістий, ріжнобарвений, розмаїтий, рябий, сорокатий, строкатий, таркатий, цяткований
петент – прохач
петит (друк.) – дрібець
петиція – просьба
петля – зашморг, галанка, (дверні) – завіса
(мислівц.) – сильце
(одягу) – петелька, бабка
(плетива) – вічко, звій
петрифікуватися – кам'яніти, покам'яніти, скам'яніти
петрографія – камнеопис
петроліум – нафта
печалитися – див. скорбіти, хандрити
печаль – бана, біль, гіркота, грижа, гризота, жалощі, жаль ,жур, жура, журба, журбота, зажура, нуда, нудота, нудь, нудьга, смуток, скруха, сум, туга, тужаночка, тужба, туженька, див. згризота, скорб, ностальгія, тоска, хандра
печальний – жалібний, жальний, журливий, журний, зажурений, пригноблений, смутний, посмутнілий, засмучений, посмучений, сумний, сумненький, посумнілий, сумовитий, засумований, тужливий, тужний, див. мінорний, меланхолік, гіпохондрик, песиміст
п'єдестал – підстава, підніжжя, див. постамент
п'єкси – черевики лижвові
п'єса – вистава
пивна – корчма, шинок, див. трактир, таверна, кабак
пиж – клинтух, клейтух
пил – порох, порохи, порохня, порохнявина, порошина, порошинка, курява, курявина, курявиця, куряниця, кура, кушпела, кушпелина
пилити – порошити, запорошувати, запорошити, позапорошувати, напорошувати, напорошити, понапорошувати, попорошувати, попорошити, припорошувати, при-

порошити, поприпорошувати, упорошувати, упорошити, повпорошувати, кушпелити, закушпелювати, закушпелити, позакушпелювати, накушпелювати, накушпелити, понакушпелити, покушпелювати, покушпелити, куріти, закурювати, закуріти, позакурювати, накурювати, накуріти, понакурювати, покурювати, покуріти, прикурювати, прикуріти, поприкурювати
пилок (квітів) – перга
пилосос – порохосмок, див. електропилосос
пилюка – див. пил
пильний – порошний, порохний, порохавий, запорошений, напорошений, припорошений, спорошений, упорошений, курявий, закурявілий, накурявілий, прикурявілий, скурявілий, курний, закурений, накурений, прикурений, скурений, укурений
пильний – це дбайливий
пильщик – пиляр, трач
пир – див. бенкет
пиріг – вареник, вареничок, варениця, варяниця
пиріг – це печений
пирожне – тістечко, див. делікатеса
писальна машинка – писалка, писачка
письмо – лист
письмо – це див. почерк
письмоводитель – канцеляриста
питання – запит, справа, див. проблема
питки – див. тортури
питки – це пиття
питомець – вихованець, хованець, годованець, бурсак, (вона) – вихованка, хованиця, годованка, бурсачка, див. пансіонер
пищик – пискавка
піввіковий – півсторічний, див. вік
Південний Кавказ – Закавказзя
півкруг – півколо, див. круг
Північний Кавказ – Підкавказзя
півоборот – півоберт, див. оборот
півпорція – півпайка, див. порція
півпродукт – піввиріб, півсировець
півсвітло – див. потемки
півскатний – напівсхилий
півсмерк – див. півсвітло
півфабрикат – недоробок, див. півпродукт
півфінал – напівкінець, напівостаточний, див. фінал
півчий – співак, співака, співучий, співочий, співний

пігмей – кордупель, див. карлик
пігмент – барвина
пігментація – забарва
підбільшувати – збільшувати, збільшити, позбільшувати, побільшувати, побільшити, перебільшувати, перебільшити, поперебільшувати, прибільшувати, прибільшити, поприбільшувати,
підбір – добір, набір, вибір
підбор – закаблук
підбородок – підборіддя
підбривати – див. брити
підвал – льох, пивниця, склеп, сутерени, сутерини
підвертати – підгортувати, підгорнути, попідгортувати, (рукав) – закочувати, закотити, позакочувати, закасувати, закасати, позакасувати
підвертати – це з дороги
підвертатися – навертатися, навернутися, понавертатися, нагоджуватися, нагодитися, принагоджуватися, принагодитися, здибуватися, здибатися, надибуватися, надибатися, траплятися, трапитися, натраплятися, натрапитися, потраплятися, потрапитися, страплятися, страпитися
підвізник – візник, возій, див. фурман
підвіконник – лутка
підвір'я – двір, обійстя, садиба
подвіска – дарм'овіс
підводчик – див. підвізник
підвода – хура, віз, мажара, див. теліга
підговорювати – заохочувати, заохотити, позаохочувати, наохочувати, наохотити, понаохочувати, поохочувати, поохотити, намовляти, намовити, понамовляти, змовляти, змовити, позмовляти, наштирювати, наштирити, понаштирювати, піддрочувати, піддрочити, попіддрочувати, підтроюджувати, підтроюдити, попідтроюджувати, під'юджувати, під'юдити, попід'юджувати, див. підохочувати, приохочувати
підгороддя – передмістя, див. пригород, посад, слобода, форштадт
піддакувати – такати, такнути, затакувати, затакати, потакувати, потакати, притакувати, притакати, агакати, агакнути, агекати, агекнути, угукати, угукнути
підданець – горожанин, (вона) – горожанка
підданство – горожанство
піддержувати – див. держати
піддячий – урядовець московський
піджак – куртка
піджимати (губи) – підбирати, підібрати, попідбирати, стулювати, стулити, постулювати, (зуби) – стинати, стяти, постинати, зітяти, зітнути, позітяти, затискувати, затиснути, позатискати, стискувати, стиснути, постискувати, (ноги) – підгинати,

підігнути, попідгинати, (одяг) – підпихати, підіпхнути, попідпихати, підтикати, підтикати, підіткнути, попідтикати, (хвіст) – підібгати, підобгати, (під ноги) – підгортувати, підгортати, підгорнути, попідгортувати, попідгортати
піджин–інґліш – англійська мова–покруч
підзаголовок – підтитло, див. заголовок
підзивати – див. звати, призивати, підкликувати
підігнаний – допасований
підігнутий – підобганий, див. піджимати
підіждати – див. ждати
підйом (дороги) – узвіз, (духа) – піднесення
(знаряд) – важель, підойма
(машина) – підіймачка, див. кран
(криниці) – журавель
підйомний (міст) – звідний, (гроші) – дорожні
підкидьок (немовля) – знайда
підкладка (одягу) – підшивка, спідка
підкликувати – див. призивати, звати, підзивати
підключати – див. включати
підконвойний – під вартою, див. конвой
підконтрольний – піддоглядний
підкорений – скорений, приборканий, підбитий, згноблений
підкорочувати – вкорочувати, вкоротити, повкорочувати, скорочувати, скоротити, поскорочувати, укорочувати, укоротити
підкоряти – скорювати, скорити, поскорювати, упокорювати, упокорити, повпокорювати, підбивати, підбити, попідбивати. завойовувати, завоювати, позавойовувати, звойовувати, звоювати, позвойовувати, полонити, заполонити, пополонити, сполонити, уполонити, упідлеглювати, упідлеглити, поупідлеглювати, приборкувати, приборкати, поприборкувати, див. здержувати, держати, дискримінувати, підневолювати, підчиняти, подавляти
підкрадатися – чалитися, зічалюватися, зічалитися, позічалюватися, началюватися, началитися, поначалюватися, почалюватися, почалитися
підкріплювати – див. кріпити
підкріплюватися – див. перекушувати
підкуп – хабар
підкуса – спокуса, покуса
підлагоджувати – див. ремонтувати
підладжувати – див. ремонтувати
підлева – див. підливка
підливка – омаста, осмака, присмака, див. соус, приправа
підлиза – див. лизоблюд, прихвостень, холуй, холоп
підлизуватися – запобігати, запобігти, позапобігати, лабузнитися, залабузнювати-

ся, залабузнитися, позалабузнюватися, підлабузнюватися, підлабузнитися, попідлабузнюватися, полабузнюватися, прилабузнюватися, прилабузнитися, поприлабузнюватися, улабузнюватися, улабузнитися, повлабузнюватися, лабузничати, зілабузничати, полабузничати, улабузничати, лакузитися, злакузуватися, злакузитися, позлакузуватися, полакузуватися, полакузитися, прилакузуватися, прилакузитися, поприлакузуватися, улакузуватися, улакузитися, повлакузуватися, лакузничати, зілакузничати, полакузничати, улакузничати, лещити, вилещувати, вилещити, повилещувати, злещувати, злещити, позлещувати, облещувати, облещити, пооблещувати, полеіцувати, полещити, улещувати, улещити, повлещувати, підгортатися, підгорнутися, попідгортатися, пригортатися, пригорнутися, попригортатися, підлазити, підлізти, попідлазити, підмащувати, підмастити, попідмащувати, підсипатися, підсипатися, попідсипатися, плазувати, виплазовувати, виплазати, зіплазовувати, зіплазувати, позіплазовувати, поплазовувати, поплазувати, сплазовувати, сплазувати, посплазовувати, стелитися, стлатися, вистелюватися, вистелитися, повистелюватися, зістелюватися, зістелитися, позістелюватися, настелюватися, настелитися, понастелюватися, постелюватися, постелитися, устелюватися, устелитися, повстелюватися, див. ластитися, примазуватися

підлість – ницість, підлота

підліток – див. пареньок

підлог – див. фальсифікат, плястографія

підложниця – див. наложниця

підманювати – див. заманювати, приманювати, манити

підмаслювати – див. намаслювати, замаслювати

підметка – підошва

підминати – підгортати, підгорнути, попідгортати, нагортати, нагорнути, понагортати

підміняти – див. переміняти, обміняти

підмітати – мести, замітати, замести, позамітати

підмічати – див. помічати

підмова – намова

підмовляти – див. підговорювати

підмостки – поміст, примостка, ришта, риштова, кладка, кін, див. сцена

підмотувати – див. обмотувати, обвертати, підвертати

підневільний – підлеглий, невільний, уяремлений, колгоспний, підмосковський, саветскій

підневолювати – див. підкоряти, держати, здержувати, підчиняти

піднімальний – підіймальний

піднімати – підіймати, підійняти, попідіймати, здіймати, здійняти, поздіймати, зчиняти, зчинити, позчиняти, учиняти, учинити, повчиняти, підносити, піднести, попідносити, підвищувати, підвищити, попідвищувати, вивищувати, вивищити, повивищувати, звищувати, звищити, позвищувати, повищувати, повищити,

і(куряву) – збивати, збити, позбивати, (справу) – порушувати, порушити, зрушувати, зрушити, позрушувати
підніматися – здійматися, здійнятися, поздійматися, підноситися, піднестися, попідноситися, зноситися, знестися, позноситися, ставати, повставати, повстати, схоплюватися, схопитися, посхоплюватися, вихоплюватися, вихопитися, повихолпюватися, ухоплюватися, ухопитися, повхоплюватися, починатися, початися, зачинатися, зачатися, позачинатися
піднос – тареля, таця, стябло
підозріння – підозра
підофіцер – підстаршина
підохочувати – заохочувати, заохотити, позаохочувати, зохочувати, зохотити, позохочувати, див. підговорювати, агітувати, приохочувати
підпілля – підзем
підпілля – це під ліжком
підпільник – таємник, змовник
підпоясувати – див. опоясувати
підприємливий – див. енергійний, ретивий, розмашистий
підпруга – попруга
підривати – підкопувати, підкопати, попідкопувати, (бомбою) – висаджувати, висадити, повисаджувати, (віку) – збавляти, збавити, позбавляти, укорочувати, укоротити, повкорочувати, (господарку) – переводити, перевести, попереводити, (справу) – нівечити, знівечувати, знівечити, познівечувати, понівечувати, понівечити, псувати, зіпсовувати, зіпсувати, позіпсовувати, попсовувати, попсувати, (установу) – кирінити, накиринювати, накирінити, понакиринювати, покиринювати, покирінити, скиринювати, скирінити
підриватися – підвереджуватися, підвередитися, попідвереджуватися, увереджуватися, увередитися, поувереджуватися
підривний – вибуховий, підкопний, киринний
підрізувати – див. різати
підріст – помолодь, помолодок
підросток – виросток, парубчак, парубійко, парубча, хлопчисько, хлопчик, хлопійко, хлоп’я, дівча, дівчинка, дівчисько, дівчур, див. пареньок, юнак
підручник (шкільний) – ученка, учебка
підручник – це довідничка
підряд – поспіль, заспіль, усуціль, всуціль, гамузом, ураз, разом, гуртом, водночас, див. зряду
підряд (будівел.) – див. контракт
підряджати – згоджувати, згодити, позгоджувати, підгожати, підгодити, попідгожати, угоджувати, угодити, поугоджувати, домовлюватися, домовитися, подомовлюватися, умовлятися, умовитися, повмовлятися, змовляти, змовити, позмовляти, наймати, найняти, понаймати

підрядчик – див. контрактор
підсадибний – присадибний
підсак – див. сак
підсвічник – свічник, світач, свічадло, шандал
підсікати – підтинати, підтяти, підітнути, попідтинати, підцюкувати, підцюкати, попідцюкувати
підскік – стрибок, див. скакати
підсліджувати – див. слідити
підслужуватися – див. підлизуватися
підсміюватися – див. насміхатися
підсобляти – допомагати, допомогти, подопомагати, запомагати, запомогти, позапомагати, підмагати, підмогти, попідмагати, підпомагати, підпомогти, попідпомагати, див. пособляти, заботитися, охороняти
підсобний – допоміжний
підсобник – допомагач, помічник
підстерегати – див. слідити, рекогноскувати, обслідувати
підсірочний – підрядковий, літеральний
пидсумок – сукуп, разом
підсумовувати – сукупувати, сукупити, посукупувати
підтаскувати – див. таскати
підтикати – див. підвертати
підтяжки – шлейки
підтьок – підмокле, мокряччя, синець, набряк
підхвачувати – див. хватати
підходити – надаватися, надатися, відповідати, відповісти, годиться, угодиться, випадати, випасти, подобати, доподобати, приподобати
підходящий – відповідний, здалий, придатний, вигідний, подібний, гожий
підхожий – див. підходящий
підхожий – це хто підійшов
підчеркувати – підкреслювати, підкреслити, попідкреслювати, див. чертити
підчиняти – див. підкоряти, подавляти, здержувати, підневолювати
підчиняти – див. ремонтувати
підчинятися – скорюватися, скоритися, поскорюватися, укорюватися, укоритися, повкорюватися, схилятися, схилитися, посхилятися, похилятися, похилитися, улягати, улягти, повдягати, див. повинуватися, покорятися
підшипник – ложиська, вальниця
піємія (мед.) – гноєкрів'я, див. піорея
пієтизм – побожнопошана
піетозо (муз.) – урочисто
піжмурки – киціба, панас
піжон – див. франт, нарядний, фат, фертик, стиляга

пізоліт (камень) – гороховик
пііта – віршороб, див. поетик, графоман, метроман, верифікатор
пік – див. вершок, макушка, шпіль
піка – спис, ратище, (карти) – вина
пікадилі – комір високий
пікантний – неподобний, спокусливий
пікап – підбирачка
пікати – пискати, пискнути, попискати, вилискувати, випискнути, повипискувати, попискувати, попискати, спискувати, спискнути, поспискувати
пікет – чата, варта, див. патруля, караул
пікетувати – див. патролювати, сторожити, караулити, рекогноскувати
пікінер – списар
пікірувати (розсаду) – розсаджувати, розсадити, порозсаджувати, пересаджувати, пересадити, попересаджувати, висаджувати, висадити, повисаджувати
пікнік – гулі, див. майовка, фестин, погулянка
пікнічний (мед.) – див. пузатий, товстий, полісаркоза, плерома
піктографія – малюнкопис, див. гієрогліф
піл – підлога, поміст, (землян.) – діл, долівка
піл – стать
піл – це див. нари
пілерс – стовбці, див. колонка
пілігрим – прочанин, (вона) – прочаниця, див. странник
пілікати (музик.) – терликати, терликнути, витирликувати, витирликати, повитирликувати, затирликувати, затирликати, позатирликувати, натирликувати, натирликати, понатирликувати, потирликувати, потирликати, стирликувати, стирликати, постирликувати, тілікати, тілікнути, витілікувати, витілікати, повитілікувати, натілікувати, натілікати, понатілікувати, потілікувати, потілікати, стілікувати, стілікати, постілікувати, утілікувати, утілікати, повтілікувати, (скрипка) – пиляти, випилювати, випиляти, повипилювати, напилювати, напиляти, понапилювати, попилювати, попиляти
пілот – летун, див. авіятор
пілюля – пігулька, облатка, див. капсуля
піляр – стовп, див.колона, пілерс
пиляр – це трач, див. пильщик
пілястра – пласкостовп, див. колюмна
пільний – польовий, польний, див. пильний
пімі – чоботи (сибірські)
піна (коня) – мило
(пива) – шума, шум, шумовина
(хвилі) – пиня
пінитися – шумувати, вишумовувати, вишумувати, повишумовувати, зашумовува-

ти, зашумувати, позашумовувати, перешумовувати, перешумувати, поперешумовувати, пошумовувати, пошумувати, ушумовувати, ушумувати, повшумовувати, див. ферментувати, (море) – шпувати, вишпувувати, вишпувати, зішпувувати, зішпувати, позішпувувати, пошпувувати, поілпувати, ушпувувати, ушпувати, повшпувувати, див. бурлити

пінія – сосна

пінка – шумка, плівка, вершки

пінний – шумний, шумливий

пінцета (мед.) – кліщики

пінявий – див. пінний

пинявий – це повільний

піонер – першак, започатковець

піорея (мед.) – гноеточа, див. піємія

піпермент – м'ята холодна

піпетка – крапельничка

пірат – опришок, ушкал, див. бандит, розбійник

пірвати – див. рвати

пірексія – див. лихорадка, малярія, палюдіюм

піретологія – лихоманкознавство

піретрум (рослина) – ромен перський

піринка – пірце, пір'ячко

пірога – човен індійський

піролатрія – вогнебоженство

піроманія (мед.) – палійожага

пірометр – горячомірка

пірофобія (мед.) – вогнежах

піроформий – самозапальний

пірует – викрутас, оберт

пісельник – співак, співака, (вона) – співачка, (укладач пісень) – пісняр

післязавтра – позавтра, позввтру

пістолет – пістоля, див. револьвер, бравнінг, наган

пістон (машин.) – толок

(пістолі) – див. патрон

пістрявий – див. пестрий

пісуар – сеченка, ссачка

пісцикультура – рибництво штучне

пісцина – рибосаджавка

пітекантроп – мавполюд, див. парантроп, плезіантроп

Пітія – віщунка, див. Сівіла

пітон – гадюка, див. гад, змій, змія

пітореск – мальовничий

піурія (мед.) – гноєсеча, див. піемія, піорея
піхотинець – піхтура
пішка (шахи) – пішак
пішком – пішки, піхотою, пішаницею
пішохід – хідник, див. тротуар
пішоходець – пішач, ходун, ходунець, піхтур, піхтуряк
піяніно – піяно
піянісимо (муз.) – тихесенько
піяртроза (мед.) – гноесуглобиця
пла... Коли нема слова з початковим пла.., див. з початковим пля... Напр. плагіят див. плягіят
плавець (риби) – пірце, див. пловець
плавити (метал) – топити, витоплювати, витопити, повитоплювати, натоплювати, натопити, понатоплювати, перетоплювати, перетопити, поперетоплювати, потоплювати, потопити, стоплювати, стопити, постоплювати
плавити – це дараби рікою
плавкий (гамар.) – топкий, топний, стоплий, стопний
плавний – плинний, пливкий, пливучий
плавний – це водосплавний
плавно – плавко, повільно, тихо
плагоскоп – вітровказівка, див. флюгер, анемоскоп
плазма (анатом.) – сировать, див. протоплазма
плазмодій (анат.) – гижня
плакальниця – див. плакса
плакса – плаксій, плаксун, плаксюк, плакун, скиглій, рюма, (вона) – плаксія, плаксійка, плаксуня, плаксуха, плаксючка, рюмса, рева, скиглячка
плаксивий – плакучий
план – плян
планіровка – плянування
пласт – шар, верства, див. слой
пласт – це див. бойскаут
пластинка (грамоф.) – платівка
пластир (мед.) – ліпачка
плата – див. платіж, получка, уплата
платицефал – див. платикефал
платіж – платня, виплата, відплата, вплата, гажа, доплата, надплата, надплатня, оплата, передплата, переплата, післяплата, приплата, розплата, сплата, див. плата, такса, уплата
платок – хустка, хустина, хусточка, хустинка, хустиночка
платонічний – ідеалізований, безкорисний
плаття – див. одіяння

плаття – це білизна
плаха – колода
плашмя – плиском, плазом, крижем, навзнак, навзнаки, горілиць, догоричерева
плебан – священик, див. ксьонз, парох, духопастир
плебанія – домівка священика
плебей – див. бідняк, ілот, фелаг, пролетар
плебісцит – всіхопит
плевра (анатом.) – олегня, олегениця
плеврит (мед.) – олегнезапал
плевростоза (мед.) – огрудятвердість
плевротомія (мед.) – грудерозтин
плед – шаля, див. шарф
плезіантроп – мавполюд, див. парантроп, петікантроп
плезіопія (мед.) – короткозорість
плексиглас – пластикошкло
племінник – небіж, (дитина) – небожа, небожатко, синовець
племінниця – небога, синовиця
пленарний (збір) – всечленний
пленіпотент – уповноважений
пленум – усіхзбір, всечелен
плеоназм – багатослів'я
плерома (мед.) – огрядність, див. товстий, полісаркоза, пікнічний
плескати – брьохати, брьохнути, вибрьохати, вибрьохнути, зібрьохати, зібрьохнути, набрьохати, набрьохнути, побрьохати, плюскати, плюснути, виплюскувати, виплюскати, виплюснути, повиплюскувати, наплюскувати, наплюскати, поплюскувати, поплюскати, розплюскувати, розплюснути, порозплюскувати, сплюснути, талапатися, талапнутися, поталапатися, виталапуватися, виталапнутися, заталапуватися, заталапнутися, позаталапуватися, наталапуватися, наталапатися, понаталапуватися, поталапатися, уталапуватися, уталапатися, повталапатися, хлюпати, хлюпнути, вихлюпувати, вихлюпати, вихлюпнути, повихлюпувати, нахлюпувати, нахлюпати, понахлюпувати, похлюпувати, похлюпати, розхлюпувати, розхлюпати, порозхлюпувати, хлюпотіти, хлюпотнути, похлюпотіти, вихлюпотіти, вихлюпотнути, схлюпотіти, схлюпотнути, хлюпостатися, захлюпостатися, нахлюпостатися, похлюпостатися, схлюпостатися, ухлюпостатися, хлюскати, хлюснути, захлюскати, вихлюскувати, вихлюснути, повихлюскувати, нахлюскувати, нахлюснути, понахлюскувати, попохлюскати, схлюскувати, схлюснути, посхлюскувати
плескати – це долонями, див. аплодувати
плестися – див. шествувати
плетінка – плетиво, (лика) – козуб, козубень, козубка, '(лози) – кіш, кошик, сапет, сапетка, (огорожи) – пліт, тин, (хліба) – плетеник, звив, звиток
плетора (мед.) – кровонадмір

плеяда – гурт, гурток, див. група
плигати – див. скакати, пригати
плита – пічка, пічечка, кухня, кухонька, мечет
плита – це кам'яна
плід – овоч, див. фрукта
плід – наслідок, див. виплід
плідний – див. плодовитий
плінка – плівка, див. наліт
плінт – плита, плитка
плінтус – лиштва
плісінь (на плині) – цвіль, брезка, суга, осуга, плісня, пліснява, (на сирі) – сніт, снядь, див. наліт
пліснявіти – цвісти, зацвітати, запвісти, позацвітати, зіцвітати, зіцвісти, позіцвітати, поцвітати, поцвісти, снітися, заснічуватися, заснітитися, позаснічуватися, зіснічуватися, наснічуватися, наснітитися, понаснічуватися, снядіти, заснядіти, зіснядіти, наснядіти, поснядіти, уснядіти
плішивий – лисий, голомозий, гирявий
пловець – пливак, див. плавець
плодити – родити, вродити, уродити, зроджувати, зродити, позроджувати, народжувати, народити, понароджувати, породжувати, породити, спороджувати, спородити, поспороджувати, плекати, виплекувати, виплекати, повиплекувати, зіплекувати, зіплекати, позіплекувати, наплекувати, наплекати, понаплекувати, розплекувати, розплекати, порозплекувати, сплекувати, сплекати, посплекувати, див. розплоджувати
плодівництво – овочівництво
плодівничий – овочевий, див. плодовий
плодовий – овочевий, див. фруктовий
плодовитий – родючий, дорідний, врожайний, рясний, див. продуктивний
плододайний – див. плодовитий
плодоносний – див. плодовитий
плодоовочі – овочі
плодородний – див. плодовитий
плодотворний – див. плодовитий
плодючий – див. плодовитий
пломінь – полум'я, полумінь, вогонь, запал
плоский – плаский, плескатий, плескуватий, плиский, плискатий, плюский, плюсклий
плоскогубці – обценьки
плотник – тесля, тесляр
плотно – щільно, впритул
плоть – тіло

плошка – каганець
площадка – площинка, майданчик
плунжер (машин) – толок, див. поршень
плут – див. обманщик, шахер–махер, шельма, шулер
плутня – див. обман
плутократія – дуковладство, див. тимократія, противне охлократія, демократія
плутонічний – вулкановий
плутяга – див. плут, обманщик
плювіограф – дощеписка
плювіометр – дощемірка
плюмаж (оздоба) – султан
плюсквамперфект (грам.) – передминулий час дієслова
плягіят – крадіжка, письменницька, див. споліяція
плягіятор – списака, див. жулик
пляж – припай
плякат – див. афіша
плянер – ширяк, див. самольот
пляніметр – площемірка
пляномірний – пляновий
плянтація (бурякова) – бурячище, (бараболяна) – бараболище, (кавунова) – баштан
пляншайба – затискачка
пляншет – стільниця
плястографія – підробка, див. фальсифікат, підлог
плястрон – нагрудничка, див. манішка
плятеринний (анатом.) – пласконосий
плятифекал – пласкоголовець
плято – полонина, високорівня
плятформа – поміст, кін, див. подіюм
пляфон – стелеоздоба
пляц – місце, площа, майдан
пляцдарм – вистрибня, стрибниця
пляцента (анатом.) – послід, містище, ложисько
пляцкарта – місцеквіток
пляшкет – корабель пласкодонний
пльомба – оловопечатка, (зубна) – затка
пневматичний – повітряний
плевмоконіоза (мед.) – легенезапороша
пневмологія (мед.) – легенезнавство
пневмонія – легенезапал
пневмонофтиза – легенесухоти
пневморагія – легенекровотеча

пнігма – задухонежіть
по... Якщо нема слова з префіксом по.., див. на будву без цього префіксу. Напр. позвати див. звати.
поабетний – заазбучний
Поалей–Ціон – робітничий Сіон (жидівська партія)
по-англійськи – англійською мовою
побережжя – узбережжя, бережина, див. прибережжя
побіда – перемога, звитяж, звитяга
побіждати – перемогати, перемогти, попереможати, змагати, змогти, позмагати, бороти, виборювати, вибороти, повиборювати, зборювати, зборотн, позборювати, переборювати, перебороти, попереборювати, поборювати, побороти, долати, подолати, здолати, дужати, здужувати, здужити, поздужувати, передужувати, подужувати, подужити, удужувати, удужити, повдужувати, звитяжувати, звитяжити, позвитяжу вати
побідник – див. перемігший, побідоносець
побідоносець – див. перемігший
побій – биття, побиття, див. колошматити
побір – здирство, здирщина, вирва, грабунок, драпіжка
поблажка – попуст, потур, полегша, пільга, ласка, милість
поблажливо – потуранно, вибачливо, легковажно, злегка, зполегша, милостиво
побоїще – бойовисько, бій
побудник – див. стимул
повадитися – занаджуватися, занадитися, позанаджуватися, знаджуватися, знадитися, познаджуватися, понаджуватися, понадитися, унаджуватися, унадитися, повнаджуватися
повадка – поведінка, звичка, див. поводження
повар – див. кулінар
поведенція – поведінка
повезти – див. удаватися, фортунити
повезти – це возом
повелитель – див. диктатор, самодержець, автократ, омніпотент, могучий
повергати – валити, завалювати, завалити, позавалювати, звалювати, звалити, позвалювати, повалювати, повалити, розвалювати, розвалити, порозвалювати, кидати, кинути, викидати, викинути, повикидати, закидати, закинути, позакидати, перекидати, перекинути, поперекидати, розкидати, розкинути, порозкидати
повзати – плазувати, пласти, виплазувати, випласти, доплазувати, допласти, заплазувати, запласти, позаплазувати, наплазувати, напласти, понаплазувати, переплазувати, перепласти, попереплазувати, поплазувати, попласти, приплазувати, припласти, поприплазувати
повзком – плазом
повзун (гадюка) – плазун, (людина) – пластун, див. танкіст, бойскаут

повзучий – плазучий, пластунський
повидатися – зобачуватися, зобачитися, позобачуватися, побачуватися, побачитися, убачатися, убачитися
повинуватися – див. підчинятися, покорятися
повівати – маяти, майнути, вимаювати, вимайнути, замаяти, змайнути, промаювати, промайнути, майоріти, вимайорювати, вимайоріти, повимайорювати, зімайорювати, зімайоріти, позімайоріти, промайорювати, промайоріти, попромайорювати
повірений – уповноважений, довірник, див. адвокат
повіряти – звірювати, звірити, позвірювати, довіряти, довірити, подовіряти, сповіряти, сповірити, посповіряти, увіряти, увірити
повір'я – забобон, пересуд, марновірство
повістка – повідома, оповістка, (дня) – розклад
повітроплавання – летунство
повітропровід – повітрогін
повішеник – шибеник
повністю – сповна, цілковито, увесь, геть увесь, притьма, притьмом, вкрай, украй, упень, вщент, ущент, дочиста, дощенту, дощерця, доцурки, гамузом, суціль, усуціль, суцільно, див. цілком, наголову, всеціло, націло, радикально
повновіковий (хлопець) – дійшлий, дорослий
повновладний – можний, вельможий, вельможний, можновладець, державець, володар, великопан, див. автократ, омніпотент, диктатор, самодержець, повелитель
повнолиций – повновидий
повнолітній – див. повновіковий
повнота – повнеча, повня, повнява
повноцінний – повновартісний
повнощокий – повноличкий
повод – налигач, налигачка, повід, повіддя
повод – притока, див. придірка, предлог, позір, претекст, увертка
поводатор – див. провожатий
поводження – поведінка, поводжа, вчинок, чинність, див. повадка
повозка – віз, візок, див. карета, теліга, тачанка, тарантас, ляндо, фіра
поворот (дороги) – закрут, закрутина,
(колеса) – оберт
(назад) – наворот
(позики) – зворот
(ріки) – коліно, заворот, заворотень,
(до дому) – поворот, див. розворот
поворотний – звертальний, зворотний, наворотний, обертальний
повсегда – завжди, усякчас, повсякчас, повсякчасно
повторно – задруге, подруге, удруге

повторювати – дружити, здружувати, здружити, поздружувати, подружувати, подружити, див. дружити, репетирувати
повчаючий – навчальний
пов'язка – завій, пов'язь, див. бандаж
по-геройськи – героїчно
погибати – гинути, загинути, згинути, вигинати, вигинути, погинути,пропадати, пропасти, попропадати, валитися, завалюватися, завалитися, позавалюватися, розвалюватися, розвалитися, порозвалюватися, падати, упадати, упасти, повпадати
погибель – загин, згуба, зник, занепад, завал, повал, спад, див. погуба
поглощати – поглинати, поглинути, зоглинати, зоглинути, позоглинати, жерти, пожирати, пожерти, зіжирати, зіжерти, захоплювати, захопити, позахоплювати, вбрати, увібрати, забирати, забрати
поговірка – приказка, прислів'я, помовка, примовка, приповідка, приповістка, прикладка, див. приговірка
поговірка – перегуди, перегуди
погода (добра) – поліття, політок, погожий час
поголівний – загальний, вселюдний
поголовно – геть усі, див. повністю, всеціло
погони – нараменники
погоня – гонитва
погост – кладовище, цвинтар, див. кладбище
пограничний – сумежний, межевий, кордонний, прикордонний, сусідній, див. прилраничний
пограніччя – суміжжя, суміж
погреб – похорон, похова, хова, хованки, ховання
погребати – закопувати, закопати, позакопувати, ховати, поховати
погребний – грабар, трунар
погріб – льох, пивниця, див. погреб
погрізно – загрозливо, залякно
погроза – загроза, заляк
погрозно – див. погрізно
погром – вигуба, винищення, руїна, смерть, див. розгром
погружати – занурювати, зануряти, занурити, позанурювати, затоплювати, затопляти, затопити, позатоплювати, позатопляти, заливати, залляти, позаливати, умочувати, умочати, умочити, повмочувати, повмочати
погружати – див. грузити
погуба – див. погибель
погубитель – згубач
погублений – згублений, загублений, збавлений, занепащений, змарнований, помарнований, промарнований, згаяний, зневічений, проґавлений, занедбаний
погубний – згубний, нищівний, знищівний, нівечний, шкідливий

погулянка – гулі, гульня, гульки, гульма, див. майовка, фестин, пікнік
подавитися – захлинатися, захлинутися, позахлинатися, задушуватися, задуситися, позадушуватися
подавляти – див. здержувати, держати, підкоряти, підчиняти, підневолювати
подальше – далі, подалі
подарок – дарунок, даруночок, дариця, даревиця, даровина, даровизна, дарівщина, крижмо, ралець
податель – давець, давач, подавач
податливий – потульний, див. смирний, зговірливий, малодушний, робкий
подать – податок, див. налог, оклад
подвиг – геройство, хоробрість, чин, див. відвага, сміливий
подвижник – святець, святенник, покутник
подвизатися – діяти, заподіювати, заподіяти, сподіювати, сподіяти, посподіювати, удіювати, удіяти, вдіяти, запроваджувати, запровадити, позапроваджувати, заходжуватися, заходитися, заходитися, позаходжуватися, здійснювати, здійснити, поздійснювати, змінювати, змінити, позмінювати, замінювати, замінити, позамінювати, перемінювати, переміняти, попереміновати, коїти, накоїти, скоїти, укоїти, орудувати, орудити, зорудувати, зорудити, позорудувати, наорудувати, наорудити, понаорудувати, поорудувати, поорудити, переводити, перевести, попереводити, поряджати, порядити, опоряджувати, повпоряджувати, повпоряджати, повпорядити, упоряджувати, упоряджати, упорядити, починати, почати, започатковувати, започаткувати, позапочатковувати, розпочинати, розпочати, порозпочинати, працювати, випрацьовувати, випрацювати, повипрацьовувати, опрацьовувати, опрацювати, поопрацьовувати, попрацьовувати, попрацювати, розпрацьовувати, розпрацювати, порозпрацьовувати, спрацьовувати, спрацювати, поспрацьовувати, провадити, провести, попровадити, правити, виправляти, виправити, повиправляти, заправляти, заправити, позаправляти, направляти,направити, понаправляти, справляти, справити, посправляти, управляти, управити, повправляти, повертати, повернути, завертати, завернути, позавертати, навертати, навернути, понавертати, обертати, обернути, пообертати, привертати, привернути, попривертати, робити, зробити, вироблювати, виробити, повироблювати, нароблювати, наробити, понароблювати, оброблювати, обробити, пооброблювати, перероблювати, переробити, попереробляти, пороблювати, поробити, складати, скласти, поскладати, закладати, закласти, позакладати, прокладати, прокласти, попрокладати, укладати, уклaсти, повкладати, спрямовувати, спрямувати, поспрямовувати, напрямовувати, напрямувати, понапрямовувати, скеровувати, скерувати, поскеровувати, покеровувати, покеруспричинювати, спричинити, поспричинювати, творити, витворювати, витворити, повитворювати, натворювати, натворити, понатворювати, перетворювати, перетворити, попереторювати, створювати, створити, постворювати, утворювати, утворити, повтворювати, удаватися, удатися, повдаватися, улаштовувати, улаштувати, повлаштовувати, устрявати, устряти, повстрявати, утнути, утя-

ти, повтнути, утручатися, утрутитися, повтручатися, чинити, зчиняти, зчинити, позчиняти, спричиняти, спричинити, поспричиняти, учиняти, учинити, повчиняти, див. організовувати, реалізувати, раціоналізувати, формувати
подекадне – подесятково
подестр – посадник італійський
подіти – запроторювати, запроторити, позапроторювати, засатарювати, засатарити, позасатарювати, ховати, заховувати, заховати, позаховувати, поховувати, поховати, сховувати, сховати, посховувати
подіюм – див. платформа
подлиний – достеменний, нестеменний, достотний, справжній, сутий, сущий, власноручний, див. автентичний, оригінальний
поднесь – досі, дотепер
подовгуватий – довгастий
подонки – оденки, див. гуща, седимент, преципітат, фус
(суспільства) – шумовіння, голота, див. босяк, бродяга
подразливий – дратливий
подразнений – роздратований, роздрочений, роз'ятрений, схвильований
подруга – дружка, дружечка, друженька, посестра, посестриця, посестрина, товаришка, приятелька, дружина, дружинна, дружиночка, дружинонька, див. супруг
поетеса – поетка, див. поетик, графоман, пііта
поетик – віршувач, віршар, віршороб, віршомаз, поетисько, поетище, див. графоман, пііта, метроман, версифікатор
поєдинок – див. дуель
пожалуй – мабуть, може, можливо
пожар – пожежа
пожарище – пожежа, пожещисько, пожежище, згарисько, згарище, попелище, димовище
пожарник – пожежник
пожизнений – досмертний
пожилець – житець, мешканець, комірник, див. рентівник
пожилий (людина) – літній, підстаркуватий, доходжалий, див. старик, старушок
пожухнути (світло) – мерхнути, змерхувати, змерхнути, померхнути, померхти, примерхувати, примерхнути, тьмаритися, затьмарюватися, затьмаритися, позатьмаритися, потьмарюватися, потьмаритися, притьмарюватися, притьмаритися, попритьмарюватися, (барва) – див. линяти, (шкіра) – шкарубіти, зашкарунути, зашкарублювати, зашкарубіти, пошкарублювати, пошкарубіти, пошкарубнути
поза – постава, вистать
позади – позад, позаду, ззаду, іззаду, узад, взад
позаштатний – позаскладовий
позаяк – тому що, бо, див. понеже
позволяти – дозволяти, дозволити, зволяти, зводити, призволяти, призволити, див.

зволяти
позвонок (анатом.) – хребець, (шиї) – в'язь, в'язі
позвоночник (анатом.) – хребет, хребтина
поздоровляти – вітати, звітати, повітати, привітати, віншувати, вивіншовувати, вивіншувати, звіншовувати, звіншувати, позвіншовувати, навіншовувати, навіншувати, понавіншовувати, повіншовувати, повіншувати, здоровкати, зіздоровкувати, зіздоровкати, позіздоровкувати, наздоровкувати, наздоровкати, поназдоровкувати, оздоровкувати, оздоровкати, пооздоровкувати, уздоровкувати, уздоровкати, повздоровкувати
позер – пиндюх, принда, див. задавака, хвастун, чванько, спесивий
позив (мед.) – потяг до
позив – це скарга судова
позивальник (суд.) – позивач
позитив – білофото
позитив – додатне
позитивний – додатний, (див. противн. – негатив)
позиція – стан, становище, розташова, див. фронт, положення
позір – вигляд, подоба, вимовка, викрут, див. предлог, повод, претекст, увертка, прибирка, (команд.) – струнко
позірний – гаданий, імовірний, несправжній, неправдивий, показний, див. ілюзорний, фальшивий, утопічний
нозологія (мед.) – давкознавство
позор – ганьба, неслава, сором
позорище – судище, дивовище, ганьбище
позувати – виставлятися, виставитися, повиставлятися, наставлятися, наставитися, понаставлятися, поставлятися, поставитися, розставлятися, розставитися, порозставлятися, уставлятися, уставитися, повставлятися
позумент – позлітка, корунка
поінакшому – інакше
поїдом – їдьма, їдцем, жерцем
поїзд – потяг
поїзд – це див. кавалькада, кортеж, курсування
поїздка – подорож, мандрівка, див. путівка
поїлка – напувалка
поїти – напувати, напоїти, понапувати
пойма – заплава, заплавина
пойма – це див. резервуар
покажчик – див. індекс
показання – показ, зізнанка, свідча, свідоцтво
показуватися – виявлятися, виявитися, повиявлятися, з'являтися, з'явитися, поз'являтися, даватися, датися (у знаки), визначатися, визначитися, повизначати-

ся, позначатися, позначитися
показчик – див. індекс
покара – кара, покута, спокута
покатий – див. пологий
покаяння – каяття
поквитатися – розраховуватися, розрахуватися, порозраховуватися, вираховуватися, вирахуватися, повираховуватися, числити, почислити, вичислювати, вичислити, повичислювати, обчислювати, обчислити, пообчислювати, перечислювати, перечислити, поперечислювати, почислювати, почислити, розподіляти, розподілити, порозподіляти, виподіляти, виподілити, повиподіляти, виплачувати, виплатити, повиплачувати, поплачувати, поплатити, сплачувати, сплатити, посплачувати, кидати, покидати, покинути, відкидати, відкинути, повідкидати, мститися, помститися, див. ізбавлятися
покій – спокій, супокій, упокій, спочин, спочинок, мир, тиша
покій – це див. кімната
покійний – спокійний, спокійнісінький, див. смирний, зговірливий, кроткий, робкий, малодушний
покійний – це мрець
покійник – небіжчик, (вона) – небіжка
поклажа – див. кладь
поклеп – див. клевета, пасквіль, ябеда, інтрига
поклін – уклін, схил, див. уклон
поклонник – залюбленик, залицяльник
поклонятися – уклонятися, уклонитися, повклонятися, нахилятися, нахилитися, понахилятися, похилятися, похилитися, схилятися, схилитися, посхилятися, клякати, клякнути, поклякати, поклякнути, приклякати, приклякнути, поприклякати, склякати, оклякнути, посклякати, уклякати, уклякнути, повклякати, клячіти, клячнути, поклячіти, приклячіти, приклячнути, поприклячіти, склячіти, склячнути, посклячіти, уклячіти, уклячнути, повклячіти, вітати, звітати, див. поздоровляти, поникати, приклонятися
покоїтися – лежати, легти, полегти, спочивати, спочити, спиратися, спертися, основуватися, оснуватися
поколіти – здихати, здохнути, поздихати, подохнути, виздихати, поперевиздихати, пропадати, пропасти, попропадати, мерти, вимирати, вимерти, повимирати, помирати, померти, умирати, умерти, вмерти, повмирати, ґиґнути, зґигнути, погигнути, одубіти, одубти, дуба дати, спрягатися, опрягтися, поопрягатися
покоряти – див. підкоряти
покорятися – див. підчинятися, повинуватися
покража – крадіж, крадіжка, злодійство
покрасивішати – краснішати, закраснішувати, закраснішати, позакраснішувати, покраснішув^и, покраснішати, розкраснішувати, розкраснішати, порозкраснішу-

вати, скраснішувати, скраснішати, поскраснішувати, гарнішати, згарнішувати, згарнішати, позгарнішувати, погарнішувати, погарнішати, угарнішувати, угарнішити, повгарнішувати

покривало – габа, завивало, накривало, покрив, покривка, покрова, серпанок, див. одіяло, пелена, сінь, прикривало

покрій – крій

покровитель – опікун, захисник, оборонець, добродій, див. протектор, меценат, хранитель

покупець – купець, (вона) – купчиня, (дружина) – купчиха, (син) – купченко, (дочка) – купчівна, (дитина) – купченя, купченятко, (убогий) – купчисько, купчинюк

покупка – купно, купівля, викуп, відкуп, докуп, закуп, накуп, покуп, перекуп, розкуп, скуп

покуса – спокуса, зваба, див. соблази

покус – це укус

покушати – покуштувати, закуштовувати, закуштувати, розкуштовувати, розкуштувати, порозкуштовувати, скуштовувати, скуштувати, поскуштовувати, смакувати, висмаковувати, вйсмакувати, повисмаковувати, засмаковувати, засмакувати, зісмаковувати, зісмакувати, позісмаковувати, насмаковувати, насмакувати, понасмаковувати, посмаковувати, посмакувати, пересмаковувати, пересмакувати, попересмаковувати, розсмаковувати, розсмакувати, порозсмаковувати, усмаковувати, усмакувати, повсмаковувати

пол – стать, див. секс

пола (одягу) – омет

полаби – праукраїнці (знімчені на річці Лабі–Ельбі)

полагатися – звірюватися, звірятися, звіритися, позвірюватися, позвірятися, здаватися, здатися, поздаватися, покладатися, покластися, складатися, скластися, поскладатися, сподіватися, сподітися, посподіватися, спускатися, спуститися, поспускатися, духвати, задухвати, подухватч

полагатися – годиться, належати, треба

полевод – рільник, див. хлібороб

полегшення – полегша, полекша, полегкість, попуст, пільга

полемізувати – див. дебатувати, дискутувати, обговорювати

полеміка – суперека, суперечка, пересправа, див. диспут, дискусія

полен – перга

попеститися – ласитися, злашуватися, зласитися, позлашуватися, полашуватися, поласитися, улащуватися, уластитися, вабитися, звабліватися, звабитися, повабліватися, повабитися, уваблюватися, увабитися, зазіхати, зазіхнути, позазіхати, замірятися, заміритися, позамірятися, знаджуватися, знадитися, познаджуватися, спокушатися, спокуситися

полет – літ, виліт, відліт, заліт, зліт, наліт, приліт, проліт, переліт, узліт, уліт, ширяння, шугання, див. польот

подихати – палахкотіти, запалахкотіти, зіпалахкотіти, попалахкотіти, спалахкотіти, палахтіти, палахнути, запалахтіти, попалахтіти, спалахтіти, полуменіти, заполуменіти, зіполуменіти, сполуменіти, полум'яніти, заполум'яніти, зіполум'яніти, сполум'яніти, горіти, вигоряти, вигоріти, повигоряти, догоряти, догоріти, подогоряти, згоряти, згоріти, позгоряти, нагоряти, нагоріти, понагоряти, обгоряти, обгоріти, пообгоряти, перегоряти, перегоріти, поперегоряти, погоряти, погоріти, розгорятися, розгорітися, порозгорятися, світити, висвічувати, висвітити, повисвічувати, засвічувати, засвітити, позасвічувати, насвічувати, насвітити, понасвічувати, освічувати, освітити, поосвічувати, посвічувати, посвітити, просвічувати, просвітити, попросвічувати, розсвічуватися, порозсвічуватися, шугати, шугнути, шугонути, вишугувати, вишугати, вишугнути, повишугувати, зішугувати, зішугати, зішугнути, пошугати

полі... – багато...

поліархія – багатовладдя. (див. противи. монархія)

полігамія – багатоженство

полігенний – багатоджерельний

полігінія – див. полігамія

поліглот – кількамовець

поліглотичний – кількамовний

полігон – багатокутник, (автовий) – біговище, див. вельодром, трек

(військовий) – стрільбище

(будівельний) – будівнище, див. арена, ринг

поліграфічний – друкарський

полідактилія (анатом.) – багатопалість

полідепсія (мед.) – надтоспрага

поліедричний – багатобічний

поліемія (мед.) – багатокрів'я

поліклініка – лічниця, див. клініка, госпіталь, шпиталь, больница

полімерія – багатоскладність

полімерфний – багатоформений

поліно – дровина, оцупок, оцвенок, опецьок, цурпалок, цурпало, колодка, колода, рубанець

поліонімія – багатойменння

поліп (мед.) – пухлинконаріст

поліпеталія (росл.) – багатопелюсковість

полірувати – дощити, вилощувати, вилощити, повилощувати, злощувати, злощити, позлощувати, налощувати, налощити, поналощувати, полощувати, полощити, дискувати, вилисковувати, вилискувати, повилисковувати, злисковувати, злискувати, позлисковувати, налисковувати, налискувати, поналисковувати, полисковувати, полискувати, див. шліфувати

поліса – забезпечнівка

полісаркоза (мед.) – опасистість, загладність, див. плерома, пікнічний
полісемантичний – багатотямкий
полісемія (грам.) – кількотямність. (див. противн. моносемія)
полісиндетон (грам.) – багатосполучниковість
полісинтетичний (грам.) – довгослівний
політеїзм – багатобожжя
політура – див. лак
поліурія (мед.) – сечонадмір
поліфагія (мед.) – ненажерливість
поліфонічний – багатоголосний
поліфтонг – див. поліфонічний
поліхолія (мед.) – жовченадмір
поліхроматичний – багатобарвний
поліцай – охоронич, вартун, вартовий, чатник, чатовий, див. міліціонер
поліцентричний – кількаосередковий
поліція – охорона, варта, див. постерунок
полішинель – блазень, див. арлекін, паяц
полка – полиця, поличка
половий – див. сексуальний
половий – це рудий (віл)
пологий – спадий, спадкий, спадний, спідистий, опадистий, похилий, похилистий, схилий, згористий, розложистий, див. покатий
положення – див. позиція, ситуація
полозки – саниці
поломлений – ламаний, виламаний, зламаний, надламаний, наламаний, обламаний, поламаний, переламаний, розламаний, уламаний
полонитель – полонувач
полоса – смуга, смужка, смужечка, пасмо, пасмуга, пасмужка, пас, пруг, пружок, різа, сталка, сталька, стяга, басаман, (заліза) – скаба, штаба
полосатий – смугастий, смугнастий, смуганистий, смужкуватий, смуговий, смужний, сорокатий
полоскати – полокати, виполокувати, виполокати, повиполокувати, пополокати, сполокувати, сполокати, посполокувати
полосувати – див. колошматити
полуботинки – черевики, див. обув
полуботки – чобітки
полуніч – північ, опівніч, опівночі
получати – див. діставати
получка – див. плата, платіж
полчища – навала, орда, гурма, безліч, сила–силенна, див. легіон, міріяда, много
получчати – кращати, покращати, скрашуватися, скращитися, поскращатися, по-

скращуватися, поліпшуватися, поліпшитися, уліпшуватися, уліпшитися, повліпшуватися, гарнішати, згарнішувати, згарнішати, позгарнішувати, погарнішувати, погарнішати
полюс – бігун, овісся
поля (капелюха) – криси
полявина – див. поляна
поляна – галява, галявина, галявинка, галявка, тал, таловина, прилука, пролісок
полярний – бігунковий
польот – див. полет
помада – масть, див. крем
помазок – квачик, див. кість
помаки – праукраїнці (зболгарщені)
помарка – див. коректа, поправка
померший – див. мертвець, умерший
помикати – див. дискримінувати, дискредитувати, колошматити, ігнорувати, третирувати
помимо – крім, окрім, опріч, поза, без, всупереч
помисел – подум, надум, видум, додум, обдум, задум, замір, намір, гадка
помішляти – див. мислити
помістити (в часописі) – видруковувати, видрукувати, повидруковувати, надруковувати, надрукувати, понадруковувати, подавати, подати, поподавати
помістя – маєток, див. фільварок
поміс – мішанина, покруч
помітка – див. примітка, нотатка, ремарка, марка, аднотація
помітний – видатний, визначний, значний, незвичайний, надзвичайний, важний, поважний, важливий, великий, чималий, славний, відомий, знаний, високопоставлений, показний, див. маркантний, примітний
помітно – озоро, виразно, зобачно, наочно, зовважно, знати
поміха – перешкода, завада, завага, перепона, перечіпка, притичина
поміч – допомога, запомога, підмога, див. попертя
помічати – бачити, побачити, вбачати, вбачити, добачати, добачити, подобачати, зобачати, зобачити, позобачати, убачати, убачити, повбачати, додивлюватися, додивитися, пододивлюватися, зодивляти, зодивити, позодивляти, придивлюватися, придивитися, попридивлятися, роздивлюватися, роздивитися, пороздивлюватися, удивлюватися, удивитися, повдивлюватися, завважувати, завважити, позавважувати, зауважувати, зауважити, позауважувати, постерігати, постерігти, спостерігати, спостерігти, поспостерігати, див. примічати
помічати – це див. маркувати
помічений – зауважений, див. помічати
помічений – зазначений, див. маркувати
поміщати – класти, викладати, викласти, повикладати, підкладати, підкласти, по-

підкладати, покладати, покласти, складати, скласти, поскладати, укладати, укласти, повкладати, притулювати, притулити, попритулювати, розташовувати, розташувати, порозташовувати, ставити, виставлювати, виставити, повиставлювати, відставлювати, відставити, повідставлювати, заставлювати, заставити, позаставлювати, наставлювати, наставити, понаставлювати, обставлювати, обставити, пообставлювати, переставлювати, переставити, попереставлювати, підставлювати, підставити, попідставлювати, розставлювати, розставити, порозставлювати, уставлювати, уставити, повставлювати, улаштовувати, улаштувати, повлаштовувати, див. організовувати, раціоналізувати, уміщати

поміщик – дідич, див. лендлорд

помогати – допомагати, допомогти, подопомагати, запомагати, запомогти, позапомагати, підпомагати, підпомогти, спомагати, спомогти, поспомагати, зараджувати, зарадити, позараджувати, підтримувати, підтримати, попідтримувати, причинятися, причинитися, спричинюватися, спричинятися, спричинитися, сприяти, посприяти, див. попирати, пособляти

помол – мливо, меливо, (заплата) – мірчук, сухомлин, сухомельщина

помологія – овочезнавство

помор – пошесть, помірок, див. епідемія, пандемія, падіж

помордас – поличник, ляпас, лящ, ляпанець

помпа – бунда, бундючість, хиза, див. помпезний, церемоніял, тріюмф, торжество

помпа – див. насос

помпадур – див. самодур

помпезний – величний, пиндючий, напринджений, пихатий, фудульний, гордовитий, поважний, див. спесивий, чванитися

помпувати – смоктати, висмоктувати, висмоктати, повисмоктувати, насмоктувати, насмоктати, понасмоктувати, пересмоктувати, пересмоктати, посмоктати, див. качати

поналежному – належно

понаравитися – сподобати, посподобати, уподобати, повподобати

поневолі – див. мимоволі

понеже – бо, тому що, див. позаяк

понестися – гайнути, згайнути, прогайнути, гнати, погнати, догоняти, догонити, дігнати, подогоняти, здогоняти, здігнати, поздогоняти, надгоняти, надгонити, надігнати, понадгоняти, обгоняти, обігнати, пообгоняти, перегоняти, перегнати, попереганяти, гнатися, погнатися, загонятися, загонитися, загнатися, позагонятися, угонятися, угнатися, повганятися, летіти, полетіти, вилітати, вилетіти, повилітати, злітати, злетіти, позлітати, залетіти, позалітати, налітати, налетіти, поналітати, перелітати, перелетіти, поперелітати, улітати, улетіти, повлітати, линути, полинути, злинати, злинути, позлинати, улинати, улинути, повлинати, маяти, майнути, замаяти, змаяти, див. парити

понижати – знижувати, знизити, познижувати, обнижувати, обнизити, пообнижу-

вати, принижувати, принизити, попринижувати
понині – досі, дотепер, див. донині, нині, сейчас
поні – коник
понікати – див. поклонятися
понімати – второпати, повторопати, сторопати, уторопати, добирати, добрати, дібрати, доглупуватися, доглупатися, подоглупуватися, збагнути, позбагнути, зметикувати, зметикнути, позметикувати, уметикувати, уметикнути, повметикувати, змірковувати, зміркувати, позмірковувати, домірковуватися, доміркуватися, подомірковуватися, намірковуватися, наміркуватися, понамірковуватися, розмірковувати, розміркувати, порозмірковувати, умірковувати, уміркувати, повмірковувати, імкнути, з'ймкнути, поімкнути, кмітити, зікмітувати, зікмітити, позікмітувати, докмітувати, докмітити, подокмітувати, віокмітувати, покмітити, скмітувати, скмітити, укмітувати, укмітити, розуміти, зрозуміти, урозуміти, розчовпувати, розчовпати, порозчовпувати, розчолопувати, розчолопати, порозчолопувати, розчумувати, розчумати, порозчумувати, розчухувати, розчухати, порозчухувати, розшолопувати, розшолопати, порозшолопувати, розшулічувати, розшулічити, порозшулічувати, тямити, стямувати, стямити, постямувати, утямувати, утямити, повтямувати, усвідомлювати, усвідомити, поусвідомлювати, шупити, зушупувати, зушупити, позушупувати, пошупувати, пошупити, шурупати, зішурупати, пошурупати
понімати – це ловити
поновлення – понова, поновини
понос (мед.) – бігунка, дрісня, отроба, червінка, див. дизентерія, діярея, пронос
понт – море
Понт Евксинський – Руське (Чорне) море
понтифікат – папство
понтон – човен, див. судно, лодка
пантонер – мостовик
понурий – похнюпа, похнюпий , насумрений, сумний, сумовитий, зажурений, журливий, тужливий, хнюра, маркіта, див. меланхолік, гіпохондрик, песиміст, печальний
понурювати (голову) – похнюплювати, похнюпити, похнюплюватися, похнюпитися, посуплювати, посупити, схилювати, схилити, посхилювати, похилювати, похилити, див. опускати, потуплювати
пончик – пампушка
понятливий – кмітливий, тямкий, тямовитий, метикуватий, схопний, схопливий, див. бистрий, примітливий, топковий
поняття – тямка, тяма
поодаль – віддаля, звіддаля, здаля, здалі, здалік, здалеки, здалека, здалеку, віддалеки, звіддалеки, віддалік, звіддалік, удалені, удалечині, див. осторонь
поодинокий – окремий, відокремлений, опрічний, нарізний, вирізнений, порізне-

ний, роз'єднаний, частковий, випадковий, незвичайний, див. особливий, одиночний, небувалий, унікальний, сепеатний, сингулярний
по-отецьки – як батько
попадати – влучати, влучити, повлучати, налучати, налучити, поціляти, поцілити, уціляти, уцілити, повціляти
попадатися – здибувати, здибати, здибати, поздибувати, надибувати, надибати, понадибуватти, подибувати, подибати, зустрічати, зустріти, зустрінути, позустрічати, нагодитися, знагодитися, принагодитися, унагодитися, наражуватися, наражатися, наразитися, понаражуватися, опинятися, опинитися, поопинятися, перепадати, перепасти, поперепадати, стискатися, стискнутися, постикатися, зіткатися, зіткнутися, стрівати, стрінути, стріти, пострівати, зустрівати, зустріти, позустрівати, траплятися, трапитися, натраплятися, натрапитися, понатраплятися, потраплятися, потрапитися, страплятися, страпитися, постраплятися
попереджуючий (засіб) – запобіжний, захисний
попертя – підтримка, див. поміч
поперхнутися – похлинатися, похлинутися, захлинатися, захлинутися, позахлинатися, схлинатися, схлинутися, посхлинатися
попечитель – опікун, (вона) – опікунка, (дружина) – опікунша, див. куратор
попирати – підтримувати, підтримати, попідтримувати, утримувати, утримати, повтримувати, допомагати, допомогти, запомагати, запомогти, позапомагати, див. помогати, пособляти
пописуватися – визначуватися, визначитися, повизначуватися, виказуватися, виказатися, повиказуватися, указуватися, указатися, повказуватися, виставлятися, виставитися, повиставлятися, див. демонструвати
попідводний – підводний
попідземний – підземний
поплавок – плавецька, ґалаґан, балберка, балберочка, див. бакен
поповняти – див. подвизатися
поповняти – це заповнювати
пополам – навпів, упів, спів
пополудні – сполудня
попона – дерга, паполома
поправка – правка, виправа, виправка, див. коректа, помарка
поправляти – див. ремонтувати
поправлятися – видужувати, видужати, повидужувати, одужувати, одужати, поодужувати, вичунювати, вичуняти, повичунювати, очунювати, очуняти, поочунювати, вичухуватися, вичухатися, повичухуватися, оговтуватися, оговтатися, пооговтуватися, оклигувати, оклигати, оклигнути,
поправлятися – обсмикуватися, обсмикнутися, обсмикатися, пообсмикуватися, чепуритися, вичепурюватися, вичепуритися, повичепурюватися, зічепурюватися, зічепуритися, позічепурюватися, начепурюватися, начепуритися, поначепурюва-

тися, почепурюватися, почепуритися, причепурюватися, причепуритися, попричепурюватися
поприще – поле, царина, див. арена, нива
попрікати – докоряти, докорити, дорікати, дорікти, дорікнути, нарікати, наректи, нарікнути, урікати, уректи, урікнути, дотинати, дотнути, дотяти, картати, викартати, скартати
попугай – папуга
популярна (людина) – знана, загальнознана, відома, шанована, улюблена, див. видатний, замітний
(мова) – зрозуміла, загальнозрозуміла, посполіта, людова
популяційний – люднестевий
популяция – людність, залюдненість
попурі – писнев'язанка
попусту – даремно, надаремно, надармо, даром, дарма, марно, намарно, подурному
попутний (вітер) – побіжний, ходовий
попутник – подорожач, подорожний
попутно – побіжно, водночас, разом
попущення – попуст, потур, див. потачка
поражати – бити, розбивати, розбити, порозбивати, вибивати, вибити, повибивати, збивати, збити, позбивати, забивати, забити, позабивати, набивати, набити, понабивати, перебивати, перебити, поперебивати, побивати, побити, убивати, убити, повбивати, трощити, потрощити, розторощувати, розторощити, порозторощувати, сторощувати, стороїдити, постороїцувати
поражати – дивувати, здивовувати, здивувати, поздивовувати, подивовувати, подивувати, удивовувати, удивувати, повдивовувати, вражати, вразити, повражати, приголомшувати, приголомшити, поприголомшувати
пораження – поразка
порваний – подертий, роздертий, розідраний, видертий, надертий, обдертий, передертий, передраний, дрантивий, шматований, зішматований, пошматований, розшматований, висотаний, див. обірваний
порив – запал, захоп, відрух, див. ентузіязм
поривання – див. порив
поривати (почуття) – вабити, повабити, зваблювати, звабити, позваблювати, приваблювати, привабити, поприваблювати, вести, повести, наводити, навести, понаводити, приводити, привести, поприводити, залучувати, залучити, позалучувати, злучувати, злучити, позлучувати, прилучувати, прилучити, поприлучувати, запалювати, запалити, позапалювати, розпалювати, розпалити, порозпалювати, зацікавлювати, зацікавити, позацікавлювати, захоплювати, захопити, позахоплювати, ухоплювати, ухопити, повхоплювати, збуджувати, збудити, позбуджувати, надити, понадити, знаджувати, знадити, познаджувати, принаджувати, принадити, по-

принаджувати, надихувати, надихати, надихати, надихнути, натхнути, оживлювати, оживити, пооживлювати, зіживлювати, зіживити, нести, понести, виношувати, винести, повиношувати, заносити, занести, позаносити, наношувати, нанести, понаношувати, переношувати, перенести, попереношувати, приношувати, принести, поприношувати, розношувати, рознести, порозношувати, підіймати, підійняти, попідіймати, здіймати, здійняти, поздіймати, привертати, привернути, попривертати, завертати, завернути, позавертати, звертати, звернути, позвертати, навертати, навернути, понавертати, проймати, пройняти, спроймати, спройняти, поспроймати, розпалювати, розпалити, порозпалювати, спалахувати, спалахнути, поспалахувати, спонукувати, спонукати, спонукати, поспонукувати, поспонукати, тягти, потягти, потягнути, втягувати, втягнути, повтягувати, притягувати, попритягувати, утягувати, утягнути, прихиляти, прихилити, поприхиляти, перехиляти, перехилити, поперехиляти

поривчастий – бурхливий, збуревний, навальний, надхнений, запальний, захопний, захопливий

поризма – висновок, див. конклюзія

пористий – шпарий, шпарний .

порівну – однаково

порівнюючий – порівняльний

порідіти – обріднювати, обрідніти, пообріднювати, зібріднювати, зібрідніти, позібріднювати

порідко – деколи, подеколи, інколи, іноді, часом, часами, порою, коли-не-коли, як-коли, десь-колись

порізно – наріжно, окремо, зокрема, поодинці, див. осібно, сепаратний, роздільно

порнографічний – сороміцький, соромотний, статєвозбочний

порнографія – статтевобруд, соромота, див. страм

порода – поріддя, див. раса

(коней) – завод

породи – це народження дитини

порозумніти – розумнішати, порозумнішати, нарозумнішуватися, нарозумнішатися, понарозумнішуватися

порок – вада, хиба, ґандж, ханджа, слабість, хвороба, брак

пором – порон

по-російськи – московською мовою

пороти (бити) – див. колошматити

порочити – див. дискредитувати

порочний – ґанджовитий, див. порок

порочність – див. порок

Порта – Туреччина

порталь – ґанок, див. портик

портативний – переносний

портик – ґанок, присінок, див. порталь, периптер, вестюбль, притвор
портки – штани, див. брюки
портмоне – гаман, гаманець, гаманяка, калитка, капшук, киса, див. пулярес
порто – пересилоплата
порто–франко – безмитапорт
портплед – торба (дорожна), див. сума, мішок, рюксак
портрет – образ, подоба, подобизна, поличчя
портсигар – цигарничка
порттабак – тютюнка, тютюниця
портфель – тека, течка, див. сумка
портшез – крісло розкладане
портянка – онуча
портьєр – дверник, див. швейцар
портьєра – заслона, див. занавіска
поруватий – див. пористий
поруга – зневага, знеслава, образа
порука – зарука, запорука
поручати – доручати, доручити, подоручати, припоручати, припоручити, попри-поручати, приручати, приручити
поручатися – заручатися, заручитися, позаручатися
поручитель – заручник
порфіра – керея королівська
порфіровий – шарлотний, багряний, див. багровий, пурпурний
порфірогенет (титул) – багрянородний
порхати – пурхати, пурхнути, випурхувати, випурхнути, повипурхувати, спурхувати, спурхнути, поспурхувати
порція – пайка, давка, даванка, див. доза, раціон
порча – псув, зіпсуття, збава, нівеч
поршень – толок, див. плунжер
поряд – поруч, обруч, опліч, попліч, побіч, обіч, обік, побік, біля, побіля
порядковий – черговий, наступний
порядний – чесний, сумлінний, довірний, довірянний, статечний, поважний, розважний, значний, визначний, шановний, добродійний, щирий, культурний, див. солідний, презентабельний
порядно – чимало, чималенько, доволі, незле, непогано, досить
порядок – поладок, лад, черга, див. строй, турнус
порядок – це охайність
посад – селище, оселя, передмістя, див. поселення, пригород, підгороддя, слобода
посадочний (літак.) – осадчий
(рослин.) – садівний
посадський – підміський, селищний

посадчик – селюк, селюх, осельник, див. імігрант
посадник – це див. бургомістр, мер
посвідчення – посвідка
посвідчення – це дія
поселенець – див. посадчик
поселений – оселений, заселений
поселення – оселя, селище, див. посад, пригород, слобода
поселок – див. посад
поселяти – оселювати, оселяти, пооселювати, заселювати, заселити, позасолювати, пересолювати, переселити, попереселювати, розселювати, розселити, порозселювати, осаджувати, осадити, поосаджувати, скошувати, окошити, поскошувати
посемейство – родина
посесія – винайом, див. концесія, оренда, рент
посесор – винайомник, державець, див. орендар
посильний – післанець, див. кур'єр
посильний – це по змозі
посилатися (на) – покликатися, покликатися, здаватися, здатися, поздаватися фільдегер, посланник
посібник (шкільний) – підручник, довідничка, див. підручник
посів – сівба, див. всходи
посімейному – родинно
поскрібки – вишкребки, ошкребки
посланник – післанець, посол, див. посильний, амбасадор
послання – див. маніфест, універсал, декларація, проклямація
послідній – останній, остатній, остаточний, залишковий
пословиця – приказка, приповідка, приповістка, прислів'я, промовка
послужанка – служка, служниця, послугачка, наймичка, покоївка
послушник (монастир.) – підчернець, бентег
послушно – слухняно
посмішище – посміховисько, сміховисько, глум, див. посмішка
посмішка – глуз, глум, кпини, осміж
посмішка – усміх, усмішка, осміх, осмішка
пособа – допомога, запомога, див. помогати, пособляти
пособляти – див. підсобляти, помогати, попирати, заботитися, охороняти
посовіти – див. соловіти
посоромно – соромно, сором, соромливо, сором'язно
посох – патериця, палиця, келеп, див. жезл, кадуцей, палка
поспівати (час) – устигати, устигнути, устигти, встигати, встигнути, встигти, повстигати, вистигати, вистигти, повистигати, настигати, настигнути, настигти, понастигати, постигати, постигнути, постигти, здогоняти, здогонити, здогнати, (овочі) – див. спіти, приспівати

пост – посада
пост – стійка, чата, див. постерунок
поставка – постача, дестава
поставляти – постачати, постачити, достачати, достачити, подостачати, настачувати, настачити, понастачати, забезпечувати, забезпечити, позабезпечувати, привозити, привезти, попривозити, навозити, навезти, понавозити, розвозити, розвезти, порозвозити, приносити, принести, поприносити, наносити, нанести, понаносити, розносити, рознести, порозносити
поставщик – постачальник
постамент – див. п'єдестал
постанова – ухвала
постановка – постава
постановляти – ухвалювати, ухвалити, поухвалювати, схвалювати, схвалити, посхвалювати, прирікати, приректи, поприрікати, ураджувати, урадити, повраджувати
постановник (театр.) – виставник
постарати – запоподати, запопасти, позапоподати, збирати, визбирувати, визбирати, повизбирувати, назбирувати, назбирати, поназбирувати, позбируватл, позбирати, призбирувати, призбирати, попризбирувати, здобувати, здобути, поздобувати, видобувати, видобути, повидобувати, набувати, набути, понабувати, роздобувати, роздобути, пороздобувати, знаходити, знайти, познаходити, придбавати, придбати, попридбавати, складувати, складати, скласти, поскладувати, поскладати, наскладувати, наскладати, понаскладувати, див. старатися, діставати, устарати
постдилювіяльний – попотоповий
постепенно – ступневе, помалу, поволі, звільна, повільно, гайно, неквапно, скволу, спроквола
постеріорі – з досвіду, (див. противн. апріорно)
постерунок – варта, чата, див. пост, поліція
постигати – діятися, подіятися здіюватися, здіятися, поздіюватися, коїтися, скоюватися, скоїтися, поскоюватися, укоюватися, укоїтися, повкоюватися, падати, упасти, випадати, випасти, повипадати, нападати, напасти, понападати, спадати, спасти, поспадати, побивати, побити, прибивати, прибити, поприбивати, розбивати, розбити, сколочуватися, сколотитися, посколочуватися, спіткатися, спіткнутися, поспіткатися, ставатися, статися, поставатися, траплятися, трапитися, потраплятися, натраплятися, натрапитися, понатраплятися, потраплятися, потрапитися, страплятися, страпитися, постраплятися, (розумом) – багнути, збагнути, розуміти, розуміти, порозуміти
постигати – це похолонути
постилий – осоружний, збридлий, обридлий, огидлий, остогидлий, остогиджений, докучливий, надокучливий, докучний
поститися – постити, випестити, запостити, напостити, перепостити, попостити,

пропостити, спостити, упостити
постійний – сталий, усталений, неустанний, невгавний, незмінний, непорушний, повсякчасний, невпинний, тривалий, тривкий, твердий, див. систематичний
постіль – лігво, ліжко, ліжечко, постеля, див. койка, кровать, ложе, одр
постовий – чатовий, вартовий, вартівник, див. часовий, поліцай
посторонитися – поступатися, поступитися, відступатися, відступитися, оступатися, оступитися, поодступатися, відхилятися, відхилитися, повідхилятися, ухилятися, ухилитися, повхилятися, відходити, відійти, повідходити, звертати, звернути, позвертати, збочувати, збочити, позбочувати
посторонній – чужий, побічний, див. сторонній
посторонь – див. осторонь
постоялець – див. квартирант, жилець, рентівник
постоялий двір – заїзд, гостинниця, див. мотель
постремум – останнє слово
постскриптум – ДП (дописка)
постулят – вимога, засновок, теза, див. аксіома
поступати – братися, узятися, повзятися, виступати, виступити, повиступати, заступати, заступити, позаступати, наступати, наступити, понаступати, підступати, підступити, попідступати, приступати, приступити, поприступати, переступати, переступити, попереступати, діяти, подіяти, заподіювати, заподіяти, позаподіювати, сподіювати, сподіяти, посподіювати, наподіювати, наподіяти, понаподіювати, завертати, завернути, позавертати, звертати, звернути, позвертати, вивертати, вивернути, повипостфактум, вертати, навертати, навернути, понавертати, обертати, обернути, пообертати, перевертати, перевернути, поперевертати, повертати, повернути, обходити, обійти, пообходити, виходити, вийти, повиходити, відходити, відійти, повідходити, переходити, перейти, попереходити, перекидатися, перекинутися, поперекидатися, накидатися, накинутися, понакидатися, прикидатися, прикинутися, поприкидатися, поводитися, повестися, показуватися, показатися, виказуватися, виказатися, повиказуватися, сказуватися, сказатися, посказуватися, прийматися, приймитися, поприйматися, пристосовуватися, пристосуватися, попристосовуватися, достосовуватися, достосуватися, подостосовуватися, застосовуватися, позастосовуватися, робити, виробляти, виробити, повиробляти, наробляти, наробити, понароблювати, обробляти, обробити, пообробляти, переробляти, переробити, попереробляти, підробляти, підробити, попідробляти, уробляти, уробити, повробляти, триматися, дотримуватися, дотриматися, подотримуватися, стримуватися, стриматися, постримуватися, удаватися, удатися, повдаватися, удавати, удати, повдавати, чинити, учиняти, учинити, вчиняти, вчинити, повчиняти, зічиняти, зічинити, спричиняти, спричинити, поспричиняти, ставитися, поставитися, зіставлятися, зіставитися, позіставлятися, наставлятися, наставитися, понаставлятися, див. реагувати
поступати (в школу) – вступати, вступити, повступати (до школи)

поступок – вчинок, витівка, збиток
постфактум – по факті
посуда – посуд, посудина, судина, нання, щербань
посуда – бабник, бакир, балія, бацанка, баняк, банячок, банька, барило, барилко, барильце, барилечко, барилечка, бариляка, басамання, беребениця, бербівка, бочка, бочечка, бодня, бунька, бута, бунька, бута, буша, ваган, вагани, ваганки, варпеха, варишка, варійка, варівник, варінча, вербениця, вертьога, виднівка, винівка, відливало, відник, відниха, відро, відерко, відерце, відеречко, водяник, водянка, водянчик, гаргала, гелета, гладишка, гладуш, гладиш, глек, глечик, глечичок, горнець, горня, горнятко, горночек, горща, горщик, горщечок, горщок, горщище, грушаник, грушанка, гавзун, гаргала, гелета, гелетя, двійник, джбан, джбанок, джбаночок, дзбан, дзбанок, дзбаночок, діж, діжа, діжечка, діжниця, діжчина, дійниця, дійник, довжанка, друбляк, жбан, жбанок, жбаночок, збанок, збаночок, збаня, кавратка, каганець, каганчик, кадіб, дадуб, кадка, казан, казанок, казаночок, казанина, калениця, кандійка, кондійка, капустійник, капустянка, каравка, карафа, карафочка, карватка, карнавла, катлама, кашник, келех, келих, келешок, келишок, киця, ківш, ківшик, кілаш, кінка, ковганка.канівка, кановка, копистка, кописточка, корчага, коршовик, коряк, корячок, кубка, кулешник, куман, куна, кухва, кухвачка, кухлик, кухличок, кухлятка, кухоль, маджер, маджир, макітра, макітерка, макітрина, макогін, макортик, маценя, маценятко, мацінча, миска, мисочка, мисча, мисчина, носатка, ополоник, ополоничок, павлик, паньва, пательня, питун, підворотень, плесканка, плоскун, пляха, пляшка, плящина, покотило, полібічок, полоник, полувавниця, полумисок, полумисочок, помийниця, поставець, пугар, пугарчик, путера, путина, путня, пушка, рафка, ринка, риночка, рогач, рогачик, роглик, саган, саганик, саганчик, саганець, сивуляк, сипанка, сікарня, сікач, сікачка, скепець, сковорода, сковородяка, сковорідочка, сподок, сподочок, ставець, стовбун, сулія, теганька, тежик, тижбір, толов, фаска, фасочка, фасчина, филижанка, фіртка, флейтух, цебер, цебро, цебрил, цеберка, цеберко, цебрина, цябро, чара, чарка, чарочка, чаронька, чарчина, чвертівка, чобан, шанк, шанка, шаплик, шапличок, шклянка, шкляниця, шклянчина, шполик, шумівка, щербинча
посягати – замірятися, заміритися, позамірятися, зазіхати, зазіхнути, позазіхати, важитися, зважуватися, зважитися, позважуватися, див. претендувати
посьолок – див. поселок
поташ – юшка, див. бульйон, розсіл, їда
потайний – див. секретний, сокровенний
потаміда – русалка, див. німфа, фея, сирена
потамографія – річкоопис
потамологія – річкознавство
потамофобія – річкожах
потаскуха – див. розпутниця, проститутка
потачка – попуст, потур, див. попущення

потемки – сутінок, сутінки, сутінь, присмерк, присмерки, півморок, змерки, померки, поночі, див. півсвітко
потентат – можновладця, володар, див. магнат
потенція – змога, спроможність, здатність, сила
потенціял – див. потенція
потенціяльний – спроможний, можливий, здатний, приспаний, прихований
потеря – втрата, згуба
потихеньку – тихенько, тихесенько, тихісінько, тихцем, стихенька, тихо, мовчки, нишом, нишом–тишком, нищечком, потай, потайці, потаємці, таємно, поволі, поволеньки, помалу, помаленьку, поманеньку, поманесеньку, див. крадьки, тайком, секретно, конфідентно
потік – злива, див. ливень
потік – це струмок
потіха – розрада, порада, розвага, забава
потішний – забавний, розваговий, штукарський
потомок – нащадок
потомственний – спадковий, родовий, з діда–прадіда
потомство – рід, нащадки
потому – потім, далі, відтак, після, опісля, згодом, пізніше
потоп – потопа, затопа, залива
потрохи – тельбухи, гелюх
потрошити – тельбушити, вительбушувати, вительбушити, повительбушувати, потельбушувати, потельбушити, стельбушувати, стельбушити, постельбушувати, патрати, випатрувати, випатрати, повипатрувати, напатрувати, напатрати, понапатрувати, спатрувати, спатрати, поспатрувати
потрясати (почуття) – приголомшувати, приголомшити, поприголомшувати, зворушувати, зворушити, позворушувати, розворушувати, розворушити, порозворушувати, вражати, вразити, повражати, ошелешувати, ошелешити, поошелешувати
потрясти – див. трясти, трястися
потрясаючий – разючий, приголомшливий, ошелешливий, вражливий, зворушливий
потрясення – див. шок
потуплювати (голову) – див. понурювати, опускати
потухати – див. тухнути
потягнення – тяг, потяг, крок, захід, чин
потьок – струм, струмінь, струмок, струмочок, струмінець, струминка, теча, течія, течійка, цівка, цівочка, плив, виплив, доплив, наплив, розплив
по-українськи – українською мовою
поучення – поука, казань, див. проповідь
похабний – бридкий, бридотний, гидкий, гидотний, огидний, огидливий, неподобний, непристойний, поганий, припоганий, паскудний, препаскудний, сороміцький,

соромітницький, соромітний, срамотний, хирний, хиренний, хирявий, див. порнографічний, пошлий, вульгарний
по-хозяйськи – господарче
похвала – хвала, вихвала, схвала
похвальний – хвальний, схвальний, ухвальний, прихильний
похватитися – схаменуватися, схаменутися, посхаменуватися, охаменуватися, схаменутися, поохаменуватися, охануватися, оханутися, пооханувати, похоплюватися, похопитися, схоплюватися, схопитися, посхоплюватися, кидатися, кинутися, покидуватися, покидатися, попокидуватися, опам'ятовуватися, опам'ятуватися, опам'ятатися, поопам'ятовуватися, стямлюватися, стямлитися, постямлюватися, хапатися, хапнутися, ухопитися, див. хватати
похватко – хапки, хапком, хапкома, квапно, поквапне, хутко, швидко, шпарко, навальне, жваво, метко, моторно, див. протягом
похватний – вигідний, відповідний, гожий, догідний, допоміжний, здалий, зручний, корисний, начасний, підручний, придатний, сприятливий, слушний, див. напохваті
похватом – див. похватко, напохваті
похідна – хода
похітливий – хтивий, ненатля, ненатлий, жагливий, жагучий, пожадливий, палкий, запальний, див. ненаситний, слабострасний
похитлівість – хтивість, хіть, жага, жадоба, потяг, згага, Прага, спрага
похіть – див. похитлівість
похмурий – насумрений, похнюпний, смутний, хмарний, див. меланхолік, гіпохондрик, песиміст
поход (у вазі) – надмір
похожий – подібний, викапаний, жихлий
погожий – це сприятливий
по-хорошому – добре, добряче
почва – ґрунт, земля
почва – основа, підстава, підвалини
почережно – за чергою
почерзі – див. почережно
почерк – письмо, рука, рукопис, див. манускрипт
починатель – див. ініціятор, забіяка
почитати (богів) – визнавати, визнати, повизнавати, див. поклонятися, (людей) – поважати, поважити, шанувати, пошановувати, пошанувати, ушановувати, ушанувати, повшановувати
почім – яка ціна
почім (знати) – звідки, звідкіля, звідкіль
почка (анатом.) – нирка, (рослин) – брунька, буб'яшок, брость, пуп'янок, пуп'яшок, пуп'яшечок

почти – майже, сливе, сливень, мало не, трохи не, за малим не
почутити – видчувати, відчути, повідчувати, зачувати, зачути, позачувати, почувати, почути, учувати, учути, повчувати
почуттєвість – чутливість, чулість, чуйність
пошлий – див. похабний, вульгарний
пошлість – гидотство, паскудство, непристойність, див. похабний, вульгарний
пошляк – паскудник, паскуда, гидота, наволоч, погань, див. хам
поштамт – пошта
поштиво – ввічливо, ґречно, чемно, шанобливо
поштмейстер – поштокерівник
поштувати – частувати, зічастовувати, зічастувати, позічастовувати, обчастовувати, обчастувати, пообчастовувати, перечастовувати, перечастувати, поперечастовувати, почастувати, участовувати, участувати, повчастовувати, гостити, вигощувати, вигостити, повигощувати, зігощувати, зігостити, позігощувати, нагощувати, нагостити, понагощувати, погощувати, погостити, пригощувати, пригостити, попригощувати
поштучно – відкусника
пощада – уласкава, уласка
пощадити – уласкавлювати, уласкавити, повласкавлювати, милостивити, змилостивлювати, змилостивити, позмилостивлювати, умилостивлювати, умилостивити, повмилостивлювати, дарувати, подарувати, здаровувати, здарувати, поздаровувати, звільнювати, звільнити, позвільнювати, увільнювати, увільнити, поувільнювати, зглядуватися, зглядатися, зглянутися, позглядуватися, позглядатися, див. милосердствувати
пощочина – див. мордас
появлення – з’ява, з’явище, об’ява, вияв, виява
пояс – пас, пасок, пасочок, пасина, черес, чересок, перезок, підперез, опереза, оперезка, бокур, бокурія, бочкур, гайта, шиток
пояс – смуга, смужка, смужечка, пасмуга, стяга, стяжка, стяжечка, сталка, сталька, попруга, різа
поясниця – крижі, поперек
пояснювати – див. коментувати, інтерпретувати, роз’яснювати, товмачити
пояснювальний – тлумачний
ППУ – по призначенню українець (кацап)
правий – див. правильний
правий – це противн. до лівий
правило – припис
правило – це див. лінійка
правильний – поправний, правдивий, слушний, справедливий
правильно – поправне, правдиво, слушно, далебі
правитель – владар, володар, владця, голова, господар, державець, кермач, керів-

ник, можновладець, моцьпан, пан, начольник, провідник, управитель, див. директор, принципал, шеф
правитель – це див. губернатор
правительство – уряд
правління – уряд, управа, керівництво, див. дирекція
правовірний – правдовірий
правомірний – правний, законний, див. юридичний
правомочний – правосильний, правоважний, правовладний, чинний, дійовий, важний
правопорядок – праволад, лад, правовість, див. юстиція
правосторонній – правобічний, правобережний
правосуддя – справедливість, див. юстиція
правофланговий – правокриловий, див. фланг
прагматик – див. реалітетник, конформіст, опортуніст, хамелеон
празник – свято
празнувати – святкувати, висвятковувати, висвяткувати, повисвятковувати, зісвятковувати, зісвяткувати, позісвятковувати, насвятковуватися, насвяткуватися, понасвятковуватися, пересвятковувати, пересвяткувати, попересвятковувати, посвятковувати, посвяткувати, просвятковувати, просвяткувати
прайскурант – цінник
практика – досвід, вправи, спроба, випроба, див. експеримент
практика – звичай, ужиток, побут
практикант – челядник, управник, див. стажер
практикувати – вправлюватися, вправитися, повправлюватися, заправлюватися, заправитися, позаправлюватися, управлюватися, управитися, повправлюватися, досвідчуватися, досвідчитися, подосвідчуватися, зідосвідчуватися, зідосвідчитися, позідосвідчуватися, надосвідчуватися, надосвідчитися, понадосвідчуватися, подосвідчитися, удосвідчуватися, удосвідчитися, повдосвідчуватися, див. засвоювати, наловчитися, освоювати, стажувати
практичний – досвідний, ужитковий, ужиточний, придатний
прапороносець – хорунжий
прапорщик – див. прапороносець
праса – тискарка
прасол – крамарчина, див. торговець
прах – порох, порохи, див. труп
прахом (пішло) – внівець, унівець, нанівець, наніщо, уніщо, безужиточно, безхосенно, даремно, надаремно, марно, намарно
прачка – праля
прачкарня – пральня
праща – швигалка, швиргатка, кидька, див. катапульта, метавка
праязик – прамова

преамбуля – вступ, див. пролегомена, прелімінарний, продром, увертюра
пребенда – майно (церковне)
превалювати – переважати, переважити, попереважати, перевершувати, перевершити, поперевершувати, перевищувати, перевищати, перевищити, поперевищувати
превентивний – запобіжний
превосходительство (титул) – превисокість
прегнація (мед.) – вагітність
предвиджувати – передбачувати, передбачати, попередбачувати, зобачувати, зобачити, позобачувати
предводитель – провідник, проводир, голова
предестинація – див. мойра, судьба, фатум, фортуна
предетермінізм – призначення, див. призвання
предецесор – попередник
предикат (грам.) – присудок
предикація – передбача, завбача
предиспозиція (мед.) – нахил, схильність
предлог – вимовка, притока, приключка, викрут, причіпка, див. претекст, придирка, повод, позір, привід, увіртка
предмет – річ, надібок, тема, виклад
предметний – речовий, наочний
предсідатель – див. предсідник
предсідник – голова, (вона) – головчйня, (дружина) – головиха, син) – головченко, (дочка) – головчівна, (дитина) – головченя, головченятко
представлення – знайомлення, знайомство, уява, (театр) – вистава, див. спектакль
представляти – знайомити, познайомити, зазнайомлювати, зазнайомити, позазнайомлювати, перезнайомлювати, перезнайомити, поперезнайомлювати, див. презентувати
представляти (театр.) – ставити, поставити, виставляти, виставити, повиставляти, грати, зіравати, зіграти, позіравати, відіравати, відіграти, повідіравати, перегравати, переграти, попереграваті, зображувати, зображати, зобразити, позображувати
представляти – визначувати, визначити, повизначувати, вказувати, вказати, повказувати, показувати, показати, указувати, указати, вчити, навчати, навчити, понавчати, повчати, повчити, учити, повчити, давати, дати, видавати, видати, повидавати, надавати, надати, понадавати, передавати, передати, попередавати, подавати, подати, роздавати, роздати, пороздавати, доводити, довести, подоводити, наводити, навести, понаводити, заступати, заступити, позаступати, казати, сказати, вказувати, вказати, повказувати, показувати, показати, указувати, указати, малювати, вимальовувати, вималювати, повимальовувати, змальовувати, позмальовувати, намальовувати, намалювати, понамальовувати, наводжувати, наводити, навести,

понаводити, прикидатися, прикинутися, поприкидатися
представник – уповноважений, заступник, відпоручник, речник, посол, див. агент, адвокат, емісар, репрезентант, синдик
предшествувати – передувати, попередувати, випереджувати, випереджати, випередити, повипереджувати, повипереджати, спереджувати, спереджати, спередити, поспереджувати
пред'являти (документ) – показувати, показати, виказуватися, виказатися, повиказуватися, давати, подавати, подати, (вимогу) – вимагати, вимогти, повимагати, домагатися, домогтися, подомагатися, правити, виправляти, виправити, повиправляти, справляти, справити, посправляти
прежній – колишній, давніший, передший, передніший, попередній, дотеперішній, минулий, давноминулий
прездоровий – див. здоровезний, здоровило
презент – дарунок, подарунок, ралець, крижмо, даток, даровизна
презентабельний – показний, поставний, поважний, значний, визначний, статечний, див. імпозантний, солідний, порядний
презентувати – дарувати, видаровувати, видарувати, повидаровувати, надаровувати, надарувати, понадаровувати, обдарувати, пообдаровувати, роздаровувати, роздарувати, пороздаровувати
презентувати (когось) – див. представляти, репрезентувати
презервативний – див. превентивний
презерва – див. консерва
президія – головство
презирати – ганьбувати, зганьбовувати, зганьбувати, позганьбовувати, оганьбовувати, оганьбувати, пооганьбовувати, поганьбовувати, поганьбувати, зневажувати, зневажати, зневажити, позневажувати, нехтувати, знехтовувати, знехтувати, познехтовувати, понехтовувати, понехтувати, погорджувати, погорджати, погордити, упосліджувати, упосліджати, упослідити, поупосліджувати, див. дискримінувати, ігнорувати, мальтретитувати
презирство – погорда, зневага, огида
презрений – див. мерзотний
презумпція – припуск, імовірність
преісподня – пекло, див. ад, чистилище, тартар
прейскурант – див. прайскурант
прекарний – умовний, залежний, непевний
преклонятися – кланятися, уклонятися, уклонитися, повклонятися, клякати, клякнути, поклякати, оклякати, оклякнути, посклякати, клячати, клячіти, поклячати, уклячати, уклячіти, повклячати, падати, попадати, упадати, упасти, повпадати, плазувати, поплазувати, заплазувати, сплазувати, хилитися, похилятися, похилитися, схилятися, схилитися, посхилятися, шанувати, зішановувати, зішанувати, позішановувати, пошановувати, пошанувати, ушановувати, ушанувати, повшано-

вувати
прекраснодушний – прегарний, добрячий, див. милий, симпатичний, привітний
прелат – єпископ
прелесть – краса, чар, чарівність
прелігент – доповідач, промовець, див. референт
прелімінарний – вступний, попередній, підготовчий, див. інтродукція, прелюдія, продром, прелетомена, преамбуля
прелюдія – заспів, загра, вступ, початок, див. увертюра
прем'єр – голова уряду, див. райхсканцлер
прем'єра – вистава (перша)
премилий – див. милий
преміненція – див. пріоритет, привілей
преміса – засновок (див. противн. конклюзія)
преміювати – надгороджувати, надгородити, понадгороджувати, нагороджувати, нагородити, понагороджувати, винагороджувати, винагородити, повинагороджувати, надплачувати, надплатити, понадплачувати, переплачувати, переплатити, попереплачувати, наддавати, наддати, понаддавати, додавати, додати, пододавати, обдаровувати, обдарувати, побдаровувати, ударовувати, ударувати, повдаровувати, див. прибавляти
премія – надплата, надвинагорода, надгорода, наддаток, дарунок, див. тантьєма
преніжний – див. ніжний
пренумерата – передплата
преображатися – змінюватися, змінятися, змінитися, позмінюватися, обертатися, обернутися, пообертатися, оновлюватися, оновлятися, оновитися, поновлюватися, поновлюватися, поновитися, перебудовуватися, перебудуватися, поперебудовуватися, перекидатися, перекинутися, поперекидатися, скидатися, скинутися, поскидатися, перетворюватися, перетворитися, поперетворюватися
преосвященний – превелебний
препарат – виріб, речовина, лік, сполука
препаратор – виробляч, готувач
препарувати – вироблювати, виробити, повироблювати, нароблювати, наробити, понароблювати, оброблювати, поброблювати, розроблювати, розробити, порозроблювати, перероблювати, переробити, попереробляти, виготовлювати, виготовляти, виготовити, повиготовлювати, зготовлювати, зготовити, позготовлювати, наготовлювати, наготовляти, наготовити, понаготовлювати
преподобіє – велебність, превелебність
препона – завада, перешкода, перечіпка, притичина, скрута
препоручати – доручати, доручити, подоручати, приручати, приручити, поприручати, довіряти, довірити, подовіряти, звірювати, звірити, позвірювати, звірюватися, позвірюватися
прерії – степ, див. льяноси, савани

прерогатива – правомоч
преса – тискарка, друкарка
преса – друк, часописи, журнали
пресбіопія (мед.) – далекозорість
пресбюро – новиникарня
пресвітер – священик, див. протопресвітер
пресія – натиск, тиск, примус
пресконференція – зустріч новиникарська
прескрипція – припис
пресловутий – горепашний
пресовий – друкарський, новиникарський
преспап'е – тягарець
преспокійно – спокійнісінько, спокійненько, найспокійніше, тихесенько, тихенько, тихіше, тихше, тихцем, мирно, сумирно, лагідно, злагідно, байдуже, рахманно
престабілізм – Боже призначення
престидижитатор – штукар, див. фокусник
престиж – повага, шана, пошана, шаноба, вага, вплив, див. авторитет
престижевий – поважний, шановний, шанобливий, див. важний, авторитетний
престіл – трон
престо (муз.) – жваво, швидко
пресувальний – тискарський, друкарський
пресувати – див. давити, нагнітати, штампувати
претекст – див. предлог, повод, позір, придирка, увертка
претендент – домагач
претендувати – зазіхати, зазіхнути, позазіхати, ласитися, поласитися, вимагати, вимогти, повимагати, домагатися, домогтися, подомагатися, див. требувати, упоминатися
претенсійний – вимогливий, вибагливий, примхливий, зарозумілий, неприродний
претенсія – вимога, вибаганка, забаганка, зарозумілість, ремство, скарга, позив
претеритус (грам.) – минулий час
преторіянець – сердюк, прибічник, посіпака, полигач, див. клеврет, сторонник, опричник, реалітетник, приверженець
преференція – пільга, першість, див. привілей
префікс – приставка, приріст
прецедент – приклад, випадок (зразковий)
прецизний – докладний, див. точний
преципітат – осад, оденки, див. гуща, седимент, фус
прибавка – додаток, наддаток, див. придаток
прибавляти – додавати, додати, пододавати, наддавати, наддати, попонаддавати, придавати, придати, попридавати, докладувати, докладати, докласти, подокладати, вкладати, вкласти, повкладати, прикладати, прикласти, поприкладати, склада-

ти, скласти, поскладати, долучувати, долучати, долучити, подолучувати, залучувати, залучити, позалучувати, прилучувати, прилучити, поприлучувати, побільшувати, побільшити, збільшувати, див. преміювати, придавати
прибережжя – узбережжя, бережина
прибережний – бережний, узбережний
прибиль – зиск, прибуток, заробіток, пожиток, користь, див. профіт
прибиральниця – пораля
прибирати – охаювати, охаяти, поохаювати, зохаювати, зохаяти, позохаювати, похаювати, похаяти, прихаювати, прихаяти, поприхаювати, схаювати, схаяти, посхаювати, ухаювати, ухаяти, повхаювати, чистити, почистити, вичищувати, вичистити, повичищувати, зачищуват, зачистити, позачищувати, очищувати, очистити, поочищувати, перечищувати, перечистити, поперечищувати, почищувати, почистити, чепурити, вичепурювати, вичепурити, повичепурювати, зічепурювати, зічепурити, позічепурювати, почепурювати, почепурити, причепурювати, причепурити, попричепурювати, див. декорувати
прибрати – забирати, забрати, позабирати, виносити, винести, повиносити, переносити, перенести, попереносити
прибирати – це інше ім’я
прибіжище – притулок, притулисько, пришиб, захист, захисток, захоронок, схованка, див. нічліжка, паладіюм, приют, рефугіюм
прибій (моря) – бурун, хвиля
приближуватися – зближуватися, зблизитися, позближуватися, наближуватися, наблизитися, понаближуватися, надходити, надійти, понадходити, добігати, добігти, подобігати, збігати, збігти, позбігати, див. близитися
приблизно – наблизно, близько
прибор – прилад, (посуду) – набір, див. гарнітура
приборка – охайка, поранка, поранина, див. прибирати
прибувати – приїжджати, приїздити, приїхати, поприїжджати, наїжджати, наїздити, наїхати, понаїжджати, приходити, прийти, поприходити, заходити, зайти, позаходити, надходити, надійти, відвідувати, відвідати, понавідувати, див. являтися
прибувати – більшати, збільшуватися, збільшитися, позбільшуватися, побільшуватися, побільшитися, додаватися, додатися
прибувати (вода) – допливати, доплисти, подопливати, заливати, залляти, позаливати
прибулий – прихідька, приходько, приходень, приїжджий, доїжджий, заїжджий, присутній, див. пришелець
привал – спочин, спочинок, випочинок
привалювати (приходити) – див. прибувати
привалювати – це камнем
приварок – варунок
приват–доцент – див. доцент

приватний – особистий, особовий, особний, неофіційний
приверженець – див. клеврет, преторіянець, опричник, чекіст, емгібіст, енкаведіст, приклонник
прививати – щепити, пощепити, защеплювати, защепити, позащеплювати, нащеплювати, нащепити, понащеплювати, утеплювати, ущепити, повщеплювати
прививка – щепа
привиджуватися – верзтися, зверджуватися, зверзтися, наверджуватися, наверзтися, приверджуватися, приверзтися, поприверджуватися, видаватися, видатися, здаватися, здатися, з'являтися, з'явитися, поз'являтися, уявлятися, уявитися, маритися, помаритися, змарюватися, змаритися, примарюватися, попримарюватися, маячітися, змаячуватися, змаячітися, намаячуватися, намаячітися, понамаячуватися, помаячуватися, помаячітися, умаячуватися, умаячітися, мерещитися, змерещуватися, змерещитися, позмерещуватися, намерещуватися, намерещитися, понамерещуватися, померещуватися, померещитися, мрітися, змрітися, помрітися, снити, зіснити, наснити, уснити, убачатися, убачитися, повбачатися, уроюватися, уроїтися, повроюватися, учуватися, учутися, повчуватися, див. увиджуватися
привикати – див. привчатися, засвоювати, освоювати, наловчитися
привичка – звичка, навичка
привичний – звичний, звиклий, навиклий, обвиклий, призвичаєний, узвичаєний
привід – див. предлог, претекст, повод, позір
привід – див. міраж, видіння, галюцинація, фантом
привілей – пільга, див. преференція, примат, першенство
привілля – довілля, простір, просторінь, просторість, простора, просторище, розліг, розлоги, розложисько, обшир, увілля, воля
привільований – пільготний
привірчувати – закручувати, закрутити, позакручувати, накручувати, накрутити, понакручувати, прикручувати, прикрутити, поприкручувати
привітний – вітальний, звітальний
привітний – ввічливий, гостинний, ґречний, доброзичливий, зичливий, культурний, ласкавий, приємний, приязний, приятельський, сердечний, чемний, див. симпатичний, прекраснодушний
приводити – призводити, призвести, попризводити, викликати, викликати, повикликати, накликати, накликати, понакликати, завдавати, завдати, позавдавати, заподіювати, заподіяти, позаподіювати, наподіювати, наподіяти, понаподіювати, сподіювати, сподіяти, посподіювати, збуджувати, збудити, позбуджувати, породжувати, породити, спороджувати, спородити, поспороджувати, спричинювати, спричинити, поспричинювати, сприяти, посприяти, усприяти
приводити – це дитину за руку, чи породжувати
привокзальний – білядвірцевий
приволікати – див. таскати
привселюдно – прилюдно, див. публічний

привчати – звичаїти, звичити, позвичаїти, зазвичаювати, зазвичаїти, позазвичаювати, назвичаювати, назвичаїти, поназвичаювати, обзвичаювати, обзвичаїти, пообзвичаювати, вишколювати, вишколити, повишколювати, див. практикувати
привчатися – оббуватися, оббутися, пооббуватися, обвикатися, обвикнутися, пообвикатися, звикати, звикнути, позвикати, обживатися, обжитися, пообживатися, обходитися, обійтися, пообходитися, оговтуватися, оговтатися, пооговтуватися, озвичаюватися, озвичаїтися, поозвичаюватися, зазвичаюватися, зазвичаїтися, позазвичаюватися, призвичаюватися, призвичаїтися, попризвичаюватися, узвичаюватися, узвичаїтися, поузвичаюватися, охмолощуватися, охмолостатися, див. засвоювати, освоювати, наловчитися
привчений – навчений, звиклий, призвичаєний, (звір) – освоєний
прив'язувати – припинати, припнути, прип'яти, припясти, поприпинати
прив'язуватися – чіплятися, зачіплюватися, зачепитися, позачіплюватися, зічіплюватися, зічепитися, позічіплюватися, почіплюватися, почепитися, причіплюватися, причепитися, попричіплюватися, учіплюватися, учепитися, повчіплюватися, див. придиратися
прив'язь – припона, ретязь, ретязок
приганяти – допасовувати, допасувати, подопасовувати
приганяти – це гнати
пригати – див. скакати, плигати
пригвинчувати – див. нагвинчувати
пригінка – пасовка, див. приганяти
пригірок – пагорок, пагорочок, підгорок, підгородочок, згірок, згірочок, згір'я, узгір'я, горка. горб, горбок, горбочок, пагорб, пагорбок, сугорб, сугорбок, сугорбочок, див. скосогір, спуск, холм
приглядати – див. надзірати
приглядати – див. заботитися
приглядатися – дивитися, подивитися, додивлятися, додивитися, пододивлятися, здивлятися, здибитися, поздивлятися, надивлятися, надивитися, понадивлятися, обдивлятися, обдивитися, пообдивлятися, придивлятися, придивитися, попридивлятися, роздивлятися, роздивитися, пороздивлятися, удивлятися, удивитися, повдивлятися
пригнічувати – див. гнітити
приговірка – див. поговірка
приговор – вирок, засуд, присуд, ухвала, розв'язка, див. рішення, децидувати
приговорити – відсуджувати, відсудити, повідсуджувати, засуджувати, засудити, позасуджувати, осуджувати, осудити, поосуджувати, присуджувати, присудити, поприсуджувати
приговорювати – замовляти, замовити, позамовляти, примовляти, примовити, попримовляти, відшептувати, відшептати, повідшептувати, зашептувати, зашептати, позашептувати, пришептувати, пришептати, попришептувати, пришептати, по-

пришептувати, ушептувати, ушептати, повшептувати,
пригодитися – здаватися, здатися, надаватися, надатися, придаватися, придатися, попридаватися, знадоблюватися, знадобитися, познадоблюватися,
пригодитися – це траплятися
пригожий – здалий, знадібний, придатний, потрібний, зручний
пригожий – догідний, відповідний, вчасний, начасний, слушний, сприятливий
пригожий – гожий, прегожий, див. красивий, елегантний, граціозний, ізящний, милий
пригород – передмістя, див. підгороддя, посад, слобода, форштадт
приготовляти – див. готовити
приграничний – див. пограничний
пригрібати (землю) – загортати, загорнути, позагортати, нагортати, нагорнути, понагортати, обгортати, обгорнути, пообгортати, підгортати, підгорнути, попідгортати, пригортати, пригорнути, попригортати, (речі) – накопичувати, накопичити, понакопичувати, див. копити, (сіно) – гребти, загрібати, загребти, позагрібати, нагрібати, нагребти, понагрібати, громадити, згромаджувати, згромадити, позгромаджувати, нагромаджувати, нагромадити, понагромаджувати, погромаджувати, погромадити, (човен) – див. грести
придавати (форму) – надавати, надати, понадавати, (щось) – див. прибавляти
придане – посаг, віно
придаток – див. прибавка
придача – див. прибавка, придаток
придворний – палацовий
придворний – двірський
придержувати – див. здержувати
придиратися – присікуватися, присікатися, попрісікуватися, скіпатися, доскіпуватися, доскіпатися, подоскіпуватися, зіскіпуватися, зіскіпатися, позіскіпуватися, наскіпуватися, наскіпатися, понаскіпуватися, поскіпуватися, поскіпатися, прискіпуватися, прискіпатися, поприскіпуватися, чіпатися, зачіпатися, зачепитися, зічіпатися, зічепитися, позічіпатися, начіпатися, начепитися, поначіпатися, причіпатися, причепитися, попричіпатися, учіпатися, учепитися, повчіпатися, чіплятися, зічіплятися, зічіпитися, позічіплятися, начіплятися, начіпитися, поначіплятися, почіплятися, почіпитися, причіплятися, причіпитися, попричіплятися, учіплятися, учіпитися, повчіплятися, див. прив'язуватися
придирка – зачіпка, причіпка, скіпа, див. претекст, предлог, повод, позір, увертка
придумувати – див. мислити, призадумуватися
(нове) – винаходжувати, винаходити, винайти, повинаходжувати, повинаходити
приживалка – утриманка, похлібецька, дармоїдка
прижимати (до грудей) – пригортати, пригорнути, попригортати, пригортатися, пригорнутися, притулювати, притулити, попритулювати, притулюватися, притулитися, попритулюватися, голубити, зголублювати, зголубити, позголублювати,

наголублюватися, наголубитися, понаголублюватися, поголублювати, поголубити, приголублювати, приголубити, поприголублювати, уголублювати, уголубити, повголублювати, (очі) – щулити, зіщулювати, зіщулити, позіщулювати, нащулювати, нащулити, понащулювати, пощулювати, пощулити, прищулювати, прищулити, поприщулювати, стулювати, стулити, постулювати, див. жмурити, (тискарку) – див. вижимати, нажимати, жати, давити, душити, нагнітати, пресувати
приз – нагорода
призадумуватися – див. мислити, помишляти
призва – поклик, заклик, виклик, наклик, оклик, приклик, склик, уклик
призвання – поклик, приділ, призначення, післанництво, доля, див. предестинація, предетермінізм, мойра, призва
призер – нагороджений
призивати – див. звати, підзивати, підкликувати
призма – граняк, гранячка
признавати – визнавати, визнати, повизнавати, узнавати, узнати, повзнавати, вважати, вважити, уважати, уважити, повважати
признавати – це пізнавати
признака – прикмета, знак, ознака, познака, узнака, див. примітка
признаний – визнаний, зізнаний, пізнаний
призов – див. призва
призовий – нагородний
призовний – кличний, покличний, благальний
призовик – див. рекрут
призор – догляд, нагляд, опікунство, див. заботитися, охороняти
призрівати – див. заботитися, пособляти, підпомагати
приїск – копальня
прийдеться – доведеться
прийом – спосіб, засіб, побит, ярміс, прийма
прийомна – чекальня, див. прихожа
прикажчик – продавець, (вона) – продавчиня
приказ – наказ, заказ, загад, заряд, припис, див. розказ, указ
приказувати – наказувати, наказати.понаказувати, заказувати, заказати, позаказувати, розказувати, розказати, порозказувати, загадувати, загадати, позагадувати, заборонювати, заборонити, позаборонювати, див. веліти, регламентувати, розпоряджатися
прикарманювати – див. присвоювати
приклад (рушниці) – притулка
приклад – це див. примір
прикладення (грам.) – прикладка
прикладний – ужитковий, застосовний
приклонник – див. приверженець

приклонятися – див. поклонятися
приключати – заподіювати, заподіяти, позаподіювати, наподіювати, наподіяти, понаподіювати, сподіювати, сподіяти
приключати – див. включати
приключатися – долучуватися, долучитися, подолучуватися, залучуватися, залучитися, позалучуватися, злучуватися, злучитися, позлучуватися, прилучуватися, прилучитися, поприлучуватися, з'єднуватися, з'єднатися, поз'єднуватися, об'єднуватися, об'єднатися, пооб'єднуватися, поєднуватися, поєднатися, приєднуватися, приєднатися, поприєднуватися, див. примикати
приключка – пригода, випадок, притичина, подія
приключка – це див. претекст
прикомандирувати – див. командирувати
прикормлювати – див. кормити
прикраса – оздоба, див. орнамент
прикривало – див. покривало, одіяло
прикріплювати (людей) – кріпостити, покріпостити, закріпащувати, закріпастити, позакріпащувати, накріпащувати, накріпастити, понакріпащувати, покріпащувати, покріпастити, попокріпащувати, укріпащувати, укріпастити, повкріпащувати
прикріплювати – див. кріпити, скріплювати
прилавок – лава, шинквас, див. стойка
прилавок – це в хаті
приличний – пристойний, гожий, хупавий, див. елегантний, ізящний, тактовний
прилобник – див. козирек
приловчатися – див. приспособлятися, приноровлюватися
прилягаючий – суміжний, сусідній, прикордонний, прилеглий, див. примикати
прима – перша
примазуватися – див. підлизуватися
приманка – принада, знада, ваба, зваба, спокуса, див. заманка
приманний – вабний, вабливий, вабкий, звабний, звабливий, знадний, знадливий, принадний
приманювати – див. заманювати, манити, підманювати
примарний – перший, першинний, первісний
примас – над'єпископ
примат – першість, див. першенство, пріоритет, преміненція
примикати – межувати, сусідувати, сусідити, припирати, див. прилягаючий
примикати – див. приключатися
примирення – замира, злагода, згода, див. перемир'я
примиренство – сумир, супокій, злагідність, згідливість
примирятися – миритися, помиритися, замирюватися, замиритися, позамирюватися, годитися, загоджуватися, загодитися, позагоджуватися, згоджуватися, згоджатися, згодитися, позгоджуватися, погоджуватися, погодитися, угоджуватися, уго-

джатися, угодитися, повгоджуватися
примінювати – застосовувати, застосувати, позастосовувати, достосовувати, достосувати, подостосовувати, пристосовувати, пристосувати, попристосовувати, прикладати, прикласти, поприкладати, вживати, вжити, повживати
примір – приклад
примір – це помір
приміром – наприклад
приміта – прикмета, ознака, див. признака
примітив – дикун, дітвак, бевздь, бевзень, простак, нестулепа, невіглас, хамло, див. дурак, недоумок
примітивний – дикунський, простацький, дітвацький, дурепний, нестулепний
примітка – значка, зазначка, позначка, означка, вказівка, указка, знеска, виноска, зауважка, див. ремарка, футнот, нотатка, помітка, анотація
примітливий – уважний, уважливий, спостережливий, кмітливий, див. бистрий, понятливий, толковий
примітний – прикметний, значний, див. помітний, маркантний
примічати – див. помічати
приміщення – домівка, дім, хата, житло, помешкання, притулок, захисток, пристановище, див. локаль, жилище, апартамент, квартира, обитель, приют, хижина
примножувати – збільшувати, збільшити, позбільшувати, побільшувати, побільшити, збагачувати, збагатити, позбагачувати, узбагачувати, узбагатити, повзбагачувати
примогенітура – див. майорат
примощуватися – див. моститися
примуля (росл.) – першоквіт, ряст, сонтрава
примус – нагрівачка
примус – це мус
принатурюватися – див. приспособлятися
приноровлюватися – див. приспособлятися
принуда – принука, примус, мус, див. насильно, силком, силою, нахрапом
принуджувати – див. насилувати
принцип – засада
принципал – начальник, голова, див. директор, шеф
принциповий – засадничий
принципіяльний – див. принциповий
приохочувати – див. підохочувати, підговорювати
припадок (мед.) – приступ
припадок – це випадок
припас – запас, див. провізія, припаси
припасати – запасати, запасти, позапасати, забезпечувати, забезпечити, позабезпечувати, зготовлювати, зготувати, позготовлювати, наготовлювати, наготувати, по-

наготовлювати, поготовлювати, поготувати, приготовлювати, приготувати, попри-
готовлювати, уготовлювати, уготувати, повготовлювати
припаси – виряд, приладдя, знадоби, речі, сарсама, див. інструмент, пристрій, сна-
ряд
припаси – харчі, див. їство, провізія, продовольство
приплата – доплата, надплата
приплачувати – доплачувати, доплатити, подоплачувати, виплачувати, виплатити,
повиплачувати, поплачувати, поплатити, уплачувати, уплатити, повплачувати
приплід – приріст
приплюсний – плаский, пласкуватий, плескатий, плескуватий, плискатий, плиску-
ватий
припоминати – див. напоминати
приправа – див. соус, підливка
приправляти – див. рихтувати, (страву) – засмачувати, засмачити, позасмачувати,
зісмачувати, зісмачити, позісмачувати, насмачувати, насмачити, понасмачувати,
пересмачувати, пересмачити, попересмачувати, посмачувати, посмачити, присма-
чувати, присмачити, попрісмачувати, усмачувати, усмачити, повсмачувати
припроваджувати – випроваджувати, випровадити, повипроваджувати, допрова-
джувати, допровадити, подопроваджувати, запроваджувати, запровадити, позап-
роваджувати, напроваджувати, перепроваджувати, перепровадити, поперепрова-
джувати, попроваджувати, попровадити, упроваджувати, упровадити, повпрова-
джувати, відправляти, відправити, повідправляти, висилати, вислати, повисилати,
досилати, дослати, подосилати, засилати, заслати, позасилати, насилати, наслати,
понасилати, надсилати, надіслати, понадсипати, пересилати, переслати, попереси-
лати, посилати, послати, присилати, прислати, попрісилати, розсилати, розіслати,
порозсилати
прирізувати (землю) – долучувати, долучити, подолучувати, залучувати, залучити,
позалучувати, злучувати, злучити, позлучувати, получити, прилучувати, прилучи-
ти, поприлучувати
приручати – освоювати, освоїти, поосвоювати, оговтувати, оговтати, пооговтува-
ти, призвичаювати, призвичаїти, попризвичаювати, див. привчати, привикати
приручати – це доручати
присвоювати – привласнювати, при. власнити, попривласнювати, собічити, висо-
бічувати, зісобічувати, зісобічити, позісобічувати, насобічувати, насобічати, пона-
собічувати, пособічувати, пособічати, присобічувати, присобічити, попрісобічу-
вати, усобічувати, усобічити, повсобічувати, див. стяжати
присвячення – присвята
присвячення – це дія
прискорювати – хуткішати, захугкішувати, захуткішати, похуткішувати, похуткі-
шати, схуткішувати, схуткішати, швидкувати, швидкнути, зішвидкувати, зішвид-
кнути, пошвидкувати, пошвидкнути, швидчати, швидченути, зішвидчати, зішвід-

ченути, пошвидчати, пошвидченути, швидшати, швидшанути, зііівидшати, зішвидшанути, пошвидшати, пошвидшанути
прислуга – див. служанка
прислуга – це дія
приснитися – снити, виснивати, виснити, зіснивати, зіснити, наснивати, наснити, поснивати, поснити, уснивати, уснити, повснивати
присно – повсякчас, завжди
присоглашати – просити, попросити, запрошувати, запросити, позапрошувати, напрошувати, напросити, понапрошувати, припрошувати, припросити, поприпрошувати, упрошувати, упросити, повпрошувати, кликати, закликувати, закликати, позакликувати, накликувати, накликати, понакликувати, покликувати, покликати, понакликувати, покликувати, покликати, прикликувати, прикликати, поприкликувати, скликувати, скликати, поскликувати, див. упрошувати
приспівати (овоч) – див. спіти, (час) – див. поспівати
приспівати – це співати
приспічити – кортіти, закортіти, покортити, прикортіти, скортіти, укортіти, жадати, зажадати, пожадати, забагнути, забагти, позабагнути, прагнути, запрагнути, спрагнути
приспішувати – квапити, зіквaплювати, зіквапити, позіквaплювати, покваплювати, поквапити, прикваплювати, приквапити, поприкваплювати, укваплювати, уквапити, повкваплювати, наглити, винаглювати, винаглити, повинаглювати, знаглювати, знаглити, познаглювати, понаглювати, понаглити, принаглювати, принаглити, попринаглювати, унаглювати, унаглити, повнаглювати, галити, згалювати, згалити, позгалювати, погалювати, погалити, пригалювати, пригалити, попригалювати, див. прискорювати, торопити, ургувати
приспособляти – див. рихтувати
приспособлятися – достосовуватися, достосуватися, подостосовуватися, застосовуватися, застосуватися, позастосовуватися, пристосовуватися, пристосуватися, попристосовуватися, допасовуватися, допасуватися, подопасовуватися, погоджувати, погодити, попогоджувати, попогодити, спогоджувати, спогодити, поспогоджувати, упогоджувати, упогодити, повпогоджувати, приладновуватися, приладнатися, поприладновуватися, доладновуватися, доладнатися, подоладновуватися, наладновуватися, наладнатися, уладновуватися, уладнуватися, повладновуватися, див. принатурюватися
пристань – приплав
пристарілий – літній, доходжалий, пбстарий, старкуватий, підстаркуватий, пристаркуватий, підтупцьований
пристрасний – палкий, горячий, жагучий, запальний, завзятий
пристрасть – запал, захоп, любов, див. страсть, пристращуватися
пристрашка – заляк, наляк, переляк, ляк, жах, див. боязнь, острашка, терор, страшити

пристрашуватися – вабитися, зваблюватися, звабитися, позваблюватися, приваблюватися, привабитися, поприваблюватися, уваблюватися, увабитися, поуваблюватися, кохатися, закохуватися, закохатися, позакохуватися, покохатися, укохуватися, укохатися, повкохуватися, любитися, залюблюватися, залюбитися, позалюблюватися, налюблюватися, налюбитися, поналюблюватися, милуватися, замиловуватися, замилуватися, позамиловуватися, намиловуватися, намилуватися, понамиловуватися, помиловуватися, помилуватися, умиловуватися, умилуватися, повмиловуватися, надитися, знаджуватися, знадитися, познаджуватися, принаджуватися, принадитися, попринаджуватися, унаджуватися, унадитися, повнаджуватися, охотитися, заохочуватися, заохотитися, позаохочуватися, вохочуватися, вохотитися, повохочуватися, тягнутися, затягуватися, затягнутися, позатягуватися, притягуватися, притягнутися, попритягуватися, утягуватися, утягнутися, повтягуватися, удаватися, удатися, повдаватися, хапатися, захоплюватися, захопитися, позахоплюватися, ухоплюватися, ухопитися, повхоплюватися

пристрій – прилад, приладдя, див. інструмент, снаряд

пристроювати – див. конструювати

пристроювати – це зодягати

пристроюватися – приміщуватися, приміститися, поприміщуватися, притулюватися, притулитися, попритулюватися, приставати, пристати, попристави, улаштовуватися, улаштуватися, повлаштовуватися

приступ (хвороби) – напад, наворот, понова, див. припадок

приступка – східець, див. ступінька

пристяжка – супряжка

присущий – властивий, притаманний

притаскувати – див. таскати

притаювати (подих) – тамувати, затамовувати, затамувати, позатамовувати, притамовувати, притамувати, попритамовувати, стамовувати, стамувати, постамовувати, утамовувати, утамувати, повтамовувати, зачаювати, зачаїти, позачаювати, зічаювати, зічаїти, позічаювати, причаювати, причаїти, попричаювати, (сніг) – танути, потанути, витанувати, витанути, повитанувати, дотанувати, дотанути, подотанувати, надтанувати, надтанути, понадтанувати, пританувати, пританути, попританувати, станувати, станути, постанувати, утанувати, утанути, повтанувати, (таємницю) – див. секретничати

притвор (церкви) – вхідня, удверня, сіні, див. вестибюль, портик, тамбур

притворятися – прикидатися, прикинутися, поприкидатися, удаватися, удатися, повдаватися, придурюватися, придуритися, попридурюватися, здурювати, здурити, поздурювати, приставлятися, приставитися, поприставлятися

притерпітися – див. привикати, привчатися, освоювати, засвоювати

притиснитель – угноблювач, утискувач

приток – доплив

притім – до того, до того ж, див. притому, причім, причому

притухати – див. потухати
притухати – це пухлину
приурочувати – часувати, почасувати, дочасовувати, дочасувати, подочасовувати, зічасовувати, зічасувати, позічасовувати, начасовувати, начасувати, поначасовувати, причасовувати, причасувати, попричасовувати, учасовувати, учасувати
приурочувати – це зурочувати
приучувати – див. привчати, освоювати
прифікс – ціна остаточна
прихватком – див. наскоро, скоро, наспіх, стрімголов
прихвостень – похвостач, див. лизоблюд, підлиза, холуй, холоп
прихід – прибуток, зиск, хосен, користь, пожиток, приріст, див. дохід
(церковний) – громада, див. парафія
прихід – це надхід
прихожа – передпокій, чекальня, див. прийомна
прихожанин (церков.) – братчик, (вона) – сестриця, вірянин, (вона) – віряниня, (воно) – віряня, вірянятко
приходиться – доводиться, доведеться, випадати, випасти, припадати, припасти, годиться, личити
приціл – ціль
прицілювати – вцілювати, вцілити, повцілювати, доцілювати, подоцілювати, зіцілювати, позіцілювати, націлювати, понацілювати, поцілювати, уцілювати
прицільний – цільний, націльний
причал – притика, пришиб, приплив
причалювати – приплавляти, приплавити, поприплавляти
причасний – причетний
причащання – причастя, дара, див. антидор
причащання – це дія
причинок – знадібок, додаток, дописка, заувага, спостережа, див. нотатка, матеріял
причиняти – спричинювати, спричинити, поспричинювати, упричинювати, упричинити, див. приключати
причиняти – це двері
причитання – голосіння, лемент, плач
причитати – голосити, виголошувати, виголосити, зіголошувати, зіголошити, поголошувати, поголосити, приголошувати, приголосити, уголошувати, уголосити, лебедіти, залебедіти, зілебедіти, налебедіти, полебедіти, лебоніти, залебоніти, злебоніти, налебоніти, полебоніти, лементувати, вилементовувати, вилементувати, повилементовувати, зілементовувати, зілементувати, позілементовувати, ^лементовувати, налементувати, поналементовувати, полементовувати, полеметувати, улементовувати, улементувати, тужити, затужувати, затужити, отужувати, отужити, потужувати, потужити, протужувати, протужити, стужувати, стужити

причім – див. притім, притому
причому – див. притім, притому
пришелець – див. прибулий
пришибати – див. колошматити
пришибати – це приплавляти
пришоломити – приголомшувати, приголомшити, поприголомшувати, див. колошматити
пришпанделювати – див. колошматити
пришпилювати – заштрихувати, заштрикнути, позаштрикувати, наштрикувати, наштрикнути, понаштрикувати, приштрикувати, приштрикнути, попришрикувати, уштрикувати, уштрикнути, повштрикувати
прищ – пухир, пухирець, кустрець, див. пустула
прищіпка (білизни) – чіпка, чіпиця
прищурювати – див. щурити
приют – див. прибіжище, нічліжка, рефугіюм, паладіюм, жилище, обитель, приміщення
приятний – приємний, див. милий, привітний
пріор – ігумен
пріоритет – див. першенство, примат, преміненція
прісноводний – солодководний
пріч – геть, гетьте, дзус, дзуски, див. проч
пріч – крім, опріч, опріче
про... Якщо нема слова з префіксом про., див. на літеру без цього префіксу. Напр. прокормити див. кормити
проба – спроба
проба – це співанка
пробант – див. експерт
пробація – випроба
пробачати – вибачити, вибачити, повибачати, прощати, простити, опрощати, спростити, поспрощати, дарувати, подаровувати, подарувати, виправдувати, виправдати, повиправдувати, див. оправдувати
пробиратися – дертися, продиратися, продертися, тискнути, протискуватися, протискнутися, попротискуватися
пробіл – прогал, прогалина, прогалинка, вада, хиба, див. дефект, недолік
пробірка – дробівка
пробка – затичка, корок, чіп
пробка – це проба
проблема – справа, див. питання
проблематичний – здогадний, малоїмовірний, непевний, мінливий, нетривалий, нетрівкий, нетвердий, хиткий, хитливий, див. спірний
проблеск – виблиск, промінець, світельце, світлечко, свіна, іскра, спалах, сяйво,

див. блистіти
пробст – надсвященик
провал – завалина, прірва, провалля, безодня, див. пропасть
провалювати – валити, завалювати, завалити, позавалювати, звалювати, звалити, позвалювати, повалювати, повалити, розвалювати, розвалити, порозвалювати
провербіяльний – приказковий
провидіти – передбачаиі, передбачити, попередбачати, добачати, добачити, подобачати, зобачати, зобачити, позобачати, вбачати, вбачити, убачати, убачити, повбачати
провіденціяльний – рокований
провідувати – відвідувати, відвідати, повідвідувати, навідувати, навідати, понавідувати, навідуватися, навідатися, понавідуватися, перевідувати, перевідати, попереві ду вати, завітувати, завітати, позавітувати
провідувати – див. рекогноскувати
провізія – харчі, запас, див. припаси, провіянт
провізор – лікарник, див. аптекар
провізоричний – див. провізорний
провізоріюм – див. провізорний
провізорний – тимчасовий , дочасний, часовий, див. провізоріюм
провінція – край
провінціялізм – повітовщина, хуторянство, землячество
провінціяльний – краєвий, місцевий
провіряти – див. ревізувати, контролювати
провітрюватися – витхатися, витхнутися, повитхатися
провіянт – див. провізія, припаси
провожатий – проводир, проводар, поводир, поводар, повожатий, ватажок, (сліпих) – водій, дідовід, міхоноша, (тваринячий) – вожай, повожач, див. гід, чичероне, лідер
провокатор – підступник, див. перфідний
провокувати – див. агітувати, інспірувати, обманювати
проволока – див. затяжка, застій
проворний – див. бистрий
провост – війт англійський
провулок – завулок, привулок, притока, див. перевулок
проганяти – вигоняти, вигонити, вигнати, повиганяти, відганяти, відгонити, відігнати, повідганяти, заганяти, загнати, позаганяти, наганяти, нагонити, нагнати, понаганяти, переганяти, перегонити, перегнати, попереганяти, розганяти, розгонити, розігнати, порозганяти, витручувати, витрутити, повитручувати, викидати, викинути, повикидати
прогібіція – заборона
проглочувати – див. глодати

прогноза – добача, добачність, завбача, завбачність, передбача, передбачність, додум, передодум, попередум, надум
проговорюватися – прохоплюватися, прохопитися, пробовкуватися, пробовкнутися, обмовлятися, обмовитися, виязичуватися, виязичитися
програма – програм, (дії) – плян, (часу) – розклад
програш – програ
прогрес – поступ
прогресивний – поступовий, див. передовий
прогресувати – поступати, поступити, попоступати, досягати, досягти, подосягати, осягати, осягти, поосягати, поліпшувати, поліпшити, поліпшуватися, поліпшитися, розвиватися, розвинутися, порозвиватися, рости, зростати, зрости, позростати
прогрішення – прогріх, гріх, провина
прогулювати (час) – гайнувати, згайнувати, погайнувати, прогайнувати, дармувати, здармовувати, здармувати, поздармовувати, надармовуватися, надармуватися, понадармовуватися, подармовувати, подармувати, продармовувати, продармувати, попродармовувати, ледарювати, виледарювати, заледарювати, наледарюватися, поледарювати, проледарювати, (гроші) – див. розтрачувати
прогулювати – це на вечерниці
прогулюватися – див. шпацерувати
продавщик – продавець, (вона) – продавчиня
продивлятися – дивитися, подивитися, додивлятися, додивитися, пододивлятися, задивлятися, задивитися, позадивлятися, надивлятися, надивитися, понадивлятися, обдивлятися, обдивитися, пообдивлятися, придивлятися, придивитися, попридивлятися, роздивлятися, роздивитися, пороздивлятися, удивлятися, удивитися, повдивлятися
продивлятися – див. пропускати, прозівати
продовгуватий – довгастий, подовжастий
продовжуватися – тривати, витривати, дотривати, зітривати, перетривати, потривати, протривати, стривати, утривати, точитися, доточуватися, доточитися, подоточуватися, зіточуватися, зіточитися, позіточуватися, поточуватися, поточитися, сточуватися, сточитися, посточуватися, тягнутися, тягтися, дотягуватися, дотягнутися, зітягуватися, зітягтися, потягуватися, потягтися, протягуватися, протягнутися, розтягуватися, розтягнутися, спливати, сплисти, спливти, збігати, збігти, позбігати
продовольство – див. припаси, провізія, їство
продовольчий – харчевий
продроглий – змерзлий, намерзлий, примерзлий
продрогнути – мерзнути, мерзти, змерзати, змерзнути, змерзти, намерзатися, намерзнутися, намерзтися, понамерзатися, обмерзати, обмерзнути, обмерзти, пообмерзати, перемерзати, перемерзнути, поперемерзати, померзти, померзнути, промерзати, промерзти, попромерзати, захолодитися, захолонути, захолоти, див. про-

стужуватися
продрогнути – див. дрижати
продром – вступ, див. прелімінарний, преамбуля, пролегомена, увертюра
продукт – виріб, твориво, твір
продуктивний – творчий, витворчий, видатний, родючий, робучий, (слово) – вагітне, творчездатне, див. плодовитий
продуктивність – видатність
продукувати – вироблювати, виробити, повироблювати, нароблювати, наробити, понароблювати, оброблювати, обробити, поопроблювати, перероблювати, переробити, попереробляти, пороблювати, поробити, розроблювати, розробити, порозроблювати, див. фабрикувати
продукція – виріб, виробництво
продуцент – виробляч
проект – проект, задум, плян, передклад
проектувати – плянувати, випляновувати, виплянувати, повипляновувати, доплянувати, доплянувати, подопляновувати, запляновувати, заплянувати, позапляновувати, напляновувати, наплянувати, понапляновувати, перепляновувати, перепляну вати, попереплянувати, попляновувати, поплянувати, розпляновувати, розплянувати, порозпляновувати, спляновувати, сплянувати, поспляновувати, уплянувати, повпляновувати, думати, видумувати, видумати, повидумувати, додумуватися, додуматися, пододумуватися, задумувати, задумати, позадумувати, надумувати, надумати, понадумати, обдумувати, обдумати, пообдумувати, подумувати, подумати, удумувати, удумати, рисувати – див. чертити
прожектор – висвітлячка
прожера – пажера, ненажера, прожра
прозаїчний – повсякденний, щоденний, звичайний, пересічний, утертий, настогидлий, остогидлий, див. банальний, тривіяльний, трафаретний, шаблонний
проселіт – див. неофіт
прозелітичний – новачний, новаковий, підготовчий, спробний
прозівати – прогавлювати, проґавити, попрогавлювати, див. продивлятися, пропускати
прозірливий – далекозорий
прозябати – животіти, виживотіти, доживотіти, зіживотіти, поживотіти, проживотіти, нидіти, занидіти, знидіти, понидіти, пронидіти, унидіти, скніти, вискніти .заскніти, поскніти, проскніти
прозябати – див. зябнути
пройдешній – минулий, див. бувший, прошлий
прокат (заліз.) – вальцьовка
прокладати (шлях) – торувати, виторовувати, виторувати, уторовувати, уторувати, повторовувати, сторовувати, сторувати, посторовувати
проклямація – відозва, заклик, оповістка, див. оголошення, об’ява, декларація, ма-

ніфест, універсал, послання
прокорм – годівля, харч
проксимальний – найближчий
прокуратор – див. прокурор
прокурор – звинувач
пролегомена – див. преамбуля, прилімінарний
пролет (шляху, моста) – прогін
пролетар – злидар, див. бідняк, обірванець
пролетаризувати – голотити, виголочувати, виголотити, повиголочувати, зголочувати, зголотити, позголочувати, оголочувати, оголотити, пооголочувати, поголотити, див. соціялізувати, експропріювати, конфіскувати, реквізувати
пролетаріят – голота, сірома, сіромошня, голодранство, злидарня, харпацтво, шарпачня, батярня, див. чернь, павпер
пролетарський – сіромацький, голотний, голотянський
пролив – протока
проливний (дощ) – злива
пролитий – проллятий, виллятий, зіллятий, поллятий, розллятий
проліт – див. пролет
пролог – вступ, див. прелімінарний, преамбуля, пролегомена, продром, увертюра
пролягати – стелитися, постелитися, іти, проходити, пройти, переходити, перейти, бігти, пробігати, пробігти, добігати, добігти, збігати, збігти, пробігати, пробігти, простягатися, простягнутися
прольонгувати (реченець) – продовжувати, продовжити, попродовжувати, відтягати, відтягти, повідтягати, відкладати, відкласти, повідкладати
промаслювати – див. намаслювати, замаслювати
промах – похибка, помилка
промахуватися – хибити, похибити, схибити, схибнути, посхибити, перехиблювати, перехибити, милитися, змилювати, змилити, позмилити, змилюватися, змилицися, позмилюватися, обмилюватися, обмилитися, пообмилюватися, обмилитися, пообмилюватися, помилятися, помилитися
промашка – див. промах
промежуток (часу) – час, проміжок, (між будинками) – сутки, суточки
промеморія – пропам'ятка, пам'ятка
променада – прохідь, прохода, див. шпацир, моціон
промишляти – див. діставати
промокашка – бібуля
промотор – добродій, допомагач, посувач, спонукач
промотувати – див. розстрачувати
промоція – повиша, звиша, узвиша
промульгація – проголос, див. публікація, публікувати, обнародувати
пронизаний – прошитий, простромлений, застромлений, устромлений, настромле-

ний, проштрикнений, просаджений, прохромлений
пронизувати – колоти, кольнути, наколювати, наколоти, понаколювати, приколювати, приколоти, поприколювати, проколювати, проколоти, попроколювати, уколювати, уколоти, повколювати, стромляти, стромити, постромляти, застромлювати, застромити, позастромлювати, настромлювати, настромити, понастромлювати, устромлювати, устромити, повстромлювати, уганяти, угонити .угнати, увігнати, заганяти, загнати, хромлити, прохромлювати, прохромити, попрохромлювати, схромлювати, схромити, посхромлювати, штрикати, штрикнути, штриконути, зіштрикувати, зіштрикати, позіштрикувати, проштрикувати, уштрикувати, уштрикнути, повштрикувати, (мороз) – шкулити, дошкулювати, дошкулити, зішкулювати, зішкулити, позішкулювати, ушкулювати, ушкулити, вовшкулювати, див. протикати, прошибати
пронизуючий – дошкульний, гострий, колючий, пекучий, уїдливий, уражливий, шкулкий, шкульний, шпигливий
проникати – просякати, просякнути, просякти, усякати, усякти, повсякати, лізти, влазити, влізти, повлазити, залазити, залізти, позалазити, налазити, налізти, поналазити, пролазити, пролізти, попролазити, улазити, улізти, добуватися, добутися, подобуватися, див. прошмигувати
пронира – пролаза, проноза, пройда, прийдисвіт, див. агресивний, хлюст
прономен (грам.) – займенник
пронос (мед.) – див. понос, дизинтерія, діярея
проноситися – линути, пролинати, пролинути, попролинати, літати, летіти, пролітати, пролетіти, попролітати
пронунціяція – вимова
пропагувати – голосити, виголошувати, виголосити, повиголошувати, оголошувати, оголосити, пооголошувати, проголошувати, проголосити, попроголошувати, розголошувати, розголосити, порозголошувати, мовити, намовляти, намовити, понамовляти, змовляти, змовити, позмовляти, перемовляти, перемовити, попереморовляти, переконувати, переконати, попереконувати, поширювати, поширити
пропажа – згуба, загуба, зник, заник
пропасть – безодня, прірва, провалля, хлань, відхлань, зворище, див. провал
пропедеатичний – підготовчий
прописка – запис, упис, впис, припис
пропитувати – див. кормити
пропитувати – це розпитувати
пропияка – п'янюга, пияка, пияк, (вона) – пиячка, джеря, (вона) – джерюха
див. алькоголік, п'яниця, ярижник
проповідь – казань, див. поучення
пропозиція – подавка, преклад, внесок, див. сугестія, унесення
прополіс – глей бджільний
пропонент – прекладач, внескодавець, див. пропозиція

пропоновувати – прекладати, преложити, попрекладати, викладати, викласти, повикладати, (думку) – піддавати, піддати, попіддавати, подавати, подати, див. суге-рувати
пропорціяльний – пропорційний
пропуск – помини, поминуте, (дозвіл) – перепуска
пропускати – минати, минути, поминати, виминати, виминути, повиминати, зминати, зминути, позмикати, обминати, обминути, пообминати, оминати, оминути, пооминати, поминати, поминути, розминатися, розминутися, порозминатися, (бачене) – недобачати, недобачити, подонебачати, переочувати, переочити, попереочувати, прогавлювати, проґавити, попрогавлювати, див. прозівати, (дозволяти) – випускати, випустити, повипускати, допускати, допустити, подопускати, перепускати, перепустити, попереперускати, упускати, упустити, повпускати
пропущений – поминений, виминений, оминений, переочений, недобачений
прорезинений – нагумований
проректор – підректор
прорив (фронту) – пробій
прорив – це греблі
проріз – протин, витин, обтин, перетин, підтин, потин, розтин, стин, утин
проріка́ти – віщувати, вивіщувати, вивістити, повивішувати, звішувати, звістити, позвіщувати, навіщувати, навістити, понавіщувати, повіщувати, повістити, провіщувати, провістити, увіщувати, увістити, поувіщувати, пророкувати, напророковувати, напророкувати, понапророковувати, спророковувати, спророкувати, поспророковувати, заповідати, заповісти, позаповідати
проріха – діра, дірка, розпір, розпірка
проростати (насіння) – кільчитися, викільчуватися, викільчитися, повикільчуватися, закільчуватися, закільчитися, позакільчуватися, накільчуватися, накільчитися, понакільчуватися, покільчуватися, покільчитися, скільчуватися, скільчитися, поскільчуватися
проростати – це трава
пророчити – див. проріка́ти
просвіт – просвіток, (діра) – отвір, відтулина, дірка
просвіта – освіта
просвітитель – освітник, навчач, учитель
просвітительний – освітний
просвіщати – вчити, навчати, навчити, понавчати, освічувати, освітити, поосвічувати
просипати (сплячи) – засипляти, заспати, позасипляти
просипати – це що сиплеться
просипатися – збуджуватися, збудитися, позбуджуватися, пробуджуватися, пробудитися, попробуджуватися, пробуркуватися, пробуркатися, попробуркуватися, прокидатися, прокинутися, попрокидатися

проситель – прохач, (вона) – прохачка, див. старець
просідь – сивина
проскрибований – заборонений
прослідживати – див. слідити, підстерегати, рекогноскувати
прослідувати – йти, виходити, виходити, вийти, повиходити, відходити, відійти, повідходити, доходити, доходити, дійти, подоходити, заходити, зайти, позаходити, надходити, надійти, понадходити, обходити, обійти, пообходити, переходити, перейти, попереходити, підходити, підходити, підійти, попідходити, приходити, прийти, проходити, пройти, сходити, зійти, посходити, уходити, піти, їхати, виїжджати, виїздити, повиїжджати, від'їжджати, доїжджати, доїздити, подоїжджати, заїжджати, заїздити, позаїжджати, наїжджати, наїздити, понаїжджати, об'їжджати, об'їздити, пооб'їжджати, переїжджати, переїздити, попереїжджати, під'їжджати, під'їздити, попід'їжджати, приїжджати, приїздити, поприїжджати, проїжджати, проїздити, попроїжджати, уїжджати, уїхати, поуїжджати, див. переносити
просмішник – див. насмішник
просочуватися – просотуватися, просотитися, попросотуватися, просякати, просякнути, просякти, попросякати
проспект – вулиця
проспект – оповістка, обіжник, див. циркуляр
проспериті – добробут, достатки
прооперувати – багатішати, збагачуватися, збагатішати, позбагачуватися, обагачуватися, обагатішати, пообагачуватися, побагачуватися, побагатішати, добробутніти, здобробутнювати, здобробутніти, поздобробутнювати, заможнювати, заможніти, позаможнювати, озолочуватися, озолотитися, поозолочуватися, рости, вирастати, вирости, повирастати, зростати, зрости, позростати, розростатися, розрости-ся, порозростатися, див. благоденствувати
простата (анатом.) – передсечник
простий (засіб) – немудрий, нехитромудрий, звичайний,
(люд) – посполитий
(поведінка) – скромний, немибагливий, негордий
простий – це напрям
простиратися – тягнутися, витягуватися, витягнутися, протягуватися, протягнутися, простягатися, простягнутися, розгортуватися, розгорнутися, розпросторюватися, розпросторитися, ширитися, поширюватися, поширитися, охоплювати, охопити, захоплювати, захопити. сягати, сягнути, доходити, дійти
проститутка – див. розпутниця, шлюха, сутенер
простір – обшир, розлоги, розліг, широчінь, див. роздолля
простодушно – добродушно
простолюддя – поспільство, див. хлопство
простонародний – посполитий, див. простий
просторіччя – посполитна мова

простосердний – щирий, щиросердий, сердечний, див. прямодушний, відвертий
прострація – знемога, знесила
прострочувати – запізнюватися, запізнитися, позапізнюватися, задавнювати, задавнити, позадавнювати, удавнювати, удавнити, повдавнювати
простуда – застуда, остуда
простуджуватися – застуджуватися, застудитися, позастуджуватися, настуджуватися, настудитися, понастуджуватися, остуджуватися, остудитися, поостуджуватися, перестуджуватися, перестудитися, поперестуджуватися, устуджуватися, устудитися, повстуджуватися, див. продрогнути
проступок – переступ, провина
просфора – проскура
протагоніст – перший
проталина – тань, розтань .
протантроп – людина первісна, пралюдина
протегувати – допомагати, допомогти, подопомагати, спомогати, спомогти, поспомагати, захищати, захистити, позахищати, обороняти, оборонити, пообороняти, боронити, уборонити, обставати, обстати, пообставати, опікуватися, заопіковуватися, заопікуватися, оступатися, оступитися, поосступатися, піклуватися, запіклуватися, попіклуватися, упіклуватися, підтримувати, пидтримати, див. фаворизувати
протеже – піклуванець, висуванець, див. фаворит, протегувати, ставленик
протеза – штучна (нога, рука)
протеїзм – несталість, хиткість, хитливість
протективний – захисний
протектор – захисник, оборонець, опікун, див. покровитель, хранитель, меценат
протекторат – опікунство
протекція – захист, опіка, оборона, обстава, допомога, підтримка, підпора
против – проти, навпроти
противний (почуття) – див. мерзотний
противний – це супротивний
противорічити – див. протирічити
протиепідемічний – протипошесний
протиерозійний – противодорийний
протикати – див. пронізувати
протилежний – противний, супротивний, протиставний, навпачний, див. контраст, антипод, антагонічний
протилежно – противно, навбакир
противопоставлений – протиставний, противний.див, протилежний
протирічити – перечити, суперечити, суперечатися, суперечитися, посуперечатися, заперечувати, заперечити, позаперечувати, спростовувати, спростувати, поспростовувати, відказувати, відказати, повідказувати

протиріччя – суперечність, противенство
протитуберкульозний – протисухітний
протік – протока, перетока
протовплюватися – штовхатися, проштовхуватися, проштовхнутися, попроштовхуватися, тиснути, протискуватися, протиснутися, попротискуватися
протовпом – навально
протокол – запис, опис
протонема – снуток
протоплазма – див. плазма
протопресвітер – надсвященик, див. пресвітер
прототип – праподоба, першовзір
протрава – шава
протравлювати – шавити, зашавлювати, зашавити, позашавлювати, зішавлювати, зішавити, позішавлювати, прошавлювати, прошавити, попрошавлювати
протравлювати – труїти, витруювати, витруїти, повитруювати, затруювати, затруїти, позатруювати, натруювати, отруювати, отруїти, поотруювати, потруювати, потруїти, отруювати, струїти, поотруювати
протухати – смердити, засмерджуватися, засмердитися, позасмерджуватися, гнити, загнивати, загнити, загнисти, зігнивати, зігнити, зігнисти, позігнивати, надгнивати, надігнити, понадгнивати, погнивати, погнити, прогнивати, прогнити, попрогнивати
протягом (часу) – за, через, упродовж
протяжно – витяжно, гайно, забарно, звільна, марудно, мляво, неквапно, неквапливо, неквапом, несквапна, непоквапно, нехапливе, пиняво, поволі, повільно, поволеньки, помалу, помаленьку, помалесеньку, помаленьку, поманесеньку, поступово, ступневе, прокволом, спроквола, спрокволу, тягуче, тягучи, протягло
профан – невіглас, неук, нетямок, див. дилетант
профанація – зневага, знечестя, осорома, глум
профанувати – зневажувати, зневажити, позневажувати, осоромлювати, осоромити, поосоромлювати, зісоромлювати, зісоромити, позісоромлювати, осмішувати, осмішити, поосмішувати
професіонал – митець, див. художник
професія – заняття, миття, фах, бранжа
професор–жінка – професорка, (дружина) – професорша
профест – пророк, (вона) – пророчиця, (дружина) – пророчка
профілактичний – протизаразний
профіль – перекрій
(обличчя) – боковид
профіт – див. прибиль
прохання – просьба, мольба, супліка, див. прошення
прохання – це дія

прохладно – холоднаво, холодненько
проходити (час) – минати, минути, проминати, проминути, попроминати, линути, злинути, полинути, пролинути, бігти, збігати, збігти, позбігати, летіти, злітати, злетіти, позлітати, пролітати, пролетіти, попролітати, спливати, спливти, поспливати, кінчатися, кінчитися, закінчуватися, закінчитися, позакінчуватися, скінчуватися, скінчитися, поскінчуватися, укінчуватися, укінчитися, повкінчуватися
проходити – це йти попри
процвітати (життя) – буяти, вибуювати, вибуяти, повибуювати, збуювати, збуяти, позбуювати, розбуювати, розбуяти, порозбуювати
(квіти) – див. цвісти
процедура – дія, чинність, перевода
процент – відсоток, лихва, камата
процес – перебіг, сплив, збіг
процес – суд, розправа
процесія – похід, поїзд, див. демонстрація, дефіляда, марш
процесуальний – судочинний
процесуватися – судитися, висуджувати, висудити, повисуджувати, зісуджуватися, зісудитися, позісуджуватися, насуджуватися, насудитися, понасуджуватися, просуджувати, просудити, попросуджувати, правуватися, виправовувати, виправити, повиправовувати, доправовуватися, доправуватися, подоправовуватися, направовуватися, направуватися, понаправовуватися, справовуватися, справуватися, посправовуватися, позиватися, позватися, запозиватися, запізнатися, позапозиватися, напозиватися, напізватися, понапозиватися, спозиватися, спізватися, поспозиватися
проч – див. пріч
прочерк – риска, позначка
прочий – інший
прошення – див. прохання
прошибати – див. колошматити, пронізувати
прошлий – минулий, давноминулий, давній, колишній, див. пройдешній, бувший
прошляпити – див. прозівати, пропускати
прошмигувати – див. проникати
проштрафитися – провинювати, провинити, попровинювати, прошкепуватися, прошкепитися, попрошкепуватися
прояв – вияв
проява – це див, дивовижа
проявлятися – виявлятися, виявитися, повиявлятися, з'являтися, з'явитися, поз'являтися, об'являтися, об'явитися, пооб'являтися
прояснювати (погода) – випогоджуватися, випогодитися, повипогоджуватися, вигодинюватися, вигодинитися, повигодинюватися,
пружина – спружня

прусак (комаха) – сас
прут – лозина, лозинка, хлудина, хлудинка, бізун, дубель, див. хворостина, різка
пруття – верболіз, вербняк, вербник, вербинець, вербич, вербина, вербинка
пряжка – застібка, шпонька, шпеник, чепрага, див. запонка, застіжка, аграф, одіяння
прямий – простий, простісінький
прямо – просто, навпрост, навпростець, навправці, навпрошки
прямовисний – див. вертикальний
прямодушний – див. відвертий, простосердний
прямоїжджий (шлях) – простий
прямокутник – простокутник
прямолінійно – просто, див. прямо
прямота – простість, див. прямодушний, відвертий, простосердний
прямувати – простувати, див. шествувати
прямцем – див. прямо
пряник – пірник, медяник, медявничка
прянний – пирний, пирнячий
прятати – ховати, заховувати, заховати, позаховувати, переховувати, переховати, попереховувати, поховувати, поховати, приховувати, приховати, поприховувати, сховувати, сховати, посховувати, запроторювати, запроторити, позапроторювати, засатарювати, засатарити, позасатарювати, див. окривати
псалом – див. канта
псаломщик – дяк, дячок
псамофільний (рослин.) – пісчаний
псамофіт – див. псамофільний
псевдонім – нібипризвище
психіятрична (лічниця) – божевільня
психоза – божевілля
психопат – божевільний
птах – птаха (жін. рід.)
птилоза (мед.) – волосовипад
птиця – птаха, пташка, пташина, пташинка, пташиночка, пташа, пташатко, пташеня, пташенятко, пташеняточко, пташня, птаство, пуцьверинок
птичка – див. птиця
птичний – пташиний
птіялізм (мед.) – надтослиність
птіяліна – слина
птоза (мед.) – повіковипад
публіка – люди, громада, суспільство, спільнота, збірнота
публікація – виданя, оприлюднення, див. промульгація
публікувати (друк) – видавати, видати, повидавати, друкувати, видруковувати, ви-

друкувати, повидруковувати, надруковувати, надрукувати, понадруковувати, передруковувати, передрукувати .попередруковувати, (голос.) – оприлюднювати, оприлюднити, пооприлюднювати, оприлюднювати, оприлюднити, посприлюднювати, оголошувати, оголосити, пооголошувати, проголошувати, проголосити, попроголошувати, розголошувати, розголосити, порозголошувати
публічна опінія – громадська думка
публічний – прилюдний, громадський, суспільний
пугало – див. чучело
пугати – див. страшити
пугати – це птах гукач кричить
пугач (птаха) – гукач, гукар
пудра – мучка
пуерпепальний (час) – попологовий (матери)
пузань – див. пузатий
пузатий – череватий, черевань, (вона) – череванька, (воно) – черевоня, черевонятко, боклатий, гелевач, гелюх, трембухач, див. товстий, товстопузий
пузир (мильн.) – банька, (на воді) – булька, бульба, бульбашка, (на шкірі) – пухир, пухирець, (сеч) – міхур
пузиритися (на шкірі) – пухиритися, випухирюватися, випухиритися, повипухирюватися, напухирюватися, напухиритися, понапухирюватися, попухирюватися, попухиритися, спухирюватися, спухиритися, поспухирюватися, (на воді) – бульбати, бульбатіти, вибульбувати, збульботіти, побульбувати, побульботіти
пузо – див. брюхо, живіт
пук – пака, див. пучок
пул – див. кооператива
пулярес – див. портмане
пульверизатор – кропавка, сікавка, порска, прискавка, див. розпилювач, спринклер
пульверизувати – див. бризкати, розпилювати
пульверсак – мішечок
пульмонія (мед.) – легенесухоти
пульпа – м’якуш
пульпет – галушечки
пульс – живець, живчак
пульта – стоячок, столик
пундит – професор індуський
пункт – точка, місце
пунктир – крапчатка, крапча
пунктуально – дослівно, див. точно
пунктуація (грам.) – знакорозділ
пункція (мед.) – прокол, укол
пурга – див. метіль, буря, смерч, тайфун, ураган

пургатив (мед.) – пречистий
пургаторіюм – чистилище (пекельне)
пуризм – чистота
пурист (мовний) – мовочистяч
пурня – пекарня грузинська
пурпурний – шарлатий, багряний, див. багровий
пурпурат – кардинал
пурпурина – барвник червоний
пустий – порожній, (обшир) – безлюдний, безживний, див. пустота
пустинник – пустельник, див. анахорет
пустиня – пустеля
пустир – порожня, див. пустота
пустите – див. пустир, пустота
пустіти – випорожнюватися, випорожнитися, повипорожнюватися, спорожнюватися, опоржнитися, поспорожнюватися, спорожнюватися, спорожнитися, поспорожнюватися, (селища) – вилюднюватися, вилюднитися, повилюднюватися, збезлюднюватися, збезлюднитися, позбезлюднюватися, обезлюднюватися, обезлюднитися, пообезлюднюватися
пустка – порожня, порожнеча, див. пустота, пустий, пустир, спустошення
пустобрех – див. говорун, суєслов, скреготуха, фразер
пустодзонити – див. пустомелити
пустомелити – див. говорити
пустомеля – див. говорун
пустопорожній – порожнісінький, найпорожніший, порожній
пустослів'я – балаканина, базікання, дурномова, марномова, патякання, теревені, див. говорити, говорун
пустота – порожнеча, порожнява, порожнина, порожня, порожність, порожнистість, див. пустий, пустка, пустир, пустопорожній, спустошення
пустота – це дитячі пустощі
пустошити – див. розоряти, громити
пустула (мед.) – пухир, гноевий, див. прищ
пустульозний (мед.) – гноевопухирний
пустяк – дрібниця, дрібничка, дріб'язок, дурниця, дурничка, марниця, марничка
путати – плутати, заплутувати, заплутати, позаплутувати, наплутувати, наплутати, понаплутувати, обплутувати, обплутати, пообплутувати, переплутувати, переплутати, попереплутувати, поплутувати, поплутати, сплутувати, сплутати, посплутувати, уплутати, повплутувати
путати – це ноги кінські
путівка – подорож, ходка, див. поїздка
путній – розумний, доладний, доречний, слушний, вартісний
путній – це напутній

путрифікація – гниття
путч – див. бунт, фронда
пуф – вигадка, неправдиве
пучина – безодня, вир, див. водоворот
пучок – жмут, жмуток, жмуточок, жмак, віхоть, віхтик, повісьмо, верчик, верчичок, жменя, жменька, купка, купочка, (волосу) – мичка, (тютюну) – папуша
пушинка – пушина, пушиночка
пушистий – пухнатий, пухнастий, пухнавий
пушка – гармата ,гарматка, гарматочка, див. гавбиця
пушка – це бляшанка
пушкар – гармаш, гармиза, (вирооник г.) – гармар
пушта – степ угорський
пуща – хащ, хаща, хащі, хащина, нетра, нетрі, нетрища, праліс, гущина, гущавина, гущак
пуща – закут, закуток, закутина, закутень, див. трущоба
пчола – бджола, бджілка, бджілочка, бджілинка, бджілиночка
пшот – нікчема, гирява
пюпітр – стоячок, див. штатив
пюре – м'ячка
п'ядь – ступня, крок
п'ялити – напинати, нап'ясти, напнути, понапинати, спинати, зіп'ясти, зіпнути, поспинати, (очі) – вирячувати, вирячити, повирячувати, вибалушувати, вибалушити, повибалушувати, витріщувати, витріщити, повитріщувати
п'яниця – див. пропияка, алькоголік, ярижник
п'яти – ступня, див. п'ядь
п'ятилітній – п'ятирічний
п'ятитися – задкувати, зізадковувати, зізадкувати, позізадковувати, позадковувати, позадкувати, узадковувати, узадкувати, повзадковувати
п'ятірка – п'ятка
п'ятно – пляма, плямка, плямочка, плямина, ляпка, цята, цятка, цяточка, цятинка, цятиночка
п'ятнувати – плямувати, заплямовувати, заплямувати, позаплямувати, наплямовувати, наплямувати, понаплямовувати, обплямувати, пообплямувати, поплямувати, сплямовувати, сплямувати, посплямовувати, таврувати, затавровувати, затаврувати, позатавровувати, натавровувати, натаврувати, понатавровувати, ставровувати, ставрувати, поставровувати

Р

рабат – цінознижка
рабівник – грабіжник, див. бандит
раболіпний – рабський, див. лизоблюд, підлиза, прихвостень
рабувати – грабувати, заграбовувати, заграбувати, позаграбовувати, зіграбовувати,

зіграбувати, позіграбовувати, награбовувати, награбувати, понаграбовувати, пограбовувати, пограбувати, розграбовувати, розграбувати, порозграбовувати, гарбати, загарбувати, загарбати, позагарбувати, нагарбувати, нагарбати, понагарбувати, погарбувати, погарбати, розгарбувати, розгарбати, порозгарбувати, див. стяжати, присвоювати

равенство – однакість, однаковість

равт – вечірка, вечерниці, див. бенкет, пир, раут

раджа – князь індуський

ради – заради, задля, див. для

радикально – див. цілком, всеціло, повністю, наголову

радіоаматор – радіолюбляч, див. аматор, любитель

радіоапарат – родіознаряд

радіовишка – радіовежа, див. вишка

радіозавод – радіовиробня

радіокоментатор – радіотлумач, див. коментатор

радіоінформація – радіовідомість, див. інформація

радіозонд – радіопробка

радіольокатор – радіознахідця

радіолюбитель – див. радіоаматор

радіомонтер – радіомайстер

радіонавігація – радіоплавба, див. навігація

радіооператор – радіоврухомник

радіопеленгатор – радіонапрямляч

радіопрожектор – радіовисилачка

радіорозвідка – радіозвідунство

радіорупор – радіогучка, див. рупор, мегафон

радіосигнал – радіознак

радіосітка – радіомережа

радіоспекталкь – радіовистава, див. спектакль

радіотерапія – радіолікування

радіотрансляція – радіопередача

радіоцентр – радіоосередок

радіочутливість – радіочуйність

радіошум – радіогалас, радіогуд

радіус – луч

радіяльний – лучевий

радіятор – випромінювачка

радіятор – холодниця

радіяція – випромінь

радуватися – радіти, зрадіти, нарадітися, порадіти, урадіти, тішитися, втішатися, втішитися, повтішатися, натішатися, натішитися, понатішатися, потішатися, поті-

шитися, стішатися, стішитися, повстішатися, утішатися, утішитися, повтішатися
радуга – веселка, веселонька, веселочка, веселиця
радужний – веселий, веселісінький, рожевий
радянський – саветскій, московський, кацапський
раж – шал, шаленство, шаленість, лють, лютість, скаженість, несамовитість, див. яросний, біснуватися
район – повіт, обшир, дільниця
райстаг – парлямент німецький
райсфедер – рисачка
райтар – вершник німецький, див. кавалерист, їздець
райтузи – штани кіннотчика, див. галіфе, бриджі, брюки
райх – імперія, держава (німецька)
райхсвер – військо німецьке
райхсканцлер – голова уряду німецького, див. прем'єр
рак (мед.) – пістряк
‘) Чужі слова надруковані жирними літерами. Українські – звичайними.
рак (тварина) – це див. краб, омар
рака – труна святого
ракалія – див. сволоч, негідник
раковинка – див. ракушка
ракушка – скойка, мушля, див. устриця
рамазан – піст мохамедський
рама – ряма, рямка, рямочка
рамбурс – борговиплата
рампа – поручні, див. балюстрада, парапет, перила
ранга – ступінь, див. чин
рандеву – зустріч
ранець – саква, шанька, наплечник, табівка, тобілка
ранжир – високість
рано – уранці, вранці, ранком, порану
рант – облямівка
ранчо – хутір мехіканський
рапорт – звіт, звідома, див. справоздання
рапортувати – звітовувати, звітувати, позвітовувати, звідомлювати, звідомляти, звідомити, позвідомлювати, позвідомляти, повідомляти, повідомити, доповідати, доповісти, подоповідати, оповідати, оповісти, пооповідати, розповідати, розповісти, порозповідати, оповіщати, оповісти, пооповіщати, сповіщати, сповістити, посповіщати, ознаймляти, ознаймити, поознаймляти, див. мельдувати
рапс – ріпак
раритет – обрідка, див. рідкість
раса – поріддя, порода

расовий – порідний
распря – чвара, суперечка, сварка, звада, незгода, розбрат
растакуер – марнотратець
ратай – орач, плугатар, див. землероб
ратифікувати – див. одобрювати, апробувати
ратний – військовий
ратоборець – вояк, див. солдат, жовнір, рядовий
ратувати – бороти, виборювати, вибороти, повиборювати, зборювати, збороти, позборювати, переборювати, перебороти, попереборювати, поборювати, побороти, боронити, збороняти, зборонити, позбороняти, обороняти, оборонити, пообороняти, долати, здолати, подолати, змагати, змогти, позмагати, перемогати, перемогти, попереможати, див. спасати
ратуша – міська управа
див. мерія, муніципалітет
рать – військо
раунд – коло
раут – див. равт
рафінований – вишуканий, див. елегантний, ізящний, граціозний, франт, прилични, (цукор) – зічищений, очищений
рахіялгія (мед.) – хребтобіль
рахіоміеліт (мед.) – хребтозапал
рахіт (мед.) – кривуха
рахітник – див. косолапий
райхсмайстер – рахівник, див. бухгалтер
рахуваня – лічба, лік, рахунок
рахувати (на) – числити, почислити, покладатися, покластися, вважати, уважити, поуважати, здаватися, здатися, поздаватися
раціон – пайка, див. порція
раціоналізувати – зліпшувати, зліпшити, позліпшувати, поліпшувати, поліпшити, уліпшувати, уліпшити, повліпшувати, досконалювати, досконалити, подосконалювати, здосконалювати, здосконалити, поздосконалювати, удосконалювати, удосконалити, повдосконалювати
раціональний – розумовий, розумний, доцільний
рація – слушність, глузд, див. резон
рачити – див. зволяти, позволяти
рашкуль – вуглеоливець
рашпер – смажогратка
рашпіль – пильник, напилок
раштра – лінійчатка
рваний – див. лахміття, барахло
рвати – дерти, видирати, видерти, повидирати, віддирати, віддерти, повіддирати,

здирати, здерти, поздирати, надирати, надерти, понадирати, обдирати, обдерти, пообдирати, передирати, передерти, попередирати, подирати, подерти, роздирати, роздерти, пороздирати, панахати, випанахувати, випанахати, повипанахувати, відпанахувати, відпанахати, повідпанахувати, попанахувати, попанахати, розпанахувати, розпанахати, порозпанахувати, спанахувати, спанахати, поспанахувати, рознизувати, рознизити, порознизувати, шматувати, зішматовувати, зішматувати, позішматовувати, нашматовувати, нашматувати, понашматовувати, обшматовувати, обшматувати, пообшматовувати, пошматовувати, пошматувати, розшматовувати, розшматувати, порозшматовувати, ушматовувати, ушматувати, повшматовувати, (зуби) – витягати, витягти, повитягати, (хвороба) – блювати, вибльовувати, виблювати, повибльовувати, зібльовувати, зіблювати, позібльовувати, набльовувати, наблювати, понабльовувати, побльовувати, поблювати,

рвати – це квіти

рвач – дерій, хапач, хапко, хапуга, шаленець

рвачка – хапанина

рвучко – див. стрімголов, живо, молодцювате, бистрий

реабілітувати – виправдувати, виправдати, повиправдувати, зневинувачувати, зневинуватити, позневинувачувати

реагувати – відбивати, відбити, повідбивати, збивати, збити, позбивати, розбивати, розбити, порозбивати, відгукуватися, відгукнутися, повідгукуватися, відказувати, відказати, повідказувати, переказувати, переказати, попереказувати, відкидати, відкинути, повідкидати, скидати, скинути, поскидати, відписувати, відписати, повідписувати, відповідати, відповісти, повідповідати, перечити, заперечувати, заперечити, позаперечувати, сперечувати, сперечити, посперечувати, противитися, попротивитися, спротивлятися, спротивитися, поспротивлятися, протидіяти, спротидіяти, див. поступати

реакціонер – назадник

реакція – протидія, спротив, назадництво (див. против. акція)

реал – стіл друкарський

реалізувати – дійснити, здійснювати, здійснити, поздійснювати, удійснювати, удійснити, повдійснювати, доконувати, доконати, подоконувати, учиняти, учинити, повчиняти, зічиняти, зічинити, позічиняти, див. організовувати, формувати

реалітетник (політич.) – пристосованець, зрадянець, див. капітулянт, сервеліст, конформіст, опортуніст, хамелеон, прагматик, шкурник

реальний – існуючий, речевий, див. конкретний

реальність – дійсність

ребелія – див. бунт, путч, фронда

реборда (колеса) – обручина, крайка

ребус – загадка

ревалізувати – переоцінювати, переоцінити, попереоцінювати

реванш – відплата, помста

реваншувати – див. возміщати, компенсувати
ревеляція – вияв
реверанс – уклін
реверенда – ряса
реверс – зворотний бік, зворот, забов'язок, поквітка
реверсивний – зворотний
ревізія – вивір, звір, провір
ревізор – виверяч, див. контролер
ревізувати – вивірювати, вивірити, повивірювати, звірювати, звірити, позвірювати, перевірювати, перевіряти, поперевірювати, дивитися, подивитися, додивлятися, додивитися, пододивлятися, глядати, доглядати, доглянути, доглядіти, подотлядати, заглядувати, заглянути, загледіти, позаглядати, наглядати, наглянути, оглядіти, нагледіти, оглядати, оглянути, оглядіти, огледіти, обглядати, обглянути, обглядіти, обгледіти, переглядувати, переглядати, переглянути, переглядіти, перегледіти, розглядувати, розглядати, розглянути, розглядіти, розгледіти, міряти, вимірювати, вимірити, повимірювати, змірювати, змірити, позмірювати, намірювати, наміряти, понамірювати, обмірювати, обмірити, пообмірювати, перемірювати, переміряти, попереміряти, пробувати, випробовувати, випробувати, повипробовувати, спробовувати, спробувати, поспровобувати
ревіндикувати – відбирати, відібрати, повідбирати, забирати, забрати, позабирати, перебирати, перебрати, поперебирати
ревія – перегляд
ревматизм – ломець, гостець, гризь
ревнивість – ревнощі
ревний – ретельний, пильний, запопадливий, завзятий, падковитий, пазовитий, щирий, див. ретивий, старанний
ревний – це жалісний
ревно – баско, горяче, дбало, дбайливо, завзято, заповзято, загарливо, запопадне, запопадливо, палко, запалом, пильно, ретельно, шпарко, щиро, див. живо, енергійно, старосно, добросовісно, совісно
(молитися) – щиро, дуже
ревносно – див. ревно
ревокація – відклик
револьвер – див. пістолет, бравнінг, наган
революта – див. ребелія, бунт, путч, фронда
ревью – огляд
регалія – клейнод, див. реліквія
регата – човнозмаг
регель – латва
регенератор – поновничня
регенерувати – відроджувати, відвідродити, повідроджувати, відроджуватися, від-

родитися, повідроджуватися, перероджуватися, перородитися, поперероджуватися, породжувати, породити, відтворювати, відтворити, повідтворювати, відтворюватися, відтворитися, повідтворюватися, витворюватися, витворитися, повитворюватися, натворюватися, натворитися, понатворюватися, перетворюватися, перетворитися, попереторювати, потворюватися, потворитися, створюватися, створитися, постворюватися, поновлювати, поновити, поновлюватися, поновитися, відновлювати, відновити, повідновлювати, відновлюватися, відновитися, повідновлюватися, оновлюватися, оновитися, поновлюватися, див. родитися

регент – державець, владця, (хору) – див. диригент

регмент – полк

регіональний – краєвий, місцевий, див. окружний

регістр – запис, впис, спис, упис

регістратор – записувач, уписувач

регістрований (лист) – заручений, див. рекомендований

регіструвати – записувати, записати, позаписувати, приписувати, приписати, поприписувати, списувати, списати, посписувати, уписувати, уписати, повписувати

реглан – плащ

реглямент – припис, устав, уклад, див. інструкція

регляментувати – наказувати, наказати, понаказувати, запроваджувати, запровадити, позапроваджувати, розкладати, розкласти, порозкладати, укладати, укласти, повкладати, розподіляти, розподілити, порозподіляти, поділяти, поділити, див. приказувати, веліти, організовувати, розпоряджатися

регоризм – надвимога, див. педантизм

регрес – занепад, спад, підупад, схил, пресмерк, відступ
(див. противн. прогрес)

регресувати – занепадати, занепасти, позанепадати, підупадати, підупасти, попідупадати, падати, упасти, западати, запасти, позападати, опадати, опасти, поопадати, підпадати, підпасти, попідпадати, пропадати, пропасти, попропадати, хилитися, похилюватися, похилитися, схилюватися, схилитися, посхилюватися, зменшуватися, зменшитися, позменшуватися, дичавіти, подичавіти, здичавлювати, здичавіти, поздичавлюватн

регула – див. реглямент

регули – див. менструація

регулювати – напрямлювати, напря'мити, понапрямлювати, спрямовувати, спрямувати, поспрямовувати, керувати, покерувати, скеровувати, скерувати, поскеровувати, завертати, завернути, позавертати, навертати, навернути, понавертати, див. упорядковувати, хазяйнувати

регулярний – поточний, сталий

регулятор – керунка

регуляторний – керунковий, напрямний, ладовий

редиска – редьквічка

редуктор – гайка, сповільнячка
редукувати – зменшувати, зменшити, позменшувати, збавляти, збавити, позбавляти, знижувати, знизити, познижувати, послаблювати, послабити, сповільнювати, сповільнити, посповільнювати
редута – див. окоп
реєстр – див. регістер
режим – лад, улад
режисер – дидаскал
резерва – запас
резерват – заповіднище
резервуар – збірня, збірніще, водойма, водоймище, див. водовмістіще
резервувати – берегти, зберігати, зберегти, позберігати, відкладати, відкласти, повідкладати, складати, скласти, поскладати, тримати, затримувати, затримати, позатримувати, перетримувати, перетримати, поперетримувати, потримувати, потримати, протримати, попротримувати, утримувати, утримати, повтримувати, ховати, заховувати, заховати, позаховувати, переховувати, переховати, попереховувати, сховувати, сховати, посховувати, поховувати, поховати, хоронити ,схоронювати, схоронити, посхоронювати
резиґнація – уступ, відмова
резигнувати – відкидатися, відкинутися, повідкидатися, відмовлятися, відмовитися, повідмовлятися, вимовлятися, вимовитися, повимовлятися, забиратися, забратися, позабиратися, зрікатися, зректися, позрікатися, кидати, покидати, покинути, лишати, залишати, залишити, позалишати, облишати, облишити, пооблишати, полишати, полишити, уступати, уступити, повступати, виступати, виступити, повиступати, відступати, відступити, повідступати, оступатися, оступитися, поосупатися, усуватися, усунутися, повсуватися, ухилятися, ухилитися, повхилятися, цуратися, відцуратися, зіцуратися, поцуратися, див. сторонитися
резиденція – житло, помешкання, див. жилище, квартира, апартмент, обитель, приміщеня
резина – гума
резистанс – опір, спротив, відсіч, протистій
резистентність – опірність
резолюція – ухвала
резон – причина, підстава, ґрунт, див. рація
резонанс – луна, відлунок, руна, відгомін, відгук, див. ехо, відзиватися
резонер – поук, див. ментор
резонно – слушно, переконливо, довідно, узасаднено, обґрунтовано
результат – наслідок, вислід, набуток, здобуток, див. консеквенція
результативний – вислідний, набутий, кінцевий
резюме – переказ, висновок
реінкарнація – перевтіл, див. інкарнація

рейд – забіг, напад
рейс – подорож, шлях
рекапітулювати – переказувати, переказати, попереказувати стисло
реквієм – див. панахида
реквізит – причандали, речі, надібок, знадібок, див. аксесуари
реквізувати – вивласнювати, вивласнити ,повивласнювати, забирати, забрати, позабирати, див. експропріювати, конфіскувати, соціялізувати, колективізувати, заграбастувати
рекетир – див. обманщик, плут, шулер
рекляма – вихвала, розголос
реклямація – вимога, домага, протест, скарга
реклямувати – вихвалювати, вихвалити, повихвалювати, захвалювати, захвалити, позахвалювати, нахвалювати, нахвалити, понахвалювати, перехвалювати, перехвалити, поперехвалювати, похвалювати, похвалити, прихвалювати, прихвалити, поприхвалювати, розхвалювати, розхвалити, порозхвалювати, схвалювати, схвалити, посхвалювати, голосити, наголошувати, наголосити, понаголошувати, оголошувати, оголосити ,пооголошувати, проголошувати, проголосити, попроголошувати, розголошувати, розголосити, порозголошувати
рекогноскувати – вивідувати, вивідати, повивідувати, звідувати, звідати, позвідувати, довідуватися, довідатися, подовідуватися, перевідувати, перевідати, попереві́дувати, питати, випитувати .випитати, повипитувати, запитувати, запитати, позапитувати, напитувати, напитати, понапитувати, опитувати, опитати, поопитувати, перепитувати, перепитати, поперепитувати, попитувати, попитати, розпитувати, розпитати, порозпитувати, опитувати, спитати, поспитувати, пізнавати, пізнати, дізнаватися, дізнатися, подізнаватися, обізнаватися, обізнатися, пообізнаватися, розізнавати, розізнати ,порозізнавати, спізнавати, спізнати, поспізнавати, постерігати, постерегти, випостерігати, повипостерегти, спостерігати, спостерегти, поспостерігати, слідкувати, вислідковувати, вислідкувати, повислідковувати, досліджувати, дослідити, подосліджувати, зіслідковувати, зіслідкувати, позіслідковувати, наслідковувати, понаслідковувати, послідковувати, послідкувати, услідковувати, услідкувати, повслідковувати, стежити .вистежувати, вистежити, повистежувати, зістежувати, зістежити, позістежувати, настежувати, настежити, понастежувати, постежувати, постежити, простежувати, простежити, попростежувати, устежувати, устежити, повстежувати, див. слідити, патрулювати, пікетувати, шпіонити, підстерегати, розвідка, обслідувати
рекомендація – рая, порая, нарая, див. атестація, рекомендувати, референція
рекомендований (лист) – заручений, див. регістрований
рекомендувати – раяти, раїти, дораювати, дораїти, подораювати, нараювати, нараїти, понараювати, пораювати, пораїти, прираювати, прираїти, поприраювати, ураювати, ураїти, повраювати, див. совітати
реконвалесценувати – див. виздоровлювати

реконверсія – зворот, оборот, поворот
реконструкція – перебудова, відбудова, див. конструювати
рекорд – осяг найвищий
рекордист – першун, переможець, витязь, звитяжець
рекордсмен – див. рекордист
рекреація – відпочинок, перерва, див. вакації, урльоп
рекрит (мед.) – кутнезапал
рекрут – новобранець, див. призовик
рекрутувати – покликувати, покликати (до війська), приєднувати, приєднати, поприєднувати, приймати, прийняти, поприймати, прилучати, прилучити, поприлучати
ректифікувати – див. дистилювати
рекурс – відклик
реле – вилучник
релігійний – побожний
релігійність – побожність
релігія – набоженство, віра
реліквія – клейнод, скарб, див. регалія
релікт – старозалишки
релятивний – порівнювальний, порівняльний, зумовний, зумовлений
релятивність – зумовленість, обумовленість, порівняльність
реляція – відомість, повідома, вістка, див. донесення
рельєф – опуклість, (різьбар.) – горорізьба
рельєфний – опуклий, ясний
рельси – тори, рейки
ремарка – див. примітка, помітка, нотатка, футнот, аднотація
ремесло – рукомесло
ремілітаризувати – див. мілітаризувати
ремінісценсія – спогад, пригадка, відгомін, відгук, див. ехо, резонанс, відзиватися
ремісія – знижка, зменша, ослаба
ремітувати – платити чеком
ремонтувати – ладити, заладжувати, заладити, позаладжувати, зладжувати, зладити, позладжувати, наладжувати, наладити, поналадживати, поладжувати, полади-ти, ладнати, заладнувати, заладнати, позаладнувати, зладнувати, зладнати, позладнувати, наладнувати, наладнати, поналадувати, поладнувати, поладнати, лагодити, злагоджувати, злагодити, позлагоджувати, залагоджувати, налагоджувати, налагодити, поналагоджувати, полагоджувати, полагодити, латати, вилатувати, вилатати, повилатувати, долатувати, долатати, подолатувати, залатувати, залатати, позалатувати, налатувати, налатати, поналатувати, облатувати, облатати, пообла-тувати, перелатувати, перелатати, поперелатувати, підлатувати, підлатати, попід-латувати, полатувати, полатати, прилатувати, прилатати, поприлатувати, направ-

ляти, направити, понаправляти, поправляти, поправити, справляти, справити, посправляти, див. рихтувати
ремунерація – див. гонорар
ренегат – виродок, запроданець, зрадець, зрадливець, зрадник, зрадянець, малорос, москволюб, недоляшок, перекидько, перекинчик, пристосованець, потурнак, угодовець, хрунь, яничар, див. капітулянт, комуніст, конформіст, клеврет, опортуніст, реалітетник
ренесанс – відрода, відродження, див. рисорджименто
реноме – послава, див. репутація, фама
рент – винаєм, чинш, див. оренда, концесія, посесія
рентабельний – поплатний, зисковий, прибутковий
рентівник – винаймач, чиншовик, комірник, див. квартирант, жилець, житель, постоялець
рентувати – див. орендувати
реорганізувати – див. організувати
реостат – опірничка
репарація – відшкодова
репарувати – див. ремонтувати
репатріювати – висилати, вислати, повисипати на батьківщину
репертуар (театр.) – виставодобір
репетирувати – доучувати, доучити, подоучувати, підучувати, підучити, попідучувати, переучувати, переучити, попереучувати, повивучувати, повивчити
репетиція – проба, дружи, див. повторювати
репетка – подруге
репліка – заувага, зауважка
репортаж – новини, новинки, опис, розповідь, звіт
репортер – новинкар, див. хроникер
репрезентант – уповноважений, відпоручник, речник, заступник, див. емісар, представник, агент
репрезентувати – заступати, заступити, позаступати
репресалія – примус, силоміць, див. диктат
репресивний – гнобний, гнобливий, гноблючий, пригноблюючий, утиснений, утискливий
репресувати – див. гнітити, пригнічувати
реприманд – див. виговір
репродукувати – відтворювати, відтворити, повідтворювати, відновлювати, відновити, повідновлювати
репродукція – відтвір
рептилія – плазун, вуж, див. уж
репульсивний – відштовхний, відштовхальний
репутація – див. реноме, фама

ресентимент – упередженість, ворожнеча, злосливість
ресивер – одержувач
рескрипт – лист, посвідка
рескрипція – уповновага
ресора – пружня
ресорт – відділ, обсяг
респект – повага, шана, пошана, шаноба
респіраторний – дихальний
респірація – дих, віддих
реставрувати – відбудовувати, відбудувати, повідбудовувати, відновлювати, відновити, повідновлювати, див. репродукувати
реституція – віднова
ресторант – харчівня, їдальня, див. кафе
рестрикція – обмежа
ресурси – засоби, запаси
ретардація – затримка, сповільни
ретивий – баркий, беручкий, дбаливий, дбайливий, жвавий, завзятий, заповзятий, завзятющий, загарливий, запопадний, запопадливий, кукібний, кукібливий, палкий, пильний, ретельний, унадливий, щирий, див. ревний, енергійний, підприємливий, роботящий, трудолюбивий
ретина (анатом.) – сітківка очна
ретирада – відступ
ретируватися – відступати, відступити, повідступати, піти, виходити, вийти, повиходити, відходити, відійти, повідходити
ретроградний – назадницький, див. консервативний, косний
ретрансляція – пересилка, пересилки, див. транслювати
ретроактивний – правосильний узад
ретроградний – див. консервативний, косний
ретроспективний – минулоглядний
ретур–білет – поворотоквиток
ретушувати – підправляти, підправити, попідправляти
рефакція – знижка
рефекторій – їдальня манастирська
реферат – доповідь, виклад
референдарій – див. референт, прелігент
референдум – всіхопит
референт – доповідач, керівник
референція – довідка, див. рекомендація
рефері – суддя, див. арбітр
реферувати – доповідати, доповісти, подоповідати, переповідати, переповісти, попереповідати, викладати, викласти, повикладати

рефлексія (думка) – роздум, роздума, розважання, міркування, обміркуваня, спостережа, див. мислити, помішляти, призадумуватися
рефлекція (світло) – виблиск, висвітло, відбиток, свіна
рефлективний – зміркований, обдуманий, розважений
рефлективний – віддзеркалений, відблискний, відбитий, відсвінулий
рефлектор – виблискачка, висвінча
рефлектувати – віддзеркалювати, віддзеркалити, повіддзеркалювати, відбивати, відбити, повідбивати, відсвінувати, відсвінути, повідсвінувати
реформувати – змінювати, змінити, позмінювати, інакшити, з'інакшувати, з'інакшити, поз'інакшувати, поінакшувати, поінакшити, переінакшувати, переінакшити, попереінакшувати, перебудовувати, перебудувати, поперебудовувати, розбудовувати, розбудувати, порозбудовувати, перетворювати, перетворити, попереторювати, створювати, створити, постворювати, поліпшувати, поліпшити, уліпшувати, уліпшити, повліпшувати, див. переображатися, раціоналізувати, організувати
рефракція – промінезалом
рефрен – приспів
рефрижератор – холодничка
рефугіюс – див. прибіжище, нічліжка, приют, паладіум
рефулер – наповнячка
рецензія – оцінка
рецензувати – цінувати, зіцінювати, зіцінити, позіцінювати, націнювати, націнити, понацінювати, оцінювати, оцінити, пооцінювати, поцінювати, поцінити, розцінювати, розцінити, порозцінювати, уцінювати, уцінюнювати, уцінити, повцінювати, визначувати, визначити, повизначувати, зазначувати, зазначити, позазначувати, визнавати, визнати, повизнавати, узнавати, узнати, повзнавати, розглядати, розглянути, порозглядати
рецепта – припис
рецептивний – сприймальний
рецепція – приняття
рецесивний – затамований, сповільнений
рецидив – наворот, зворот, повтор
реципіянгл – кутомір, див. секстант, астролябія
рецитувати – голосно читати, вичитувати, вичитати, повичитувати, зачитувати, зачитати, позачитувати, начитувати .начитати, поначитувати, перечитувати, перечитати, попереччитувати, прочитувати, прочитати, голосити, виголошувати, виголосити, повиголошувати, зіголошувати, зіголосити, позіголошувати, наголошувати, наголосити, понаголошувати, мовити .вимовляти, вимовити, повимовляти, промовляти, промовити, попромовляти, див. деклямувати
речитатів – мовоспів, співмовка, див. деклямація
решетити – дірявити, зідірявлювати, зідірявити, позідірявлювати, подірявлювати,

подірявиуі, продірявлювати, продірявити, попродірявлювати, удірявлювати, удірявити, повдірявлювати
решето – сито, ситко, ситечко, ситце
решітка (в'язниці) – грати, (огорожа) – штахети, див. клітка
решофер – нагрівачка
ржавчина – іржа, ржа, (на болоті) – осуга
ржати (кінь) – гиготати, загиготати, погиготати, гиготіти, загиготіти, погиготіти
рибак – рибалка, рибаль, (вона) – рибачка, рибалачка, (дружина) – рибальчиха, (син) – рибальченко, (дочка) – рибальчівна, (дитина) – рибальча, рибальчатко, (малий) – рибалонько
рибовод – рибар
рибоводство – рибництво
рибокоптильня – вужня
риболов – див. рибак
риболовець – див. рибак
риболовний – рибальський, рибацький
рибячий жир – тран
ривалізувати – див. конкурувати
риваль – супротивник, (вона) – супротивниця, див. конкурент, суперник
ригель – банта
ригідність (мед.) – заляклість, задубілість
ригоризм – занадтосуворість, неухильність, див. педантизм
ригсдах – парлямент данський, див. риксдах
ридикюль – торбинка, торбиночка, киса .калитка, калитонька, капшук, капшучок, див. мошонка, саше
рижий – рудий, рудавий, рудуватий, руденький, рудючий, див. бурий, темнобурий
рикошета – відбій
риксдаг – парлямент шведський, див. ригсдах
рило – див. морда
рило – це у свині
ринг – грище, див. арена
ринк – ковзанка
риноблепорія (мед.) – нежіть
ринокарцинома (мед.) – носопістряк
ринологія (мед.) – носознавство
ринорагія – носокровотеча
ринутися – вергатися, вергнутися, вергтися, звергатися, звергнутися, позвергатися, увергатися, увергнутися, поувергатися, гнати, погнати, здоганяти, здогнати, здогонити, поздоганяти, надганяти, надігнати, понадганяти, переганяти, перегнати, поперерискати, ганяти, уганяти, угнати, повганяти, гунути, згунути, погунути, кидатися, кинутися, накидатися, накинутися, понакидатися, скидатися, скинутися,

поскидатися, укидатися, укинути, повкидатися, хапатися, вихоплюватися, вихопитися, повихоплюватися, схоплюватися, схопитися, посхоплюватися, шугати, шугнути, шуганути, вишугати, вишугнути, зішугати, зішугнути, позішугати, шатнути, вишатнути, зішатнути, пошатнути, див. мчати, спішити, стреміти

рис – риж

рисак – клус, див. скакун

риск – звага, ризик, див. рискувати

рискати – ганяти, зганяти, обганяти, поганяти, угоняти, гасати, згасати, погасати, угасати, никати, никнути, занИкати, зникати, зникнути, понйкувати, пониkати, перениkувати, перениkати, розникувати, розникати, порозникувати, нипати, нипнути, знипувати, знипати, познипувати, перенипувати, перенипати, поперенипувати, понипувати, понипати, рознипувати, рознипати, порознипувати, нишпорити, винишпорювати, винишпорити, повинишпорювати, зінишпорювати, зінишпорити, позінишпорити, обнишпорювати, обнишпорити, пообнишпорювати, перенишпорювати, перенишпорити, поперенишпорювати, понишпорювати, понишпорити, скіпати, вискіпувати, вискіпати, повискіпувати, сновигати, зісновигати, посновигати, шастати, зішастати, пошастати, швендяти, зішвендяти, пошвендяти, шуркати, шуркнути, зішуркати, зішуркнути, прошуркати, прошуркнути, шустати, шуснути, зішустати, зішуснути, прошустати, прошуснути

рискувати – зважати, зважити, позважати, ризикувати, ризикнути, поризикувати, заризикувати, заризикнути, зризикувати, зризикнути

рискувати – це див. штрихувати

Рисорджименто – відродження, див. ренесанс

риссю – чвалом, учвал, клусом, клуса, тюпки, тюпцем

рисувати – малювати, вимальовувати, вималювати, повимальовувати, змальовувати, змалювати, позмальовувати, намальовувати, намалювати, понамальовувати, перемальовувати, перемалювати, пеперемальовувати, розмальовувати, розмалювати, порозмальовувати

рисувати – це див. креслити, штрихувати

рисунок – малюнок

рисунок – це див. креслення

ритвина – баюра, вибій, ковдобина, ковтьоба, див. лужа .

ритенуто (муз.) – сповільнювати

рити – копати, викопувати, викопати, повикопувати, відкопувати, відкопати, повідкопувати, закопувати, закопати, позакопувати, накопувати, накопати, понакопувати, обкопувати, обкопати, пообкопувати, перекопувати, перекопати, попереkопувати, підкопувати, підкопати, попідкопувати, покопувати, покопати, прикопувати, прикопати, поприкопувати, прокопувати, прокопати, попрокопувати, розкопувати, розкопати, порозкопувати, скопувати, скопати, поскопувати, укопувати, укопати, повкопувати

рити – це свиня р.

ритися – копатися, покопатися, докопуватися, докопатися, подокопуватися, закопуватися, закопатися, позакопуватися, гребтися, загребтися, зігребтися, нагребтися, погребтися, угребтися, довбатися, довбтися, зідовбатися, надовбатися, подовбатися, кублитися, закублюватися, закублитися, окублюватися, окублитися, покублюватися, покублитися, скублюватися, скублитися, поратися, випоратися, допоратися, напоратися, обпоратися, попоратися, споратися, порпатися, допорпуватися, допорпатися, подопорпуватися, запорпуватися, запорпатися, позапорпуватися, напорпуватися, напорпатися, понапорпуватися, попорпуватися, попортатися, спорпуватися, спорпатися, ·поспорпуватися, порплятися, запорплятися, запорплитися, позапорплятися, напорплятися, попорплятися, попорплитися, упорплятися, упорплитися, повпорплятися, шпортатися, дошпортуватися, дошпортатися, зашпортуватися, зашпортатися, позашпортатися, нашпортуватися, нашпортатися, понашпортуватися, пошпортуватися, пошпортатися
ритор – пишномовець, див. трибун, оратор, спікер
риторика – красномовство, див. калілогія
ритенуто (муз.) – стримано
риторичний – пишномовний, див. ельоквентний
ритуал – обряд
риф – скеля (підводна)
рифлений – жолобчатий, жолоб'яний, жолобинний
рифма – рима
рихлий – пухкий, пухкенький
рихлити – пушити , випушувати, випушити, повипушувати, підпушувати, підпушити, попідпушувати, пропушувати, пропушити, попропушувати, розпушувати, розпушити, порозпушувати
рихліти – пухніти, пухкішати, пухлявіти
рицагра (мед.) – зубообценьки
рицар – лицар
ричаг – важіль, важниця
ричати – рикати, риконути, вирикувати, вирикати, зрикувати, зрикати, порикувати, урикати, урикнути, гарчати, вигарчувати, вигарчити, зігарчувати, зігарчити, погарчувати, погарчити
рівень – позем, (води у річці) – плесо, див. урівень
рівний – однаковий, однакий, однаковісінький, такий, такий же, такісінький, отакий, такенний, такелений, тотожній
рівний – це хідник
рівнобедрений – однакобічний
рівновеликий – однаковеликий
рівновіддалений – однакодалекий
рівнодіючий – однакодіяльний
рівнодушно – байдуже

рівнозначний – однакознаковий
рівнозначник (мовний) – відповідник
рівнокутний – однакокутний
рівномір – поземиця
рівномірно – однаково
рівноплечний – однакораменний
рівноправність – однакоправність
рівносильний – однакосильний
рівноскладовий – однакоскладовий
рівноцінність – одновартість
рівночасно – водночас, заразом, разом, див. одночасно
рід – гатунок, відміна, див. сорт, категорія, розряд
рід – це родинний
рідкий – винятковий, надзвичайний, незвичайний, небачений, дивина, дивовижа, див. раритет
рідкий – обрідний, водявий
рідкість – див. раритет
рідіти – обрідувати, обрідніти, пообрідувати
рідішати – див. рідіти .
рідко – обрідно, винятково, надзвичайно, нечасто, мало коли
рідковживаний – маловживаний
рідконаселений – малолюдний
ріжучий – тнучий, крайкий, пильний
різак – ніж, ножака, ножисько, сікач, сікачка
різати (волосся) – стригти, вистригати, вистригти, повистригати, достригати, достригти, подостригати, настригати, настригти, понастригати, обстригати, обстригти, пообстригати, підстригати, підстригти, попідстригати, постригти, постригти (вузол) – розтинати, розтяти, розітнути, порозтинати, (галуззя) – чухрати, зічухрувати, зічухрати, позічухрувати, обчухрувати, обчухрати, пообчухрувати, підчухрувати, підчухрати, попідчухрувати, (голову) – стинати, стяти, зітнути, постинати, (дереворит) – ритувати, виритовувати, виритувати, повиритовувати, зритовувати, зритувати, позритовувати, наритовувати, наритувати, понаритовувати, (дошки) – пиляти, випилювати, випилити, повипилювати, відпилювати, відпилити, повідпилювати, напилювати, напиляти, понапилювати, перепилювати, перепиляти, попереперепилювати, попилювати, попиляти, розпилювати, розпиляти, розпилити, порозпилювати, спилювати, спилити, поспилювати, упилювати, упилити, повпилювати, (землю) – межувати, вимежовувати, вимежувати, повимежовувати, перемежовувати, перемежувати, попеpемежовувати, помежовувати, помежувати, розмежовувати, розмежувати, порозмежовувати, умежовувати, умежувати, повмежовувати, (камнерит) – різьбити, вирізьблювати, вирізьбити, повирізьблювати, нарізьблювати, нарізьбити, понарізьблювати, (капусту) – шаткувати, зішатковувати, зішатку-

вати, позішатковувати, нашатковувати, нашаткувати, понашатковувати, пошатковувати, пошаткувати, (крила) – обтинати, обтяти, пообтинати, підтинати, підтяти, попідтинати, (курку) – різати, вирізувати, вирізати, повирізувати, дорізувати, дорізати, подорізувати, зарізувати, зарізати, позарізувати, порізувати, порізати, (кусник) – батувати, відбатовувати, відбатувати, повідбатовувати, збатовувати, збатувати, позбатовувати, ньоатовувати, набатувати, понабатовувати, (кущі) – тяти, витинати, витнути, повитинати, (линву) – перетинати, перетяти, попереднути, поперединати, (ножем) – чикати, чикнути, чиканути, зічикати, зічикнути, чикрижити, зічикрижувати, зічикрижити, позічикрижувати, обчикрижувати, почикрижувати, почикрижити, повчикрижувати, (очі) – муляти, змулювати, змулити, позмулювати, намулювати, намулити, понамулювати, (пальці) – відтинати, відітнути, відтяти, повідтинати, втинати, втяти, (пухлину) – протинати, протнути, протяти, попротинати, (свиню) – колоти, виколювати, виколоти, повиколювати, заколювати, заколоти, позаколювати, переколювати, переколоти, попереколювати, поколювати, поколоти, сколювати, сколоти, посколювати, (тканину) – викроювати, викраїти, повикроювати, обкроювати, обкраяти, пообкроювати, прикроювати, прикраяти, поприкроювати, перекраяти, поперекроювати, (хліб) – краяти, накроювати, накраяти, понакроювати, покроювати, покраяти, скроювати, скраяти, поскроювати, (худобу) – бити .вбивати, вбити, повбивати, забивати, забити, позабивати, перебивати, перебити, поперебивати

різачка (у череві) – завійна, завійниця, див. різь

різка – лозина, лозинка, лозиночка, дубець, хлудина, хлудинка, хлостина, див. хворостина, прут

різка – обрік, січка

різко – гостро, дошкульно, нагально, проймаючи, проникливе, разяче, шарпко, шпарко, шорстко

різний – ріжний, ріжноманітний, поріжнений, розмаїтий, відмінний, інакший, інший, розбіжний, неподібний, неоднаковий

різнити – ріжнити ,виріжнювати, виріжнити, повиріжнювати, відріжнювати, відріжнити ,повідріжнювати, поріжнювати, поріжнити, розріжнювати, розріжнити, порозріжнювати, ріжноманітніти, зріжноманітнювати, зріжноманітніти, уріжноманітнювати, уріжноманітніти

різниця – ріжниця

різниця – див. бойня, скотобойня

ріано – ріжно, наріжно, поріжно, поріжнено, уріжнобіч, окремо, поодинці, роз’єднано, всіляко

різнобій – розбіжність

різновид – відміна, див. рід, різний, категорія

різноколірний – ріжнобарвний

різноликий – ріжновидий

різномислячий – іншодум

різнополий – іншостатевий
різнорідний – ріжноманітний, всілякий
різносторонній – всебічний
різнохарактерний – іншовдачий
різночасний – іншочасний
різночинець – урядовчисько
різношерстий – іншововний
різнь – ворожість ворожнеча, ворожнечість, незгода, незлагода, незгідність, нелад, неладдя, неполадки, розбрат, розбіжність, розлад, розладдя, сварка, суперека, суперечка, чвари
різь (у шлунку) – див. різачка
рісниця – вія
ріт – уста, вуста, писок, писочок, хавка, пащека, зів, рисок, гавра, рот
річ – мова, розмова, промова, див. язик
річ – це див. предмет
рішати – розв'язувати, розв'язати, порозв'язувати, вив'язуватися, вив'язатися, повив'язуватися, визначувати, визначити, повизначувати, означувати, означити, поозначувати, узначувати, узначати, повзначувати, ураджувати, урадити, повраджувати, засуджувати, засудити, позасуджувати, присуджувати, присудити, поприсуджувати, ухвалювати, ухвалити, поухвалювати, схвалювати, схвалити, посхвалювати
рішаючий – вирочний, визначальний, розв'язочний, остаточний
рішення – розв'язка, вирок, присуд, ухвала, див. приговор, децидувати, рішати
рішимість – див. рішучість
рішуче – гостро, зважно, самопевно, твердо, непохитно, непорушно, незломно, притьма, притьмом, конче, доконче, див. категорично, навідріз, енергійно
рішучість – звага, зважність, певність, самопевність, твердість, непохитність, незламність, див. здетермінованість
робкий – боягуз, лякливий, полохкий, полохливий, потульний, плохий .страхопуд, страхополох, страшко, див. смирний, малодушний, кроткий, покійний, зговірливий
робкий – соромливий, сором'язний, див. конфузитися
робота (наукова) – праця, дослід
роботодавець – працедавець
роботящий – робучий, працьовитий, працелюбний, працездатний, беручкий, дбалий, дбайливий, запопадний, запопадливий, кукібний, пазовитий, ретельний, чапкий, див. старанний, старатель, трудолюбивий, ретивий
робочий (день) – робітний, працівний, (людина) – див. роботящий, (наймит) – заробітчанин, заробітчанка, (союз) – робітничий, (учень) – челядник, челядниця
ровер – див. велосипед
ровесник – перевесник, однорічник, (вона) – перевесниця, однорічниця

рогожа – личанка, мачула, маштула
рогуля – розсоха, соха, сішка, рогачка, розгілка, розгілля, розгілина, див. розвилка
рогулька (тіста) – рогалик
родильний – пологовий, положний, положницький
родимка – лунина
родити (байстрюка) – копилитися, скопилитися
родителі – батьки, батько–мати, тато–мама, див. родичі
родитися – народжуватися, народитися, понароджуватися, зроджуватися, зродитися, позроджуватися, відроджуватися, відродитися, повідроджуватися, перероджуватися, перородитися, попереродження, розроджуватися, розродитися, порозроджуватися, уроджуватися, уродитися, повроджуватися,
знаходитися, знайтися, найтися, виникати, виникнути, повиникати, повставати, повстати, див. регенерувати
родичі – див. родителі
родичі – ці рідня, див. фамілія
родоначальник – предок, прапрадід
родословний – родовідний
рожа – троянда, мальва
рожа (хвороба) – бешиха
рожа – пика, див. морда
рождатися – див. родитися
роз... – Якща нема слова з префіксом роз.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. розбризкувати див. бризкати
роза – див. рожа
розарій – троянди
розбагатіти – збагачуватися, збагатіти, позбагачуватися, обагачуватися, обагатіти, пообагачуватися, побагачуватися, побагатіти, див. розживатися, наживати
розбазарювати – див. розстрачувати
розбалувати – розпещувати, розпестити, порозпещувати, розбещувати, розбестити, порозбещувати, попускати, попустити, попопускати
розбирати (будинок) – валити, повалити, завалювати, завалити, звалювати, звалити, розвалювати, розвалити, (машину) – розкладати, розкласти, порозкладати, (папери) – дивитися, подивитися, передивлятися, передивитися, продивлятися, продивитися, перегортувати, перегортати, поперегортувати, перебирати, перебрати, поперебирати
(почуття) – захоплювати, захопити, позахоплювати, охоплювати, охопити, посхоплювати, (справу) – переглядати, переглянути, попереглядати, розглязати, розглянути, порозглядати, розуміти, зрозуміти, урозуміти, (якість) – оцінювати, оцінити, пооцінювати, досліджувати, дослідити, подосліджувати
розбирати – це роздягати
розбій – харцизацтво, розбишацтво, див. розбійник, рабівник, бандит

розбійник – див. бандит, пірат
розбірливий (письмо) – читкий, зрозумілий, див. читабельний
розбірливість – вибагливість, примха,примхливість, перебірливість
розбірливо (мовити) – виразно, зрозуміло, (писати) – читко
розбіяка – див. бандит, пірат, розбійник
розбрід – розтіч, розлад, розбрат, див. дезорганізація
розбрідатися – розходитися, розійтися, порозходитися, виходити, вийти, повиходити, відходити, відійти, повідходити, уходити, уйти, розбігатися, розбігтися, порозбігатися, утікати, утікти, повтікати
розбуджувати – будити, побудити, збуджувати, збудити, позбуджувати, обуджувати, обудити, пообуджувати, пробуджувати, пробудити, попробуджувати, буркати, збуркувати, збуркати, позбуркувати, пробуркувати, пробуркати, попробуркувати, розбуркувати, розбуркати, порозбуркувати, ворушити, зворушувати, зворушити, позворушувати, розворушувати, розворушити, порозворушувати, оживлювати, оживити, пооживлювати, скорняти, скорнити, поскорняти
розбухати – див. набухати
розвалина – звалище, румовище, руїни
розвальні (сані) – ґринджоли
розверзатися – розкриватися, розкритися, порозкриватися, відкриватися, відкритися, повідкриватися
розверстка – розподіл, розклад
розвертати – розвивати, розвинути, порозвивати, розгортати, розгорнути, порозгортати. (див. противн. завертати)
розверствувати – розкладати, розкласти, порозкладати, накладати, накласти, понакладати, обкладати, обкласти, пообкладати, розподіляти, розподілити, порозподіляти, наділяти, наділити, понаділяти, обділяти, обділити, пообділяти, приділяти, приділити, поприділяти, призначувати, призначати, попризначувати, визначувати, визначити, повизначувати
наверствувати – це нашаровувати
розвилка (дороги) – роздоріжжя, розстань, розтік, розтока, див. рогуля
розвинення – розвиток, розвій
розвіватися – маяти, майнути, помаяти, вимаювати, вимаяти, повимаювати, замаювати, замаяти, позамаювати, омаювати, омаяти, помаювати, помаяти, промаювати, промаяти, попромаювати, розмаювати, розмаяти, порозмаювати, майоріти, вимайорювати, вимайоріти, замайорювати, замайоріти, позамайорювати, помайорювати, помайоріти, промайорювати, промайоріти, розмайорювати, розмайоріти, розгортатися, розгорнутися, порозгортатися
розвід (курей) – виплека, плекання, (мосту) – роз'єдна, (пилки) – зазуб, (шлюбу) – розлука
розвідка – звідунство, звіди, звідини, вивідки, довідки, див. шпіонаж, рекогноскувати

розвідка – це див. есей
розвідник – див. шпіон, інвестигатор
розвірчувати – див. буравити, дрилювати
розвісистий – крислатий, розлогий, розложистий, гіллястий, гільчастий, широкогіллястий, широкогалузий, рожаїстий
розводдя – павідь, повідь, повідня, повінь
розводити (бійку) – розборонювати, розборонити, порозборонювати, роздіймати, роздійняти, породіймати, (вогонь) – розпалювати, розпалити, порозпалювати, (горілку) – розчинювати, розчинити, порозчинювати, (городовину) – плекати, виплекувати, виплекати, повиплекувати, (любих) – роз'єднувати, роз'єднати, пороз'єднувати, (овець) – виводити, вивести, повиводити, (худобу) – заводити, завести, позаводити, (шлюбних) – розлучувати, розлучити, порозлучувати
розворот – зворот, наворот, див. поворот
розгвинчувати – викручувати, викрутити, повикручувати, (див. противн. загвинчувати, нагвинчувати)
розгледжувати – див. гледіти, глядіти
розговорний – розмовний, мовний, мовляний, мовельний
розграфлювати – рискувати, вирисковувати, вирискувати, повирисковувати, зрисковувати, зрискувати, позрисковувати, нарисковувати, нарискувати, понарисковувати, порисковувати, порискувати, розрисковувати, розрискувати, порозрисковувати, див. чертити
розгром – див. погром
розгружувати – вивантажувати, вивантажити, повивантажувати, виладовувати, виладувати, повиладовувати, див. грузити
розгружувати – це мокру дорогу місити
розгублюватися – ніяковіти, зніяковіти, поніяковіти, нестямлюватися, нестямитися, понестямлюватися, знестямлюватися, знестямитися, познестямлюватися, бентежитися, зентежуватися, збентежитися, позбентежуватися, побентежуватися, побентежитися, убентежуватися, убентежитися, повбентежуватися, соромитися, засоромлюватися, засоромитися, позасоромлюватися, насоромлюватися, насоромитися, понасоромлюватися, посоромлюватися, посоромитися, усоромлюватися, усоромитися, повсоромлюватися, хвилюватися, зісхвильовуватися, зісхвилюватися, позісхвильовуватися, нахвильовуватися, нахвилюватися, понахвильовуватися, перехвильовуватися, перехвилюватися, поперехвильовуватися, похвильовуватися, похвилюватися, розхвильовуватися, розхвилюватися, порозхвильовуватися, схвильовуватися, схвилюватися, посхвильовуватися
розгублюватися – це в дорозі
розгул – гульня, пиятика, див. оргія
розгульний – див. гуляка, безпутник, лінивець
роздаватися (годос) – відбиватися, відбитися, повідбиватися, відгукуватися, відгукнутися, повідгукуватися, гомоніти, видгомоніти, загомоніти, зігомоніти, нагомо-

ніти, перегомоніти, погомоніти, прогомоніти, розгомоніти, гукати, гукнути, гукнути, вигукувати, вигукнути, повигукувати, згукувати, згукати, нагукувати, перегукуватися, перегукнутися, поперегукуватися, погукувати, погукати, гуркотіти, вигуркотіти, загуркотіти, погуркотіти, прогуркотіти, кликати, кликнути, викликувати, викликати, повикликувати, закликувати, закликати, позакликувати, наклікувати, накликати, понакликувати, перекликуватися, перекликатися, поперекликуватися, покликуватися, покликувати, покликати, прикликувати, прикликати, поприкликувати, скликувати, скликати, поскликувати, лунати, вилунювати, вилунути, повилунювати, залунювати, залунати, полунювати, полунати, пролунювати, розлунювати, розлунати, порозлунювати, розлягатися, розлягтися, порозлягатися, (люди) – відсовуватися, відсунутися, повідсовуватися, відступатися, відступитися, повідступатися, оступатися, оступитися, пооступатися, поступатися, поступатися, розступатися, розступитися, порозступатися, відходити, відійти, повідходити, виходити, відійти, повиходити, розходитися, розійтися, порозходитися, (одяг) – витягуватися, витягтися, повитягуватися, розтягуватися, розтягнутися, порозтягуватися, видовжуватися, видовжитися, повидовжуватися, здовжуватися, здовжитися, поздовжуватися, ширшати, зіширшуватися, зіширшитися, позіширшуватися, поширшуватися, поширшитися, розширшуватися, розширшитися, порозширшуватися

роздівати – роздягати, роздягти, пороздягати, розбирати, розібрати, порозбирати

розділ – розподіл, поділ, переділ, обділ, виділ, відділ, приділ

розділ – це у книжці, див. глава

роздільно – див. порізно, осібно, сепаратний

роздолля – довілля, вільгота, див. простір

роздолля – це долина широка

роздольний – довільний, розлогий, широкий

роздор – безлад, безладдя, заколот, звада, колотнеча, незгода, незлагода, нелад, розлад, розладдя, сварка, чвара, див. міжусобиця

роздягалка – шатня, див. убиральня, туалета

роздягальня – див. роздягалка

розеоля (мед.) – плямчатка

розжалувати – див. деградувати

розжива – див. нажива, надбання

розживатися – див. наживати, розбагатіти

розжигати – див. зажигати

розжимати (зуби) – розціплювати, розціпити, порозціплювати, (п'ястук) – розтулювати, розтулити, порозтулювати, (спружню) – розтискувати, розтиснути, порозтаскувати

розжиток – див. розжива, нажива, надбання

роззувати – визувати, визути, повизувати. (див. противн. обувати)

роззява – ґава гавега, гавря, сологій, розтелепа, розтяпака, розгамуза, шалава,

бевзь, див. неповороткий, безтолковий, ротозій
розиграш – розгра, див. матч, турнір
роз'їзд (військ.) – стежа, див. рекогноскувати, (залізничн.) – розминка
розказ – наказ, див. приказ
розказ – оповідання, оповідка, оповідь, повідь, оповістка, повість, розповідь, див. новела
розказувати – див. говорити
розкаряка – розчепіра
розкарячувати – розчепірювати, розчепірити, порозчепірювати
розкат – гуркіт, грюк, грюкіт, гук, гуркотня, грим, грім
розкаюватися – каятися, покаятися, скаюватися, скаятися, укаюватися, укаятися, повкаюватися, жалкувати, зажалковувати, зажалкувати, позажалковувати, нажалковуватися, нажалкуватися, понажалковуватися, пожалковувати, пожалкувати, шкодувати, зішкодовувати, зішкодувати, позішкодовувати, пошкодовувати, пошкодувати
розкисати – кваситися, виквашуватися, викваситися, повиквашуватися, заквашуватися, закваситися, позаквашуватися, зіквашуватися, зікваситися, позіквашуватися, наквашувати, наквасити, понаквашувати, перекваштуватися, перекваситися, попереквашувати, поквашувати, поквасити, уквашувати, уквасити
розкішне – багатюще, витончено, вишукано, гойно, добірно, красно, пишно, препишно, чудово, пречудове, див. шик, елегантно
розклинювати – виклинювати, виклинити, повиклинювати
розкорчовувати – викорчовувати, викорчувати, повикорчовувати, покорчовувати, покорчувати, скорчовувати, скорчувати, поскорчовувати
розкосий – зизий, зизуватий, зизоокий
розкотистий – розгонистий, розлогий, розложистий
розкочувати (грім) – гриміти, гримнути, гримонути, вигримлювати, вигримнути, загримати, загриміти, погримати, гримкотіти, загримкотіти, погримкотіти, гримотіти, загримотіти, погримотіти, (дорогу) – уторовувати, уторувати, повторовувати, сторовувати, сторувати, пооторовувати, (згорток) – розгортувати, розгорнути, порозгортувати, (луна) – лунати, вилунювати, вилунити, повилунювати, злунювати, пролунати, попролунювати, (опука) – котитися, закочуватися, закотитися, позакочуватися, покочуватися, покотитися, (слава) – прославлятися, прославитися, попрославлятися, (тісто) – качати, викачувати, викачати, повикачувати, покачувати, покачати, поскачувати, розкачувати, розкачати, порозкачувати, скачувати, скачати, поскачувати
розкрупнювати – здрібнювати, здрібнити, поздрібнювати, подрібнювати, подрібнити, зменшувати, зменшити, позменшувати
розкумекувати – збагнувати, збагнути, позбагнувати, убагнувати, убагнути, повбагнувати, кмітити, покмічувати, покмітити, скмічувати, скмітити, поскмічувати, укмічувати, укмітити, повкмічувати, метикувати, зметиковувати, зметику-

вати, позметиковувати, наметиковувати, наметикувати, пометиковувати, пометикувати, уметиковувати, уметикувати, повметиковувати, розуміти, вирозумлювати, вирозуміти, повирозумлювати, зрозумлювати, зрозуміти, нарозумлюватися, нарозумітися, понарозумлюватися, порозумлюватися, порозумітися, урозумлювати, урозуміти, поврозумлювати, розчовпувати, розчовпати, порозчовпувати, розчолопувати, розчолопати, порозчолопувати, розчумувати, розчумати, порозчумувати, торопати, поторопувати, поторопати, сторопувати, сторопати, посторопувати, уторопувати, уторопати, повторопувати

розкупорювати – викубрювати, викубрити, повикубрювати, витикати, виткнути, повитикати, викорковувати, викоркувати, повикорковувати. (див. противн. закупорювати)

розлучення – розлука

розлучення – це дія

розлюбезний – любий, любенький, любесенький, любісінький, люблений, улюблений, улюбленець, улюбленик, улюбленчик, (вона) – люба, любка, любочка, любця, любонька, улюбленіця, улюбленка, любленка, кохана, коханочка, голубка, голубонька, (воно) – голубеня, голуб'ятко, голуб'я

розмазня – лемішка, бамбула, див. їда

розмазня – див. неповороткий, розтяпа

розмашистий – загонистий, заповзятий, див. енергійний, підприємливий, ретивий

розмив – водорий, див. ерозія

розмисел – роздум, роздума, задума, міркування

розміжчувати – торощити, виторощувати, виторощити, повиторощувати, наторощувати, наторош.ити, понаторощувати, потороїцувати, поторощити, розторощувати, розторощити, порозторощувати, сторощувати, сторощити, посторощувати

розм'якати (дорога) – розгасати, розгаснути, порозгасати, (тверде) – зм'якшуватися, зм'якшитися, позм'якшуватися, пом'якшуватися, пом'якшитися, ум'якшуватися, ум'якшитися, повм'якшуватися

рознемогатися – недужати, занедужувати, занедужати, позанедужувати, знедужувати, знедужати, познедужувати, понедужувати, понедужати, слабувати, заслабувати, заслабнути, заслабти, позаслабувати, послабувати, послабти, прослабувати, прослабти, хворувати, захворювати, захворіти, позахворювати, перехворювати, перехворіти, поперехворювати, похворювати, похворіти, схворювати, схворіти, посхворювати

розніжувати – розпещувати, розпестити, порозпещувати

рознос – догана, гана, осуд, огуда

рознощик – носій, доставляч

розор – румовище, руїни

розоряти – валити, завалювати, завалити, позавалювати, звалювати, звалити, позвалювати, повалювати, повалити, розвалювати, розвалити, порозвалювати, висаджувати, висадити, повисаджувати, нищити, винищувати, винищити, повинищу-

вати, знищувати, знища’ ти, познищувати, понищувати, понищити, перевертати, перевернути, поперевартати, обертати, обернути, пообертати, плюндрувати, поплюндровувати, поплюндрувати, сплюндровувати, сплюндрувати, посплюндровувати, порожнити, випорожнювати, випорожнити, повипорожнювати, опорожнювати, опорожнити, поопорожнювати, спорожнювати, спорожнити, поспорожнювати, розбивати, розбити, порозбивати, вибивати, вибити, повибивати, збивати, збити, позбивати, перебивати, перебити, поперебивати, побивати, побити, руйнувати, вируйновувати, вируйнувати, повируйновувати, зруйновувати, зруйнувати, позруйновувати, поруйновувати, поруйнувати, див. громити, пустошити, сокрушати

розпаювати – відлютовувати, відлютувати, повідлютовувати. (див. противн. лютувати)

розпахнутий – розхристаний

розпилювати – порошити, випорошувати, випорошити, повипорошувати, запорошувати, запорошити, позапорошувати, напорошувати, напорошити, понапорошувати .обпорошувати, обпорошити, пообпорошувати, попорошувати, попорошити, припорошувати, припорошити, поприпорошувати, розпорошувати, розпошити, порозпорошувати, спорошувати, див. бризкати, пульверизувати

розпилюватися – порохнявіти, попорохнявіти, спорохнявлювати, спорохнявіти, поспорохнявлювати

розпилювач (людина) – розпорошувач, порошник, (вона) – порошниця, (прилад) – порошнявка, сікавка, див. пульверизатор, спринклер

розписка – поквитка, посвідка

розписуватися – підписувати, підписати, попідписувати

розписуватися – це багато писати

розпірка – розпинка

розпірка – це дірка

розпластувати – розгортати, розгорнути, порозгортати, розкидати, розкидати, розкинути, порозкидати, напинати, напнути, нап’ясти, понапинати

розплачуватися – платити, виплачувати, виплатити, повиплачувати, доплачувати, доплатити, подоплачувати, оплачувати, оплатити, пооплачувати, поплачувати, поплатити, сплачувати, сплатити, посплачувати, уплачувати, уплатити, повплачувати

розплід – розрід, плека, завод

розплоджувати – заводжувати, заводити, завести, позаводжувати, розводжувати, розвести, порозводжувати, плекати, виплекувати, виплекати, повиплекувати, наплекувати, наплекати, понаплекувати, сплекувати, сплекати, посплекувати, ростити, вирощувати, виростити, повирощувати, зрощувати, зростити, позрощувати, нарощувати, наростити, понарощувати, ховати, виховувати, виховати, повиховувати, наховувати, наховати, понаховувати, сховувати, сховати, посховувати, див. плодити

розплоджуватися – розроджуватися, розродитися, порозроджуватися, див. множи-

тися
розположений (місце) – розташований, розставлений, розподілений, (почуття) – прихильний, схильний, зичливий, привернений
розполосувати – смужити, висмужувати, висмужити, повисмужувати, посмужувати, посмужити
розпоряджатися – заряджувати, зарядити, позаряджувати, порядковувати, порядкувати, попорядкувати, напорядковувати, напорядкувати, понапорядковувати, спорядковувати, спорядкувати, поспорядковувати, урядувати, зурядовувати, зурядувати, позурядовувати, наурядовувати, наурядувати, понаурядовувати, поурядовувати, поурядувати, див. приказувати, веліти, регламентувати, указувати
розпорядження – наказ, загал, припис, див. інструкція
розпорядник – керівник, господар, див. директор, шеф, принципал
розпорядок – див. розпорядження, (часу) – розклад, див. графік
розпоясуватися – розперезуватися, розперезатися, порозперезуватися
розправляти – випростовувати, випростувати, повипростовувати, напростовувати, напростувати, понапростовувати, розпростовувати, розпростувати, розгинати, розігнути, порозгинати
розправлятися – мстити, помстити
розпродавати – випродавати, випродати, повипродувати, спродавати, спродати, поспродавати
розпродаж – випродаж
розпрямляти – див. розправляти
розпускати (брунька) – розвиватися, розвинутися, порозвиватися, (вітрила) – напинати, напнути, нап'ясти, понапинати, (в'язанку) – відшморгувати, відшморгати, повідшморгувати, (дитину) – розбещувати, розбещити, порозбещувати, (згурт) – розв'язувати, розв'язати, порозв'язувати, розганяти, розігнати, порозганяти, закривати, закрити, позакривати, припиняти, припинити, поприпиняти, (линву) – розсотувати, розсотати, порозсотувати, (листя) – розгортати, розгорнути, порозгортати, (опаску) – попускати, попустити, (поголоску) – поширювати, поширити, розповсюджувати, розповсюдити, порозповсюджувати, (прапор) – розгортувати, розгортати, розгорнути, порозгортувати, (пуп'янка) – розпукувати, розпукати, порозпукувати, (у воді) – розчиняти, розчинити, порозчиняти, (язика) – див. говорити
розпутниця – гайта, гукля, димтянка, диптянка, діплянка, дримба, курва, лярва, мандрьоха, охаба, паплюга, перелюбниця, плюгавка, повія, потіпака, потіпаха, ростіпаха, рострибуха, роструха, хльорка, шлюндра, шльондра, див. проститутка, кокотка, сутенер, фрейда, шлюха
розривка – розвага, гулі, гулянка, забава, танці, див. бенкет, равт
розріз – розтин, витин, витинка, відтин, стин, стинок, протин, протинка, перетин, перетинка, випилянка, розпірка, перекрій
розрізняти – ріжнити, виріжнювати, виріжнити, повиріжнювати, відріжнювати,

відріжнити, повідріжнювати, поріжнювати, поріжнити, розріжнювати, розріжнити, порозріжнювати
розрізувач – розтинач, витинач, перетинач, протинач, стинач, утинач
розрішати (гріх) – розгрішувати, розгрішити, порозгрішувати
розробляти – випрацьовувати, випрацювати, повипрацьовувати, допрацьовувати, допрацювати, подопрацьовувати, опрацьовувати, опрацювати, поопрацьовувати, попрацьовувати, попрацювати, розпрацьовувати, розпрацювати, порозпрацьовувати, спрацьовувати, спрацювати, поспрацьовувати, упрацьовувати, упрацювати, повпрацьовувати
розрушати – див. розоряти
розряд – вилад, виладка
розряд – виділ, поділ, див. категорія, сорт, рід, різновид
розряджати – виладовувати, виладувати, повиладовувати. (див. противн. заряджати)
розрядка (друк) – розбивка
розсвіт – світанок, світок, досвіт, досвіток, досвітки, удосвіта, світком
розсвітати – благословлятися, благословитися на день, дніти, заднювати, задніти, наднювати, надніти, поднювати, подніти, займатися, зайнятися на день, зоріти, визорювати, визоріти, зізорювати, зізоріти, позорювати, позоріти, розвиднюватися, розвиднітися, світати, висвітувати, висвітнути, зісвітувати, зісвітнути, освітувати, освітнути, посвітати, свінути, висвінувати, висвінути, засвінувати, зісвінути, насвінувати, насвінути, посвінувати, посвінути, див. світлити
розсекречувати – відтаємничувати, відтаємничити, повідтаємничувати
розсильний – див. посильний, кур'єр, фельд'єгер
розсіл – юшка, щерба, вивар, див. бульйон, потаж, їда
розсілина – розколина, розпадина, див. тріщина, розщілина
розсіювати – розпорошувати, розпорошити, порозпорошувати, див. розпилювати, діяспора
розсіяний – розпорошений, розкиданий, розселений, див. діяспора
розсіяний – неуважний
розсіяний – це насіння на полі
розслід – дослід, розшук, стежа, див. слідити, інвестигатор
розставання – розлука
розставатися – розлучуватися, розлучитися, порозлучуватися, розходитися, розійтися, порозходитися, лишати, залишати, залишити, облишати, облишити, пооблишати, полишати, полишити, роз'єднуватися, роз'єднатися, пороз'єднуватися, відокремлюватися, відокремитися, повідокремлюватися
розстрочка – виплата, рата
розстрочувати – див. відстрочувати
розстроювати (лад) – розладнувати, розладнати, порозладнувати, (почуття) – смутити, засмучувати, засмутити, позасмучувати, усмучувати, усмутити, повсмучува-

ти, хитати, захитувати, захитати, позахитувати, похитувати, похитати, розхитувати, розхитати, порозхитувати, див. скорбіти, хандрити, почалитися
розсудливий – розважний, розважливий, обережний, обачний, обачливий, поміркований, статечний, див. серйозний
розсудок – розум, глузд, див. ум
розставати – танути, потанувати, потанути, станувати, станути, постанувати
розтвор (валків) – розкриття
(ножиць) – розхил
(плину) – розчин
розтворяти – див. отворяти
розтерзаний (почуття) – вимучений, змучений, намучений, перемучений, помучений, (річ) – роздертий, передертий, подертий
розтлівати – ґвалтувати, зігвалтовувати, зігвалтувати, позігвалтовувати, погвалтовувати, погвалтувати, безчестити, збезчещувати, збезчестити, позбезчещувати, обезчещувати, обезчестити, пообезчещувати
розтлітися (вогонь) – жевріти, вижеврювати, вижевріти, дожеврювати, дожевріти, зажеврювати, зажевріти, пережеврювати, пережевріти, пожеврювати, пожевріти, (дерево) – порохнявіти, спорохнявлювати, спорохнявіти, поспорохнявлювати, (людина) – паскудитися, попаскуджуватисся, попаскудитися, опаскуджуватися, спаскудитися, поспаскуджуватися, упаскуджуватися, упаскудитися, повпаскуджуватися, (мрець) – гнити, загнивати, зігнити, позагнивати, догнивати, догнити, подогнивати, погнивати, погнити, (чеснота) – псуватися, зіпсовуватися, попсовуватися, попсуватися
розтопирювати – розчепірювати, розчепірити, порозчепірювати
розторопний – див. бистрий
розтравлювати – вередити, звереджувати, звередити, позвереджувати, навереджувати, наверединти, понавереджувати, повереджувати, поверединти, розвереджувати, розверединти, порозвереджувати, дратувати, зідратовувати, зідратувати, позідратовувати, подратовувати, подратувати, роздратовувати, роздратувати, пороздратовувати, дрочити, зідрочувати, зідрочити, позідрочувати, подрочувати, подрочити, роздрочувати, роздрочити, пороздрочувати, разражати, разразити, поразражати, уражати, уразити, повражати, троюдити, потроюджувати, потроюдити, строюджувати, строюдити, построюджувати, розтроюджувати, розтроюдити, порозтроюджувати, ятрити, ятрити, з'ятрювати, з'ятрити, поз'ятрювати, поятрювати, поятрити, роз'ятрювати, роз'ятрити, пороз'ятрювати
розтратник – марнотрат, марнотрач, перевідця, тринкач
розтрачувати – гайнувати, згайновувати, згайнувати, позгайновувати, попрогайновувати, мантачити, змантачувати, змантачити, позмантачувати, помантачувати, помантачити, промантачувати, промантачити, попромантачувати, марнотратити, змарнотрачувати, змарнотратити, позмарнотрачувати, помарнотрачувати, помарнотратити, марнувати, змарновувати, змарнувати, позмарновувати, промарновува-

ти, промарнувати, попромарновувати, переводити, перевести, попереводити, тринькати, витринькувати, витринькати, повитринькувати, протринькувати, протринькати, попротринькувати, розтринькувати, розтринькати, порозтринькувати, стринькувати, стринькати, постринькувати, циндрити, зіциндрювати, зіциндрити, позіциндрювати, поциндрювати, поциндрити .проциндрювати, проциндрити, попроциндрювати, розциндрювати, розциндрити, порозциндрювати, шинкувати, вишинковувати, вишинкувати, повишинковувати, зішинковувати, зішинкувати, позішинковувати, прошинковувати, прошинкувати, попрошинковувати, див. транжирити

розтруб – горловина

розтрублювати – розбовкувати, розбовкати, порозбовкувати, розголошувати, розголосити, порозголошувати, див. трубити

розтяжка – тяг

розтяпа – див. неповороткий, розмазня

розузорити – див. декорувати

розумник – мудрій, мудрагель, див. умник

розформовувати – розв'язувати, розв'язати, порозв'язувати, закривати, закрити, позакривати, припиняти, припинити, поприпинати, спиняти, спинити, поспиняти, розганяти, розігнати, порозгоняти,

розхід – видаток, витрата

розхід – це йти

розхлябаний – безладний, неполадний, розбитий, непридатний, хиткий, хитливий, захитаний, похитнутий, розхитаний

розхолоджувати – холодити, охолоджувати, охолодити, поохолоджувати, охолоджувати, схолодити, поохолоджувати

розхолоджувати – це утеплювати

розцвілий – розквітлий

розцвіт – розквіт

розчерк – криска, закарлючка

розшифровувати – вичитувати, вичитати, повичитувати, зічитувати, зічитати, позічитувати

розщемляти – розтискувати, розтиснути, порозтискувати, розціплювати, розціпити, порозціплювати

розщеплювати – розчахувати, розчахнути, порозчахувати

розщитувати (працівника) – звільняти, звільнити, позвільняти, виплачувати, виплатити, повиплачувати, поплачувати, поплатити, (покладатися на) – див. рахувати

розщитуватися – вираховуватися, вирахуватися, повираховуватися, зраховуватися, зрахуватися, позраховуватися, обраховуватися, обраховуватися, пообрахуватися, пораховуватися, порахуватися, розраховуватися, розрахуватися, порозраховуватися, див. рахувати

розщілина – див. тріщина, розсілина, щілка

розщот – розрахунок, вирахунок, зрахунок, обрахунок, перерахунок, підрахунок, порахунок, прорахунок, урахунок
роз'яснювати – див. коментувати, пояснювати, інтерпретувати, товмачити
рокита – верба, вербина, вербинка, вербонька, вербичка, вербиченька, верболіз, верб'я, вербов'я, вербинець, вербник, вербняк, (квіточас) – верблянuця, (тиждень) – вербниця
рокіт – гуркіт, гук, грим, грім, гримкіт, грюк.гряк, тарахкіт, тарахкотня, тарах, трахкіт, трахкотня, див. шум
рокотати – див. грохати, колотити, трахати
роксоляни – праукраїнці
рол – сувій, див. рульон
ролер – валок
роля (у житті) – вага, місце, вплив, участь
роля – це в театрі
роль – роля (театр.)
рольганг – пересувачка
ром – гарак
романсувати – див. женихатися
ромашка – ромен, канупер
роняти – губити, згублювати, згубити, позгублювати, загублювати, загубити, позагублювати, розгублювати, розгубити, порозгублювати, кидати, кинути, докидати, докинути, подокидати, закидати, закинути, позакидати, прикидати, прикинути, поприкидати, пускати, пустити, допускати, допустити, запускати, запустити, попускати, попустити, припускати, припустити, спускати, спустити, поспускати
роптати – ремствувати, заремствувати, зремствувати, зремстати, наремствувати, наремстати, поремствувати, поремстати, уремствувати, уремстати, нарікати, наректи, понарікати, дорікати, доректи, дорікнути
російський – московський, кацапський
російщина – московство, кацапщина, пошехонство, чухна
російщити – див. русифікувати
Росія – Московщина, Кацапщина, Мордва, див. Великоросія
росіянин – москаль, москалюга, московець, (вона) – московка, (дружина)) – москалиха, (син) – москаленко, (дочка) – москалівна, (дитина) – москаленя, москальча, (малий) – москальчук, москалик, москвин, москвинюга, (вона) – москвинка, (дружина) – москвиниха, (син) – москвинчук, (дочка) – москвинчівна, (дитина) – москвиня, кацап, кацалап, кацапюга, (вона) – кацапка, (дружина) кацапиха, (син) – кацапчук, (дочка) – кацапівна, (дитина) – кацапеня, (малий) – кацапчина, пошехонець, чухонець, какало, штокало, кадиш, див. великорос, андрофаг, недолюд, гад
росіяни – москальня, москальство, москвинство, кацапня, чухна
рослий (людина) – високий, (дерево) – гінкий
ростбіф – печеня волова

росток – парость, паросток, пагін, пагонець, погонення, кільчик, ключка, живець, стрілка, шпичак
рота – сотня
ротанізм – гаркавість
ротатор – обертачка
ротаційний – обертовий, черговний
ротація – оберт
ротозій – див. роззява
ротонда – див. бесідка
роторний – див. ротоційний
Рош–гашана – Новий Рік жидів
рояліст – монархіст
рояль – піяно
ртуть – живосрібло, див. меркурій
рубака – рубач
рубанок – струг, див. гебель, струганок
рубець (сдежини) – руб, (на тілі) – близна, пруг, див. шрам
рубильник – лучниця
рубіж – межа, кордон, див. границя
рубрика – підрозділ
ругати – див. корити, страмити
руда – копалина, круш, (залізна) – залізняк, (мідяна) – мідяк
рудимент – залишок
рудиментарний – зачатковий, недорозвинений, залишковий
рудник – копальня
рудня – див. рудник
рудокоп – копач
рудерпіс – кораблекермо
рукав (річки) – зарічок, розтік, розтока, коліно, турунчак, (смока) кішка
рукав – це сорочки
руковод – проводар, провідця, наставник, див. лідер, гід, переводник
руководити – водити, проваджувати, провадити, попроваджувати, глядати, доглядати, доглянути, подоглядати, наглядати, наглянути, понаглядати, приглядатися, приглянутися, поприглядатися, керувати, покерувати, скеровувати, скерувати, поскеровувати, правити, справляти, справити, спрямовувати, спрямувати, поспрямовувати
рукодільний – ручний, доморобний
рукомийник – умивалка
рукопашне – голіруч
рукоплескати – плескати, сплескувати, сплескати, пооплескувати, див. аплодувати
рукоприкластувати – див. колошматити

рукоятка – держак, держално, держало, держальце, ручка, руків'я, антаба, антабка
рульовий – стерник, стерничий, деменний, див. лоцман
рулета – січенка, див. їда
рулетка – крутка
рулетка – міростріка
руль – стерно, керма, демено, див. штурвал
рульон – сувій див. роль
румпель – кермоважіль
румун – волох, (вона) – волошка, (воно) – волошеня
рум'янець – червінь
рум'янитися – червініти, зачервінювати, зачервініти, позачервінювати, зічервінювати, зічервініти, позічервінювати, почервінювати, почервініти, рожевіти, зірожевлювати, зірожевіти, порожевлювати, порожевіти, (обличчя) – шаріти, зашарювати, зішаріти, пошарювати, пошаріти
рунда – обіг, коло
руно – вовна, волосся
рупор – гучномовка
русизм – московізм
русий – русявий, див. блондин, шатен, яснолиций
русифікатор – московник
русифікаційний – омосковщувальний
русифікація – московщення, змосковщення, омосковщення, помосковщення
русифікувати – московщити, змосковщувати, змосковщити, позмосковщувати, намосковщувати, намосковщити, понамосковщувати, омосковщувати, омосковщити, поомосковщувати, помосковщувати, помосковщити, умосковщувати, умосковщити, повмосковщувати, кацапити, окацаплювати, окацапіти, поокацаплювати, покацаплювати, покацапіти, скацаплювати, скацапіти, поскацаплювати
русицизм – див. русизм
русло – річище, корито, (висохле) – стариця
русофіл – москволюб, див. москвофіл, капітулянт, реалітетник, ренегат
русофоб – москвожер
русоїзм – московство
руский – московський, див. російський, (людина) – див. росіянин
руський – це український, праукраїнський, рутенський
русин – це українець, праукраїнець, рутенець
Русь – це Україна, Праукраїна, Рутенія
рустикальний (банк) – селянський
рутенер – звичайко
рутеній – хемічний первень "Ру" (від Праукраїни "Рутенія")
рутина – зазвик
рутинний – звичний, звиклий, зазвичаєвий, утертий

рутули – праукраїнці в Італії (колишні рутени)
ручай – потічок, раптянка, турунчук, струмінь, струмок, див. струя, струйка
ручка – держальце, (дверей) – клямка, (писати) – перо, див. черенок
ручка – це мала рука
рюкзак – наплечник, див. ранець, сума
рябий – дзюба, дзюбатий, дзюбаний, зозулястий, зозулястенький, піганистий, строкатий, таранкуватий, див. віспований
рявкати – див. горланити
ряд – шерег, низка, лава, перія, див. шеренга
рядовий (людина) – звичайний, посполітий, чорнороб, див. солдат, жовнір, ратоборець
рядом – побіч, обіч, побік, поруч, обруч, попліч, опліч, біля, побіля, поблизу, коло, край, окрай, при, попри, близько
ряшка – пика, див. морда

С

с...
Якщо нема слова з префіксом с.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. спустошити див. пустошити
сабайон – омаста, див. соус
сабеїзм – зореворожба
сабо – черевики дерев'яні
савани – степ, див. льяноси
Саваоф – Всемогутній Бог
сага – переказ, див. легенда, оповідання, розказ
сага – затока річна
сагіб – пан індуський
сагітальний (анатом.) – право–лівоподіл
саго – крупа картопляна
садист – кат, катюга, песиголо. вець, потвора, кацап, москвин, див. чудовище, росіянин
саді – чернець мохамеданський
саділка – саджалка
саднити – дряпати, дряпнути, задряпувати, задряпати, зідряпувати, зідряпати, подряпувати, подряпати, роздряпувати, розідряпати, пекти, допікати, допекти, попікати, попекти, припікати, припекти, розпікати, розпекти, спікати, спекти, упікати, упекти, свербіти, засвербіти, зісверблювати, зісвербіти, посверблювати, посвербіти, розсверблюватися, розсвербітися, чухати, чухнути, зічухувати, зічухати, начухувати, начухати, почухувати, почухати, розчухувати, розчухати, учухувати, учухати
садовник – садівник, див. садовод
садовод – садівник, див. гортікультурист

садок (дитячий) – шкілка, світличка
сажа – сапуха, саджа
сажати – саджати, висаджувати, висадити, повисаджувати, досаджувати, досадити, подосаджувати, засаджувати, засадити, позасаджувати, насаджувати, обсаджувати, обсадити, пообсаджувати, пересаджувати, пересадити, попересаджувати, посаджувати, посадити, розсаджувати, розсадити, порозсаджувати
сазан (риба) – короп
сазандар – бандуриста грузинський
саїбіфетва – суддя турецький найвищий
сак – саква, хопачка, див. сумка, сачок
саквояж – саковка
сакля – хатина кавказька
сакос – риза єпископська
сакральний – священний, (мед.) – крижовий
сакраментальний – обрядовий, священний, див. сакральний
саксафрага (росл.) – ломикамінь
салаг – молитва турецька
салівація (мед.) – слинотеча
сало (яловиче) – лій
саловар – салган
салон – вітальня, світлиця
салотопка – салганя
салфетка – утирка, стирка, стиранка, див. серветка
салют – яса
салютувати – віддавати, віддати
чолом, вітати, звітати, повітати, привітати, увітати
салямі – ковбаса італійська
сальва – випал, яса, див. салют
сальдо – решта, залишок
сальоп – плащ жіночий
сальтеріо – цимбали
салтесон – кевбик, див. їда
сальто – стрибок
сальтомортале – стрибок очайдушний
сам – самий, сама, саме, само
саман – лимпач
самбо – покруч мурино–індійський
саміель – сатана, див. демон
самка – самиця, самичка
самобрийка – голичка
самовар – окріпничка

самовбивство – самогубство
самовидець – свідок, див. очевидець
самовільний – свавільний
самовільно – власнавільно
самовладання – самовлада, самовладність, самострим
самовладець – див. самодержець
самовладність – всевладдя, див. автократія, омніпотент
самоволець – охотник, див. доброволець
самоволя – сваволя
самовродок – саморобок
самодержавний – всевладний
самодержець – володар, владар, див. автократ, омніпотент, суверен, диктатор
самодовліючий – самовистарчальний, самодостатній, див. автаркія
самодур – варивода, вереда, дурій, свавілець, примхар, див. помпадур
самодур – це що сам себе дурить
саможатка – жниварка
самозарядний – самоладовий, (див. противн. – саморозряд)
самокат – коточиця
самокоска – косарка
самолюб – себелюб
самольот – літак, див. аероплян, плянер
самонеплідний – яловий, див. стерільний
самообман – самодурство, див. самодур
самоочевидний – див. очевидний
самоправне – свавільно
саморегулятор – самокерунка
саморекляма – самохвальба
саморідний – своєрідний, самоповсталий
самородок – див. самовродок
саморозряд – самовиладка. (див. противн. самозарядний)
самосильний – власносилий
самохвалець – хвалько, див. хвастун, чванько, задавака, позер, спесивий, фанфарон
самочинно – свавільно, довільно
самум – вітер пустельний
самурай – лицар японський, див. шизеку
сан – гідність
санаторія – оздоровниця
санація – оздорова, направа
сангвінічний – бадьорий, веселий, жвавий, рухливий, див. оптиміст, енергійний, холеричний

сандалі – постоли
санджак – правитель турецький
санітарний – оздоровний
санкт – святий
санкціонувати – затверджувати, затвердити, позатверджувати, стверджувати, ствердити, постверджувати, схвалювати, схвалити, посхвалювати, ухвалювати, ухвалити, поухвалювати
санкція – схвала
санкція – кара
сановник – великопан, вельможа
саночки – санчата, ґринджолята, ґринджольці, гринджоли
сансара – буття, (див. противн. нірвана)
санскрит – мова праукраїнська
сантимент – див. сентимент
сантиментальний – див. сентиментальний
сап (хвороба) – носатизна
сапа – рів, викоп, підкоп, див. шанець
сапа – це сапка
сапер – вояк технічний
сапрогенний – гнилосний
сапропель – намул
сапрофіт – гноєжив
сарай – возовня, клуня, колешня, кошарина, оборіг, повітка, стодола, шіпка, шіпчина, шопа, шура, див. загін, навіс, хлів
сарацин – араб
сарбаз – вояк перський
сардар – головнокомандувач турецький
сардонічний – див. саркастичний
саркастичний – глумливий, глузливий, заїдливий, в'їдливий, уїдливий, дошкульний, зліcливий, злосливий, див. сардоничний
саркіт (мед.) – м'язезапал
сарколема (анатом.) – ом'яззя
саркома (мед.) – м'ясачка
саркофаг – домовина, труна, див. гробниця
Сармати – праукраїнці теж Скити, Трипільці, Анти, Кимирійці, Роксоляни, Руси, Русичі, Рутенці
сатаніти – див. біснуватися
сателіт супутник (політичний) – поплентач, пахолок, див. конферміст, опортуніст, реалітетник
сатира – кпини, глуз
сатирик – глузій, кпинар

сатисфакція – задовілля, задоволення, вишкодові, винагорода
сатрап – правитель свавільний, див. самодур
сатурація – насит, насича
сатурналії – обжинки, гулі
саф'ян – багдаль, сап'ян
сахар – цукор
Сахара – Сагара
сахарити – цукрити, зацукровувати, зацукрувати, позацукровувати, нацукровувати, нацукрувати, понацукровувати, обцукровувати, перецукровувати, перецукрувати, поперецукровувати, поцукровувати, поцукрувати, прицукровувати, прицукрувати, поприцукровувати, уцукровувати, уцукрувати, поуцукровувати, солодити, засолоджувати, засолодити, позасолоджувати, насолоджувати, насолодити, понасолоджувати, осолоджувати, осолодити, поосолоджувати, пересолоджувати, пересолодити, попересолоджувати, посолоджувати, посолодити, присолоджувати, присолодити, поприсолоджувати, усолоджувати, усолодити, повсолоджувати
сахарня – цукровня
сахарозаводчик – цукровар
сахароміцет – грибок дріжджовий
сачок – хапачка, торбик, див. сак
саше – торбинка, див. ридикюль
свалка – смітник, звалище
свадьба – весілля
сварадж – патріот індуський
свастика – гаківниця
свая – паля
свекла – буряк
смверщок – цвіркун
светр – теплячка
свинарник – саж, куча, свининець
свинець – олово
свинка – підсвинок, (металева) – виливанець, (морська) – мурчак, мурчок, див. чушка
свиноматка – льоха
свинюшник – див. свинарник
свирель – див. горн, трубка, флояра
свисток – свищичка, свистальце
свіжий (вітер) – холоднуватий, (враження) – недавнє, (друк) – мокрий, ще не висохлий, (думка) – нова, (новина) – найновіша,
(овочі) – щойно зібрані, (пам'ять) – невтомлена, (повітря) – чисте
свіжо – щойно, недавно, ново
свіжовибілений – щойно вибілений

свіжовиголений – щойно виголений
свіжовидоєний – недавно видоєний
свіжозораний – недавно зораний
свіжозрубаний – недавно зрубаний
свіжоморожений – недавно зморожений
свіжопофарбований – щойнопофарбований
свіжопросолений – недавно засолений
свіжоспечений – щойно з печі
свійство – властивість
свійство – свояцтво
свистопляска – див. вакханалія
світа – почет, супровід
світа (в землі) – шар, поклад
світелка – світлиця, світличка, домівка, покій, покійчик, див. кімната, горниця
світильник – світич, світач, смолоскип, світище, див. світоч, факел, фара, фонар, ліхтар
світліший (титул) – ясновельможний
світлобарвний – яснобарвний
світложовтий – ясножовтий
світлозелений – яснозелений
світлолиций – ясновидий, див. блондин
світломаскувальний – світлоличинковий
світлосигнал – світлознак
світлосиній – блакитний, див. ясноголубий
світлосірий – сивий
світлостійкий – світловитривний
світлофільтр – світлоцідило
світлофор – бекета, див. топоньот, семафор
світлочервоний – рожевий
світляк (жук) – блискавець, блищак, лискунчик, світунчок
світопредставлення – див. шум
світоч – див. світильник
світський – цивільний
свіча – свічка, свічечка, свіченька
свобідний – вільний, гінний
свобода – воля, вільність
свободолюбний – волелюбний
свободомислячий – вільнодумний
своєвілля – сваволя
своєумець – свавільник, варивода, див. самодур, помпадур
своєчасно – вчасно, учас, начас

сволоцюга – волоцюга, див. сволоч
сволоч – сволота, наволоч, негідь, падлюка, підлота, погань, вицак, шуя, див. негідник, ракалія
свора (вовків) – валка, (коней) – табун, (людей) – зграя, джурґа, див. кліка
(овець) – отара, (псів) – тічка
(птахів) – ключ, (риби) – косяк, (худоби) – череда
свояк – родич, (вона) – родичка, (вони) – рідня, див. фаміліянт
святотатець – блюзнір
святотатство – блюзнірство, Богозневага, див. кошунство, богохулити
святоша – девотка, див. ханджа, лицемір
священослужитель – священик
сеанс – часина
себорея (мед.) – лойотеча
сегмент – утинок, частина, частка, (математ.) – сегмент
сегрегаційний – відокремлений
сегрегувати – див. відграничувати, ограничувати, ізолювати
седимент – осад, див. гуща, преципітат, подонки
секретничати
сезон – пора, час
сезонний – упорний
сеїт – патріярх махамедський
сей – цей, ця, це
сейм – сойм, соймик, рада
сейм – парлямент польський
сейнер – корабель рибальський
сейсмічний – землетрусний
сейсмограф – землетрусописка
сейсмологія – землетрусознавство
сейф – безпечка
сейчас – тепер, натепер, див. нині, донині, понині
сейчас – зараз, зараз же
секатор – ножиці садівничі
секвеструвати – припиняти, припинити власноправо
секрет – таємниця, таємничка, таємність
секретар – писар, (вона) – писарша, (дружина) – писариха, (син) – писаренко, (дочка) – писарівна, (дитина) – писарчя, писарченя, (малий) – писарчук, (нездалий) – писарина, канцеляриста, (вона) – канцеляристка, (дружина) – канцеляриха, (син) – канцеляренко, (дочка) – канцелярівна
секретарювати – писарювати, дописарювати, записарювати, написарювати, попи-сарювати, прописарювати
секретний – таємний, таємничий, див. сокровенний, конспіративний

секретничати – таємничати, таємничитися, затаємничувати, затаємничити, позатаємничувати, затаємничуватися, затаємничитися, позатаємничуватися, потаємничувати, потаемничити, потаємничуватися, потаємничитися, стаємничувати, стаємничити, постаємничувати, стаємничуватися, стаємничитися, постаємничуватися, утаємничуватися, утаємничитися, повтаемничуватися, ховати, заховувати, заховати, позаховувати, переховувати, переховати, попереховувати, поховувати, поховати, приховувати, приховати, поприховувати, сховувати, сховати, посховувати, уховувати, уховати, поуховувати
секретно – довірочно, потай, употай, спотайня, сутай, потайці, таємно, потаємно, потаємці, ховаючись, заховуючи, див. крадьки, конфідентно, тайком, секретничати, тишком
секреція (мед.) – витеч, витека
секс – стать, статевість, див. пол
сексагональний – шостикутний
сексот – див. донощик, денунціянт, конфідент
секстант – кутомірка, див. астролябія
секстет – шістка
сексуальний – статевий, див. половий
сектор – відділ, частина, витинок
секуляризувати – відцерковнювати, відцерковнити, повідцерковнювати
секулярний – нецерковний, відцерковлений
секунда – мить
секунда – це 1/60 кола
секундант – придвобоєць, див. дуель
секундарний – миттєвий, другий
секція – відділ, частина, див. сектор, філія
секція (мед.) – розтин, викриття
селезень – див. вутка
селезінка (анатом.) – коса, сележінь
селектор – добірничка
селекціонер – плекач
селекціонувати, – вибирати, вибрати, повибирати, визбирувати, визбирати, повизбирувати, добирати, добрати, дібрати, подобирати, плекати, виплекувати, виплекати, повиплекувати, наплекувати, наплекати, понаплекувати, поплекувати, поплекати, розплекувати, розплекати, порозплекувати, сплекувати, сплекати, посплекувати
селекція – добір, вибір, плека
селеніт – місяченець
селенографія – місяцеопис
селітроварня – бурта, селітровня
селядон – залицяльник

сельвас – праліс американський
семантика (грам.) – зміст, змістовність, тямка, тямкість, див. значення
семасіологія (грам.) – змістознавство слів
семафор – гаслівка, бекета, див. топоньот
семена – насіння
семестр – півріччя
семилітка – семирічка
семиряга – сіряк, свита, див. сермяга
семиярусний – семиперійний, семиповерховий, семилавний
семинарія – школа священицька
сенильний (мед.) – старечий
сенс – глузд, зміст, тяма, див. смисл, товк
сенсаційний – надзвичайний, приголомшений, нечуваний, дивоглядний, здивований, вражливий
сенсація – здивина
сенситивний – чутливий, вразливий, див. сентиментальний
сенсоріюм (мед.) – почуття, чуйність, свідомість
сенсорний – змисловий, чуттєвий
сенсуальний – див. сенсорний
сентенційний – повчальний, див. менторський
сентенція – вислів, вираз, думка, погляд, чулість, перечулість, див. сантимент
сентиментальний – чулий, чутливий, перечулений, розчулений, зворушливий, див. сенситивний
сеньйор – старший
сеньйорат – старійшість, першість
сепаратизм – відокремленість
сепаратист – самостійник
сепаратний – окремий, відокремлений, вилучений, відлучений, відмежований, опричний, див. поодинокий, порізно, осібно
сепаратор – окремлювачка, (молока) – сметаничка
сепарація – відокрема
сепсис (мед.) – кровозараза
септет – сімка
септика (мед.) – гниття
септикопіємія (мед.) – кровогниття, див. септицемія
септицемія – див. септикопіємія
септичний (мед.) – гнилосний, гнилизний
сер – високоповажний пане, пане добродію
сераль – гарем турецький
сераскир – міністер військовий турецький
серб – сербин, (вона) – сербинка, (воно) – сербинча

сервант – див. буфет
серветка – див. салфетка
сервіз – набір (посуду), див. посуда
сервілізм – вислужництво, лабузництво, плазунство, послужництво, рабственість, улегливість, хрунівство, див. лизоблюд, підлизуватися
сервіліст – вислужник, гнучкошиєнко, запроданець, зрадянець, лакуза, пахолок, плазун, посіпака, патакайло, потуляк, пристосованець, раб, див. яничар, лизоблюд, клеврет, конформіст, прагматик, кар'єрист, капітулянт, ренегат, комуніст, хахол, хамелеон
сервіс – обслуга
сервітут – користуватиправо
сервувати – обслуговувати, обслугувати, обслужити, пообслуговувати, послуговувати, послужити, услуговувати, услужити, повслуговувати
серга – ковтка, кулька, вушниця, див. сережка
сердити – гнівити, зігнівувати, зігнівити, позігнівувати, розігнівувати, розігнівати, порозігнівувати, угнівувати, угнівити, повгнівувати, дрочити ,видрочувати, видрочити, повидрочувати, зідрочувати, зідрочити, позідрочувати, надрочувати, надрочити ,понадречувати, роздрочувати, роздрочити, пороздрочувати, лютити, злючувати, злютити, позлючувати, розлючувати, розлютити, порозлючувати, див. іритувати
сердитися – гнівати, зігнівати, зігнівити, погнівати, гніватися, загнівуватися, загніватися, позагнівуватися, зігнівуватися, зігніватися, позігнівуватися, нагнівуватися, нагніватися, понагнівуватися, погнівуватися, погніватися, розгнівуватися, розгніватися, порозгнівуватися, угнівуватися, угніватися, повгнівуватися, злоститися, зазлощуватися, зазлоститися, позазлощуватися, зізлощуватися, зізлоститися, позізлоїдуватися, позлощуватися, позлоститися, роззлощуватися, розозлитися, порозлощуватися, лютувати, лютіти, злютовувати, злютіти, позлютовувати, полютувати, полютіти, розлютовувати, розлютіти, порозлютувати, роз'юшуватися, роз'юшитися, пороз'юшуватися, ворситися, зіворшуватися, зіворситися, поворшуватися, поворситися, дусатися, зідусатися, зідуситися, позідусатися, подусатися, подуситися, див. біснуватися, злитися, яросний, яритися
сердито – гнівно, злісно, люто
середник – засіб, ярміс, спромога
середній (в родині) – середущий
(врожай) – пересічний, (здібність) – звичайний, (зріст) – немалий, (освіта) – середня, (розмір) – помірний
сережка – див. серга
серенада – пісня, піснечка
сержант – наддесятник, див. фельдфебель
серир – пустеля кам'яниста
серія – низка, шерег

серйозний – поважний, статечний, див. усерйоз
сермяга – див. семиряга
серна – сарна, коза дика
серозний (мед.) – сироватковий
серпантина – стрічка паперова
‘серповидний – серпатий
сертифікат – посвідка, свідоцтво, див. атестат, легітимація
серум (мед.) – сироватка
серцевидний – серцевиглядний
симулювати
серцевина – стрижень, осердя, осереддя, осердок
сесія – тривання, див. засідання
сестра милосердя – піклунка, піклуванка, піклуваниця, доглядачка, див. медсестра
сетльмент – селище, див. посад
сецесія – виступ, вихід, відхід, відокрема
сибарит – розкошелюб, гультяй, див. епікуреєць, лінивець
сибілянт (грам.) – сичанка
сиволапий – див. неповороткий, розмазня, розтяпа
сиворотка (молочна) – маслянка, жентиця, дзер, керлида, див. серум
сивуха – див. водка, алькоголь
сивушний – спиртовий
сигнал – повістка, гасло, яса, знак, визнак, попереджа
сигналізатор (прилад) – гаслівка, ясачка, попереджачка, бекета
сигналізація – яса, попереджа, гасловка
сигналізувати – гаслувати, вигасловувати, вигаслувати, повигасловувати, зігасловувати, зігаслувати, позігасловувати, погасловувати, погаслувати, розгасловувати, розгаслувати, порозгасловувати, знакувати, визнаковувати, визнакувати, повизнаковувати, зізнаковувати, зізнакувати, позізнаковувати, познаковувати, познакувати, роззнаковувати, роззнакувати, пороззнаковувати
сигналіст – гаслач, бекетач, ясач, вісткар, попереджач, див. сигналізатор
сигнальний – гасловий, ясовий
сигнатура – підпис
сигуранца – варта румунська
сидеричний – зоряний
сиділка – доглядачка, див. медсестра
сидіння – сидження, сидня, сидні, сідалка, сідавка, див. скамниця
сидіння – це дія
сидр – яблукосік, див. ситро
сукатив – сушник
сукомор (дерево) – смоква, див. інжир
сикофант – виказник, див. донощик

силабічний (грам.) – складовий
силач – моцак, моцар, дужий
силком – силоміць, живосилом, примусом, див. насильно, нахрапом, силою
силогізм – висновок логічний, див. сорит
силос – квашня
силосувати – квасити .виквашувати, виквасити, повиквашувати, заквашувати, заквасити, позаквашувати, наквашувати, наквасити, понаквашувати, перекваШувати, перекваСити, попереквашувати, поквашувати, поквасити, сквашувати, сквасити, посквашувати, уквашувати, уквасити, повквашувати
силою – див. силком, насильно, нахрапом
силюета – обрис, див. контур
сільветка – обриска, див. силюета
сильно – дуже, міцно, притьма, притьмом
симбіоза – сужиття, див. трофобіоза
символ – знамено
символізувати – знаменати, знаменути, познаменати, визнаменати, визнаменути, повизнаменати, зізнаменати, зізнаменути, ознаменати, ознаменути, поознаменати, познаменати, познаменути, узнаменати, узнаменути, повзнаменати
симетричний – помірний
симетрія – помірність
симпатик – прихильник
симпатичний – приємний, гарний, охітний, чарівний, див. милий, привітний, прекраснодушний. (див. противн. – антипатичний)
симпатія – спочув, прихильність. (див. противн. – антипатія)
симпозіюм – нарада знавців
симпозіюм – збірка праць наукових, див. синопсис
симптом – ознака, вияв, проява
симулювати – удавати, удати, повдавати, прикидатися, прикинутися, поприкидатися, дурити, здурювати, здурити, поздурювати, обдурювати, обдурити, пообдурювати, подурювати, подурити
симулянт – удавач, прикидько
симуляція – сповидність, удавка
симфонія – созвуччя, див. гармонія
синапізм (мед.) – гірчичниця
сингармонізація – див. гармонія
сингулярний – див. поодинокий, одиночний, сепаратний, унікальний
синдактилія (анатом.) – пальцезроша
синдеспоматія (мед.) – в’язехвороба
синдик – див. представник, репрезентант, адвокат, юристконсул
синдикат – спілка
сенедріон – суд найвищий

синекюра – дармоїдство, дармовиця, дурничка
синишко – синонько, синятко, синеня, синок, синочок, синаш, синашко
синкліт – вельможозбори
синкопа (мед.) – непритомність, (грамат.) – звуковипад
синкретизувати – сполучувати, сполучити, посполучувати, поєднувати, поєднати, попоєднувати
синкретичний – поєднувальний, сполучливий
синологія – китайзнавство
синонім (грам.) – сутямка
синонімичний – сутямковий, сутямкний
синопсис – огляд, перелік, збірник, список статтей, див. симпозіюм, бібліографія
синоптичний – сукупний, збірний
синтакса (грамат.) – словолад
синтеза – складня, сукуп. (див. противн. аналіза)
синтетичний – сукупний, узагальнений, укладений, хемічний, неприродний
синто – набоженство японське
синфейнер – самостійник, патріот ірляндський
синхронізувати – часовоузгіднювати, часовоузгіднити, водночасувати, водночасити, поводночасувати, зводночасувати, зводночасити, позводночасувати
синхронічний – одночасний
синцеризм – щирість
синяк (мед.) – синець, набряк
синьйор – пан італійський
сипай – гайдук, сердюк турецький
сирена – русалка, див. німфа, фея, потаміда
(прилад) – сполоха, гучка
сирень (квітка) – буз, бузок
сирий – вологий, вільгий, вільготний, мокрявий
сирий – сировий, див. сиром'ятина
сирість – волога, вільга, вільгота, моква, мокреча, мокряччя
сиріти – вологнути, зволожуватися, зволожитися, позволожуватися, вільгнути, звільгувати, звільгнути, позвільгувати, повільгувати, повільгнути, увільгувати, увільгнути, поувільгувати, мокрішати, змокрішувати, змокрішати, позмокрішувати, намокрішувати, намокрішати, понамокрішувати, помокрішувати, помокрішити
сиріч – себто, тобто
сироко – вітер сагарський
сиром'ятина – сирець, сириця, сирівець, сировиця, див. сирий
сиром'ятний – сировий, сирівцевий, див.сирий
сироп – сита
система – улад
систематизувати – уладнувати, уладнати, повладнувати, див. організовувати, раці-

оналізувати
систематичний – уладний, див. постійний, методичний
ситий (земля) – родюча, див. тучний, (людина) – гладкий, грубий, угодований, див. товстий, (трава) – буйна, (худоба) – випасла, спасла, упасла, тлуста
ситний – наїдний, поживний, заживний, живильний
ситний – багатий, добробутний, достачний, заможний, маєтний, худібний
ситний – це просіяний на ситі
ситро – сік (овочевий), див. сидр
ситуація – стан, обставини, умовини, див. позиція, положений
ситцевий – цицевий
сить – товщ, див. жир
сифіліс (мед.) – пранці
сифон – самотечка
сищик – стежник, слідець, звідун, див. рекогноскувати, філер
сівіла – віщунка, пророчиця, див. пітія
сідала (куряче) – банти, підрі
сіделко – див. сидіння
сіделко – це мале сідло
сідий – сивий
сідина – сивина, сивизна, сивінь
сідіти – сивіти, висивлювати ,висивіти, зісивлювати, зісивіти, посивлювати, посивіти, див. сіріти
сідлати – кульбачити, зікульбачувати, зікульбачити, позікульбачувати, окульбачувати, окульбачити, поокульбачувати, покульбачувати, покульбачити, сідлати, посідлати
сідь – див. сідина
сієста – відпочинок
Сізіфова (праця) – марна праця
сік (вишні) – вишнянка, (малини) – малинчанка, (померанчі) – померанчанка, (яблук) – ябчанка, див. сидр, ситро
сікти (батогом) – див. колошматити
(кара) – див. колошматити, (кремнем) – кресати, креснути, викрешувати, викресати, повикрешувати, скресати, скреснути, (мечем) – тяти, тнути, витяти, витнути, стинати, постинати, (чагарник) – рубати, вирубувати, вирубати, повирубувати, зрубувати, зрубати, позрубувати
Сілюри – праукраїнці в Англії – Силури
сільське господарство – рільництво, див. хліборобство
сільське госсподарство – це господарка оселі (будинки, дороги)
сільськогосподарський – рільничий
сімейний – родинний
сімейство – див. сім’я

сім'я – родина, родинонька
сім'я – насіння, сімено, (самця) – ріження, див. сперматозоїд
сім'янин – родинець, батько, див. жонатий
синокіс – косовиця
сінокосарка – косарка
сінокосіння – див. сінокіс
сінь – покрова, покрив, захисток, оборона, охорона, див. пелена, покривало
сіоніст – самостійник, націоналіст жидівський
сіра – сірка
сірий – сивий, сивковий, сизий, мишастий, мурий, попелястий, шарий
сірість (переносно) – нікчемність, нікудишність, малість, малеч, дрібота, дрібнота, дріб'язковість
сіріти (волосся) – див. сідіти, (ранок) – див. розсвітати
сіті – великоміcто, див. метрополія
сіть (установ) – мережа, (на обличчя) – серпанок, див. вуаль, (на рибу) – сіті, сітка, бредень, волок, жак, кімлач, кімля, клумля, орія, поріж, тербук, чапавка, черепчя, ятер, ятерина, ятір, див. тенета
сіялізм (мед.) – слинотеча
сіялка – сівалка
сіяльник – сівач, (вона) – сівачка
сіяння – сівба
сіятельство – вельможність
скабієс (мед.) – чухачка, короста
скакати – стрибати, стрибнути, стрибонути, вистрибувати, вистрибнути, повистрибувати, ·відстрибувати, відстрибнути, повідстрибувати, застрибувати, застрибати, позастрибувати, зістрибувати, зістрибати, позістрибувати, перестрибувати, перестрибнути, поперестрибувати, пострибувати, пострибати, підстрибувати, підстрибнути, гопати, гопнути, гопонути, вигопувати, вигопнути, повигопувати, зігопувати, зігопнути, позігопувати, погопувати, погопнути, гопцювати, гопцьонути, вигопцювати, вигопцьонути, зігопцювати, зігопцьонути, гицкати, гицкнути, вигицкувати, вигицкати, зігицкувати, зігицкнути, погицкати, див. ускакувати
скакалка – стрибка
скакун – стрибун, див. рисак
скала – скеля, скелина, скелини, скелля, див. масштаб
скалити (зуби) – шкірити, вишкірювати, вишкірити, повишкірювати, зішкірювати, зішкірити, позішкірювати, вишкірюватися, вишкіритися, повишкірюватися
скалити – це мружити очі
скалозуб – див. зубоскал
скальд – бандуриста норвезький
скальпель – ніж лікарський
скамниця – ослін, ослінчик, лава, лавиця, див. сидіння

скандал – бешкет, галабурда, колоброда, ґвалт, бійка, неподобство, колотнеча, див. буйствувати
скандал – знеслава, неслава, ганьба, осорома, сором, соромота, див. дискредитувати
скандалити – див. буйствувати, дискредитувати
скандалізувати – див. скандалити
скандувати – наголошувати, наголосити, понаголошувати
скапустити – збавляти, збавити, позбавляти, нівечіти, знівечувати, знівечити, познівечувати, партачити, напартачувати, напартачити, понапартачувати, попартачувати, попартачити, спартачувати, спартачити, поспартачувати, партолити, попартолювати, попартолити, спартолювати, спартолити, поспартолювати, переводити .перевести, попереводити, псувати, зіпсовувати, зіпсувати, позіпсовувати, напсовувати, напсувати, понапсовувати, попсовувати, попсувати, див. казити
скапуститися – вмирати, вмерти, повмирати, вимирати, вимерти, повимирати, помирати, померти, умирати, умерти, повмирати, відходити, відійти, повідходити, конати, поконати, сконати, спочивати, спочити, упокоюватися, упокоїтися, повпокоюватися
скаралупа – шкаралупа, шкаралупка, шкаралупина, шкаралуща, шкаралушина, лушпайка, лушпаєчка, лушпина, лушпинка, лушпиночка, лушпанина, лушпиння
скареда – див. скупар
скаредничати – скнарувати, скнарити, поскнарувати
скарифікатор (рільнич.) – лушпачка, (мед.) – ножичок, див. лянцета
скатерка – див. скатерть
скатерть – обрус, настільник
скатка – згортка, згорток, сувій
скаут – пластун, (вона) – пластунка
скафандр – нурцеодяг
скачки – перегони
скачок – стрибок, стриб, вибрик, див. скік, скок
скачувати – згортувати, згорнути, позгортувати, загортувати, загорнути, позагортувати, підгортувати, підгорнути, попідгортувати, див. качати
сквайр – шляхтич, дідич англійський
сквер – гайок
скверна – погань, паскудство, паскудність, гидота, гидь, гидкість, бридота, бридкість, капость, непотріб, негідь, нікчемство, підлота, підлість
сквернити – блюзнити, зблюзнювати, зблюзнити, позблюзнювати, наблюзнювати, наблюзнити, понаблюзнювати, облюзнювати, облюзнити, пооблюзнювати, поблюзнювати, поблюзнити, згиджувати, згидити, позгиджувати, загиджувати, загидити, позагиджувати, нагиджувати, нагидити, понагиджувати, огиджувати, огидити, поогиджувати, погиджувати, погидити, паплюжити, запаплюжувати, запаплюжити, позапаплюжувати, напаплюжувати, напаплюжити, понапаплюжувати, по-

паплюжувати, попаплюжити, спаплюжувати, спаплюжити, поспаплюжувати, паскудити, запаскуджувати, запаскудити, позапаскуджувати, напаскуджувати, напаскудити, понапаскуджувати, опаскуджувати, опаскудити, поопаскуджувати, попаскудити, опаскуджувати, спаскудити, поспаскуджувати, плямувати, заплямовувати, заплямувати, позаплямовувати, наплямовувати, наплямувати, понаплямовувати, оплямовувати, сплямувати, поплямовувати, поплямувати, сплямовувати, сплямувати, посплямовувати, поганити, запоганювати, запоганити, позапоганювати, напоганювати, напоганити, понапоганювати, опоганювати, опоганити, поопоганювати, споганювати, споганити, поспоганювати, див. грязити

сквернословити – лаятися, випаюватися, вилаятися, запаюватися, залаятися, напаюватися, налаятися, полаюватися, полаятися, розпаюватися, розлаятися, порозлаюватися, див. богохулити

сквозний – крізний, наскрізний, протяглий, прохідний, прозорий

сквозняк – протяг, продув, бруя

скелет – кістяк, снасть

скепсис – сумнів, недовіра, невіра, зневіра, див.скептицизм

скептик – недовірок, зневіра, зневірняк, див. апоретик, маловір

скептицизм – див. скептис

скетинг–ринг – ковзанка

скетч – нарис, див. ескиз, шкіц

скидка – опуст, знижка

скипати (гнівом) – див. сердитися, (молоко) – вурдитися, звурджуватися, звурдитися, позвурджуватися, ґлегати, зіглягувати, зіглягати, позіглягувати, (кров) – зціплюватися, зціпитися, позціплюватися

скипидар – жигунець, див. терпентина

скирда – скирта, ожеред

скисати – див. киснути

скит – монастир пустельний

скит – це див. скіф

скиталець – див. скитальник

скитальник – блукач, бурлака, галайда, мандрика, мандрівник, мандрьоха, швендя, швендяло, див. бродяга

скитатися – див. бродити, таскатися, шлятися, шмигати, шествувати

Скити (грецька назва) – праукраїнці Сколоти, (перська назва) – Саки). Теж Анти, Сармати, Трипільці, Роксоляни

скитник – чернець, пустельник, див. анахорет

скік – див. скок, скачок

скіпетр – берло

скіра – шкіра, шкірка, шкірчина, див. шкура

скіфталмія – окопістряк

скіф – скит, див. скити

складати 10% – становити 10%
складка (одягу) – брижа, брижка, брижик, бганка, бганочка, рясиця, див. фалда
(обличчя) – зморшка, зморшочка, моршка, моршок, моршик, див. моршина
(паперу) – згортка, згорточок
складний – ускладнений, див. комплікований
складний (річ) – це що складається, (людина) – яка струнка
складчастий (одяг) – брижевий, (обличчя) – моршкуватий
складчина (дарунків) – збірка
склеп – крамниця, крамничка, див. магазин
склеп – це склепіння і льох
склепар – крамар, (вона) – крамарка, (дружина) – крамариха, (син) – крамаренко, (дочка) – крамарівна, (дитина) – крамарча, (малий) – крамарчук, (нездалий) – крамарина
склеродермія – див. склерома
склероза (мед.) – вапність, завапня
склерома (мед.) – шкіротужавина, див. склеродермія
склизький – ковзкий, див. слизький
скло – шкло
(вікна) – шиба, шибка
(збільшув.) – сочка, сочечка
(окулярів) – цікельце
скловар – гутник, див. склороб
склозавод – гута
склока – бійка, сварня, див. перепалка, перекір
склон – схил, схилок, нахил, похил, спад, спадок, узгіря, узбіччя
склонний – схильний, нахильний, прихильний, приязний, див. склонятися
склонність – нахил
склоняти – навертати, навернути, понавертати, привертати, привернути, попривертати
склонятися – хилитися, нахилятися, нахилитися, понахилятися, перехилятися, перехилитися, поперехилятися, похилятися, похилитися, прихилятися, прихилитися, поприхилятися
склоріз (прилад) – шклотячка, (людина) – шклотник
склороб – див. скловар
склочник – варивода, галабурда, заколотця, зачепа, лайчук, сварчак, чіпака, див. забіяка, буйствувати, скандалити
скляний – шкляний, гутний
склянка – шклянка, шкляниця, шкляночка, пугар, пугарик, див. посуда
скляр – шкляр, (вона) – шклярша, (дружина) – скляриха, (син) – шкляренко, (дочка) – шклярівна, (дитина) – шкляреня, шкляренятко, (помічник) – шклярчук
скоба – клямра, див. скріпа

скоблити – шкребти, вишкребувати, вишкрібти, повишкребувати, зішкребувати, зішкрібти, позішкребувати, нашкребувати, нашкрібти, понашкребувати, обшкребувати, обшкрібти, пообшкребувапошкребувати, пошкрібти, шкробати, вишкробувати, вишкрибати, повишкробувати, зішкробувати, зішкробати, позішкробувати, нашкробувати, нашкробати, понашкробувати, пошкробувати, пошкробати, див. скрябати

скок – див. скік

сколопендра (камаха) – сороконіжка

скомкано – жужмом

скоморох – див. клоун, фігляр

скончатися – вмирати, вмерти, повмирати, помирати, померти, умирати, умерти, конати, поконувати, поконати, сконувати, сконати, посконувати, відходити, відійти, повідходити, переставлюватися, переставитися, спочивати, спочинути, упокоюватися, упокоїтися, повпокоюватися

скопець – див. кастрат, холошений

скопець – це дійниця

скопити – див. каструвати, стерилізувати

скопище – збіговисько, юрма, юрмисько, юрмище, див. товпа

скопом – гуртом, гурмою, громадою, купою, разом, спільно, юрмою, юрбою

скорб – див. печаль, згризота, ностальгія, тоска, хандра

скорбіти – банувати, забановувати, забанувати, позабановувати, побановувати, побанувати, убановувати, убанувати, повбановувати, журитися, зажурюватися, зажуритися, позажурюватися, нажурюватися, нажуритися, понажурюватися, пожурюватися, пожуритися, нидіти, заниджувати, занидіти, позаниджувати, понижувати, понидіти, униджувати, унидіти, охмирювати, охмирити, поохмирювати, зіхмирювати, зіхмирити, позіхмирювати, скімлити, заскімлювати, заскімлити, позаскімлювати, поскімлювати, поскімлити, скніти, заскнівати, заскніти, перескнівати, перескніти, поперескнівати, поскнівати, поскніти, ускнівати, ускніти, поускнівати, смутитися, засмучуватися, засмутитися, позасмучуватися, насмучуватися, насмутитися, понасмучуватися, посмучуватися, посмутитися, смуткувати, засмутковувати, засмуткувати, зісмутковувати, зісмуткувати, посмутковувати, посмуткувати, сумувати, засумовувати, засумувати, позасумовувати, посумовувати, посумувати, тужити, затужити, потужити, убиватися, убитися, повбиватися, уболівати, уболіти, повболівати, див. печалитися, хандрити, супитися, розстроювати

скорбний – див. печальний, меланхолік, гіпохондрик, песиміст

скорбут – цинга

скорий – див. бистрий, шустрий

скорість – швидкість, хуткість, прудкість, шпаркість, навальність, див. бистрота, темп

скоро – баско, мерщій, навзаводи, нагло, нашвидку, порско, прудко, хапки, хапком, хапкома, хапливо, хутко, чимдуж, швидко, шпарко, щодуху, див. наскоро,

наспіх, прихватком, стрімголов, торопко
скоро – незабаром, незабавом, небавом, незабавки, унезабарі, уборзі, внедовзі, невдовзі, незадовзі, неподовзі, нагло, нагальне, скоро
скоромний – м'ясний, масний
скоромовка – торохтійка, хуткомовка
скоропис – див. курсив, стенографія
скоропостижно – нагло, знагла, нагально, раптово, раптом, зненацька, знебачки, знеобачка, несподівано, умить, миттю, див. моментально, скоро, враз, мигом, екстрене, стрімголов
скороспілий – ранньостиглий
скороспішний – див. бистрий, скорий, скоро
скоростріл – див. кулемет
скоротечний – хуткоплинний
скорохвацький – див. бистрий, скорий
скороход – хутник, швидчак, бігун, див. бистрий
скоруптований – хабарничий, див. корупція
скорчений – зісудомлений, зібганий, скарлючений, скоцюрблений, покулений, див. корчити
скоса (міряти) – скісно, навскіс, навскоси, (дивитися) – зизом
скосогір – див. пригірок, спуск, холм
скот – худоба, худобина, худобинка, худобка, худобонька, худібка, худібонька, худібчина, худобиця, маржина, маржинка, маржинонька, маржиночка, бидло
скотар – худоб'яр, маржиняр
скотарство – худоб'ярство, маржинство
скотина – худобина, бидло, шевлюга, (слаба) – шкут
скотинячий – худобячий
скотобійня – див. бойня
скотобоєць – різник
скотома (мед.) – окоморок
скороторговець – худобник
скотський – див. скотинячий
скочити (гість) – забігати, забігти, позабігати, заходити, зайти, позаходити, надходити, надійти, понадходити, приходити, прийти, навідуватися, навідатися, понавідуватися
скрап – ламань, покидь, покидьки, непотріб, негідь, див. брухт, лом, утиль, барахло
скребачка – шкрябка
стрекотати – див. вопіяти
скрепер – гладишка, див. скребачка
скривати – див. прятати, засекречувати
скрипіти – рипати, рипнути, порипати, виріпувати, виріпнути, зірипувати, зріпну-

ти
скрипливий – рипучий, рипливий
скрипучий – див. скрипливий
скрипт – рукопис, машинопис
скритий – захований, прихований, схований, перехований
скритно – таємно, затаємничено, заховано, приховано
скритовбивство – потайубивство
скріпа – клямра, пов'язь, див. скоба
скроффбльоза (мед.) – жовниця, див. золотуха
скрупульозний – вибагливий, вимогливий, докладний, дріб'язковий, див. педантичний
скрушно – див. печальний
скрушуватися – див. скорбіти
скрючуватися – див. корчити
скрябати – дряпати, дряпнути, дряпонути, видряпувати, видряпати, повидряпувати, зідряпувати, зідряпати, позідряпувати, надряпувати, надряпати, понадряпувати, обдряпувати, обдряпати, пообдряпувати, подряпувати, подряпати, шкрябати, вишкрябувати, вишкрябати, повишкрябувати, зішкрябувати, зішкрябати, позішкрябувати, нашкрябувати, нашкрябати, понашкрябувати, пошкрябувати, пошкрябати
скудіти – див. оскудівати
скудний – бідолашний, голотний, горепашний, жалюгідний, жебрацький, злиденний, злидняцький, миршавий, незаможний, нещасний, нікудишній, сердешний, сіромашний, старцівський, убогий, див. бідняк, мізерний, бездольний
скудоумний – див. безтолковий, дурак, недоумок, кретин, слабоумний
скука – туга, нудьга, нуда, нуд, нудота, зануда, маркота
скула – вилиця
скульптур – різьбар, сницар
скульптура – різьбарство, сницарство
скумбрія (риба) – баламут
скунк – смердюк
скупар – скнара, гнилоїд, загнибіда, збивач, кандиба, каптій, недава, див. скупердяга, скареда
скупердяга – див. скупар
скупитися – скнарувати, скнарити, зіскнарвувати, зіскнарити, поскнарувати, поскнарити
скупій – див. скупар
скупощі – скнарність
скупшина – парлямент сербський
скутер – човен пласкодонний
скуфія – шапочка священика

скучати – нудьгувати, занудьговувати, занудьгувати, понудьговувати, понудьгувати, див. хандрити, (за ким) – тужити, затужувати, затужити, позатужувати, натужуватися, натужитися, понатужуватися, потужувати, потужити, стужувати, стужити, постужувати, утужувати, утужити, повтужувати, див. скорбіти
скучно – нудно, маркітно, сумно, див. хандра, печаль
слабкість – знемога, кволість, млявість, неміч, несила, див. чахлий
слабість – це хвороба
слабіти – слабішати, слабшати, зіслабішати, зіслабшити, послабішати, послабшати, незмагати, незмогти
слабо – безсило, кволо, кепсько, мляво, погано, слабовито, повільно
слабосильний – див. безсильний
слабоумний – див. скудоумний
слабохарактерний – див. безхарактерний
славословити – славити, вислављяти, вислављяти, повислављяти, послављяти, прослављяти, прослављяти, попрословляти, услављяти, услављяти, повслављяти
сладострасний – хтивий, див. похітливий
сланець – лупак, див. шифер
сласний – ласий, похітливий, див. лакомий, сладострасний
ластолюбець – ласун, ласолюб, солодій, солодун, смакун
слащавий – солодкуватий, солодкавий, солоденький
сленг – див. жаргон
сли – якщо, коли б
слизький – див. склизький
слизь – слизота
слід (потреба) – треба, потрібно, належить, годиться, повинно, варто б
слід – це сліди чогось
слідити – дивитися, додивлятися, додивитися, пододивлятися, подивлятися, подивитися, придивлятися, придивитися, попридивлятися, удивлятися, удивитися, повдивлятися, доглядати, догледіти, доглянути, подоглядати, заглядати, заглянути, позаглядати, наглядати, наглянути, наглядіти, понаглядати, оглядати, оглянути, пооглядати, підглядати, підгледіти, підглянути, попідглядати, споглядати, споглянути, поспоглядати, углядати, угледіти, углянути, повглядати, зорити, позорити, зазирати, зазирнути, позазирати, назирати, назирнути, поназирати, спозирати, спозирнути, поспозирати, узирати, узирнути, повзирати, кмітити, закмічати, закмітити, позакмічати. зікмічати, зікметити, позікмечати, покмічати, покметити, укмічати, укметити, мишкувати, мишкати, вимишкувати, вимишкати, повимишкувати, зімишкувати, зімишкати, позімишкувати, пильнувати, допільновувати, допільнувати, подопільновувати, зіпільновувати, зіпільнувати, позіпільновувати, напільновувати, напільнувати, понапільновувати, попільновувати, попільнувати, припільновувати, припільнувати, поприпільновувати, упільновувати, упільнувати, повпільновувати, слідкувати, вислідковувати, вислідкувати, повислідковувати, зіслід-

ковувати, зіслідкувати, позіслідковувати, наслідковувати, наслідкувати, понаслідковувати, услідковувати, услідкувати, повслідковувати, спостерігати, спостерегти, устерігати, устерегти, повстерігати, стежити, вистежувати, вистежити, повистежувати, зістежувати, зістежити, позістежувати, настежувати, настежити, понастежувати, постежувати, постежити, простежувати, простежити, попростежувати, устежувати, устежити, повстежувати, тропити, витроплювати, витропити, повитроплювати, зістроплювати, зістропити, позітроплювати, натроплювати, натропити, понатроплювати, потроплювати, потропити, сочити, височувати, височити, повисочувати, досочувати, досочити, подосочувати, зісочувати, зісочити, позісочувати, посочувати, посочити, чигати, вичигувати, вичигати, повичигувати, зічигувати, зічигати, позічигувати, почигувати, почигати, учигувати, учигати, повчигувати, див. рекогноскувати, обслідувати, пікетувати, шпіонити, підстерігати

слідити – це відтискувати сліди

слідопит – стежник

слідство (суд.) – допит, випит, розгляд, розшук, вишук

слідувати (вислід) – повставати, повстати, (заплата) – належати, належатися, (звичаю) – дотримуватися, дотриматися, подотримуватися, (подія) – відбуватися, відбутися, повідбуватися, (поради) – виконувати, виконати, повиконувати, (сумнів) – виникати, виникнути, повиникати, (час) – надходити, надійти, наближатися, наблизитися, (частина) – припадати, припасти, поприпадати, (чемність) – годиться, личити, випадати, (шляхом) – див. шествувати

слідуючий – наступний, другий, дальший, подальший, такий, отакий

слідчий – див. інвестигатор

сліпець – сліпий, сліпак, (вона) – сліпачка, (воно) – сліпеня, сліпенятко

сліпо – сліпма, сліпцем, сліпицею, осліп, наосліп, навмання

слобода – див. посад, поселення, пригород, підгороддя, форштадт

словар – словник, словничок, див. глосарій

слой – верства, шар, див. пласт

слон (шахи) – стрілець

слонятися – див. бродити, шествувати, скитатися

служанка – служка, служниця, наймичка, покоївка, челядниця

служанка – службівка, служебка, урядниця

служащий – службовець, урядник

служивий – службовий

служитель – слуга, служник, прислужник, (вона) – слугиня, слугівниця

служити як – правити за...

слухи – чутки, поголоски

случай – випадок, припадок, пригода, нагода, несподіванка, трапунок, подія, див. інцидент, оказія, казус

случай – це милість, ласка

случайний – випадковий, припадковий, несподіваний

случатися – бути, бувати, бува, видаватися, видатися, повидаватися, випадати, випасти, повипадати, діятися, подіятися, сподіюватися, сподіятися, посподіюватися, доводитися, довестися, подоводитися, коїтися, скоюватися, скоїтися, поскоюватися, укоюватися, укоїтися, повкоюватися, нагоджуватися, нагодитися, понагоджуватися, знагоджуватися, знагодитися, познагоджуватися, принагоджуватися, принагодитися, попринагоджуватися, унагоджуватися, унагодитися, повнагоджуватися, робитися, зроблюватися, зробитися, позроблюватися, нароблюватися, наробитися, понароблюватися, пороблюватися, поробитися, складатися, скластися, поскладатися, укладатися, укластися, повкладатися, сколочуватися, сколотитися, посколочуватися, ставатися, статися, поставатися, творитися, витворюватися, витворитися, повитворюватися, натворюватися, натворитися, понатворюватися, перетворюватися, перетворитися, попереторюватися, потворюватися, потворитися, створюватися, створитися, постворюватися, утворюватися, утворитися, повтворюватися, траплятися, трапитися, зітраплятися, зітрапитися, позітраплятися, натраплятися, натрапитися, понатраплятися, потраплятися, потрапитися, притраплятися, притрапитися, попритраплятися

слюда – лосняк

слякість – сльота, моква, мокреча, мокротеча, ляпавиця, хляпавка, болото

смаркати – сякати, сякнути, висякати, висякнути, повисякати, зісякати, зісікнути, позісякати

смаркач – вістряк, сяка, сякар, див. сопляк

смерд – селянин, селюк, (вона) – селянка, селяночка, селючка, (воно) – селюча, селючатко, (вони) селянство

смертник – стратник, стратенець

смерч – див. ураган, буря, пурга, тайфун, метіль

смйрений – скорений, упокорений, зборканий, приборканий, уговтаний, укоськаний, спинений, підбитий, загамований, згамований, погамований, пригамований, угамований

смиренник – святенник, див. святоша, ханджа

смирний – сумирний, лагідний, необразливий, плохий, покірливий, поступливий, потульний, рахманний, слухняний, тихий, тихомирний, уклінний, див. зговірливий, кроткий, малодушний, робкий, покійний

смирніти – див. смирятися, утихомирюватися

смиряти – див. здержувати, придержувати, держати, підкоряти, підневолювати, підчиняти, подавляти

смирятися – див. утихомирюватися

смисл – зміст, ґлузд, тяма, див. сенс, товк

смичок – смик, лучка

сміливець – див. смілий

сміливий – див. смілий

смілий – хоробрий, голінний, очайдушний, зважний, завзятий, завзятущий, запо-

взятий, запеклий, шалений, шибайголова, паливода, угара, див. відважний, відвага
сміливість – звага, хоробрість, очайдушність, завзятість, запекліть, див. смілий
смільчак – див. смілий
сміти – зважуватися, зважитися, позважуватися, наважуватися, наважитися, понаважуватися, поважуватися, поважитися
сміхотвор – смішко, сміхун, сміюх, сміхотун, (вона) – сміхунка, сміюха, сміхотунка
смішинка – сміховинка, сміховина, сміхотинка, сміхотня, сміховисько
смішний – сміховитий, сміхотливий, сміховинний
смоковиця – смоква, див. фіга
смоловар – смоляр, див. смолокур
смолокур – див. смоловар
смолокурня – смолярня
смородина – порічки
смотр – огляд, перегляд
смотритель – доглядач, див. наставник, вихователь, ментор
смрад – сморід, сопух
смуглий – смаглий, смаглявий, смаглюватий, смаглюватенький, смаглій, смаглявець, (вона) – смаглявка, див. брюнет, темнолиций
смута – див. бунт, ребелія, револьта, путч, фронда
смута – це смуток, див. печаль
смутно – невиразно, неясно, туманно, мла, імла, див. пелена
смутно – це сумно
снайпер – стрілець потайний
снаряд – приклад, приладдя, див. пристрій, інструмент, припаси
снаряд – стрільне, гарматень, див. амуніція, патрон
снасть – знадіб'я, знадіб, знадоби, приладдя, прилади, див. припаси, пристрій, інструмент, снаряд
снасть – це кістяк
снитися – снити, виснивати, висніти, повиснивати, зіснивати, зісніти, позіснивати, уснивати, усніти, повснивати
снігопад – сніговій, сніговиця, сніжниця, див. метіль
сноб – зарозумілець, пихатько, пихаль, бундяк, див. філістер, мегаломан, честолюбець
снопов'язалка – жниварка, див. жатка
собакар – псар
собачка – песик, песеня, пуцик, цуценя, пуценятко, цюця, (машин.) – клямка, (рушниці) – кошок
соблазн – спокуса, ваба, зваба, поваба, знада, чари, проба, випроба
собор – збір, збори, з'їзд, див. конвент, конвенція, конгрес, конференція
собор – це церква

соборна (Україна) – з'єднана, об'єднана, злучена
соборництво (України) – всеукраїнство
соборність (України) – див. соборництво
собрат – побратим, (московський) – псубрат
совати – тицяти, тицьнути, потицяти, натицяти, натицьнути, стицяти, стицьнути, утицяти, утицьнути, повтицяти, штурхати, штурхнути, штурхонути, виштурхувати, виштурхнути, повиштурхувати, зіштурхати, зіштурхнути, позіштурхати, поштурхати, шурхати, шурхнути, зішурхати, зішурхнути, позішурхати
соватися – лізти, залізати, залізти, позалізати, налазати, налізти, поналазати, пролазати, пролізти, попролазити, улазити, улізти, повлазити, сікатися, сікнутися, досікатися, досікнутися, подосікатися, зісікатися, зісікнутися, присікатися, присікнутися, попрісікатяся, утручатися, утрутитися, повтручатися
совершати – діяти, вдіювати, вдіяти, подіювати, подіяти, здійснювати, здійснити, поздійснювати, коїти, накоювати, накоїти, скоювати, скоїти, поскоювати, провадити, провести, попровадити, запроваджувати, запровадити, позапроваджувати, напроваджувати, напровадити, понапроваджувати, перепроваджувати, перепровадити, поперепроваджувати, попроваджувати, попровадити, упроваджувати, упровадити, повпроваджувати, робити, зробити, вироблювати, виробити, нароблювати, наробити, оброблювати, обробити, пооброблювати, перероблювати .переробити, попереробляти, підроблювати, підробити, попідроблювати, пороблювати, поробити, розроблювати, розробити, порозроблювати, чинити, зчиняти, зчинити, позчиняти, учиняти, учинити, повчиняти, (Богослужбу) – правити, відправляти, відправити, повідправляти
совершенний – досконалий, ідеальний, повний, цілковитий, суцільний, див. перфектний
совершенний – доконаний, виконаний, зроблений, здійснений, довершений, учинений, проведений, сподіяний, справлений, відправлений, складений, укладений
совершенство – досконалість
советська (влада)) – московська
советська (Україна) – підмосковська
советський – московський, кацапський, див. російський
совісно – соромно, соромливо, сором'язно, сором'яжно
совісно – сумлінно, чесно, справедливо, правдиво, праведно, щиро, (працювати) – сумлінно, ретельно, дбайливо, пильно, загарливо, запопадне, запопадливо, див. старанно, роботящий, ревно, добросовісно, акуратно
совість – сумління
совіт – рада, порада, нарада
совітати – радити, дорадживати, дорадити, подорадживати, нарадживати, нарадити, понарадживати, відрадживати, відрадити, повідрадживати, порадживати, порадити, раяти, дорaювати, дораяти, подорaювати, нарaювати, нараяти, понарaювати, відрaювати, відраяти, див. рекомендувати

совітатися – радитися, нараджуватися, нарадитися, понараджуватися, обраджуватися, обрадитися, пообраджуватися, пораджуватися, порадитися, ураджуватися, урадитися, повраджуватися
совітник – радник, радний, нарадник, порадник, урадник, див. консультант
совітський – див. советський
совітувати – див. совітати
совміщати – сполучати, сполучити, посполучати, поєднувати, поєднати, попоєднувати
совок – шпола, лопаточка
совпадати – збігатися, збігтися, позбігатися, (геометр.) – приставати, пристати, попристават
согласувати – узгоджувати, узгодити, поузгоджувати, погоджувати, погодити, згоджувати, згодити, позгоджувати
сожитель – співмешканець, див. співквартирант
сокирище – сокирилно
сокровенний – захований, прихований, таємний, див. секретний, конспіративний
сокровище – скарб, багатство, клейноди, перли, перлинки, див. тезавр
сокрушати – див. розоряти
сокрушатися – див. скорбіти, хандрити, печалитися
солдат – вояк, вояка, див. жовнір, ратоборець, рядовий
солевар – соляр
солеварня – соловня, солярня
соленізант – народивець, вродивець, уродивець
солецизм (грамат.) – помилка словоладна
солідаризуватися – згіднюватися, згіднитися, позгіднюватися, узгіднюватися, узгіднитися, співчувати, співчути, підтримувати, підтримати, попідтримувати
солідарний – згідний, однакдумний, співчувальний, підтримний
солідний – валежний, визначний, довірний, довірений, засадничий, значний, маєтний, певний, поважний, розважний, розважливий, розумний, статечний, сумлінний, тямущий, чесний, див. тактовний, приличний
солідно – основне, ґрунтовно, обґрунтовано, узасаднено, доводно, сумлінно
солільоквіюм – саморозмова
соліст – самоспівак
солітер – ціп'ячок
соло – самоспів, односпів
соловий (кінь) – буланий, (барва) – жовтавий
соловіти – бараніти, збаранювати, збараніти, позбаранювати, побаранювати, побараніти, дуріти, здурювати, здуріти, поздурювати, подурювати, подуріти, запаморочуватися, запаморочитися, позапаморочуватися, попаморочуватися, попаморочитися, спамарочуватися, спамарочитися, поспамарочуватися, тетеріти, отетерювати, отетеріти, потетерювати, потетеріти, стетерювати, отетеріти, постетерювати,

чманіти, зічманювати, зічманіти, позічманювати, очманювати, очманіти, поочманювати, чуманіти, зічуманювати, зічуманіти, очуманювати, очуманіти
Соломія – Солоха
соломопрес – соломотискарка
соломорізка – січкарка
соломотряс – соломотруска
солончак – солонець
солоспів – див. соло
солтис – війт, староста
солянка – сільничка, сільниця
солярій – сонячня
сольвент – розчинка
сома (анатом.) – тіло
соматичний – тільний
соматологія – тілознавство
сомнабула – див. лунатик, ноктамбуліст
сонатичний (грамат.) – півголосний
сонливий – див. сонний
сонливість – оспалість, сплячість, сонниця
сонмище – зборище, безліч
сонний – оспалий, заспалий, напівсплячий, див. заспаний, сплющий
сонометр – звукомірка
сонорний – див. сонатичний
соня – сплюх, сплюха, сонько, спанько, сонюга, дрімайло
сопіти – сапати, сапнути, сапанути, висапувати, висапати, зісапувати, зісапати, посапувати, посапати
соплемінник – однородця
соплі – сякі, смолі, див. смаркач
сопляк – див. смаркач
сопор (мед.) – сплячкість, див. соня
сопорозний (мед.) – безтямний
соратник – товариш боєвий, див. сподвижник
Сорбона – університет паризький
сорит – висновок, див. силогізм
сороколіття – сорокоріччя
сорт – відмінок, гатунок, якість, див. рід, розряд
сортимент – відмінки, гатунки
сортувати – гатункувати, вигатунковувати, вигатункувати, зігатунковувати, зігатункувати, нагатунковувати, нагатункувати, погатункувати, хухряти, хухрйти, вихухряти, вихухрити, повихухряти, зіхухряти, зіхухрити, позіхухряти, похухряти, похухрити, схухряти, схухрити, посхухряти

сос – див. соус
сосиска – ковбасочка
сосисон – ковбаса кров'яна
соска – липка
сосок – смочка, (корови) – дійка
сослуживець – товариш службовий
состав (возів) – валка, (урядовців) – склад, див. персонал, штат
состенуто (муз.) – помірковано
сосуд – див. посуда
сосулька (даху) – бурулька, скрапля, копень, ледівка, ледиця
сосун – сисун
соти – сільник, щільник
сотня (кількість) – сотка, сто
сетня – це військова частина
сотрудник – співробітник
соус – омаста, осмака, осмачка, потравка, див. підливка, приправа
софіст – словоблуд
софістика – хибовисновки, див. казуїстика, паралогізм
Софія – Зося, Зоська
софта – учитель мохамедський
сохраняти – заховувати, заховати, позаховувати, переховувати, переховати, попереховувати, сховувати, сховати, посховувати
соціолог – громадознавець, суспільник
соціологія – громадознавство
соціялізація – усуспільнення
соціялізувати – усуспільнювати, усуспільнити, поусуспільнювати, посуспільнювати, посуспільнити, убезвласнювати, убезвласнити, поубезвласнювати, див. колективізувати, спролітаризовувати, експропріювати, конфіскувати, реквізувати, грабити
соціяльний – суспільний, громадський. (див. противн. – асоціяльний)
сочити – точити, виточувати, виточити, повиточувати, наточувати, наточити, понаточувати, надточувати, надточити, понадточувати, розточувати, розточити, порозточувати, сточувати, сточити, посточувати, уточувати, уточити, повточувати, лити, наливати, налити, поналивати, надливати, надлити, понадливати, переливати, перелити, попереливати, підливати, підлити, попідливати, розливати, розлити, порозливати, уливати, улити, повливати, лляти, віділляти, налляти, піділляти, розілляти, улляти
сочити – це стежити
сочитися – текти, витікати, витекти, повитікати, затікати, затекти, позатікати, натікати, натекти, понатікати, підтікати, підтекти, попідтікати, протікати, протекти, попротікати, розтікатися, розтектися, порозтікатися

сочний – соковитий
соша – див. шосе, тракт
спазма – судома, див. судорга
спайка – люта
спайність – злютованість
спанемія (мед.) – недокрів'я, див. анемічний
спаржа – шпарага
спартанський – загартований
спасати – рятувати, вирятовувати, вирятувати, повирятовувати, зарятовувати, зарятувати, позарятовувати, обрятовувати, обрятувати, пообрятовувати, порятовувати, порятувати, урятовувати, урятувати, поврятовувати
спасати – це пасовисько
спасенний – рятівний, рятівничий, рятунковий
спасенник – див. аскет, угодник
спасибі – дякую
спаситель – рятун, рятівник, (вона) – рятунка, рятівниця
спацерувати – див. шпацерувати
спектакль – вистава
сперва – спершу, перше, перш, поперед, уперед, спочатку, напочатку
сперматозоїд (анатом.) – ріжнячок, див. сім'я
спесивий – бундючний, пиндючний, принда, наприджений, пихатий, маркітний, запишний, гордовитий, див. помпезний, чванько, задавака, хвастун, позер, самохвалець, фанфарон
спесивитися – див. чванитися, задаватися, важничати, спесивий
специфічний – питомий, властивий, притаманний, прикметний, див. характерний, особливий
спеції (куховар.) – зілля, потравка
спеціяльно – винятково, зокрема, окремо, надто, лише задля
спиртний напій – трунок
спиця – шпиця
спичка – шпичак, шпичачка
співбесідник – сумовець, див. бесідник
співвідношення – стосунок, див. відношення, відносини
співвітчизник – земляк
співдружба – приятельство
співка – співанка, проба
співквартирант – сучиншовик, див. квартирант, сожитель
співставляти – порівнювати, порівняти, зіставляти, зіставити, позіставляти
співтовариш – спільник, див. сподвижник, соратник
співумисник – спільник
співучасник – див. співумисник

співхазяїн – сугосподар, сувласник, див. хазяїн
співчуваючий – співчувач, співчувальний, співчутливий
спід (пічки) – черінь
спідлоба (дивитися) – люто, зненавижно
спіднизу – спідсподу
спідометр – хуткомірка, див. тахометр
спідтишка – спотиньга, нишком, нишечком, знишка
спікер – промовець, мовець, див. оратор, трибун, ритор
спікер – голова парляменту
спілий – стиглий, достиглий, вистиглий
спільномірний – сумірний
спінений (кінь) – змилений, умилений, (вино) – шумливо
спінінг – крутка
спір – суперека, суперечка, суперечність, суперечливість
спіраль – звив
спірант (грам.) – шпарний приголосний, див. фрикатив
спіритизм – духовіра
спіритуалізм – духомана
спірка – див. спір
спірний – суперечний, розбіжний, непогоджений, невизнаний, непевний, див. проблематичний
спірометр (мед) – дихомірка
спіти – стигнути, вистигати, вистигнути, повистигати, достигати, достигнути, подостигати, настигати, настигнути, понастигати, перестигати, перестигнути, поперестигати, постигати, постигнути, пристигати, пристигнути, попристигати, устигати, устигнути, повстигати, див. зріти
спіх – поквап, квапливість, поквапність, сквапність, хапанка, хапанина, хапатня, хапливість, похапливість, поспіх
спіч – промова
спішити – квапитися, заквапляватися, заквапитися, позаквапляватися, поквапляватися, поквапитися, сквапляватися, сквапитися, посквапляватися, галити, згалювати, згалити, позгалювати, нагалювати, нагалити, понагалювати, погалювати, погалити, пригалювати, пригалити, попригалювати, наглити, знаглювати, знаглити, познаглювати, нанаглювати, нанаглити, понанаглювати, обнаглювати, обнаглити, пообнаглювати, понаглювати, понаглити, принаглювати, принаглити, унаглювати, унаглити, повнаглювати, хапатися, хапнутися, вихоплюватися, вихопитися, повихоплюватися, похоплюватися, похопитися, схоплюватися, схопитися, посхоплюватися
спішка – див. спіх
спішний – наглий, нагальний, негайний, квапний, поквапний, невідкладний, незабарний, пильний, хапкий, хапливий, див. спонтанний

спішно – негайно, нагальне, квапно, поквапне, поквапом, сквапно, хапком, хапкома, хапливо, похапки, похапцем, див. впопихах, спохвату
сплав (металу) – стоп
сплав – це рікою
сплавшик – драбар
спленіт (мед.) – селезінкозапал
сплетіння – плетиво, спліт, заплут
сплетник – пліткар, плетун, (вона) – пліткарка, плетуха
сплетня – плітка, поголос, перегуди, див. огласка, дефамація, хула
сплін – нудьга, див. скорбіти
сплітка – див. сплетня
сплохувати – хибити, хибнути, похибити, схибити, схибнути, милитися, змилюватися, змилитися, позмилюватися, помилюватися, помилитися, недописувати, недописати, понедописувати
сплющий – сплячий, див. сонний
сплющувати – див. пресувати
сплющувати – це очі
сповнювати – виконувати, виконати, повиконувати, здійснювати, здійснити, поздійснювати, закінчувати, закінчити, позакінчу вати, робити, зробити, дороблювати, доробити, подороблювати, нароблювати, наробити, понароблювати, пороблювати, поробити, розроблювати, розробити, порозроблювати, справляти, справити, посправляти, учиняти, учинити ,повчиняти
сповнювати – це наповнювати
сподвижник – спільник, див. соратник, співтовариш
сподні – підштанки, див. кальсони, панталони
Сполучені Штати Америки (США) – З'єднані Американські Стейти (ЗАС), див. США
споляція – див. плягіят
спомини – спогади, див. споминка
поминки – це див. тризна
споминати – згадувати, згадати, позгадувати, нагадувати, нагадати, понагадувати, пригадувати, пригадати, попригадувати, здумувати, здумати, поздумувати, надумувати, надумати, понадумувати, придумувати, придумати, попридумувати, удумувати, удумати, повдумувати
споминка – згадка, спогад, див. спомини
спомогтися – спромагатися, спромогтися, поспромагатися, змогти
спондиліт (мед.) – хребцезапал
спонсор – допомагач, спомагач, добродій, див. меценат, покровитель
спонтанний – раптовий, вибуховий, наглий, нагальний, несподіваний, див. спішний
спорадичний – випадковий, міжчасовий

спорий – див. бистрий
спорити – сперечатися, зісперечуватися, зісперечитися, позісперечуватися, наспеперечуватися, наспеперечитися, понаспеперечуватися, переспеперечуватися, переспеперечитися, попереспеперечуватися, поспеперечуватися, поспеперечитися, перечити, заперечувати, заперечити, позаперечувати, уперечувати, уперечити, повперечувати, перемовлятися, перемовитися, поперемовлятися, справовуватися, справуватися, посправовуватися, справдовуватися, справдуватися, посправдовуватися, диркатися, зідиркуватися, зідиркатися, позідиркуватися, передиркуватися, передиркатися, попередиркуватися, подиркуватися, подиркатися
споритися – див. спорити
споро – зручно, вигідно, див. спорий
спорт – змаг, дужа, див. змагання
спортовець – змагун, дужак
спорщик – сперечун, суперечник
спосібний – здібний, здатний, кебетний, кебетливий, хисний, тімашний, тіменний, тямучий, удатний, див. мудрий, догадливий
спосібність – хист, кебета, здібність, удатність, див. талант
спохвату – див. впопихах, спішно, хватком
спотикатися – шпотатися, зішпотуватися, зішпотатися, нашпотуватися, нашпотатися, понашпотуватися, пошпотуватися, пошпотатися, ушпотуватися, ушпотатися, повшпотуватися, шпортатися, зішпортуватися, зішпортатися, позішпортуватися, нашпортуватися, нашпортатися, понашпортуватися, пошпортуватися, пошпортатися, ушпортуватися, ушпортатися, перечіплюватися, перечіпитися, попереченіплюватися, зачіпатися, зачепитися, позачіпатися
спошляти – див. опошляти
справа – праворуч
справа – це див. діло
справіку – спрадавна, зістародавна, з давніх–давен
справка – довідка
справоздання – звіт, див. рапорт
справочник – довідник
спризьба – призьба
спринклер – див. пульверизатор, розпилювач
спринтер (спорт) – бігун
спринцівка – порска, струмка
спринцювати – кропити, закроплювати, закропити, позакроплювати, накроплювати, окроплювати, окропити, поокроплювати, покроплювати, покропити, скроплювати, скропити, поскроплювати
спробунок – спроба
спрос – запит, (на крам) – попит
спрут – вісімніжка

спуд – схованка
спуск (вчинку) – попуст, потур, (дороги) – схил, схилок, похил, спад, спадина, зволок, узвіз, див. скосогір, пригірок, холм
спучувати – димати, видимувати, видимати, повидимувати, здимувати, здимати, поздимувати, надимувати, надимати, понадимувати, обдимувати, обдимати, пообдимувати, подимувати, подимати, роздимувати, роздимати, пороздимувати
срам – див. страм
срамити – див. страмити
среда – середовище, оточення, довкілля
средство – засіб, ярміс, побит
сруб – ощеп, (криниці) – цямра, цямрина, цямринка, цямриння
СССР – імперія московська
стабілізація – усталення
стабілізувати – сталити, зісталювати, зісталити, позісталювати, насталювати, насталити, понасталювати, посталювати, посталити, усталювати, усталити, повсталювати
стабільність – усталенність
ставленик – ставленець, див. протеже, клеврет, фаворит
ставня (хати) – віконниця, (технічн.) – заставка
стагнація – животіня, гайка, нерух, див. статика
стадіон – грище
стадія – ступінь, стан
стадний – отарний, гурмовий, юрмовий, юрбовий
стадо (вовків) – зграя, (коней) – табун, табунець, (людей) – юрба, юрма, гурма, тлум, (овець) – отара, турма, (птахів) – стая, (риби) – косяк, ярчак, (худоби) – череда
стаж – досвід
стажер – челядник, див. практикант
стажист – див. стажер
стажувати – див. практикувати, наловчитися, засвоювати
стакан – шклянка, пугар, див. посуда
стакато (муз.) – відрубне, хапко. (див. противн. легато)
сталагміт – бурулька вапняна здолу
сталактит – бурулька вапняна згори
сталевар – крицетоп
сталевий – див. стальний
сталити – крицевити, заскрицевлювати, заскрицевити, позаскрицевлювати, накрицевлювати, накрицевити, понакрицевлювати, покрицевлювати, покрицевити, скрицевлювати, скрицевити, поскрицевлювати, укрицевлювати, укрицевити, повкрицевлювати
сталь – криця, дулевина, харалужь

стальний – крицевий, дуловий, дулевиний, харалужний
стамеска – долітце
стандарт – зразок, взірець, мирило, приклад, усталень, див. штандарт
стандартний – усталений, зразковий, одноманітний
становитися (до праці) – братися, взятися, починати, почати, розпочинати, розпочати, порозпочинати, (корабель) – кітвитися, закітвитися, накітвитися, покітвитися, укітвитися, (на захист) – боронити, обороняти, оборонити, пообороняти, (на коліна) – клячати, клякнути, поклякати, поклякувати, поклякати, скликувати, склякати, посклякувати, уклякувати, уклякати, повклякувати, (на шлях) – ставати, стати, поставати, (перед чим) – спинятися, спинитися, поспинятися, зупинятися, зупинитися, позупинятися, (справа) – виникати, виникнути, повиникати, (у провід) – очолювати, очолити, поочолювати
станок – верстат
станція – стація, (залізнична) – двірець, див. вокзал
старанний – див. ревний, ретивий, енергійний, усердний
старанно – див. ревно, добросовісно, акуратно, енергійно, совісно
старання – намага, зусілля, клопіт, заходи
старатель – дбач, кукібник, (вона) дбаха, кукібниця, див. роботящий, старанний, енергійний, ретивий, трудолюбивий
старатися – намагатися, намогтися, понамагатися, дбати, подбати, прагнути, спрагнувати, спрагнути, силуватися, зісилуватися, зісилитися, позісилуватися, насилуватися, насилитися, понасилуватися, посилуватися, посилитися, статкувати, зістатковувати, зістаткувати, позістатковувати, постатковувати, постаткувати, див. постарати
старець – жебрак, жебрачина, (вона) – жебрачка, жебрачиха, (воно) – жебраня, жебранятко, (вони) – жеброта, канюка, (вона) – канючка, (воно) – каня, лабзик, (вона) – лабзючка, (воно) – лабзюня, лигир, лигирка, лигриня, прошак, торбей, харпак
старик – дід, дідо, дідок, дідуга, дідуган, дідисько, старий
старина – старовина, старосвітщина, давнина, давноминуле, предківщина
старинний – старовинний, див. древній, давній, вікодавній, античний
старичок – дідик, дідочок, дідонько, дідунь, дідуньо, дідусь, дідусьо, дідусенько, дідусечко, дідусик, старенький
старообрядець – старовір
старт – початок
стартер – зачатка
стартувати – зачинати, зачати, позачинати, починати, почати, розпочинати, розпочати, порозпочинати
старуха – баба, бабка, бабойка, бабиця, бабисько, стара, шкорба
старушка – бабуня, бабунечка, бабуся, бабусенька, бабусечка, бабонька, старенька
старушок – див. старичок
старший (ступінь) – вищий, (у праці) староста, див. бригадир

старшинство – старійшість
статевозрілий – статеводошлий
статика – нерух, див. стагнація, пасивний
статистик – обліковець
статистика – облік, спис, всеспис, перелік
статичний – нерухомий, див. стаціонарний
статський – цивільний
стаття (закону) – точка, (часопису) – розправа, стаття
статура – постава, див. комплекція, фігура, стать
статус – стан, становище
статус–кво – стан теперішній
статут – устав, ладня
стать – постать, постава, див. статура, фігура, комплекція
стаціонарний – нерухомий, незрушний, тривалий, сталий, усталений, стійкий, див. статичний, стійкий (див. противн. мобільний)
ствол – цівка, див. дуло
ствол – стовбур, стовбурець, стовбурина, стовбурисько
створіння (живе) – сотворіння, істота, (праці) – твір, твориво, витвір, утвір
створка
створка – стулка
стежачий – стежний, див. слідчий, інвестигатор
стек – кийок, див. палка, тростка
стека – патичок різьбарський
стеляж – риштовка, тябло, полиці
стенд – ятка, рундук, див. ларьок
стенограма – хуткозапис
стенографія – хуткопис, див. скоропис
стенокардія (мед.) – жаба грудна, див. ангіна
стенсил – вощанка
Степанида – Стеха
степінь – ступінь
стереобат (будівел.) – підмур, див. цоколь
стереотипний – зазвичайний, утертий, див. банальний, шаблонний, трафаретний, тривіяльний
стержень – стрижень
стерилізувати – знезаражувати, знезаразити, познезаражувати, валашати, валашити, звалашувати, див. каструвати, скопити
стерильний – яловий, незаразливий, див. атенезія
стерлядь (риба) – чечуга
стетоскоп – слухавка лікарська
Стефан – Степан, Стецько

стид – сором, див. страм, устид
стидатися – соромитися, засоромлюватися, засоромитися, позасоромлюватися, насоромлюватися, насоромитися, понасоромлюватися, осоромлюватися, осоромитися, поосоромлюватися, посоромлюватися, посоромитися, ніяковіти, зніяковлювати, зніяковіти, позніяковлювати, поніяковлювати, поніяковіти
стидити – див. страмити, корити
стидко – соромно, сором'язно, див. страм
стидовище – соромовисько
стилет – кинджалик
стилол – патичок писальний
стиляга – див. франт, фат, фертик, піжон, нарядний
стиль (роколічба) – календар
стиль – це в письменстві .мистецтві
стимул – спонука, поштовх, заохота
стимулювати – понукати, понукнути, спонукувати, спонукати, поспонукувати, заохочувати, заохотити, позаохочувати, наохочувати, наохотити, понаохочувати, штовхати, штовхнути, підштовхувати, підштовхнути, попідштовхувати, поштовхувати, поштовхнути
стимулянт (мед.) – принуччя
стипендія – допомога (грошева), див. субвенція, субсидія
стійкий – сталий, усталений, незмінний, повсякчасний, завсідний, твердий, тривкий, тривалий, витривалий, непохитний, див. станціонарний
стійма – див. стойма
стісняти – див. тіснити
стіснятися – ніяковіти, зніяковлювати, зніяковіти, позніяковлювати, поніяковлювати, поніяковіти, див. тіснитися
стовб – стовп, стовпець, стовписько, слуп, слупець, див. колона, колонка, пілерс
стовбняк (мед.) – правець
стовпище – див. томіа
стовпотворіння – див. шум
стоградусний – стоступневий
стоїк – непохитець, твердець
стоїти – коштувати, накоштовувати, накоштувати, понакоштовувати, покоштовувати, покоштувати, скоштовувати, скоштувати, вартувати, звартовувати, звартувати, позвартовувати, навартовувати, навартувати, понавартовувати, повартовувати, повартувати
стоїчний – непохитний, твердий, завзятий, запеклий, витривалий, мужній
стойка – див. прилавок
стойма – сторч, сторчма, сторчки, сторчака, сторцем, див. торчком, стійма
стокер (машин.) – подавачка
стократ – стократ

столик – столичок, сирно
столикий – стовидий, стообличний
століття – сторіччя
столова – їдальня
столуватися – харчуватися, зіхарчовуватися, зіхарчуватися, нахарчовувати, нахарчувати, понахарчовувати, похарчовуватися, похарчуватися, прохарчовуватися, прохарчуватися, схарчовувати, схарчувати, посхарчовувати
стомалогія (мед.) – ротознавство
стоматит (мед.) – ротозапал
стомлюючий – томливий, втомливий, натомливий, потомливий, стомливий, утомливий, зморний, зморливий
стон – стогін, квиля
стоп – стій, зупинь, спинь
стопа – ступня, крок, хода, нога, (паперу) – стос, стосець, купа, купка
стопор – зупинячка
стопорити – зупиняти, зупинити, позупиняти, припиняти, припинити, попри пиняти, спиняти, спинити, поспиняти
стопроцентний – стовідсотковий
стоптаний (взуття) – зношений, виношений, поношений, приношений, уношений, (земля) – толочений, витолочений, потолочений, столочений, (сік) – чавлений, вичавлений, зічавлений, начавлений, почавлений, учавлений
стопувати – див. стопорити
сторицею – стократ
сторож – вартівник, вартовий, чатовий, див. страж
сторожити – вартувати, звартовувати, звартувати, позвартовувати, навартовувати, навартувати, понавартовувати, повартовувати, повартувати, увартовувати, увартовати, доглядати, доглянути, подоглядати, наглядати, наглянути, понаглядати, поглядати, погледіти, поглянути, розглядати, розглянути, порозглядати, пильнувати, допильновувати, допильнувати, подопильновувати, напильновувати, напильнувати, понапильновувати, попильновувати, попильновувати, припильновувати, припильнувати, попри пильновувати, спильновувати, спильнувати, поспильновувати, упильновувати, упильнувати, сокотити, високочувати, високотити, повисокочувати, зісокочувати, зісокотити, позісокочувати, посокочувати, посокотити, чатувати, зічатовувати, зічатувати, позічатовувати, начатовувати, начатувати, поначатовувати, початовувати, початувати, учатовувати, учатувати, повчатовувати, див. слідити, караулити, пікетувати
сторона – бік, узбіччя
сторона – край, країна, земля
сторонитися – поступатися, поступитися, відступати, відступити, повідступати, відходити, відійти, повідходити, оминати .оминути, пооминати, виминати ,виминути, повиминати, поминати .поминути, уминати, уминути, · повминати, са-

хатися, сахнутися, зісахатися, зісахнутися, посахатися, посахнутися, усахатися, усахнутися, повсахатися, уникати, уникнути, повникати, зникати, зникнути, позникати, ухилятися, ухилитися, повхилятися, цуратися, зіцуратися, зіцуритися, поцуратися, поцуритися, див. резигнувати, чуждатися
сторонник – побічник, прихильник, послідовник, див. преторіянець, клеврет
сторонній – бічний, побічний, узбічний, чужий, див. посторонній
стортинг – парлямент норвезький
страбізм (мед.) – див. косоокий
страдати – мучитися, вимучуватися, вимучитися, повимучуватися, змучуватися, змучитися, позмучуватися, намучуватися, намучитися, понамучуватися, перемучуватися, перемучитися, поперемучуватися, помучуватися, помучитися, умучуватися, умучитися, повмучуватися, каратися, накаруватися, накаратися, понакаруватися, покаруватися, покаратися, скаруватися, скаратися, поскаруватися, укаруватися, укаратися, повкаруватися, картатися, накартатися, накартитися, понакартатися, покартатися, покартитися, скартатися, скартитися, поскартатися, краятися, викраюватися, викраїтися, повикраюватися, покраюватися, покраїтися, скраюватися, скраїтися, поскраюватися
страдний – мученицький
страдник – мученик
страж – див. сторож
страждалець – див. страдник
страждальник – див. страдник
страждання – мука, муки, біль, грижа, гризота, скруха, див. терпіння
страждати – див. страдати
стражник – див. поліцай
страз – діяманд підроблений
страм – сором, сорома, соромота, осорома, сором'язність, сором'язливість, ганьба, ганебність, див. срам
страмити – соромити, висоромлювати, висоромити, повисоромлювати, зісоромлювати, зісоромити, позісоромлювати, насоромлювати, насоромити, понасоромлювати, осоромлювати, осоромити, поосоромлювати, усоромлювати, усоромити ,повсоромлювати, ганьбити, вигальблювати, виганьбити, повиганьблювати, зганьблювати, зганьбити, позганьблювати, поганьбити, бештати, вибештувати, вибештати, повибештувати, збештувати, збештати, позбештувати, набештувати, набештати, понабештувати, побештувати, побештати, розбештувати, розбештати, порозбештувати, див. корити
странгуляція – зашморг
странник – мандрика, мандрівник, подорожний, прочанин, див. пілігрим
страп'я – див. лахміття, барахло, тряпка
страсний – хтивий, пожадливий, жагучий, палкий, запальний, (див. противн. – безпристрасний)

страсть – хтивість, жага, хіть
стратифікація – нашарованість, шаруватість
стратографія – війноопис
стратократія – військоправство
стратонавт – див. астронавт, космонавт
стратоплян – зорелітак
страус – струсь
страховий – забезпечневий
страховка – забезпека
страхувати – забезпечувати, забезпечити, позабезпечувати, убезпечувати, убезпечити, повбезпечувати, заваровувати, заварувати, позаваровувати, див. гарантувати
страшило – потороча, див. чучело
страшити – жахати, жахнути, пожахати, зіжахати, зіжахнути, позіжахати, нажахати, нажахнути, понажахати, .колошкати, нак'олошкувати, наколошкати, понаколошкувати, поколошкувати, поколошкати, сколошкувати, сколошкати, посколошкувати, лякати, залякувати, залякати, позалякувати, злякувати, злякати, позлякувати, налякувати, налякати, поналякувати, перелякувати, перелякати, поперелякувати, подякувати, полякати, улякувати, улякати, повлякувати, полохати, виполохувати, виполохати, повиполохувати, наполохувати, наполохати, понаполохувати, переполохувати, вереполохати, попереполохувати, пополохувати, пополохати, сполохувати, сполохати, посполохувати, пудити, запуджувати, залудити, позапуджувати, напуджувати, напудити, понапуджувати, перелуджувати, перепудити, поперепуджувати, попуджувати, полудити, спуджувати, спудити, поспуджувати, харапудити, захарапуджувати, захарапудити, позахарапуджувати, нахарапуджувати, нахарапудити, понахарапуджувати, схарапуджувати, схарапудити, посхарапуджувати, див. тероризувати, боязнь, острашка, пристрашка
страшний – страхітній, страхопудний, страшенний, жахливий, жахний, жахітливий, лячний, залячний, моторошний, несамовитий, пекельний, потворний, див. терористичний
страшно – жахливо, жасько, жахно, моторошно, запко, верівко, скумасно
страшно (кількість) – дуже, вельми, притьма, несамовито, пекельно
страшок – лячка, див. чучело
стрекоза – бабка
стрекотати – див. горланити
стрекотуха – див. говорун, суеслов, пустобрех
стреміти – прагнути, запрагнути, попрагнути, спрагнути, намагатися .намогтися, понамагатися, змагатися, змогтися, позмагатися, умагатися, умогтися, повмагатися, див. ринутися, мчати
стреміти – це стирчати
стремління – намага, Прага, потяг, нахил
стрем'я – стремено, стремінце, стременонько

стрижена (голова) – гиря, макотиря
стримання – стрим
стримання – це дія
стрій – лад, див. устрій
стрій – це див. уніформа
стрілка (годинника) – вказівка
стрілка – це до лука
стрілок – стрілець
стрілочник (залізниці) – спрямувач
стрімголов – прожогом, прожога, спрожога, спрожогу, спрожогом, відрухово, навальне, опукою, посмиком, шарпко, швидко, див. враз, екстрено, мигом, скоро
стрімголов – коміть головою, стовбула, суньголов, сторчголов, сторчака, сторчма, сторчки, сторч
стрімливий – навальний, швидкий, буремний, бурхливий, розбурханий, див. бистрий
стріча – зустріч, подиба, здиба, див. стрічати
стрічати – зустрічати, зустрінути, позустрічати, здибувати, здибати, поздибувати, надибувати, надибати, понадибувати, подибувати, подибати, нахоплятися, нахопитися, понахоплюватися, спіткати, спіткнути, поспіткати, трапитися, натраплятися, натрапитися, понатраплятися, потраплятися, потрапитися
строгий – суворий, вимогливий, штивний
строїти – див. конструювати
строїтися – шикуватися, вишиковуватися, вишикуватися, повишиковуватися, зішиковуватися, зішикуватися, позішиковуватися, пошиковуватися, пошикуватися, ушикуватися, повшиковуватися
строїтися – це див. наряджатися
строй (будів.) – будова, (військ.) – шик, лава, (грамат.) – склад, (держави.) – лад, (музич.) – улад, див. порядок, стрій
стройний – струнký, станкий, ставний, гінкий, див. граціозний
стройний – суголосний, зграйний, див. мелодійний
стройовий – шиковий, вишуканий
строк – реченець
стропило – кроква
строчити – див. говорити
строчити – це шити
строчка (писан.) – рядок, (шитва) – строчка
струганок – струг, див. рубанок, гебель
стружки (залізні) – ошурки
струйка – струмок, струмочок, чурок, див. ручай, струя
структура – будова
струмент – див. інструмент, пристрій, знаряд

стручок – струк, (перцю) – перчина
струя – струм, струмінь, струмина, струминка, струмінець, струмок, струмочок, плин, плив, теча, течія, чурок, див. ток
стряпанина – базгранина, базграння, мазанина, мазання
стряпчий – див. адвокат, повірений
студії – навчання, наука, досліди
студіювати – учитися, вивчати, вивчити, повивчати, завчати, завчити, позавчати, навчатися, навчитися, понавчатися, повчатися, повчитися, підучатися, подучитися, попідучатися, досліджувати, дослідити, подосліджувати
студія – робітня, див. ательє
(маляра) – малярня
(різьбаря) – різьбярня
(фільмара) – фільмарня
(фотографа) – світлярня
стук – стукіт, стуканина, стукотнеча, стукнява, стукотнява, цок, цокіт, цюк, цюкіт, грюк, грюкіт, грюканина, хряп, хрясь, хряск, хряскіт, див. колотити
стукалка – клепало, клепачка, калатало, калатачка, довбенька
стулець – стілець, дзиґлик, див. сидіння
ступиця (колеса) – маточина
ступінька – східець, щабель, див. приступка
ступка – товкмачка
ступор (мед.) – заціп
стухати – див. тухнути
стушуватися – знічуватися, знітитися, познічуватися, зникати, зникнути, позникати
стюард – слуга, див. офіціянт, лакей
стяжати – брати, відбирати, відібрати, повідбирати, забирати, забрати, позабирати, оббирати, обібрати, пооббирати, розбирати, розібрати, порозбирати, дерти, видирати, видерти, повидирати, здирати, здерти, поздирати, надрати, надерти, понадирати, обдирати, обдерти, пообдирати, див. присвоювати, рабувати
суб... – під...
субалтерн – підлеглий
субарктичний – підпівнічний
субвенція – див. субсидія, стипендія
субверсійний – киринний, підкопний
суб'єкт – особа, див. індивід
(грамат.) – підмет
суб'єктивно – особисно, однобічно
суб'єктний – підметний
субінспектор – підвивіряч, див. інспектор
субкультура (мед.) – підпороста, див. культура

субмарина – підводочовен
субординація – послух, див. дисципліна
субституд – намістка, див. сурогат
суборенда – піднаєм
суборендар – піднаймач
субпідрядний – друготний
субполярний – див. субарктичний
субпродукт – привиріб, додатковина
субретка – служниця, покоївка, див. горнична
субсидіювати – див. фінансувати
субсидія – допомога грошева, див. субвенція, стипендія
субскрипція – передплата
субстантивний – істотний, основний, самостійний, (грамат.) – іменниковий
субстанціоналізуватися – спиратися, спертися, поспиратися, див. базувати, базуватися
субстанція – їста, єство, живина
субстанціональний – див. субстантивний
субститут – замінка, див. сурогат
субстрат – щирець, підґрунт, підґрунтя, основа
сувенір – пам'ятка
суверен – володар, див. самодержець, автократ, диктатор, омніпотент
суверинітет – див. суверенність
суверенність – власновладність, непідлеглість, незалежність, самостійність
суверток – згорток, пакунок, див. завертка, обвертка
сугерувати – підказувати, підказати, попідказувати, указувати, указати, повказувати, див. Пропоновувати
сугестія – підказ
сугловок (скрині) – ріг, ріжок
сугроб – кучугура, надма, намет, замет, перемет, забоїна
сугубо – надто, понадто, вельми, дуже, подвійно, притьма, притьмом
судачити – див. говорити
суджений – наречений, призначений, приділений, приречений
судилище – судище, суд, див. ареопаг, трибунал
судитися – таланити, наталанювати, наталанити, понаталанювати, обталанювати, обталанити, пообталанювати, поталанювати, поталанити, уталанювати, уталанити, випадати, випасти, повипадати
судно – корабель, корабелик, галера, берлина, баркас, шаланда, габар, див. шлюпка
суднобудівний – кораблебудівельний
судноверф – корабельня
судноводій – кораблеводій, див. навігатор

судноплавний – кораблеплавний
суднoремонтний – кораблeнаправний
суднoробітник – корабельник
суднохідний – див. судноплавний
судорга – судома, корчі, перелоги, мишка
судорожне – судомисто, корчено
судра – робітництво індуське
судящий – судовий, судівний
судьба – доля, недоля, талан, безталання, безталаннячко, див. мойра, предистинація, фатум
суєвір – марновір
суевірство – забобони, марновірство
суеслов – див. говорун, пустобрех, стрекотуха, фразер
суесловити – див. говорити
суєта – марнота, марність
суєта – див. суматоха, катавасія, каваркад
суетитися – див. метатися
сук – горголя, ґургула
сука – псиця
сукновал – валюх, валій, валюш
сукновальня – валюшня
суконний – вовняний
сукровиця (мед.) – пасока
сукуватий – каракатий, каракуватий
сукцесійний – наступний
сукцесія – переемство, наступництво
судити – обіцяти, наобіцювати, наобіцяти, пообіцювати, пообіцяти, приобіцювати, приобіцяти
сульфат – сірчак
сума – разом, сукуп, сукупність, (грошей) – камза
суми – торба, торбина, міх, мішок, лантух, чувал, клунок, клумак, тайстра, тайстрина, саква, бесага, ворок, бурдюг, див. саквояж, рюксак, портплед
сумарний – сукупний
суматоха – веремія, ворох’обня, ворушня, гармидер, кабалик, калабалик, колотнеча, крутанина, метушня, плутанина, содома, шаламотня, шамотня, шарпанина, штовханина, див. суєта, кавардак, сутолока
сумбур – безлад, безтям, безглуздя, дурне, мішанина, плутанина
сумерк – смерк, присмерк, померк, сутінь, сутінок, сутінки
сумісний – сукупний, спільний, поєднаний, узгіднений, див. координувати
сумка – торбинка, торбиночка, торбинонька, торбонька, торбиська, табівка, ташка, ташенька, теребка, калитка, шалька, див. ридикуль, мошонка, портфель

сумрак – див. сумерк
сумчастий (тварин.) – торбун
сум'яття – див. суматоха
сундук – скриня, скриньчина
Суомі (назва) – Фінляндія (фінською мовою)
суп – щерба, сьорба, зупа
супер... – над...
суперінтендент – наглядач головний
суперлятивний – найвищий, найбільший, надмірний, перебільшений, переборщений
супермен – надлюдина
суперник – супротивник, див. конкурент, риваль
супитися – мурмоситися, вимурмоситися, зімурмоситися, намурмоситися, помурмоситися, хмарнішати, захмарнішати, похмарнішувати, похмарнішати, схмарнішувати, схмарнішати, посхмарнішувати, хнюпитися, зіхнюпуватися, зіхнюпатися, позіхнюпуватися, нахнюпуватися, нахнюпатися, понахнюпуватися, похнюпуватися, похнюпатися, див. печалитися, скорбіти
супірник – див. суперник
суплемент – додаток
супозиція – здогад, припуска
супорт – підпора
супостат – ворог
супремація – зверхність, вищість, перевага, панування, див. домінувати, верховодити
супротилежний – супротивний, противний
супруг – див. муж
супруга – див. жона
супружжя – подружжя, подружжячко
сургуч – смілка
сурдина (муз.) – глушничка
сурдологія (мед.) – слухознавство
суржик (мовний) – язичиє, див. макаронізм
сурик – манія, див. манія
сурмар – сурмач, див. трубач
сурогат – підмітка, намістка, див. субститут
суслик – ховрах, ховрашок
суспендувати – відкладати, відкласти, повідкладати, зупиняти, зупинити, позупиняти, припиняти, припинити, поприпиняти, спиняти, спинити, поспиняти, затримувати, затримати, позатримувати, притримувати, притримати, попритримувати, стримувати, стримати, постримувати, усувати, усунути, повсувати, див. касувати
суспендуватися (хемічн.) – завішуватися, завіситися, позавішуватися

суспензивний – зупинений, припинений, спинений, завислий
суспільність – суспільство, див. громадкість
суспільність – це якість
сустав (анатом.) – суглоб
сутана – ряса
сутенер – курвій, див. розпутниця, проститутка
сутки – доба
сутки – це завулочок, див. дефіле
сутній – істотний, див. суть, есенція
сутолока – див. суматоха, кавардак, суєта, катавасія
сутра – Біблія індуська
суттєвий – див. сутній, мериторичний
сутулий – горбуватий
сутяга – позивайло
сутяжництво – судовина
сутяжничати – позиватися, пізватися, попозиватися, судитися, висуджувати, висудити, повисуджувати
суть – див. есенція, квінтесенція
суфікс – наросток
суфлер – шептун, підказувач
суфраган – під'єпископ
сухопарий – худорлявий, худорлявенький, хирлявий, .хирявий, хиренний, хирний, див. худосочний, тощий, чахлий, астенічний
сухопутний – суходільний
суша (земля) – суходіл
сушильня – сушарня, сушня, (прилад) – сушарка
сфагнум – моховиння
сфера – царина, середовище, оточення, зосяг, обсяг
сферичний – кулястий
сфігмограф (мед.) – живчикописка
сфігмоманомент – кровотискомірка
сфорцандо (муз.) – раптово
сфрагістика – печаткознавство
схвалюючий – схвальний
схватка – сутичка, бійка, (мед.) – перейми
схвачувати – хапати, хапнути, хапанути, вихоплювати, вихопити, повихоплювати, захоплювати, захопити, позахоплювати, нахоплювати, нахапати, нахопити, понахоплювати, обхоплювати, обхопити, пообхоплювати, охоплювати, охопити, поохоплювати, перехоплювати, перехопити, поперехоплювати, підхоплювати, підхопити, попідхоплювати, розхоплювати, розхопити, порозхоплювати, схоплювати, схопити, посхоплювати, ухоплювати, ухопити, повхоплювати

схема – нарис, плян приблизний
схематичний – приблизний, загальниковий
схизма – віддам
схизматик – ухильник
схимник – див. анахорет, аскет
сходи (збіжжя) – вруна, руна, рунь, (будинку) – східня
сходи – це східці
сходка – сходини, збірка, збір, збори
схожий – подібний
схоластик – буквоїд, див. начотчик, доктринер, гелертер
схолія – тлум написаного
сцена – кін, див. естрада
сценарій – лаштунки, див. бутафора, аксесуари
сценаріус – лаштункар
сцієнтизм – науковість
Сціла і Харібда – стан між двома небезпеками
США – ЗАС, див. Сполучені Штати Америки
сюжет – зміст, тема, див. фабула
сюзерен – володар, див. самодержець, диктатор, автократ, омніпотент
сюрприз – несподіванка
сюртук – юбка, юпка

Т

табака – тютюн, штамбур
табакерка – тавлинка
табачник – тютюнчак
табеля – чиселя
табельник – числяр
таблетка – пігулька
табльдот – стіл спільний
табльо – малюнок, образ
табу – заборона
табуляріюм – архив римський
табуретка – дзиґлик, див. стулець
таваді – князь грузинський
таверна – шинок, корчма, див. кабак, трактир, пивна
тавматург – див. фокусник
тавтологія – повтор
тавтохронізм – одночасність
талин – чернець індуський
таз – балія, мидниця, миса, миска, (анатом.) – сідниця, див. задниця
тайга – праліс

тайджія – учитель калмуцький
тайком – див. крадьки, секретно, потихеньку
тайкун – король японський
тайм – час, часина, часинка, часиночка
тайна – таємниця, таємничість
тайний – таємничий, таємний
тайник – схованка
тайно – див. тайком, крадьки, секретно
тайфун – буревій, див. буря, ураган, гураган, пурга, смерч, метіль
такеляж – прилади корабельні
такса – оцінка, податок, див. платіж
таксатор – оцінювач
таксі – візник
таксометр – лічилка
таксофон – телефон самочинний
тактовний – ґречний, див. приличний, солідний
талановитий – здібний, кебетний
талант – хист, хисть, кебета, кеба, здібність
талісман – див. амулет
талія – стан, поперек
талон – квиток
тальк – лояк
тальма – накидка, див. одіяння
тамади – див. тостмайстер, тулумбаш
тамаринд – дактиль індуський
тамбур – присінок, огорожа, ряма, див. вестибюль, (музич.) – бубен .
тамбурин – бубен
тамга – власнознак
таможня – митниця
тампанувати (мед.) – затикати, заткнути, позатикати, утикати, уткнути, повтикати
тамплієр – храмовик (лицар)
тампон (мед.) – затичка
танатологія (мед.) – смертознавство
танець – танок, таночок
танк – плаз
танкер – наливник
танкетка – плазок, плазка
танкіст – плазун, пластун
танковий – плазовий
танковий – це танцювальний
тандром – плазовище

танкозавод – плазовня
танкоремонт – плазонаправа
танзаля – танцювальня
тантьєма – винагорода додаткова, див. премія
танцемайстер – танковчитель
танцівник – танцюра, (вона) – танцюрка, танечниця, (дружина) – танцюриха
танцюрист – див. танцівник
тапер – музика
тара – упаковка
таракан – тарган
таран – битак, гуляй–город
таранити – бити, вибивати, вибити, повибивати, пробивати, пробити, попробивати, розбивати, розбити, порозбивати
таранка (риба) – тараня
тарантас – див. карета
тарантул (павук) – мизгир
тарарам – див. шум
тарахкати – див. трахати
таратайка – біда, чортопхайка, див. теліга, двоколка, кеб, кабріолет
тараторити – див. говорити
тариф – перевізне
тарілка – полумисок, полумисочок
тарілі – це музичні тарілі
тарта – пекло, див. ад, преісподня, чистилище
тартлета – пундик
тасканина – тяганина, тарганина, воловода, воліка
таскати – волокти, поволокти, виволікати, виволокти, повиволікати, відволікати, відволокти, повідволікати, заволікати, заволокти, позаволікати, зволікати, зволокти, позволікати, приволікати, приволокти, поприволікати, увалікати, уволокти, поуволікати, гирити, вигирювати, вигирити, повигирювати, згирювати, згирити, позгирювати, погирювати, погирити, пригирювати, пригирити, попригирювати, забирати, забрати, позабирати, розбирати, розібрати, порозбирати, красти, покрасти, викрадувати, викрасти, повикрадувати, накрадати, накрасти, понакрадати, обкрадати, обкрасти, пообкрадати, розкрадати, розкрасти, порозкрадати, носити, нести, виносить, винести, повиносити .відносити .віднести, повідносити, заносити, занести, позаносити, зносити, знести, позносити, наносити, нанести, понаносити, переносити, перенести, попереносити, приносити, принести, поприносити, розносити, рознести, порозносити, припуджувати, припудити, поприпуджувати, прителещувати, прителющити, попрителющувати, скубати, скубти, скубнути, скубонути, вискубувати, вискубнути, повискубувати, наскубувати, наскубти, понаскубувати, обскубувати, обскубти, пообскубувати, поскубти, ускубувати, ускубти, поу-

скубувати, тарабанити ,дотарабанювати, дотарабанити, подотарабанювати, натарабанювати, натарабанити, понатарабанювати, потарабанювати, потарабанити, притарабанювати, притарабанити ,попритарабанювати, старабанювати, старабанити, постарабанювати, тарганити, дотарганювати, дотарганити, подотарганювати, натарганювати, натарганити, понатарганювати, потарганювати, потарганити, притарганювати, притарганити, попритарганювати, старганювати, старганити, постарганювати, теребити, дотереблювати, дотеребити, подотереблювати, натереблювати, натеребити ,понатереблювати, потереблювати, потеребити, притереблювати, притеребити, попритереблювати, тирити, натирювати, натирити, понатирювати, потирювати, потирити, притирювати, притирити, стирювати, стирити, постирювати, тягати, тягти, тягнути, витягувати, витягнути, повитягувати, відтягувати, відтягнути, повідтягувати, затягувати, затягти, позатягувати, натягувати, затягнути, понатягувати, підтягувати, підтягнути, попідтягувати, притягувати, притягнути, попритягувати, розтягувати, розтягнути, порозтягувати, стягувати, стягти, постягувати, цупити, зіцуплювати, зіцупити, позіцуплювати, нацуплювати, нацупити, понацуплювати, поцуплювати, поцупити, прицуплювати, прицупити, уцуплювати, уцупити, повцуплювати, цурпелити, вицурпелювати, вицурпелити, повицурпелювати, зіцурпелювати, зіцурпелити, позіцурпелювати, поцурпелювати, поцурпелити, прицурпелювати, прицурпелити, поприцурпелювати

таскатися – див. бродити, тащитися, шмигати, шествувати, скитатися, шататися, шлятися

тать – злодій

тахометр – див. спідометр

тахта – див, диван

тачанка – див. карета, повозка, тарантас, ляндо

тачка – грабарка

тачати – шити, зашивати, зашити, позашивати, зошивати, зішити, позошивати, нашивати, нашити, понашивати, обшивати, обшити, пообшивати, перешивати, перешити, поперешивати, пошивати, пошити, підшивати, підшити, попідшивати, ушивати, ушити, повшивати

тащити – див. таскати

тащитися – див. шествувати, бродити, шмигати, шататися, скитатися, шлятися

таяти – танути, витанувати, витанути, повитанувати, дотанувати, дотанути, подотанувати, потанувати, потанути, станувати, станути, постанувати

твар – тварина, тварина, тваринка, твариночка, тварюка, живина, живизна, звір, звірина, звірина, звіринка, звіреня, звірюка, птаха, пташок, пташинка, пташиночка, пташечка, пташеня, пташенятко, пташа, пташатко, пташина, пташня, птаство, риба, рибка, рибочка, рибонька, рибина, рибинка, рибчина, рибчинка, рибчинонька, рибиська, риб’я, рибині, сотворіння, сотворіннячко, худоба, худобина, худобка, худобинка, худобонька, худібчина, худібка, худібонька

твердити – запевняти, запевнити, упевняти, упевнити, повпевняти, правити, розп-

равляти, розправити, порозправляти, справляти, справити, посправляти, товкти, затовкувати, затовкти, натовкувати, натовкти, понатовкувати, потовкувати, потовкти, стовкувати, стовкти, постовкувати, товкмачити, витовкмачувати, витовкмачити, повитовкмачувати, натовкмачувати, натовкмачити, понатовкмачувати, потовкмачувати, потовкмачити, стовкмачувати, стовкмачити, постовкмачувати, утовкмачувати, повтовкмачувати, торочити, наторочувати, наторочити, понаторочувати, поторочувати, поторочити, оторочувати, оторочити, посторочувати, човпити, зічовпувати, зічовпити, позічовпувати, начовпувати, начовпити, поначовпувати; почовпувати, почовпити, учовпувати, учовпити, повчовпувати, див. говорити, утверджувати

твердіти – тужавіти, витужавлювати, витужавіти, повитужавлювати, потужавлювати, потужавіти, стужавлювати, стужавіти, постужавлювати, утужавлювати, утужавіти, повтужавлювати, (хліб) – лубуватіти, залубуватіти, зілубуватіти, полубуватіти

твердолобий – див. дурак, безтолковий, ідіот, болван

твердь – суходіл, земля, твердінь, див. материк

творитель – творець

тевтон – німець, див. прусак

тезавр – скарб, клейноди, див. сокровище

тезис – теза

тазка – тезко

тезоіменитство – уродинодень, уродини

теїзм – Боговіра, (див. противн. атеїзм)

текіє – чернець турський

текстильний – ткацький

текстуальний – буквальний, літеральний

текстура – тканина

текучий – плинний, плавний, плавкий, проточний

текучий – поточний, біжучий, сучасний, теперішній

теле... – далеко...

телескоп – далекобачка

телетайп – далекодрук

телець – теля, теляточко, талятко, телятенько

теребити

теліга – балагула, биндюки, брика, будара, віз, візок, гарба, кбла, коруца, котига, лойтрак, мажа, мажара, халабуда, халабудка, хура, див. фургон, повозка, двоколка, фіра, фура

теліжка – візок, візочок

темниця – див. тюрма

темнобурий – рудий, рудючий, див. рижий, бурий

темнокоричневий – див. темнобурий, коричневий

темнолиций – див. смуглий, брюнет
темнота – темрява, темнина, темінь, темність, потемок, пітьма, морок
темнувато – потемно, пітьма
темперамент – вдача, вражливість
темпераментний – горячий, запальний, оприскливий
тенденційний – однобічний, нахильний, схильний
тенденція – нахил, схильність
тендер – причепа
тендиніт (мед.) – сухожилкозапал
тендон (анатом.) – сухожилок
тенета – див. сіть
теніс – ситківка
тент – див. палатка
тенькати – дзенькати, дзенькнути, зідзенькати, зідзенькнути, задзенькувати, задзенькати, подзенькувати, подзенькати, дзеленькати, дзеленькнути, задзеленькувати, задзеленькати, зідзеленькувати, зідзеленькати, подзеленькувати, подзеленькати, дзеленчати, задзеленчати, зідзеленчати, подзеленчати, цінькати, зацінькувати, зацінькати, зіцінькувати, зіцінькати, поцінькувати, поцінькати, див. тікати, (серце) – тьохкати, тьохнути, затьохкати, потьохкати, стьохкати, стьохнути
Теодозія – Тодозя
теодоліт – кутомірка, див. алідада
Теодор – Тодор
теократія – церквоволодарство
теолог – богослов
теологія – Богослов'я
теорія – здогад, гадка
теософія – Богопошук
теплиця – теплярня, див. оранжерея
теплінь – тепло, теплина, теплість, див. теплота
тепліти – теплішати, затеплішувати, затеплішати, позатеплішувати, потеплішувати, потеплішати, степлішувати, степлішати, постеплішувати
теплота – див. теплінь
теплушка – теплячка
терапевт – лікар, див. доктор
терапевтичний – лікувальний
терапія – лікування
тераріюм – саджавка, див. акваріюм
тераса – ступениця
тератоловий – спотворений, скалічений
тератологія – каліцтвознавство
теребити – сіпати, сіпнути, сіпонути, засіпати, зісіпувати, зісіпати, посіпувати, по-

сіпати, скубати, скубти, скубонути, вискубувати, вискубати, повискубувати, зіскубувати, зіскубати, позіскубувати, наскубувати, наскубати, понаскубувати, обскубувати, обскубати, пообскубувати, смикати, смикнути, смиконути, висмикувати, висмикнути, висмикати, повисмикувати, зісмикувати, зісмикнути, зісмикати, позісмикувати, насмикувати, насмикати, понасмикувати, обсмикувати, осмикнути, обсмикати, пообсмикувати, пересмикувати, пересмикнути, попересмикувати, розсмикувати, розсмикати, порозсмикувати, усмикувати, усмикнути, повсмикувати, термосити, термоснути, потермосити, потермошувати, потермосити, стермошувати, стермосити, постермошувати, торгати, торгнути, торгонути, сторгати, сторгнути, посторгати, тарсувати, тарсонути, потарсувати, старсувати, старсонути, торсувати .торсати, торсонути, поторсувати, сторсувати, сторсонути, шарпати, шарпнути, шарпанути, зішарпувати. зішарпати, обшарпувати, обшарпати, пошарпувати, пошарпати, розшарпувати, розшарпати, порозшарпувати

теребити – це див. шелушити

терези – вагівниця, важниця, вага, кантар

терем – палати, див. дворець, чертог

терзати – гризти, зігризати, зігризти, позігризати, погризати, погризти, угризати, угризти, повгризати, дерти, роздирати, роздерти, пороздирати, краяти, розкраювати, розкраяти, порозкраювати, скраювати, скраяти, поскраювати, мучити .вимучувати, вимучити, повимучувати, замучувати, замучити, позамучувати, змучувати, змучити, позмучувати, намучувати, намучити, понамучувати, перемучувати, перемучити, попереемучувати, помучувати, помучити, умучувати, умучити, повмучувати, точити, поточити, сточувати, сточити, посточувати, шматувати ,зішматовувати, зішматувати, позішматовувати, розшматовувати, розшматувати, порозшматовувати, шарпати, шарпнути, шарпонути, вишарпувати, вишарпати, повишарпувати, зішарпувати, зішарпати, позішарпувати, пошарпувати, пошарпати, розшарпувати, розшарпати, порозшарпувати, див. теребити

територія – земля, край, місцевість, обшир, розлоги, терен, цара

територіяльний – земський, краєвий, місцевий, тереновий

термін – назва, найменння, тямка

термін – реченець

термінальний – кінцевий

треміновий – реченцевий, начасний, своєчасний, пильний, негайний

термінологічний – назовницький

термінологія – назовництво

терміт – див. муравель

термічний – тепловий

термогенний – теплоробний

термограф – теплописка

термоізоляція – теплосхорона

термометр – тепломірка

термопатогенія (мед.) – горячкознавство
терморегулятор – див. термостат
термос – теплярничка
термостат – теплокерунка, див. терморегулятор
термофільний – теплолюбний
термофор (мед.) – вигрівачка
терологічний – звіринний
терор – заляк кривавий, пострах, див. ужах
тероризувати – див. страшити
терорист – залякувач
терористичний – залячний
терпентина – жигунець, див. скипидар
терпіння – терпець, терпіннячко, терплячка
терпіння – див. страждання
терпуг – пильничок
тертушка – тертичка
терцет – триголос
терція – 1/60 миті
теряти – губити, загублювати, загубити, позагублювати, згублювати, згубити, позгублювати, погублювати, погубити, розгублювати, розгубити, порозгублювати, гайнувати, згайновувати, згайнувати, позгайновувати, погайновувати, погайнувати, прогайновувати, прогайнувати, попрогайновувати, (життя) – марнувати, змарновувати, змарнувати, позмарновувати, помарновувати, помарнувати, промарновувати, промарнувати, попромарновувати, (здоров'я) – збавляти, збавити, позбавляти, (час) – гаяти, згаювати, згаяти, позгаювати, прогаювати, прогаяти, попрогаювати, див. тратити
тесак – тесло
тесляр – тесля
тест – випроба, див. експеримент
тестамент – заповіт, духівниця
тетра... – чотири...
тетрагон – чотирикутник
тетрада – чвірка
тетраедер – чотирибічник
тетрапод – чотириніжка (тварина)
теургія – чаклунство, див. магія
течи (вино) – цідити, виціджувати, вицідити, повиціджувати, зіціджувати, зіцідити, позіціджувати, націджувати, націдити, понаціджувати, переціджувати, перецідити, попереціджувати, поціджувати, поцідити, уціджувати, уцідити, повціджувати, (вода) – текти, потекти, витікати, витекти, повитікати, дотікати, дотекти, подотікати, затікати, затекти, позатікати, натікати, натекти, понатікати, обтікати, обте-

кти, пообтікати, потікати, потекти, протікати, протекти, попротікати, розтікати, розтекти, порозтікати, стікати ,стекти, постікати, (дощ) – дощити, видощити, подощити, задощувати, задощити, зідощувати, зідощити, позідощувати, надощувати, надощити, понадоіцувати, передощувати, передощити, попередощувати, придощувати, придощити, попридощувати, продощувати, продощити, попродощувати, роздощуватися, роздощитися, пороздощуватися, іти, йти, іде, надходити, надійти, понадходити, переходити, перейти, попереходити, крапати, викрапувати, викрапати, повикрапувати, закрапувати, закрапати, позакрапувати, накрапувати, накрапати, понакрапувати, перекрапувати, перекрапати, покрапувати, покрапати, прикрапувати, прикрапати, поприкрапувати, (думка) – линути, долинати, долинути, злинати, злинути, полинати .полинути, пролинати, пролинути, упинати, улинути, повлинати, плинути, випливати, виплинути, повипливати, напливати, наплинати, понапливати, припливати, приплинути, поприпливати, спливат, сплинути, поспливати, (кров) – цебеніти, вицебеняти, вицебеніти, повицебеняти, зіцебеняти ,зіцебеніти, позіцебеняти, поцебіняти, поцебеніти, юшити, виюшувати, виюшити, повиюшувати, зіюшувати, зіюшити, позіюшувати ,наюшувати, наюшити, понаюшувати, поюшувати, поюшити, (око) – сльозити, висльозувати, висльозити, повисльозувати, зісльозувати, зісльозити, позісльозувати, насльозувати, насльозити, понасльозувати, посльозувати, посльозити, (ріка) – пливти, випливати, виплисти, допливати, доплисти, запливати, заплисти, обпливати, обплисти, перепливати, переплисти, спливати, сплисти, упливати, уплисти, текти, витікати, витекти, дотікати, дотекти, затікати, затекти, обтікати, обтекти, протікати, протекти, стікати, стекти, (струм) – дзюрити, дзюрнути, видзюрити, видзюрнути, зідзюрити, зідзюрнути, надзюрити, надзюрнути, подзюрити, дзюркотіти, дзюркнути, подзюркотіти, зідзюркотіти, зідзюркнути, дзурчати, задзурчати, подзурчати, (хмара) – сунути, насуватися, насунутися, понасуватися, посуватися, посунутися, пересуватися, пересунутися, попересуватися, (час) – бігти, збігати, збігти, позбігати, летіти, пролітати, пролетіти, попролітати, сходити, зіходити, зійти, посходити, точитися, сточуватися, сточитися, посточуватися

тибель – цвях (деревляний)

тибія (анатом.) – гомілка

тигель – топка, топочка, див. топка

тикати (пальцем) – тицькати, тицяти, тицьнути, потицяти, потицькати, штиркати, штиркнути, поштиркати, штирхати, штирхнути, поштирхати

тикати – це казати "ти"

тикатися – пхатися, пхнутися, запихатися, запхатися, позапихатися, пропихатися, пропхатися, попропихатися, спихатися, спихнутися, поспихатися, упихатися, упхатися, повпихатися, сікатися, сікнутися, висікуватися, висікатися, повисікуватися, досікуватися, досікатися, подосікуватися, зісікуватися, зісікатися, позісікуватися, присікуватися, присікатися, поприсікуватися, сунутися, висуватися, висунутися, повисуватися, зісуватися, зісунутися, позісуватися, насуватися, насунути-

ся, понасуватися, пересуватися, пересунутися, попересуватися, посуватися, посунутися, просуватися, просунутися, попросуватися, тицятися, тицьнутися, дотицятися, дотицьнутися, натицятися, натицьнутися, потицятися, потицьнутися, утицятися, утицьнутися, тручатися, втручатися, втрутитися, повтручатися, стручатися, струтитися, повстручатися, утручатися, утрутитися, повтручатися, устрявати, устряти, повстрявати, див. товкати

тиква – гарбуз, гарбузець, гарбузяка

тикет – квиток

тиктологія (мед.) – пологознавство, див. токологія

тил – запілля, позад

тильда (друк.) – гадючка

тимаріот – дідич турський

тимократія – дуковладство, див. плутократія (противн. охлократія, демократія)

Тимофій – Тиміш, Тимко

тимпан – бубон, литавра, тулумбас, див. барабан

тимпаніт (мед.) – черевонадим

тинктура (мед.) – розчин

тип – образ, форма, зразок

типовий – зразковий, звичайний. (див. противн. – атипичний)

типографія – друкарня

типун (мед.) – пипоть

тир – стрільбиця

тирада – пишномова, балаканина

тираж – наклад

тиран – катюга, кат, див. мучитель, деспотизм, мордувати, тортури

тире – протинка, риска

тирчати – стирчати, вистирчати, вистирчити, повистирчати, стовбичити, вистовбичувати, вистовбичити, повистовбичувати, настовбичувати, настовбичити, понастовбичувати, постовбичувати, постовбичити

тиски – лещата, лабети

титан – велетень, див. великан, гігант, богатир

титулярний – званневий, названий, урядовий

тихомирити – див. здержувати, держати, придержувати, підкоряти, смиряти

Тихін – Тишко

тихоня – тишко

тишина – тиша

тишком – нишком, нищечком, тихенько, тихесенько, див. секретно, тайком, крадьки

тікати – цокотіти, цокотнути, зіцокотіти, зіцокотнути, поцокотіти, теленькати, теленькнути, вителенькувати, вителенькнути, зітеленькувати, зітеленькнути, потеленькувати, потеленькати, див. тенькати

тікати – це див. убігати
тільки – лише, лишень
тільки що – щойно, допіру, доперва
тім'я – маківка, гуменце
тіна – твань, тванюка, баговиння
тісний – щільний, близький, (черевик) – замалий
тіснити (віддих) – спирати, сперти, поспирати, (черевик) – мулити, муляти, змулювати, змулити, намулювати, намулити, понамулювати, див. гнітити, пригнічувати, нагнітати, пресувати, репресувати
тіснитися – глотити, заглочувати, заглотити, позаглочувати, пхатися, пхнутися, допихатися, допхатися, подопихатися, запихатися, запхатися, позапихатися, напихатися, напхатися, понапихатися, попхатися, попхнутися, пропихатися, пропхнутися, попропихатися, упихатися, упхатися, повпихатися, спиратися, спертися, поспиратися, тручатися, трутитися, втручатися, втрутитися, повтручатися, потручатися, потручитися, утручатися, утрутитися, повтручатися, тулитися, притулюватися, притулятися, притулитися, попритулюватися, стулюватися, стулятися, стулитися, постулюватися, утулювати, утуляти, утулити, повтулювати, тиснутися, дотискуватися, дотиснутися, подотискуватися, натискуватися, натиснутися, понатискуватися, потискуватися, потиснутися, протискуватися, протиснутися, попротискуватися, стискуватися, стиснутися, постискуватися, утискуватися, утискнутися, повтискуватися, див. товпитися, товкати
тістомісилка – тістомісичка
тістомішалка – див. тістомісилка
ткань – тканина, тканинка, тканинонька, тканка
ткачиха – ткаля, ткаха
ткачиха – це дружина ткачева
тлетворний – див. фатальний
тлінний – гнильний, гнилячий, гнилючий, гнилий, див. тлінь
тлінь – гнилизна, гнилятина, гнилячча, див. тліти, тлінний
тліти – гнити, вигнивати, вигнити, вигнисти, повигнивати, догнивати, догнити, подогнивати, загнивати, загнити, загнисти, позагнивати, зігнивати, зігнити, позігнивати, надгнивати, надгнити, надгнисти, понадгнивати, перегнивати, перегнити, перегнисти, поперегнивати, погнивати, погнисти, див. тлінь, (дерево) – трухнявіти, потрухнявіти, струхнявлювати, струхнявіти, пострухнявлювати, трухніти, потрухнювати, потрухніти, струхнювати, струхніти, пострухнювати, порохнявіти, спорохнявлювати, спорохнявіти, (вогонь) – жевріти, дожеврювати, дожевріти, зіжеврювати, зіжевріти, позіжеврювати, пожеврювати, пожевріти, прожеврювати, прожевріти
тля – попелиця
тоастмайстер – староста, водій, голувач, ладнач, див. ініціятор, організатор, тамада, тулубмаш

тобоган – санки однополозові
тобто – себто, с.т.
товар – крам
товар – це худоба
товарний – крамний, крамничий, крамницький, (потяг) – тягаровий
товарознавство – крамознавство
товарообмін – крамообмін
товарооборот – крамообіг
товк – глузд, слушність, пуття, розум, користь, див. сенс, смисл
товкати – пхати, пхнути, випихати, випхати, випхнути .повипихати, відпихати, відіпхнути, повідпихати, запихати, запхнути, запхати, позапихати, попихати, попхати, попхнути, розпихати, розіпхнути, порозпихати, пропихати, пропхати, пропхнути, попропихати, спихати, спихнути, поспихати, пхицькати, пхицьнути, випхицькати, випхицькнути, повипхицькати, зіпхицькати, зіпхицьнути, позіпхицькати, напхицькати, напхицьнути, понапхицькати, попхицькати, попхицьнути, стусувати, стуснути, стусонути, вистусувати, вистуснути, повистусувати, настусувати, настуснути, постусувати, постуснути, совманути, совманути, зісовманути, зісовманути, посовманути, посовманути, спонукувати, спонукати, спонукати, поспонукати, копати, копнути, копонути, скопати, скопнути, поскопувати, торгати, торгнути, торгонути, заторгати, поторгати, сторгувати, сторгати, тручати, трутити, витручувати, витрутити, повитручувати, відтручувати, відтрутити, повідтручувати, натручувати, натрутити, понатручувати, потручувати, потрутити, стручувати, стручити, постручувати, турляти, витурлювати, витурлити, потурлювати, потурлити, стурлювати, стурлити ,постурлювати, штовхати, штовхнути, штовхонути, виштовхувати, виштовхнути, повиштовхувати, відштовхувати, відштовхнути, повідштовхувати, заштовхувати, заштовхати, позаштовхувати, зіштовхувати, зіштовхнути, позіштовхувати, наштовхувати, наштовхнути, понаштовхувати, підштовхувати, підштовхнути, попідштовхувати, поштовхувати, поштовхнути, проштовхувати, проштовхнути, попроштовхувати, розштовхувати, розштовхнути, порозштовхувати, штурхати, штурхнути, штурхонути, повиштурхувати, відштурхувати, відштурхнути, повідштурхувати, заштурхувати, заштурхати, позаштурхувати, зіштурхувати, зіштурхнути, позіштурхувати, підштурхувати, підштурхати, попідштурхувати, поштурхувати, поштурхати, розштурхувати, розштурхати, порозштурхувати, див. тіснитися, товпитися
товкмач (їжа) – бараболяник, див. їда, товмач
товкучка – штовхунка (торговельн.) базар, базарисько
товмач – перекладач, див. інтерпретатор, коментатор, товкмач, толмач
товмачити – товкмачити, витовкмачувати, витовкматити, повитовкмачувати, натовкмачувати, натовкматити, понатовкмачувати, потовкмачувати, потовкматити, стовкмачувати, стовкматити, постовкмачувати, перекладати, перекласти, перекладати, див. інтерпретувати, коментувати, пояснювати, роз’яснювати

товпа – юрба, юрбисько, юрма, юрмисько, гурма, гурмисько, галайстра, халастра, зглота, обуза, тичба, тлум, ярчак, див. свора, набрід
товпитися – громадитися, згромаджуватися, згромадитися, позгромаджуватися, нагромаджуватися, нагромадитися, понагромаджуватися, погромаджуватися, погромадитися, гуртуватися, згуртовуватися, згуртуватися, позгуртовуватися, погуртовуватися, погуртуватися, угуртовуватися, угуртуватися, повгуртовуватися, збиратися, зібратися, позбиратися, назбируватися, назбиратися, поназбируватися, позбируватися, позбиратися, купитися, накуплюватися, накупитися, понакуплюватися, покуплюватися, покупитися, скуплюватися, скупитися, поскуплюватися, купчитися, накупчуватися, накупчитися, понакупчуватися, покупчуватися, покупчитися, скупчуватися, скупчитися, поскупчуватися, таборитися, витаборюватися, витаборитися, повитаборюватися, зітаборюватися, зітаборитися, позітаборюватися, отаборюватися, отаборитися, поотаборюватися, потаборюватися, потаборитися, стаборюватися, стаборитися, постаборюватися, утаборюватися, утаборитися, повтаборюватися, юрбитися, з'юрблюватися, з'юрбитися, поз'юрблюватися, поюрблюватися, поюрбитися, юрмитися, з'юрмлюватися, з'юрмитися, поз'юрмлюватися, поюрмлюватися, поюрмитися, див. тіснитися, товктися
товстий – грубий, грубезний, грубенький, грубань, (вона) – грубуля, гладун, (вона) – гладуха, гладкий, гладючий, гладенький, гладесенький, дебелий, дебеляка, дебельний, дебелисько, кипа, киписько, черевань, череванисько, гелевач, гелех, трембухач, товпига, опасистий, огрядний, ополистий, випаслий, угодований, див.ситий, жирний, тучний
товстішати – див. жиріти
товстолиций – див. товстомордий
товстомордий – пикатий
товстопузий – див. пузатий, товстий
товсторилий – див. товстомордий
товстотілий – див. товстий
товстосум – див. багач, буржуй
товстун – див. товстий, пузатий
товстяк – див. товстун
товщина – грубизна, грубина, грубість
товщиною – завгрубшки
тога – див. мантія
тогди – тоді
тогідний – торішній, тогорічний
тогідь – торік
ток – струм, див. струя
токологія – положництво, див. тиктологія
токсикографія (мед.) – трутоопис
токсикологія – трутознавство

токсин – див. яд
токсичний – отруйний, труйливий
толерантність – вирозумілість
толк – див. товк
топковий (словник) – тлумачний, (людина) – див. бистрий, понятливий, примітливий
толком – доладу, допуття
толкувати – див. товмачити, пояснювати, роз'яснювати, інтерпретувати, коментувати
толмач – тлумач, див. товмач
толь – дьогтьопапір
том – книга
томагавк – сокирка, сікач
томат – помідор
томбуй – кітвопливачка
томити – млоїти, зімлоювати, зімлоїти, позімлоювати, помлоювати, помлоїти, умлоювати, умлоїти, повмлоювати
темність – млосність
томотокія (мед.) – пологорозтин, див. кесарський розтин
тонзиліт (мед.) – мигдалозапал
тонзура – гуменце
тонкорунний – тонкововний
тонус (мед.) – напруга, тон
топати – тупати, тупнути, тупонути, витупувати, витупати, повитупувати, затупувати, затупати, потупувати, потупати, ступувати, ступати, тупотіти, затупотіти, потупотіти, протупотіти, ступотіти, гопати, гопнути, гопонути, згопати, згопнути, погопувати, погопати, гупати, гупнути, гупонути, згупувати, згупати, нагупувати, нагупати, понагупувати, погупувати, погупати
топити (молоко) – прягти, запрягти, напрягти, попрягти, упрягти, пряжити, запряжити, попряжити, упряжити, (піч) – палити, запалювати, запалити, позапалювати, напалювати, напалити, понапалювати, опалювати, опалити, поспалювати, пропалювати, пропалити, розпалювати, розпалити, порозпалювати, (сніг) – танути, дотанувати, дотанути, подотанувати, потанувати, потанути, станувати, станути, постанувати, (метал) – топити, витоплювати, витопити, повитоплювати, натоплювати, натопити, понатоплювати, перетоплювати, перетопити, поперетоплювати, потоплювати, потопити, розтоплювати, розтопити, порозтоплювати, стоплювати, стопити, постоплювати
топільник – паляч, палій
топір – сокира, сокирка, сокирчина, сокиряка, барда, бардаш, бердянка, фарага
топіт (ніг) – тупанина, тупотня, тупотнява, (гучна) – гупотня, гупотнява, (дитячих) – лопіт, лопітня, (копит) – копіт, копітня

топка – ковбиця, пальне, піч, див. горн
топка – це див. тигель
топливо – паливо
топограф – землемір
топонімія – назовництво географічне
топоньот – бекета, див. семафор
топорище – сокирильно
топрак – кіннотчик турський
топтати (виноград) – чавити, вичавлювати, вичавити, повичавлювати, зічавлювати, зічавити, позічавлювати, начавлювати, начавити, поначавлювати, почавлювати, почавити, розчавлювати, розчавити, порозчавлювати, (землю) – талувати, виталовувати, виталувати, повиталовувати, зіталовувати, зіталувати, позіталовувати, поталовувати, поталувати, сталовувати, етапувати, посталовувати, (кіньми) – дрясувати, видрясовувати, видрясувати, зідрясовувати, зідрясувати, позідрясовувати, подрясовувати, подрясувати, ґрасувати, виграсовувати, виграсувати, повиграсовувати, зіграсовувати, зіграсувати, позіграсовувати, пограсовувати, пограсувати, (стежку) – торувати, виторовувати, виторувати, повиторовувати, зіторовувати, зіторувати, позіторовувати, поторувати, сторовувати, сторувати, посторовувати, уторовувати, уторувати, повторовувати, (траву) – толочити, витолочувати, витолочити, повитолочувати, затолочувати, затолочити, позатолочувати, потолочувати, потолочити, притолочувати, притолочити, попритолочувати, столочувати, столочити, постолочувати, утолочувати, утолочити, повтолочувати, тратувати, витратовувати, витратувати, повитратовувати, зітратовувати, зітратувати, позітратовувати, потратовувати, потратувати, стратовувати, стратувати, постратовувати, (черевики) – топтати, дотоптувати, дотоптати, подотоптувати, потоптувати, потоптати, розтоптувати, розтоптати, порозтоптувати, стоптувати, стоптати, постоптувати
топтатися – тупцювати, витупцьовувати, витупцювати, повитупцьовувати, затупцьовувати, затупцювати, позатупцьовувати, потупцювати, ступцьовувати, ступцювати, поступцьовувати, тупцяти, витупцяти, затупцяти, потупцяти, ступцяти, тупкати, витупкувати, витупкати, натупкувати, натупкати, понатупкувати, перетупкувати, перетупкати, попереетупкувати, потупкувати, потупкати, ступкувати, ступкати
топчак – ступачка, кінка, див. тупчак
топчі – гармаш турський
торакопатія (мед.) – грудобіль
торакс (анатом.) – груди
торбаш – старшина турський
таргаш – крамар, гендляр, див. торговець
торгашество – торги, гендель, гендлярство
торговець – див. комерсант, купець
тореадор – бугайозмагун

торжественний – урочистий, див. тріюмфальний
торжество – урочистість, свято
торжествувати – див. ликувати, тріюмфувати
торквемада – кабегіст (еспанський XV ст.)
торментиля (росл.) – куряче зілля
тормоз – гальма, гальмо, гальмівка
тормошити – див. теребити
торнадо – буревій, див. ураган, гураган, буря, метіль
торопити – див. приспішувати, ургувати
торопко – квапно, поквапно, сквапно, похапцем, хапки, хапком, хапкома, див. скоро, наскоро, наспіх, прихватком, стрімголов
торс – тулуб
тортури – див. морд, мордувати
тортурувати – див. мордувати, масакрувати
торчати – тирчати, стирчати, стовбичити, постовбичити, простовбичити, товктися, потовктися, натовктися, потовктися, протовктися, стовктися
торчком – стовбула, коміть головою, див. стойма
тоска – див. печаль, згризота, скорб, ностальгія
тоскувати – див. печалитися, скорбіти, хандрити
тост – заздоровиця
тоталітаризм – всевладство, див. диктатура, автократ, омніпотент, самодержець
тоталітарний – див. тотальний
тотальний – всеохопний, всебічний, всеосяжний, увеський
тотем – герб індійський
точити (гробак) – тлити, витлити, потлити, стлити, (журба) – гризти, загризати, загризти, позагризати, зігризати, зігризти, позігризати, угризати, угризти, повгризати, мучити, вимучувати, вимучити, повимучувати, змучувати, змучити, позмучувати, намучувати, намучити, понамучувати, перемучувати, перемучити, попереможувати, помучувати, помучити, умучувати, умучити, повмучувати, (косу) – мантачити, вимантачувати, вимантачити, повимантачувати, змантачувати, змантачити, позмантачувати, намантачувати, намантачити, понамантачувати, помантачувати, помантачити, (ніж) – гострити, вигострювати, вигострити, повигострювати, зігострювати, зігострити, позігострювати, нагострювати, нагострити, понагострювати, погострювати, погострити
точити – це токар, або з барилка
точка – крапка, цятка
точка – це див. клявзуля, параграф
точність – докладність
точно – докладно, достеменно, нестеменне, достотне, достоту
тошно – нудно, вадно, млосно
тощий – худий, худорлявий, худорлявенький, худючий, худяк, худячок, схудлий,

вихудлий, вихуділий, худопахолок, охлялий, усохлий, миршавий, див. сухопарий, чахлий, худосочний,
тощий (земля) – пісна, (кішка) – порожня, (шлунок) – натщий, натщесерце
траверза – тама, трям, поперек
траверсія – див. пародія
травити – труїти, витруювати, витруїти, повитруювати, затруювати, затруїти, позатруювати, натруювати, натруїти, понатруювати, отруювати, отруїти, поотруювати, потруювати, потруїти, протруювати, протруїти, попротруювати, отруювати, струїти, поотруювати, (метал) – щавити, вищавлювати, вищавити, повищавлювати, зіщавлювати, зіщавити, позіщавлювати, нащавлювати, нащавити, понащавлювати, пощавлювати, пощавити, (пса) – цькувати, зіцьковувати, зіцькувати, позіцьковувати, нацьковувати, нацькувати, понацьковувати, поцьковувати, поцькувати, (траву) – спасовувати, спасати, поспасовувати, див. топтати
травити – це шлунок їжу
травка – травичка, травиченька, травиця, травонька
травма (мед.) – ушкода
традиція – звичай
тракт – дорога, шлях, битий шлях, колія, див. шосе, соша
трактат – розправа, розвідка, науковий твір, див. есей
трактат – угода, див. договір
трактир – корчма, шинок, див. кабак, пивна, таверна
трактор – тягачка, див. тралер
тракторист – тягач, (вона) – тягачниця
трактувати – поводитися, повестися, ставитися, поставитися, наставлятися, наставитися
трактувати – обмірковувати, обміркувати, пообмірковувати, оцінювати, оцінити, пооцінювати, розважати, розважити, порозважати, розглядувати, розглядати, розглянути, розгледіти
трактувати – гостити, погостити, частувати, почастувати, призволяти, призволити, попризволяти
тралер – тягачка, див. трактор
трамбівка – довбня, див. баба
трамбувальник – довбняр
трамбувати – толочити, витолочувати, витолочити, повитолочувати, затолочувати, затолочити, позатолочувати, натолочувати, натолочити, понатолочувати, потолочувати, потолочити, притолочувати, притолочити, попритолочувати, столочувати, столочити, постолочувати, утолочувати, утолочити, повтолочувати, бутинувати, вибутинувати, вибутинити, повибутинувати, забутинувати, забутинити, позабутинувати, побутинувати, побутинити, убутинувати, убутинути, повбутинувати
трамвай – електровіз, див. тролейбус
трамплін – стрибня

транжирити – див. розстрачувати
транзит – перевіз
транс... – через..., за...
транс (мед.) – запоморока
трансакція – переніс, угода
трансверсальний – упоперечний
трансгресія – переступ, наступ
трансконтинентальний – черезсуходільний
траскрипція – запис як вимовляється
транслітерація – буквоперепис (як написано)
траслювати – пересилати, переслати, попересилати, розсилати, розіслати, порозсилати, надсилати, надіслати, понадсипати
трансмісія – передача
транспірація (мед.) – випіт
трансплянтувати – пересаджувати, пересадити, попересаджувати, розсаджувати, розсадити, порозсаджувати, висаджувати, висадити, повисаджувати
транспарант – раштра
транспозиція – переставка
транспорт – перевіз
транспортер (людина) – перевізник, (машина) переніска, подавачка
транспортир – кутомірка
транспортувати – перевозити, перевезти, поперевозити, возити, везти, повозити, вивозити, вивезти, повивозити, відвозити, відвезти, повідвозити, довозити, довезти, подовозити, звозити, звезти, позвозити, навозити, навезти, понавозити, привозити, привезти, попривозити, розвозити, розвезти, порозвозити, увозити, увезти, поувозити
трансфер – передача, переніс
трансфорація – див. перфорувати
трансформувати – перетворювати, перетворити, поперетворювати, обертати, обернути, пообертати, звертати, звернути, зозвертати, міняти, зміняти, змінити, позміняти
трансфузія – перелив
трансцендентний – див. трансцендентальний
трансцендентальний – безмежний, позасвідомний
траншея – рів, див. фоса
трап (корабельний) – сходи, драбина
трапеза – їдження, див. їство
трапезна – їдальня
трапезувати – див. їдати
траса – лінія, слід
трата – витрата, видаток, згуба, збиток, втрата, утрата

тратити – витрачувати, витратити, повитрачувати, страчувати, стратити, пострачувати, розтрачувати, розтратити, порозтрачувати, утрачувати, утратити, повтрачувати, тринькати, потринькати, розтринькати, порозтринькувати, див. теряти
траур – жалоба
трафарет – зразок, див. шаблон, модель, макета
(переносно) – узвичаєне, утерте
трафляти – трапляти, трапити, натрапляти, натрапити, понатрапляти, потрапляти, потрапити, утрапляти, утрапити ,повтрапляти
трахати – див. грохати, колотити, шуміти, рокотати
трахеїт (мед.) – дихавкозапал
трахеорагія (мед.) – дихавкокровотеча
трахеотомія (мед.) – дихавкорозтин
трахея (анатом.) – дихавка
трахкати – див. грохати, колотити, трахати
трахома (мед.) – очезапал
требувати – вимагати, вимогти, домагатися, домогтися, виправляти, виправити, повиправляти, допоминатися, допімнутися, жадати, зажадати, побажати, див. претендувати, упоминатися
тредюніон – союз робітничий, див. юнія, унія
трезор – скарбник, див. касир
трейдмарк – значок торговельний
трейдюнія – див. тредюніон
трек – див. вельодром, циклодром
трелювати – галювати, вигальовувати, вигалювати, повигальовувати, згальовувати, згалювати, позгальовувати, загальовувати, загалювати, позагальовувати, погальовувати, погалювати, пригальовувати, пригалювати, попригальовувати, тягти, витягати, витягти, повитягати, відтягати, відтягти, повідтягати, дотягати, дотягти, подотягати, затягати, затягти, позатягати, перетягати, перетягти, поперетягати, потягати, потягти, притягати, притягти, попритягати, розтягати, розтягти, порозтягати, стягати, стягти, постягати, утягати, утягти, повтягати, див. буксувати
трельяж – гратниця
трен – див. шлейф
тренер – заправляч
трензель – див. вуздечка, удила
тренувати – заправляти, заправити, позаправляти, вишколювати, вишколити, повишколювати, див. муштрувати, інструктувати
трепер – мисливець
трепет – трема
трепетати – див. тріпотати, трясти, дрижати
трепло – див. говорун
трест – об’єднання, змова виробень

третирувати – поводитися, повестися, див. дискримінувати, дискредитувати, ігнорувати, помикати
третього дня – запозавчора
треуголка (кашкет) – триріжка, трикриса
трефа (карти) – жир
трибада – статезбоченка (жінка), див. гомосексуаліст
трибун – див. оратор, спікер, ритор
трибуна – мовниця, кін, поміст
трибунал – суд, див. ареопаг
трибушон – коркотягачка
тривалентний – триздатний, див. валентність
тривіяльний – див. банальний, прозаїчний, шаблонний, трафаретний, стереотипний
тригон – трикутник
тригранний – трибічний, трипружний, див. грань, гранний
тридактилічний – трипалий
тридюймовий – трицалевий, див. дюйм
триедричний – триосновний
тризна – поминки, мерлини, див. спомини, панахида
трикімнатний – трисвітличний
трикірій – трисвічниця
трикласний – триклясовий
триковий – див. трикотажний
триколірний – трибарвний, див. кольор, кольоровий
трикотажний – в'язельний
трилогія – трикнижжя
тример – заправляч, виправляч, утинач
триместр – рокотритина
триморфічний – трифоремний
триножити (коня) – путати, попутати, спутувати, спутати, поспутувати
триножник – таган, таганець, див. тринод
трипітака – Біблія буддиська
трипер (мед.) – збур
триплекс – потрійний
триплет – трійчак
тринод – див. триножник
трипса (комаха) – пухироніжка
триптих – потрійний, див. триплекс
триствольний – трицівковий
тристихон – вірш трирядковий
тристоронній – трибічний

тритеїзм – трибожжя, трибожественність
тритомний – трикниговий, див. том
тритрубний (корабель) – тридимарний
трифтонг – тризгук, тризвук
трихологія (мед.) – волосознавство
трихорея (мед.) – лисіння
трихроїзм – трибарвеність
трициклий – триколий, триколесний
триярусний – триперійний, триосадний, триповерховий
трієр – збіжжечистка
тріо – трійця, див. тріюмвірат
тріпати (взуття) – зношувати, зносити, позношувати, (вітром) – метляти, заметляти, зметляти, пометляти, розметляти, (вовну) – чухрати, вичухрувати, вичухрати, повичухрувати, зічухрувати, зічухрати, позічухрувати, начухрувати, начухрати, поначухрувати, почухрати, (волосся) – куйовдити, зікуйовджувати, зікуйовдити, позікуйо'вджувати, покуйовджувати, покуйовдити, скуйовджувати, скуйовдити, поскуйовджувати, кудлати, закудлати, зікудлати, покудлати, розкудлати, кудлачити, покудлачувати, покудлатити, розкудлачувати, розкудлачити, порозкудлачувати, скудлачувати, скудлачити, поскудлачувати, кудовчити, покудовчувати, покудовчити ,скудовчувати, скудовчити, поскудовчувати, (коноплю) – тіпати, тіпнути, витіпувати, витіпнути, повитіпувати, натіпувати, натіпати, понатіпувати, потіпувати, потіпати, стіпувати, стіпати, постіпувати, (одяг) – дерти, додерати, додерти, пододирати, надирати, надерти, понадирати, обдирати, обдерти, пообдирати, подерти, роздирати, роздерти, пороздирати, (плечі) – плескати, плеснути, поплескати, (язиком) – див. говорити
тріпотати (світло) – блимати, блимнути, виблимувати, виблимати, зіблимувати, зіблимати, наблимувати, наблимати .поблимувати, поблимати, проблимувати, проблимати, бликати, вибликувати, вибликнути, повибликувати, забликувати, забликати, побликувати, побликати, миготати, замиготати, замиготіти, замигтіти, помиготати, помиготіти, промиготати, промиготіти, мигкотати, мигкотіти, замигкотати, замигкотіти, помигкотати, помигкотіти, промигкотати, промигкотіти, мигтіти, замигтіти, помигтіти, промигтіти, мерехтіти, вимерехчувати, вимерехтіти, повимерехчувати, замерехчувати, замерехтіти, позамерехчувати, намерехчувати, намерехтічувати, намерехчувати, померехчувати, померехтіти, примерехчуватися, примерехтітися, попримерехчуватися, умерехчуватися, умерехтітися, повмерехчуватися, див. дрижати
тріскати – див. їдати
тріскати – див. колошматити
тріскатися – лускатися, луснутися, злускуватися, злускатися, позлускуватися, надлускуватися, надлускатися, понадлускуватися, полускуватися, полускатися, розлускуватися, розлускатися, репатися, репнутися, зрепуватися, зрепатися, позрепу-

ватися, порепуватися, порепатися
тріскачка – деренчало, торохкало, див. стукалка, (людина) – див. говорун
тріскучий (мороз) – лютий
тріщати – хрумати, хрумнути, вихрумувати, вихрумнути, захрумати, захрумнути, похрумувати, похрумнути, схрумувати, схрумати, посхрумувати, хрумкати, хрумкнути, вихрумкувати, вихрумкнути, повихрумкувати, захрумкувати, захрумкати, позахрумкувати, похрумкувати, похрумкати, схрумкувати, схрумкати, посхрумкувати, хрумкотіти, хрумкотнути, захрумкотіти, похрумкотіти, схрумкотіти, хрумтіти, захрумчувати, захрумтіти, похрумчувати, похрумтіти, схрумчувати, схрумтіти, хрумсати, захрумсувати, захрумтати, похрумсувати, похрумсати, схрумсувати, схрумсати, посхрумсувати
тріщати – лускати, луснути, вилускувати, вилуснути, повилускувати, злускувати, злуснути, позлускувати, налускувати, налускати, поналускувати, полускати, лускотіти, лускотнути, злускочувати, злускотіти, полускочувати, полускотіти, лущати, вилущувати, вилущити, злущувати, злущити, позлущувати, полущувати, полущити, лящати, залящувати, залящати, злящувати, злящати, позлящувати, полящувати, полящати, хряскати, хряснути, захряскати, зіхряснути, похряскати, хряскотіти, хряскотнути, зіхряскотіти, зіхряскотнути, шкварчати, зашкварчати, пошкварчати
тріщати – див. говорити
тріщина – шпара, шпарина, шпаринка, шпарка, шпарочка, щілина, щілинка, щілиночка, шкарубина, шкарубинка, шкалубинка, зашкалубинка, скалубинка, розколина, розколинка, розпадина, розпадина, див. розщілина, розсілина, щіль, щілка
тріюмвірат – трійця, див. тріо, тріяда
тріюмф – перемогосвято
тріюмфальний – переможний, радісний, урочистий, див. торжественний
тріюмфатор – переможець
тріюмфувати – див. ликувати, торжествувати
тріяда – трійця, див. тріо, тріюмвірат
тріярій – вояк римський
трогати – дотикати, діткнути, подотикати, потикати, поткнути, дотикатися, діткнутися, подотикатися, мацати, мацнути, вимацувати, вимацати, повимацувати, змацувати, змацати, позмацувати, намацувати, намацати, понамацувати, обмацувати, обмацати, пообмацувати, перемацувати, перемацати, попереманцувати, помацувати, помацати, умацувати, умацати, повмацувати, торкати, торкнути, доторкувати, доторкнути, подоторкувати, заторкувати, заторкнути, поторкувати, поторкнути, сторкувати, сторкнути, посторкувати, торкатися, торкнутися, доторкуватися, доторкнутися, подоторкуватися, чіпати, зачіпати, зачепити, позачіпати, дочіпати, дочепити, подочіпати, начіпати, начепити, поначіпати, почіпати, почепити, причіпати, причепити, попричіпати, учіпати, учепити, повчіпати
трогати (рух) – рушати, рушити, вирушати, вирушити, повирушати, зрушувати,

зрушити, позрушувати, порушувати, порушити, (почуття) – зворушувати, зворушити, позворушувати, розчулювати
троглодит – печернець, печернолюдина
тройка – трійця, див. тріо, тріюмвірат, тріяда
тролейбус – електровіз безрейковий, див. трамвай
тромбоза – кровосцип
тромбон (муз.) – труба
тромтадрат – народовець польський
трон – престіл, стіл
тропа – див. доріжка
тропік
трудитися
тропік – зворотник
тропічний (тепло) – спекотний
трос – див. канат, бечова, вірьовка
тросник – очерет
тростка – ціпочок, див. палка
тростяний – очеретяний
трость – див. палка
тротуар – хідник, див. пішохід
трофей – здобич, винагорода, див. надгорода
трофобіоза – див. симбіоза
трофологія (мед.) – харчезнавство, див. дієтика
трохометр – див. спідометр
труба (машин.) – рура, рурка, (хати) – димар, комин, див. трубка
трубадур – бандуриста, співак, сурмач, пісняр
трубач – сурмач, трембітач, трембітар, див. трубник
трубити – сурмити, висурмлювати, висурмити, повисурмлювати, засурмлювати, засурмити, позасурмлювати, зісурмлювати, зісурмити, позісурмлювати, насурмлювати, насурмити, понасурмлювати, посурмлювати, посурмити, просурмлювати, просурмити, розсурмлювати, розсурмити, порозсурмлювати, трембітати, витрембітувати, витрембітати, повитрембітувати, затрембітувати, затрембітати, позатрембітувати, зітрембітувати, зітрембітати, позітрембітувати,, натрембітувати, натрембітати, понатрембітувати, потрембітувати, потрембітати, протрембітувати, протрембітати, попротрембітувати, розтрембітувати, розтрембітати, пооозтрембітувати, див. розтрублювати
трубка – дуда, дудка, дудочка, дуденька, сопілка, сопілочка, сопілонька, сопільчина, сурма, суремка, сурмочка, сурмонька, сурмонечка, трембіта, трембітка, трембіточка, трембітонька, джоломія, джоломійка, джоломієчка, теленька, шипош, див. горн, свирель, флояра
трубник – рурник, див. трубач

трубопровід – рури
трубопрокатний завод – рурня
труборіз (машина) – руровтиначка
трубчастий – рурчаний
трувер – див. трубадур
труд – праця, робота, оруда
трудар – працівник, робітник, наймит
трудартіль – робочеватага, працеватага, див. артіль
труддисципліна – працепослух
трудитися – гарувати, загарувати, зігаровувати, зігарувати, нагаровуватися, нагаруватися, понагаровуватися, погаровувати, погарувати, готувати, виготовлювати, виготувати, повиготовлювати, зготовлювати, наготовлювати, наготовити, понаготовлювати, поготовлювати, поготовити, приготовлювати, приготовити, поприготовлювати, уготовлювати, уготовити, повготовлювати, діяти, подіяти, удіяти, заходжуватися, заходитися, позаходжуватися, здійснювати, здійснити, поздійснювати, працювати, випрацьовувати, випрацювати, повипрацьовувати, запрацьовувати, запрацювати, позапрацьовувати, напрацьовуватися, напрацюватися, понапрацьовуватися, опрацьовувати, опрацювати, поопрацьовувати, перепрацьовуватися, перепрацюватися, поперепрацьовуватися, попрацьовувати, попрацювати, розпрацьовувати, розпрацювати, порозпрацьовувати, спрацьовуватися, спрацюватися, поспрацьовуватися, робити, зробити, вироблювати, виробити, повироблювати, відроблювати, відробити, повідроблювати, дороблювати, доробити, подороблювати, нароблювати, наробити, понароблювати, оброблювати, обробити, пооброблювати, перероблювати, переробити, попереробляти, пороблювати, поробити, приробляти, приробити, поприроблювати, пророблювати, проробити, попророблювати, розроблювати, розробити, порозроблювати, творити, витворювати, витворити, повитворювати, натворювати, натворити, понатворювати, перетворювати, перетворити, поперетворювати, потворю’вати, потворити, створювати, створити, поствoрювати, утворювати, утворити, поутворювати, див. організовувати, реалізувати, формувати, реформувати
трудити – це див. мозолити
трудівник – див. трудовик, трудящий
трудний – важкий, тяжкий, сутужний, скрутний, див. утруднений
трудний – це хворий
трудність – див. труднощі
труднощі – скрута, скрутність, сутуга, сутуж, сутужність, тягар, тяжкість, важкість, клопіт, турбота, тарапата, завада, перешкода, перепона, див. біда, нужда, утруднення
трудовий – працюючий, робітний
трудовик – див. трудящий, трудівник
трудовитий – див. трудолюбивий, роботящий

трудодень – працедень, в СССР – дармодень
трудолюбивий – працьовитий, робучий, беручкий, запопадливий, кукібний, ретельний, див. роботящий, старатель, ретивий
трудяга – роботяга
трудящий – працюючий, див. роботящий, трудолюбивий
труженик – див. трудящий
труп – мрець, мерляк, мертвяк, померлий, умерлий, небіжчик, (дитини) – мерча, мерчик, (худоби) – падло, падлина, стерво, стерв'ятина, див. мертвець, умерший
трупарня – мертв'ячня, див. морг
трус – боягуз, страхопуд, страхополох, страшко, харапуда, див. панікер
трус – це обшук
труси – штанці, див. панталони
труситися – див. дрижати, трепетати
трусливий – лякливий, полохливий, боягузливий, харапудний, див. боязливий
труха – потерть, потеруха, потрух, порохня, порохно, трина, див. гниль
трухлявий – порохнявий, зрешілий
трухлявіти – порохнявіти, попорохнявіти, спорохнявлювати, спорохнявіти, поспорохнявлювати
трущоба – див. глущ
трюїзм – загальновідоме
трюк – штучка, див. фокус
трюкач – штукар, див. жонглер, фокусник
трюм – кадовб, кадіб
трюмо – дзеркало
трюфель – печериця
тряпка – ганчірка, ганчірочка, ганчір'я, ганчіряччя, шмата, шматина, шматинка, шматка, шматянка, шмаття, вереття, див. лахміття. стряп'я, хламіття
трясилка – труска
трясти – драгліти, видраглювати, видрагліти ,зідраглювати, зідрагліти, подраглювати, подрагліти, термосити, зітермошувати, зітермосити, позітермошувати, потермошувати, потермосити, розтермошувати, розтермосити, стермошувати, стермосити, постермошувати, тіпати, тіпнути, витіпувати, витіпати, повитіпувати, натіпувати, натіпати, понатіпувати, перетіпувати, перетіпати ,поперетіпувати, потіпувати, потіпати, стіпувати, стіпати, постіпувати, торгати, торгнути, торгонути, виторгувати, виторгнути, поторгувати, поторгнути, сторгувати, сторгнути, посторгувати, торсати, торсонути, поторсувати, поторсати, сторсувати, сторсати, посторсувати, трусити, труснути, трусонути, витрушувати, витрусити, повитрушувати, натрушувати, натрусити, понатрушувати, обтрушувати, обтрусити, пообтрушувати, отрушувати, отрусити, пострушувати, перетрушувати, перетрусити, поперетрусити, поперетрушувати, потрушувати, потрусити, притрушувати, притрусити, попритрушувати, розтрушувати, розтрушити, порозтрушувати, струшувати, струси-

ти, пострушувати, утрушувати, утрусити, повтрушувати, хибати, хибнути, хибонути, похибувати, похибати, розхибувати, розхибати, порозхибувати, схибати, схибати, посхибати
трястися – тремтіти, затремтіти, потремтіти, перетремтіти, тіпатися, потіпуватися, потіпатися, стіпуватися, стіпатися, постіпуватися, труситися, потрушуватися, потруситися, перетрушуватися, перетруситися, струшуватися, струситися, струснутися, струсонутися, струхнутися, типтися, натиптуватися, натиптися, понатиптуватися, потиптуватися, потиптатися, стиптуватися, стиптатися, постиптуватися
трясучка – див. лихорадка, малярія, пірексія
туалета – чепурня, див. убиральня
туберкульоза – сухоти, див. чахотка
тугий – тужавий, цупкий, пружний, пружкий, твердий, згуслий
тугий – це глухенький
тугодум – тума, див. дурак, безтолковий, недоумок, ідіот
тугоплавкий – тяжкотопний
тужурка – коротчик, кабат, див. одіяння
туз – ас
туземець – тубілець, див. аборигент, автохтон
тузлук – ропа, (хемічн.) – луг
туїзм – див. альтруїзм
тук – погній
туловище – тулуб
тулумбаш – учтакерівник, див. тамада, тоастмайстер
тумба – стовпець
тупак – див. дурак, ідіот, недоумок
тупик – притока, безвихідь, сліпий кут
тупиця – див. тупак
тупість (розум.) – бевзність, благуватість, дурнота, дуркуватість, йолопство, недотепність, нездарність, придуркуватість, шелепність, див. кретин, дурак, ідіот, недоумок
тупіт – див. топіт
тупіти (голову) – хнюпити, зіхнюпувати, зіхнюпити, позіхнюпувати, охнюпувати, охнюпити, похнюпувати, похнюпити, (ніж) – тупішати, потупішувати, потужішати, ступішувати, ступішати, поступішувати, (розум) – туманіти, затуманювати, затуманіти, позатуманювати, потуманювати, потуманіти, стуманювати, стуманіти, постуманювати
тупоголовий – див. тугодум
туполобий – див. тугодум
туподумний – див. тугодум
тупоумний – див. тугодум
тупчак – див. топчак

тура – черга, коло
турецький – турський
турист – мандрівник, мандрика, відвідувач, оглядач, подорожник
турне – подорож
турнір – змаг, герць, розигри, див. матч, розиграш
турнус – черга, зміна, див. порядок
турок – турчин, турок, (вона) – туркеня, (воно) – турченя, турченятко
тусклий – тьмявий, тьмяний
тускніти – тьмянішати, затьмянішувати, затьмянішити, позатьмянішати, потьмянішувати, потьмянішити, стьмянішувати, стьмянішати, постьмянішувати, темрявіти, затемрявлювати, затемрявіти, позатемрявлювати, потемрявлювати, потемрявіти, стемрявлювати, стемрявіти, постемрявлювати, темнішати, затемнішувати ,затемнішати, позатемнішувати, потемнішувати, потемнішати, стемнішувати, стемнішити, постемнішувати, сутеніти, зісутеню'вати, зісутеніти, позісутенювати, посутенювати, посутеніти, див. тьмити
тутове (дерево) – морва, див. шовковиця
туфля – патинок, капця, чув'як, мешта, виступця, шкраб
тухнути – гаснути, вигасати, вигаснути, повигасати, догасати, догаснути, подогасати, загасати, загаснути, позгасати, погасати, погаснути, пригасати, пригаснути, попригасати
тухнути – гнити, загнивати, загнити, позагнивати, надгнивати, надігнити, понадгнивати, псуватися, зіпсовуватися, зіпсуватися, позіпсовуватися, попсовуватися, попсуватися
туча – хмара, хмарка, хмарочка,
тучний – тлустий, гладкий, грубий, див. ситий, жирний, товстий
тучний – хмарний, зливний
туш – привіт (музичний), див. фанфара
туш – чорнофарба
туша (м'яса) – стяг
тушити – гасити, вигашувати, вигасити, повигашувати, догашувати, догасити, подогашувати, загашувати, загасити, позагашувати, згашувати, погашувати, погасити, пригашувати, пригасити ,попригашувати ,угашувати, угасити, повгашувати, див. тухнути, (кухн.) – тушкувати, витушковувати, витушкувати, повитушковувати, затушковувати, затушкувати, позатушковувати, натушковувати, натушкувати, понатушковувати, потушковувати, потушкувати, притушковувати, притушкувати, попритушковувати, утушковувати, утушкувати, повтушковувати
тушувати – темнити, затемнювати, затемнити, позатемнювати, див. заминати
туя (дерево) – живучка
тшетно – марно, намарно, даремно, надаремно
тюк – багул, пака
тюмор (мед.) – пухлина

тюрбан – завивало, див. чалма
тюремник – в'язничий
тюрма – в'язниця, буцерагня, хурдига, цюпа, чорна, Іванова хата, див. арештантська, каземат, каталажка
тяготіти – тяжити, затяжувати, затяжити, позатяжувати, натяжувати, натяжити, понатяжувати, обтяжувати, обтяжити, пообтяжувати, перетяжувати, перетяжити, поперетяжувати, потяжувати, потяжити, стяжувати, стяжити, постяжувати, утяжувати, утяжити, повтяжувати, важити, заважувати, заважити, позаважувати, зважувати, зважити, позважувати, наважувати, наважити, понаважувати, переважувати, переважити, попереважувати, поважувати, поважити, уважувати, уважити, поуважувати
тяж – тяжа, вагітність, тягітність
тяжба – суд, судова, судовище, судочинство, тяганина, див. судилище, ареопаг, трибунал
тьма – темрява, пітьма
тьміти – див. тускніти
тьотя – тетя, тітка, тіточка, тітуня, тітунця, тітуся, тітусенька, тітусечка, вуйна, вуйнина, вуйночка, дядина, дядинка, дядиночка, стрийна, див. Цьоця

У

у...
Якщо нема слова з префіксом у.., див. на літеру без цього префіксу. Напр. ужарити див. жарити
убавляти – зменшувати, зменшити, позменшувати, поменшувати, поменшити, уменшувати, уменшити, повменшувати, знижувати, знизити, познижувати, понижувати, понизити, унижувати, унизити, повнижувати, укорочувати, укоротити, повкорочувати, скорочувати, скоротити, поскорочувати
убиральня – шатня, чепурня, виходок, див. туалета
убігати – бігти, побігти .вибігати, вибігти, повибігати, відбігати, відбігти, повідбігати, добігати, добігти, подобігати, надбігати, надбігти, понадбігати, обігати, обігти, пообігати, перебігати, перебігти, поперебігати, підбігати, підбігти, попідбігати, прибігати, прибігти, поприбігати, пробігати, пробігти, попробігати, розбігатися, розбігтися, порозбігатися, гайнути, згайнути, погайнути, дмухати, дмухнути ,дмуханути, зідмухувати, зідмухати, позідмухувати, подмухувати, подмухати, драпцювати, драпцянути, зідрапцювати, зідрапцянути, подрапцювати, дременути, зідременути, подременути, дрепенути, дрепнути, подрепнути, дризнути, зідризнути, подризнути, дряпати, дряпнути, дряпонути, зникати, зникнути, зникти, позникати, лопонути, злопонути, улопонути, майнути, змайнути, промайнути, махати, махнути, махонути, змахати, змахнути, позмахати, перемахувати, перемахнути, поперемахувати, поточитися, запоточитися, споточитися, тікати, утікати, утікти, повтікати, уджиґнути, зуджигнути, умикати, умикнути, повмикати, чкурити, чкурнути, вичкурювати, вичкурнути, повичкурювати, зічкурювати, зічкурнути, позіч-

курювати, учкурювати, учкурнути, шамати, шамнути, шамонути, зішамувати, зішамати, позішамувати, пошамувати, пошамати, ушамувати, ушамати, повшамувати, див. удирати
убір (наголовний) – див. наголовиий
ублагороджувати – ушляхетнювати, ушляхетнити, повшляхетнювати, зішляхетнювати, зішляхетнити, позішляхетнювати, ошляхетнювати, ошляхетнити, поошляхетнювати, див. облагороджувати
ублаготворяти – задовольняти, задовольнити, позадовольняти, надовольняти, надовольнити, понадовольняти, подовольняти, подовольнити, удовольняти, удовольнити, повдовольняти
ублюдок – покруч, тума, див. гібрид, метис
ублюдок – виродок, див. дегенерат
убористий – стислий
уборщик – поральник, збирач
убувати – меншати, зменшуватися, зменшитися, позменшуватися, обменшуватися, обменшитися, пообменшуватися, поменшуватися, поменшитися, уменшуватися, уменшитися, повменшуватися, (день) – коротшати, покоротшати, скорочуватися, скоротитися, поскорочуватися, (здоров'я) – підупадати, підупасти, попідупадати, (повінь) – спадати, спасти, поспадати
убувати – взувати, взути, узувати, узути, повзувати
убуток – спад, зменша, втрата
убухати (гроші) – укладувати, укласти, повкладувати
увалюватися – див. вторгатися
(очі) – западати, запасти, позападати
уведення – вступ, запровід
увергати – кидати, вкидати, вкинути, укидати, укинути, повкидати
увертка – викрут, викрутас, вибрех, див. претекст, предлог, повод, позір, придірка
увертюра – вступ, див. преамбуля, пролегомена, продром
уви! – леле, лелечко, на жаль
увиджуватися – див. привиджуватися
увиляти – огинатися, огнутися, поогинатися, уникати, уникнути, повникати, ухилятися, ухилитися, повхилятися, викручуватися, викрутитися, повикручуватися, відмовлятися, відмовитися, повідмовлятися
увись – угору, вгору, догори, нагору
увіковічувати – увічнювати, увічнити, поувічнювати
увірений – доручений
увіряти – запевнювати, запевняти, позапевнювати, упевнювати, упевнити, повпевнювати
увод (до книжки) – вступ, передмова, слово, див. уводини
уводини – див. увод
уводини – це обряд

уволю – досхочу, донесхочу, донехочу, вдосталь, подостатком, див. достаточно, вдосталь
угадчик – угадько, див. відгадчик
угар – чад
угара – це шибайголова
угіддя – лан
уговор – угода, умова, див. договір, пакт, трактат, конвенція
уговорювати – змовляти, змовити, позмовляти, намовляти, намовити, понамовляти, перемовляти, перемовити, поперемовляти, підмовляти, підмовити, попідмовляти, умовляти, умовити, повмовляти, угрущати, угрущити, повгрущати, див. урезонювати, здержувати, напоумляти
угоджати – годити, догоджати, догодити, подогоджати
угодник – див. аскет, спасенник
угодно – бажано, треба, див. завгодно
угол – див. вугол
угощати – частувати, вичастовувати, вичастувати, повичастовувати, зічастовувати, зічастувати, позічастовувати, начастовувати, начастувати, поначастовувати, обчастовувати, обчастувати, пообчастовувати, почастовувати, почастувати, участовувати, участувати, повчастовувати, див. фундувати
угроблювати – закопувати, закопати, позакопувати, нищити, винищувати, винищити, повинищувати, знищувати, знищити, познищувати, понищувати, понищити
угроза – загроза, погроза
угруповання – згурт, товариство
удав (гадюка) – полозюка, полоз
удаватися – таланити, наталанювати, наталанити, понаталанювти, поталанювати, поталанити, сталанювати, сталанити, посталанювати, щастити, пощастити, поводитися, повестися, попайдувати, попайдити, див. удача
удалий – завзятий, заповзятий, голінний, зух, зухатий, очайдуха, хоробрий, див. безшабашний, молодецький, бистрий
удаль – удалині, удалину
ударник (людина) – беркун, беручко, водій, див. енергійний, ініціятор, лідер
удача – талант, щастя, див. удаватися
вдача – це див. характер
удачливий – таланний, щасний, див. щасливець
удержувати – див. здержувати, держати, придержувати, смиряти
удила – водильця, див. уздечка, трензель, узда
удирати – див. убігати
удій (молоко) – дійво
удка – вудка, вудочка
удобний – вигідний, зручний, охвітний, придатний, слушний
удобрення – погній, гній

удобрювати (землю) – гноїти, вигноювати, вигноїти, повигноювати, зігноювати, зігноїти, позігноювати, нагноювати, нагноїти, понагноювати, погноювати, погноїти, угноювати, угноїти, повгноювати
удобрювати – це уласкавлювати
удовжину – завдовжки, уздовж
удометр – дощомірка
удосталь – див. вдосталь, достаточно, уволю
удостовірювати – засвідчувати, засвідчити .позасвідчувати, посвідчувати, посвідчити
удостоювати – вшановувати, вшанувати, повшановувати, ушановувати .ушанувати
удушливий – ядучий, ядушний, задушний
уж – вуж, вужак, вужака, плазун, див. рептилія
ужах – жах, жахливість, ляк, переляк, поляк, наляк, страхіть, страхіття, див. терор
уже – вже
узда – див. уздечка, трензель, удила
узден – шляхтич черкеський
уздечка – гнуздечка, гнузда, водильце, зубела, капестра, див. вуздечка, узда, удила, трензель
узи – пута, зв'язки
узнавати – пізнавати, пізнати, розпізнавати, розпізнати, порозпізнавати, спізнавати, спізнати, поспізнавати, упізнавати, упізнати, повпізнавати, запізнаватися, запізнатися, позапізнаватися
узнавати – дізнаватися, дізнатися, подізнаватися, див. рекогноскувати, слідити, підстерегати, шпіонити
узол – вузол, вузличок, ґудзь, ґудзичок
узор – візерунок, мережка, мереживо, взірець
узуальний – узвичаєний, звичаєвий, звичайний, звичний, загальновживаний
узура – лихварство
узурпатор – захопляч
узурпувати (владу) – привласнювати, привласнити, попривласнювати, вихоплювати, вихопити .повихоплювати, захоплювати, захопити, позахоплювати, охоплювати, охопити, посхоплювати, перехоплювати, перехопити, поперехоплювати, похоплювати, похопити, ухоплювати, ухопити, повхоплювати
узус – ужиток, звичай
укажчик – указка, див. стрілка
указ – наказ, див. приказ, розказ
указувати – зазначувати, зазначити, позазначувати, означувати, означити, поозначувати, позначувати, позначити, див. приказувати, веліти, розпоряджатися
укір – докір, закид
укіс – косина, скіс, див. скосогір

укіс – це кількість сіна
уклепуватися – ушелепуватися, ушелепатися, повшелепуватися
уклон – ухил, нахил, схил, збоча, див. поклін
уключати – див. включати, приключати
уключина – качет
укокошкати – уколошкувати, уколошкати, поуколошкувати, ухекувати, ухекати, повхекувати, укландувати, укландати, повкландувати, убивати, убити, повбивати
укоряти – дорікати, доректи, дорікнути, нарікати, наректи, понарікати, порікати, поректи, урікати, уректи, поврікати, дотинати, дотнути, дотяти, подотинати, докоряти, докорити, подокоряти, картати, картнути, картонути, накартати, накартнути, покартати, скартати, скартнути, поскартати
украдливо – див. крадьки
украшати – див. декорувати
укритий – захований, прихований, схований
укритий – це накритий
укріплення – див. кріпость
укрупнювати – збільшувати, збільшити, позбільшувати, побільшувати, побільшити
улан – кіннотчик
улем – суддя махамедський
улик – вулик
улитка – равлик, слимак, павлик, кукулюх , (анатом.) – завитка
улиця – вулиця, вуличка
уліво – ліворуч
улій – див. улик
уложення – закон, припис
улорея (мед.) – яснекровотеча
ультиматум – вимога безумовна
ультра... – понад..., скрайне..., пре..., дуже
ультрамодний – премодний
ультракороткий – дужекороткий
ультралівий – скрайнелівий
ультраселективний – понаддобірний
ультрафілтр – надцідило
ум – розум, глузд
умаляти – зменшувати, зменшити, позменшувати, обменшувати, обменшити, пообменшувати, поменшувати, поменшити, применшувати, применшити, попримешувати, уменшувати, уменшити, повменшувати, знижувати, знизити, познижувати, обнижувати, обнижити, пообнижувати, понижувати, понизити, принижувати, принизити, попринижувати
умерший – мерлий, померлий, умерлий, (мале) – мерля, мерлятко, небіжчик, (во-

на) – небіжка, небіжниця, див. мертвець, труп
умивалка – умивальня, чепурня
умивальник – мийниця
умивальниця – див. умивальник, умивалка
умикати – викрадати, викрасти, повикрадати, скрадати, скрасти, поскрадати
умикати – це тікати
умикатися – див. мішатися
умилосерджувати – зласкавлювати, зласкавити, позласкавлювати, уласкавлювати, уласкавити, повласкавлювати
умилосерджуватися – зласкавлюватися, зласкавитися, зглядуватися, зглянутися, здобрюватися, здобритися
умилостивляти – див. умилосерджувати
уминати – бгати, забгати, дібгати, набгати, убгати, увібгати
умиротворяти – див. здержувати
умисел – намір, замір
умілець – знавець, майстер, див. експерт, спеціяліст, фахівець
умілий – вправний, штудерний, див. умілець
уміліcть – майстерність, митецькість, тямність, здатність, вправність, гедзунок
уміння – тяма, див. умілість
уміти – долати, здолати, здоліти, по здолати, знати, визнаватися, визнатися, узнаватися, узнати, могти, змогти, спромагати, спромогти, розумітися, розуміти, зрозуміти, трапити, потрапляти, потрапити, утинати, утнути, утяти, шнипорити, зішнипорити, ушнипорити, шупити, зішупити, ушупити, шурупати, зішурупати, ушурупати
уміщати – див. поміщати
умовивід – висновок
умогляд – погляд, думка, гадка, переконання
умоляти – благати, виблагувати, виблагати, повиблагувати, зіблагувати, зіблагати, позіблагувати, наблагувати, наблагати, понаблагувати, поблагувати, поблагати, ублагувати, ублагати, повблагувати, богарадити, вибогораджувати, вибогорадити, повибогораджувати, зібогораджувати, зіборогадити, позібогораджувати, убогораджувати, убогорадити, повбогораджувати
умонастрій – розумостан, думання
умудрятися – див. ухитрятися
ум'ятий – убганий, утиснутий
унесення – внесок, див. пропозиція
униз – див. вниз
універмаг – всекрамниця
універсал – див. декларація, маніфест, проклямація
універсальний – всесвітній
універсальний – загальний

універсум – всесвіт
унікальний – однотний, єдиний
унікум – своєрідне
унісон – однозвучність
унітарний – з'єднувальний
унікований – зоднакований, зодностайнений
уніфікувати – зоднаковлювати, зоднаковити, позоднаковлювати, пооднаковлювати, пооднаковити, уоднаковлювати, уоднаковити, поводнаковлювати, водностайнювати, водностайнити, поводностайнювати, зодностайнювати, зодностайнити, позодностайнювати, поодностайнювати, поодностайнити
уніформа – однострій, див. мундир
унія – злука, сполука, прилука, з'єдна, поєдна, див. юнія
унтер–офіцер – підстаршина
унутрішній – див. внутрішній
уоружений – узброений, збройний
упавший – упалий, підупалий, ослаблий
упир – вовкулак, відьмак, потвора, див. вампир
упириця – відьма, відюга, відюха, відьоха
упімнення – пригадка, попереджа
упірливий – див. упорний
уплата – див. плата, платіж
уповати – покладатися, покластися, складатися, скластися, поскладатися, сподіватися, сподіятися, посподіватися, див. чаяти
упоминати (забуте) – нагадувати, нагадати, понагадувати, пригадувати, пригадати, попригадувати, попереджувати, попередити
упоминати – це див. урезонювати
упоминатися – див. требувати, претендувати
упор – спротив, опір
упор – підпора, див. опора, оплот
упорний (будів.) – спираний
(людина) – впертий, упертий, завзятий, затятий, мерявий, настирний, невпинний, неполегливий, огурний, пенякуватий, тривкий, увера, уверий, див. норовливий
упорний – це див. сезонний
упорядник (словника) – укладач, (справи) – справник
упорядковувати, ладити, зладжувати, зладити, позладжувати, наладжувати, наладити, поналаджувати, поладжувати, поладити, приладжувати, уладжувати, уладити, повладувати, див. організовувати, регулювати, раціоналізувати, формувати, хазяйнувати
управляючий – управитель, див. директор, принципал, шеф, розпорядник
управо – праворуч, управоруч
упривілейований – пільготний, упільготнений

упрошувати – див. присоглашати
упругий – пружкий, пружний, тужавий
упряжка – запряг, упруг
уп’ять – знов, знову, ізнов
ура – слава
ураган – буревій, вир, завирюха, суховій, хуртовина, див. буря, метіль, гураган, торнадо тайфун, смерч, пурга
ураз – див. враз
ураза – піст махамедський
ураза – це матиця самиць
урбанізація – оміськування
урбаністичний – міський
урвиголова – зайдиголова, пробийголова, шибайголова, паливода, палисвіт, отчайдуха, угара, шибеник, гайдабура, див. зірвиголова
урвитель – див. урвиголова
ургувати – див. приспішувати, прискорювати, торопити
урезонювати – упоминати, упімнути, повпоминати, див. напоумляти, здержувати, уговорювати, усовіщати
уремія (мед.) – сечокрів’я
уретер (анатом.) – сечопротока
Уретра – див. уретер
уретрит (мед.), – сечовникозапал
уривок (з писань) – уступ, витяг, частка, див. цитата, фрагмент
урина (мед.) – сеча, див. моча
урівень – позем, див. рівень
урізок – витинок, утинок
уркаган – харциза
урльоп – відпуска, відпочинок, див. вакації, рекреація
урна – глек
урок – виклад, научка, див. лекція
урок – це завдання
уроки – це пристріт (хвороба)
уроліт (мед.) – сечокаменці
уролог (мед.) – сечознавець
уросхеза (мед.) – сечозатримка
урочище – займань, місцина
УРСР – Підмосковська Україна, московська займанщина, осада, див. колонія
урсулінка – черниця католицька
урчати – див. ворчати
ус – вус, вусик, вусисько
усач – див. вусач

усердний – див. старанний, ревний, ретивний, енергійний
усерйоз – див. серйозно
усе–таки – проте, прецінь, але, див. всеж, однако, еднак
усипальниця – могильня, див. мавзолей, нагробок
усипальня – див. усипальниця
усікати – втинати, утинати, утнути, утяти, повтинати, див. різати
ускач – див. вскач, навскач, галоп
ускоки – див. вскач, галоп
ускакувати (в халепу) – ушелепатися, ушелепкатися, повшелепатися, див. скакати
услівний – умовний, домовлений
условини – умова, домова, угода
услуга – послуга, прислуга
услужливо – послужно, прислужно
усмиритель – приборкувач, укоськувач, рамуло, карач
усмиряти – див. здержувати
усмішка – усміх, осміх
усмішливий – усміхнений
усобиця – див. роздор, міжусобиця
усобник – див. бунтар, диверсант, дисидент, інтриган, фронда
усовіщати – див. урезонювати, напоумляти, здержувати, уговорювати
успівати – встигати, встигнути, устигати, устигнути, повстигати, настигати, настигнути, понастигати, постигати, постигнути, див. спіти
успіх – осяг, досяг, здобуток
успішно – вдало, щасливо, добре
успокоювати – див. здержувати
установлювати (вирібню) – устатковувати, устаткувати, поустатковувати, див. оборудувати, раціоналізувати, (лад) – наказувати, наказати, понаказувати, див. приказувати, регляментувати, розпоряджатися, (обов'язки) – визначувати, визначити, повизначувати, див. определіляти, (товариство) – засновувати, заснувати, позасновувати, закладати, закласти, позакладати, див. організовувати, (факти) – виявляти, виявити, повиявляти, відкривати, відкрити, повідкривати, знаходити, знайти, познаходити
устарати – див. постарати
устид – див. стид
Устина – Устя
устої – підвалини, основа
устриця – скойка, див. ракушка
устрій – лад, уклад
уступ (скелі) – прискелок, див. абзац
уступати (вплив.) – улягати, улягти, повдягати, (місцем) – поступатися, поступитися, (річ) – віддавати, віддати, повіддавати, (тиск.) – попускати, попустити, (ціну)

– скидати, скинути, поскикати
уступка – поступка
устя – гирло
усугубляти – збільшувати, збільшити, позбільшувати, побільшувати, побільшити, посилювати, посилити, усилювати, усилити, повсилювати
утаювати – див. засекречувати
утвар – див. посуда
утверджувати – стверджувати, ствердити, постверджувати, засвідчувати, засвідчити, позасвідчувати, посвідчувати, посвідчити, зміцнювати, зміцнити, позміцнювати, див. твердити, константувати
утсс – стрімчак, скеля, бескид, бескед
утилізувати – уживати, ужити, повживати, зуживати, зужити, позуживати, зужитковувати, зужиткувати, позужитковувати, користати, використовувати, використати, повикористовувати, покористовуватися, покористуватися, скористовуватися, скористуватися, поскористовуватися
утилітарний – корисний, ужитковий
утиль – див. брухт, лом, скрап
утихомирювати – див. здержувати
утихомирюватися – гамуватися, загамовуватися, загамуватися, позагамовуватися, погамовуватися, погамуватися, угамовуватися, угамуватися, повгамовуватися, заспокоюватися, заспокоїтися, позаспокоюватися, злягати, злягти, позлягати, улягатися, улягтися, повдягатися, кінчатися, кінчитися, покінчатися, викінчуватися, викінчитися, повикінчуватися, закінчуватися, закінчитися, позакінчуватися, покінчуватися, покінчитися, скінчуватися, скінчитися, поскінчуватися, укінчуватися, укінчитися, повкінчуватися, нишкнути, винишкувати, винишкнути, занишкувати, занишкнути, позанишкувати, знишкувати, знишкнути, познишкувати, понишкувати, понишкнути, унишкувати, унишкнути, повнишкувати, стихати, стихнути, постихати, затихати, затихнути, позатихати, притихати, притихнути, попритихати, утихати, утихнути, повтихати, стишуватися, стишитися, постишуватися, повтишуватися, повтишуватися, повтишитися, утишуватися, утишитися, повтишуватися, тихішати, потихішати, потихішувати ,потихішати, стихішувати, стихішати, постихішувати, утихішувати, утихішати, повтихішувати, тихшати, витихшувати, витихшати, повитихшувати, затихшувати, затихшати, позатихшувати, потихшувати, потихшати, стихшувати, стихшати, постихшувати, утихшувати, утихшати, повтихшувати, угавати, зугавати, повгавати, униматися, унятися, повниматися, зуниматися, зунятися, позуниматися, уставати, устати, повставати, ущухати, ущухнути, повщухати, зущухати, зущухнути, позущухати
утісняти – ущільнювати, ущільнити, повщільнювати, утискувати, утиснути, повтискувати, затискувати, затиснути, позатискувати, потискувати, потиснути .стискувати, стиснути, постискувати, бгати, убгати, увібгати, побгати
утісняти – див. гнітити, пригнічувати, репресувати

утіха – розрада, радість, приємність
утішитель – розрадник, (вона) – розрадниця, див. утішник
утішник – див. утішитель
утка – див. вутка
утлий – див. вутлий
утовшки – загрубшки
утоляти – гасити .вгашати, вгасити, повгашати, загашувати, загасити, позагашувати, згашувати, згасити, позгашувати, погашувати, погасити, пригашувати, пригасити, попригашувати, угашувати, угасити, утишувати, утишити, повтишувати, стишувати, стишити, постишувати
утопічний – химерний, уроєний, оманний, див. ілюзорний, позірний
утопія – химера, омана, мрійливо, казка, див. фантазія, ілюзія, міраж
уточнювати – докладнішати, здокладнішувати, здокладнішити, подокладнішувати, зідокладнішувати, зідокладнішити, позідокладнішувати, удокладнішувати, удокладнішити, повдокладнішувати
утраквістичний – двомовний
утреня – Богослужба ранкова, див. матине
утрируваний – переборщений, пересадний
утрирувати – переборщувати, переборщити, попереборіцувати, пересаджувати, пересадити, попересаджувати, перебільшувати, перебільшити, поперебільшувати
утроба – лоно, черево
утроє – тричі, трійкою
утруднений – скрутний, утяжливий, клопотливий, марудний, перешкодний, див. трудний
утруднення – див. труднощі
утруднювати – заважати, заважити, позаважати, перешкоджати, перешкодити, попешкоджати
утруждати – турбувати, потурбувати, стурбовувати, стурбувати, постурбовувати, клопотати, поклопотати, склопочувати, склопотати, посклопочувати
утучнювати – годувати, вигодовувати, вигодувати, повигодовувати, загодовувати, загодувати, позагодовувати, перегодовувати, перегодувати, поперегодовувати, угодовувати, угодувати, повгодовувати, (землю) – див. удобрювати
утюг – праска, залізко, див. гладилка
утюжити – прасувати, випрасовувати, випрасувати, повипрасовувати, запрасовувати, запрасувати, позапрасовувати, напрасовувати, напрасувати, понапрасовувати, перепрасовувати, перепрасувати, поперепрасовувати, попрасовувати, попрасувати
утятко – див. вутка
утя – див. вутка
уха – юшка, щерба, див. їда
ухаб – див. вибоїна

ухажувати – див. женихатися, заботитися
ухати – бахкати, бахнути, баханути, побахкати, бухкати, бухнути, побухкати, бухати, бухнути, бухонути, вибухати, вибухнути, повибухати, гепати, гепнути, гепанути, зігепати, зігепнути, погепати, ґорґотіти, загорготіти, згорготіти, погорготіти, прогорготіти, гримати, гримнути, гримонути, вигримувати, вигримнути, повигримувати, загримувати, загримати, нагримувати, нагримати, понагримувати, погримувати, погримати, прогримувати, прогримати, попрогримувати, гримотіти, загримотіти, згримотіти, нагримотіти, погримотіти, грюкати, грюкнути, грюконути, вигрюкувати, вигрюкати, повигрюкувати, зігрюкувати, зігрюкати, позігрюкувати, нагрюкувати, нагрюкати, понагрюкувати, погрюкувати, погрюкати, прогрюкувати, прогрюкати, попрогрюкувати, гукати, гукнути, гуконути, вигукувати, вигукати, повигукувати, загукувати, загукати, позагукувати, нагукувати, нагукати, понагукувати, погукувати, погукати, перегукуватися, перегукатися, поперегукуватися, гупати, гупнути, гупонути, вигупувати, вигупнути, повигупувати, загупувати, загупати, згупувати, згупати, позгупувати, нагупувати, нагупати, понагупувати, погупувати, погупати, гупотіти, загупотіти, погупотіти, гуркати, гуркнути, гурконути, загуркати, згуркати, погуркати, гуркотіти, загуркотіти, згуркотіти, нагуркотіти, погуркотіти, прогуркотіти, молоскати, молоснути, змолоскувати, змолоскнути, позмолоскувати, помолоскувати, помолоснути, див. колошматити
ухитрятися – дурити, видурювати, видурити, повидурювати, здурювати, здурити, поздурювати, обдурювати, обдурити, пообдурювати, потрафляти, потрафити, спромагатися, спромогтися, поспромагатися, див. умудрятися
уціліти – заховуватися, заховатися, позаховуватися, переховуватися, переховатися, попереховуватися,
уцтивий – див. учтивий
участок – дільниця
учбовий – навчальний
учений – науковець
учений – це пес, див. дресувати
ученик – учень, челядник
учення – навчання, учба
училище – школа
учоба – див. учення
учтивий – ґречний, чемний, ввічливий, шанобливий, гостинний
ушиб – удар, ураза
ушир – уширочину, вширочину, уширшки
ушпорювати – острожити, вострожити, зострожити, поострожити
ущелина – міжгір’я, межигір’я
ущерб – шкода, втрата, збиток, згуба
ущерб – це щербина
уютний – вигідний, затишний

Ф

фабра – хвабра (фарба на волосся)
фабрика – виробня, див. завод
фабрикант – виробець, виробляч, див. заводчик
фабрикат – виріб
фабрикувати – див. продукувати
фабула – зміст, тема, див. сюжет
фабула – байка, вигадка
фабульний – казковий
фабури – див. бакенбарди
фавор – прихильність, ласка
фаворизувати – див. протегувати
фаворит – улюбленець, милованець, див. любимець, возлюбленик
фаетон – див. карета, ландо, повозка, тарантас, тачанка
фаза – стан, відміна, (місяця) – кватира
файка – люлька, люлечка, смолька
файний – див. красивий, елегантний, ізящний, граціозний, пригожий
файно – гарно, красно, лепсько, охвітно, добре, горазд
факел – смолоскип, див. світильник, світоч
факір – штукар індуський
факсиміле – відбитка
фактор – чинник
факторія – станиця
факторство – посередництво
фактотум – пролаза, утручайло, див. інтруз, агент
фактура – рахунок, список
факультативний – необов'язковий
факультет – відділ
факція – гурт, гурток, див. фракція
фаланга – лава
фалаття – дрантя, лахи, шмати, див. лахміття, тряпка, барахло, страп'я
фалда – пола, брижа, див. складка
фалос (анатом.) – прутень
фальсифікат – підробка, див. підлог, плястографія
фальць – шво, згин, рівчак
фальцювати – згинати, зігнути, позгинати
фальш – підробка, брехня, облуда, шахрайство, див. обман
фальшивий – підроблений, неправдивий, удаваний, брехливий, шахрайський, див. лицемірний
фама – тіослава, див. реноме, репутація
фамілійний – родинний

фамілія – родина, родичі, рідня
фамілія – прізвище
фаміліянт – родич, родак, рідня, див. свояк
фамілярність – панібратство
фамілярно – запанібратно
фана – корогва, прапор, майва, див. флаг, знамя, орифляма
фанаберія – пиха, пинда, зарозумілість, див. чванство, спесивий, позер, хвастун
фанатик – загорілець, див. ярий
фанатизм – запеклість
фанера – шарка
фантазія – химорода, химера, вигадка. мрія, див. утопія, ілюзія
фантаст – мрійник, химерник
фантастика – вигадка
фантом – мана, омана, мара, примара, обмара, злуда, юга, потороча, див. галюцінація, міраж, видіння, привід
фанфара – сурма, гасло
фанфарон – див. хвастун, задавака, чванько, позер, самохвалець, спесивий
фара – світлячка, ліхтар, ліхтарик
фарватер – стрижень
фарингіт (мед.) – зівозапал
фаринготомія (мед.) – зіворозтин
фарисейство – лукавість, облуда, нещирість, підступство, див. лицемірність, гіпокритство, обман
фарма – хутір, хутірець, див. ферма
фармакологія – лікознавство
фармакопея – лікоопис
фармацевт – лікознавець, лікарник, (вона) – лікознавка, лікарничка
фармація – див. фармакологія, формація
фармер – хуторянин, (вона) хуторянка, (дружина) – хуторянша
фарса – жарт, витівка, глуз, кпин
фартух – запаска, запілка, опинка, передниця
фарфор – порцеляна
фарш – заправа, див. їда
фас – сперед, див. анфас
фаса – барило, барилко, див. посуда
фасада – перед, переди
фасет – див. грань
фасоля – квасоля
фасон – крій, стьон, вигляд, форма
фасувати – див. діставати, получати
фасцинуючий – чарівний

фат – див. франт
фата – серпанок, див. одіяння
фатальний – згубний, нищівний, шкідливий, зловорожий, неминучий, неухильний, див. тлетворний
фата–моргана – див. міраж, фантом, привід, видіння, галюцінація
фатига – втома, перевтома, стома
фатум – див. судьба, мойра, предистинація, фортуна
фауна – тваринництво, звірня
фашина – тараска
фаянс – порцеляна, див. фарфор
Февронія – Хівря
Федір – Хведір
феєричний – казковий, чудовий
феєрверк – вогничок
фейленон – статейка
фекалії – див. екскремент
Фекла – Текля
фелаг – рільник єгипетський, див. Ілот, плебей
фельд'єгер – гінець, див. кур'єр, посильний
фельдфебель – наддесятник, див. сержант
фельдшер – підлікар, див. фершал
Феміда – богиня справедливости
фен – вітер гірський
феній – націоналіст ірляндський
фенікс – несмертельник, відродженець
феномен – явище, з'явисько
феноменальний – надзвичайний
феодал – великопан, дідич
Феодосій – Тодось
Феодосія – Тодозя
Феодосія (місто) – Теодозія
Ферзь (шахи) – королева
ферії – свята, див. канікули
ферія – казка, вигадка, див. фантазія
ферма – хутір, див. фарма
фермент – шумило, див. шум
ферментація – шумування, квашення
ферментувати – шумувати, вишумовувати, вишумати, повишумовувати, відшумовувати, відшумувати, повідшумовувати, зашумовувати, зашумувати, позашумовувати, перешумовувати, перешумувати, поперешумовувати, пошумовувати, пошумувати, кваситися, виквашуватися, викваситися, повиквашуватися, заквашувати-

ся, заквaситися, позаквашуватися, наквашуватися, наквaситися, понаквашуватися, переквашуватися, переквaситися, попереквашуватися, поквашуватися, поквaситися, сквашуватися, сквaситися, посквашуватися, уквашуватися, уквaситися, повквашуватися

фермер – хуторянин, рільник, селянин, господар

Фермопіли – Термопіли

фертик – див. франт, фат, піжон

фертильний – родючий

фершал – див. фельдшер

фестиваль – свято музичне

фестин – гулі, див. погулянка, пікнік, майовка

фетиш – чарунка

фетряний – повстяний

фешенебельний – розкішний, бундючий, багатий, пишний, модний, див. люксусовий, елегантний

фея – див. німфа, потаміда, сирена

филин – пугач, погутькало

Филип – Пилип

филя – хвиля, хвилька, хвилечка

фиркати – пирхати, пирхнути, запирхати, попирхувати, попирхати, спирхувати, спирхати, пирскати, пирснути, пирскнути, запирскати, попирскувати, попирскати, спирскувати, спирснути, порскати, порснути, порскнути, запорскати, попорскувати, попорснути, спорскувати, спорскати, прискати, приснути, заприскати, поприскувати, поприснути, сприскувати, сприснути, прихати, прихнути, заприхати, сприхувата, сприхнути, чмихати, чмихнути, зачмихати, вичмихувата, вичмихнути, почмихувати, почмихати, див. форкати

фібра – волокнинка

фіброзний – волокнинний

фіга – смоква, див. смоковиця

фіглі – див. фокус

фігляр – штукар, блазень, див. фокусник, кльовн, скоморох

фігура – постать, див. статура, комплекція

фігурально – образно, переносно

фігурант – удавака

фігурувати – бути, є, було, виступати, виступити, повиступати, з’являтися, з’явитися, поз’являтися

фідеїзм – філософія віри

оідер – подавачка

фіжма – спідниця, див. одіяння

фізіономія – вид, обличчя, див. лице, лік

фізкультура – див. гімнастика, моціон

фіксувати – записувати, записати, позаписувати, зосереджувати, зосередити, позосереджувати
фіктивний – див. мнимий
фікція – ніщо, вигадка, неіснуюче, див. фантазія
...філ – ...люб
філалетія – правдолюбство
філантроп – добродій
філантропія – добродійство
філер – див. сищик
філіграпь – скань
філіжанка – горня, горнятко, див. посуда
філіпіка – палкопромова
філістер – хлібоїд, дармоїд, людець, бунда, див. сноб, обиватель, честолюбець
філія – відділ, див. секція
філіяльний – відділовий
філолог – мовознавець
філологія – мовознавство
філосеміт – жидолюб
філяр – стовп, див. колона, колюмна
фільварок – маєток, двір. господа, див. економія
фільтр – цідило
фільтрат – проціжене
фільтрувати – цідити, виціджувати, вицідити, повиціджувати, зіціджувати, зіцідити, позіціджувати, націджувати, націдити, понаціджувати, переціджувати, переціцідити, попереціджувати, поціджувати, поцідити, проціджувати, процідити, попроціджувати, уціджувати, уцідити, повціджувати
фіміям – ладан
фінал – кінець, див. фініш
фінальний – остаточний, кінцевий
фінанси – гроші, кошти, скарб, засоби
фінансувати – платити, виплачувати, виплатити, повиплачувати, доплачувати, доплатити, подоплачувати, оплачувати, оплатити, посплачувати, переплачувати, переплатити, попереплачувати, поплачувати, поплатити, сплачувати, сплатити, посплачувати, уплачувати, уплатити, повплачувати, див. субсідіювати
фінік – дактиль, тамаринд
фініфта – шклиця, див. емаль
фініш – кінець, край, див. фінал
фінішувати – кінчати, викінчувати, викінчити, повикінчувати, докінчувати, докінчити, подокінчувати, закінчувати, закінчити, позакінчувати, покінчувати, покінчити, скінчувати, скінчити, поскінчувати, укінчувати, укінчити, повкінчувати
фіорд – затока

фіра – див. теліга, повозка, фургон
фірма – підприємство, див. компанія
фірман – візник, див. кучер, шофер, фурман
фіртка – хвіртка, ліска
фіск – державоскарбниця, див. казна
фіскал – див. донощик, денунціянт, конфідент, сикофант, сексот
фіскальний – скарбовий
фістула (мед.) – нориця
фітографія – рослиноопис
фітопатологія – хворобознавство рослин
фіякр – див. карета, фаетон, ляндо, повозка
фіяско – поразка
флаг – прапор, прапорець, корогва, короговця, хорогва, хоругва, майва, див. знамя, фата, орифляма
флаг–офіцер – прапорник, прапороносець
флагшток – прапірка, щогла
флакон – пляшечка, плящинка, див. флякон
фланг – крило
фланер – гультяй, гульвіса, гультіпака, баглай, байда, лайдак, шалапут, див. гуляка, лінивець, флянер
фланець – криса
флеботомія (мед.) – кровоспуск
флегма – млявість, повільність, забарність, загайність, незворушність, байдужість, безживність
флегматик – тюхтій, тютя, вайло, мамуло, бамбула, телепень, розтелепа, кваша, лемішка, макуха, маруда, незграба
флексія (грам.) – кінцівка
флер – див. вуаль
флібустьєр – опришок морський
(в парляменті) – перешкоджач
флігель – придомок
флірт – залицяння
олоема – лико
олор (корабля) – днище
флора – рослинність, рісня, див. фльора
флортимберс – підвалини
флот – фльота
флотилія – армада, див. ескадра
флояра – див. горн, трубка, свирель
флюгер – вітровказівка, див. плагоскоп, анемоскоп
флюїд – плин, теча, струм, струмінь, струмінець

флюктуація – мінливість, змінливість, зміна, коливання, ухил
флюктувати – коливатися, коливнутися, заколивати, поколивати, поколивнутися, сколивати, сколивнутися, мінятися, змінюватися, змінитися, позмінюватися, хилитися, нахилятися, нахилитися, понахилятися, похилятися, похилитися, схилятися, схилитися, посхилятися, ухилятися, ухилитися, повхилятися
флюс (мед.) – ясенепухлина, див. паруліс
фляга – сулія, див. посуда
фляжка – пляшка, пляшечка
фляки – див. нутрощі
флякон – див. флакон
флянер – див. фланер
флянець – див. фланець
фляшка – кухоль, див. манірка
фльора – див. флора
...фоб – ...жер
фобія – жах, ляк, страх, див. боязнь, опаска
фойє – присвітлиця, див. кулюари
фокус – штучка, див. фіглі
фокус – це сочки фокус
фокусник – штукар, див. фігляр
фокусничати – штукарити, виштукарювати, виштукарити, повиштукарювати, зіштукарювати, зіштукарити, позіштукарювати, наштукарювати, наштукарити, понаштукарювати, поштукарювати, поштукарити, уштукарювати, уштукарити, повштукарювати
фолікула (мед.) – пухирець
фоліо – аркуш (увесь)
фоліянт – книжка грубезна
фолильор – посполитокультура
фолкльорний – посполитокультурний
Фома – Хома
фон – тло
фонар – світичка, див. ліхтар, лямпіон, світильник
фонд – запас
фонема – мовозвук
фонетика – звучня
фонетичний – звуковий
фонограф – звукописка
фонометр – звукомірка
фонтан – водограй
форвард (копанка) – передняк
оорель – пструг, струг

форкастель (корабел.) – поміст горішній
форкати – див. фиркати
формат – розмір
формація – утвір
формувати – див. організовувати
формулювати – визначувати, визначити, повизначувати, зазначувати, зазначити, позазначувати, зізначувати, зізначити, позізначувати, означувати, означити, поозначувати, висловлювати, висловити, повисловлювати, окреслювати, окреслити, поокреслювати, див. виражати
формуляр – записник
форналь – наймит, див. батрак
форпост – чата передова
форс – бунда, бундючність, зарозумілість, пиха, хиза, див. спесивий, чванько, задавака, хвастун
форс–мажор – сила непереможна
форсувати – див. приспішувати, прискорювати, торопити, ургувати
форсунка – порошка, прискавка
форт – твердиня, див. кріпость, фортеця, цитадель, оплот
форте (муз.) – гучно
фортель – витівка
фортеця – твердиня, вишегород, див. форт, цитаделя, кріпость, оплот
фортифікувати – міцнити, зміцнювати, зміцнити ,позміцнювати, уміцнювати, уміцнити, повміцнювати, посилювати, посилити, усилювати, усилити, повсилювати
фортисімо (муз.) – дуже гучно
фортка – кватира, кватирка, хвіртка, хвірточка
фортуна – див. судьба, мойра, фатум, предестинація
фортунити – див. удаватися, повезти
форум – загальнисько, кін
форшляг (муз.) – переднота
форштадт – передмістя, див. пригород, підгороддя, слобода, посад
форштик – шило
фоса – рів, див. траншея
фотель – крісло, крісельце, кріселко
фотоапарат – світлячка
фотограф – світляр, (вона) – світлярка
фотографічний – світлячний, світлярський
фотографія (образ) – світлина, фото, (заняття) – світлярство
фотографувати – світлити, вислітлювати, висвітлити, повисвітлювати, насвітлювати, насвітлити, понасвітлювати, посвітлювати, посвітлити, усвітлювати, усвітлити, повсвітлювати
фотознимок – світлина, фото

фотокопія – фотовідбитка, див. копія
фотометр – світломірка
фотостат – фотодрук
фотофобія – світлоляк
фрагмент – частка, часточка, частина, частинка, частиночка, див. кусочок, уривок
фрагментарний – частковий
фраер – залицяльник
фраза – речення
фразеологічний – речівний
фразеологія – речівня
фразер – марнослов, див. говорун, пустобрех, суеслов
фразерство – балаканина, базікання, варнякання, патякання, талабани, див. говорити
фракція – частина .частинка, гурт, гурток
франзоля – паляничка, див. їда
франт – дженджик, джиґун, джегер, чепурій, чепурун, хупавець, дженджелуха, дженджеруха, джиджулуха, джиджуруха, чепурка, чепуруха, чепурунька, чепурунонька, хупавка, хупавонька, див. елегантний, ізяіцний, красивий, стиляга, фат, фертик, нарядний, піжон
франтитися – див. наряджатися
фрасуватися – див. безпокоїтися
фратрія – підплем'я
фрау – пані німецька
фрахт – перевізне
фрахтувати (корабель) – наймати, найняти, понаймати ,винаймувати, винаймити, повинаймувати, понаймувати, понаймити
фреза – витиначка
фрейда – див. розпутниця
фрейліна – панна німецька
фрекен – панна шведська
френологія (анатом.) – черепознавство
фреска – тинкомалюнок
фривольний – легкодумний, легковажний, пустотливий, нестатечний, малопристойний
фризіер – стрижій, голяр, див. парикмахер
фризура – зачиска
фрикасе – гуляш, див. їда
фрикатив – див. спірант
фрикція – тертя
фронда – баламутство, див, диверсія
фронда – баламутник, ворохобник, заколотник, киринник, нарікайло, див. бунтар

фронт – боїще, боєвище
фронт – перед, чоло
фронтальний – передовий, чільний, чоловий
фронтовий – бойовий, боєвий, див. фронтальний
фронтон – причілок, начілок
фру – пані шведська
фрукта – овоч, див. плід
фруктовий – овочевий
фруктоза – цукор овочевий
фтизіологія (мед.) – сухотознавство
фуга – рівчачок, жолобець, жолобиця, жолобина, жолобинка
фуганок – струг
фугас – вибухівка
фудулитися – див. хвастатися, куражитися
фужер – див. бокал
фузія – злиття, з'єднання, об'єднання
фукологія – водорослинознавство
фуксина – барвник
фунамбуліст – линвоходець, див. еквілібрист
фундамент – основа, підвалини, підмур, підмурок, підмурівок, підмур'я, підстава, ґрунт
фундаментальний – основний, підставовий, ґрунтовий, твердий
фундатор – засновник
фундація – заклад, пожертва
фундувати – засновувати, заснувати, позасновувати, закладати, закласти, позакладати, жертвувати, пожертвувати
фундувати – див. угощати
фунікулер – див. елеватор, вінда
функціональний – діючий, працюючий, робітний, чинний
функціонер – урядовець, службовець, служник
функціонувати – діяти, подіяти, працювати, випрацьовувати, випрацювати, опрацьовувати, опрацювати, попрацьовувати, попрацювати, розпрацьовувати, розпрацювати, опрацьовувати, спрацювати, чинити ,зічиняти, зічинити, спричиняти, спричинити
функція – дія, чинність, праця, завдання, обов'язок, служба
фура – хура, віз, див. теліга, повозка, фургон
фураж – харч, харчі, пожива, спожива, їжа, їдло, страва, див. їда, хлібофураж
фуражир – харчовик, постачник
фуражка – див. картуз
фургон – див. теліга, фурв
фурія – відьма, див. злий

фуркати – хуркати, хуркнути, хурконути, вихуркувати, вихуркнути, повихуркувати, захуркувати, захуркати, похуркувати, похуркнути, схуркувати, схуркнути, хуркотіти, захуркочувати, захуркотіти, похуркочувати, похуркотіти, прохуркочувати, прохуркотіти, схуркочувати, схуркотіти
фурман – возій, візник, див. фірман, кучер
фурор – шал, надзахоп
фурункул
фурункул (мед.) – докорван, чиряк, чирка, чирячка
фус – див. гуща, подонки, седимент, преципітат
фуст (будів.) – стовбур
фут – стопа
футбол – копанка
футболіст – копун
футерал – див. футляр, чехол
футеровка – облицовка
футляр – шабатурка, покривець, сагайдак, див. футерал, чохол
футнот – позначка, вказівка, показка, знеска, виноска, зауважка, див. примітка, ремарка, нотатка, помітка
футро – хутро, бланя
фуфайка – теплячок, теплячка
фуяра – див. горн, трубка, свирель
фюзелаж (літака) – кістяк
ф'юкати – свистати, свистіти, свиснути, свистонути, висвистувати, висвистати, повисвистувати, насвистувати, насвистати, понасвистувати, освистувати, освистати, поосвистувати .пересвистувати, пересвистати, попересвистувати, посвистувати, посвистати, просвистувати, просвистати, попросвистувати
фюрер – вождь німецький

X

хаджій – прочанин махамедський
хазяїн – господар, господаричок, господаренко, (вона) – господиня, господуха, господинька, господинечка, господунька, ґазда, газдусьо, (вона) – ґаздиня, газдочка, газдинька, ґаздинечка, ґаздонька, ґаздонечка
хазяйнувати – господарювати, господарити, загосподарювати, загосподарювати, нагосподарювати, нагосподарити, обгосподарюватися, обгосподаритися, погосподарювати, погосподарювати, прогосподарювати, прогосподарювати, розгосподарюватися, розгосподаритися, угосподарюватися, угосподаритися, повгосподарюватися, ґаздувати, загаздовувати, заґаздувати, наґаздовувати, наґаздувати, понаґаздовувати, поґаздовувати, поваздувати, проґаздовувати, проґаздувати, орудувати, зорудувати, зорудити, позорудувати, поорудувати, поратися, випорюватися, випоратися, повипорюватися, напорюватися, напоратися, обпорюватися, обпоратися, упорюватися, упоратися, урядувати, виурядовувати, виурядувати, поврядовувати,

заврядовувати, заврядувати, наврядовувати, наврядувати, понаврядовувати, повря-довувати, поврядувати, проврядовувати, проврядувати, шапарювати, зішапарю-вати, зішапарити, позішапарювати, нашапарювати, нашапарити, нашапарюватися, нашапаритися, понашапарюватися, пошапарювати, пошапарити, див. упорядкову-вати, регулювати
хазяйство – господарство
хай – най, нехай
хакі (барва) – рудавий, брунатний
хакім – лікар турський
халатність – недбальство, недбалість, неохайність, неуважність
халіф – див. каліф
халоша – штанина
халтура – базгранина, мотлох, див. хламіття, шушваль
халтурити – базграти, вибазгрувати, вибазграти, повибазгрувати, зібазгрувати, зі-базграти, позібазгрувати, набазгрувати, набазграти, понабазгрувати, побазграти, капарити, накапарювати, накапарити, понакапарювати, покапарювати, покапари-ти, скапарювати, скапарити, поскапарювати, мазюкати, вимазюкувати, вимазюка-ти, повимазюкувати, змазюкувати, змазюкати, позмазюкувати, намазюкувати, на-мазюкати, понамазюкувати, помазюкувати, помазюкати, нівечити, знівечувати, знівечити, познівечувати, понівечувати, понівечити, партачити, напартачувати, напартачити, понапартачувати, попартачувати, попартачити, спартачувати, спар-тачити, поспартачувати, партолити, напартолювати, напартолити, понапартолюва-ти, попартолювати, попартолити, спартолювати, спартолити, поспартолювати, па-скудити, випаскуджувати, випаскудити, повипаскуджувати, запаскуджувати, запа-скудити, позапаскуджувати, напаскуджувати, напаскудити, понапаскуджувати, попаскуджувати, попаскудити, опаскуджувати, спаскудити, поспаскуджувати, пе-реводити, перевести, попереводити, псувати, зіпсовувати, зіпсувати, позіпсовува-ти, напсовувати, напсувати, понапсовувати, попсовувати, попсувати
хам – гевал, (вона) – гевалка, хамло, хамуло, хамлюга, див. босяк
хамелеон (людина) – пристасованець, див. опортуніст, конформіст, реалітетник, сервіліст, прагматик
хан – князь монгольський
хандра – див. печаль, згризота, ностальгія, тоска, скорб
хандрити – див. скорбіти, печалитися, розстроювати, супитися
ханжа – девотка, божкар, див. святоша, лицемір
ханим – пані татарська
хаос – безлад, безладдя, гудля, див. безпорядок, анархія, нерозбериха
харакірі – самогубство японське
характер – вдача, ціха, питомість, своєрідність, притама, притаманність, див. мен-тальність
характеризувати – визначувати, визначити, повизначувати, узначувати, узначити,

повзначувати, окреслювати, окреслити, поокреслювати, описувати, описати, поописувати, цінувати, виціновувати, вицінувати, повиціновувати, поціновувати, поцінувати
характерний – питомий, притаманний, своєрідний, властивий, прикметний, див. специфічний, особливий
харитативний – добродійний, доброчинний
Харитина – Харитя
Харитон – Харко
харкати – хрякати, хрякнути, вихрякувати, вихрякнути, повихрякувати, зіхрякувати, зіхрякнути, позіхря'кувати, нахрякувати, нахрякати, понахрякувати, похрякувати, похрякати, харкотіти, харкотнути, захаркотіти, нахаркотіти, похаркотіти, схаркотіти
хартія – грамота, див. чартер
хатиб – священик турський
хвастатися – хизуватися, вихизовуватися, вихизуватися, повихизовуватися, нахизовуватися, нахизуватися, понахизовуватися, похизуватися, схизовуватися, схизуватися, посхизовуватися, ухизовуватися, ухизуватися, повхизовуватися, вихвалюватися, вихвалитися, повихвалюватися, нахвалюватися, нахвалитися, понахвалюватися, перехвалюватися, перехвалитися, поперехвалюватися, схвалюватися, схвалитися, посхвалюватися, ухвалюватися, ухвалитися, повхвалюватися, пишатися, запишатися, попишатися, спишатися, див. важничати, чванитися
хвастун – хвалько, дерихвіст, див. чванько, спесивий, самохвалець, позер, фанфарон
хватати – габцювати, габцьонути, вигабцювати, вигабцьонути, повигабцювати, зігабцювати, зігабцьонути, позігабцювати, погабцювати, висмикувати, висмикнути, повисмикувати, усмикувати, усмикнути, повсмикувати, очепірювати, очепірити, учепірювати, учепірити, повчепірювати, переймати, перейняти, переймити, поривати, пірвати, попоривати, хапати, хапнути, хапанути, хопати, хопити, вихоплювати, вихопити, повихоплювати, захоплювати, захопити, позахоплювати, нахоплювати, нахопити, охоплювати, охопити, поохоплювати, обхоплювати, обхопити, пообхоплювати, перехоплювати, перехопити, поперехоплювати, похоплювати, похопити, розхоплювати, розхопити, порозхоплювати, схоплювати, схопити, посхоплювати, ухоплювати, ухопити, повхоплювати, цупити, вицуплювати, вицупити, повицуплювати, зіцуплювати, зіцупити, позіцуплювати, нацуплювати, нацупити, понацуплювати, поцуплювати, поцупити
хватати – вистачати, вистачити, повистачати, ставати, стати, виставати, вистати, повиставати
хватка – хапка, хопка, ухопка, схопка, цупка
хваткий – хапливий, див. бистрий
хваткий – злодійкуватий
хватком – хапком, хапкома, хапливо, похапки, похапцем, див. впопихах, спішно,

спохвату
хвацький – голінний, перський, див. бистрий, енергійний, шустрий
хвершал – див. фельдшер
хвилюватися – бентежитися, збентежуватися, збентежитися, позбентежуватися, набентежуватися, набентежитися, побентежуватися, побентежитися, зворушуватися, зворушитися, позворушуватися, непокоїтися, знепокоюватися, знепокоїтися, познепокоюватися, нервуватися, знервовуватися, знервуватися, познервовуватися, понервовуватися, понервуватися, рознервовуватися, рознервуватися, порознервовуватися, тривожитися, затривожуватися, затривожитися, позатривожуватися, натривожуватися, натривожитися, понатривожуватися, потривожуватися, потривожитися, стривожуватися, стривожитися, постривожуватися, турбуватися, натурбовуватися, натурбуватися, понатурбовуватися, потурбовуватися, потурбуватися, стурбовуватися, стурбуватися, постурбовуватися, (море) – шпувати, шпунити, зішпувати, зішпунити, пошпувати, пошпунити
хвилюватися – це хвилі
хвоїнка – гличка
хвойний – глицевий, шпильковий
хворост – дриз, хмиз, сушняк
хворостина – лозина, лозинка, хмизина, хмизинка, хлудина, хлудинка, хвойдина, хвойдинка, див. різка, прут
хворостняк – чагарник
хвоя – глиця, гличка, четйна, четйння, шпилька
хедер – школа жидівська
хедив – король єгипетський
Хетти (праукраїнці) – Гітити
хижина – хижа, хижка, халупа, халупка, халупина, халупчина, хатина, хатинка, хатиночка, хатка, хаточка, хатонька, хатчина, ліплянка, ліпяночка, мазанка, зимарка, зимарочка, кирган, див. жилище, приміщення, шалаш
хитрець – хитрун, хитруха, хитрюга, хитрик, хитряк, хитрячок
хитрити – хитрувати, вихитровувати, вихитрувати, повихитровувати, нахитровувати, нахитрувати, понахитровувати, обхитровувати, обхитрувати, пообхитровувати, перехитровувати, перехитровувати, поперехитровувати, похитровувати, похитрувати, схитровувати, схитрувати, посхитровувати
хихикати – кихкати, кихнути, покихкати, скихкувати, скихнути, кихкотіти, кихкотнути, покихкувати, покихкнути, скихкотіти, скихкотнути, хехекати, хехекнути, нахехекувати, нахехекати, понахехекувати, похехекувати, похехекати, схехекувати, схехекати
хід – хода (жіноч. р.)
хід – перебіг, розвиток
хімія – хемія
хірологія – пальцемова

хіромант – ворожбит, див. колдун, маг, мольфар, чародій
хіромантія – руковорожба
хіротонія – висвяти
хітон – сорочка
хламіда – бунда
хламіття – мотлох, вереття, граття, дрантя, негідь, непотріб, покидьки, див. халтура, шушваль, лахміття, барахло, тряпка, скрап
хлебати – сьорбати, сьорбнути, висьорбувати, висьорбати, повисьорбувати, зісьорбувати, зісьорбати, позісьорбувати, посьорбувати, посьорбати, хлистати, хлиснути, вихлистувати, вихлистати, повихлистувати, зіхлистувати, зіхлистати, позіхлистувати, похлистувати, похлистати
хлебтати – див. хлебати
хлескати – див. сікти
(бити) – див. колошматити
(вода) – див. плескати
(пити) – див. напиватися
хлинути – линути, вилинувати, вилинути, злинувати, злинути, налинувати, налинути ,полинувати, полинути, пролинувати, пролинути, ринути, виринувати, виринути, зринувати, зринути, порикувати, поринути, сунути, насувати .насунути, посувати, посунути
хлист – див. кнут, нагай
хлистати – див. сікти, колошматити
хлисти – сектанти московські
хліби – збіжжя, пашня, пашниця
хлібопекарня – пекарня
хлібороб – рільник, див. землероб, ратай
хліборобство – рільництво, див. агрикультура, землеробство
хлібосольний – гостинний, учтивий
хлібофураж – див. фураж
хлів – воловня, коровня, кошара, свинарня, саж, див. загін, сарай
хлоп – селянин польський
хлопати (батогом) – ляскати, ляснути, виляскувати, виляскати, зляскувати, зляскати, наляскувати, наляскати, поляскувати, поляскати, ляскотіти, запискотіти, зляскотіти, поляскотіти, хльоскати, хльоснути, хльосконути, вихльоскувати, вихльоснути, похльоскувати, похльоснути, схльоскувати, схльоснути, (віз) – гуркотіти, загуркотіти, зігуркотіти, нагуркотіти, погуркотіти, гуркати, гуркнути, вигуркувати, вигуркнути, загуркувати, загуркатити, нагуркувати, нагуркати, погуркувати, прогуркати, (вітрило) – лопотіти, залопотіти, злопотіти, полопотіти, (гармата) – бахати, бахнути, баханути, вибахувати, вибахнути, збахати, збахнути, побахувати, побахнути, (дверима) – грюкати, грюкнути, грюканути, вигрюкувати, вигрюкати, зігрюкувати, зігрюкати, погрюкувати, погрюкати, (долонями) – плескати, плеснути,

зіплескувати, зіплескати, наплескувати, наплескати, поплескувати, поплескати, (затичка у пляшці) – бахкати, вибахкувати, вибахкати, зібахкувати, зібахкати, побахкати, (ногами) – гупати, гупнути, гупонути, вигупувати, вигупати, згупувати, згупати, погупувати, погупати, (очима) – кліпати, кліпнути, викліпувати, викліпати, покліпувати, покліпати, скліпувати, скліпати, лупати, лупнути, вилуплювати, вилупити, повилуплювати, злупувати, злупати, полуплювати, полупати, (руками) – ляпати, виляпувати, виляпати, заляпувати, заляпати, наляпувати, наляпати, поляпувати, поляпати,

хлопство – поспільство, див. простолюддя, жакерія

хлюст – проноза, пройда, див. пронира

хмарочос – хмаросяг

хмикати – гмукати, гмукнути, вигмукувати, вигмукнути, зігмукувати, зігмукнути, погмукувати, погмукати

хмурий – насуплений, насумрений, похнюпий, похнюплений

хмурий – хмарний, пахмурний

хмуритися – супитися, насуплюватися, насупитися, понасуплюватися, посуплюватися, посупитися, хнюпитися, нахнюплюватися, нахнюпатися, понахнюплюватися, похнюплюватися, похнюпитися, мурмоситися, зімурмошуватися, зімурмоситися, намурмошуватисянамурмоситися, помурмошуватися, помурмоситися

хникати – пхикати, пхикнути, випхикувати, випхикнути, зіпхикати, зіпхикнути, попхикати, пхинькати, пхинькнути, випхинькувати, випхинькнути, зіпхинькувати, зіпхинькнути, попхинькати, скімлити, вискімлювати, вискімлити, зіскімлювати, зіскімлити, наскімлювати, наскімлити, поскімлювати, поскімлити, скиглити, вискиглювати, вискиглити, зіскиглювати, зіскиглити, поскиглювати, поскиглити

хоанарагія (мед.) – носокровотеча

ходак – післанець, див. депутат, делегат

ходжа – господар турський

ходити – див. шествувати

ходулі – хідлі, диби, див. котурни

ходьба – хідня

хозар – хозарин, (вона) – хозарка

хокей – див. гокей

хол – див. гол

холеліт (мед.) – жовчокамінець

холелогія (мед.) – печінкознавство

холеричний (вдача) – запальний, горячковий, див. сангвіничний

холка – чубок, штим

холм – див. пригірок, спуск, косогір

холодильник – холодничка

холодільня – холоднй

холодіти (погода) – холоднішати, похолоднішувати, похолоднішати, схолоднішу-

вати, схолоднішати, похолоднішувати, (щось) – вихолоджувати, вихолодити, повихолоджувати, охолоджувати, охолодити, поохолоджувати, прохолоджувати, прохолодити, попрохолоджувати, охолоджувати, схолодити, поохолоджувати, ухолоджувати, ухолодити

холодна – див. тюрма

холоп – кріпак, підніжок, див. холуй, лизоблюд, підлиза, прихвостень

холостий (рух машини) – даремний, (людина) – див. холостяк

холостити – див. каструвати, скопити, стерилізувати

холостяк – парубок, парубій, парубійко, парубисько, неодружений

холощений – див. кастрат, скопець

холуй – лакуза, лакиза, лабуза, пахолок, підніжок, підчихвіст, див. лизоблюд, підлиза, прихвостень, холоп

хорда – тятива

хорек – тхір

хореографія – танцівництво, танечність, танкоопис

хореоман – танцелюб

хоровід – танок

хороми – палати

хоронити – вартувати, звартовувати, звартувати, навартовувати, навартувати, понавартовувати, повартовувати, повартувати, провартовувати, провартувати, попровартовувати, увартовувати, увартувати, поувартовувати, доглядати, доглянути, подоглядати, зоглядати, зоглянути, позоглядати, наглядати, наглянути, понаглядати, охороняти, охоронити, повхороняти, схороняти, схоронити, посхороняти, пильнувати, допильновувати, допильнувати, подопильновувати, попильновувати, попильнувати, припильновувати, припильнувати, поприпильновувати, упильновувати, упильнувати, повпильновувати, сокотити, досокотувати, досокотити, подосокотувати, зісокотувати, зісокотити, позісокотувати, тримати, затримувати, затримати, позатримувати, пе^тримувати, перетримати, поперетримувати, потримувати, потримати, притримувати, притримати, попритримувати, утримувати, утримати, повтримувати, ховати, заховувати, заховати, позаховувати, переховувати, переховати, попереховувати, сховувати, сховати, посховувати

хоронити – це поховати мерця

хороше – добре, горазд, згоден, най буде

хороше – це красне, див. Красивий

Ц

цадик – божкар жидівський

цапля – чапля, (він) – чапель, (воно) – чапленя, чапленятко

царапати – дряпати, дряпнути, дряпонути, видряпувати, видряпати, повидряпувати, зідряпувати, зідряпати, позідряпувати, надряпувати, надряпати, понадряпувати, обідряпувати, обідряпати, пообідряпувати, подряпувати.подряпати, шкрябати, шкрябнути, шкрябонути, вишкрябувати, вишкрябати, повишкрябувати, зішкрябу-

вати, зішкрябати, позішкря'бувати, нашкрябувати, нашкрябати, понашкрябувати, пошкрябувати, пошкрябати, дерти, видирати, видерти, здирати, здерти, поздирати, наддирати, наддерти, понаддирати, подерти, роздирати, роздерти, пороздирати, удирати, удерти, повдирати

царевич – царенко, царя

царизм – царат

цвікер – окуляри, див. пенсне

цвісти – квітувати, квітнути, виквітовувати, виквітувати, повиквітовувати, докві-товувати, доквітувати, подоквітовувати, заквітовувати, заквітувати, позаквітову-вати, переквітовувати, переквітувати, попереквітовувати, поквітовувати, поквіту-вати, сквітовувати, сквітувати, посквітовувати

цвіт – квіт, квітень, квітіння, виквіт

цвіт – барва, див. колір, кольоровий

цвітний – барвистий, барвений, яскравий

цвітний – квітяний, квітковий, квітчаний

цвітник – квітник, квітниччя

цвітоїд (жук) – хрущ, хрущик

цвіток – квітка, квіточка, квітонька, квіт, квіття, чічка, чічецька

цвітучий – квітистий, квітчастий, квітучий

цедра – шкоринка цитрова

цезура (вірша) – зупинка, див. павза

цейгауз – склад, комора

целібат – безженність

ценз – стан суспільний

центавр – див. кентавр

центиметр – сантиметр

центнер – сотнар

центр – осередок, див. серцевина

централізація – зосереджа

централізм – зосередність, див. централізація

централізований – зосереджений

централізувати – зосереджувати, зосередити ,позосереджувати, усереджувати, усередити, повсероджувати

централя – див. центр

центральний – осередковий, осередній, зосереджений, головний, керівний

центричний – доосередковий, усередковий

центровідбіжний – відосередковий

центротяжний – доосередковий

центрофуга – відосередковничка

центуріон – сотник римський

цеп – ланцюр, ланц, ретязь, кайдани

цербер – пес лютий
цервікальний (анатом.) – шийний
церебральний (анатом.) – мозковий
церемонитися – панькатися, напанькуватися, напанькатися, попанькуватися, попанькатися, спанькуватися, спанькатися, цяцькатися, зіцяцькуватися, зіцяцькатися, поцяцькуватися, попоцяцькатися, муничитися, змуничуватися, змуничитися, помуничуватися, помуничитися,
церемонія – урочистість, обрядність, бучність, пишнота, пишність, формальність
церемоніял – див. церемонія
Церера – богиня родючости, див. цібела
цесарка (птаха) – пантарка
цефалагія (мед.) – головобіль
цефаліт (мед.) – мозкозапал
цех (ремісників) – союз, див. юнія, (у виробні) – відділ
цеховик – ремісник, майстер
цивілізатор – культурник, освітник
цикл – колобіг
циклічний – коловий, обертовий, навертовий, змінний
циклодром – див. вельодром, трек
циклон – оберет, буревій, див. гураган, торнадо
циклоп – велетень одноокий
цикута (росл.) – болиголов
циліндр – вобло, валець
цилиндричний – воблий
циндра – жужіль, жужелиця, див. шлак
цинебра – фарба червона
цинебель – зубар
циркулювати – кодувати, виколовувати, викопувати, повиколовувати, заколовувати, закодувати, околовувати, окопувати, поокопувати, обколовувати, обкопувати, пообколовувати, поколовувати, поколувати, сколовувати, сколувати, посколовувати
циркуляр – обіжник, див. проспект
циркуляція – обіг
циркуль – колориска, див. кронциркуль
цирульник – стрижій, голяр, див. парикмахер, фризієр
цирульня – стрижильня, голярня
цисталгія (мед.) – сечнікобіль
цистерна – станва, ритва
цистит (мед.) – сечнікозапал
цистотомія (мед.) – сечнікорозтин
цитадель – твердиня, див. кріпость, фортеція, форт

цитата – виписка, витяг
цитологія (мед.) – клітинознавство
цитоманія – хвороба москаленків
цитувати – наводити, навести, понаводити, виписувати, виписати, повиписувати, переписувати, переписати, попереписувати, див. анотувати
циферблат – годиничка
цифра – число
цібела – богиня родючости, див. кібела, церера
цілево – зумисно, навмисно, пляново, див. цілеспрямований
цілеспрямованість – мета, метовість, див. цільовий
цілий – увесь, повний, див. цілком, повністю
цілий – це непаламаний, неподілений
цілитель – вигойнич, лікувач
цілити – вигоювати, вигоїти, повигоювати, згоювати, згоїти, позгоювати, погоювати, погоїти, лікувати, виліковувати, · вилікувати, повиліковувати, заліковувати, залікувати, позаліковувати, поліковувати, полікувати, уліковувати, улікувати, повліковувати
цілити – це у ціль
цілісний – суцільний, нерозбитий
цілість – одність, суціль, усе
цілком – див. повністю, всеціло, націло, наголову, категорично
цілоденний – увесьденний
цілодобовий – вседобовий
цілотижневий – всетижневий
цілорічний – всерічний
цілосвітний – всесвітний
цілотижневий – всетижневий
цілющій – гойний, лікувальний, життєдайний, живляний
ціль – мета, завдання
ціль – це на стрільбищі
цільовий – метовий, призначений, див. цілево
цінитель – цінувач, оцінувач, визнавач
цінити – цінувати, зіціновувати, зіцінувати, позіціновувати, націновувати, націнувати, понаціновувати, оціновувати, оцінувати, пооціновувати, переціновувати, перецінувати, попереціновувати, поціновувати, поцінувати
цінний – вартісний, високовартісний, повновартісний, високоякісний, коштовний
цінність – скарб, скарби, скарбона, клейноди, див. дорогоцінність
цінність – вартість, ціна
ціпеніти – дубіти, задубіти, здубіти, одубіти, одубти, подубіти, зашпорювати, зашпорити, позашпорювати, клякати, клякнути, заклякувати, заклякнути, заклякти, скликувати, оклякнути, уклякувати, уклякнути, уклякти, коцюбнути, коцюбти, за-

коцюбнювати, закоцюбнити, позакоцюбнювати, окоцюбнювати, окоцюбнити, поокоцюбнювати, скоцюбнювати, скоцюбнити, поскоцюбнювати, мерзнути, змерзати, змерзнути, позмерзати, обмерзати, обмерзнути, пообмерзати, застигати, застигти, позастигати, цупіти, зацупіти, оцупіти
ціпкий – чіпкий, цупкий, беручкий, неполегливий, упертий
ціпкий – це мороз
ціпонька – курчатко, курчаточко
цірцея – жінка привабна
цоколь – підмур, підстінок
цугом – витягом, устяж, простяж
цукат – овочі зацукровані
цукроварня – цукровня
цьоця – див. тьотя

Ч

чавкати – жвакати, жвакнути, зіжвакувати, зіжвакнути, пожвакувати, пожвакнути, жвякати, жвякнути, зіжвякувати, зіжвякнути, пожвякувати, пожвякнути, плямкати, плямкнути ,зіплямкувати, зіплямкати, поплямкувати, поплямкати, тевкати, затевкувати, затевкати, потевкувати, потевкати, стевкувати, стевкати, цямкати, зацямкувати, зацямкати, зіцямкувати, зіцямкати, поцямкувати, поцямкати, чвакати, чвакнути, зачвакати, зічвакувати, зічвакати, почвакувати, почвакати, чвякати, чвякнути, зачвякати, зічвякувати, зічвякати, почвякувати, почвякати, чвакотіти, зічвакотіти, почвакотіти, чвяхкотіти, зічвяхкотіти, почвяхкотіти
чавуноплавильний завод – ливарня
чадо – див. младенець
чалма – завій, див. тюрбан
чан – кадовб, кадіб, кадуб, бишва, шаплик, див. резервуар, посуда
чародій – чаклун, див. колдун, маг, мольфар, хіромант, знахар
чартер – грамота, див. хартія
часовий – вартовий, чатовий, див. караул
часовий – це тимчасовий
частокіл – див. палісада
чахлий – занепалий, змарнілий, знеможений, знесилений, зниділий, кволий, кородкий, миршавий, немічний, підупалий, хирений, хидний, хиря, хиряк, хирляк, хирявий, хирлявий, усохлий, див. адинамія, астенічний, малосильний, мізерний, сухопарий, тощий, худосочний
чахнути – гибіти, загибіти, згибіти, погибіти, угибіти, занепадати, занепасти, позанепадати, підупадати, підупасти, попідупадати, упадати, упасти, повпадати, знемагати, знемогти, познемагати, знесилюватися, знесилитися, познесилюватися, кволитися, покволюватися, покволитися, скволюватися, скволитися, поскволюватися, кволіти, закволіти, покволіти, скволіти, марніти ,змарнювати, змарніти, помарнювати, помарніти, марчіти, змарчувати, змарчіти, позмарчувати, помарчува-

ти, помарчіти, миршавити, змиршавлювати, змиршавіти, позмиршавлювати, помиршавлювати, помиршавіти, недужати, знедужувати, знедужати, познедужувати, понедужувати, понедужати, унедужувати, унедужати, повнедужувати, нидіти, занидіти, знидіти, понидіти, псити, запсити, зіпсити, попсити, скніти, заскнівати, заскніти, позаскнівати, поскнівати, поскніти, ускнівати, ускніти, повскнівати, підупадати, підупасти, попідупадати, спадати, спасти, поспадати, слабішати, ослабішувати, ослабшити, поослабішувати, сохнути, охнути, посохнути, висихати, висхнути, повисихати, усихати, усхнути, повсихати, хлянути ,захлянувати, захлянути, похлянувати, похлянути, схлянути, хляти, захляти, зіхляти, похляти, хлясти, захлясти, похлясти, худнути, схуднути, ухуднути, чав'ядіти, зачав'ядіти, зічав'ядіти, почав'ядіти, чев'ядіти, зачев'ядіти, зічев'ядіти, почев'ядіти, чевріти, зічеврювати, зічевріти, почеврювати, почевріти, чучверіти, зічучверіти, почучверіти

чахнути – це вихолоджуватися

чахотка – сухоти, див. туберкульоза

чаша – келіх, келех, келішок, див. посуда

чашка – горнятко, горня, див. посуда

чаяти – див. уповати

чванитися – бришкати, забришкати, зібришкувати, зібришкати, побришкувати, побришкати, бундючитися, забундючитися, збундючуватися, збундючитися, позбундючуватися, набундючуватися, набундючитися, понабундючуватися, побундючуватися, побундючитися, бундячитися, збундячуватися, збундячитися, позбундячуватися, набундячуватися, набундячитися, понабундячуватися, побундячуватися, побундячитися, вельбучитися, завельбучитися, звельбучуватися, звельбучитися, позвельбучуватися, повельбучуватися, повельбучитися, величатися, звеличуватися, звеличитися, позвеличуватися, гиндичитися, загиндичитися, згиндичуватися, згиндичитися, позгиндичуватися, нагиндичуватися, нагиндичитися, понагиндичуватися, погиндичуватися, погиндичитися, гнути, загинати, загнути кирпу, гордувати, загордувати, погордовувати, погордувати, гороїжитися, загороїжитися, зігороїжуватися, зігороїжитися, позігороїжуватися, погороїжуватися, погороїжитися, зарозуміватися, зарозумітися, позарозуміватися, копилити, викопилювати, викопилити, повикопилювати, скопилювати, скопилити, поскопилювати губу, нахвалятися, нахвалитися, понахвалятися, вихвалятися, вихвалитися, повихвалятися, паніти, запаніти, попаніти, спаніти, пиндючитися, запиндючитися, зіпиндючуватися, зіпиндючитися, спиндючуватися, спиндючитися, пихатися, запихатися, попихуватися, попихатися, спихуватися, спихатися, поспихуватися, пишатися, запишатися, попишуватися, попишатися, спишуватися, спишитися, поспишуватися, принditися, запринditися, попринdуватися, попринditися, спринdуватися, спринditися, фудулитися, зіфудулюватися, зіфудулитися, позіфудулитися, нафудулюватися, нафудулитися, понафудулюватися, пофудулюватися, пофудулитися, хизуватися, захизуватися, похизовуватися, похизуватися, схизовуватися, схизуватися, посхизуватися, див. важничати, хвастатися

чванство – бута, пиха, принда, див. фанаберія, спесивий, чванько, помпезний
чванько – бундяк, гиндик, пиндя, хвалько, хизько, див. задавака, позер, самохвалець, хвастун, фанфарон, остентаційний
чека – заколесник
чеканити – карбувати, викарбовувати, викарбувати, повикарбовувати, накарбовувати, накарбувати, понакарбовувати, покарбовувати, покарбувати, скарбовувати, скарбувати, поскарбовувати, укарбовувати, укарбувати, повкарбовувати
челюсть – шалепа
челюсті – це ковбиця
чемодан – саква, саковка, кайстра, див. суми
чемпіон – першун, переможець
чемпіонат – першість
чепець – очипок
чепчик – підкапок, див. чепець, наголовний
черв – хробак, хробачок, хробацтво, хробочня, черва, шашель. шашіль, див. червак, червяк
червак – див. черв
червивий – хробачливий
червоніти (зі сорому) – див. красніти
червонощокий – рожеволичкий
червоточний – хробачний, шашельний
черв'як – див. черв, червак
чердак – горище, стрих, гірниця
чардак – це див. палуба
черевоугодник – див. обжера
черезполосиця – посмужжя
черенок – держак, держалка, держално, (дерева) – зраз, живець, (коси) – кісся, окісся, (листя) – черешок, (ножа) – колодка, колодочка, (сапки) – сапилно, (стебла) – чубук, див. ручка
черепиця – дахівка
черкати – креслити, викреслювати, викреслити, повикреслювати, закреслювати, закреслити, позакреслювати, накреслювати, накреслити, понакреслювати, окреслювати, окреслити, поокреслювати, перекреслювати, перекреслити, поперекреслювати, покреслювати, покреслити, скреслювати, скреслити, поскреслювати, див. чертати
чернь – голота, голодранство, гультіпацтво, сірома, сіромашня, харпатство, злидарня, див. пролетаріят, бідняк
чернь – це чорнило золотарське
черствий (хліб) – сохлий, суховий, надсохлий, посохлий, сухий, (серце) – байдуже, нечуле, тверде, холодне, усохле, див. егоїст
черта – риса, риска, познака, прикмета, ціха, (обличчя) – пружок

чертіж – рисунок, див. креслення, чертити
чертити – рисувати, вирисовувати, вирисувати, повирисовувати, відрисовувати, відрисувати, повідрисовувати, дорисовувати, дорисувати, подорисовувати, зарисовувати, зарисувати, зрисовувати, зрисувати, позрисовувати, нарисовувати, нарисувати, понарисовувати, обрисовувати, обрисувати, пообрисовувати, перерисовувати, перерисувати, порисовувати, порисувати, див. креслити
чертог – палац, див. двірець, дворець, терем
честолюбець – шанолюб, зарозумілець, див. мегаломан, сноб, чванько, філістер
четверть – чверть, чвертка
четне (число) – парне, ціт
чехарда (гра) – довга лоза
чечевиця – сочевиця
чешка – чехиня
чешуя – луска, лупа, віпса
...чим – ніж, як...
чин – ступінь, див. ранга
чин – це дія
чиновник – урядовець, справця, канцеляриста, службовець
чинуша – писарина, каламарчук, див. ярижник
чистилище – пекло, див. ад, преїсподня, тартар
чистописання – краснопис, див. каліграфія
чистоплотний – див. опрятний, франт, приличний, елегантний
чистосердечно – щиро, щиросердно, щиросерде, сердечне
читабельний – читкий, читний, див. розбірливий
читальник – читач, (вона) – читачка, (воно) – читачя, читаченя, (кепський) – читака
чичероне – поводар, поводир, див. перієгет
чітко – виразно, чутно, зрозуміло
член – членок, сябер, спільчанин
член (комітету, комісії) – лавник, (ради) – радник, (управи) – управник
членороздільно – див. чітко
чмокати – цмакати, цмакнути, зіцмакувати, зіцмакати, поцмакувати, поцмакати, прицмакувати, прицмакувати, прицмакати, цмокати, цмокнути, зіцмокувати, зіцмокати, поцмокувати, поцмокати, прицмокувати, прицмокати, цьомкати, цьомкнути, зіцьомкувати, зіцьомкати, поцьомкувати, поцьомкати, плямкати, плямкнути, поплямкувати, поплямкати, приплямкувати, приплямкати .сплямкувати, сплямкати
чолобитна – просьба, супліка
чоловік – людина, мужчина
чоловік – це див. муж, супруг
чоловіколюбець – людолюб, див. гуманіст

чоловіколюбство – людяність, див. гуманність
чоловіцтво – людство
чоловіцький – людський, людяний
чоловічий – мужеський
чоловічий – це що належить дружині (йому)
чолов'яга – мужчина, людисько, людець
чорнильниця – каламар
чорнокнижник – чародій, чаклун, характерник, див. алхімик
чорнолиций – чорновидий
Чорне море – Руське море, див. руський
чотиритомовий – чотирикниговий
чотки – вервиця
чотний – парний
чохол – покривець, поволока, див. футляр
чубук – цибух
чувство – почуття, відчуття, чуття
чув'як – постол, постолик
чудак – дивак, чудій, чудасій, чудар, химерник, вередій
чудацтво – дивацтво, чудернацтво
чудесно – чудово, пречудове, гарно, гарненько, гарнесенько
чудило – див. чудак
чудно – дивно, див, дивовижа, диковина
чуднуватий – дивний, химерний
чудовище – потвора, почвара, страховина, страховисько, страховидло, див. монстер
чудотворець – чудодій
чужак – чужинець, зайда, див. чужеземець, бродяга
чуждатися – див. сторонитися
чужоземець – чужинець, (вона) – чужинка, (воно) – чуженя
чужорідний – нерідний, чужий, несвій, ненаш
чужосторонній – див. чужоземець, чужак, бродяга
чулан – комірка
чулка (жіноч.) – панчоха, панчішка, панчішечка, (муж.) – шкарпетка, карпітка
чумазий – замурзаний, нечупарний, нечепура, шмаровоз, див. неряха, грязний
чуні – верзуни, постоли, личаки
чурбак – див. обрубок
чурек – корж кавказький
чуткий – чуйний, чулий, вразливий
чуть – ледь, ледве не, сливе, замалим
чучело – доробло, доробало, одоробло, одоробало, опуд, опуда, опудало, заполоха, мацапура, потороча, чуперадло

чушка (гра) – цурка, скракля, городки, (метал.) – виливанець, (свиня) – пацюк, паця, паценя, порося, див. свинка

Ш

шабаш – годі, досить, край
шабаш – це відьмівські гулі
шабер – шкрябничка
шаблон – модло, зразок, шкиль, див. трафарет, модель, макета
шаблонний – модляний, шкильовий, див. трафаретний, банальний, стереотипний, прозаїчний
шаг – крок, хода, ступа, ступня
шагати – крокувати, закрокувати, викроковувати, викрокувати, покроковувати, покрокувати, скроковувати, скрокувати, поскроковувати, див. шествувати
шагом – ступою, ходою, кроком
шайба – витка
шайка (на воду) – ряжка, ряжа, (людей) – зграя, джурга, див. кліка, олігархія
шайтан – див. демон
шакал – чиколка
шалаш – буда, будочка, кирган, комарник, котара, кужделеба, кукурінь, курінець, куява, халабуда, халабудка, чатрата, ятка, яточка, див. хижина
шаман – чаклун, див. колдун, маг, чародій, мольфар, хіромант
шамати – див. їдати
шампіньйон (гриб) – печериця
шампур – рожен
шандал – свічниця
шанець – рів, викоп, див. сапа
шанса – можливість
шантаж – вимога, загрозлива
шантан – корчма
шантрапа – див. босяк, обідранець
шар – куля, кулька
шар – це див. пласт, слой
шарабан – див. карета, фаетон
шарада – ломиголовка, див. метаграма, кросворд
шаржа – карикатура
шаржувати – переборщувати, переборщити, попереборщувати, викривлювати, викривити, повикривлювати, покривлювати, покривити, спотворювати, спотворити, поспотворювати
шарик – кулька
шарикопідшипник – кульколожисько
шарити – мамрати, вимамрувати, вимамрати, повимамрувати, помамрувати, помамрати, нипати, винипувати, винипати, знипувати, знипати, познйпувати, ниш-

порити, винишпорювати, винишпорити, повинишпорювати, знишпорювати, знишпорити, познишпорювати, перенишпорювати, перенишпорити, поперенишпорювати, понишпорювати, понишпорити, шастати ,вишастувати, вишастати, повишастувати, зішастувати, зішастати, позішастувати, пошастувати, пошастати, шатирити, вишатирювати, вишатирити, повишатирювати, зішатирювати, зішатирити, позішатирювати, пошатирювати, пошатирити, шнишпорювати, шнишпорити, зішнишпорювати, зішнишпорити, пошнишпорювати, пошнишпорити, шолопати, вишолопувати, вишолопати, повишолопувати, зішолопувати, зішолопати, позішолопувати, шпати, вишпатувати, вишпати, зішпатувати ,зішпати, пашпатувати, пошпати, шукати, вишукувати, вишукати, повишукувати, дошукуватися, дошукатися, подошукуватися, обшукувати, обшукати, пообшукувати, перешукувати, перешукати, поперешукувати, пошукувати, пошукати, розшукувати, розшукати, порозшукувати

шаркати – човгати, човгнути, зічовгувати, зічовгати ,почовгувати, почовгати, шолопати, зашолопати, зішолопувати, зішолопати, пошолопувати, пошолопати, шорхати, шорхнути, зашорхати, зішорхувати, зішорхати, пошорхувати, пошорхати, шурхати, шурхнути, зашурхати, зішурхувати, зішурхати, пошурхувати, пошурхати, шурхотіти, зашурхотіти, зішурхотіти, пошурхотіти

шарлатан – дурисвіт, див. обманщик, плут, шельма, шулер

шарлотка – цибулянка, див. їда

шарманка – катеринка

шарнір – петничка

шарф – шаля, завитка, див. одіяння

шархати – див. шаркати

шасі – підвіззя

шататися – хитатися, хитнутися, захитуватися, захитатися, похитуватися, похитатися, розхитуватися, розхитатися, схитуватися, схитатися, хилитися, хилитнутися, нахилятися, нахилитися, понахилятися, перехилятися, перехилитися, поперехилятися, похилятися, похилитися, схилятися, схилитися, посхилятися, хибати, хибнути, захибати, захибнути, похибати, похибнути

шататися – див. бродити, таскатися, скитатися, шмигати, шествувати

шатен – див. русий, блондин

шатун – гонок

шафар – див. економ

шафер (весілля) – дружба, дружко, дружбонько, дружбиненько, (вона) – дружка, друженька, дружечка

шах – король перський

шахер–махер – див. обманщик, плут, шулер

шахмати – шахи

шахта – копальня

шахтар – копач

шашка – шабля, див. палаш
шваб – німець, (вона) – німкеня, (воно) – німченя, німченятко
швабра – мийка
швагер – шуряк, див. шурин, дівер
шварт – кітвиця
швейна (майстерня) – швальня
швейник – кравець, (вона) – кравчиня, (дружина) – кравчиха, (син) – кравченко, (дочка) – кравцівна, (дитина) – кравченя, (помічник) – кравчук
швейниця – див. модистка
швейцар – дверник, див. портьєр
шевальє – шляхтич французький
шевелити – ворушити, ворухнути, зворушувати, зворушити, позворушувати, поворушувати, поворухнути, розворушувати, розворушити, порозворушувати
шевелюра – кучма, кучері, чуприна, чупринка, чуб, чубок
шеврон – нашивка
шедевр – перлинка, перлина, преславне
шезлонг – крісло розсувне
шейх – князь арабський
шелуха – лушпа, лушпайка, лушпина, лушпинка, лушпиночка, лушпанина, лушпиння, лузга
шелушити – лущити, вилущувати, вилущити, повилущувати, злущувати, злущити, позлущувати, налущувати, налущити, поналущувати, облущувати, облущити, пооблущувати, полущувати, полущити, лузати, вилузувати, вилузити, повилузувати, злузувати, злузати, налузувати, налузати, поналузувати, полузувати, полузати, лупити, злуплювати, злупити, позлуплювати, налуплювати, налупити, поналуплювати, облуплювати, облупити, пооблуплювати, полуплювати, полупити, теребити, витереблювати, витеребити, повитереблювати, натереблювати, натеребити, понатереблювати, потереблювати, потеребити, стереблювати, стеребити, постереблювати, шустати, вишустувати, вишустати, повишустувати, зішустувати, зішустати, позішустувати, нашустувати, нашустати, понашустувати, пошустувати, пошустати
шельма – гунцвол, гунцвот, див. обманщик, плут, шулер
шельмувати – банітувати, вибанітовувати, вибанітувати, повибанітовувати, збанітовувати, збанітувати, позбанітовувати, набанітовувати, набанітувати, понабанітовувати, побанітовувати, побанітувати, ганити, виганювати, виганити, повиганювати, зганювати, зганити, позганювати, наганювати, наганити, понаганювати, поганювати, поганити, ганьбувати, ганьбити, виганьбовувати, виганьбити, повиганьбовувати, зганьбовувати, зганьбити, позганьбовувати, наганьбовувати, наганьбити, понаганьбовувати, поганьбовувати, поганьбувати, картати, викартувати, викартати, повикартувати, накартувати, накартати, понакартувати, покартувати, покартати, скартувати, скартати, поскартувати, лаяти, випаювати, вилаяти, повилаювати, напаювати, налаяти, поналаювати, полаювати, полаяти, сварити, висварлю-

вати, висварити, повисварлювати, зісварлювати, зісварити, позісварлювати, насварлювати, насварити, понасварлювати, посварлювати, посварити, шпетити, вишпетувати, вишпетити, повишпетувати, зішпетувати, зішпетити, позішпетувати, нашпетувати, нашпетити, понашпетувати, пошпетувати, пошпетати
шепелявити – шекерявити, вишекерявлювати, вишекерявити, повишекерявлювати, зішекерявлювати, зішекерявити, позішекерявлювати, нашекерявлювати, нашекерявити, понашекерявлювати, пошекерявлювати, пошекерявити
шептання – шепіт, пошепт
шептати – див. шушукати
шербет – питво овочеве
шеренга – лава, див. ряд, шпалера
шерехуватий – шорсткий, шерсткий, шерхлий, шерехатий, шерехкий, рапавий, рапатий, кострубатий
шериф – аристократ арабський
шериф – суддя англійський
шерстемийка – вовномийка
шерстяний – вовняний
шерсть – вовна, смух
шерхебель – струг
шершавий – див. шерехуватий
шершавіти – шерхнути, зішерхувати, зішерхнути, позішерхувати, пошерхувати, пошерхнути
шествувати – брьохати, побрьохати, добрьохувати, добрьохати, дибати, задибати, надибувати, надибати, понадибувати, подибувати, подибати, придибувати, придибати, дибуляти, задибуляти, зідибуляти, подибуляти, придибуляти, дріботіти ,зідріботіти, подріботіти, придріботіти, дрібушити, додрібушити, зідрібушити, подрібушити, придрібушити, дрібцювати, додрібцювати, зідрібцювати, подрібцювати, придрібцювати, задкувати, визадко'вувати, визадкувати, зізадковувати, зізадкувати, позадковувати, позадкувати, узадковувати, узадкувати, повзадковувати, крокувати, викроковувати, викрокувати, повикроковувати, зікроковувати, зікракувати, покроковувати, покрокувати, скроковувати, скрокувати, поскроковувати, куліти, викулювати, викуліти, покулювати, покуліти ,скулювати, скуліти, поскулювати, кульгавіти, докульгавіти, закульгавіти, покульгавіти, прикульгавіти, кульгати .докульгати, зікульгати, покульгати, прикульгати, лемзіти, долемзіти, зілемзіти, полемзіти, прилемзіти, манджати, доманджувати, доманджити .зіманджувати, зіманджити, поманджувати, поманджити, минати, виминати, виминути, повимінати, зминати, зминути, позминати, оминати, оминути, поominати, поминати, поминути, плентати, доплентати, заплентати, поплентати, приплентати, плентатися, доплентатися, поплентатися, приплентатися, сплентатися, пльондратися, допльондратися, попльондратися, припльондратися, спльондратися, плуганити, доплуганити, поплуганити, приплуганити, плуганитися, доплуганитися, поплуганитися,

приплуганитися, простати, випростувати, випростати, допростувати, допростати, подопростувати, попростувати, попростати, спростувати, спростати, поспростувати, совманитися, совманутися, посовманитися, сотатися, сотнутися, зісотуватися, зісотатися, посотуватися, посотатися, сундачитися, досундачуватися, досундачитися, подосундачуватися, зісундачуватися, зісундачитися, позісундачуватися, посундачуватися, посундачитися, присундачуватися, присундачитися, поприсундачуватися, сунути, насувати, насунути, понасувати, посувати, посунути, сунутися, насуватися, насунутися, понасуватися, пересуватися, пересунутися, попересуватися, посуватися, посунутися, присуватися, присунутися, просуватися, просунутися, попросуватися, тарабанитися, дотарабанюватися, дотарабанитися, подотарабанюватися, потарабанюватися, потарабанитися, притарабанюватися, притарабанитися, попритарабанюватися, старабанюватися, старабанитися, постарабанюватися, тарганитися, дотарганюватися, дотарганитися, подотарганюватися, потарганюватися, потарганитися, ритарганюватися, притарганитися, попритарганюватися, старганюватися, постарганюватися, теліпатися, дотеліпуватися, дотеліпатися, подотеліпуватися, потеліпуватися, потеліпатися, прителіпуватися, прителіпатися, попрителіпуватися, стеліпуватися, стеліпатися, постеліпуватися, трюхати, дотрюхувати, дотрюхати, подотрюхувати, потрюхувати, потрюхати, притрюхувати, притрюхати, стрюхувати, стрюхати, пострюхувати, трюхикати, дотрюхикувати, дотрюхикати, подотрюхикувати, потрюхикувати, потрюхикати, притрюхикувати, притрюхикати, попритрюхикувати, тупцювати, дотупцьовувати, дотупцювати, подотупцьовувати, потупцьовувати, потупцювати, притупцьовувати, притупцювати, попритупцьовувати, тюпати, дотюпувати, дотюпати, подотюпувати, потюпувати, потюпати, притюпувати, притюпати, стюпувати, стюпати, постюпувати, тягнутися, дотягуватися, дотягнутися, подотягуватися, потягуватися, потягнутися, притягуватися, притягнутися, попритягуватися, стягуватися, отягнутися, постягуватися, тьопати, дотьопувати, дотьопати, подотьопувати, потьопувати, потьопати, притьопувати, притьопати, попритьопувати, тьопатися, дотьопуватися, дотьопатися, подотьопуватися, потьопуватися, потьопатися, притьопуватися, притьопатися, попритьопуватися, стьопуватися, стьопатися, постьопуватися, тюпорити, дотюпорювати, дотюпорити, подотюпорювати, потюпорювати, потюпорити, притюпорювати, притюпорити, стюпорювати, стюпорити, постюпорювати, ходити, іти, йти, виходити, вийти, повиходити, відходити, відійти, повідходити, доходити, дійти, подоходити, заходити, зайти, позаходити, надходити, надійти, понадходити, обходити, обійти, пообходити, переходити, перейти, попереходити, походжувати, походити, підходити .підійти, попідходити, приходити, прийти, поприходити, проходити, пройти, попроходити, розходитися, розійтися, порозходитися, сходитися, зійтися, посходитися, уходити, увійти, повходити, учащати, участити, дочащати, дочастити, подочащати, зічащати, зічастити, позічащати, начащати, начастити, поначащати, почащати, почистити, цибати, цибнути, вицибувати, вицибнути, повицибувати, доцибувати, оцибати, подоцибувати, зіцибувати, зіцибати, позіцибувати, зіцибати,

позіцибувати, поцибувати, поцибати, цурганитися, доцурганюватися, доцурганитися, подоцурганюватися, зіцурганюватися, зіцурганитися, позіцурганюватися, поцурганюватися, поцурганитися, прицурганюватися, прицурганитися, поприцурганюватися, чавкати, чавконути, дочавкувати, дочавкати, подочавкувати, зічавкувати, зічавкати, позічавкувати, почавкувати, почавкати, причавкувати, причавкати, попричавкувати, чалапати, дочалапувати, дочалапати, подочалапувати, зічалапувати, зічалапати, позічалапувати, почалапувати, почалапати, причалапувати, причалапти, попричлапувати, чалапкати, дочалапкувати, дочалапкати, подочалапкувати, зічалапкувати, зічалапкати, позічалапкувати, почалапкувати, почалапкати, причалапкувати, причалапкати, попричалапкувати, чалапкотіти, дочалапкотіти, зічалапкотіти, почалапкотіти, причалапкотіти, чапати, дочапувати, дочапати, подочапувати, зічапувати, зічапати, позічапувати, почапувати, почапати, причапувати, причапати, попричапувати, чвалати, дочвалювати, дочвалити, подочвалювати, зічвалювати, зічвалити, позічвалювати, почвалювати, почвалити, причвалювати, причвалити, попричвалювати, челепати, дочелепувати, дочелепати, подочелепувати, зічелепувати, зічелепати, позічелепувати, почелепувати, почелепати, причелепувати, причелепати, чепуляти, дочепуляти, зачепуляти, почепуляти, причепуляти, чимчикувати, дочимчиковувати, дочимчикувати, подочимчиковувати, зічимчиковувати, зічимчикувати, позічимчиковувати, почимчиковувати, почимчикувати, причимчиковувати, причимчикувати, попричимчиковувати, човгати, човгнути, дочовгувати, дочовгати, подочовгувати, зічовгувати, зічовгати, позічовгувати, почовгувати, почовгати, причовгувати, причовгати, човпати, дочовпувати, дочовпати, подочовпувати, зічовпувати, зічовпати, позічовпувати, почовпувати, почовпати, причовпувати, причовпати, попричовпувати, шамкати, шамкнути, вишамкувати, вишамкнути, повишамкуваподошамкувати, пошамкувати, ти, дошамкувати, дошамкнути, пошамкнути, пришамкувати, пришамкнути, шастати, шаснути, зішастувати, зішастати, позішастувати, пошастувати, пошастати, шкандибати, дошкандибувати, дошкандибати, подошкандибувати, зішкандибувати, зішкандибати, позішкандибуватипошкандибувати, пошкандибати, пришкандибувати, поишкандибати, шкатильгати, дошкатильгати, зішкатильгати, пошкатильгати, пришкатильгати, шкутильгати, шкутильгнути, дошкутильгати, зішкутильгати, пошкутильгати, пришкутильгати, шкинтати, дошкинтувати, дошкинтати, зішкинтувати, зішкинтати, пошкинтувати, пошкинтати, штильгати, штильгонути, доштильгувати, доштильгати, подоштильгувати, зіштильгувати, зіштильгати, позіштильгувати, поштильгувати, поштильгати, приштильгувати, приштильгати, поприштильгувати, штильготати, штильготнути, доштильготати, зіштильготати, поштильготати, приштильготати, штигуліти, доштигулювати, доштигуліти, зіштигулювати, зіштигуліти, поштигулювати, поштигуліти, приштигулювати, приштигуліти, див. хромати, шагати, бродити, ташитися, шмигати, шлятися

шестерик – шістка

шестидюймовий – шестицалевий

шестиствольний – шестицівковий
шестірка – див. шестерик
шестірня – триб, трибок
шеф – голова, керівник, управитель, начолівник, чоловач, див. начальник, лідер, старший
шефство – опіка
шефствувати – опіковуватися, опікуватися, поопіковуватися, заопіковуватися, заопікуватися, позаопіковуватися, зопіковуватися, зопікуватися, позопіковуватися
шибер – затулка
шизеку – див. самурай
шизофреник – марник, півбожевільний, харапуд
шик – вишуканість, добірність, див. елегантний, франт, опрятний, розкішно
шик – це лава військова
шикарний – багатющий, пречудовий, чудовий, вишуканий, препишний, пишний, красний, див. шик, шикувати
шикувати – виставлятися, виставитися, повиставлятися, гахуватися, гахувнутися, зігахуватися, зігахувнутися, погахувати, погахувнутися, дженджикувати, дженджикувнути, поджендженджикувати, виджендженджиковувати, виджендженджикувати, зіджендженджиковувати, зіджендженджикувати, поджендженджиковувати, поджендженджикувати, пишатися, запишатися, випишуватися, випишитися, повипишуватися, напишуватися, напишитися, попишуватися, попишатися, спишуватися, спишатися, пишнітися, випишнюватися, випишнітися, повипишнюватися, зіпишнюватися, зіпишнітися, позіпишнюватися, попишнюватися, попишнітися, спишнюватися, спишнітися, поспишнюватися, хверцювати, вихверцьовувати, вихверцювати, повихверцьовувати, зіхверцьовувати, зіхверцювати, позіхверцьовувати, похверцьовувати, похверцювати, хизуватися, хизнутися, вихизовуватися, вихизуватися, повихизовуватися, зіхизовуватися, зіхизуватися, позіхизовуватися, похизовуватися, похизуватися, схизовуватися, схизуватися, посхизовуватися
шикувати – це полк
шина (залізна) – обруч, (гумова) – отока, див. автошина, м'яч
шинеля – плащ військовий
шип (підкови) – гак, (тесляр.) – чіп, (рослини) – шпичка, шпичак, колючка
шипіти (гадюка) – сичати, засичати, посичати, (на сковороді) – шкварчати, шкварчанути, вишкварчувати, вишкварчити, зішкварчувати, зішкварчити, пошкварчувати, пошкварчити, ушкварчувати, ушкварчити
шиповник – шипшина
ширина – широчина, широчінь
шириною – завширшки
ширма – заслона
широколобий – широкочолий
широкорядний – широкорядковий

широта – див. ширина
шити золотом – гаптувати, вигаптовувати, вигаптувати, повигаптовувати, згаптовувати, згаптувати, позгаптовувати, нагаптовувати, нагаптувати, понагаптовувати, обгаптовувати, обгаптувати, пообгаптовувати, погаптовувати, погаптувати, угаптовувати, угаптувати, повгаптовувати, див. вишивати золотом
шифер – лупак, див. сланець
шифоньєрка – шафка
шифр – таємноазбука
шихта – зміна
шишак – шолом, див. каска, шлем
шишка (з удару) – ґуля, гулька, ґугля, гузва, гузуля, гузулька, гунадза, гургуля, ґуш, (особа) – цяця, цабе, риба, (сосни) – будька, кокорудка, (суквіття) – шишка, (хліб) – балабуха
шия (зад.) – карк, гамалик
шкала – скаля, див. масштаб
шкалик – чарка, чарочка, чарчина, келех, келишок, див. кубок, чаша
шкатулка – скринька, скринечка, див. шуфляда, коробка
шквал – дужовітер
шків – крутичка
шкіпер – кораблеводій, див. шофер
шкірка (овочева) – шкоринка
шкіряник – гарбар, (дружина) – гарбариха, (син) – гарбаренко, (дочка) – гарбарівна, (дитина) – гарбареня, гарбаренятко
шкіц – див. ескіз, скетч
шкло (вікна) – шиба, шибка, див. скло
шкура – шкіра, шкірчина, див. скіра
шкурник – хрунь, запроданець, пристасованець, зрадянець, див. сервеліст, конформіст, прагматик, опортуніст, хамелеон
шкуродер – гицель
шкуряний – шкіряний
шлагбаум – рогатка, зворотниця
шлак – жужіль, жужелиця, троска
шланг – кішка
шлейф (сукні) – хвіст, поділиця
шлем – шолом, див. каска, шишак
шлея – наритники, шорка
шліфувати – гладити, вигладжувати, вигладити, повигладжувати, зігладжувати, зігладити, позігладжувати, погладжувати, погладити, див. полірувати
шлюз – випуск, спуск, упуст
шлюпка – див. лодка, ялик
шлюха – див. розпутниця, проститутка, кокотка

шляпа – капелюх, капелюш, капелюшок, капелюшанка, бриль, брилець, брилик, бриличок, крисаня, крисанечка, крисанина, див. наголовний убір
шлятися – див. бродити, скитатися, таскатися, шататися, шмигати, шествувати, тащитися
шляфрок – халат
шльопати – ляпати, ляпнути, ляпонути, виляпувати, виляпати, повиляпувати, зляпувати, зляпати, позляпувати, поляпувати, поляпати, ляпотіти, заляпотіти, поляпотіти, ляскати, ляснути, лясконути, зляскувати, зляскати, поляскувати, поляскати, тьопати, тьопнути, тьопонути, витьопувати, витьопати, повитьопувати, потьопувати, потьопати, стьопувати, стьопати, постьопувати, хляпати, хляпнути, хляпонути, вихляпувати, вихляпати, повихляпувати, похляпувати, похляпати, схляпувати, схляпати, посхляпувати, шелепати, шелепнути, зішелепувати, зішелепнути, позішелепувати, пошелепувати, пошелепати, див. хлопати
шльопати – див. шествувати
шмельцер – гамарник
шмигати – вештатися, звештатися, повештатися, волочитися, зволочуватися, зволочитися, позволочуватися, наволочуватися, наволочитися, поволочуватися, поволочитися, микатися, змикуватися, змикатися, помикуватися, помикатися, сновигати, зісновигати, посновиґати, сотатися, сотнутися, зісотуватися, зісотатися, позісотуватися, посотуватися, посотатися, рипатися, рипнутися, рипонутися, зрипуватися, зрипнутися, позрипуватися, позрипнутися, тинятися, потинюватися, потинятися, стинюватися, стинятися, тулятися, витулятися, витулитися, натулятися, натулитися, дотулятися, потупитися, стулятися, стулитися, постулятися, тягатися, тягтися, тягнутися, натягатися, натягнутися, понатягатися, притягатися, притягнутися, попритягатися, стягатися, стягнутися, постягатися, шастати, шаснути, зішастати, зішаснути, пошастати, пошаснути, ушастати, ушаснути, шастатися, шаснутися, зішастатися, зішаснутися, пошастатися, пошаснутися, швендяти, зішвендювати, зішвендяти, пошвендювати, пошвендяти, шугати, шугнути, шуганути, зішугувати, зішугати, позішугувати, пошугувати, пошугати, шулькати, шулькнути, зішулькувати, зішулькати, поозішулькувати, пошулькувати, пошулькати, шуркати, шурнути, зішуркати, зішурнути, пошуркати, пошурнути, шурхати, шурхнути, зішурхати, зішурхнути, пошурхати, пошурхнути, шустати, шуснути, зішустувати, зішустати, пошустувати, пошустати, югати, югнути, з’югати, з’югнути, поюгати, поюгнути, юрити, з’юрювати, з’юрити, погорювати, поюрити, юритися, з’юрюватися, з’юритися, поюрюватися, поюритися, див. бродити, шарити, шататися, шлятися, таскатися, скитатися, шествувати
шмигати (носом) – шморгати, шморгнути, вишморгувати, вишморгнути, повишморгувати, зішморгувати, зішморгнути, позішморгувати, пошморгувати, пошморгати, сякати, сякнути, висякувати, висякнути, повисякувати, посякувати, посякати
шнапс – горілка, горілонька, горілиця
шнек – слимак, завитка, (машин.) – круторушка, див. конвеєр

шнирити – див. шмигати
шніц – корабель рибальський
шніцель – січеник, див. їда
шнур – див. вірьовка, бечова, канат
шнурівка – мотузівка, див. корсет
шнурки (на черевики) – волочки
шнурувати – мотузити, замотузувати, замотузити, позамотузувати, змотузувати, змотузити, намотузувати, намотузити, понамотузувати, обмотузувати .обмотузити, пообмотузувати, перемотузувати, перемотузити, поперемотузувати, помотузувати, помотузити
шов – шво
шовініст – народовець запеклий
шовковиця (дерево) – морва, див. тутове дерево
шок – удар, ураза, зворух, штовх
шокірувати – див. шокувати
шоколад – чоколяда
шокувати – уражати, уразити, повражати
шори – запряжь
шорник – лимар, римар
шорох – шам, шамота, шамотня, шамотнява, шаруда, шарудня, шелех, шемріт, шерхіт, шурх, шурхіт
шерех – це лед на річці
шорти – штанці
шосе – битий шлях, орсак
шофер – автоводій
шпага – шабля
шпагат – мотузка, див. шнур, вірьовка
шпаклювати – китувати, викитовувати, викитувати, повикитовувати, закитовувати, закитувати, позакитовувати, обкитовувати, обкитувати, пообкитовувати, покитовувати, покитувати, скитовувати, скитувати, поскитовувати
шпакля – кит
шпала – злежень
шпалера (військ.) – лава, див. шеренга
шпалера – це див. обої
шпальта (друк.) – стовпець
шпангоут – ребро корабля
шпаргалка – писулька
шпат (коня) – скалинець
шпатель – лопаточка
шпацерувати – походжати, походити, попоходжати, проходжатися, пройтися, попроходжатися, сходжати, сходити, посходжати

шпиль – див. вершок, пік, макушка
шпилька (сосни) – глиця
шпилька – це запиначка
шпингалет – засувка
шпиндель – веретено
шпиталь – лічниця, див. госпиталь, больніца, клініка, поліклініка
шпіхлір – див. амбар, лабаз
шпільман – бандуриста німецький
шпіон – звідун, вивідач, слідець, шпигун
шпіонаж – звідунство, шпигунство
шпіонити – див. рекогноскувати, слідити, обслідувати, підстерігати
шплінт – заволічка
шпонка – див. булавка
шпора – острога
шпренгель – зміцнячка
шприц – упорскничка
шпулька – виток, шикирик
шпунт – гара
шпунтувати – гарувати, вигаровувати, вигарувати, повигаровувати, погаровувати, погарувати
шпур – свердловина
шрам – близна, пруг, пружок, див. рубець
шрифт – черенки
шріт – дріб, дробина
штаб – булава
штабель – стос, стіс, пака, купа
штабний – булавний
штаб–офіцер – булавний старшина
штайгер – майстер копальний
штамп – клеймо, див. штемпель
штампувати – таврувати, витавровувати .витаврувати, повитавровувати, затавровувати, затаврувати, позатавровувати, натавровувати, натаврувати, понатавровувати, потавровувати, потаврувати, ставровувати, ставрувати, поставрувати, див. штемпелювати
штандарт – див. флаг, знамя, фама, стандарт
штандпункт – точка погляду
штат (установи) – склад службовців, (американськ.) – стейт
штатгальтор – управитель краєвий
штатив – стоячок, див. пюпітр
штатний – складовий, див. кадровий
штатський – цивільний, цивіль

штафета – гінці, див. естафета
штейгер – див. штайгер
штемпелювати – печатати, випечатувати, випечатати, повипечатувати, напечатувати, напечатати, понапечатувати, обпечатувати, обпечатати, пообпечатувати, перепечатувати, перепечатати, поперепечатувати, попечатувати, попечатати, спечатувати, опечатати, поспечатувати
штемпель – печатка, див. штамп
штепсель – улучка, див. включатель, переключатель
штиб – дрібновугіль
штиблет – див. ботинок, обув
штик – багнет
штиль – тиша, безвітря
штокфіш – сухориба
штольня – копальнехідня
штопати – цюрувати, вицюровувати, вицюрувати, повицюровувати, зацюровувати, зацюрувати, позацюровувати, нацюровувати, нацюрувати, понацюровувати, поцюровувати, поцюрувати, латати, вилатовувати, вилатати, повилатовувати, залатвувати, залатувати, позалатовувати, налатовувати, налатувати, поналатовувати, облатовувати, облатувати, пооблатовувати, полатовувати, полатувати, прилатовувати, прилатувати, поприлатовувати
штопор – коркотяжка
штора – запона, заслона, див. куртина, завіса
шторм – бурха, буревій, див. буря, гураган, ураган, тайфун, торнадо, смерч
штраф – гривна, вира
штрафувати – гривнити, гривнути, зігривнювати, зігривнити, позігривнювати, погривнювати, погривнити, вирувати, звировувати, звирувати, позвировувати, повировувати, повирувати
штрейкбрехер – страйколом
штрека – колія, залізнодорога
штрих – риса, риска
штрихувати – рискувати, вирисковувати, вирискувати, повирисковувати, зарисковувати, зарискувати, позарисковувати, зрисковувати, зрискувати, позрисковувати, нарисковувати, нарискувати, понарисковувати, порисковувати, порискувати
штука – один, одна, одне, кусник, див. кусок
штука – витівка, хитрощі
штука (тканини) – постав, поставок, сувій, сувоїк, див. кусок
штука – це див. фокус
штукатур – тинькар
штукатурити – тинькувати, витиньковувати, витинькувати, повитиньковувати, затиньковувати, затинькувати, позатиньковувати, потинькувати, стиньковувати, отинькувати, постиньковувати

штукатурка – тиньк
штунда – сектанство
штурвал – стерно, керма, див. руль
штурм – наступ, напад, див. атака
штурман – стерновий, стерник, керманич
штурмувати – див. атакувати
штуртрап – мотузодрабинка
шуба – кожух, кожушок, кожушина, (жіноч.) – кожушанка, кожушаночка, див. одіяння
шудри – голота індуська
шукання – пошук, вишук, розшук
шулер – див. обманщик, шельма, плут
шульц – староста німецький
шум – баляс, галабурда, галас, гамір, гармідер, гогіт, гомін, грюк, гряк, гук, гугіт, гуп, гуркіт, гуркотня, гуркотнява, гуркотнеча, ґвалт, клекіт, стугін, торохнеча, торохнява, шарварок, ясиня, див. катавасія, кавардак, суматоха, сутолока, грохати
шум – це див. піна, фермент
шумиха – див. шум
шуміти – галасувати, галасати, вигаласувати, вигалясати, загалясувти, загалясати, погалясувти, погалясати, гоготіти, вигоготіти, зігоготіти, погоготіти, гомоніти, вигомоніти, загомоніти, нагомоніти, перегомоніти, погомоніти, прогомоніти, гаморити, загоморити, нагоморити, погоморити, горлати, вигорлати, загорлати, нагорлати, погорлати, прогорлати, галабурдити, зігалабурджувати, зігалабурдити, нагалабурджувати, нагалабурдити, погалабурджувати, погалабурдити, гармідерити, зігармідерювати, зігармідерити, нагармідерювати, нагармідерити, погармідерювати, погармідерити, ґвалтувати, зігвалтовувати, зігвалтувати, нагвалтовувати, наґвалтувати, погвалтовувати, поґвалтувати, лолотіти, зілолочувати, зілолотіти, налолочувати, налолотіти, пололочувати, полопотіти, див. вопіяти, грохати, колотити, трахати
шумливий – галабурдний, галасливий, гамірливий, гамірний, гармідерний, гвалтівний, гогітний, гомінкий, гомінливий, гуркотливий, гуркотний, гучний, торохнечий
шумний – див. шумливий
шумний – це див. пінний, ферментувати
шурин – шуряк, див. дівер, швагер
шурувати – чистити, вичищувати, вичистити, повичищувати, обчищувати, обчистити, пообчищувати, почитувати, почистити, прочищувати, прочистити, попрочиідувати
шуруп – шруба, шрубка, шрубочка, див. гвинт
шурф – капальничка дослідна
шуршати – мускотіти, зімускочувати, зімускотіти, помускочувати, помускотіти,

шамати, шамнути, зішамувати, зішамнути, пошамувати, пошамнути, шамкати, шамконути, зішамкувати, зішамкати, пошамкувати, пошамкати, шамкотіти, зашамкотіти, зішамкотіти, пошамкотіти, шамтіти, зішамчувати, зішамтіти, пошамчувати, пошамтіти, шамотіти, зішамочувати, зішамотіти, пошамочувати, пошамотіти, шамшити, зішамшувати, зішамшити, пошамшувати, пошамшити, шаруділи, зішаруджувати, зішарудіти, пошаруджувати, пошарудіти, шебернути, зішебернути, пошебернути, шеберхнути, зішеберхнути, пошеберхнути, шелепати, шелепнути, вишелепувати, вишелепати, зішелепувати, зішелепати, пошелепувати, пошелепати, шелепотіти, шелепотнути, зішелепочувати, зішелепотіти, пошелепочувати, пошелепотіти, шемріти, зішемрювати, зішемріти, пошемрювати, пошемріти, шемтіти, зішемтіти, пошемтіти, шерхати, шерхнути, зішерхувати, зішерхати, пошерхувати, пошерхати, шерхотіти, шерхотнути, зішерхочувати, зібшерхотіти, пошерхочувати, пошерхотіти, шиширхати, шиширхнути, зішиширхувати, зішиширхати, пошиширхувати, пошиширхати, шолопати, шолопнути, зішолопувати, зішолопати, пошолопувати, пошолопати, шорхати, шорхнути, зішорхувати, зішорхати, пошорхувати, пошорхати, шурхати, зішурхувати, зішурхати, пошурхувати, пошурхати, шурхотіти, зішурхочувати, зішурхотіти, пошурхочувати, пошурхотіти

шустрий – див. бистрий, скорий, енергійний, ретивий, підприємливий

шутер – див. гравій, щебінь

шутка – жарт, жартик, витівка, вигадка

шутка – це вербичка

шуткувати – жартувати, зажартовувати, зажартувати, зіжартовувати, зіжартувати, пожартовувати, пожартувати

шуфляда – шухляда, шабатурка, скринька, див. шкатулка, коробка

шуцкор – козак фінський

шуцман – охоронник німецький

шушваль – паскуда, погань, негідь, див. лахміття, страп'я, тряпка, барахло, скрап, хламіття

шушукати – шепотіти, вишепочувати, вишепотіти, повишепочувати, зашепочувати, зашепотіти, позашепочувати, зішепочувати, зішепотіти, позішепочувати, нашепочувати, нашепотіти, понашепочувати, пошепочувати, пошепотіти, шепотітися, вишепочуватися, вишепотітися, повишепочуватися, зішепочуватися, нашепочуватися, нашепотітися, понашепочуватися, пошепочуватися, пошепотітися

Щ

щавель – квасок, квасець

щасливець – ідасник, (вона) – щасниця, див. удачливий

щасливо – щасно

щебенити – гружати, грузити, вигружувати, вигрузити, повигружувати, загружувати, загрузити, позагружувати, зігружувати, зігрузити, позігружувати, погружувати, погрузити, угружувати, угрузити, повгружувати, рінювати, виріньовувати, вирінювати, повиріньовувати, зарінювати, позаріньовувати, зріньо-

вувати, зрінювати, позріньовувати, поріньовувати, порінювати, див. мостити
щебінь – жорства, груз, рінь, див. гравій, шутер
щезати – зникати, зникнути, позникати
щекотати – лоскотати, зілоскочувати, зілоскотати, полоскочувати, полоскотати
щеміти – клішити, зікліщувати, зікліщити, покліщувати, покліщити, укліщувати, укліщити, скеміти, зіскемлювати, зіскемліти, поскемлювати, поскемліти, пришикувати, пришикати, пришикнути, тиснути, стискувати, стиснути, утискувати, утиснути
щенок – див. щеня
щеня – песик, песеня, цуцак, цуцик, цуценя, цуценятко, цюця, цюцько, див. моська
щерсть – вовна, вовниця
щиколотка (анатом.) – кісточка
щипати – щебати, вищебувати, вищебати, вищебнути, повищебувати, зіщебувати, зіщебати, позіщебувати, пощебувати, пощебати, ущебувати, ущебати, повщебувати, скубати, скубти, скубнути, скубанути, вискубувати, вискубати, повискубувати, зіскубувати, зіскубати, позіскубувати, наскубувати, наскубати, понаскубувати, обскубувати, обскубати, пообскубувати, поскубувати, поскубати, ускубувати, ускубати, повскубувати, патрати, опатрувати, опатрати, поопатрувати, спатрувати, спатрати, поспатрувати
щипці – кліщі, обценьки, (на вугілля) – братки, (чабанські) – джермала, джермело, джермельце
щілка – див. щіль
щіль – див. тріщина, розщілина, розсілина, щілка
щіпка – дрізка, друзка, скалка, оскалок, скіпа, скіпка, скіпочка, тріска, трусок, гивер
щока – личко, личенько, личенятко
щолок – луг
щука (він) – щупак, (вона) – щупа, (воно) – щупеля, (малий) – щупачок
щупальце – мацок, мацка
щупати – мацати, мацнути, вимацувати, вимацати, повимацувати, змацувати, змацати, позмацувати, намацувати, намацати, понамацувати, обмацувати, обмацати, пообмацувати, перемацувати, перемацати, поперемацувати, помацувати, помацати, умацувати, умацати, повмацувати, див. пальпувати
щуплий – кволий, миршавий, недолугий, сухорлявий, хирявий, див. чахлий, сухопарий, тощий, худосочний, малосильний, мізерний
шурити – мружити, зімружувати, зімружити, позімружувати, помружувати, помружити, примружувати, примружити, мружитися, зімружуватися, зімружитися, примружуватися, примружитися, сліпати, висліпувати, висліпати, засліпувати, засліпати, зісліпувати, зісліпати, насліпувати, насліпати, посліпувати, посліпати

юбка – спідниця
юпка – це див. жакет
ювелір – золотар, (вона) – золотарка, (дружина) – золотариха, (син) – золотаренко, (дочка) – золотарівна, (дитина) – золотаренча, золотаренчатко
ювента – богиня молодости
ювілей – роковини, річниця
юдаїка – жидознавство
юдоль – долина, доля
юдофіл – жидолюб
юдофоб – жидожер, див. антисеміт
юла – дзиґа, гаджело, герега
юнак – див. парень, підросток
юнак – це див. юнкер
юнга – учень корабельний
юний – молодий, молоденький, молодесенький, молодісінький, молодявий, молодик, молодан, див. молодець, молодий чоловік, отрок
юність – молодість, молодощі
юнія – союз, спілка, див. унія, тредюніон
юнка – див. дівиця, мадмуазель
юнкер (військ. школи) – юнак
юннат – природник молодий
Юпітер – батько богів, див. Зевс
юридичний – правничий
юрисдикція – судовлада, судочинство, судопідлеглість, правотлум
юриспруденція – правознавство
юрист – правник
юристконсул – праводорадник, див. синдик
юрта – шатро, див. палатка, тент
юстиція – судочинство, див. юрисдикція
Юхимія – Химка

Я

ябеда – наклеп, обмова, брехня, див. дефамація, інтрига, кляуза, пасквіль
ябедничати – див. дискредитувати
явка – Прихід, Присутність
явлений – показаний, виявлений
являтися – див. прибувати
явний – наочний, бачений, зримий, див. видимий
явно – відкрито, неприховано
яга – чарівниця, відьма
ягдташа – торба (мислівська), див. сума
яд – трута, трутка, трутина, трутизна, отрута, див. токсин

язва (мед.) – виразка, уразка
язвительний – дошкульний, уїдливий, див. їдкий
язик – мова, мовка, див. річ, (дзвону) – телепень
язик – це в роті
язичник – див. ідолопоклонник
яйце (самця) – мудо
якір – кітва, кітвиця, котва, котвиця
якраз – саме, щойно, умить
ялик – човен, див. лодка, шлюпка
ямшик – возій, візник, погонич
янкі – американець (ЗАС)
янтар – бурштин
янус – бог часу, (переносно) – див. дворушник, двоєдушний, дволичний
ярижник – див. чинуша, алкоголік, п'яниця, пропіяка
ярий – завзятий, заповзятий, завзятущий, запеклий, затятий, шалений, див. фанатик
ярий – це весняний
ярина – городина, городовина
яритися – див. сердитися, біснуватися, злитися
ярість – лють, лютість, шал, шаленство, шаленість, несамовитість, сказ
яркий – яскравий, осяйний, сліпучий, горячий, світельний, ясний
ярлик – бирка, наличко
яро – див. яросно
яросний – біснуватий, лютий, навіжений, навісний, несамовитий, нестямний, розлютований, скажений, оскаженілий, шалений, див. раж
ярус – осад, поверх, перія, лава, див. амфітіятр
ясир – полон, неволя, здобич
яскиня – берліг, лігво, печера, вертеп
ясла (дитиняч.) – дитинець, передшкілка
ясніти (думка) – виразнішати, звиразнішувати, звиразнішати, повиразнішувати, повиразнішати, увиразнішувати, увиразнішати, (зорі) – зоріти, визорювати, визоріти, повизорювати, зізорювати, зізоріти, позорювати, позоріти, (обличчя) – ласкавішати, зласкавішувати, зласкавішати, поласкавішувати, поласкавішати, (ранок) – освітати, засвітувати, засвітати, позасвітувати, насвітувати, насвітати, понасвітувати, посвітувати, посвітати
ясно (мова) – виразно, зрозуміло, авже, адже, (погода) – погідно, сонячно
ясновидець – провидця, прозорливець
ясноголубий – блакитнуватий, див. ясносиній
яснокоричневий – рудавий
яснолиций – див. блондин, русий
ясносиній – блакитний, див. світлосиній

яструб – шуліка, шульпіка, шуляк. каня, крагулець, кругав, рябець, див. коршун
ятаган – кинджал
яхта – вітрильник
ячейка – чарунка, (людей) – гурток
ящерка – гашурка
ящик – скриня, короб, шухляда
ящичок – скринька, шухлядка, шубатурка
ящур (мед.) – слинівка, кульгавка

548

548